

ԾՐԱԳՐԱՅԻՆ ԱՁԴԱԳԻՐ

«ԻՆԵԿՈԲԱՆԿ»

Թողարկողի ֆիրմային անվանումը

փակ բաժնետիրական ընկերություն կազմակերպարավական ձևը

Հայաստանի Հանրապետություն, ք.Երևան, 0001, Թումանյան 17,
հեռ. (+374 10) 510 510, ֆաքս (+374 10) 510 573
էլ.փոստ՝ info@inecobank.am,
ինտերնետային կայք՝ www.inecobank.am

«ԻՆԵԿՈԲԱՆԿ»

Տեղաբաշխողի անվանումը

փակ բաժնետիրական ընկերություն կազմակերպարավական ձևը

Հայաստանի Հանրապետություն, ք.Երևան, 0001, Թումանյան 17,
հեռ. (+374 10) 510 510, ֆաքս (+374 10) 510 573
էլ.փոստ՝ info@inecobank.am,
ինտերնետային կայք՝ www.inecobank.am

Արժեթղթերի տեսակը	անվանական, արժեկտրոնային պարտատոմս	
Արժեթղթերի ձևը	ոչ փաստաթղթային	
Արժեթղթերի քանակը	Թողարկման ծավալին և անվանական արժեքին համապատասխան	
Արժեթղթերի անվանական արժեքը	10,000 (տասը հազար) ՀՀ դրամ	100 (մեկ հարյուր) ԱՄՆ դոլար
Արժեթղթերի թողարկման ծավալը	Առավելագույնը 10,000,000,000 (տաս միլիարդ) ՀՀ դրամ	Առավելագույնը 20,000,000 (քսան միլիոն) ԱՄՆ դոլար
Արժեկտրոնը	Ենթակա է որոշման Բանկի Տնօրինության կողմից պարտատոմսերի տեղաբաշխման սկիզբը որոշող ամսաթվից առնվազն 5 (հինգ) աշխատանքային օր առաջ	
Շրջանառության ժամկետը	Ենթակա է որոշման Բանկի Տնօրինության կողմից պարտատոմսերի տեղաբաշխման սկիզբը որոշող ամսաթվից առնվազն 5 (հինգ) աշխատանքային օր առաջ	

«ՀՀ ԿԵՆՏՐՈՆԱԿԱՆ ԲԱՆԿԻ ԿՈՂՄԻՑ ԾՐԱԳՐԱՅԻՆ ԱՁԴԱԳՐԻ ԳՐԱՆՑՈՒՄԸ ՉԻ ՀԱՎԱՍՏՈՒՄ ՆԵՐԴՐՄԱՆ ԱՊԱՀՈՎՈՒԹՅՈՒՆԸ, ՆԵՐԿԱՅԱՑՎԱԾ ՏԵՂԵԿԱՏՎՈՒԹՅԱՆ ՃՇՏՈՒԹՅՈՒՆԸ ԿԱՄ ԻՍԿՈՒԹՅՈՒՆԸ»:

Բ Ո Վ Ա Ն Դ Ա Կ ՈՒ Թ Յ ՈՒ Ն

ԲԱԺԻՆ 1. ԱՄՓՈՓԱԹԵՐԹ	5
1.1. ՏԵՂԵԿԱՏՎՈՒԹՅՈՒՆ ԲԱՆԿԻ ԵՎ ԲԱՆԿԻ ԳՈՐԾՈՒՆԵՈՒԹՅԱՆ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ	6
1.2. ԲԱՆԿԻՆ ԵՎ ՊԱՐՏԱՏՈՄՍԵՐԻՆ ԱՌՆՉՎՈՂ ՌԻՍԿԵՐ	15
1.3. ԲԱՆԿԻ ԳՈՐԾՈՒՆԵՈՒԹՅԱՆ ԶԱՐԳԱՑՄԱՆ ԵՎ ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ՎԻՃԱԿԻ ՓՈՓՈԽՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ	17
1.4. ԲԱՆԿԻ ԱՌԻԴԻՏ ԻՐԱԿԱՆԱՑՆՈՂ ԱՆՁ	17
1.5. ԲԱՆԿԻ ԿԱՌԱՎԱՐՄԱՆ ՄԱՐՄԻՆՆԵՐԻ ԿԱԶՄԻ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ ՀԱՄԱՌՈՏ ՏԵՂԵԿԱՏՎՈՒԹՅՈՒՆ	17
1.6. ԲԱՆԿԻ ԹՈՂԱՐԿԱԾ ԱՐԺԵԹՂԹԵՐԻ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ ՏԵՂԵԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ	19
1.7. ԲԱՆԿԻ ԿՈՂՄԻՅ ԱՌԱՋԱՐԿՎՈՂ ՊԱՐՏԱՏՈՄՍԵՐԻ ՀԻՄՆԱԿԱՆ ՏՎՅԱԼՆԵՐԸ	20
1.8. ՎԵՐՋՆԱԿԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐԻ ՀՐԱՊԱՐԱԿՄԱՆ ՁԵՎԸ	21
1.9. ԲԱՆԿԻ ԱՄՓՈՓ ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ՏՎՅԱԼՆԵՐԸ	22
ԲԱԺԻՆ 2. ԱՌԱՋԱՐԿՎՈՂ ՊԱՐՏԱՏՈՄՍԵՐԻ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ ՏԵՂԵԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ	24
2.1. ՌԻՍԿԱՅԻՆ ԳՈՐԾՈՆՆԵՐ	25
2.2. ՀԻՄՆԱԿԱՆ ՏԵՂԵԿԱՏՎՈՒԹՅՈՒՆ	27
2.3. ԱՌԱՋԱՐԿԻ ՀԱՄԱԿՈՂՄԱՆԻ ՆԿԱՐԱԳԻՐԸ	27
2.4. ԱՌԱՋԱՐԿԻ ԺԱՄԿԵՏՆԵՐԸ ԵՎ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐԸ	37
2.5. ԱՌԵՎՏՐԻՆ ԹՈՒՅԼՏՎՈՒԹՅՈՒՆԸ ԵՎ ԱՌԵՎՏՐԻ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒՄԸ	45
2.6. ԼՐԱՅՈՒՑԻՉ ՏԵՂԵԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ	46
ԲԱԺԻՆ 3. ԲԱՆԿԻ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ ՏԵՂԵԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ	46
3.1. ԱՆԿԱԽ ԱՌԻԴԻՏՈՐՆԵՐԸ	46
3.2. ՌԻՍԿԱՅԻՆ ԳՈՐԾՈՆՆԵՐ	47
3.3. ՏԵՂԵԿԱՏՎՈՒԹՅՈՒՆ ԲԱՆԿԻ ՄԱՍԻՆ	51
3.4. ԲԻՋՆԵՍԻ ՆԿԱՐԱԳԻՐԸ	53
3.5. ԲԱՆԿԻ ԿԱՌՈՒՑՎԱԾՔԸ	59
3.6. ԲԱՆԿԻ ԶԱՐԳԱՑՄԱՆ ՎԵՐՋԻՆ ՄԻՏՈՒՄՆԵՐԸ	59
3.7. ԲԱՆԿԻ ՇԱՀՈՒՅԹԻ ԿԱՆԽԱՏԵՍՈՒՄԸ	60
3.8. ԲԱՆԿԻ ԿԱՌԱՎԱՐՄԱՆ ՄԱՐՄԻՆՆԵՐԸ ԵՎ ԿԱՌԱՎԱՐՄԱՆ ՄԱՐՄԻՆՆԵՐԻ ԱՆԴԱՄՆԵՐԸ	61
3.9. ԲԱՆԿԻ ԿԱՌԱՎԱՐՄԱՆ ՄԱՐՄԻՆՆԵՐԻ ԳՈՐԾՈՒՆԵՈՒԹՅՈՒՆԸ	68
3.10. ՀՍԿՈՂ ԱՆՁԻՆՔ	69

3.11. ՏԵՂԵԿԱՏՎՈՒԹՅՈՒՆ ԲԱՆԿԻ ԱԿՏԻՎՆԵՐԻ ԵՎ ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ, ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ՎԻՃԱԿԻ, ԵԿԱՄՈՒՏՆԵՐԻ ԵՎ ԾԱԽՍԵՐԻ ՄԱՍԻՆ	69
3.12. ԷԱԿԱՆ ՊԱՅՄԱՆԱԳՐԵՐ.....	69
3.13. ԱՅԼ ՏԵՂԵԿԱՏՎՈՒԹՅՈՒՆ	70
ԲԱԺԻՆ 4. ՀԱՎԵԼՎԱԾՆԵՐ	72

Սույն ծրագրային ազդագրի համար պատասխանատու անձինք

Մենք՝ ստորագրող անձինք, հավաստիացնում ենք, որ գործադրել ենք բոլոր ողջամիտ ջանքերը, որպեսզի պարզենք ծրագրային ազդագրում ներառված տեղեկությունների ճշգրիտ և լիարժեք լինելը: Ըստ այդմ, մենք հավաստիացնում ենք, որ մեր լավագույն տեղեկացվածության համաձայն ծրագրային ազդագրում ներառված տեղեկությունները ճշգրիտ և լիարժեք են, չեն պարունակում բացթողումներ, որոնք կարող են խեղաթյուրել ծրագրային ազդագրի բովանդակությունը:

Ստորագրող անձինք

«ԻՆԵԿՈՐԱՆԿ» ՓԲԸ Խորհրդի նախագահ
Ավետիս Բալոյան

02.06.2023
(ամսաթիվ)

«ԻՆԵԿՈՐԱՆԿ» ՓԲԸ Խորհրդի անդամ
Կարեն Սաֆարյան

02.06.2023
(ամսաթիվ)

«ԻՆԵԿՈՐԱՆԿ» ՓԲԸ Խորհրդի անդամ
Աշոտ Ավետիսյան

02.06.2023
(ամսաթիվ)

«ԻՆԵԿՈՐԱՆԿ» ՓԲԸ Խորհրդի անդամ
Դմիտրո Տոլստիկ

02.06.2023
(ամսաթիվ)

«ԻՆԵԿՈՐԱՆԿ» ՓԲԸ Խորհրդի անդամ
Արեն Նալթալյան

02.06.2023
(ամսաթիվ)

«ԻՆԵԿՈՐԱՆԿ» ՓԲԸ

Գործադիր տնօրեն, տնօրինության նախագահ
Հայկ Ոսկանյան

02.06.2023

(ամսաթիվ)

«ԻՆԵԿՈՐԱՆԿ» ՓԲԸ

Կորպորատիվ բիզնեսի տնօրեն, տնօրինության անդամ
Արտեմ Չիչյան

02.06.2023

(ամսաթիվ)

«ԻՆԵԿՈՐԱՆԿ» ՓԲԸ

Ռիսկերի տնօրեն, տնօրինության անդամ
Վաղինակ Խաչատրյան

02.06.2023

(ամսաթիվ)

«ԻՆԵԿՈՐԱՆԿ» ՓԲԸ

Մանրածախ բիզնեսի տնօրեն, տնօրինության անդամ
Լևոն Ռուբինյան

02.06.2023

(ամսաթիվ)

«ԻՆԵԿՈՐԱՆԿ» ՓԲԸ

Գլխավոր հաշվապահ, տնօրինության անդամ
Արշալույս Սահակյան

02.06.2023

(ամսաթիվ)

ԲԱԺԻՆ 1. ԱՄՓՈՓԱԹԵՐԹ

Ամփոփաթերթը պետք է դիտվի որպես սույն Ծրագրային ազդագրի ներառական համառոտ նկարագրություն, և առաջարկվող արժեթղթերում ներդրում անելու վերաբերյալ ներդրողի որոշումը պետք է հիմնված լինի ամբողջական Ծրագրային ազդագրի վրա:

Ամփոփաթերթի կազմման համար պատասխանատու անձն ամփոփաթերթում պարունակվող տեղեկատվության ոչ ամբողջական կամ ապակողմնորոշիչ լինելու համար (այդ թվում՝ թարգմանությանը վերաբերող մասով) կրում է քաղաքացիական պատասխանատվություն, եթե այն ոչ ամբողջական կամ ապակողմնորոշիչ է Ծրագրային ազդագրի մյուս մասերի հետ դիտարկելու դեպքում:

Ներդրողը կարող է ձեռք բերել սույն փաստաթուղթը և դրան կից ներկայացվող փաստաթղթերը թղթային տարբերակով Բանկի գլխամասային գրասենյակում, իսկ էլեկտրոնային տարբերակով՝ վերջինիս ինտերնետային կայքում՝ www.inecobank.am:

1.1 ՏԵՂԵԿԱՏՎՈՒԹՅՈՒՆ ԲԱՆԿԻ ԵՎ ԲԱՆԿԻ ԳՈՐԾՈՒՆԵՈՒԹՅԱՆ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ

Բանկի ֆիրմային լրիվ անվանումը՝

հայերեն՝ «ԻՆԵԿՈԲԱՆԿ» ՓԱԿ ԲԱԺՆԵՏԻՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹՅՈՒՆ
ռուսերեն՝ АКЦИОНЕРНОЕ ОБЩЕСТВО ЗАКРЫТОГО ТИПА «ИНЕКОБАНК»
անգլերեն՝ “INECOBANK” CLOSED JOINT STOCK COMPANY

Բանկի ֆիրմային կրճապ անվանումը

հայերեն՝ «ԻՆԵԿՈԲԱՆԿ» ՓԲԸ
ռուսերեն՝ АОЗТ “ИНЕКОБАНК”
անգլերեն՝ “INECOBANK” CJSC

Բանկային գործունեության լիցենզիա թիվ 68

Բանկի գրանցման վկայական թիվ 0169, գրանցման ամսաթիվ 07.02.1996թ.

Բանկի պետական գրանցման վայրը՝ ՀՀ, ք. Երևան 0001, Թումանյան 17

Բանկի գործառնական վայրը՝ ՀՀ, ք. Երևան 0001, Թումանյան 17

Կապի միջոցները՝ հեռ. (+37410) 56-59-74, (+37410) 51-05-10, ֆաքս (+37410) 51-05-73

էլ. Փոստ՝ info@inecobank.am

Ինտերնետային կայք՝ www.inecobank.am

Պարտատոմսերում ներդրումների հետ կապված հարցերի դեպքում ներդրողները կարող են կապ հաստատել Դիլինգային գործառնությունների բաժնի մասնագետների հետ հետևյալ հեռախոսահամարով՝ (+37410) 56-59-74:

❖ Բանկի նկարագիրը

1. Բանկի հիմնադրումը

«ԻՆԵԿՈԲԱՆԿ» ՓԲԸ-ն (այսուհետ նաև՝ Բանկ) հիմնադրվել է 1996թ. փետրվարի 7-ին՝ որպես փակ բաժնետիրական ընկերություն: Բանկի պետական գրանցման վկայականի համարն է N0169, իսկ բանկային գործունեության լիցենզիան՝ N 68: Բանկի հիմնադրման երկիրը Հայաստանի Հանրապետությունն է:

Բանկն ունի Գլխամասային գրասենյակ և 25 մասնաճյուղ, չունի ներկայացուցչություն:

Բանկը ավելի քան 25 տարի գործունեություն է ծավալում ՀՀ բանկային համակարգում՝ մատուցելով ունիվերսալ բանկային ծառայություններ ինչպես ֆիզիկական անձանց, այնպես էլ կորպորատիվ հաճախորդներին՝ սպասարկելով ավելի քան 500,000 հաճախորդների Հայաստանում: Բանկը առանձնանում է հայաստանյան բանկային շուկայում իր ուրույն կորպորատիվ ոճով: Դրա ձևավորման գործում կարևոր դեր է խաղում «Ինեկոբանկ» ապրանքանիշի զարգացումը, ինչը հնարավորություն է տալիս ստեղծել զգայական և գիտակցական կապ Բանկի ներկա ու հնարավոր հաճախորդների և Բանկի միջև:

Տարիներ շարունակ լինելով ամենաեկամտաբեր և ամենաարագ զարգացող բանկերից մեկը՝ Բանկը մատուցում է կորպորատիվ ու մանրածախ բանկային ծառայություններ: Բանկը որդեգրել է հաճախորդակենտրոն մոտեցում՝ իր ծառայություններն առավելագույնս համապատասխանեցնելով հաճախորդների պահանջմունքներին:

Բանկի հիմնական գործունեությունն է ավանդների ներգրավումը, հաճախորդների հաշիվների սպասարկումը, վարկերի, երաշխիքների, ակրեդիտիվների տրամադրումը, վճարահաշվարկային գործառնությունների իրականացումը, արժեթղթերով ու արտարժույթով գործարքների իրականացումը:

Բանկի գործունեությունը վերահսկվում է ՀՀ կենտրոնական բանկի կողմից: Բանկն ունի բանկային գործունեություն իրականացնելու լիցենզիա և հանդիսանում է ՀՀ ավանդների երաշխավորման համակարգի անդամ:

Բանկը հանդիսանում է SWIFT միջազգային վճարային համակարգի, մի շարք միջազգային դրամական փոխանցումների համակարգերի անդամ, ինչպես օրինակ «MoneyGram», «Unistream», «IntelExpress» և «Converse Payments» համակարգերը, Visa միջազգային վճարային համակարգի անդամ, ինչպես նաև ArCa վճարային համակարգի լիիրավ անդամ և բաժնետեր, MasterCard միջազգային վճարային համակարգի աֆիլիացված անդամ, «ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՖՈՆԴԱՅԻՆ ԲՈՐՍԱ» ԲԲԸ-ի անդամ, Հայաստանի Կենտրոնական Դեպոզիտարիայի արժեթղթերի հաշվառման և հաշվարկային միասնական համակարգի անդամ:

2. Բանկի առաքելությունը

Բանկի առաքելությունն է մարդկանց նպատակների իրագործման համար հնարավորություններ ստեղծելը՝ մատուցելով իրենց պահանջներին համահունչ ֆինանսական ծառայություններ:

3. Բանկի արժեքները

Բանկի արժեքները արտացոլում են Բանկի ավելի քան 25-ամյա պատմությունը և հանդիսանում են հաղթանակների գրավականը: Նրանք ոչ միայն կարևոր են Բանկի տեսլականին և նպատակներին հասնելու համար, այլև ուղղորդում են Ինելոթիմի յուրաքանչյուր անդամի՝ գործընկերների, հաճախորդների և համայնքի ներկայացուցիչների հետ շփման և համագործակցության ընթացքում: Բանկի արժեքները հանդիսանում են Բանկի գործունեության կարևորագույն հիմքը և նպաստում են նորարարական գաղափարների և ծրագրերի մշակմանը: Դրանք են՝

ԱԶՆՎՈՒԹՅՈՒՆ

Ազնվությունը Բանկի համար հիմնաքարային արժեք է և սահմանված վարվելակերպ Բանկի բոլոր շահառուների նկատմամբ: Բանկի համար ազնվությունը նախ և առաջ մտածելակերպի և գործելաոճի, նպատակների և այդ նպատակներին հասնելու միջոցների ներդաշնակությունն է՝ հիմնված թե՛ իրավական, թե՛ բարոյական նորմերի վրա:

ԱԶԱՏՈՒԹՅՈՒՆ

Բանկն ունի նախաձեռնողականության ու վճռական գործողությունների ազատություն՝ ի շահ Բանկի հաճախորդների և ի նպաստ ընկերության: Այդ ազատությունն է օգնում Ինելոթանկին զարգանալ՝ խրախուսելով նորարարությունն ու առաջնորդությունը:

ԹԱՓԱՆՑԻԿՈՒԹՅՈՒՆ

Թափանցիկությունն այն կարևորագույն արժեքներից է, որի վրա հիմնվում է Բանկի գործելաոճը: Այն Բանկի համար խորհրդանիշ է՝ անկախ նրանից՝ Բանկը գտնվում է թռիչքային զարգացման, թե լրջագույն մարտահրավերների փուլում:

ԹԻՄԱՅԻՆ ԱՇԽԱՏԱՆՔ

Լավ արդյունքի հասնելու ու հաջողելու միակ ճանապարհը միմյանց հետ համագործակցող թիմերի առկայությունն է, որի բոլոր անդամները պատրաստ են կրելու հաջողության դափնիներն ու ձախողման պատասխանատվությունը: Բանկում բոլորը վստահում են իրար ու հարգում միմյանց կարծիքը, ինչպես նաև աջակցում բոլոր նրանց, ովքեր պատրաստ են այս միջոցով գործելու ու արդյունքի հասնելու:

ՊՐՈՑԵՍԻՈՆԱԼԻՉՄ

Պրոֆեսիոնալիզմ ասելով Բանկը ամբողջացնում է Ինտեկոբանկի համար ամենաէական արժեքների շրջանակը: Բանկը համատեղում է գործողությունների ազատությունն ու ստեղծագործ միտքը ազնիվ ու թափանցիկ գործելաոճի հետ՝ կառուցելով մասնագիտական ու անհատական լավագույն հատկանիշներով օժտված թիմ:

4. Բանկի ապրանքային նշանը

Բանկի ապրանքային նշանը, որը գրանցվել է ՀՀ մտավոր սեփականության գործակալության կողմից 04.05.2004թ., հետևյալն է՝

5. Բանկի կարգախոսն է՝ «Արժևորե՛ք Ձեր ժամանակը»:

6. Բանկի կանոնադրական կապիտալը

Բանկի կանոնադրական կապիտալը կազմում է 19,545,757,500 (տասնինը միլիարդ հինգ հարյուր քառասունհինգ միլիոն յոթ հարյուր հիսունյոթ հազար հինգ հարյուր) ՀՀ դրամ 15.05.2023թ. դրությամբ, որը բաժանված է 181,821 (մեկ հարյուր ութսունմեկ հազար ութ հարյուր քսանմեկ) հատ հասարակ (սովորական) անվանական բաժնետոմսերի, յուրաքանչյուրը 107,500 (մեկ հարյուր յոթ հազար հինգ հարյուր) ՀՀ դրամ անվանական արժեքով:

Բանկի հիմնական բաժնետերերն են՝

(համաձայն Ինտեկոբանկ ՓԲԸ Արժեթղթերի սեփականատերերի ռեեստրից քաղվածքի առ 15.05.2023թ.):

N	Անուն, Ազգանուն	Սեփականության իրավունքով պատկանող բաժնետոմսերի քանակը /հատ/	Մասնաբաժինը /%/
1	Բալոյան Ավետիս Յուլիայի	72,688	39.97%,
2	Սաֆարյան Կարեն Գառնիկի	62,875	34.58%
3	ԴԻԴԱԲԼՅՈՒԷՄ ՖԱՆԴՍ ԿԲԸ ՓԿՆԿ ՄՆՀ/DWM FUNDS S.C.A.- SICAV SIF	9,272	5.09%
4	ԻՆԵԿՈ ՓԱՐԹՆԵՐՍ ՓԲԸ	9,091	4,99%

7. Բիզնեսի համառոտ նկարագիր.

Բանկն իր հաճախորդներին մատուցում է հետևյալ ֆինանսական ծառայությունները.

Վարկային ծառայություններ, որոնց մեջ կարելի է առանձնացնել՝

❖ Մանրածախ բիզնես

Բանկի հիմնական մրցակցային առավելությունն է մանրածախ վարկավորումը, որը տարիների ընթացքում կատարելագործվել է՝ քայլ առ քայլ կիրառելով նորագույն տեխնոլոգիական լուծումներ: Ընդհանուր առմամբ այս ուղղությունը բաղկացած է սպառողական և հիփոթեքային վարկավորումից:

1. Ապառիկ վարկեր. Բանկն առաջինն էր շուկայում, որը հետևողականորեն զարգացրեց ապառիկ վաճառքի տեխնիկան՝ ներկայացնելով նաև «Ապառիկը տեղում» ծառայությունը, որը հեշտացրեց ապառիկ գնումների ընթացքը, որի արդյունքում նախկինում մի քանի օր տևող գործընթացը այժմ հնարավոր է իրականացնել մի քանի րոպեում: Բանկն ապառիկի շուկայում առաջատարներից է:

2021թ. Բանկը ներդրել է **Paylater ծառայությունը՝** ներկայացնելով Հայաստանում ողջ աշխարհում հայտնի BNPL (buy now, pay later) գնումներ կատարելու նոր ձևաչափը: **Paylater** մշտապես հասանելի վճարային գործիք է՝ որոշակի սահանաչափով, հասանելի ԻնեկոՄոբայլ հավելվածով 24/7 ռեժիմով, առանց այն օգտագործելու պարտավորության: Գործիքը հնարավորություն է տալիս գնում կատարել և դրա դիմաց վճարել մաս-մաս՝ 3 կամ 6 ամսվա ընթացքում՝ առանց որևէ հավելյալ վճարի:

2. Սպառողական վարկեր. Բանկն իր հաճախորդներին տրամադրում է տարբեր նպատակներով սպառողական վարկեր՝ գրավով և առանց գրավի: Բանկը տրամադրում է արագ սպառողական վարկեր, ինչպես նաև «1 CLICK» առցանց վարկը: Բանկն առաջինն էր հայկական շուկայում, որ կիրառեց ամբողջովին ավտոմատացված առցանց վարկավորման գործընթաց:

«1 CLICK» վարկը հասանելի է հաճախորդին 24/7 ռեժիմով աշխարհի ցանկացած կետից՝ InecoMobile և InecoOnline համակարգերի միջոցով՝ առանց Բանկի մասնաճյուղեր այցելության, որի միջոցով հաճախորդները կարող են ստանալ մինչև 10,000,000 ՀՀ դրամ օնլայն վարկ՝ առանց երաշխավորի և հավելյալ թղթաբանության:

3. Հիփոթեքային վարկեր. Բանկն առաջարկում է հիփոթեքային վարկեր՝ ՀՀ տարածքում անշարժ գույքի ձեռքբերման, վերանորոգման, կառուցապատման, ինչպես նաև այլ բանկում հաճախորդի ունեցած հիփոթեքային վարկի վերաֆինանսավորման նպատակով:

Վարկավորումը իրականացվում է ինչպես Բանկի ներքին ռեսուրսներով, այնպես էլ մի շարք կառույցների՝ «Ազգային Հիփոթեքային Ընկերություն» ՎՎԿ ՓԲԸ-ի և «Բնակարան Երկիտասարդներին» ՎՎԿ ՓԲԸ-ի ծրագրերի շրջանակներում: Բանկն իր ռեսուրսներով տրամադրում է նաև լողացող տոկոսադրույքով հիփոթեքային վարկեր, որի շրջանակում առաջին երեք տարիների համար գործում է հաստատուն տոկոսադրույք, այնուհետև՝ լողացող:

«Ազգային Հիփոթեքային Ընկերություն» ՎՎԿ ՓԲԸ-ի հետ համագործակցության շրջանակներում տրամադրվում են «Բնակարանային Էներգաարդյունավետ վարկեր», որոնք ուղղված են բնակարանների և/կամ բնակելի տան էներգաարդյունավետության բարձրացմանը:

Բանկի սքրինինգային համակարգը վերջին տարիների ընթացքում էականորեն կատարելագործվել է և հնարավորություն է ընձեռում իրականացնել վարկունակության գնահատում տարբեր տիպի հաճախորդների համար, հետևաբար նաև տրամադրել կոնկրետ հաճախորդի վարկունակությանը և կարիքներին համապատասխանող վարկային պրոդուկտ:

2023թ Բանկի կողմից գործարկվել է վարկավորման նոր հարթակ /sprintonline.am/, որը թույլ է տալիս ինչպես Բանկի հաճախորդներին, այնպես էլ Բանկի հաճախորդ չհանդիսացող ֆիզիկական անձանց ցանկացած պահի օգտվել վարկավորման հնարավորությունից՝ առանց բանկ այցելելու:

🚩 Կորպորատիվ բիզնես

1.Բիզնես վարկեր. Բանկը բիզնես ֆինանսավորման ոլորտում մատուցում է բավականին ընդարձակ ծառայություններ, ինչպես իր ներքին ռեսուրսների հաշվին, այնպես էլ համագործակցող կազմակերպությունների կողմից ներգրավված միջոցների հաշվին: Վերջին տարիների ընթացքում Բանկը համագործակցել է մոտ 30 միջազգային ֆինանսական և ներդրումային կազմակերպությունների հետ, որոնց շարքին են դասվում KFW, ADB, IFC, EBRD, DEG, FMO, OFID, DWM, EFSE ,Incofin Investment Management, Blue Orchard Microfinance Fund և այլն:

Բանկի ռազմավարության կարևոր մաս է կազմում Փոքր ու Միջին Ձեռնարկությունների ֆինանսավորումը: Իր ՓՄՁ հաճախորդներին Բանկն առաջարկում է վարկավորման լայն գործիքակազմ՝ կարճաժամկետ և երկարաժամկետ վարկեր, վարկային գծեր, օվերդրաֆտներ, գյուղատնտեսական վարկեր և այլն:

Այսօր, իր ճկուն գործելաճի շնորհիվ Բանկը կորպորատիվ հաճախորդների շրջանում վայելում է բարի համբավ:

2.Առևտրի ֆինանսավորման գործիքներ. Բանկը առևտրի ֆինանսավորման ոլորտում տրամադրում է ծառայությունների մատուցման արդյունավետ և ամբողջական գործիքակազմ (երաշխիքներ, ակրեդիտիվներ, ինկասոներ և այլն), և ակտիվ համագործակցում է Միջազգային Ֆինանսական Կորպորացիայի (IFC), Վերակառուցման և Զարգացման Եվրոպական Բանկի (EBRD), ինչպես նաև միջազգային առաջնակարգ մի շարք բանկերի հետ: Բանկն արժանացել է միջազգային մի շարք հեղինակավոր մրցանակների. Բանկը Վերակառուցման և զարգացման եվրոպական բանկի (EBRD) կողմից ճանաչվել է Հայաստանում առևտրի ֆինանսավորման ոլորտում ամենաակտիվ թողարկող բանկ /2007թ, 2009թ./,Գերմանական «Կոմերցբանկի» կողմից ստացել է մրցանակ առևտրի ֆինանսավորման ոլորտում գերազանց համագործակցության համար/ 2010թ./, իսկ 2016թ. Բանկը ճանաչվել է «Լավագույն գործընկեր բանկ առևտրի ֆինանսավորման ոլորտում» Միջազգային ֆինանսական կորպորացիայի (IFC) կողմից:

3.Լիզինգ. Բանկը ակտիվ գործունեություն է իրականացնում նաև լիզինգի շուկայում: Հաճախորդների մատակարարներից ձեռք են բերվում անհրաժեշտ հիմնական միջոցներ և հանձնվում նրանց՝ ֆինանսական վարձակալության: Ժամկետի ավարտին այդ գույքի սեփականության իրավունքը փոխանցվում է հաճախորդին:

Բանկը բավականին ակտիվ մասնակցում է ՀՀ Կառավարության կողմից տնտեսության արդիականացմանը, ագրովերամշակման և գյուղտեխնիկայի ձեռքբերմանը աջակցող սուբսիդավորման ծրագրերին, որոնց շրջանակներում տնտեսավարողներին են տրամադրվում բավականին մատչելի պայմաններով լիզինգներ:

✦ Ավանդային գործառնություններ

Բանկն իր ֆիզիկական անձ հաճախորդներին առաջարկում է ժամկետային և ցպահանջ ավանդների ներդրման լայն հնարավորություններ, ինչպես նաև խնայողական հաշվի և նպատակային խնայողական պլանի ընտրման ճկուն տարբերակներ: Ավանդի տեսակները առավելագույնս հարմարեցված են հաճախորդների պահանջներին և նպատակներին: Իրավաբանական անձ ռեզիդենտ և ոչ ռեզիդենտ հաճախորդների համար Բանկը նույնպես նախատեսել է ավանդների ներդրման գրավիչ տարբերակներ՝ ավանդի ժամկետից և արժույթից կախված ճկուն սակագներով: Ավանդատեսակների նպատակների և պայմանների միջև ճիշտ հավասարակշռության պահպանման շնորհիվ վերջին տարիների ընթացքում Բանկը շարունակաբար գրանցում է ավանդատու հաճախորդների ցանկի ընդլայնում և ավանդային պայմանագրերի վերականգնման բարձր ցուցանիշ:

Գործառնություններ արժեթղթերով

✦ Բրոքերային ծառայություններ

Բանկը իր հաճախորդներին տրամադրում է Բրոքերային ծառայություններ, հնարավորություն ընձեռելով գնել և վաճառել տարբեր տեսակի արժեթղթեր:

✦ Պահառուական ծառայություններ

Բանկի կողմից մատուցվող արժեթղթերի պահառության ծառայությունը նախատեսված է ֆիզիկական և իրավաբանական անձանց համար, որոնք սեփականության իրավունքով կամ որպես անվանատեր տիրապետում են այլ անձանց կողմից թողարկված արժեթղթերի:

✦ ՀԿԴ ծառայությունների միջնորդավորում

Բանկը, հանդիսանալով Դեպոզիտար համակարգի հաշվի օպերատոր, միջնորդավորում է Հայաստանի կենտրոնական դեպոզիտարիայի կողմից մատուցվող ծառայությունները, որոնք ներառում են ռեեստրի վարման, արժեթղթերի պահառության հետ կապված ծառայությունները:

✦ Այլ հաշվարկադրամարկղային ծառայություններ, որոնք ստանդարտ, ավանդական բանկային ծառայություններ են և իրենց մեջ ներառում են՝

1. Դրամական փոխանցումներ
2. Միջազգային փոխանցումներ
3. Արտարժութային փոխարկումներ և այլն

Առանձնահատուկ շեշտադրման կարիք ունեն թվային ուղիներով մատուցվող ծառայությունները, որը Բանկը իրագործում է ԻնեկոՕնլայն, ԻնեկոՄոբայլ համակարգերի և Ինեկոփեյ ծառայության միջոցով:

ԻնեկոՕնլայն համակարգը հուսալի և ապահով թվային բանկինգի լուծում է, որը Բանկի հաճախորդներին հնարավորություն է ընձեռում օգտվել բանկային գրեթե բոլոր ծառայություններից ինտերնետ հասանելիությամբ համակարգչի միջոցով՝ առանց բանկ այցելելու:

ԻնեկոՄոբայլ բջջային հավելվածը ժամանակակից մոբայլ բանկինգի լավագույն տարբերակն է, որը հնարավորություն է ընձեռում, ունենալով միայն սմարթֆոն և ինտերնետ հասանելիություն, կատարել բանկային գործարքներ ցանկացած վայրում, ցանկացած պահի՝ 24/7 ռեժիմով:

2018թ. ԻնեկոՄոբայլ բջջային հավելվածը բրիտանական «Global Business Outlook» հեղինակավոր ամսագրի կողմից արժանացել է «Բանկային ոլորտի տարվա լավագույն բջջային հավելված» մրցանակին:

ԻնեկոՓեյ ծառայությունը առանձնանում է շուկայում իր հարմարավետությամբ և ապահովությամբ: Այն բացառիկ վճարային լուծում է հայաստանյան բանկային համակարգում, որը հնարավորություն է ընձեռում անկոնտակտ վճարումներ կատարել անմիջապես սմարթֆոնով՝ սքանավորելով վճարման կետերում ներկայացվող QR կոդերը: InecoPay համակարգն ամբողջովին փոխում է անկանխիկ վճարումների վերաբերյալ ավանդական պատկերացումները, միտված է ձևավորել վճարում կատարելու նոր մշակույթ և ապահովել յուրահատուկ կենսաոճ: Ծառայությունը հասանելի է ոչ միայն Բանկի հաճախորդներին, այլ նաև բոլոր նրանց, ովքեր ունեն ArCa, Visa, Master համակարգերի վճարային քարտեր: Ընդամենն անհրաժեշտ է InecoMobile հավելվածին կցել վճարային քարտն ու կատարել InecoPay վճարում սմարթֆոնի միջոցով:

2021թ. Բանկն ընդլայնել է իր հաճախորդներին առաջարկվող անկանխիկ վճարումների հնարավորությունները՝ մեկնարկելով **NFC վճարումները**: Սա ամենաապարզ, արագ, անհպում նորարարական վճարման տեխնոլոգիաներից մեկն է ամբողջ աշխարհում, որը թույլ է տալիս սմարթֆոնի օգնությամբ կատարել անհպում վճարումներ:

2022թ. Բանկը իր հաճախորդների համար հասանելի է դարձրել **Apple Pay** ապահով և նորարարական վճարային գործիքը: Այն հնարավորություն է տալիս

կատարել անհպում վճարումներ՝ iPhone-ը կամ Apple Watch-ը պարզապես մոտեցնելով վճարային տերմինալին:

Կարևորելով իր հաճախորդների հարմարավետությունը՝ Բանկը շարունակում է կատարելագործել մատուցվող ծառայությունների որակն, արագությունը ու հուսալիությունը: Հաշվի առնելով, որ ծառայությունների մատուցումն ու գործարքների կատարումը չի սահմանափակվում աշխատանքային օրերով և ժամերով՝ Բանկը հաճախորդներին անհրաժեշտ տեղեկատվությունը տրամադրում է շուրջօրյա ռեժիմով:

Բանկի կոնտակտային կենտրոնը հասանելի է 24/7 ռեժիմով՝ ապահովելով ժամանակակից միջոցներով անխափան կապ հաճախորդների հետ:

2019-2022 թթ. ընթացքում Բանկը շահույթի մեծությամբ և կապիտալի շահութաբերությամբ գտնվել է ՀՀ բանկային համակարգի առաջին քառյակում:

2022թ. տարեվերջի դրությամբ՝

- ❖ Բանկը ընդամենը ակտիվներով զբաղեցրել է ՀՀ բանկային համակարգում 5-րդ հորիզոնականը
- ❖ Վարկային պորտֆելի մեծությամբ զբաղեցրել է բանկային համակարգի 5-րդ հորիզոնականը
- ❖ Ավանդային պորտֆելի մեծությամբ զբաղեցրել է բանկային համակարգի 4-րդ հորիզոնականը
- ❖ Բանկը առաջատարներից է շահույթի ծավալով ու կապիտալի շահութաբերությամբ, ինչպես նաև արդյունավետության մի շարք այլ ցուցանիշներով:

❖ Բանկի ներքին վարչակազմակերպական կառուցվածքը

Բանկի ներքին վարչակազմակերպական կառուցվածքը ներկայացված է ՀԱՎԵԼՎԱԾ 1-ում:

❖ Բանկի եկամտաբեր ակտիվները

	31.03.2023	31.12.2022	31.12.2021
Ակտիվներ, այդ թվում.	514,054,036	532,990,514	426,503,916
Եկամտաբեր ակտիվներ	410,554,114	405,263,363	319,851,309
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխառություններ	278,376,787	278,784,266	221,248,728
Բանկերից ստացվելիք գումարներ	32,519,113	27,111,928	10,953,887
Հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ	-	3,088,545	3,403,625
Ներդրումային արժեթղթեր	99,658,214	96,278,624	94,105,069
Եկամտաբեր ակտիվների տեսակարար կշիռը	80.00%	76.00%	75.00%

❖ Բանկն ունի Գլխամասային գրասենյակ և 25 մասնաճյուղ

(15.05.2023թ. դրությամբ)

Անվանում	Հասցե
Գլխամասային գրասենյակ	ք. Երևան, Թումանյան փ. 17
ՄԱՍՆԱՃՅՈՒՂԵՐ	
Աբովյան 18 մասնաճյուղ	ք. Երևան, Աբովյան փ. 18,
Կորյուն մասնաճյուղ	ք. Երևան, Տերյան 105/1
Մաշտոց մասնաճյուղ	ք. Երևան, Մաշտոց պ. 18, շ. 52/1
Արաբկիր մասնաճյուղ	ք. Երևան, Կոմիտասի պ., 38/2 շենք -62
Կոմիտաս մասնաճյուղ	ք. Երևան, Կոմիտասի պ. 39 շ. թ. 78
Կոմիտաս 2 մասնաճյուղ	ք. Երևան, Կոմիտասի 54բ., 1 շինություն
Նոր Նորք մասնաճյուղ	ք. Երևան, Նոր Նորք, Գայի պող. 15/9, շ. 17/1
Աջափնյակ մասնաճյուղ	ք. Երևան, Բաշինջաղյան փողոց, հ. 192/8,
Մալաթիա մասնաճյուղ	ք. Երևան, Րաֆֆու փ. 39/3ա
Շենգավիթ մասնաճյուղ	ք. Երևան, Բագրատունյաց 22/3
Շենգավիթ 2 մասնաճյուղ	ք. Երևան, Բագրատունյաց փողոց 15 շ., շին թիվ 120
Տիգրան Մեծ մասնաճյուղ	ք. Երևան, Տիգրան Մեծ պող. 29ա-95
Ջեյթուն մասնաճյուղ	ք. Երևան, Քանաքեռ-Ջեյթուն, Պարույր Սևակ փ. 51/3
Ավետիսյան մասնաճյուղ	ք. Երևան, Ավետիսյան 63/41
Խորենացի մասնաճյուղ	ք. Երևան, Խորենացի փ. 15, "Էլիտ Պլազա" Բիզնես Կենտրոն, առաջին հարկ
Կասկադ մասնաճյուղ	ք. Երևան, Բաղրամյան 2/83
Էրեբունի մասնաճյուղ	ք. Երևան, Էրեբունի 14
Դավթաշեն մասնաճյուղ	ք. Երևան, Տ. Պետրոսյան 1/7 շենք, 85 շինություն
Գյումրիի մասնաճյուղ	ք. Գյումրի, Ալեք Մանուկյան փ. 6
Վանաձորի մասնաճյուղ	ք. Վանաձոր, Տիգրան Մեծ փ. 75
Լոռի մասնաճյուղ	ք. Վանաձոր, Տիգրան Մեծ փ. 41ա
Արմավիրի մասնաճյուղ	ք. Արմավիր, Հանրապետության փ. 17
Աբովյան մասնաճյուղ	ք. Աբովյան, Սահմանադրության հրապարակ 7/3
Աշտարակ մասնաճյուղ	ք. Աշտարակ, Ներսես Աշտարակեցու հրապ. 2
Արտաշատ մասնաճյուղ	ք. Արտաշատ, Օգոստոսի 23փ, թիվ 93

Բանկը չի հանդիսանում որևէ խմբի անդամ:

1.2 ԲԱՆԿԻՆ ԵՎ ՊԱՐՏԱՏՈՄՍԵՐԻՆ ԱՌՆՉՎՈՂ ՌԻՍԿԵՐ

Բանկն, ինչպես ցանկացած տնտեսավարող սուբյեկտ, իր գործունեության ընթացքում բախվում է տարբեր ռիսկային գործոնների հետ: Ներդրողները պետք է տեղյակ լինեն իրենց կողմից կատարված ներդրումների հետ կապված ռիսկերին նախքան Բանկի կողմից թողարկված պարտատոմսերը ձեռք բերելը:

Պարտատոմսերում ներդրում կատարողները առնչվում են ինչպես տվյալ պարտատոմսերը թողարկող կազմակերպության՝ Բանկի գործունեության հետ կապված, այնպես էլ ֆինանսական շուկայում տիրող իրավիճակից առաջացող ռիսկերի (շուկայական ռիսկ) հետ:

Բանկի ռիսկը կապված է վարկային, գործառնական, իրացվելիության և շուկայական ռիսկերի հետ: Տվյալ ռիսկերը կարող են հանգեցնել Բանկի ֆինանսական վիճակի վատթարացմանը:

Մասնավորապես, Բանկի համար առավել էական ռիսկերն են.

1. Գործընկերների կամ վարկային ռիսկը Բանկի ֆինանսական վնաս կրելու ռիսկն է փոխառուի կամ ֆինանսական գործիքի պայմանագրային կողմի՝ Բանկի հանդեպ ստանձնած պայմանագրային պարտականությունները չկատարելու հետևանքով:
2. Իրացվելիության ռիսկը կապված է Բանկի ֆինանսական պարտավորությունները ժամանակին մարելու կարողության հետ՝ նորմալ և սթրեսային իրավիճակներում: Իրացվելիության ռիսկն առաջանում է Բանկի ակտիվների և պարտավորությունների ժամկետայնության անհամապատասխանության դեպքում:
3. Տոկոսադրույքի ռիսկը Բանկի շահույթի կամ ֆինանսական գործիքների արժեքի փոփոխության ռիսկն է տոկոսադրույքների փոփոխությունների արդյունքում: Նման փոփոխությունները կարող են ավելացնել կամ նվազեցնել Բանկի տոկոսային մարժան:
4. Ընդհանուր տնտեսության ռիսկեր. ՀՀ մակրոտնտեսական իրավիճակի վատթարացումը կարող է բացասաբար անդրադառնալ Բանկի գործունեության, մասնավորապես վարկավորման ծավալների վրա:
5. Օրենսդրական ռիսկ. Օրենսդրական դաշտի փոփոխությունները ևս կարող են բացասաբար ազդել Բանկի գործունեության վրա:
6. Գործառնական ռիսկը Բանկի գործունեության ընթացքում կորստի ռիսկն է, որը առաջանում է անհամապատասխան կամ ձախողված ներքին գործընթացներից, մարդկանց և համակարգերի, կամ արտաքին գործոնների պատճառով:

🚩 Պարտատոմսերին առնչվող ռիսկերից կարելի է առանձնացնել՝

1. **Տոկոսադրույքի ռիսկ.** Այս ռիսկը կարող է էական ազդեցություն ունենալ պարտատոմսերի գրավչության վրա: Մասնավորապես, շուկայում տոկոսադրույքների բարձրացումը ենթադրում է պարտատոմսի գնի նվազում, ինչի արդյունքում էլ ներդրողը կարող է չստանալ նախատեսվող շահույթը, կամ անգամ վնասներ կրել: Նշված ռիսկը, սակայն, էական է այն դեպքում, երբ նախատեսվում է պարտատոմսերի վաճառք մինչև դրանց մարվելը:

2. **Արտարժույթի ռիսկ.** Այս ռիսկը առաջանում է ազգային դրամի փոխարժեքի տատանումների հետևանքով և կարող է բացասական ազդեցություն ունենալ ներդրողի՝ պարտատոմսերից ստացված եկամուտների վրա: Կախված այն բանից, թե ինչպիսի նպատակով է կատարվում ներդրումը, հետագայում դրանք ՀՀ դրամի կամ ԱՄՆ դոլարի փոխարկելիս հնարավոր են կորուստներ:
3. **Պարտատոմսերի իրացվելիության ռիսկ.** Պարտատոմսերը երկրորդային շուկայում վաճառելու հետ կապված հնարավոր են խնդիրներ՝ կախված շուկայում առկա իրավիճակից: Բանկը պարտատոմսերի իրացվելիության ապահովման համար ձեռնարկելու է համապատասխան միջոցներ, այդ թվում՝ շուկա ստեղծողի հետ պայմանագրի կնքում, սակայն իրացվելիության ռիսկը այնուամենայնիվ կարող է ի հայտ գալ:

1.3. ԲԱՆԿԻ ԳՈՐԾՈՒՆԵՈՒԹՅԱՆ ԶԱՐԳԱՑՄԱՆ ԵՎ ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ՎԻՃԱԿԻ ՓՈՓՈԽՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

Բանկի գործունեությունը մշտապես գտնվում է Բանկի խորհրդի, Գործադիր մարմնի ուշադրության ներքո, որոնք օպերատիվ արձագանքում են շուկայական իրավիճակի փոփոխություններին՝ համապատասխանեցնելով Բանկի գործունեությունը շուկայի պահանջներին, ինչպես նաև նվազեցնելով տարբեր ռիսկային գործոնների բացասական ազդեցությունը:

1.4. ԲԱՆԿԻ ԱՈՒԴԻՏ ԻՐԱԿԱՆԱՑՆՈՂ ԱՆՁ

Բանկի 2022, 2021 և 2020թթ. անկախ աուդիտորական ստուգումն իրականացվել է «Քեյ-Փի-ԷՄ-Ջի Արմենիա» ՓԲԸ աուդիտորական կազմակերպության կողմից: «Քեյ-Փի-ԷՄ-Ջի Արմենիա» ՓԲԸ-ն հանդիսանում է շվեյցարական KPMG International Cooperative (“KPMG International”) կազմակերպությանն անդամակցող «Քեյ-Փի-ԷՄ-Ջի» անկախ ֆիրմաների ցանցի անդամ:

«Քեյ-Փի-ԷՄ-Ջի Արմենիա» ՓԲԸ -ի հասցեն է՝ ՀՀ ք. Երևան 0010, Վ. Սարգսյանի փ. 26/1, «Էրեբունի Պլազա» Բիզնես-կենտրոն, 8-րդ հարկ, հեռ.՝ +37410 59-59-99, ֆաքս՝ +37410 59-59-99, ինտերնետային կայքի հասցեն է՝ www.kpmg.am:

Աուդիտի նպատակն է ձեռք բերել բավարար երաշխիքներ՝ համոզվելու համար, որ ֆինանսական հաշվետվությունները զերծ են էական անճշտություններից:

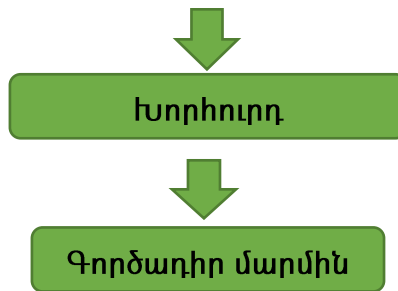
Աուդիտորական եզրակացությունները ներկայացված են կից Հավելվածներում:

Նախորդող վերջին 3 տարվա ընթացքում Բանկի աուդիտն իրականացրած անձի կողմից աշխատանքից հրաժարման դեպք չի եղել:

1.5 ԲԱՆԿԻ ԿԱՌԱՎԱՐՄԱՆ ՄԱՐՄԻՆՆԵՐԻ ԿԱԶՄԻ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ ՀԱՄԱՌՈՏ ՏԵՂԵԿԱՏՎՈՒԹՅՈՒՆ

Բանկի կանոնադրությամբ սահմանված են կառավարման հետևյալ մարմինները՝

Բաժնետերերի ընդհանուր ժողով

❖ Բաժնետերերի ընդհանուր ժողով

Սույն Ծրագրային ազդագիրը կազմելու պահին Բանկի հիմնական բաժնետերերն են՝
(համաձայն Ինելյորանկ ՓԲԸ Արժեթղթերի սեփականատերերի ռեեստրից քաղվածքի առ 15.05.2023թ.):

1	Բալոյան Ավետիս Յուլիա	Հանդիսանում է Բանկի 72,688 (յոթանասուներկու հազար վեց հարյուր ութսունույթ) հատ սովորական բաժնետոմսերի սեփականատերը (39.97%)
2	Սաֆարյան Կարեն Գառնիկի	Հանդիսանում է Բանկի 62,875 (վաթսուներկու հազար ութ հարյուր յոթանասունհինգ) հատ սովորական բաժնետոմսերի սեփականատերը (34.58%)
3	ԴԻԴԱՐԼՅՈՒԷՄ ՖԱՆԴՍ ԿԲԸ ՓԿՆԿ ՄՆՀ /DWM FUNDS S.C.A.-SICAV SIF	Հանդիսանում է Բանկի 9,272 (ինը հազար երկու հարյուր յոթանասուներկու) հատ սովորական բաժնետոմսերի սեփականատերը (5.09%)
4	ԻՆԵԿՈ ՓԱՐԹՆԵՐՍ ՓԲԸ	Հանդիսանում է Բանկի 9,091 (ինը հազար իննսունմեկ) հատ սովորական բաժնետոմսերի սեփականատերը (4,99%)

❖ Բանկի խորհուրդը

Սույն Ծրագրային ազդագիրը կազմելու պահին՝ 15.05.2023թ. դրությամբ, Բանկի խորհուրդը բաղկացած է հինգ անդամից՝

1	Ավետիս Բալոյան	խորհրդի նախագահ
2	Կարեն Սաֆարյան	խորհրդի անդամ
3	Աշոտ Ավետիսյան	խորհրդի անդամ
4	Դմիտրո Տոլստիկ	խորհրդի անդամ
5	Արեն Նալթալյան	խորհրդի անդամ

❖ Բանկի Գործադիր մարմինը

Բանկի ընթացիկ գործունեության ղեկավարումն իրականացնում են Բանկի գործադիր տնօրենը և Բանկի տնօրինությունը:

Բանկի Տնօրինությունը 15.05.2023թ. դրությամբ կազմված է 5 անդամից՝

1	Հայկ Ոսկանյան	Գործադիր տնօրեն, տնօրինության նախագահ
2	Արտեմ Չիչյան	Կորպորատիվ բիզնեսի տնօրեն, տնօրինության անդամ
3	Վաղինակ Խաչատրյան	Ռիսկերի տնօրեն, տնօրինության անդամ
4	Լևոն Ռուբինյան	Մանրաձախ բիզնեսի տնօրեն, տնօրինության անդամ
5	Արշալույս Սահակյան	Գլխավոր հաշվապահ, տնօրինության անդամ

🚩 Բանկի աշխատակիցների թիվը ներկայացված է ստորև՝

	2022թ.	2021թ.	2020թ.
Աշխատակիցների թիվը	871	831	831

Սույն Ծրագրային ազդագիրը կազմելու պահին՝ 15.05.2023թ. դրությամբ, Բանկի աշխատակիցների թիվը կազմում է 887:

1.6 ԲԱՆԿԻ ԹՈՂԱՐԿԱԾ ԱՐԺԵԹՂԹԵՐԻ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ ՏԵՂԵԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

Բանկը թողարկել է ինչպես բաժնետոմսեր, այնպես էլ պարտատոմսեր: 2009թ. Բանկը թողարկել է 350,000,000 (երեք հարյուր հիսուն միլիոն) ՀՀ դրամ անվանական արժեքով զեղչատոկոսային պարտատոմսեր:

Բանկի կանոնադրական կապիտալը կազմում է 19,545,757,500 (տասնինը միլիարդ հինգ հարյուր քառասունհինգ միլիոն յոթ հարյուր հիսունյոթ հազար հինգ հարյուր) ՀՀ դրամ:

Համաձայն Բանկի կանոնադրության՝ կանոնադրական կապիտալը կազմված է թվով 181,821 (մեկ հարյուր ութսունմեկ հազար ութ հարյուր քսանմեկ) հատ բաժնետոմսերից՝ յուրաքանչյուրը 107,500 (մեկ հարյուր յոթ հազար հինգ հարյուր) ՀՀ դրամ անվանական արժեքով:

Հաշվի առնելով Բանկի կազմակերպարավական ձևը՝ Բանկի կողմից թողարկված բաժնետոմսերը չեն շրջանառվում կարգավորվող շուկայում: Բանկի բաժնետոմսերը թողարկված են անժամկետ:

ՀՀ Կենտրոնական բանկի կողմից 14.04.2018թ, 03.07.2019թ. և 26.11.2021թ. գրանցված Ծրագրային ազդագրերի շրջանակներում Բանկը թողարկել է անվանական արժեկտրոնային պարտատոմսեր հետևյալ հիմնական պայմաններով.

ԱՄՏԾ	Արժույթ	Անվանակ ան արժեք	Քանակ	Թողարկման ծավալ	Արժեկտրո ն	Ժամկետ
------	---------	---------------------	-------	--------------------	---------------	--------

AMINECB22ER8	USD	100	50,000	5,000,000	5.25%	36 ամիս
AMINECB23ER6	USD	100	50,000	5,000,000	5.25%	36 ամիս
AMINECB24ER4	AMD	10,000	150,000	1,500,000,000	9.75%	36 ամիս
AMINECB25ER1	USD	100	50,000	5,000,000	5.25%	24 ամիս
AMINECB26ER9	AMD	10,000	150,000	1,500,000,000	9.75%	36 ամիս
AMINECB28ER5	AMD	10,000	250,000	2,500,000,000	9.6 %	30 ամիս
AMINECB2AER1	USD	100	50,000	5,000,000	4 %	36 ամիս
AMINECB29ER3	AMD	10,000	200,000	2,000,000,000	10%	36 ամիս

Թողարկված բոլոր պարտատոմսերը ցուցակվել են «ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՖՈՆԴԱՅԻՆ ԲՈՐՍԱ» ԲԲԸ-ում:

1.7 ԲԱՆԿԻ ԿՈՂՄԻՑ ԱՌԱՋԱՐԿՎՈՂ ՊԱՐՏԱՏՈՄՍԵՐԻ ՀԻՄՆԱԿԱՆ ՏՎՅԱԼՆԵՐԸ

Տեսակը		
Ձևը	Անվանական, արժեկտրոնային	
Փոխարկելիությունը	ոչ փաստաթղթային	
Մեկ պարտատոմսի անվանական արժեքը	10,000 (տասը հազար) ՀՀ դրամ	100 (մեկ հարյուր) ԱՄՆ դոլար
Արժույթը	ՀՀ դրամ	ԱՄՆ դոլար
Թողարկման ընդհանուր ծավալը	Առավելագույնը 10,000,000,000 (տաս միլիարդ) ՀՀ դրամ	Առավելագույնը 20,000,000 (քսան միլիոն) ԱՄՆ դոլար
Տեղաբաշխվող պարտատոմսերի ընդհանուր քանակը	որոշվելու է յուրաքանչյուր թողարկման համար ըստ տեղաբաշխվող պարտատոմսերի ծավալի և անվանական արժեքի:	
Տեղաբաշխման օրը	տեղաբաշխումը սկսելու և ավարտելու օրը ենթակա է որոշման Բանկի Տնօրինության կողմից պարտատոմսերի տեղաբաշխման սկիզբը որոշող ամսաթվից առնվազն 5 (հինգ) աշխատանքային օր առաջ:	
Արժեկտրոնի վճարման պարբերականությունը	տեղաբաշխումը սկսելու և ավարտելու օրը ենթակա է որոշման Բանկի Տնօրինության կողմից պարտատոմսերի տեղաբաշխման սկիզբը որոշող ամսաթվից առնվազն 5 (հինգ) աշխատանքային օր առաջ:	
Տարեկան արժեկտրոնի մեծությունը	ենթակա է որոշման Բանկի Տնօրինության կողմից պարտատոմսերի տեղաբաշխման սկիզբը որոշող ամսաթվից առնվազն 5 (հինգ) աշխատանքային օր առաջ:	
Շրջանառության ժամկետը	ենթակա է որոշման Բանկի Տնօրինության կողմից պարտատոմսերի տեղաբաշխման սկիզբը որոշող ամսաթվից առնվազն 5 (հինգ) աշխատանքային օր առաջ:	

Մարման օրը	Ենթակա է որոշման Բանկի Տնօրինության կողմից պարտատոմսերի տեղաբաշխման սկիզբը որոշող ամսաթվից առնվազն 5 (հինգ) աշխատանքային օր առաջ:
Շրջանառության ձևը	ազատ շրջանառության իրավունքով
Պարտատոմսերի ապահովվածությունը	ապահովված չեն

Դրամային պարտատոմսերի դիմաց արժեկտրոնային վճարումները կատարվում են ՀՀ դրամով, իսկ դոլարային պարտատոմսերի դիմաց՝ դոլարով:

Պարտատոմսերի տեղաբաշխման ձևը (աճուրդ կամ ուղղակի վաճառք ներդրողներին) ենթակա է որոշման Տնօրինության կողմից պարտատոմսերի տեղաբաշխման սկիզբը որոշող ամսաթվից առնվազն 5 (հինգ) աշխատանքային օր առաջ: Նույն որոշմամբ սահմանվում է նաև տեղաբաշխման կազմակերպման եղանակը՝ «ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՖՈՆԴԱՅԻՆ ԲՈՐՍԱ» ԲԲԸ (Այսուհետ՝ Բորսա) տեղաբաշխման համակարգով՝ ստանդարտ փակ (եվրոպական) աճուրդի անցկացման միջոցով՝ Բորսայի «Կորպորատիվ արժեթղթերի տեղաբաշխման կազմակերպման կանոններով» սահմանված կարգով կամ Ֆոնդային բորսայից դուրս:

Պարտատոմսերում ներդրում իրականացնելու ցանկություն հայտնող անձը (ֆիզիկական կամ իրավաբանական) կարող է ձեռք բերել պարտատոմսեր գնման հայտ-հանձնարարական ներկայացնելու միջոցով (ֆոնդային բորսայից դուրս) կամ Բորսայում՝ Բորսայի անդամ հանդիսացող կազմակերպությունների միջոցով՝ վերջիններիս ներքին ընթացակարգերով սահմանված կարգով:

Բանկի կողմից պարտատոմսերի տեղաբաշխման հիմնական նպատակը միջոցների ներգրավումն է, ինչպես նաև հնարավոր ավանդատու-ներդրողների քանակի ընդլայնումը՝ վերջիններիս առաջարկելով միջոցների ներդրման տարբերակված մեխանիզմներ:

Տեղաբաշխման արդյունքում ներգրավված դրամական միջոցները հիմնականում ուղղվելու են Բանկի կողմից միկրո, փոքր և միջին ձեռնարկություններին վարկերի տրամադրմանը:

1.8. ՎԵՐՋՆԱԿԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐԻ ՀՐԱՊԱՐԱԿՄԱՆ ՁԵՎԸ

Պարտատոմսերի թողարկման, տեղաբաշխման, շրջանառության ու մարման վերջնական պայմանները ենթակա են որոշման Բանկի Տնօրինության կողմից պարտատոմսերի տեղաբաշխման սկիզբը որոշող ամսաթվից առնվազն 5 (հինգ) աշխատանքային օր առաջ:

Պարտատոմսերի յուրաքանչյուր թողարկման համար կազմվող թողարկման վերջնական պայմանները ՀՀ ԿԲ են ներկայացվում և հրապարակվում հերթական տեղաբաշխումից առնվազն 2 (երկու) օր առաջ:

Բանկը պարտավորվում է հրապարակել իր ինտերնետային կայքում պարտատոմսերի յուրաքանչյուր թողարկման վերջնական պայմանները:

1.9 ԲԱՆԿԻ ԱՄՓՈՓ ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ՏՎՅԱԼՆԵՐԸ

Ստորև ներկայացվում են Բանկի ամփոփ ֆինանսական տվյալները 2021, 2022թթ. և 2023թ. առաջին եռամսյակի դրությամբ:

📌 Ամփոփ ֆինանսական արդյունք

	31.03.2023 հազ. դրամ /չստուգված/	2022թ. հազ. դրամ	2021թ. հազ. դրամ
Տոկոսային եկամուտ	11,326,572	39,899,958	34,610,432
Տոկոսային ծախս	(4,239,219)	(16,788,441)	(15,066,940)
Զուտ տոկոսային եկամուտ	7,087,353	23,111,517	19,543,492
Կոմիսիոն և այլ վճարների տեսքով եկամուտ	2,367,985	7,187,756	4,222,587
Կոմիսիոն և այլ վճարների տեսքով ծախս	(922,505)	(3,073,144)	(2,133,519)
Կոմիսիոն և այլ վճարների տեսքով զուտ եկամուտ	1,445,480	4,114,612	2,089,068
Զուտ օգուտ/(վնաս) շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքներից	(18,668)	355,977	412,288
Զուտ օգուտ/(վնաս) արտարժույթով առևտրից և փոխարկումից	2,512,351	12,609,714	2,607,526
Զուտ օգուտ/(վնաս) ներդրումային արժեթղթերից	-	218	3,308
Զուտ այլ գործառնական (ծախս) եկամուտ	306,700	373,211	291,815
Գործառնական եկամուտ	11,333,216	40,565,249	24,947,497
Արժեզրկումից կորուստներ	145,221	1,768,295	(5,170,750)
Աշխատակազմի գծով ծախսեր	(1,933,900)	(8,909,257)	(5,514,221)
Այլ ընդհանուր վարչական ծախսեր	(1,218,868)	(4,398,268)	(3,215,519)
Շահույթ նախքան շահութահարկով հարկումը	8,325,669	29,026,019	11,047,007
Շահութահարկի գծով ծախս	(1,542,433)	(5,380,377)	(2,039,711)
Շահույթ տարվա համար	6,783,236	23,645,642	9,007,296
Այլ համապարփակ եկամուտ (վնաս) տարվա համար	(58,888)	(378,397)	367,524
Ընդամենը համապարփակ եկամուտ տարվա համար	6,842,124	23,267,245	8,639,772

Ամփոփ հաշվապահական հաշվեկշիռ

	31.03.2023 հազ. դրամ /չստուգված/	2022թ. հազ. դրամ	2021թ. հազ. դրամ
ԱԿՏԻՎՆԵՐ			
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	78,507,013	101,658,852	75,897,971
Շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքներ	41,585	23,991	-
Ներդրումային արժեթղթեր			
- Բանկի կողմից պահվող	88,586,551	90,439,987	46,537,889
- Վաճառքի և հետգնման պայմանագրերի դիմաց գրավադրված Բանկերից ստացվելիք գումարներ	11,071,663	5,838,637	47,567,180
Հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ	32,519,113	27,111,928	10,953,887
Հաճախորդներին տրված վարկեր	-	3,088,545	3,403,625
Հիմնական միջոցներ և ոչ նյութական ակտիվներ	278,376,787	278,784,266	221,248,728
Վարձակալված տարածքների օգտագործման իրավունք	10,781,639	10,893,667	10,700,336
Այլ ակտիվներ	2,258,630	2,343,410	2,015,000
Այլ ակտիվներ	11,911,055	12,807,231	8,179,300
Ընդամենը ակտիվներ	514,054,036	532,990,514	426,503,916
ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ			
Շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքներ	3,531	1,845	18,632
Բանկերի ավանդներ և մնացորդներ	3,003,074	6,329,864	3,804
Հետգնման պայմանագրերի գծով վճարվելիք գումարներ	9,937,162	5,576,694	42,327,472
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	341,717,017	373,383,546	253,215,411
Այլ փոխառություններ	47,013,493	43,153,419	52,839,543
Ստորադաս փոխառություն	5,872,197	6,102,830	7,441,804
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	6,630,539	6,528,169	3,589,601
Վարձակալության գծով պարտավորություն	2,226,224	2,613,481	2,216,132
Ընթացիկ հարկային պարտավորություններ	5,458,768	4,223,221	893,793
Հետաձգված հարկային պարտավորություններ	173,301	246,682	490,197
Այլ պարտավորություններ	8,469,231	8,437,707	4,341,622
Ընդամենը պարտավորություններ	430,818,856	456,597,458	367,378,011
ՍԵՓԱԿԱՆ ԿԱՊԻՏԱԼ			

Բաժնետիրական կապիտալ	19,545,758	19,545,758	14,545,680
Էմիսիոն եկամուտ	7,753,923	7,753,923	7,753,923
Գլխավոր պահուստ	3,500,000	3,500,000	3,500,000
Հողի և շենքերի վերագնահատման պահուստ	1,681,076	1,687,386	1,712,628
Ներդրումային արժեթղթերի վերագնահատման պահուստ	(185,316)	(244,204)	134,193
Զբաղիված շահույթ	50,939,739	44,150,193	31,479,481
Ընդամենը սեփական կապիտալ	83,235,180	76,393,056	59,125,905
Ընդամենը պարտավորություններ և սեփական կապիտալ	514,054,036	532,990,514	426,503,916

Ռ Ամփոփ ֆինանսական տվյալներ

Ցուցանիշի անվանումը	31.03.2023 հազ. դրամ /չստուգված/	2022թ. հազ. դրամ	2021թ. հազ. դրամ
Զուտ շահույթ շահութահարկի գծով ծախսի նվազեցումից հետո	6,783,236	23,645,642	9,007,297
Սեփական կապիտալի միջին մեծություն	79,814,248	66,243,789	57,781,949
Սեփական կապիտալի շահութաբերություն (ROE), %	34.5%	35.7%	15.6%
Զուտ շահույթ շահութահարկի գծով ծախսի նվազեցումից հետո	6,783,236	23,645,642	9,007,297
Ընդհանուր ակտիվների միջին մեծություն	525,728,412	442,862,884	385,468,018
Ակտիվների շահութաբերություն(ROA), %	5.2%	5.3%	2.3%
Զուտ շահույթ շահութահարկի գծով ծախսի նվազեցումից հետո	6,783,236	23,645,642	9,007,297
Գործառնական եկամուտ	11,333,215	40,529,946	24,947,498
Զուտ շահույթի մարժա (NMP), %	59.9%	58.3%	36.1%
Գործառնական եկամուտ	11,333,215	40,529,946	24,947,498
Ընդհանուր ակտիվների միջին մեծություն	525,728,412	442,862,884	385,468,018
Ակտիվների օգտագործման գործակից (AU), %	8.7%	9.2%	6.5%
Ընդհանուր ակտիվների միջին մեծություն	525,728,412	442,862,884	385,468,018
Սեփական կապիտալի միջին մեծություն	79,814,248	66,243,789	57,781,949
Սեփական կապիտալի մուտքային կատոր (EM)	6.6	6.7	6.7
Զուտ տոկոսային եկամուտ	7,087,352	23,247,147	19,543,493
Եկամտաբեր ակտիվների միջին մեծություն	421,048,906	356,300,608	307,812,012
Զուտ տոկոսային մարժա (NIM)	6.8%	6.2%	6.2%
Տոկոսային եկամուտ	11,326,571	40,035,588	34,610,432
Եկամտաբեր ակտիվների միջին մեծություն	421,048,906	356,300,608	307,812,012

Եկամտաբեր ակտիվների եկամտաբերություն	10.9%	11.2%	11.2%
Տոկոսային ծախսեր	4,239,219	16,788,441	15,066,940
Պարտավորություններ, որոնց գծով կատարվում են տոկոսային ծախսեր	409,241,785	363,027,621	320,271,360
Ծախսատարություն այն պարտավորությունների, որոնց գծով կատարվում են տոկոսային ծախսեր	4.2%	4.6%	4.7%
Զուտ շահույթ շահութահարկի գծով ծախսի նվազեցումից հետո	6,784,629	23,645,642	9,007,297
Բաժնետոմսերի միջին կշռված թիվը	181,821	181,821	181,821
Զուտ շահույթը մեկ բաժնետոմսի հաշվով (EPS)	37.31	130.05	49.54
Սպրեդ	6.7%	6.6%	6.5%

ԲԱԺԻՆ 2. ԱՌԱՋԱՐԿՎՈՂ ՊԱՐՏԱՏՈՄՍԵՐԻ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ ՏԵՂԵԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

2.1. ՌԻՍԿԱՅԻՆ ԳՈՐԾՈՆՆԵՐ

Պարտատոմսերում, ինչպես և այլ արժեթղթերում ներդրումները ենթակա են որոշակի ռիսկերի, որոնք կապված են թողարկողի՝ Բանկի ֆինանսատնտեսական վիճակի և գործունեության արդյունքների հետ (թողարկողի ռիսկ), ինչպես նաև ֆինանսական շուկայում առկա իրավիճակի հետ (շուկայական ռիսկ):

Ներդրողը նախքան ներդրում կատարելու վերաբերյալ որոշում կայացնելը՝ պետք է մանրակրկիտ ուսումնասիրի և վերլուծի ներդրման հետ կապված և սույն փաստաթղթում բացահայտված հավանական ռիսկերը, ինչպես նաև ներկայացված այլ տեղեկատվությունը:

Շուկայական ռիսկը առաջանում է տնտեսությունում պարտատոմսերի գնի վրա ազդող գործոնների փոփոխության հետևանքով, ինչի արդյունքում ներդրողը կարող է կրել կորուստներ:

Հիմնական շուկայական ռիսկերն են **տոկոսադրույքի ռիսկը** և **արտարժույթային ռիսկը**:

Տոկոսադրույքի ռիսկը առաջանում է շուկայական տոկոսադրույքների փոփոխության հետևանքով. տոկոսադրույքների աճի դեպքում պարտատոմսերի գինը նվազում է, ինչը կարող է հանգեցնել նրան, որ ներդրողը մինչև մարումը պարտատոմսը վաճառելու դեպքում կարող է կրել վնասներ, կամ չստանալ նախատեսված եկամուտը: Այդ ռիսկի ի հայտ գալը կապված է տնտեսության ընդհանուր վիճակի, ֆինանսական շուկայում ռեսուրսների առաջարկի և պահանջարկի հարաբերակցության, գնաճի և այլ գործոնների հետ:

Նշված ռիսկը, սակայն, էական է այն դեպքում, երբ նախատեսվում է պարտատոմսերի վաճառք մինչև դրանց մարումը: Բոլոր այն ներդրողների համար, ովքեր պարտատոմսերը պահելու են մինչև դրանց մարումը, տոկոսադրույքի ռիսկը էական է միայն ստացված արժեկտրոնների վերաներդրման իմաստով:

Արտարժույթային ռիսկը առաջանում է ազգային դրամի փոխարժեքի տատանումների հետևանքով և կարող է բացասական ազդեցություն ունենալ ներդրողի՝ պարտատոմսերից ստացված եկամուտների վրա: Մասնավորապես, ազգային արժույթի արժևորման դեպքում, պարտատոմսի մարումից ստացված գումարները՝ արտարժույթով արտահայտված, ՀՀ դրամի փոխարկելու դեպքում հաշվարկված եկամուտը կարող է նախատեսվածից քիչ (բացասական) լինել և հակառակը: Ուստի կախված թե ներդրողը ինչ արժույթով և ինչ նպատակով է պարտատոմսեր ձեռք բերում, ազգային արժույթի արժևորումը կամ արժեզրկումը տարբեր ազդեցություն կունենան վերջինիս կողմից ակնկալվող եկամտի վրա:

Պարտատոմսերի իրացվելիության ռիսկ. արժեթղթերի շուկայում կարող է ստեղծվել մի իրավիճակ, որի դեպքում պարտատոմսի սեփականատերը ցանկացած պահի դրությամբ պարտատոմսերը վաճառելու հետ կապված խնդիրներ ունենա: Նման պատճառներից կարող է լինել շուկայի ցածր զարգացվածության մակարդակը, շուկայական իրավիճակի կտրուկ փոփոխությունները: Բանկը պարտատոմսերի իրացվելիության ապահովման համար ձեռնարկելու է համապատասխան միջոցներ, այդ թվում՝ շուկա ստեղծողի առկայություն, սակայն իրացվելիության ռիսկը այնուամենայնիվ կարող է ի հայտ գալ:

Գնողունակության ռիսկ. այս ռիսկը ի հայտ է գալիս, երբ փաստացի գնաճն ավելի բարձր է լինում քան սպասված գնաճը, որն էլ իջեցնում է պարտատոմսից ակնկալվող իրական եկամտաբերությունը: Գնողունակության ռիսկը հաշվի է առնվում առանձին արժույթների ներդրման դեպքում առանձին: Այս ռիսկը բնորոշ է կայուն եկամտաբերություն ունեցող բոլոր ներդրումային գործիքներին, ուստի ներդրողները պետք է նաև ձևավորեն իրենց սեփական սպասումները գնաճի հետ կապված և ի վերջո որոշում կայացնեն ներդրման արժույթի և ժամկետի առումով:

Վերը նշված ռիսկերի նկարագիրը և դրանց հնարավոր ազդեցությունները բացահայտված են սույն փաստաթղթում, բայց, այնուամենայնիվ, պետք է հաշվի առնել նաև այն հանգամանքը, որ ներկայացված ռիսկերի ցանկը վերջնական և սպառիչ չէ, և հնարավոր են անկանխատեսելի իրադարձությունների (այլ ռիսկեր) ի հայտ գալը, որն էլ իր հերթին կարող է բացասական ազդեցություն ունենալ ներդրումների վերադարձելիության կամ արժեքի վրա: Ներդրողը պետք է ներդրման որոշումը կայացնելիս ամբողջությամբ գիտակցի ներդրման էությունը և բացի նկարագրված ռիսկերից ու առկա տեղեկատվությունից, առաջնորդվի նաև իր սեփական փորձով, ակնկալիքներով և սպասումներով:

2.2 ՀԻՄՆԱԿԱՆ ՏԵՂԵԿԱՏՎՈՒԹՅՈՒՆ

Բանկի կողմից անվանական պարտատոմսերի թողարկման և տեղաբաշխման հիմնական նպատակն է միջոցների ներգրավումը, հնարավոր ներդրողների ընդլայնումը և տարատեսականացումը՝ վերջիններիս առաջարկելով ավելի ճկուն մեխանիզմների միջոցով միջոցների ներդրում:

Ներգրավված միջոցները հիմնականում ուղղվելու են միկրո, փոքր և միջին ձեռնարկություններին վարկերի տրամադրմանը:

Բանկի կողմից իրականացվող թողարկումները լինելու են շարունակական, և Բանկը առավել ակտիվ կօգտագործի տեղական և արտասահմանյան կապիտալի շուկաները պարտավորությունների ժամկետայնության, կառուցվածքի և գնի արդյունավետ կառավարման նպատակով:

2.3 ԱՌԱՋԱՐԿԻ ՀԱՄԱԿՈՂՄԱՆԻ ՆԿԱՐԱԳԻՐԸ

Առաջարկվող պարտատոմսերը թողարկվելու են ՀՀ տարածքում համաձայն ՀՀ օրենսդրության և ենթաօրենսդրական ակտերի, և դրանց շուրջ ծագող վեճերը, այդ թվում՝ դատական, ենթակա են լուծման ՀՀ օրենսդրությամբ սահմանված կարգով:

ԱՌԱՋԱՐԿՎՈՂ ՊԱՐՏԱՏՈՄՍԵՐ	
Պարտատոմսերի տեսակը	Անվանական արժեկտրոնային
Պարտատոմսերի տարբերակիչ ծածկագիր	Պարտատոմսերը դեռևս չունեն տարբերակիչ ծածկագիր
Փոխարկելիությունը	Ոչ փոխարկելի
Պարտատոմսերի ձևը	Ոչ փաստաթղթային
Պարտատոմսերի ռեեստրի վարում	Բանկի պարտատոմսերի նկատմամբ իրավունքների և պարտավորությունների հաշվառումն ու (կամ) գրանցումն (սեփականատերերի/անվանատերերի ռեեստրի վարում) իրականացվելու է Հայաստանի Կենտրոնական Դեպոզիտարիայի (այսուհետ՝ ՀԿԴ) միջոցով, որը հանդես է գալիս որպես Գլխավոր պահառու համաձայն ՀՀ օրենսդրության և կազմակերպության գործունեությունը կարգավորող կանոնների: Մինչև պարտատոմսերի ձեռքբերումը ներդրողները պարտավոր են ՀԿԴ-ում կամ լիցենզավորված որևէ այլ ենթապահառուի մոտ

	բացել արժեթղթերի հաշվառման համար անձնական դեպո հաշիվ: ՀԿԴ-ի հասցեն է՝ Հայաստանի Հանրապետություն, ք. Երևան 0010, Վազգեն Սարգսյան 26/1, Էրեբունի Պլազա բիզնես կենտրոն, 5-րդ հարկ (հեռ.՝ +374 60 61-55-55): Պարտատոմսերի ռեեստրի վարման Հաշվի Օպերատոր հանդիսանում է Ինտելոբանկ ՓԲԸ-ն:	
Մեկ պարտատոմսի անվանական արժեքը	10,000 (տասը հազար) ՀՀ դրամ	100 (մեկ հարյուր) ԱՄՆ դոլար
Պարտատոմսերի քանակը	որոշվելու է յուրաքանչյուր թողարկման համար ըստ տեղաբաշխվող պարտատոմսերի ծավալի և անվանական արժեքի:	
Արժույթը	ՀՀ դրամ	ԱՄՆ դոլար
Թողարկման ընդհանուր ծավալը	Առավելագույնը 10,000,000,000 (տաս միլիարդ) ՀՀ դրամ	Առավելագույնը 20,000,000 (քսան միլիոն) ԱՄՆ դոլար
Տեղաբաշխման օրը	տեղաբաշխումը սկսելու և ավարտելու օրը ենթակա է որոշման Բանկի Տնօրինության կողմից պարտատոմսերի տեղաբաշխման սկիզբը որոշող ամսաթվից առնվազն 5 (հինգ) աշխատանքային օր առաջ:	
Տարեկան արժեկտրոնի մեծությունը	ենթակա է որոշման Բանկի Տնօրինության կողմից պարտատոմսերի տեղաբաշխման սկիզբը որոշող ամսաթվից առնվազն 5 (հինգ) աշխատանքային օր առաջ:	
Արժեկտրոնի վճարման պարբերականությունը	ենթակա է որոշման Բանկի Տնօրինության կողմից պարտատոմսերի տեղաբաշխման սկիզբը որոշող ամսաթվից առնվազն 5 (հինգ) աշխատանքային օր առաջ:	
Արժեկտրոնի արժույթ	ՀՀ դրամ	ԱՄՆ դոլար
Արժեկտրոնի վճարման ամսաթիվ	Արժեկտրոնների հաշվարկման և վճարման օրերը նույնն են, և ենթակա են որոշման Բանկի Տնօրինության կողմից պարտատոմսերի տեղաբաշխման սկիզբը որոշող ամսաթվից առնվազն 5 (հինգ) աշխատանքային օր առաջ: Եթե հաշվարկման օրը ոչ աշխատանքային է, ապա արժեկտրոնի վճարման օր է համարվում դրան հաջորդող առաջին աշխատանքային օրը:	
Արժեկտրոնի հաշվարկման բանաձև	$AI = FV \times \frac{C}{f} \times \frac{DCS}{DCC}$ <p>Որտեղ՝ AI - կուտակված արժեկտրոնային եկամուտն է, FV - մեկ պարտատոմսի անվանական արժեքն է, C - արժեկտրոնի տարեկան անվանական տոկոսադրույքն է, f - արժեկտրոնի վճարման հաճախականությունն է (f=2՝ կիսամյակային վճարումների դեպքում) Օրերի հաշվարկման պայմանականությունը Բանկի պարտատոմսերի համար համարվում է փաստացի/փաստացի, ընդ որում DCS = Օրերի փաստացի քանակը, D2M2Y2 - D1M1Y1 DCC = Օրերի փաստացի քանակը, D3M3Y3 - D1M1Y1 DSN = Օրերի փաստացի քանակը, D3M3Y3 - D2M2Y2 որտեղ՝</p>	

	<p>D1M1Y1 գործարքի կատարման օրվան նախորդող արժեկտրոնի մարման/արժեկտրոնի կուտակման սկզբի ամսաթիվն է. D2M2Y2 գործարքի կատարման ամսաթիվն է D3M3Y3 գործարքի կատարման օրվան հաջորդող արժեկտրոնի մարման/անվանական արժեքի մարման ամսաթիվն է:</p>
<p>Արժեկտրոն ստացողները</p>	<p>Արժեկտրոնները ստանալու իրավունք ունեն արժեկտրոնների հաշվարկման օրվան նախորդող աշխատանքային օրը ժամը 18:00 դրությամբ պարտատոմսերի սեփականատերերի /անվանատերերի ռեեստրում գրանցված անձինք (սեփականատերերը կամ անվանատերերը): Բանկն արժեկտրոնների վճարման օրը պարտատոմսերի սեփականատերերի և/կամ անվանատերերի ռեեստրի հիման վրա պատրաստում է տեղեկանք պարտատոմսերի արժեկտրոնների գումարներ ստանալու իրավունք ունեցող անձանց (սեփականատերեր կամ անվանատերեր) վերաբերյալ, ինչպես նաև արժեկտրոնների գումարի փոխանցման համար անհրաժեշտ տվյալները: Արժեկտրոնային վճարումները անվանատերերին և/կամ սեփականատերերին վճարվում են մինչև 0.1 ՀՀ դրամ ճշտությամբ, իսկ դոլարային պարտատոմսերի դեպքում՝ 0,01 ԱՄՆ դոլար ճշտությամբ (ընդ որում կլորացումը իրականացվում է թվաբանական կլորացման կանոններին համաձայն՝ մինչև ամենամոտ ամբողջ տասնավոր թիվը):</p>
<p>Պարտատոմսերի գնի հաշվարկման բանաձև</p>	<p>Պարտատոմսերի գինը որոշվելու է հետևյալ բանաձևով.</p> $DP = \frac{C}{f} \sum_{t=1}^N \frac{1}{\left(1 + \frac{y}{100 * f}\right)^{t-1+\tau}} + \frac{100}{\left(1 + \frac{y}{100 * f}\right)^{N-1+\tau}}$ $\tau = \frac{DSN}{DCC}$ <p>որտեղ՝ DP - Պարտատոմսի գինն է, DSN - գործարքի կատարման օրվան հաջորդող արժեկտրոնի մարման ամսաթվի և գործարքի կատարման օրվա միջև եղած օրերի քանակն է: DCC - գործարքին նախորդող արժեկտրոնի վճարման օրից մինչև գործարքի հաջորդող արժեկտրոնի վճարման օրերի քանակն է, f - արժեկտրոնի վճարման հաճախականությունն է, N - հաշվարկման պահին մնացած արժեկտրոնների վճարումների թիվը C - տարեկան արժեկտրոնը 100 միավոր անվանական արժեքի դիմաց y - մինչև մարում եկամտաբերություն</p>
<p>Շրջանառության ժամկետը</p>	<p>Ենթակա է որոշման Բանկի Տնօրինության կողմից պարտատոմսերի տեղաբաշխման սկիզբը որոշող ամսաթվից առնվազն 5 (հինգ) աշխատանքային օր առաջ:</p>

Մարման օրը	Ենթակա է որոշման Բանկի Տնօրինության կողմից պարտատոմսերի տեղաբաշխման սկիզբը որոշող ամսաթվից առնվազն 5 (հինգ) աշխատանքային օր առաջ: Եթե մարման օրը ոչ աշխատանքային օր է, ապա մարման գումարները վճարվում են մարման օրվան հաջորդող աշխատանքային օրը:	
Պարտատոմսերի մարման արժույթը	ՀՀ դրամ	ԱՄՆ դոլար
Պարտատոմսերի մարման գումարներ ստացողները	Պարտատոմսերի մարման գումարն իրավունք ունեն ստանալ պարտատոմսերի սեփականատերերի և/կամ անվանատերերի ռեեստրում պարտատոմսերի մարման օրվան նախորդող աշխատանքային օրը ժամը 18:00-ի դրությամբ գրանցված անձինք: Հաշվի առնելով պարտատոմսերի անվանական արժեքի արժույթը և պարտատոմսերի մարման հետ կապված հնարավոր միջբանկային փոխանցումների անհրաժեշտությունը (եթե ներդրողի ԱՄՆ դոլարի հաշիվը չի գտնվում Բանկում)՝ մարման գումարների փոխանցման (միջբանկային փոխանցումներ) հետ կապված միջնորդավճարների ծախսերը կատարվելու են ներդրողի հաշվին, հետևաբար նման ներդրողները մարման գումարները հնարավոր է ստանան պահումներով: Բանկը պարտատոմսի մասնակի մարումներ կամ վաղաժամկետ մարում չի նախատեսում:	
Պարտատոմսերի մարման ձևը	Բանկը պարտատոմսերի մարման գումարները վճարում է անկանխիկ ձևով ՝ պարտատոմսերի սեփականատերերի և/կամ անվանատերերի ռեեստրում նշված բանկային հաշիվներին փոխանցելու միջոցով: Պարտատոմսերի սեփականատերերի և/կամ անվանատերերի ռեեստրում ներդրողի կողմից բանկային հաշվեհամարների մասին տվյալների բացակայության կամ նշված բանկային հաշվեհամարների ճիշտ չլինելու կամ այլ հանգամանքների ուժով ներդրողի հաշվին մարման գումարի փոխանցման անհնարինության դեպքում՝ գումարը կփոխանցվի և/կամ կսառեցվի Բանկում այդ նպատակով բացված հաշվեհամարին, այնուհետև՝ Բանկը կգործադրի բոլոր ողջամիտ ջանքերը ներդրողի հայտնաբերման ու գումարի փոխանցման կամ առձեռն վճարելու համար:	
Մեկ պարտատոմսի մարման արժեքը	10,000 (տասը հազար) ՀՀ դրամ	100 (մեկ հարյուր) ԱՄՆ դոլար
Շրջանառության ձևը	Պարտատոմսերի ցուցակումից հետո՝ բացառապես կարգավորվող շուկայում ազատ շրջանառության իրավունքով	Պարտատոմսերի ցուցակումից հետո՝ բացառապես կարգավորվող շուկայում ազատ շրջանառության իրավունքով
Պարտատոմսերի ապահովվածությունը	Պարտատոմսերը ապահովված չեն	
Պարտատոմսերի տեղաբաշխող	«ԻՆԵԿՈՒՐԱՆԿ» ՓԲԸ	

<p>Պարտատոմսերի տեղաբաշխման գործընթացը</p>	<p>Պարտատոմսերի տեղաբաշխման ձևը (աճուրդ կամ ուղղակի վաճառք), ինչպես նաև տեղաբաշխման կազմակերպման եղանակը՝ «ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՖՈՆԴԱՅԻՆ ԲՈՐՍԱ» ԲԲԸ-ի տեղաբաշխման համակարգով կամ ֆոնդային բորսայից դուրս, ենթակա են որոշման Բանկի Տնօրինության կողմից պարտատոմսերի տեղաբաշխման սկիզբը որոշող ամսաթվից առնվազն 5 (հինգ) աշխատանքային օր առաջ:</p>
<p>Պարտատոմսերի առաջարկի և ազատ շրջանառելիության սահմանափակումներ</p>	<p>Պարտատոմսերի թողարկման մասին Բանկի համապատասխան իրավասու մարմնի որոշմամբ պարտատոմսերում ներդրումներ կատարողների նկատմամբ որևէ սահմանափակումներ չեն սահմանվում:</p> <p>Պարտատոմսերի ազատ շրջանառության հետ կապված որևէ սահմանափակումներ չկան՝ բացառությամբ օրենքով և ենթաօրենսդրական ակտերով սահմանված դեպքերի:</p> <p>Ներդրողները կարող են իրենց ցանկությամբ օտարել իրենց պատկանող պարտատոմսերը ֆոնդային բորսայում (ցուցակված և առևտրին թույլատրված լինելու դեպքում) կամ Բորսայից դուրս՝ օրենքով սահմանված կարգով:</p> <p>Ներդրողները պետք է հաշվի առնեն, որ ՀՀ օրենսդրությամբ չի թույլատրվում կարգավորվող շուկայից (ֆոնդային բորսա) դուրս վաճառել կարգավորվող շուկայում առևտրին թույլատրված կորպորատիվ արժեթղթերը, բացառությամբ «Արժեթղթերի շուկայի մասին» ՀՀ օրենքի հոդված 129-ի 4-րդ կետով սահմանված դեպքերի:</p>
<p>Տեղաբաշխման սահմանափակումներ</p>	<p>Չկան</p>

❖ Պարտատոմսերի դասակարգման մասին տեղեկատվություն

Համաձայն «Բանկերի, վարկային կազմակերպությունների, ներդրումային ընկերությունների, ներդրումային ֆոնդի կառավարիչների և ապահովագրական ընկերությունների սնանկության մասին» ՀՀ օրենքի՝ Բանկի լուծարման դեպքում վերջինիս պարտատերերի պահանջները բավարարվում են լուծարային միջոցների հաշվին, հետևյալ հերթականությամբ՝

1. առաջին՝ ադմինիստրացիայի, լուծարային կառավարչի կողմից սահմանված լիազորությունների իրականացման համար անհրաժեշտ և հիմնավորված ծախսերը, այդ թվում՝ աշխատավարձը՝ Կենտրոնական բանկի խորհրդի կողմից հաստատված նախահաշվի շրջանակներում.
2. երկրորդ՝ այն պարտատերերի պահանջները, որոնք բանկին վարկ, փոխառություն են տրամադրել կամ բանկում ավանդ են ներդրել կամ բանկային հաշվին դրամական միջոցներ են մուտքագրել բանկում ադմինիստրացիա նշանակվելուց հետո, բացառությամբ պարտատիրոջ և Կենտրոնական բանկի միջև կնքված պայմանագրով սահմանված դեպքերի.

3. երրորդ՝ Հայաստանի Հանրապետության և օտարերկրյա քաղաքացիների, ինչպես նաև քաղաքացիություն չունեցող անձանց Հայաստանի Հանրապետության դրամով բանկային ավանդները և բանկային հաշիվներին առկա մնացորդները՝ մինչև 16 միլիոն դրամի չափով, իսկ արտարժութային ավանդների (հաշիվների) դեպքում՝ 7 միլիոն դրամին համարժեք չափով: Մեկ անձի՝ բանկում մեկից ավելի ավանդներ (հաշիվներ) ունենալու դեպքում նրա բոլոր ավանդները միավորվում են, և դրանց հանրագումարը համարվում է մեկ ավանդ.
4. չորրորդ՝ բանկի այլ պարտավորությունները, բացառությամբ երկրորդ հերթում ընդգրկված բանկային ավանդների և բանկային հաշիվների մնացորդների.
5. հինգերորդ՝ պետական բյուջեի և համայնքների բյուջեների նկատմամբ բանկի պարտավորությունները, Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությամբ սահմանված այլ պարտադիր վճարումները.
6. վեցերորդ՝ ստորադաս փոխառություններից բխող պահանջները.
7. յոթերորդ՝ բանկի մասնակիցների պահանջները:

Միևնույն հերթի պարտատերերն ունեն իրենց պահանջների բավարարման հավասար իրավունքներ:

Միևնույն հերթի պարտատերերի պահանջները բավարարվում են նախորդ հերթի բոլոր պահանջները լրիվ բավարարելուց հետո:

Բանկի կողմից առաջարկվող Պարտատոմսերի դեպքում, սեփականատերերի պահանջները կբավարարվեն «Բանկերի, վարկային կազմակերպությունների, ներդրումային ընկերությունների, ներդրումային ֆոնդի կառավարիչների և ապահովագրական կազմակերպությունների սնանկության մասին» օրենքի 31-րդ հոդվածի 2-րդ կետի ա) և բ) ենթակետերով սահմանված պահանջները բավարարելուց հետո: Բանկի պարտավորությունների մարման հերթականության տեսանկյունից պարտատոմսերից բխող պահանջները ենթակա չեն վերադասակարգման:

Ֆիզիկական անձ ներդրողներին հայտնվում է, որ պարտատոմսերի թողարկմամբ ներգրավված միջոցները երաշխավորվում են «Ֆիզիկական անձանց բանկային ավանդների հատուցումը երաշխավորելու մասին» ՀՀ օրենքով:

Վերոհիշյալ օրենքի և դրա հիման վրա ընդունված իրավական այլ ակտերի իմաստով բանկի թողարկած անվանական արժեթղթերով, տվյալ դեպքում պարտատոմսերով, ֆիզիկական անձանցից (այդ թվում՝ անհատ ձեռնարկատերերից) ներգրավված դրամական միջոցները համարվում են բանկային ավանդ, որոնց հատուցումը կատարվում է հետևյալ չափերով՝

1. Եթե ներդրողն անվճարունակ բանկում ունի միայն դրամային Պարտատոմսեր, ապա երաշխավորված դրամական միջոցների չափը **տասնվեց միլիոն ՀՀ դրամ է.**
2. Եթե ներդրողն անվճարունակ բանկում ունի միայն արտարժույթային Պարտատոմսեր, ապա երաշխավորված դրամական միջոցների չափը **յոթ միլիոն ՀՀ դրամ է.**
3. Եթե ներդրողն անվճարունակ բանկում ունի դրամային և արտարժույթային Պարտատոմսեր, և դրամային Պարտատոմսերի գումարը յոթ միլիոն ՀՀ դրամից ավելի է, ապա երաշխավորվում է միայն դրամային Պարտատոմսերի գումարը՝ **մինչև տասնվեց միլիոն ՀՀ դրամով.**
4. Եթե ներդրողն անվճարունակ բանկում ունի դրամային և արտարժույթային Պարտատոմսեր, և նրա դրամային Պարտատոմսերի գումարը պակաս է յոթ միլիոն ՀՀ դրամից, ապա երաշխավորվում է դրամային Պարտատոմսերն ամբողջությամբ և արտարժույթային Պարտատոմսերը՝ **յոթ միլիոն ՀՀ դրամի և հատուցված դրամային Պարտատոմսերի գումարի տարբերության չափով:**

Ներդրողի՝ նույն բանկում ունեցած բոլոր դրամային ավանդները, ներառյալ՝ Պարտատոմսերում ներդրումները համարվում են մեկ ավանդ, բացառությամբ չերաշխավորված ավանդների և ներդրողի՝ նույն բանկում ունեցած բոլոր արտարժույթային ավանդները համարվում են մեկ ավանդ, բացառությամբ չերաշխավորված ավանդների:

Երաշխավորված ավանդի հատուցման ենթակա գումարը հաշվարկելիս առաջին հերթին հաշվարկվում են դրամային ավանդները, իսկ երկրորդ հերթին՝ արտարժույթային ավանդները:

Երաշխավորված ավանդների **հատուցման դեպք** (այսուհետ՝ հատուցման դեպք) է համարվում «Բանկերի, վարկային կազմակերպությունների, ներդրումային ընկերությունների, ներդրումային ֆոնդի կառավարիչների և ապահովագրական ընկերությունների սնանկության մասին» ՀՀ օրենքով սահմանված կարգով բանկին անվճարունակ ճանաչելը և ՀՀ ԿԲ խորհրդի որոշմամբ բանկի կողմից օրենքով և պայմանագրերով սահմանված ժամկետներում ավանդները վերադարձնելն ի վիճակի չլինելու փաստը հաստատելը կամ «Բանկերի, վարկային կազմակերպությունների, ներդրումային ընկերությունների, ներդրումային ֆոնդի կառավարիչների և ապահովագրական ընկերությունների սնանկության մասին» ՀՀ օրենքով սահմանված կարգով բանկին սնանկ ճանաչելը (այսուհետ՝ բոլոր դեպքերի համար՝ անվճարունակ բանկ):

Ավանդների հատուցման երաշխավորողն է Ավանդների հատուցումը երաշխավորող հիմնադրամը: Հիմնադրամի գտնվելու վայրն է՝

ՀՀ, ք. Երևան, 0010, Մ. Խորենացի 15, Էլիտ պլազա բիզնես կենտրոն, հեռախոսահամարը՝ +37410 58-35-14, ինտերնետային կայք՝ [www. Adgf.am](http://www.Adgf.am):

🚩 Պարտատոմսերի սեփականատերերն իրավունք ունեն.

1. Ինքնուրույնաբար տնօրինել, տիրապետել և օգտագործել իրենց սեփականության ներքո գտնվող Պարտատոմսերը,
2. Պարտատոմսերով իրականացնել ցանկացած գործառույթ, որը բխում է սեփականության իրավունքից,
3. Թողարկման օրվանից հաշված Վերջնական պայմաններով սահմանված պարբերությամբ ստանալ՝ արժեկտրոնային եկամուտը՝ սույն Ծրագրային Ազդագրով սահմանված կարգով: Եթե տվյալ օրը ոչ աշխատանքային օր է, ապա արժեկտրոնի վճարումը իրականացվում է տվյալ օրվան հաջորդող առաջին աշխատանքային օրը,
4. Պարտատոմսերի մարման օրը ստանալ պարտատոմսերի անվանական արժեքը (մարման գումարը)՝ սույն Ծրագրային Ազդագրով սահմանված կարգով: Եթե տվյալ օրը ոչ աշխատանքային օր է, ապա պարտատոմսերի մարման գումարի վճարումը իրականացվում է տվյալ օրվան հաջորդող առաջին աշխատանքային օրը,
5. Բանկի կողմից Պարտատոմսերի մարման գումարը, ինչպես նաև արժեկտրոնի վճարումը սահմանված ժամկետից ուշացնելու հիմքով դատական կարգով օգտվել պարտատիրոջ՝ օրենքով վերապահված իրավունքներից,
6. Գրավադրել Պարտատոմսերը՝ օրենքով սահմանված կարգով,
7. ՀԿԴ հաշվի օպերատորների միջոցով ստանալ իր արժեթղթերի հաշվից քաղվածք,
8. Օրենքով նախատեսված այլ իրավունքներ:

🚩 Պարտատոմսերի սեփականատիրոջ պարտավորությունները.

1. Պարտատոմսերում պոտենցիալ ներդրողները պարտավոր են մինչև Պարտատոմսերի ձեռք բերումը ՀԿԴ արժեթղթերի հաշվառման և հաշվարկային միասնական համակարգում կամ ՀԿԴ ենթապահառու հանդիսացող այլ անձանց մոտ ունենալ սեփականատիրոջ (անվանատիրոջ) արժեթղթերի հաշիվ:
2. Պոտենցիալ ներդրողները պարտավոր են պարտատոմսերի թողարկման պայմաններով սահմանված ժամկետներում իրականացնել պարտատոմսերի ձեռքբերման համար անհրաժեշտ գումարների փոխանցում կամ մուտքագրում համապատասխան բանկային հաշվին,
3. Կատարել Պարտատոմսերի ձեռքբերումից, օտարումից և այլ գործառնություններից ծագող դրամային և ոչ դրամային ցանկացած պարտավորություն:
4. Կրել օրենքով նախատեսված այլ պարտականություններ:

🚩 Պարտատոմսերի թողարկման վերաբերյալ որոշում

Պարտատոմսերի թողարկման վերաբերյալ որոշումն ընդունվել է Բանկի Խորհրդի 2023թ հունիսի 2-ի նիստում (Որոշում թիվ 274.15):

Որոշմամբ ամրագրվել է թողարկվող պարտատոմսերի առավելագույն ծավալը, որի շրջանակներում Բանկի Տնօրինությունը առանձին որոշմամբ (որոշումներով) կարող է իրականացնել պարտատոմսերի տեղաբաշխում (տեղաբաշխումներ):

🔗 Պարտատոմսերից ստացվող եկամուտների հարկումը

Կարևոր ծանուցում: Բանկը սույն բաժնում ներկայացնում է արժեթղթերից ստացվող եկամուտների հարկման մոտեցումները ՀՀ-ում, բայց միաժամանակ հայտարարում է, որ ներդրողներն այն չպետք է համարեն հարկային խորհրդատվություն և ներդրումներ անելիս հիմնվեն միայն այս բաժնում ներկայացված նյութի վրա: Բանկը չի երաշխավորում, որ Ծրագրային Ազդագրի ստացման և/կամ ծանոթացման պահին հարկային օրենսդրությունը կհամապատասխանի ներկայացվածին, կամ համարժեքորեն կիրառություն կունենա ՀՀ հարկային մարմինների կողմից և խորհուրդ է տալիս որոշում ընդունելիս օգտվել նաև մասնագիտացված հարկային խորհրդատվությունից: Բանկը հայտարարում է, որ սույնով զերծ է մնում ցանկացած ներդրողի հնարավոր պահանջներից՝ կապված հարկային օրենսդրության կիրառման արդյունքում առաջացած ֆինանսական պահանջների նկատմամբ պատասխանատվությունից:

Թողարկված պարտատոմսերից ստացվող եկամուտը ենթակա է հարկման իրավաբանական անձանց համար **շահութահարկով** և ֆիզիկական անձանց համար՝ **եկամտային հարկով**:

🔗 Շահութահարկով հարկման կարգը

ՀՀ-ում շահութահարկ են վճարում (հարկատու են) ՀՀ ռեզիդենտները և ոչ ռեզիդենտները, բացառությամբ ՀՀ պետական կառավարչական հիմնարկների, ՀՀ տեղական ինքնակառավարման մարմինների, պետական ոչ առևտրային կազմակերպությունների և ՀՀ ԿԲ-ի:

ՀՀ Հարկային օրենսգրքով (այսուհետ՝ Հարկային օրենսգիրք) ՀՀ ռեզիդենտ կազմակերպություն (այսուհետ՝ ռեզիդենտ կազմակերպություն) է համարվում այն կազմակերպությունը, որի գտնվելու վայրը հանդիսանում է ՀՀ-ն:

Ռեզիդենտ իրավաբանական անձանց հարկումը

Ռեզիդենտների համար հարկվող օբյեկտ է համարվում ՀՀ տարածքում և նրա սահմաններից դուրս ստացվող հարկվող շահույթը: Հարկվող շահույթը հարկատուի համախառն եկամտի և Հարկային օրենսգրքի սահմանված նվազեցումների դրական տարբերությունն է: Շահութահարկի գումարը ռեզիդենտ

իրավաբանական անձանց համար հաշվարկվում է հարկվող շահույթի նկատմամբ՝ **18 (տասնութ) տոկոս դրույքաչափով**:

Ոչ ռեզիդենտ իրավաբանական անձանց հարկումը

Ոչ ռեզիդենտ իրավաբանական անձանց համար հարկվող օբյեկտ է համարվում հայաստանյան աղբյուրներից ստացվող հարկվող շահույթը: Համաձայն Հարկային օրենսգրքի՝ հայաստանյան աղբյուրներից ստացվող եկամուտներին են դասվում նաև ոչ ռեզիդենտի՝ ռեզիդենտից կամ ոչ ռեզիդենտից ստացված պասիվ եկամուտները: Ընդ որում, ոչ ռեզիդենտի ստացված պասիվ եկամուտներ են համարվում ոչ ռեզիդենտի կողմից իր գույքի կամ այլ ակտիվների ներդրմամբ (տրամադրելով) ՀՀ տարածքում բացառապես այլ անձանց գործունեությունից ստացված պասիվ եկամուտներից, այսինքն՝ շահաբաժիններ, տոկոսներ, ռոյալթիներ և այլ պասիվ եկամուտներ:

ՀՀ-ում ոչ ռեզիդենտի կողմից հայաստանյան աղբյուրներից ստացվող եկամուտների հարկումը կատարում է հարկային գործակալը՝ եկամտի վճարման աղբյուրի մոտ: ՀՀ-ում ոչ ռեզիդենտի ստացած եկամտից վճարման աղբյուրի մոտ Հարկային օրենսգրքով սահմանված կարգով հարկային գործակալները շահութահարկը պահում են **10 (տասը) տոկոս դրույքաչափով**:

2020թ-ի մարտի 1-ից ոչ ռեզիդենտ իրավաբանական անձինք ՀՀ-ում գործող ֆոնդային բորսայում մինչև 2024թ-ի դեկտեմբերի 31-ը ցուցակված պարտատոմսերից ստացվող տոկոսային կամ մարելիս զեղչի տեսքով ստացվող եկամտի, ինչպես նաև նշյալ պարտատոմսերի օտարումից ստացվող եկամուտների մասով ազատվում են շահութահարկի վճարումից:

🔗 Եկամտային հարկով հարկման կարգը

ՀՀ-ում եկամտային հարկ են վճարում (հարկատու են) ՀՀ ռեզիդենտ և ոչ ռեզիդենտ ֆիզիկական անձինք:

Հարկային օրենսգրքի համաձայն՝ ռեզիդենտ է համարվում այն ֆիզիկական անձը, որը հարկային տարում (հունվարի 1-ից մինչև դեկտեմբերի 31-ը ներառյալ) սկսվող կամ ավարտվող տասներկուամսյա ցանկացած ժամանակահատվածում գտնվել է ՀՀ-ում ընդհանուր առմամբ 183 օր և ավելի, կամ ում կենսական շահերի կենտրոնը գտնվում է ՀՀ-ում, ինչպես նաև ՀՀ-ում պետական ծառայության մեջ գտնվող ժամանակավորապես ՀՀ տարածքից դուրս աշխատող ֆիզիկական անձը: Կենսական շահերի կենտրոն է համարվում այն վայրը, որտեղ կենտրոնացված են անձի ընտանեկան կամ տնտեսական շահերը:

Մասնավորապես, համարվում է, որ ֆիզիկական անձի կենսական շահերի կենտրոնը գտնվում է Հայաստանի Հանրապետությունում, եթե Հայաստանի Հանրապետությունում է գտնվում նրա տունը կամ այլ բնակարանը, ընտանիքը, մասնագիտական կամ այլ գործունեության հիմնական վայրը:

Ռեզիդենտ ֆիզիկական անձանց հարկումը

Ռեզիդենտի համար հարկվող օբյեկտ է համարվում ՀՀ տարածքում և նրա սահմաններից դուրս ստացվող հարկվող եկամուտը:

Տոկոսագումարների համար եկամտային հարկը հաշվարկվում է **10 (տասը) տոկոս դրույքաչափով**: Ռեզիդենտ ֆիզիկական անձանց եկամուտներ վճարելիս եկամտային հարկը պահում (գանձում) է հարկային գործակալը: Եկամտային հարկի պահումը (գանձումը) իրականացվում է տոկոսագումարների յուրաքանչյուր վճարման դեպքում:

2020թ. -ի մարտի 1-ից ռեզիդենտ ֆիզիկական անձանց ՀՀ-ում գործող ֆոնդային բորսայում մինչև 2024թ-ի դեկտեմբերի 31-ը ցուցակված պարտատոմսերից ստացվող եկամուտներն ազատվում են եկամտային հարկից, բացառություն են կազմում միայն բանկերի թողարկած այն պարտատոմսերը, որոնց տեղաբաշխման պահից մինչև մարումն ընկած ժամկետը պակաս է 2 տարուց:

Ոչ ռեզիդենտ ֆիզիկական անձանց հարկումը

Ոչ ռեզիդենտ ֆիզիկական անձանց համար հարկվող օբյեկտ է համարվում հայաստանյան աղբյուրներից ստացվող հարկվող եկամուտը: Հարկվող եկամուտը հարկատուի համախառն եկամտի և Հարկային օրենսգրքի դրույթների համաձայն իրականացված նվազեցումների դրական տարբերությունն է:

Պարտատոմսերից ստացված եկամուտների հարկման կանոնները և եկամտային հարկի կիրառվող դրույքաչափը նույնն են ինչպես ռեզիդենտ, այնպես էլ ոչ ռեզիդենտ ֆիզիկական անձանց համար:

Ռեզիդենտ և ոչ ռեզիդենտ ֆիզիկական անձանց (եկամտային հարկի գծով), ինչպես նաև ոչ ռեզիդենտ իրավաբանական անձանց (շահութահարկի գծով) համար հարկային գործակալ է հանդիսանում Բանկը:

2.4 ԱՌԱՋԱՐԿԻ ԺԱՄԿԵՏՆԵՐԸ ԵՎ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐԸ

Թողարկման (առաջարկի) ընդհանուր ծավալը կազմում է առավելագույնը 20,000,000 (քսան միլիոն) ԱՄՆ դոլար՝ դոլարային պարտատոմսերի համար և 10,000,000,000 (տաս միլիարդ) ՀՀ դրամ՝ դրամային պարտատոմսերի համար:

Տեղաբաշխման ընթացքում Բանկը չի նախատեսում առաջարկի ընդհանուր ծավալի նվազեցման հնարավորություն:

Թողարկում	Մեկ պարտատոմսերի անվանական արժեքը	Թողարկվող պարտատոմսերի քանակը
ՀՀ դրամով	10,000	որոշվելու է յուրաքանչյուր թողարկման համար՝ ըստ տեղաբաշխվող պարտատոմսերի ծավալի և անվանական արժեքի
ԱՄՆ դոլարով	100	որոշվելու է յուրաքանչյուր թողարկման համար՝ ըստ տեղաբաշխվող պարտատոմսերի ծավալի և անվանական արժեքի

Տեղաբաշխումը կարող է իրականացվել մի քանի սերիաներով: Տեղաբաշխման յուրաքանչյուր տրանշի ծավալը ենթակա է որոշման Բանկի Տնօրինության կողմից պարտատոմսերի տեղաբաշխման սկիզբը որոշող ամսաթվից առնվազն 5 (հինգ) աշխատանքային օր առաջ:

🚩 Պարտատոմսերի թողարկման և տեղաբաշխման օրը

Պարտատոմսերի թողարկման, տեղաբաշխումը սկսելու և ավարտելու օրը ենթակա է որոշման Բանկի Տնօրինության կողմից պարտատոմսերի տեղաբաշխման սկիզբը որոշող ամսաթվից առնվազն 5 (հինգ) աշխատանքային օր առաջ:

🚩 Պարտատոմսերի տեղաբաշխում «ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՖՈՆԴԱՅԻՆ ԲՈՐՍԱ» ԲԲԸ միջոցով

«ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՖՈՆԴԱՅԻՆ ԲՈՐՍԱ» ԲԲԸ-ի (այսուհետ նաև՝ Բորսա) տեղաբաշխման համակարգով պարտատոմսերի տեղաբաշխումն իրականացվում է համաձայն «Կորպորատիվ արժեթղթերի տեղաբաշխման կազմակերպման կանոնների»:

Պարտատոմսերը տեղաբաշխվում են ստանդարտ փակ (եվրոպական) աճուրդի անցկացման միջոցով:

Պարտատոմսերի տեղաբաշխման աճուրդին անմիջապես կարող են մասնակցել միայն Բորսայի անդամները, որոնց ցանկը հասանելի է Բորսայի պաշտոնական կայքում (www.amx.am): Բորսայի անդամ չհանդիսացող ներդրողները կարող են աճուրդին մասնակցել (օգտվել առաջարկից) Բորսայի անդամների միջոցով՝ վերջիններիս կողմից սահմանված կարգով և պայմաններով:

Բորսայի տարբեր մասնակիցներ կարող են սահմանել աճուրդին մասնակցելու (առաջարկից օգտվելու) տարբեր գործընթացներ, պարտատոմսերի դիմաց վճարումներ կատարելու տարբեր մեթոդներ և ժամկետներ, արժեթղթերի վերաբերյալ քաղվածք ստանալու ձևեր, ներդրողների հայտերի բավարարման արդյունքների մասին իրազեկման կարգեր և ձևեր, ինչպես նաև սահմանել տարբեր սակագներ:

Այդ իսկ պատճառով, Բանկը չի կարող սպառիչ տեղեկություններ հրապարակել նշված հարցերի վերաբերյալ՝ հորդորելով Բորսայի անդամ չհանդիսացող պոտենցիալ ներդրողներին ուսումնասիրել Բորսայի անդամների կողմից առաջարկվող պայմանները՝ իրենց համար լավագույն տարբերակ գտնելու համար:

Աճուրդը անցկացվում է տեղաբաշխման օրը ժամը 11:00-ից (առաջարկի իրականացման սկիզբ) մինչև ժամը 13:30 (առաջարկի իրականացման ավարտ): Բանկի պարտատոմսերի տեղաբաշխման աճուրդին

չի կարող ներկայացվել գնման ոչ մրցակցային հայտ,

չի կարող ներկայացվել լրիվ բավարարմամբ հայտ:

Բանկի պարտատոմսերի տեղաբաշխման աճուրդը իրականացվում է դրամական միջոցների և պարտատոմսերի նախնական դեպոնացմամբ՝ «Հայաստանի կենտրոնական դեպոզիտարիա» ԲԲԸ-ի «Արժեթղթերի հաշվառման և հաշվարկային միասնական համակարգի գործունեության կանոններով» սահմանված կարգով:

Լրացուցիչ դեպոնացումները և ապադեպոնացումները կատարվում են Բորսայի «Կորպորատիվ արժեթղթերի առևտրի կանոններով» և ՀԿԴ-ի «Արժեթղթերի հաշվառման և հաշվարկային միասնական համակարգի գործունեության կանոններով»:

Տեղաբաշխման աճուրդի ժամանակ գնման հայտերը ներկայացվում են աճուրդի մասնակցի մոտ տեղակայված աշխատանքային կայանից Բորսայի Առևտրային համակարգում (այսուհետ՝ համակարգ) մուտքագրելու միջոցով: Տեղաբաշխման աճուրդի ընթացքում որպես գնորդ հանդես եկող տեղաբաշխման մասնակիցները կարող են իրենց հայտերը ներկայացնել տեղաբաշխման համակարգ տվյալ աճուրդի տեղաբաշխման օրվա ժամը 11:00-ից մինչև 13:30: Աճուրդի մասնակիցը կարող է հետ կանչել կամ փոփոխել իր կողմից ներկայացրած հայտը և նոր հայտ մուտքագրել մինչև 13:30:

Միևնույն գին ունեցող հայտերը բավարարվում են ըստ դրանց տեղաբաշխման համակարգ մուտքագրման ժամանակային առաջնահերթության:

«ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՖՈՆԴԱՅԻՆ ԲՈՐՍԱ» ԲԲԸ տեղաբաշխման համակարգով տեղաբաշխելու դեպքում հայտի մասնակի բավարարման դեպքում գումարների վերադարձն իրականացվում է համաձայն «Կորպորատիվ արժեթղթերի տեղաբաշխման կազմակերպման կանոնների»:

Տեղաբաշխման ընթացքում կնքված գործարքների վերջնահաշվարկն իրականացվում է գործարքի կնքման օրվա ընթացքում:

Տեղաբաշխման ավարտից հետո Բորսան «Տեղեկատվության բացահայտման կանոններին» համապատասխան կազմակերպում է տեղաբաշխման արդյունքների հրապարակումը իր պաշտոնական կայքում:

Բանկը պարտատոմսերի տեղաբաշխման ավարտից հետո մեկ աշխատանքային օրվա ընթացքում իր ինտերնետային կայքում (www.inecobank.am) հրապարակում է տեղաբաշխման արդյունքների մասին հաշվետվություն:

🚩 Պարտատոմսերի տեղաբաշխումը ֆոնդային բորսայից դուրս.

Ֆոնդային բորսայից դուրս տեղաբաշխման դեպքում գործում են առաջարկից օգտվելու հետևյալ պայմանները.

1. Ներդրողները սահմանված կարգով պետք է լրացնեն և պատշաճ կերպով (առձեռն կամ էլեկտրոնային եղանակով) Բանկ ներկայացնեն պարտատոմսերի ձեռքբերման **հայտ-հանձնարարականները**, որով կհավաստեն պարտատոմսերի թողարկման պայմաններն ընդունելու իրենց պատրաստակամությունը: Իրավաբանական անձ ներդրողների համար հայտ-հանձնարարականի ձևը ներկայացված է սույն Ազդագրի **Հավելված 2-ում**, իսկ ֆիզիկական անձ ներդրողների համար՝ **Հավելված 3-ում**: Ֆիզիկական և իրավաբանական անձինք կարող են ներկայացնել 1-ից ավելի հայտ-հանձնարարականներ, ընդ որում, պարտատոմսերի ձեռքբերման նվազագույն քանակը կազմում է 1 (մեկ) պարտատոմս, իսկ առավելագույն քանակ Բանկի կողմից չի սահմանվում:
2. Յուրաքանչյուր հայտ-հանձնարարականը լրացնելուց և պատշաճ կերպով Բանկ ներկայացնելուց հետո, սակայն ոչ ուշ, քան նույն աշխատանքային օրվա ժամը 16:30-ը, ներդրողը պետք է թողարկման նպատակով Բանկում բացված հատուկ հաշվեհամարին կատարի վճարում պարտատոմսերի ձեռքբերման հայտ-հանձնարարականում նշված քանակի պարտատոմսեր ձեռք բերելու համար, իսկ սահմանված ժամկետում և կարգով համապատասխան վճարում չիրականացվելու դեպքում տվյալ հայտ-հանձնարարական/ները համարվում է/են անվավեր: Սահմանված ժամկետից ուշ ստացված գումարները համարվում են ստացված հաջորդ աշխատանքային օրը, և նոր հայտի բացակայության դեպքում ենթակա են վերադարձման ներդրողին տեղաբաշխման ավարտից հետո 3 (երեք) աշխատանքային օրվա ընթացքում՝ ներդրողի՝ հայտ-հանձնարարականում նշված բանկային հաշվին, եթե ներդրողի կողմից չեն ստացվել այլ ցուցումներ:
Տեղաբաշխման ավարտի օրը հայտ-հանձնարարականները և վճարումներն ընդունվում են մինչև ժամը 16:30-ը:
3. Հայտ-հանձնարարականի ներկայացման և դրամական միջոցների մուտքագրման հերթականություն չի սահմանվում, ուստի ներդրողը կարող է հայտը ներկայացնել նաև դրամական միջոցների մուտքագրման պահից հետո:
4. Պարտատոմսերի ձեռքբերման համար կատարվող վճարումը համարվում է պատշաճ կերպով կատարված Բանկի կողմից հատուկ այդ նպատակով բացված բանկային հաշվին դրամական միջոցների մուտքագրման պահից: Ընդ որում, Բանկը տեղեկացնում է, որ, եթե Պարտատոմսերի ձեռքբերման հայտ-հանձնարարականները չեն բավարարվում կամ մասնակի են բավարարվում, ապա պարտատոմսերի ձեռքբերման համար վճարված գումարների մնալը հատուկ այդ նպատակով բացված բանկային հաշվին մինչև պարտատոմսերի թողարկման պայմանների համաձայն դրանք իրենց վերադարձնելու պահը, միջոցների ապօրինի պահում կամ դրանք

վերադարձնելուց խուսափել չի հանդիսանում և դրանց վրա տոկոսներ չեն հաշվարկվում:

5. Պարտատոմսերի ձեռքբերման հայտ-հանձնարարական/ները, որոնք ներկայացվում են պարտատոմսերի տեղաբաշխման ավարտից հետո, ինչպես նաև պարտատոմսերի տեղաբաշխման ավարտից հետո վճարումներ իրականացրած ներդրողների հայտ-հանձնարարականները համարվում են անվավեր՝ անկախ դրանց առաքման և/կամ Բանկի կողմից ստացման ժամկետից:
6. Պարտատոմսերի տեղաբաշխման ավարտից հետո Բանկում բացված հատուկ հաշվեհամարին ստացված դրամական միջոցները, ինչպես նաև այն դրամական միջոցները, որոնք ստացվել են տեղաբաշխման ընթացքում, սակայն դրանց համապատասխան հայտ-հանձնարարականներ տեղաբաշխման ընթացքում չեն ներկայացվել, ենթակա են վերադարձման ներդրողին տեղաբաշխման ավարտից հետո 3 (երեք) աշխատանքային օրվա ընթացքում : Այդպիսի դրամական միջոցների փոխանցումների հետ կապված բոլոր հնարավոր ծախսերը կրում է ներդրողը, ըստ այդմ՝ Բանկն իրավունք ունի ներդրողին վերադարձման ենթակա դրամական միջոցներից կատարելու համապատասխան պահումներ: Նշված դրամական միջոցների մնալը հատուկ այդ նպատակով բացված բանկային հաշվին մինչև դրանք ներդրողին վերադարձնելու պահը, միջոցների ապօրինի պահում կամ դրանք վերադարձնելուց խուսափել չի հանդիսանում և դրանց վրա տոկոսներ չեն հաշվարկվում:
7. Պարտատոմսերի ձեռքբերման հայտ-հանձնարարականում նշված քանակի պարտատոմսեր ձեռք բերելու դիմաց վճարման համար անհրաժեշտ դրամական միջոցների մեծությունը որոշվում է հետևյալ բանաձևով՝

$$V = P \times Q$$

որտեղ՝

- 1) V-ն պարտատոմսերի ձեռքբերման հայտում նշված քանակի պարտատոմսեր ձեռք բերելու դիմաց վճարման համար անհրաժեշտ դրամական միջոցների մեծությունն է:
  - 2) P-ն պարտատոմսերի ձեռք բերման հայտի Բանկ ներկայացման օրվա դրությամբ պարտատոմսի գինն է, որը հաշվարկվում է Ազդագրի 2.3. բաժնում ներկայացված բանաձևի միջոցով
  - 3) Q-ն պարտատոմսերի այն քանակն է, որը ներդրողը ցանկանում է ձեռք բերել:
8. Ներդրողի կողմից հայտ-հանձնարարականի ներկայացումից և Բանկում բացված հատուկ հաշվեհամարին դրամական միջոցների ստացումից հետո Բանկը ՀԿԴ-ին ներկայացնում է պարտատոմսերի տեղաբաշխման հանձնարարագիր՝ համապատասխան քանակի պարտատոմսերի փոխանցման և ներդրողի կամ ներդրողի անվանատիրոջ արժեթղթերի հաշվին հաշվեգրման համար:

9. ՀԿԴ-ից ներդրողի կամ ներդրողի անվանատիրոջ դեպո հաշվին պարտատոմսերի փոխանցման վերաբերյալ համապատասխան հաստատում ստանալուց անմիջապես հետո Բանկը թողարկման նպատակով բացված հատուկ հաշվեհամարից իր օգտագործման համար մատչելի է դարձնում համապատասխան հայտ-հանձնարարականում նշված դրամական միջոցները:
10. Հայտ-հանձնարարականները բավարարվելուց հետո ներդրողներն արժեթղթերի սեփականության վերաբերյալ քաղվածք կարող են ստանալ իրենց արժեթղթերի հաշիվը սպասարկող Պահառուից կամ Հաշվի Օպերատորից՝ հայտ-հանձնարարականում նշված կապի միջոցներով՝ Բանկի կողմից իրենց հայտ-հանձնարարականների բավարարման մասին տեղեկացվելուց հետո:
- Պարտատոմսերի ձեռքբերման հայտ-հանձնարարականը կհամարվի պատշաճ կերպով առաքված Բանկին, եթե այն առաքվել է Բանկին միայն ներքոնշյալ կապի միջոցներից որևէ մեկի միջոցով (կամ առձեռն՝ Բանկ այցելելով) և ստացվել է հասցեատիրոջ կողմից առաքման ստացման հաստատում:

Տեղաբաշխողի հետ կապի միջոցներն են՝
Հասցե՝ ՀՀ, ք. Երևան 0001, Թումանյան փողոց 17, “ԻՆԵԿՈԲԱՆԿ” ՓԲԸ, Գանձապետական ծառայություն, Դիլինգային գործառնությունների բաժին:

Էլեկտրոնային հասցե՝ Dealing@inecobank.am

Ձեռքբերման հայտ-հանձնարարականները կատարվում են ըստ դրանց դիմաց կատարված վճարման ստացման հերթականության, այսինքն՝ առաջնահերթություն ունի այն ներդրողը, ում հայտ-հանձնարարականի դիմաց վճարումը Բանկում բացված հատուկ հաշվեհամարին ավելի վաղ է ստացվել:

🚩 Հայտ-հանձնարարականների հետ կանչելու հնարավորությունը

Ներդրողները պարտատոմսերի հայտ-հանձնարարականները պատշաճ կերպով առաքելուց, Բանկի կողմից հայտ-հանձնարարականի ստացման հաստատումը/ծանուցումը ստանալուց և համապատասխան վճարումը կատարելուց հետո դրանք **չեն կարող ետ կանչել:**

🚩 Հայտ-հանձնարարականների մասնակի բավարարում

Տեղաբաշխման ընթացքում հնարավոր է պարտատոմսերի ձեռքբերման որևէ հայտ-հանձնարարականի մասնակի բավարարում: Մասնավորապես, երբ պարտատոմսերի տեղաբաշխումը կատարվում է ուղղակի վաճառքի միջոցով, այն հայտ-հանձնարարականը, որը ժամանակագրական առումով վերջինն է ստացվել

և որի ծավալը գերազանցում է տեղաբաշխման ենթակա մնացած պարտատոմսերի ծավալը, կբավարարվի մասնակի:

Տվյալ դեպքում առաջանում է ներդրողին հետ վերադարձման ենթակա գումար, որը տեղաբաշխման ավարտից հետո 3 (երեք) աշխատանքային օրվա ընթացքում Բանկի կողմից ենթակա է վերադարձման՝ ներդրողի՝ հայտ-հանձնարարականում նշված բանկային հաշվին:

🚩 Պարտատոմսերի առաջարկի հնարավոր հետաձգումը, կասեցումը

Բանկի կողմից պարտատոմսերի առաջարկը, ինչպես նաև տեղաբաշխումը կարող է հետաձգվել կամ չեղյալ հայտարարվել միայն անհաղթահարելի ուժի (Ֆորս մաժոր) ազդեցության դեպքում:

ՀՀ ԿԲ-ն իր որոշմամբ կարող է կասեցնել պարտատոմսերի տեղաբաշխման ընթացքը՝ «Արժեթղթերի շուկայի մասին» ՀՀ օրենքի համաձայն: Բանկի նախաձեռնությամբ տեղաբաշխման ընթացքը կարող է կասեցվել միայն ՀՀ ԿԲ համաձայնությամբ՝ առավելագույնը 10 (տասը) աշխատանքային օրով:

Եթե կասեցման ժամկետն ավարտվելու պահից՝ մեկ աշխատանքային օրվա ընթացքում, տեղաբաշխումը չի շարունակվում, ապա Բանկը պարտավոր է կայացնել տեղաբաշխումը դադարեցնելու մասին որոշում և վերադարձնել տեղաբաշխման ընթացքում ստացված միջոցներն արժեթղթերը ձեռք բերած անձանց՝ կասեցման ժամկետի ավարտից 10 (տասը) աշխատանքային օրվա ընթացքում:

🚩 Արդյունքների վերաբերյալ տեղեկացումը

Ֆոնդային բորսայից դուրս տեղաբաշխման դեպքում ներդրողները Բանկի կողմից տեղեկացվում են իրենց հայտ-հանձնարարականների բավարարման մասին մինչև հայտի բավարարման օրվան հաջորդող աշխատանքային օրվա ավարտը:

Հայտ-հանձնարարականների բավարարման մասին ներդրողին տեղեկացումը տրամադրվում է այն էլեկտրոնային հասցեով, որը ներդրողը ներկայացրել է պարտատոմսերի ձեռքբերման հայտ-հանձնարարական/ներում:

«ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՖՈՆԴԱՅԻՆ ԲՈՐՍԱ» ԲԲԸ տեղաբաշխման համակարգով տեղաբաշխելու դեպքում ներդրողներն իրենց հայտերի բավարարման մասին տեղեկացվում են «Կորպորատիվ արժեթղթերի տեղաբաշխման կազմակերպման կանոններով սահմանված ձևով և կարգով:

Պարտատոմսերի տեղաբաշխման ավարտից հետո Բանկը մեկ աշխատանքային օրվա ընթացքում իր ինտերնետային կայքում (www.inecobank.am) հրապարակում է տեղաբաշխման արդյունքների մասին հաշվետվություն:

❖ Առաջարկի վերջնական պայմանները

Պարտատոմսերի տեղաբաշխման ձևը և տեղաբաշխումն սկսելու օրը ենթակա են որոշման Բանկի Տնօրինության կողմից պարտատոմսերի տեղաբաշխման սկիզբը որոշող ամսաթվից առնվազն 5 (հինգ) աշխատանքային օր առաջ: Նույն որոշմամբ է սահմանվում նաև տեղաբաշխման կազմակերպման եղանակը՝ «ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՖՈՆԴԱՅԻՆ ԲՈՐՍԱ» ԲԲԸ տեղաբաշխման համակարգով կամ ֆոնդային բորսայից դուրս:

❖ Նախապատվության իրավունք

Բանկը չի նախատեսում նախապատվության իրավունքի կիրառում՝ պարտատոմսերի տեղաբաշխման ժամանակ:

❖ Տեղաբաշխման պլանը

Սույն փաստաթղթով ներկայացվող առաջարկը ուղղված է ներդրողների բոլոր խմբերին՝ ֆիզիկական և իրավաբանական անձանց, ներառյալ որակավորված և ինստիտուցիոնալ ներդրողներին, ինչպես նաև անհատ ձեռնարկատերերին:

❖ Առաջարկի գինը

«ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՖՈՆԴԱՅԻՆ ԲՈՐՍԱ» ԲԲԸ տեղաբաշխման համակարգով տեղաբաշխելու ժամանակ աճուրդի մասնակիցները ներկայացնում են իրենց առաջարկությունները գնի վերաբերյալ՝ աճուրդին մասնակցելու առաջարկությունները ներկայացնելու միջոցով: Պարտատոմսերի գինը յուրաքանչյուր 100 միավոր անվանական արժեքի դիմաց հաշվարկվում է 2.3. բաժնում նշված բանաձևի միջոցով: Ներդրողները ներկայացվող հայտում նշում են ձեռք բերվող պարտատոմսերի պահանջվող եկամտաբերությունը/ գինը և պարտատոմսերի այն ծավալը, որը ներդրողը պատրաստ է ձեռք բերել հայտում ներկայացված եկամտաբերությամբ/գնով: «ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՖՈՆԴԱՅԻՆ ԲՈՐՍԱ» ԲԲԸ տեղաբաշխման համակարգով տեղաբաշխելու ժամանակ Բանկը սահմանում է սահմանային եկամտաբերություն/ կտրման գին, որից բարձր եկամտաբերությամբ/ցածր գնով առաջարկները չեն բավարարվում:

Ֆոնդային բորսայից դուրս պարտատոմսերի տեղաբաշխման ժամանակ տեղաբաշխման ամբողջ ընթացքի համար նախատեսվում է արժեթղթերի ուղղակի վաճառք ներդրողներին պարտատոմսերի տեղաբաշխման գնով, որը հաշվարկվում է 2.3. բաժնում ներկայացված բանաձևի միջոցով:

❖ Տեղաբաշխումը

Թողարկողը և Տեղաբաշխողը նույն իրավաբանական անձն են՝ «Ինելկոբանկ» ՓԲԸ:

Թողարկող/Տեղաբաշխողի գտնվելու վայրն է ՀՀ, ք. Երևան, Թումանյան 17:

Թողարկող/Տեղաբաշխողը այլ տեղաբաշխողների և/կամ խմբի հետ համատեղաբաշխման պայմանագիր չի կնքել:

Պոտենցիալ ներդրողների համար արժեթղթերի հաշիվները բացվում և սպասարկվում են ՀԿԴ հաշվի օպերատորների միջնորդությամբ, վերջիններիս կողմից սահմանված պայմաններով և սակագներով: Հաշվի օպերատորների ցանկը հասանելի է ՀԿԴ պաշտոնական ինտերնետային կայքում (www.cda.am):

Պոտենցիալ ներդրողները պարտատոմսերի դիմաց վճարումը կատարում են Բանկում բացված համապատասխան հաշվին:

Սույն փաստաթղթով առաջարկվող պարտատոմսերի տեղաբաշխման համար նախատեսված է **չերաշխավորված տեղաբաշխում**:

🚩 Պարտատոմսերի թողարկման և տեղաբաշխման ձևը

Պարտատոմսերի տեղաբաշխման ձևը (աճուրդ կամ ուղղակի վաճառք), ինչպես նաև տեղաբաշխումը սկսելու օրը ենթակա են որոշման Բանկի Տնօրինության կողմից պարտատոմսերի տեղաբաշխման սկիզբը որոշող ամսաթվից առնվազն 5 (հինգ) աշխատանքային օր առաջ:

Տնօրինության որոշմամբ է սահմանվում նաև տեղաբաշխման կազմակերպման եղանակը՝ «ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՖՈՆԴԱՅԻՆ ԲՈՐՍԱ» ԲԲԸ տեղաբաշխման համակարգով կամ ֆոնդային բորսայից դուրս:

«ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՖՈՆԴԱՅԻՆ ԲՈՐՍԱ» ԲԲԸ տեղաբաշխման համակարգով պարտատոմսերի տեղաբաշխումն իրականացվում է համաձայն վերջինիս «Կորպորատիվ արժեթղթերի տեղաբաշխման կազմակերպման կանոնների:

Ֆոնդային բորսայից դուրս տեղաբաշխման դեպքում գործում են առաջարկից օգտվելու պայմաններ, որոնք ներկայացված են Պարտատոմսերի տեղաբաշխումը Ֆոնդային բորսայից դուրս բաժնում:

2.5. ԱՌԵՎՏՐԻՆ ԹՈՒՅԼՏՎՈՒԹՅՈՒՆԸ ԵՎ ԱՌԵՎՏՐԻ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒՄԸ

Սույն Ծրագրային Ազդագիրը ՀՀ ԿԲ գրանցելուց և պարտատոմսերը տեղաբաշխելուց հետո Բանկը դիմելու է Բորսա տեղաբաշխված պարտատոմսերը կարգավորվող շուկայում ցուցակելու և առևտրին թույլատրելու համար:

Առևտրի թույլտվության հայցը կարող է նաև չբավարարվել Բորսայի կողմից: Պարտատոմսերի առևտրի թույլտվություն չստանալու դեպքում, դոլարային պարտատոմսերի տեղաբաշխումը կհամարվի չեղյալ:

🚩 Շուկա ստեղծող

Երկրորդային շուկայում պարտատոմսերի իրացվելիությունն ապահովելու նպատակով Բանկը նախատեսում է մասնագիտացված անձանց հետ կնքել «ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՖՈՆԴԱՅԻՆ ԲՈՐՍԱ» ԲԲԸ -ում պարտատոմսերի պարտադիր երկկողմանի գնանշումներ կազմակերպելու մասին պայմանագիր: Բանկը պարտավորվում է շուկա ստեղծողի պայմանագրի կնքումից հետո ողջամիտ ժամկետում տեղեկացնել իր Պարտատոմսերի սեփականատերերին և անվանատերերին նման պայմանագրի ուժի մեջ մտնելու վերաբերյալ:

Յուրաքանչյուր տեղաբաշխման ժամանակ, եթե այն իրականացվում է «ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՖՈՆԴԱՅԻՆ ԲՈՐՍԱ» ԲԲԸ-ի աճուրդի միջոցով, Բանկի կողմից սահմանվում է պոտենցիալ Շուկա ստեղծողի կողմից ձեռք բերման ենթակա պարտատոմսերի նվազագույն ծավալ, որը Շուկա ստեղծողի կողմից ձեռք է բերվում տվյալ տրանշի աճուրդի ընթացքում ձևավորված միջին կշռված գնով աճուրդից հետո:

2.6. ԼՐԱՑՈՒՑԻՉ ՏԵՂԵԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

Պարտատոմսերի մասին տեղեկությունների մասում ներկայացված տեղեկությունների հետ կապված խորհրդատու հանդես չի եկել:

Պարտատոմսերի մասում ներկայացված տեղեկությունները Բանկի արտաքին աուդիտ իրականացնող անձի կողմից աուդիտի չեն ենթարկվել:

Պարտատոմսերի մասին տեղեկությունների մեջ երրորդ անձից ստացված տեղեկատվություն չկա:

Մուդիզ միջազգային վարկանշային կազմակերպության կողմից Ինտերբանկ ՓԲԸ-ին շնորհված վարկանիշներն են՝

- հիմնական վարկավորման գնահատական (BCA)՝ b1, հեռանկարը՝ կայուն,
- ազգային արժույթով երկարաժամկետ ավանդների վարկանիշ՝ B1, հեռանկարը՝ կայուն,
- կոնտրագենտի ռիսկի երկարաժամկետ գնահատական՝ Ba3(cr), հեռանկարը՝ կայուն,
- կոնտրագենտի ռիսկի երկարաժամկետ վարկանիշ (ազգային արժույթով և արտարժույթով)՝ Ba3:

Թողարկվող պարտատոմսերին վարկանիշ չի շնորհվել:

ԲԱԺԻՆ 3. ԲԱՆԿԻ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ ՏԵՂԵԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

3.1. ԱՆԿԱՆ ԱՌԻԴԻՏՈՐՆԵՐԸ

Բանկի 2022, 2021 և 2020թթ. անկախ աուդիտորական ստուգումն իրականացվել է «Քեյ-ՓԻ-ԷՄ-ՋԻ Արմենիա» ՓԲԸ աուդիտորական կազմակերպության կողմից: «Քեյ-ՓԻ-ԷՄ-ՋԻ Արմենիա» ՓԲԸ-ն հանդիսանում է շվեյցարական KPMG International Cooperative (“KPMG International”) կազմակերպությանն անդամակցող «Քեյ-ՓԻ-ԷՄ-ՋԻ» անկախ ֆիրմաների ցանցի անդամ: «Քեյ-ՓԻ-ԷՄ-ՋԻ Արմենիա» ՓԲԸ -ի հասցեն է՝ ՀՀ ք. Երևան 0010, Վ. Սարգսյանի փ. 26/1, «Էրեբունի Պլազա» Բիզնես-կենտրոն, 8-րդ հարկ, հեռ.՝ +37410 59-59-99, ֆաքս՝ +37410 59-59-99, ինտերնետային կայքի հասցեն է՝ www.kpmg.am:

Աուդիտի նպատակն է ձեռք բերել բավարար երաշխիքներ՝ համոզվելու համար, որ ֆինանսական հաշվետվությունները զերծ են էական անճշտություններից: Աուդիտորական եզրակացությունները ներկայացված են կից Հավելվածներում: Նախորդող վերջին 3 տարվա ընթացքում Բանկի աուդիտն իրականացրած անձի կողմից աշխատանքից հրաժարման դեպք չի եղել:

3.2. ՌԻՍԿԱՅԻՆ ԳՈՐԾՈՆՆԵՐ

Ռիսկերի կառավարումը էական գործոն է բանկային ոլորտի համար և Բանկի գործառնությունների կարևոր տարր է: Բանկի հիմնական ռիսկերը կապված են վարկային, գործառնական, իրացվելիության և շուկայական ռիսկերի հետ: Տվյալ ռիսկերը կարող են հանգեցնել Բանկի ֆինանսական վիճակի վատթարացման: Վերոհիշյալը իր հերթին կարող է որոշակի չափով սահմանափակել ներդրողների կողմից Բանկի պարտատոմսերի արագ և շահավետ իրացումը, դրանց մասով նախատեսված տոկոսային եկամտի ժամանակին և ամբողջ ծավալով ստացումը:

Ներդրողները պետք է ի նկատի ունենան, որ վերոհիշյալ ռիսկերի տեսակները ներառում են ոչ բոլոր ռիսկերը, որոնք կարող են բերել Բանկի ֆինանսական վիճակի վատթարացմանը: Բանկը բացահայտել է միայն այն ռիսկերը, որոնք համարել է էական: Այլ բնորոշ ռիսկերից կարող են համարվել նաև աշխարհաքաղաքական, մակրոտնտեսական զարգացումներով, նորմատիվային ու օրենսդրական դաշտի փոփոխություններով պայմանավորված հնարավոր ռիսկերը:

Բանկի կողմից պարտատոմսերի տեղաբաշխմամբ ստանձնած պարտավորությունների մասնակի կամ ամբողջությամբ չկատարելը կարող է տեղի ունենալ Բանկի ֆինանսական վիճակի վատթարացման պարագայում, ինչն իր հերթին կարող է արդյունք լինել ինչպես ներքին, այնպես և արտաքին ռիսկերի դրսևորման:

Բանկին առնչվող հիմնական ռիսկերն են՝

Վարկային ռիսկ

Վարկային ռիսկը Բանկի ֆինանսական վնաս կրելու ռիսկն է փոխառուի կամ ֆինանսական գործիքի պայմանագրային կողմի՝ Բանկի հանդեպ ստանձնած պայմանագրային պարտականությունները չկատարելու հետևանքով: Վարկային ռիսկը Բանկի հիմնական ռիսկերից է, ինչի պատճառով դրա կառավարմանը Բանկը առանձնահատուկ տեղ է հատկացնում իր ռիսկերի կառավարման ընդհանուր համակարգում: Մասնավորապես, Բանկը ներդրել և կիրառում է լավագույն սքորինգային համակարգեր և հաճախորդների ռեյտինգավորման ընթացակարգեր վարկային ռիսկի ճշգրիտ գնահատման նպատակով, իսկ բոլոր՝ Բանկի կողմից էական համարվող շեմը գերազանցող վարկային ռիսկ առաջացնող գործարքները ենթակա են հաստատման Բանկի բազմամակարդակ կոմիտեներում:

Բանկի Ռիսկերի կառավարման կոմիտեն յուրաքանչյուր ամիս դիտարկում է վարկային ռիսկի հիմնական կենտրոնացումները՝ ըստ պորտֆելների տեսակի, դրանց աշխարհագրական տեղաբաշխման, որակական և այլ չափանիշների և ըստ անհրաժեշտության նախաձեռնում համապատասխան փոփոխություններ: Բանկի վարկային ռիսկի կառավարումը և դրան վերաբերվող գործընթացները կանոնակարգված են ներքին իրավական ակտերով:

Վարկային ռիսկը բնութագրող ցուցանիշներից են.

	31.03.2023 թ.	31.12.2022թ.	31.12.2021թ.
Վարկային ռիսկի արժեք (Cost of credit Risk)	(0.2) %	(0.7) %	2.3 %
Չաշխատող վարկեր (NPL)	1.1 %	1.4 %	2.0 %

🚩 Գործառնական ռիսկ

Գործառնական ռիսկը Բանկի գործունեության ընթացքում կորստի ռիսկն է, որը առաջացել է անհամապատասխան կամ ձախողված ներքին գործընթացներից, մարդկանց և համակարգերի, կամ արտաքին գործոնների պատճառով: Գործառնական ռիսկի կառավարման նպատակով Բանկը իրականացնում է արտաքին և ներքին գործոնների սահմանման, բացահայտման, գնահատման, կանխարգելման, հսկման, վերահսկման և զսպման համակարգված գործողություններ, որոնց հիմնական նպատակն է նվազագույնի հասցնել հնարավոր կորուստները՝ միաժամանակ ապահովելով Բանկի արդյունավետ գործունեությունը: Բանկի գործառնական ռիսկի կառավարումը և դրան վերաբերվող գործընթացները կանոնակարգված են ներքին իրավական ակտերով և վերահսկվում են Բանկի Ռիսկերի կառավարման կոմիտեի կողմից: Տեխնիկական միջոցների խափանման հետ կապված ռիսկերից Բանկի համար առավել մեծ նշանակություն ունեն տվյալների բազայի ամբողջական պահպանմանը վտանգող ռիսկերը: Այս առումով Բանկը իրականացնում է տվյալների բազայի պարբերաբար արխիվացում, որոնց կրկնօրինակները պահվում են ինչպես Բանկի սերվերների և համակարգիչների մեջ, այնպես էլ

արտաքին կրիչների վրա: Ընդ որում, արտաքին կրիչները պահվում են ինչպես Բանկի տարածքում, այնպես էլ Բանկի տարածքից դուրս: Մարդկային գործոններով պայմանավորված ռիսկերը նվազեցնելու նպատակով Բանկում ներդրված է ներքին հսկողության համակարգ, ինչի տարր են հանդիսանում գործարքների կրկնակի ստուգումը և առնվազն երկու անձի կողմից հաստատումը, Բանկի վերստուգողի և արտաքին աուդիտորի կողմից պարբերաբար իրականացվող ստուգումները և այլն:

❖ Իրացվելիության ռիսկ

Իրացվելիության ռիսկը կապված է Բանկի ֆինանսական պարտավորությունները ժամանակին մարելու կարողությամբ նորմալ և սթրեսային իրավիճակներում: Իրացվելիության ռիսկն առաջանում է Բանկի ակտիվների և պարտավորությունների ժամկետայնության անհամապատասխանության դեպքում:

Բանկի կողմից իրացվելիության ռիսկի կառավարման նպատակն է ցանկացած պահի ապահովել բոլոր անհրաժեշտ միջոցները՝ դրամական միջոցների հոսքերի հետ կապված պարտավորությունները մարելու համար: Բանկը ձգտում է պահպանել ֆինանսավորման աղբյուրների կայուն կառուցվածք, որը ներառում է բանկերից ստացված վարկեր, միջազգային և օտարերկրյա ֆինանսական կազմակերպությունների, նաև ՀՀ ռեզիդենտ իրավաբանական անձանց և անհատների ավանդներ: Իրացվելիության անկանխատեսելի պահանջները բացահայտելու նպատակով կիրառվում են սթրես-տեստեր՝ հաշվի առնելով շուկայի զարգացման բազմաթիվ սցենարներ ինչպես սովորական, այնպես էլ ոչ բարենպաստ պայմանների համար: Բանկի իրացվելիության կառավարման վերաբերյալ որոշումները կայացվում են Ակտիվների և Պարտավորությունների Կառավարման Կոմիտեի (ԱՊԿԿ) կողմից Ռիսկերի կառավարման կոմիտեի առաջարկությունների հիման վրա:

Ստորև բերված աղյուսակում ներկայացվում է Բանկի իրացվելիությունը գնահատելու համար անհրաժեշտ տեղեկատվություն:

Նորմատիվի անվանումը	ՀՀ ԿԲ-ի սահմանած նորմատիվի թույլատրելի մեծություն	Նորմատիվի փաստացի մեծություն 31.03.2023 թ.	Նորմատիվի փաստացի մեծություն 31.12.2022թ.	Նորմատիվի փաստացի մեծություն 31.12.2021թ.
Բանկի բարձր իրացվելի ակտիվների և ընդհանուր ակտիվների գումարների միջև նվազագույն հարաբերակցությունը	Նվազագույնը՝ 15%	32.69%	33.49%	33.9%
Բանկի բարձր իրացվելի ակտիվների և ցպահանջ		81.61%	80.12%	105.5%

պարտավորությունների միջև նվազագույն հարաբերակցությունը	Նվազագույնը՝ 60%			
--	------------------	--	--	--

❖ Շուկայական ռիսկ

Շուկայական ռիսկը Բանկի շահույթի կամ ֆինանսական գործիքների արժեքի փոփոխության ռիսկն է շուկայական գների, ներառյալ արտարժույթի փոխարժեքի, տոկոսադրույքների, վարկային սպրեդների և բաժնետոմսերի գների փոփոխության արդյունքում: Բանկը շուկայական ռիսկի գնահատման ու կառավարման նպատակով առանձնացնում է արտարժույթի, տոկոսադրույքի և այլ գնային ռիսկերը: Շուկայական ռիսկի կառավարման նպատակը դրա այնպիսի կառավարումն ու վերահսկումն է, որը թույլ կտա պահպանել Բանկի՝ այդ ռիսկին ենթարկվածության աստիճանը ընդունելի սահմաններում՝ միաժամանակ ապահովելով ռիսկի դիմաց ակնկալվող եկամտաբերության արդյունավետ մակարդակ: Շուկայական ռիսկի կառավարման գծով որոշումները կայացնում են Բանկի ԱՊԿԿ-ն և Ռիսկերի կառավարման կոմիտեն:

❖ Տոկոսադրույքի ռիսկ

Տոկոսադրույքի ռիսկը Բանկի շահույթի կամ ֆինանսական գործիքների արժեքի փոփոխության ռիսկն է տոկոսադրույքների փոփոխությունների արդյունքում: Նման փոփոխությունները կարող են ավելացնել կամ նվազեցնել Բանկի տոկոսային մարժան: Տոկոսադրույքի ռիսկն առաջանում է, երբ Բանկի որոշակի ժամկետայնությամբ փաստացի կամ կանխատեսված ակտիվները գերազանցում են կամ պակաս են նույն ժամկետայնությամբ փաստացի կամ կանխատեսված պարտավորություններից:

Բանկի տոկոսադրույքի ռիսկի արդյունավետ կառավարման նպատակով իրականացվում են տոկոսադրույքից կախված ակտիվների ու պարտավորությունների փաստացի/կանխատեսվող փոփոխությունների մասով սթրես-տեստեր և արդյունքները հաշվի են առնվում Բանկի կողմից նոր ֆինանսական գործիքների ձեռք բերման կամ ընթացիկ ֆինանսական գործիքների գծով օտարման որոշումների կայացման ժամանակ:

❖ Արտարժույթային ռիսկ

Բանկի արտարժույթային ռիսկն առաջանում է, երբ Բանկի արտարժույթով արտահայտված փաստացի կամ կանխատեսված ակտիվները գերազանցում են կամ պակաս են նույն արտարժույթով արտահայտված պարտավորություններից: ՀՀ դրամի էական արժեզրկումը հիմնական արտարժույթների նկատմամբ կարող է նվազեցնել Բանկի արտարժույթով արտահայտված ֆինանսական գործիքների

որակը և Բանկի շահույթը: Բանկը կառավարում է իր արտարժույթի ռիսկը՝ սահմանելով բաց դիրքերի (նույն արտարժույթով թողարկողի ակտիվների ու պարտավորությունների միջև առկա փաստացի կամ կանխատեսվող տարբերություն) սահմանաչափեր ըստ արտարժույթի տեսակների: Սահմանաչափերը վերահսկվում են ամենօրյա կտրվածքով և ամսական ցուցանիշները ներկայացվում են Բանկի Ռիսկերի կառավարման Կոմիտեին որոշումների կայացման նպատակով:

ՀՀ-ում բանկային ծառայությունների շուկան բավականին զարգացած է և խիստ մրցակցային է:

Բանկն, իր մրցակցային դիրքերն ամրապնդելու նպատակով, իրականացնում է կառավարման համակարգի բարեփոխումներ, ներդնում է բանկային ինովացիոն առաջավոր տեխնոլոգիաներ, բարձրացնում է մատուցվող ծառայությունների սպասարկման որակը և մատչելիությունը:

Գիտակցելով վերը նշված ռիսկերը, այնուամենայնիվ, Բանկը, մշտապես գնահատելով գործունեության միջավայրի փոփոխությունները և դրանցով պայմանավորված մարտահրավերները, պատրաստ է իրականացնել այլընտրանքային ռազմավարություններ՝ նպատակ ունենալով նվազագույնի հասցնել իր գործունեության վրա դրանց բացասական ազդեցությունը:

3.3. ՏԵՂԵԿԱՏՎՈՒԹՅՈՒՆ ԲԱՆԿԻ ՄԱՍԻՆ

Բանկի ֆիրմային լրիվ անվանումը՝

հայերեն՝ «ԻՆԵԿՈԲԱՆԿ» ՓԱԿ ԲԱԺՆԵՏԻՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹՅՈՒՆ
ռուսերեն՝ АКЦИОНЕРНОЕ ОБЩЕСТВО ЗАКРЫТОГО ТИПА «ИНЕКОБАНК»
անգլերեն՝ “INECOBANK” CLOSED JOINT STOCK COMPANY

Բանկի ֆիրմային կրճապ անվանումը

հայերեն՝ «ԻՆԵԿՈԲԱՆԿ» ՓԲԸ
ռուսերեն՝ АОЗТ “ИНЕКОБАНК”
անգլերեն՝ “INECOBANK” CJSC

Բանկային գործունեության լիցենզիա թիվ 68

Բանկի գրանցման վկայական թիվ 0169, գրանցման ամսաթիվ 07.02.1996թ.

Բանկի պետական գրանցման վայրը՝ ՀՀ, ք. Երևան 0001, Թումանյան 17

Բանկի գործնական վայրը՝ ՀՀ, ք. Երևան 0001, Թումանյան 17

Կապի միջոցները՝ հեռ. (+37410) 56-59-74, (+37410) 51-05-10, ֆաքս (+37410) 51-05-73

Էլ. Փոստ՝ info@inecobank.am

Ինտերնետային կայք՝ www.inecobank.am

Բանկի գրանցված ապրանքային նշանն է՝

Պարտատոմսերում ներդրումների հետ կապված հարցերի դեպքում ներդրողները կարող են դիմել Բանկ, իսկ որակավորված ներդրողները կարող են կապ հաստատել Դիլինգային գործառնությունների բաժնի մասնագետների հետ հետևյալ հեռախոսահամարով՝ (+374 10) 56-59-74:

❖ Բանկի հիմնադրումը

Ինելկոբանկ ՓԲԸ հիմնադրվել է 1996թ. փետրվարի 7-ին՝ որպես փակ բաժնետիրական ընկերություն: Բանկի պետական գրանցման վկայականի համարն է N 0169, իսկ բանկային գործունեության լիցենզիան՝ N 68:

Բանկի հիմնադրման երկիրը Հայաստանի Հանրապետություն:

Բանկը ունի Գլխամասային գրասենյակ և 25 մասնաճյուղ, չունի ներկայացուցչություն:

Բանկը ավելի քան 25 տարի գործունեություն է ծավալում ՀՀ բանկային համակարգում՝ մատուցելով ունիվերսալ բանկային ծառայություններ՝ ինչպես ֆիզիկական անձանց, այնպես էլ կորպորատիվ հաճախորդներին՝ սպասարկելով ավելի քան 500,000 հաճախորդների Հայաստանում: Բանկն առանձնանում է հայաստանյան բանկային շուկայում իր ուրույն կորպորատիվ ոճով: Դրա ձևավորման գործում կարևոր դեր է խաղում "Ինելկոբանկ" ապրանքանիշի զարգացումը/առաջխաղացումը, ինչը հնարավորություն է տալիս ստեղծել զգայական և գիտակցական կապ Բանկի ներկա ու հնարավոր հաճախորդների և Բանկի հետ:

❖ Բանկի նպատակները

Բանկի ռազմավարական նպատակներն են բարելավել դիրքերը բանկային համակարգում ակտիվներով և վարկային պորտֆելով՝ միաժամանակ ապահովելով շահութաբերության բարձր մակարդակ:

Առաքելությամբ, Տեսլականով, ինչպես նաև Ռազմավարական նպատակներով սահմանված թիրախային արդյունքներին հասնելու նպատակով Բանկն առանձնացրել է զարգացման հետևյալ հիմնական ուղղությունները, որոնց գծով շարունակական աշխատանքներ են տարվում: Դրանք են՝

- Շահութաբերության բարձրացում
- Հաճախորդի կենսափորձի բարելավում
- Վաճառքների առաջխաղացում
- ՏՏ ենթակառուցվածքի զարգացում

- Բրենդի առաջխաղացում

🚩 Բանկի հիմնական խնդիրները

Վերոնշյալ նպատակների իրականացման նպատակով Բանկը շարունակելու է իրականացնել իր որդեգրած ռազմավարական ծրագիրը: Աշխատանքներ են տարվելու հետևյալ հիմնական ուղղություններով՝

1. Որակապես կայուն վարկային պորտֆելի աճի ապահովում,
2. Քարտային բիզնեսի զարգացում՝ թիրախավորելով Պրոցեսինգային համակարգը որպես մրցակցային առավելություն,
3. Թվային ուղիների զարգացում և ընդլայնում,
4. SS ենթակառուցվածքի զարգացում՝ թե՛ ներքին գործընթացների արդյունավետության բարձրացման, թե՛ հեռահար վաճառքների իրականացման և ամենակարևորը հաճախորդի կենսափորձի բարելավման տեսանկյունից:
5. Հաճախորդների սպասարկման գործառույթի կենտրոնացված կառավարում:

3.4. ԲԻԶՆԵՍԻ ՆԿԱՐԱԳԻՐԸ

🚩 Հիմնական գործունեություն

Բանկն իրականացնում է օրենսդրությամբ բանկերին թույլատրված ֆինանսական գործառնություններ ինչպես Հայաստանի Հանրապետության, այնպես էլ միջազգային ֆինանսական շուկաներում: Ինտեկոբանկը ունիվերսալ բանկ է, սակայն որպես հիմնական ուղղվածություն է ընտրել մանրածախ սեգմենտը, որի ուղղությամբ էլ այն զարգանում է:

Բանկը ֆինանսական գործառնություններն իրականացնում է ինչպես ՀՀ դրամով, այնպես էլ արտարժույթով:

Բանկն իր գործունեությունն իրականացնում է կորպորատիվ և ներդրումային ուղղություններով՝ ներդնելով միջազգային բանկային համակարգում ընդունված բանկային տեխնոլոգիաները:

Իր գործունեությունն իրականացնելու համար Բանկը օգտվում է ինչպես միջազգային SWIFT վճարային, այնպես էլ ՀՀ գործող BankMail և CBANet համակարգերից:

Բանկը համաձայն իր կողմից որդեգրված ռազմավարության՝ իր հաճախորդներին մատուցում է հետևյալ ֆինանսական ծառայությունները.

🚩 Մանրածախ բիզնես

Բանկի հիմնական մրցակցային առավելությունն է մանրածախ վարկավորումը, որը տարիների ընթացքում կատարելագործվել է՝ քայլ առ քայլ կիրառելով նորագույն տեխնոլոգիական լուծումներ: Ընդհանուր առմամբ այս ուղղությունը

բաղկացած է ապառիկ վարկավորումից, սպառողական և հիփոթեքային վարկերից:

1. Ապառիկ վարկեր. Բանկն առաջինն էր շուկայում, որը հետևողականորեն զարգացրեց ապառիկ վաճառքի տեխնիկան՝ ներկայացնելով «Ապառիկը տեղում» ծառայությունը, որը հեշտացրեց ապառիկ գնումների ընթացքը, որի արդյունքում նախկինում մի քանի օր տևող գործընթացը այժմ հնարավոր է իրականացնել մի քանի րոպեում: Այսօր Բանկն ապառիկի շուկայում առաջատարներից է:

2021թ. Բանկը ներդրել է **Paylater ծառայությունը**՝ ներկայացնելով Հայաստանում ողջ աշխարհում հայտնի BNPL (buy now, pay later) գնումներ կատարելու նոր ձևաչափը: **Paylater** մշտապես հասանելի վճարային սահմանաչափ- ֆինանսավորման խոստում է, որը կարելի է ստանալ ԻնեկոՄոբայլ հավելվածով վայրկյանների ընթացքում 24/7 ռեժիմով՝ առանց այն օգտագործելու պարտավորության: Գործիքը հնարավորություն է տալիս գնում կատարել և դրա դիմաց վճարել մաս-մաս՝ 3 կամ 6 ամսվա ընթացքում՝ առանց որևէ հավելյալ վճարի:

2. Սպառողական վարկեր. Բանկն իր հաճախորդներին տրամադրում է տարբեր նպատակներով սպառողական վարկեր՝ գրավով և առանց գրավի: Բանկը տրամադրում է արագ սպառողական վարկեր, ինչպես նաև «1 CLICK» առցանց վարկը: Բանկն առաջինն էր հայկական շուկայում, որ կիրառեց ամբողջովին ավտոմատացված առցանց վարկավորման գործընթաց:

«1 CLICK» վարկը հասանելի է հաճախորդին 24/7 ռեժիմով աշխարհի ցանկացած կետից՝ InecoMobile և InecoOnline համակարգերի միջոցով՝ առանց Բանկի մասնաճյուղեր այցելության, որի միջոցով հաճախորդները կարող են ստանալ մինչև 10,000,000 ՀՀ դրամ օնլայն վարկ՝ առանց երաշխավորի և հավելյալ թղթաբանության:

3. Հիփոթեքային վարկեր. Բանկն առաջարկում է հիփոթեքային վարկեր՝ ՀՀ տարածքում անշարժ գույքի ձեռքբերման, վերանորոգման, կառուցապատման, ինչպես նաև այլ բանկում հաճախորդի ունեցած հիփոթեքային վարկի վերաֆինանսավորման նպատակով:

Վարկավորումը իրականացվում է ինչպես Բանկի ներքին ռեսուրսներով, այնպես էլ մի շարք կառույցների՝ «Ազգային Հիփոթեքային Ընկերություն» ՎՎԿ ՓԲԸ-ի և «Բնակարան Երկիտասարդներին» ՎՎԿ ՓԲԸ-ի ծրագրերի շրջանակներում: Բանկն իր ռեսուրսներով տրամադրում է նաև լողացող տոկոսադրույքով հիփոթեքային վարկեր, որի շրջանակում առաջին երեք տարիների համար գործում է հաստատուն տոկոսադրույք, այնուհետև՝ լողացող:

«Ազգային Հիփոթեքային Ընկերություն» ՎՎԿ ՓԲԸ-ի հետ համագործակցության շրջանակներում տրամադրվում են «Բնակարանային Էներգաարդյունավետ վարկեր», որոնք ուղղված են բնակարանների և/կամ բնակելի տան էներգաարդյունավետության բարձրացմանը:

Բանկի սքրինինգային համակարգը վերջին տարիների ընթացքում էականորեն կատարելագործվել է և հնարավորություն է ընձեռում իրականացնել վարկունակության գնահատում տարբեր տիպի հաճախորդների համար, հետևաբար նաև տրամադրել կոնկրետ հաճախորդի վարկունակությանը և կարիքներին համապատասխանող վարկային պրոդուկտ:

2023թ. Բանկի կողմից գործարկվել է վարկավորման նոր հարթակ /sprintonline.am/, որը թույլ է տալիս ինչպես Բանկի հաճախորդներին, այնպես է Բանկի հաճախորդ չհանդիսացող ֆիզիկական անձանց օգտվել վարկավորման հնարավորությունից առանց բանկ այցելելու, անկախ գտնվելու վայրից և ժամանակից:

📌 Կորպորատիվ բիզնես

1.Բիզնես վարկեր. Բանկը բիզնես ֆինանսավորման ոլորտում մատուցում է բավականին ընդարձակ ծառայություններ, ինչպես իր ներքին ռեսուրսների հաշվին, այնպես էլ համագործակցող կազմակերպությունների կողմից ներգրավված միջոցների հաշվին: Վերջին տարիների ընթացքում Բանկը համագործակցել է մոտ 30 միջազգային ֆինանսական և ներդրումային կազմակերպությունների հետ, որոնց շարքին են դասվում KFW, ADB, IFC, EBRD, DEG, FMO, OFID, DWM, EFSE ,Incofin Investment Management, Blue Orchard Microfinance Fund և այլն:

Բանկի ռազմավարության կարևոր մաս է կազմում Փոքր ու Միջին Ձեռնարկությունների ֆինանսավորումը: Իր ՓՄՁ հաճախորդներին Բանկն առաջարկում է վարկավորման լայն գործիքակազմ՝ կարճաժամկետ և երկարաժամկետ վարկեր, վարկային գծեր, օվերդրաֆտներ, գյուղատնտեսական վարկեր և այլն:

Այսօր, իր ճկուն գործելաոճի շնորհիվ Բանկը կորպորատիվ հաճախորդների շրջանում վայելում է բարի համբավ:

2.Առևտրի ֆինանսավորման գործիքներ. Բանկը առևտրի ֆինանսավորման ոլորտում տրամադրում է ծառայությունների մատուցման արդյունավետ և ամբողջական գործիքակազմ (երաշխիքներ, ակրեդիտիվներ, ինկասոներ և այլն), և ակտիվ համագործակցում է Միջազգային Ֆինանսական Կորպորացիայի (IFC), Վերակառուցման և Զարգացման Եվրոպական Բանկի (EBRD), ինչպես նաև միջազգային առաջնակարգ մի շարք բանկերի հետ: Բանկն արժանացել է միջազգային մի շարք հեղինակավոր մրցանակների՝ Բանկը Վերակառուցման և զարգացման եվրոպական բանկի (EBRD) կողմից ճանաչվել է Հայաստանում առևտրի ֆինանսավորման ոլորտում ամենաակտիվ թողարկող բանկ /2007թ., 2009թ./, Գերմանական «Կոմերցբանկի» կողմից ստացել է մրցանակ առևտրի ֆինանսավորման ոլորտում գերազանց համագործակցության համար/ 2010թ./, իսկ 2016թ. Բանկը ճանաչվել է «Լավագույն գործընկեր բանկ առևտրի

Ֆինանսավորման ոլորտում» Միջազգային ֆինանսական կորպորացիայի (IFC) կողմից:

3. Լիզինգ. Բանկը ակտիվ գործունեություն է իրականացնում նաև լիզինգի շուկայում: Հաճախորդների մատակարարներից ձեռք են բերվում իրենց անհրաժեշտ հիմնական միջոցներ և հանձնվում նրանց ֆինանսական վարձակալության: Ժամկետի ավարտին այդ գույքի սեփականության իրավունքը փոխանցվում է հաճախորդին:

Բանկը բավականին ակտիվ մասնակցում է ՀՀ Կառավարության կողմից տնտեսության արդիականացմանը, ագրովերամշակման և գյուղտեխնիկայի ձեռքբերմանը աջակցող սուբսիդավորման ծրագրերին, որոնց շրջանակներում տնտեսավարողներին է տրամադրվում բավականին մատչելի պայմաններով լիզինգներ:

Ավանդային գործառնություններ

Բանկն իր ֆիզիկական անձ հաճախորդներին առաջարկում է ժամկետային և ցպահանջ ավանդների ներդրման լայն հնարավորություններ, ինչպես նաև խնայողական հաշվի և նպատակային խնայողական պլանի ընտրման ճկուն տարբերակներ: Ավանդի տեսակները առավելագույնս հարմարեցված են հաճախորդների պահանջներին և նպատակներին: Իրավաբանական անձ ռեզիդենտ և ոչ ռեզիդենտ հաճախորդների համար Բանկը նույնպես նախատեսել է ավանդների ներդրման գրավիչ տարբերակներ՝ ավանդի ժամկետից և արժույթից կախված ճկուն սակագներով: Ավանդատեսակների նպատակների և պայմանների միջև ճիշտ հավասարակշռության պահպանման շնորհիվ վերջին տարիների ընթացքում Բանկը շարունակաբար գրանցում է ավանադատու հաճախորդների ցանկի ընդլայնում և ավանդային պայմանագրերի վերականգնման բարձր ցուցանիշ:

Գործառնություններ արժեթղթերով

✚ Բրոքերային ծառայություններ

Բանկը իր հաճախորդներին տրամադրում է Բրոքերային ծառայություններ, հնարավորություն ընձեռնելով գնել և վաճառել տարբեր տեսակի արժեթղթեր:

✚ Պահառուական ծառայություններ

Բանկի կողմից մատուցվող արժեթղթերի պահառության ծառայությունը նախատեսված է ֆիզիկական և իրավաբանական անձանց համար, որոնք սեփականության իրավունքով կամ որպես անվանատեր տիրապետում են այլ անձանց կողմից թողարկված արժեթղթերի:

✚ ՀԿԴ ծառայությունների միջնորդավորում

Բանկը, հանդիսանալով Դեպոզիտար համակարգի հաշվի օպերատոր, միջնորդավորում է Հայաստանի կենտրոնական դեպոզիտարիայի կողմից

մատուցվող ծառայությունները, որոնք ներառում են ռեեստրի վարման, արժեթղթերի պահառության հետ կապված ծառայությունները:

✦ Այլ հաշվարկադրամարկղային ծառայություններ, որոնք ստանդարտ, ավանդական բանկային ծառայություններ են և իրենց մեջ ներառում են՝

4. Դրամական փոխանցումներ
5. Միջազգային փոխանցումներ
6. Արտարժույթային փոխարկումներ և այլն

Առանձնահատուկ շեշտադրման կարիք ունեն թվային ուղիներով մատուցվող ծառայությունները, որը Բանկը իրագործում է ԻնեկոՕնլայն, ԻնեկոՄոբայլ համակարգերի և Ինեկոփեյ ծառայության միջոցով:

ԻնեկոՕնլայն համակարգը հուսալի և ապահով թվային բանկինգի լուծում է, որը Բանկի հաճախորդներին հնարավորություն է ընձեռում օգտվել բանկային գրեթե բոլոր ծառայություններից ինտերնետ հասանելիությամբ համակարգչի միջոցով՝ առանց բանկ այցելելու:

ԻնեկոՄոբայլ բջջային հավելվածը ժամանակակից մոբայլ բանկինգի լավագույն տարբերակն է, որը հնարավորություն է ընձեռում, ունենալով միայն սմարթֆոն և ինտերնետ հասանելիություն, կատարել բանկային գործարքներ ցանկացած վայրում, ցանկացած պահի՝ 24/7 ռեժիմով:

2018 թ. ԻնեկոՄոբայլ բջջային հավելվածը բրիտանական «Global Business Outlook» հեղինակավոր ամսագրի կողմից արժանացել է «Բանկային ոլորտի տարվա լավագույն բջջային հավելված» մրցանակին:

ԻնեկոՓեյ ծառայությունը առանձնանում է շուկայում իր հարմարավետությամբ և ապահովությամբ: Այն բացառիկ վճարային լուծում է հայաստանյան բանկային համակարգում, որը հնարավորություն է ընձեռում անկոնտակտ վճարումներ կատարել անմիջապես սմարթֆոնով՝ սքանավորելով վճարման կետերում ներկայացվող QR կոդերը: InecoPay համակարգն ամբողջովին փոխում է անկանխիկ վճարումների վերաբերյալ ավանդական պատկերացումները, միտված է ձևավորել վճարում կատարելու նոր մշակույթ և ապահովել յուրահատուկ կենսաոճ: Ծառայությունը հասանելի է ոչ միայն Բանկի հաճախորդներին, այլ նաև բոլոր նրանց, ովքեր ունեն ArCa, Visa, Master համակարգերի վճարային քարտեր: Ընդամենն անհրաժեշտ է InecoMobile հավելվածին կցել վճարային քարտն ու կատարել InecoPay վճարում սմարթֆոնի միջոցով:

Շնորհիվ InecoPay-ի այսօր Բանկը միավորել է բոլոր բանկային գործիքները մեկ ապահով միջավայրում՝ հնարավորություն տալով հաճախորդներին կատարել փոխանցումներ, ներդնել ավանդներ, ստանալ վարկեր և կատարել վճարումներ

գնումների, ծառայությունների ձեռք բերման համար անմիջապես սմարթֆոնի միջոցով:

2021թ. Բանկն ընդլայնել է իր հաճախորդներին առաջարկվող անկանխիկ վճարումների հնարավորությունները՝ մեկնարկելով **NFC վճարումները**: Սա ամենապարզ,արագ, անհպում նորարարական վճարման տեխնոլոգիաներից մեկն է ամբողջ աշխարհում, որը թույլ է տալիս սմարթֆոնի օգնությամբ կատարել անհպում վճարումներ:

2022թ. Բանկը իր հաճախորդների համար հասանելի է դարձրել **Apple Pay** վճարային գործիքը, որը վճարման ապահով և նորարարական գործիք է: Այն հնարավորություն է տալիս կատարել անհպում վճարումներ՝ iPhone-ը կամ Apple Watch-ը պարզապես մոտեցնելով վճարային տերմինալին:

Կարևորելով իր հաճախորդների հարմարավետությունը՝ Բանկը շարունակում է կատարելագործել մատուցվող ծառայությունների որակն, արագությունը ու հուսալիությունը: Հաշվի առնելով, որ ծառայությունների մատուցումն ու գործարքների կատարումը չի սահմանափակվում աշխատանքային օրերով և ժամերով՝ Բանկը հաճախորդներին անհրաժեշտ տեղեկատվությունը տրամադրում է շուրջօրյա ռեժիմով:

Բանկի կոնտակտային կենտրոնը հասանելի է 24/7 ռեժիմով՝ ապահովելով ժամանակակից միջոցներով անխափան կապ հաճախորդների հետ:

🔗 Հիմնական շուկաները

Բանկը որպես իր հիմնական գործունեության շուկա դիտարկում է Հայաստանի Հանրապետությունը, տրամադրում է բանկային ծառայությունների լայն շրջանակ: Հիմնական ուղղվածությունը մանրածախ սեգմենտն է, որին էլ ուղղված են բանկի միջնաժամկետ և երկարաժամկետ պլանները:

Բանկը հաճախորդներին առաջարկում է մի շարք բանկային ծառայություններ, ինչպիսիք են ավանդային, վճարահաշվարկային, վարկային ծառայությունները, առևտրի ֆինանսավորում, ինչպես նաև գործարքներ ածանցյալ գործիքներով՝ ֆորվարդ, սվոփ, օպցիոն և այլն:

Բանկն իր հաճախորդների հետ ձևավորում է երկարատև ու գործընկերային հարաբերություններ, որոնց հիմքում ընկած է սերտ ու փոխշահավետ համագործակցությունը: Բանկը փորձում է բացահայտել հաճախորդների կարիքները և ժամանակին տալ համապատասխան ֆինանսական լուծումներ՝ հմուտ և փորձառու անձնակազմի շնորհիվ:

Հաշվի առնելով բանկային համակարգում առկա մրցակցությունը՝ Բանկը մշտապես իրականացնում է մրցակցային դիրքի վերլուծություն, բանկային ծառայությունների շուկայում գործող պայմանների և տոկոսադրույքների ուսումնասիրություններ:

2015թ.-ին Բանկը ձեռք է բերել Պրոկրեդիտ Բանկ ՓԲԸ-ի 100% բաժնետոմսերը՝ ամրապնդելով մրցակցային դիրքը ՀՀ բանկային շուկայում:

2019թ. մարտ ամսին Ամերիկյան DWM ընկերությունը դարձել է Ինեկոբանկ ՓԲԸ նոր բաժնետեր՝ ձեռք բերելով «Վերակառուցման և Զարգացման Եվրոպական Բանկի»-ն (ՎՋԵԲ) պատկանող Ինեկոբանկ ՓԲԸ բաժնետոմսերի մի մասը:

Բանկը նախատեսում է ընդլայնել իր գործընկերների շրջանակը՝ շեշտադրելով միջազգային կազմակերպությունների հետ համագործակցությունը: Այդ նպատակով Բանկը շարունակում է ակտիվ գործունեություն ծավալել ինչպես առկա գործընկերների մասով համագործակցության ընդլայնման, այնպես էլ նոր միջազգային կառույցների հետ համագործակցության հաստատման ու զարգացման ուղղությամբ:

3.5. ԲԱՆԿԻ ԿԱՌՈՒՑՎԱԾՔԸ

Բանկը որևէ խմբի անդամ չէ:

Բանկի ներքին վարչակազմակերպական կառուցվածքը ներկայացված է ՀԱՎԵԼՎԱԾ 1-ում:

3.6. ԲԱՆԿԻ ԶԱՐԳԱՑՄԱՆ ՎԵՐՋԻՆ ՄԻՏՈՒՄՆԵՐԸ

Վերջին հաշվետու տարվա ավարտից մինչև սույն Ծրագրային Ազդագրի ներկայացման օրն ընկած ժամանակահատվածում Բանկի կողմից մատուցվող ծառայությունների սակագների էական աճ չի գրանցվել, որը ողջամիտ ներդրողը կկարևորեր ներդրումային որոշումներ կայացնելիս:

Ստորև բերված աղյուսակում պոտենցիալ ներդրողների համար ներկայացված է համապարփակ տեղեկատվություն նախորդ հաշվետու ժամանակաշրջաններում Բանկի ֆինանսական վիճակի փոփոխությունների վերաբերյալ:

	31.03.2023 հազ. դրամ	2022թ. հազ. դրամ	2021թ. հազ. դրամ
Միջազգային ֆինանսական կազմակերպություններից ներգրավված միջոցներ	30,613,842	28,397,314	36,112,352
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	341,717,017	373,383,546	253,215,411
Հաճախորդներին տրված վարկեր	278,376,787	278,784,266	221,248,728
Բանկերից ստացվելիք գումարներ	32,519,113	27,111,928	10,953,887
Ներդրումային արժեթղթեր	99,658,214	93,278,624	94,105,069

2019-2022 թթ. ընթացքում Բանկը շահույթի մեծությամբ և կապիտալի շահութաբերությամբ գտնվել է ՀՀ բանկային համակարգի առաջին քայտակում:

2022թ. տարեվերջի դրությամբ՝

- ❖ Բանկը ընդամենը ակտիվներով գրավել է ՀՀ բանկային համակարգում 5-րդ հորիզոնականը
- ❖ Վարկային պորտֆելի մեծությամբ զբաղեցրել է բանկային համակարգի 5-րդ հորիզոնականը
- ❖ Ավանդային պորտֆելի մեծությամբ զբաղեցրել է բանկային համակարգի 4-րդ հորիզոնականը
- ❖ Բանկը առաջատարներից է շահույթի ծավալով ու կապիտալի շահութաբերությամբ, ինչպես նաև արդյունավետության մի շարք այլ ցուցանիշներով:
- ❖ Գրանցվել է Հաճախորդներից ներգրավված ավանդների աճ 47%-ով՝ կազմելով ընդհանուր պարտավորությունների 81.8%-ը
- ❖ Զուտ վարկային պորտֆելը աճել է 26%-ով՝ կազմելով ընդհանուր ակտիվների 52.4%-ը
- ❖ Բանկը առաջատարներից է շահույթի ծավալով ու կապիտալի շահութաբերությամբ, մասնավորապես 35.8% ROE մեծությամբ զբաղեցրել է 3րդ և զուտ շահույթով զբաղեցրել է 4-րդ հորիզոնականը
- ❖ Ընդհանուր կապիտալի մեծությամբ զբաղեցրել է 5-րդ հորիզոնականը
- ❖ Օնլայն բանկային ծառայություններից օգտվողների քանակը զգալի աճել է՝ հասնելով մոտ 337 հազար օգտատերի

3.7. ԲԱՆԿԻ ՇԱՀՈՒՅԹԻ ԿԱՆԽԱՏԵՍՈՒՄԸ

Բանկը նախատեսում է ընթացիկ տարում բարելավել դիրքերը բանկային համակարգում ակտիվների և հաճախորդներից ներգրավված միջոցների գծով, ինչպես նաև զուտ շահույթի մեծությամբ՝ միաժամանակ պահպանելով առաջատար դիրք շահութաբերության ցուցանիշով: Բանկի կողմից վարկային պորտֆելի և պարտավորությունների կառուցվածքների արդյունավետ կառավարումը, ինչպես նաև ակտիվների որակի և գործառնական ծախսերի հսկողությունը կնպաստեն շահութաբերության աճին:

Բանկի կառավարման մարմինները հնարավորություն ունեն ազդելու (կառավարելու) Բանկի գործունեության և շահույթի վրա ազդող հետևյալ հիմնական գործոնների վրա.

1. Բանկի կողմից ներգրավվող և տեղաբաշխվող միջոցների ծավալների կառավարում,
2. Բանկի ռիսկերի ընդունելի մակարդակի պահպանում և կառավարում,
3. Բանկի տեխնիկատեխնոլոգիական և տեղեկատվական համակարգերի արդիականացմանն ուղղված ներդրումներ,
4. Բանկի անձնակազմի վարձատրության, պատրաստման և վերապատրաստման ծախսեր,

5. Բանկի գործունեության ապահովման ծախսեր:
6. Բանկի կառավարման մարմինները կարող են արձագանքել, սակայն, ըստ էության, հնարավորություն չունեն ազդելու Բանկի գործունեության և շահույթի վրա ազդող հետևյալ հիմնական գործոնների վրա, ինչպիսիք են.
  - Ավանդատուների վարքագիծ,
  - Ֆինանսական շուկայի տոկոսադրույքների վարքագիծ,
  - Փոխարժեքների փոփոխություն,
  - Անհաղթահարելի ուժի ազդեցության գործոններ (արտակարգ դրության հայտարարելը
  - Հաղորդակցության միջոցների աշխատանքների դադարեցումը, բնական աղետները,
  - Պատերազմը,
  - և այլ գործոններ, որոնք անհնարին են դարձնում Բանկի բնականոն գործունեությունը

3.8. ԲԱՆԿԻ ԿԱՌԱՎԱՐՄԱՆ ՄԱՐՄԻՆՆԵՐԸ ԵՎ ԿԱՌԱՎԱՐՄԱՆ ՄԱՐՄԻՆՆԵՐԻ ԱՆԴԱՄՆԵՐԸ

Բանկի կանոնադրությամբ սահմանված Բանկի կառավարման մարմիններն են.

1. Բանկի բաժնետերերի ընդհանուր ժողովը.
2. Բանկի խորհուրդը.
3. Բանկի գործադիր տնօրենը, Բանկի տնօրինությունը:

Բանկի կառավարման մարմինների կազմավորման և գործունեության կարգը, իրավասությունների շրջանակը սահմանվում է ՀՀ քաղաքացիական օրենսգրքով, «Բանկերի և բանկային գործունեության մասին» և «Բաժնետիրական ընկերությունների մասին» ՀՀ օրենքներով և Բանկի կանոնադրությամբ:

🚩 Բանկի բաժնետերերի ընդհանուր ժողովը

Բանկի կառավարման բարձրագույն մարմինը բաժնետերերի ընդհանուր ժողովն է:

Բանկի բաժնետերերի ընդհանուր ժողովի բացառիկ իրավասությանն են պատկանում՝

1. Բանկի կանոնադրության հաստատումը, դրանում փոփոխությունների և լրացումների կատարումը.
2. Բանկի վերակազմակերպումը.
3. Բանկի լուծարումը.
4. Ամփոփ, միջանկյալ և լուծարման հաշվեկշիռների հաստատումը, լուծարային հանձնաժողովի նշանակումը.
5. Բանկի խորհրդի քանակական կազմի հաստատումը, դրա անդամների ընտրությունը և նրանց լիազորությունների վաղաժամկետ դադարեցումը:

Խորհրդի քանակական կազմի հաստատման և դրա անդամների ընտրության հարցերը քննարկվում են բացառապես տարեկան ընդհանուր ժողովներում: Խորհրդի անդամների ընտրության հարցն արտահերթ ընդհանուր ժողովում կարող է քննարկվել, եթե վերջինս որոշում է ընդունել խորհրդի կամ նրա առանձին անդամների լիազորությունների վաղաժամկետ դադարեցման մասին:

6. Հայտարարված բաժնետոմսերի ծավալի առավելագույն չափի սահմանումը, ինչպես նաև Բանկի կանոնադրական կապիտալի ավելացումը.
7. Բանկի խորհրդի ներկայացմամբ բանկի արտաքին աուդիտն իրականացնող անձի հաստատումը.
8. Բանկի տարեկան ֆինանսական հաշվետվությունների, շահույթների և վնասների բաշխման հաստատումը: Տարեկան շահութաբաժինների վճարման մասին որոշման ընդունումը և տարեկան շահութաբաժինների չափի հաստատումը.
9. Բանկի բաժնետերերի ընդհանուր ժողովի վարման կարգի հաստատումը.
10. Բաժնետոմսերի համախմբումն ու բաժանումը.
11. օրենքով նախատեսված դեպքերում բաժնետոմսերի ձեռքբերման նախապատվության իրավունքը չկիրառելու մասին որոշման ընդունումը.
12. օրենքով և կանոնադրությամբ նախատեսված այլ հարցեր:

Սույն փաստաթղթի «**Բանկի բաժնետերերի ընդհանուր ժողովի բացառիկ իրավասություն**» կետում սահմանված հարցերով որոշումների ընդունումը հանդիսանում է Բանկի բաժնետերերի ընդհանուր ժողովի բացառիկ իրավասությունը և չի կարող փոխանցվել Բանկի խորհրդին, գործադիր տնօրենին, նրա տեղակալներին, տնօրինության անդամներին և գլխավոր հաշվապահին:

🚩 Բանկի խորհուրդը

Բանկի խորհուրդն իրականացնում է բանկի գործունեության ընդհանուր ղեկավարումը՝ օրենքով խորհրդի իրավասությանը վերապահված հարցերի սահմաններում: Բանկի խորհրդի կազմակերպման և գործունեության հարաբերությունները կարգավորվում են ՀՀ օրենսդրությամբ, Բանկի կանոնադրությամբ, ինչպես նաև Բանկի բաժնետերերի ընդհանուր ժողովի կողմից հաստատված խորհրդի կանոնակարգով:

Բանկի խորհրդի իրավասություններն են՝

1. Բանկի գործունեության հիմնական ուղղությունների որոշումը, ներառյալ՝ բանկի հեռանկարային զարգացման ծրագրի հաստատումը.
2. Բանկի բաժնետերերի ընդհանուր ժողովի տարեկան և արտահերթ նիստերի գումարումը, օրակարգի հաստատումը, ինչպես նաև դրանց գումարման և անցկացման կազմակերպման հետ կապված՝ նախապատրաստական աշխատանքների իրականացման ապահովումը.

3. Բանկի գործադիր տնօրենի, նրա տեղակալների, տնօրինության անդամների և գլխավոր հաշվապահի նշանակումը, նրանց լիազորությունների վաղաժամկետ դադարեցումը և վարձատրության պայմանների հաստատումը.
4. Բանկում ներքին հսկողության ստանդարտների սահմանումը, բանկի ներքին աուդիտի ստորաբաժանման ձևավորումը, նրա տարեկան աշխատանքային ծրագրի հաստատումը, ներքին աուդիտի աշխատակիցների լիազորությունների վաղաժամկետ դադարեցումը և վարձատրության պայմանների հաստատումը.
5. Բանկի տարեկան ծախսերի նախահաշվի ու կատարողականի հաստատումը.
6. Բանկի ներքին վարչակազմակերպական կառուցվածքի հաստատումը.
7. Շահութաբաժինների վճարման վերաբերյալ Բանկի բաժնետերերի ընդհանուր ժողովին առաջարկությունների ներկայացումը, այդ թվում՝ շահութաբաժինների յուրաքանչյուր վճարման համար շահութաբաժիններ ստանալու իրավունք ունեցող բանկի բաժնետերերի ցուցակի կազմումը, որում պետք է ընդգրկվեն այն բաժնետերերը, որոնք ընդգրկվել են բանկի բաժնետերերի ռեեստրում՝ Բանկի տարեկան ընդհանուր ժողովին մասնակցելու իրավունք ունեցող բաժնետերերի ցուցակը կազմելու օրվա դրությամբ.
8. Բանկի տարեկան ֆինանսական հաշվետվությունների նախնական հաստատումը և ընդհանուր ժողովին ներկայացումը.
9. Ընդհանուր ժողովի հաստատմանը Բանկի արտաքին աուդիտն իրականացնող անձի ներկայացումը.
10. Բանկի արտաքին աուդիտն իրականացնող անձին վճարման չափի սահմանումը.
11. Բանկում իրականացված աուդիտորական կամ այլ ստուգումների արդյունքում անհրաժեշտության դեպքում բացահայտված թերությունների վերացմանն ուղղված միջոցառումների նախաձեռնումն ու դրանց իրականացման վերահսկումը.
12. ՀՀ օրենսդրությամբ և կանոնադրությամբ սահմանված ֆինանսական գործառնությունների իրականացման կարգը սահմանող Բանկի ներքին իրավական ակտերի ընդունումը.
13. Բանկի տարածքային և ինքնուրույն կառուցվածքային ստորաբաժանումների կանոնադրությունների հաստատումը, Բանկի ինքնուրույն կառուցվածքային ստորաբաժանումների միջև գործառնության պարտականությունների բաշխումը.
14. Բանկի վերակազմակերպման մասին հարցի ներկայացումն ընդհանուր ժողովի քննարկմանը.
15. Բանկի պարտատոմսերի և այլ արժեթղթերի տեղաբաշխման մասին որոշման ընդունումը.
16. Բանկի պահուստային և այլ հիմնադրամների օգտագործումը.
17. Բանկի մասնաճյուղերի, ներկայացուցչությունների և հիմնարկների ստեղծումը.

18. Բանկի հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության՝ հաշվապահական հաշվառում վարելու և ֆինանսական հաշվետվություններ կազմելու նպատակով կիրառվող սկզբունքների, հիմունքների, եղանակների, կանոնների, ձևերի և կարգերի սահմանումը.
19. Դուստր կամ կախյալ ընկերությունների ստեղծումը.
20. Դուստր և կախյալ ընկերություններին մասնակցությունը.
21. Առևտրային կազմակերպությունների միությունների հիմնադրումը.
22. Առևտրային կազմակերպությունների միություններում մասնակցությունը.
23. Խորհրդի անդամների վարձատրության չափի սահմանումը.
24. Օրենքով նախատեսված այլ որոշումների ընդունումը.
25. Բանկի տնօրինության ձևավորման և տնօրինության աշխատանքների կանոնակարգման վերաբերյալ որոշումների ընդունումը:

Վերոհիշյալ հարցերով որոշումների ընդունումը վերապահվում է Բանկի խորհրդի բացառիկ իրավասությանը և չի կարող փոխանցվել կառավարման այլ մարմնի կամ այլ անձանց:

🚩 Բանկի խորհրդի նախագահը՝

1. Կազմակերպում է խորհրդի աշխատանքները.
2. Գումարում և նախագահում է խորհրդի նիստերը.
3. Կազմակերպում է խորհրդի նիստերի արձանագրությունների վարումը.
4. Նախագահում է Բանկի բաժնետերերի ընդհանուր ժողովում.
5. Կազմակերպում է խորհրդին կից հանձնաժողովների աշխատանքը:

Բանկի խորհուրդն իր աշխատանքն արդյունավետ կազմակերպելու նպատակով կարող է ստեղծել հանձնաժողովներ: Բանկի խորհրդին կից հանձնաժողովներում կարող են ընդգրկվել Բանկի խորհրդի անդամները և Բանկի այլ ղեկավարներ կամ աշխատակիցներ: Բանկի խորհրդին կից հանձնաժողովների գործունեությունը հիմնվում է հարցերի ազատ քննարկման և կոլեկտիվ լուծման սկզբունքների վրա:

Հանձնաժողովները կարող են ստեղծվել Բանկի հաճախորդների սպասարկման, ակտիվների կառավարման, ռիսկերի կառավարման և բյուջետային հարցերի շուրջ եզրակացություններ տալու նպատակով:

Հանձնաժողովները ստեղծվում են խորհրդի որոշմամբ և գործում են խորհրդի կողմից հաստատված կանոնակարգի համաձայն:
Բանկի խորհրդին կից հանձնաժողովների որոշումներն ունեն խորհրդակցական բնույթ:

🚩 Բանկի գործադիր տնօրենը, Բանկի տնօրինությունը

Բանկի ընթացիկ գործունեության ղեկավարումն իրականացնում են Բանկի գործադիր տնօրենը և Բանկի տնօրինությունը:

🚩 Բանկի տնօրինությունը

1. Նախապես քննարկում է Բանկի բաժնետերերի ընդհանուր ժողովի և խորհրդի իրավասությանը վերապահված հարցերը և անհրաժեշտության դեպքում այդ հարցերի վերաբերյալ ներկայացնում է իր դիրքորոշումը.
2. Բանկի խորհրդի հաստատմանն է ներկայացնում խորհրդի կողմից հաստատվող ներքին իրավական ակտերը, մասնաճյուղերի, ներկայացուցչությունների, հիմնարկների և ինքնուրույն կառուցվածքային ստորաբաժանումների կանոնադրությունները, Բանկի վարչակազմակերպական կառուցվածքը.
3. Վերահսկում է օրենսդրության և Բանկի ներքին իրավական ակտերի պահանջների պահպանումը Բանկում.
4. Ապահովում է Բանկի բաժնետերերի ընդհանուր ժողովի և խորհրդի որոշումների կատարումը.
5. Սահմանում է Բանկի կողմից մատուցվող ծառայությունների սակագները, միջնորդավճարների չափը, ներգրավվող ավանդների, տրամադրվող վարկերի և այլ ֆինանսական գործառնությունների տոկոսադրույքները.
6. իր իրավասության սահմաններում կարող է կազմավորել մշտապես գործող աշխատանքային, խորհրդակցական և այլ տիպի մարմիններ.
7. Քննարկում է դուստր կամ կախյալ ընկերությունների ստեղծման և/կամ մասնակցության, մասնաճյուղերի, ներկայացուցչությունների և հիմնարկների ստեղծման, դրանց գործունեության դադարեցման նպատակահարմարության հարցերը.
8. Բանկի խորհրդի կողմից հաստատված՝ Բանկի տարեկան ծախսերի նախահաշվի շրջանակներում հաստատում է մասնաճյուղերի, ներկայացուցչությունների և հիմնարկների գործունեության եռամսյակային, ծախսերի նախահաշիվներն ու դրանց կատարողականները.
9. Հաստատում է Բանկի ընթացիկ գործունեությունը կանոնակարգող կարգերի, կանոնակարգերի, հրահանգների, ընթացակարգերի, մեթոդական ցուցումների և այլ աշխատանքային փաստաթղթերը, բացառությամբ այն փաստաթղթերի, որոնք, համաձայն գործող օրենսդրության և կանոնադրության, ենթակա են հաստատման Բանկի խորհրդի կողմից.
10. Բանկի խորհրդի կողմից հաստատված՝ Բանկի տարեկան ծախսերի նախահաշվի և Բանկի ներքին վարչակազմակերպական կառուցվածքի շրջանակներում հաստատում է Բանկի աշխատատեղերը /հաստիքացուցակը/.
11. Հաստատում է Բանկի կառուցվածքային ստորաբաժանումների կողմից ներկայացվող հաշվետվությունները, աշխատանքային գործունեության պլանները և դրանց կատարողականը.

12. Քննարկում է ներքին և արտաքին աուդիտորների, ինչպես նաև այլ մարմինների կողմից իրականացված ստուգման արդյունքները և անհրաժեշտության դեպքում դրանց վերաբերյալ կայացնում է որոշումներ:
13. Բանկի խորհրդին պարբերաբար, բայց ոչ պակաս, քան եռամսյակը մեկ անգամ, ներկայացնում է իր գործունեության վերաբերյալ հաշվետվություններ՝ խորհրդի սահմանած կարգով:
14. Հաստատում է պայմանագրերից բխող Բանկի իրավունքների երրորդ անձանց զիջման պայմանները, ինչպես նաև կայացնում է որոշում Բանկի պարտապանների պարտքի գումարի վրա տոկոսների, տույժերի հաշվարկման դադարեցման և/կամ հաշվարկված տոկոսների և տույժերի զեղչման կամ ներման վերաբերյալ:
15. Իրականացնում է կանոնադրությամբ, ինչպես նաև Բանկի խորհրդի կողմից սահմանված Բանկի ներքին իրավական ակտերի շրջանակներում նախատեսված՝ Բանկի ընթացիկ գործունեության ղեկավարման հետ կապված այլ իրավասություններ:

🚩 Բանկի գործադիր տնօրենը

1. Որպես իր բացառիկ իրավասություն, ներկայացնում է Բանկը Հայաստանի Հանրապետությունում և օտարերկրյա պետություններում, Բանկի անունից կնքում է գործարքներ, գործում է Բանկի անունից առանց լիազորագրի, տալիս է լիազորագրեր:
2. Տնօրինում է Բանկի գույքը, այդ թվում՝ ֆինանսական միջոցները, իր իրավասության սահմաններում արձակում է հրամաններ, հրահանգներ, տալիս է կատարման համար պարտադիր ցուցումներ և վերահսկում դրանց կատարումը:
3. Աշխատանքի է ընդունում և աշխատանքից ազատում Բանկի աշխատակիցներին:
4. Բանկի աշխատակիցների նկատմամբ կիրառում է խրախուսման և կարգապահական պատասխանատվության միջոցներ:
5. Ապահովում է Բանկի բաժնետերերի ընդհանուր ժողովի և Բանկի խորհրդի որոշումների կատարումը:
6. Իրականացնում է կանոնադրությամբ, ինչպես նաև Բանկի խորհրդի կողմից սահմանված իրավական ակտերի շրջանակներում նախատեսված՝ Բանկի ընթացիկ գործունեության ղեկավարման հետ կապված այլ իրավասություններ:
7. Այն հարցերը, որոնք օրենքով կամ կանոնադրությամբ չեն սահմանվել որպես Բանկի բաժնետերերի ընդհանուր ժողովի, խորհրդի, Բանկի տնօրենության կամ ներքին աուդիտի ստորաբաժանման իրավասությանը պատկանող, պատկանում են գործադիր տնօրենի իրավասությանը:
8. Բանկի գործադիր տնօրենի իրավասությանը ենթակա հարցերով որոշումների ընդունումը չի կարող փոխանցվել Բանկի կառավարման այլ մարմինների, Բանկի ներքին աուդիտին, Բանկի գլխավոր հաշվապահին կամ այլ անձի,

բացառությամբ եթե Բանկի գործադիր տնօրենի լիազորությունների իրականացումը պատշաճ կերպով ժամանակավորապես փոխանցվել է նրան փոխարինող անձին:

9. Գործադիր տնօրենի լիազորությունները պատշաճ կերպով ժամանակավորապես կարող են փոխանցվել նրան փոխարինող անձին, եթե վերջինս համապատասխանում է ՀՀ կենտրոնական բանկի սահմանաձորակավորման և մասնագիտական համապատասխանության չափանիշներին:

Ֆ Տեղեկություններ Բանկի կառավարման մարմինների անդամների վերաբերյալ.

Բանկի հիմնական բաժնետերերն են՝

N	Անուն, Ազգանուն	Սեփականության իրավունքով պատկանող բաժնետոմսերի քանակը /հատ/	Մասնաբաժինը /%/	Բանկի գործունեությունից դուրս ծավալած գործունեությունը
1	Բալոյան Ավետիս Յուլիկի	72,688	39.97%,	ԻՆԵԿՈ ՓԱՐԹՆԵՐՍ ՓԲԸ, Խորհրդի նախագահ
2	Սաֆարյան Կարեն Գառնիկի	62,875	34.58%	Չկա
3	ԴԻԴԱՐԼՅՈՒԷՄ ՖԱՆԴՍ ԿԲԸ ՓԿԼԿ ՄՆՀ/DWM FUNDS S.C.A.-SICAV SIF	9,272	5.09%	Ներդրումային ֆոնդ
4	ԻՆԵԿՈ ՓԱՐԹՆԵՐՍ ՓԲԸ	9,091	4.99%	Աշխատակիցների բաժնետիրացման ծրագիր իրականացնող ընկերություն

Խորհուրդ

N	Անուն, Ազգանուն	Զբաղեցրած պաշտոնը	Բնակության վայր	Իրավասություններն ու պարտականությունները	Բանկի գործունեությունից դուրս ծավալած գործունեությունը	Խորհրդում ներկայացվող բաժնետեր
1	Ավետիս Բալոյան	Խորհրդի նախագահ	ք. Երևան, Հայաստան	Մասնակցում են Խորհրդի նիստերին, կարծիք/ առաջարկություն են ներկայացնում քննարկվող հարցի վերաբերյալ: Խորհրդի անդամներն իրենց պարտականություններն ու իրավասությունները իրականացնում են օրենքով, Բանկի կանոնադրությամբ և ներքին կարգերով սահմանված իրավասությունների սահմաններում Խորհրդի	ԻՆԵԿՈ ՓԱՐԹՆԵՐՍ ՓԲԸ, Խորհրդի նախագահ	Ավետիս Բալոյան
2	Կարեն Սաֆարյան	Խորհրդի անդամ	ք. Կիև, Ուկրաինա		Չկա	Կարեն Սաֆարյան
3	Աշոտ Ավետիսյան	Խորհրդի անդամ	ք. Երևան, Հայաստան		Գիտահետազոտական աշխատանքներ	Խորհրդի անկախ անդամ
4	Դմիտրո Տոլստիկ	Խորհրդի անդամ	ք. Կիև, Ուկրաինա		ՅունիԿրեդիտ Բանկ, Գերմանիա, Փոխնախագահ- նախագծի ղեկավար	Խորհրդի անկախ անդամ
5	Արեն Նալբալյան	Խորհրդի անդամ	ք. Երևան, Հայաստան		ՄԵՏԱ-ԻՔՍ Մարկետս ՓԲԸ, Հիմնադիր	Խորհրդի անկախ անդամ

			նիստում առաջարկությունների ներկայացման և որոշումների ընդունման քվեարկության միջոցով:		
--	--	--	--	--	--

Գործադիր մարմին

N	Անուն, Ազգանուն	Զբաղեցրած պաշտոնը	Բնակության վայր	Բանկի գործունեությունից Դուրս ծավալած գործունեությունը
1	Հայկ Ոսկանյան	Գործադիր տնօրեն, տնօրինության նախագահ	ք. Երևան, Հայաստան	ԻՆԵԿՈ ՓԱՐԹՆԵՐՍ ՓԲԸ Տնօրեն, Հայաստանի Ամերիկյան Համալսարան՝ այլցելող դասախոս
2	Վաղինակ Խաչատրյան	Ռիսկերի տնօրեն, տնօրինության անդամ	ք. Երևան, Հայաստան	Չկա
3	Արտեմ Զիչյան	Կորպորատիվ բիզնեսի տնօրեն, տնօրինության անդամ	ք. Երևան, Հայաստան	Չկա
4	Լևոն Ռուբինյան	Մանրաձախ բիզնեսի տնօրեն, տնօրինության անդամ	ք. Երևան, Հայաստան	Չկա
5	Արշալույս Սահակյան	Գլխավոր հաշվապահ, տնօրինության անդամ	ք. Երևան, Հայաստան	Չկա

Տնօրինության անդամներն իրենց իրավասություններն իրականացնում են Տնօրինության նիստերի միջոցով, Տնօրինության լիազորությունների շրջանակներում, նիստերին մասնակցելու և քվեարկությամբ որոշումներ ընդունելու միջոցով:

❖ Բանկի մասնաճյուղերի կենտրոնացումներ

Սույն Ծրագրային Ազդագրի կազմելու պահին՝ 15.05.2023թ. դրությամբ, Բանկի ոչ մի մասնաճյուղում կենտրոնացված չէ Բանկի ակտիվների 10 և ավելի տոկոսը:

Բանկի և նրա կառավարմանը մասնակցող անձանց միջև սույն փաստաթղթի ներկայացման պահի դրությամբ շահերի բախման դեպքեր և հիմքեր չկան:

3.9. ԲԱՆԿԻ ԿԱՌԱՎԱՐՄԱՆ ՄԱՐՄԻՆՆԵՐԻ ԳՈՐԾՈՒՆԵՈՒԹՅՈՒՆԸ

Բանկում ներդրված կորպորատիվ կառավարման սկզբունքները համապատասխանում են «Բանկերի և բանկային գործունեության մասին», «Բաժնետիրական ընկերությունների մասին», «Արժեթղթերի շուկայի մասին» ՀՀ օրենքներով և այլ իրավական ակտերով սահմանված պահանջներին:

3.10. ՀՍԿՈՂ ԱՆՁԻՆՔ

🚩 Բանկի հսկող անձինք են հանդիսանում՝

1	Բալոյան Ավետիս Ցուլակի	Բանկի կանոնադրական կապիտալում 39,97 (երեսունինը ամբողջ հինսունյոթ հարյուրերորդական) տոկոս մասնակցության ուժով
2	Սաֆարյան Կարեն Գառնիկի	Բանկի կանոնադրական կապիտալում 34,58 (երեսունչորս ամբողջ հիսունութ հարյուրերորդական) տոկոս մասնակցության ուժով
3	DWM Funds SCA_SICAV SIF	Բանկի, Բանկի բաժնետերեր Ավետիս Բալոյանի, Կարեն Սաֆարյանի, agRIF Cooperatief U.A.-ի և DWM Funds SCA_SICAV SIF միջև 2019 թվականի փետրվարի 20-ին կնքված Հինգերորդ անգամ վերանայված և խմբագրված բաժնետերերի պայմանագրի ուժով

3.11. ՏԵՂԵԿԱՏՎՈՒԹՅՈՒՆ ԲԱՆԿԻ ԱԿՏԻՎՆԵՐԻ ԵՎ ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ, ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ՎԻՃԱԿԻ, ԵԿԱՄՈՒՏՆԵՐԻ ԵՎ ԾԱԽՍԵՐԻ ՄԱՍԻՆ

Բանկի 2022թ., 2021թ. տարեկան ֆինանսական հաշվետվությունները և 2023թ. առաջին եռամսյակի միջանկյալ հաշվետվությունը և անկախ Աուդիտորական եզրակացությունները (պատճենները) ներկայացված են որպես սույն Ծրագրային ազդագրի հավելված:

🚩 Բանկի ֆինանսական վիճակի էական փոփոխությունները

Ֆինանսական վիճակի վրա ազդող էական փոփոխություններ տեղի չեն ունեցել:

🚩 Դատական, արբիտրաժային և վարչական վարույթների մասին տեղեկատվություն

Սույն ծրագրային ազդագրի գրանցման ներկայացմանը նախորդող 12 ամիսների ընթացքում Բանկը ներգրավված չի եղել դատական, արբիտրաժային և վարչական այնպիսի վարույթներում (ներառյալ՝ վարույթներ, որոնք սկսվել կամ սպասվում են և որոնց մասին Բանկը տեղյակ է), որոնք Բանկի ֆինանսական վիճակի կամ շահութաբերության վրա կարող են կամ վերջերս ունեցել են էական ազդեցություն:

3.12. ԷԱԿԱՆ ՊԱՅՄԱՆԱԳՐԵՐ

Ստորև 2020-2022թթ. ընթացքում ներգրավված միջոցներ՝

- 2020 հուլիս EBRD 15 մլն ԱՄՆ դոլար- մասնավոր ընկերություններին աջակցության տրամադրում կորոնավիրուսային համաճարակի տնտեսական բացասական ազդեցությունը մեղմելու նպատակով:
- 2020 հուլիս MEF 5 մլն ԱՄՆ դոլար, միկրո վարկերի տրամադրում
- 2020 սեպտեմբեր IFC 5 մլն ԱՄՆ դոլար - ՓՄՁ ֆինանսավորում ԿՈՎԻԴ-19-ով պայմանավորված տնտեսական մարտահրավերները հաղթահարելու համար
- 2020 նոյեմբեր IFC 10 մլն ԱՄՆ դոլար ՓՄՁ ֆինանսավորում ԿՈՎԻԴ-19-ով պայմանավորված տնտեսական մարտահրավերները հաղթահարելու համար
- 2020 դեկտեմբեր EFSE 2,6 մլրդ ՀՀ դրամ, հիփոթեքային վարկեր
- 2021 հուլիս EBRD 4 մլն ԱՄՆ դոլար- ՓՄՁ ֆինանսավորում
- 2021 նոյեմբեր EBRD 2,3 մլրդ ՀՀ դրամ - ՓՄՁ ֆինանսավորում
- 2022 հունիս EFSE 10 մլն ԱՄՆ դոլար - ՓՄՁ ֆինանսավորում
- 2022 դեկտեմբեր EBRD 1,2 մլրդ ՀՀ դրամ ՓՄՁ ֆինանսավորում

3.13. ԱՅԼ ՏԵՂԵԿԱՏՎՈՒԹՅՈՒՆ

Սույն փաստաթղթում պարտատոմսերի թողարկման հիմնական պայմանների և դրանց տնտեսական հիմնավորվածության հետ կապված որևէ խորհրդատու հանդես չի եկել:

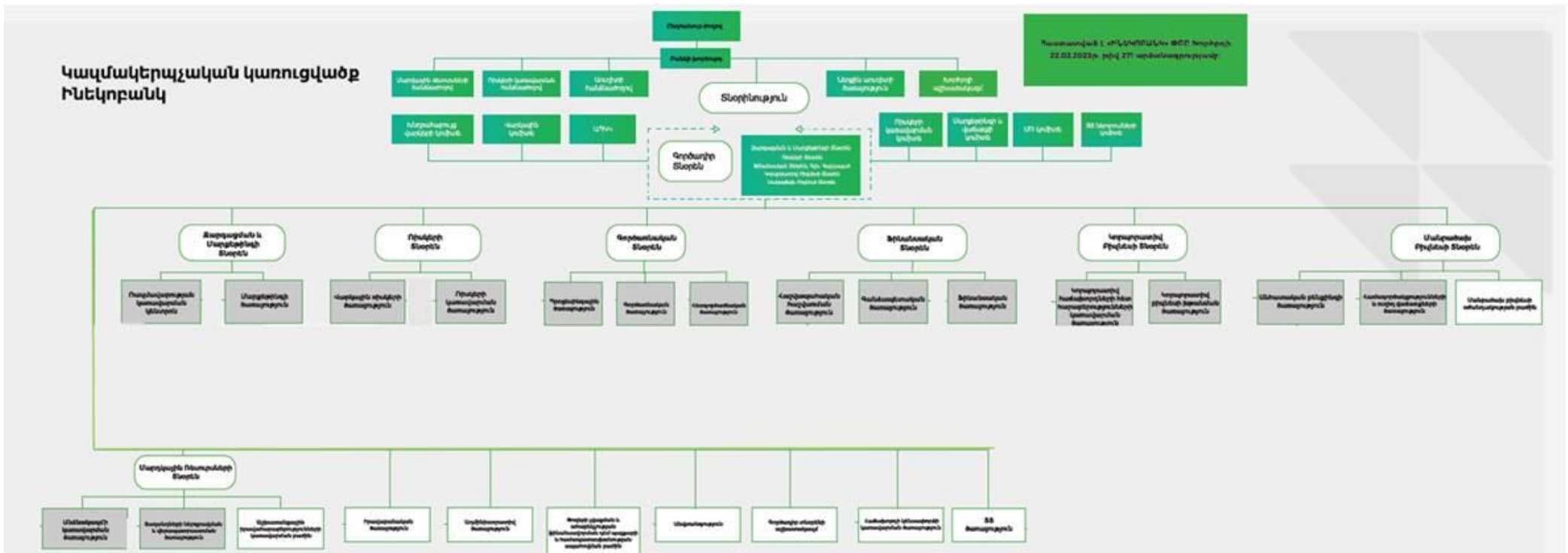
Բանկի կանոնադրությունը, միջանկյալ և տարեկան ֆինանսական հաշվետվությունները, աուդիտորական եզրակացությունները մշտապես հասանելի են էլեկտրոնային տարբերակով:

Նշված փաստաթղթերի էլեկտրոնային տարբերակները տեղադրված են Բանկի պաշտոնական կայքում՝ www.inecobank.am հասցեով:

ԲԱԺԻՆ 4: ՀԱՎԵԼՎԱԾՆԵՐ

Հավելված 1

Բանկի ներքին վարչակազմակերպական կառուցվածքը

**«Ինեկոբանկ» ՓԲԸ թողարկած արժեկտրոնային պարտատոմսերի
ծեռքբերման**

Հայտ-հանձնարարական /իրավաբանական անձ/

Հայտը Բանկ ներկայացման ամսաթիվը և ժամը (օր, ամիս, տարի, ժամ)	
Իրավաբանական անձի անվանումը (Ֆիրմային անվանում, կազմակերպարավական ձև)	
Պետական գրանցման տվյալները (գրանցման վկայականի համար, ամսաթիվ)	
Գրանցման և գտնվելու վայրը (Գրանցման և գտնվելու վայրի հասցեները)	
ՀՎՀՀ	
Ռեզիդենտությունը (ռեզիդենտ/ ոչ ռեզիդենտ)	
Հեռախոս, Էլեկտրոնային հասցե*	
Սույն հայտ-հանձնարարականի ներկայացմամբ ընդունում ենք «Ինեկոբանկ» ՓԲԸ-ի (այսուհետ՝ Բանկ) առաջարկը, և ցանկություն ենք հայտնում ձեռք բերել Բանկի թողարկած արժեկտրոնային պարտատոմսերը հետևյալ պայմաններով՝	
Ձեռք բերվող պարտատոմսերի քանակը՝ հատ քանակը թվերով (տառերով)	
Ձեռք բերվող պարտատոմսերի ձեռքբերման գինը գինը թվերով (տառերով)	
Ձեռք բերվող պարտատոմսերի ձեռքբերման դիմաց վճարված ընդհանուր գումարը** ընդհանուր գումարը թվերով (տառերով)	
Բանկային տվյալներ	
Բանկի անվանումը	
Անձի բանկային հաշվի համարը / ՀՀ դրամով /	
Անձի բանկային հաշվի համարը / ԱՄՆ դոլարով /	
Դեպո հաշիվ	
Արժեթղթերի հաշիվը հաշվառող անձի անունը	
Արժեթղթերի հաշվի համարը	

Սույնով, հավաստում ենք, որ հայտ-հանձնարարականը ներկայացնելուց առաջ ծանոթացել ենք վերջինիս անբաժանելի մասը հանդիսացող Բանկի պարտատոմսերի հրապարակային առաջարկի Ծրագրային Ազդագրին, համաձայն ենք դրանում նշված պայմաններին, ստանձնում ենք այդ պարտատոմսերում ներդրումների հետ կապված պարտականությունները և հնարավոր ռիսկերը:

Հաստատում ենք, որ ֆինանսական միջոցները, որոնք փոխանցվում են Բանկ ստացված են օրինական ճանապարհով և ոչ մի կերպ կապված չեն ահաբեկչության ֆինանսավորման, թմրանյութերի վաճառքի, մարդկանց վաճառքի, հարկերի վճարումից խուսափելու և այլ հանցավոր գործունեության հետ:

Հաստատում ենք, որ սույն հայտ-հանձնարարականը Բանկի կողմից ընդունվելու/ակցեպտավորելու պահից, այն կհանդիսանա Կողմերիս միջև կնքված և ուժի մեջ մտած պայմանագիր:

Լրացվում է Բանկի կողմից

Ձեռք բերվող պարտատոմսերի ԱՄՏԾ	
Թողարկված պարտատոմսերի ընդհանուր քանակ քանակը թվերով (տառերով)	
Դրամական միջոցների փոխանցման/մուտքագրման ամսաթիվը (ժամ,օր, ամիս, տարի)	

Անուն Ազգանուն

_____ (իրավաբանական անձի ներկայացուցչի կամ լիազորված անձի անուն, ազգանունը)

Ստորագրություն

_____

* Ներդրողի կողմից ներկայացված էլեկտրոնային հասցեին է ուղարկվում ներկայացված հայտ-հանձնարարականի հաստատումը, ինչպես նաև արժեթղթերի հաշվից քաղվածքը:

** Եթե ներդրողի կողմից պարտատոմսերի ձեռքբերման համար դրամական միջոցները հատուկ բանկային հաշվին են փոխանցվում են մինչև տվյալ աշխատանքային օրվա ժամը 16:30-ը, ապա այդ դրամական միջոցները ստացված են համարվում այդ օրը, իսկ տվյալ աշխատանքային օրվա 16:30-ից հետո, ապա դրանք ստացված են համարվում վճարման օրվան հաջորդող առաջին աշխատանքային օրը:

**«Ինտելոբանկ» ՓԲԸ թողարկած արժեկտրոնային պարտատոմսերի
ծեռքբերման
Հայտ-հանձնարարական / ֆիզիկական անձ կամ անհատ ձեռնարկատեր/**

Հայտը Բանկ ներկայացման ամսաթիվը և ժամը (օր, ամիս, տարի, ժամ)	
Հայտ ներկայացնողի անունը (անուն, ազգանուն)	
Անձը հաստատող փաստաթղթի տվյալներ (անձնագրի համար)	
Անձը հաստատող փաստաթղթի տրման ամսաթիվը (Անձնագրի տրման ամսաթիվը)	
Գրանցման վայրը (Գրանցման վայրի հասցեն)	
Ռեզիդենտությունը (ռեզիդենտ/ ոչ ռեզիդենտ)	
Հեռախոս, էլեկտրոնային հասցե*	
Սույն հայտ-հանձնարարականի ներկայացմամբ ընդունում ենք «Ինտելոբանկ» ՓԲԸ-ի (այսուհետ՝ Բանկ) առաջարկը, և ցանկություն ենք հայտնում ձեռք բերել Բանկի թողարկած արժեկտրոնային պարտատոմսերը հետևյալ պայմաններով՝	
Ձեռք բերվող պարտատոմսերի քանակը՝ հատ քանակը թվերով (տառերով)	
Ձեռք բերվող պարտատոմսերի ձեռքբերման գինը գինը թվերով (տառերով)	
Ձեռք բերվող պարտատոմսերի ձեռքբերման դիմաց վճարված ընդհանու գումարը ընդհանուր գումարը** թվերով (տառերով)	
Բանկային տվյալներ	
Բանկի անվանումը	
Անձի բանկային հաշվի համարը / ՀՀ դրամով /	
Անձի բանկային հաշվի համարը/ԱՄՆ դոլարով/	
Դեպո հաշիվ	
Արժեթղթերի հաշիվը հաշվառող անձի անունը	
Արժեթղթերի հաշվի համարը	

Սույնով հավաստում եմ, որ հայտ-հանձնարարականը ներկայացնելուց առաջ, ծանոթացել եմ վերջինիս անբաժանելի մասը հանդիսացող Բանկի պարտատոմսերի հրապարակային առաջարկի Ազդագրին, ընդունում և համաձայն եմ դրանում նշված պայմաններին, ստանձնում եմ այդ պարտատոմսերում ներդրումների հետ կապված պարտականությունները և հնարավոր ռիսկերը:

Տեղյակ եմ, որ արժեթղթերում կատարվող ներդրումները ՀՀ օրենսդրությամբ սահմանված չափերով երաշխավորված են ավանդների հատուցումը երաշխավորող հիմնադրամի միջոցներով, ծանուցվել, ստացել և համաձայն եմ Ավանդների հատուցման երաշխավորման պայմաններին ու կարգին:

Հաստատում եմ, որ Ֆինանսական միջոցները, որոնք փոխանցվում են Բանկ ստացված են օրինական ճանապարհով և ոչ մի կերպ կապված չեն ահաբեկչության ֆինանսավորման, թմրանյութերի վաճառքի, մարդկանց վաճառքի, հարկերի վճարումից խուսափելու և այլ հանցավոր գործունեության հետ:

Կողմերի միջև ծագած վեճերն ու տարաձայնությունները լուծվում են Կողմերի փոխադարձ բանակցությունների միջոցով, իսկ համաձայնության չգալու դեպքում՝ ՀՀ օրենսդրությամբ սահմանված կարգով:

Տեղեկացված են, որ տասը միլիոն ՀՀ դրամը կամ դրան համարժեք արտարժույթով գումարը չգերազանցող գույքային պահանջի դեպքում ծագած վեճերն ու տարաձայնությունները կարող են լուծվել Ֆինանսական համակարգի հաշտարարի միջոցով***:

Բանկի և Ֆինանսական համակարգի հաշտարարի գրասենյակի միջև կնքված պայմանագրի համաձայն, Բանկը հրաժարվում է Ֆինանսական համակարգի հաշտարարի որոշումները վիճարկելու իրավունքից միայն այն գույքային պահանջների մասով, որոնց չափը չի գերազանցում 250,000 /երկու հարյուր հիսուն հազար/ ՀՀ դրամը կամ դրան համարժեք արտարժույթը, իսկ գործարքի գումարի չափը չի գերազանցում

500,000 /հինգ հարյուր հազար/ ՀՀ դրամը կամ դրան համարժեք արտարժույթ:

Սույն հայտ-հանձնարարականը Բանկի կողմից ընդունվելու պահից, այն կհանդիսանա մեր Կողմերիս միջև կնքված և ուժի մեջ մտած պայմանագիր:

Լրացվում է Բանկի կողմից

Ձեռք բերվող պարտատոմսերի ԱՄՏԾ	
Թողարկված պարտատոմսերի ընդհանուր քանակ քանակը թվերով (տառերով)	
Դրամական միջոցների փոխանցման/ մուտքագրման ամսաթիվը (ժամ, օր, ամիս, տարի)	

Անուն Ազգանուն

_____ (իրավաբանական անձի ներկայացուցչի կամ լիազորված անձի անուն, ազգանունը)

Ստորագրություն

_____

* Ներդրողի կողմից ներկայացված էլեկտրոնային հասցեին է ուղարկվում ներկայացված հայտ-հանձնարարականի հաստատումը, ինչպես նաև արժեթղթերի հաշվից քաղվածքը:

** Եթե ներդրողի կողմից պարտատոմսերի ձեռքբերման համար դրամական միջոցները հատուկ բանկային հաշվին են փոխանցվում մինչև տվյալ աշխատանքային օրվա ժամը 16:30-ը, ապա այդ դրամական միջոցները ստացված են համարվում այդ օրը, իսկ տվյալ աշխատանքային օրվա 16:30-ից հետո, ապա դրանք ստացված են համարվում վճարման օրվան հաջորդող առաջին աշխատանքային օրը:

***ՀՀ օրենսդրության համաձայն, անհատ ձեռնարկատերը չի օգտվում իր պահանջները Ֆինանսական համակարգի հաշտարարին ներկայացնելու հնարավորությունից:

Թողարկման վերջնական պայմաններ

_____ 2023թ.

Ինեկոբանկ ՓԲԸ

անվանական, արժեկտրոնային, ոչ փաստաթղթային, ոչ փոխարկելի պարտատոմսեր

Թողարկողի և թողարկվող արժեթղթերի վերաբերյալ ամբողջական տեղեկատվության ձեռքբերման համար անհրաժեշտ է համատեղ դիտարկել ծրագրային ազդագիրը (գրանցված է ----- 2023թ.), դրա լրացումները և սույն թողարկման վերջնական պայմանները: Ծրագրային ազդագիրը, դրա լրացումները գտնվում են **www.inecobank.am** հասցեում:

<p>Ընդհանուր տեղեկություններ Այն տեղեկությունները, որոնք կիրառելի չեն, նշվում է «ոչ կիրառելի»: Եթե միևնույն սերիայի ներքո տարբեր հիմնական պայմաններով (թողարկման արժույթ, առաջարկի գին, անվանական արժեք և այլն) արժեթղթեր են թողարկվում, ապա յուրաքանչյուր պայմանին բավարարող արժեթղթերի խմբի համար տարբերվող պայմանները ներկայացվում են տարանջատված:)</p>		
1.	Թողարկողը (թողարկողի անվանումը)	Ինեկոբանկ ՓԲԸ
2.	Երաշխավորողը	Թողարկողը չի նախատեսում ներգրավել երաշխավոր:
3.	Սերիան (տվյալ ծրագրային ազդագրի հիման վրա իրականացվող հերթական թողարկման համարը և տարեթիվը)	
4.	Տվյալ սերիայի թողարկման ընդհանուր ծավալը	Ենթակա է որոշման Բանկի Տնօրինության կողմից Պարտատոմսերի տեղաբաշխման սկիզբը որոշող ամսաթվից առնվազն 5 (հինգ) աշխատանքային օր առաջ
5.	Արժեթղթերի դասակարգման մասին տեղեկատվություն՝ թողարկողի պարտավորությունների մարման հերթականության տեսանկյունից (ստորադասությունը),	Մանրամասն ներկայացված է «Պարտատոմսերի

	ներառյալ՝ տվյալ սերիայի ներքո յուրաքանչյուր թողարկման ծավալը՝ ըստ ստորադասության	դասակարգման մասին տեղեկատվություն» կետում
6.	Թողարկման արժույթը	ԱՄՆ դոլար / ՀՀ դրամ
7.	Առաջարկի գինը	ենթակա է որոշման Բանկի Տնօրինության կողմից Պարտատոմսերի տեղաբաշխման սկիզբը որոշող ամսաթվից առնվազն 5 (հինգ) աշխատանքային օր առաջ
8.	Անվանական արժեքը	100 (հարյուր) ԱՄՆ դոլար / 10,000 (տասը հազար) ՀՀ դրամ
9.	Քանակը	համապատասխան Թողարկման ծավալի ու անվանական արժեքի, այսինքն Թողարկման ծավալի հարաբերությունը անվանական արժեքին
10.	Առաջարկի իրականացման սկիզբը (ներառյալ՝ ժամկետի ցանկացած հնարավոր փոփոխությունները)	ենթակա է որոշման Բանկի Տնօրինության կողմից Պարտատոմսերի տեղաբաշխման սկիզբը որոշող ամսաթվից առնվազն 5 (հինգ) աշխատանքային օր առաջ
11.	Առաջարկի իրականացման ավարտը (ներառյալ՝ ժամկետի ցանկացած հնարավոր փոփոխությունները)	ենթակա է որոշման Բանկի Տնօրինության կողմից Պարտատոմսերի տեղաբաշխման սկիզբը որոշող ամսաթվից առնվազն 5 (հինգ) աշխատանքային օր առաջ
12.	Արժեթղթի տարբերակիչ ծածկագիրը (ISIN) կամ այլ նմանատիպ տարբերակիչ ծածկագիր	
13.	Թողարկման և տեղաբաշխման վերաբերյալ որոշում ընդունած իրավասու մարմինը և որոշման ամսաթիվը (լրացվում է այն դեպքում, եթե տվյալ հրապարակային առաջարկի համար առանձին որոշում է ընդունվել, հակառակ դեպքում նշվում է «ոչ կիրառելի»)	հնեկոբանկ ՓԲԸ 2023թ. հունիսի 2-ի Խորհրդի Որոշում թիվ 274.15
Արժեկտրոնի վերաբերյալ տեղեկություններ		

14.	Արժեկտրոնի հաշվարկման առաջին օրը	Ենթակա է որոշման Բանկի Տնօրինության կողմից Պարտատոմսերի տեղաբաշխման սկիզբը որոշող ամսաթվից առնվազն 5 (հինգ) աշխատանքային օր առաջ
15.	Արժեկտրոնի տոկոսադրույքը և վճարման պարբերականությունը	Ենթակա է որոշման Բանկի Տնօրինության կողմից Պարտատոմսերի տեղաբաշխման սկիզբը որոշող ամսաթվից առնվազն 5 (հինգ) աշխատանքային օր առաջ
16.	Արժեկտրոնի վճարման հստակ օրերը (օր, ամիս, տարի)	Ենթակա է որոշման Բանկի Տնօրինության կողմից Պարտատոմսերի տեղաբաշխման սկիզբը որոշող ամսաթվից առնվազն 5 (հինգ) աշխատանքային օր առաջ
17.	Արժեկտրոնի օրերի հաշվարկման կարգը (օրինակ 30/360, Act/Act, Act/360 և այլն)	Փաստացի օրեր արժեկտրոնի փուլի ընթացքում/Փաստացի օրեր տարվա ընթացքում (Actual/Actual)
18.	Լողացող արժեկտրոնի հաշվարկն իրականացնողը	ոչ կիրառելի
19.	Արժեկտրոնի հաշվարկման այլ էական պայմաններ	
20.	Զրոյական արժեկտրոնով (գեղջատոկոսային) արժեթղթերի վերաբերյալ դրույթ (նշվում է «կիրառելի» կամ «ոչ կիրառելի»)	ոչ կիրառելի
Մայր գումարի մարման վերաբերյալ տեղեկություններ		
21.	Մարման (մասնակի մարումների) ժամկետը	Ենթակա է որոշման Բանկի Տնօրինության կողմից Պարտատոմսերի տեղաբաշխման սկիզբը որոշող ամսաթվից առնվազն 5 (հինգ) աշխատանքային օր առաջ
22.	Մարման (մասնակի մարումների) արժեքը, եթե հնարավոր է, ապա նշվում է հաշվարկման մեթոդաբանությունը	100 (հարյուր) ԱՄՆ դոլար / 10,000 (տասը հազար) ՀՀ դրամ

23.	Մարման արժեքի փոփոխությունը (լրացվում են այն բոլոր պայմանները, որոնց դեպքում հնարավոր է մարման արժեքի փոփոխություն)	Չի նախատեսվում
24.	Վաղաժամկետ մարման հնարավորություն թողարկողի նախաձեռնությամբ/քոլ օպցիոն (նշվում է «կիրառելի» կամ «ոչ կիրառելի»)	Ոչ կիրառելի
	Ժամկետ(ներ)ը	ենթակա է որոշման Բանկի Տնօրինության կողմից Պարտատոմսերի տեղաբաշխման սկիզբը որոշող ամսաթվից առնվազն 5 (հինգ) աշխատանքային օր առաջ
	Օպցիոնի իրականացման գինը, դրա հաշվարկման մեթոդը (առկայության դեպքում)	Ոչ կիրառելի
	Մասնակի մարման հնարավորության դեպքում՝ նվազագույն և առավելագույն մարման արժեքը	Չի նախատեսվում
	Այլ տեղեկություններ	
25.	Վաղաժամկետ մարման հնարավորություն ներդրողի նախաձեռնությամբ / փութ օպցիոն (նշվում է «կիրառելի» կամ «ոչ կիրառելի»)	Ոչ կիրառելի
	Ժամկետ(ներ)ը	
	Օպցիոնի իրականացման գինը, դրա հաշվարկման մեթոդը (առկայության դեպքում)	
	Այլ տեղեկություններ (տեղեկացման ժամանակաշրջանը)	
	Տեղաբաշխման վերաբերյալ տեղեկություններ	
26.	Տեղաբաշխողի անվանումը, գտնվելու վայրը	Ինելկոբանկ ՓԲԸ ՀՀ, ք. Երևան, Թումանյան 17
27.	Տեղաբաշխման այլ պայմաններ (որոնք ներառված չեն ազդագրում)	ենթակա է որոշման Բանկի Տնօրինության կողմից Պարտատոմսերի տեղաբաշխման սկիզբը որոշող ամսաթվից առնվազն 5 (հինգ) աշխատանքային օր առաջ
	Այլ տեղեկություններ	
28.	Տվյալ դասի արժեթղթերի կարգավորվող շուկայում առևտրին թույլտվության առկայություն (նշվում է համապատասխան կարգավորվող շուկաների անվանումները, թույլտվության ամսաթիվը)	Արժեթղթերը դեռ թույլատրված չեն կարգավորվող շուկայում առևտրին

29.	Եթե առաջարկվող արժեթղթերի մասով հետագայում հայցվելու է կարգավորվող շուկայում առևտրին թույլտվություն, ապա նշվում է տեղեկություններ այդ մասին (շուկայի անվանումը, նաև դրույթ, որ առևտրին թույլտվության հայցը կարող է չբավարարվել, առևտրին թույլտվության սպասվող ամսաթիվը (ինարավորության դեպքում))	Թողարկողը պարտադիր դիմելու է պարտատոմսերը կարգավորվող շուկայում ցուցակելու համար, և համաձայն ՀՀ գործող օրենսդրության պարտատոմսերի ցուցակման դեպքում վերջիններիս հետագա շրջանառությունը կարող է իրականացվել միայն կարգավորվող շուկայում: Կարգավորվող շուկա ասելով Թողարկողը նկատի ունի «ԱՅԱՍՏԱՆԻ ՖՈՆԴԱՅԻՆ ԲՈՐՍԱ» ԲԲԸ
30.	Արժեթղթի վարկանիշը	Արժեթղթերը չունեն վարկանիշ
31.	Արժեթղթերի դիմաց վճարներ կատարելու մեթոդները (պարբերականությունը, բանկային հաշիվները և այլն) և ժամկետները, ինչպես նաև արժեթղթերը ստանալու մեթոդները և ժամկետները, արժեթղթերի սեփականության վերաբերյալ քաղվածք ստանալու ձևը	Ենթակա է որոշման Բանկի Տնօրինության կողմից Պարտատոմսերի տեղաբաշխման սկիզբը որոշող ամսաթվից առնվազն 5 (հինգ) աշխատանքային օր առաջ

Թողարկողը պատասխանատու է սույն «Թողարկման վերջնական պայմաններում» ներառված տեղեկությունների համար: Թողարկողը հավաստիացնում է, որ սույն փաստաթղթում ներառված տեղեկությունները համապատասխանում են այն տեղեկություններին (ներկայացված ընդհանուր մեթոդաբանությանը), որոնք ներառված են ծրագրային ազդագրում, դրա լրացումներում, ինչպես նաև ճշգրիտ են (այնքանով, որքանով հայտնի են), և որևէ փաստ բաց չի թողնվել կամ խեղաթյուրվել:

«ԻՆԵԿՈՐԱՆԿ» ՓԲԸ

**Գործադիր տնօրեն, տնօրինության նախագահ
Հայկ Ոսկանյան**

_____ (ստորագրություն)

_____ (ամսաթիվ)

«ԻՆԵԿՈՐԱՆԿ» ՓԲԸ

**Կորպորատիվ բիզնեսի տնօրեն, տնօրինության անդամ
Արտեմ Զիջյան**

_____ (ստորագրություն)

_____ (ամսաթիվ)

«ԻՆԵԿՈՐԱՆԿ» ՓԲԸ

**Ռիսկերի տնօրեն, տնօրինության անդամ
Վաղինակ Խաչատրյան**

_____
(ստորագրություն)

_____
(ամսաթիվ)

**«ԻՆԵԿՈՐԱՆԿ» ՓԲԸ
Մանրածախ բիզնեսի տնօրեն, տնօրինության անդամ
Լևոն Ռուբինյան**

_____
(ստորագրություն)

_____
(ամսաթիվ)

**«ԻՆԵԿՈՐԱՆԿ» ՓԲԸ
Գլխավոր հաշվապահ, տնօրինության անդամ
Արշալույս Սահակյան**

_____
(ստորագրություն)

_____
(ամսաթիվ)

**Ստորագրությունները հավաստում եմ՝
Հայկ Ոսկանյան Գործադիր տնօրեն**
(անուն, ազգանուն) (պաշտոն)

_____
(ստորագրություն)

_____
(ամսաթիվ)

«Ինեկորանկ» ՓԲԸ

**Միջանկյալ ֆինանսական
հաշվետվություններ**

**2023թ. մարտի 31-ին ավարտված
ժամանակահատվածի համար**

Բովանդակություն

Շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին հաշվետվություն	3
Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվություն.....	4
Դրամական հոսքերի մասին հաշվետվություն.....	5
Սեփական կապիտալում փոփոխությունների մասին հաշվետվություն.....	6
Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ.....	8

		01.01.2023- 31.03.2023թ. հազ. դրամ	01.01.2022- 31.03.2022թ. հազ. դրամ
Արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդով հաշվարկված տոկոսային եկամուտ	4	11,326,572	9,261,318
Տոկոսային ծախս	4	(4,239,219)	(4,025,096)
Չուտ տոկոսային եկամուտ		7,087,353	5,236,222
Միջնորդավճարների և այլ վճարների գծով եկամուտ	5	2,367,985	1,233,090
Միջնորդավճարների և այլ վճարների գծով ծախս	6	(922,505)	(626,142)
Չուտ եկամուտ միջնորդավճարների և այլ վճարների գծով		1,445,480	606,948
Չուտ օգուտ իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական գործիքների գծով		(18,668)	(37,690)
Չուտ օգուտ փոխարժեքային տարբերություններից	7	2,512,351	1,209,337
Չուտ օգուտ իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթերի գծով		-	218
Չուտ այլ գործառնական եկամուտ	8	306,700	6,555
Գործառնական եկամուտ		11,333,216	7,021,590
Ֆինանսական գործիքների արժեգրկման գուտ վերականգնում/(արժեգրկումից գուտ կորուստներ)	9	145,221	(581,413)
Գործառնական եկամուտն արժեգրկումից հետո		11,478,437	6,440,177
Անձնակազմի գծով ծախսեր		(1,933,900)	(1,468,866)
Այլ ընդհանուր վարչական ծախսեր	10	(1,218,868)	(1,035,687)
Շահույթ մինչև շահութահարկով հարկումը		8,325,669	3,935,624
Շահութահարկի գծով ծախս		(1,542,433)	(768,994)
Շահույթ տարվա համար		6,783,236	3,166,630
Այլ համապարփակ (վնաս)/եկամուտ՝ առանց շահութահարկի			
<i>Հողվածներ, որոնք վերադասակարգված են կամ կարող են հետագայում վերադասակարգվել որպես շահույթ կամ վնաս</i>			
Ներդրումային արժեթղթերի իրական արժեքի փոփոխության գծով պահուստի շարժ.			
- իրական արժեքի գուտ փոփոխություն		58,888	(222,013)
- շահույթ կամ վնաս վերադասակարգված գուտ գումար		-	18,897
<i>Ընդամենը հողվածներ, որոնք վերադասակարգված են կամ կարող են հետագայում վերադասակարգվել որպես շահույթ կամ վնաս</i>			
		(58,888)	(203,116)
Այլ համապարփակ վնաս տարվա համար՝ առանց շահութահարկի		(58,888)	(203,116)
Ընդամենը համապարփակ եկամուտ տարվա համար		6,842,124	2,963,514

Ֆինանսական հաշվետվությունները հաստատվել են Տնօրինության կողմից 2023թ. ապրիլի 14-ին և ստորագրվել են վերջինիս անունից:

Հայկ Ռսկյանյան
Գործադիր տնօրեն
Երջալուս Վահանյան
Գլխավոր հաշվապահ

Շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին հաշվետվությունը պետք է դիտարկվի ֆինանսական հաշվետվությունների բաղկացուցիչ մասը կազմող ծանոթագրությունների հետ մեկտեղ:

	Ծնթգ.	31.03.2023թ. հազ. դրամ	31.12.2022թ. հազ. դրամ
ԱԿՏԻՎՆԵՐ			
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	11	78,507,013	101,658,852
Ներդրումային արժեթղթեր	12		
- Բանկի կողմից պահվող		88,586,551	90,439,987
- Վաճառքի և հետգնման պայմանագրերի դիմաց գրավադրված		11,071,663	5,838,637
Բանկերին և ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկեր և փոխառվածություններ	13	32,519,113	27,111,928
Հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ	14	-	3,088,545
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխառվածություններ	15	278,376,787	278,784,266
Իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական գործիքներ		41,585	23,991
Հիմնական միջոցներ և ոչ նյութական ակտիվներ	16	10,781,639	10,893,667
Օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվներ	17	2,258,630	2,343,410
Այլ ակտիվներ	18	11,911,055	12,807,231
Ընդամենը ակտիվներ		514,054,036	532,990,514
ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ			
Բանկերի ավանդներ և մնացորդներ	19	3,003,074	6,329,864
Հետգնման պայմանագրերի գծով վճարվելիք գումարներ	20	9,937,162	5,576,694
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	21	341,717,017	373,383,546
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	22	6,630,539	6,528,169
Այլ փոխառություններ	23	47,013,493	43,153,419
Ստորադաս փոխառություններ	23	5,872,197	6,102,830
Ընթացիկ հարկային պարտավորություն		5,458,768	4,223,221
Հետաձգված հարկային պարտավորություն		173,301	246,682
Վարձակալության գծով պարտավորություններ	17	2,540,543	2,613,481
Իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական գործիքներ		3,531	1,845
Այլ պարտավորություններ	24	8,469,231	8,437,707
Ընդամենը պարտավորություններ		430,818,856	456,597,458
ՍԵՓԱԿԱՆ ԿԱՊԻՏԱԼ	25		
Բաժնետիրական կապիտալ		19,545,758	19,545,758
Էմիսիոն եկամուտ		7,753,923	7,753,923
Գլխավոր պահուստ		3,500,000	3,500,000
Ծենքերի վերագնահատման պահուստ		1,681,076	1,687,386
Ներդրումային արժեթղթերի վերագնահատման պահուստ		(185,316)	(244,204)
Զբաղիված շահույթ		50,939,739	44,150,193
Ընդամենը սեփական կապիտալ		83,235,180	76,393,056
Ընդամենը պարտավորություններ և սեփական կապիտալ		514,054,036	532,990,514

Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունը պետք է դիտարկվի ֆինանսական հաշվետվությունների բաղկացուցիչ մասը կազմող ծանոթագրությունների հետ մեկտեղ:

	01.01.2023- 31.03.2023թ. հազ. դրամ	01.01.2022- 31.03.2022թ. հազ. դրամ
Դրամական հոսքեր գործառնական գործունեությունից		
Ստացված տոկոսներ	9,821,648	7,872,522
Վճարված տոկոսներ	(3,162,341)	(3,386,451)
Ստացված միջնորդավճարներ և այլ վճարներ	2,367,985	1,219,745
Վճարված միջնորդավճարներ և այլ վճարներ	(922,505)	(626,142)
Չուտ մուտքեր իրական արժեքով շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվներից	(34,576)	(108,653)
Չուտ մուտքեր արտարժույթով գործառնություններից	2,564,668	1,372,724
Այլ մուտքեր գործառնական գործունեությունից	295,222	(18,055)
Այլ ընդհանուր վարչական ծախսերի և անձնակազմի գծով ծախսերի վճարումներ	(2,732,555)	(2,090,994)
Գործառնական ակտիվների (աճ)/նվազում		
Հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ	3,088,978	3,127,906
Բանկերին և ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկեր և փոխատվություններ	(5,612,403)	(4,165,375)
Հանախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ	135,126	(17,144,751)
Այլ ակտիվներ	137,534	(760,485)
Գործառնական պարտավորությունների (նվազում)/աճ		
Բանկերի ավանդներ և մնացորդներ	(2,978,931)	4,695,656
Հետգնման պայմանագրերի գծով վճարվելիք գումարներ	4,358,248	(6,800,000)
Հանախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	(28,531,099)	(12,041,822)
Այլ պարտավորություններ	(1,246,996)	1,730,817
Գործառնական գործունեությունից ստացված զուտ դրամական միջոցներ՝ մինչև շահութահարկի վճարումը	(22,451,997)	(27,123,358)
Վճարված շահութահարկ	(394,581)	(289,675)
Գործառնական գործունեությունից ստացված դրամական հոսքեր	(22,846,578)	(27,413,033)
Դրամական հոսքեր ներդրումային գործունեությունից		
Հիմնական միջոցների և ոչ նյութական ակտիվների ձեռքբերում	(182,621)	(68,154)
Հիմնական միջոցների և ոչ նյութական ակտիվների վաճառք	11,478	24,839
Ներդրումային արժեթղթերի ձեռքբերում	(2,260,677)	279,652
Ներդրումային գործունեության համար օգտագործված դրամական հոսքեր	(2,431,820)	236,337
Դրամական հոսքեր ֆինանսավորման գործունեությունից		
Ստացված այլ փոխառություններ և ստորադաս պարտավորություններ	3,332,193	(816,429)
Բանկի կողմից թողարկված պարտքային արժեթղթերից	-	517,501
Վարձակալության գծով պարտավորությունների վճարումներ	(184,108)	(179,618)
Ֆինանսավորման գործունեության համար օգտագործված դրամական հոսքեր	3,148,085	(478,546)
Դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների զուտ աճ	(22,130,313)	(27,655,242)
Փոխանակման փոխարժեքի փոփոխության ազդեցությունը դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների վրա	(660,700)	(458,253)
Արժեզրկման գծով պահուստի փոփոխությունների ազդեցություն	(6,660)	(12,881)
Դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները տարեսկզբի դրությամբ	101,304,686	75,905,283
Դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները տարեվերջի դրությամբ	78,507,013	47,778,907

11

հազ. դրամ	Բաժնետիրական կապիտալ	Էմիսիոն եկամուտ	Գլխավոր պահուստ	Հոդատարածքի և շենքերի վերագնահա- տումից աճ	Ներդրումային արժեթղթերի իրական արժեքի փոփոխության գծով պահուստ	Զբաղիված շահույթ	Ընդամենը սեփական կապիտալ
Մնացորդը առ 1 հունվարի 2023թ.	19,545,758	7,753,923	3,500,000	1,687,386	(244,204)	44,150,193	76,393,056
Ընդամենը համապարփակ ֆինանսական արդյունք							
Շահույթ տարվա համար	-	-	-	-	-	6,783,236	6,783,236
Այլ համապարփակ վնաս							
<i>Հորվածներ, որոնք վերադասակարգված են կամ կարող են հետագայում վերադասակարգվել որպես շահույթ կամ վնաս</i>							
Ներդրումային արժեթղթերի իրական արժեքի փոփոխության գծով պահուստ							
- իրական արժեքի գուտ փոփոխություն՝ առանց շահութահարկի	-	-	-	-	58,888	-	58,888
- շահույթ կամ վնաս վերադասակարգված գուտ գումար	-	-	-	-	-	-	-
Ընդամենը այլ համապարփակ վնաս	-	-	-	-	58,888	-	58,888
Ընդամենը համապարփակ ֆինանսական արդյունք տարվա համար	-	-	-	-	58,888	6,783,236	6,842,124
<i>Հորվածներ, որոնք երբեք հետագայում չեն վերադասակարգվի որպես շահույթ կամ վնաս</i>							
Տեղափոխում վերագնահատումից աճից չբաղիված շահույթ	-	-	-	(6,310)	-	6,310	-
Մնացորդը առ 31 մարտի 2023թ.	19,545,758	7,753,923	3,500,000	1,681,076	(185,316)	50,939,739	83,235,180

Մեփական կապիտալում փոփոխությունների մասին հաշվետվությունը պետք է դիտարկվի ֆինանսական հաշվետվությունների բաղկացուցիչ մասը կազմող ծանոթագրությունների հետ մեկտեղ:

հազ. դրամ	Բաժնետիրական կապիտալ	Էմիսիոն եկամուտ	Գլխավոր պահուստ	Հոդատարածքի և շենքերի վերագնահա- տումից աճ	Ներդրումային արժեթղթերի իրական արժեքի փոփոխության գծով պահուստ	Զբաղիված շահույթ	Ընդամենը սեփական կապիտալ
Մնացորդը առ 1 հունվարի 2022թ.	14,545,680	7,753,923	3,500,000	1,712,628	134,193	31,479,481	59,125,905
Ընդամենը համապարփակ ֆինանսական արդյունք							
Շահույթ տարվա համար	-	-	-	-	-	3,166,630	3,166,630
Այլ համապարփակ վնաս							
<i>Հորվածներ, որոնք վերադասակարգված են կամ կարող են հետագայում վերադասակարգվել որպես շահույթ կամ վնաս</i>							
Ներդրումային արժեթղթերի իրական արժեքի փոփոխության գծով պահուստ							
- իրական արժեքի գուտ փոփոխություն՝ առանց շահութահարկի	-	-	-	-	(222,013)	-	(222,013)
- շահույթ կամ վնաս վերադասակարգված գուտ գումար	-	-	-	-	18,897	-	18,897
Ընդամենը այլ համապարփակ վնաս	-	-	-	-	(203,116)	-	(203,116)
Ընդամենը համապարփակ ֆինանսական արդյունք տարվա համար	-	-	-	-	(203,116)	3,166,630	2,963,514
<i>Հորվածներ, որոնք երբեք հետագայում չեն վերադասակարգվի որպես շահույթ կամ վնաս</i>							
Տեղափոխում վերագնահատումից աճից չբաղիված շահույթ	-	-	-	(6,310)	-	6,310	-
Մնացորդը առ 31 մարտի 2022թ.	14,545,680	7,753,923	3,500,000	1,706,318	(68,923)	34,652,421	62,089,419

Մեփական կապիտալում փոփոխությունների մասին հաշվետվությունը պետք է դիտարկվի ֆինանսական հաշվետվությունների բաղկացուցիչ մասը կազմող ծանոթագրությունների հետ մեկտեղ:

1 Ներածություն

(ա) Կազմակերպչական կառուցվածքը և հիմնական գործունեությունը

«Ինելոբանկ» ՓԲԸ-ն (Բանկ) հիմնադրվել է Հայաստանի Հանրապետությունում որպես փակ բաժնետիրական ընկերություն 1996թ-ին: Բանկի հիմնական գործունեությունն է ավանդների ներգրավումը, հաճախորդների հաշիվների սպասարկումը, վարկերի, երաշխավորությունների տրամադրումը, վճարահաշվարկային գործառնությունների, ինչպես նաև արժեթղթերով և արտարժույթով գործարքների իրականացումը: Բանկի գործունեությունը կարգավորվում է Հայաստանի Հանրապետության կենտրոնական բանկի (ՀՀ ԿԲ) կողմից: Բանկն ունի բանկային գործունեություն իրականացնելու լիցենզիա և Հայաստանի Հանրապետության ավանդների երաշխավորման համակարգի անդամ է:

Բանկի իրավաբանական հասցեն է՝ Հայաստանի Հանրապետություն, Երևան 0001, Թումանյան փ. 17:

Բանկն ունի 25 մասնաճյուղ (2022թ-ին՝ 25 մասնաճյուղ) և գլխամասային գրասենյակ: Բանկի ակտիվների և պարտավորությունների մեծամասնությունը գտնվում է Հայաստանի Հանրապետությունում:

Բանկի բաժնետերերն են Ավետիս Բաղդասյանը (39.98%) և Կարեն Սաֆարյանը (34.58%): Կապակցված կողմերի հետ գործարքների մանրամասները բացահայտված են Ծանոթագրություն 31-ում:

(բ) Հայաստանի գործարար միջավայրը

Բանկն իր գործունեությունն իրականացնում է Հայաստանում: Համապատասխանաբար, Բանկի գործունեության վրա ազդեցություն են ունենում Հայաստանի տնտեսությունը և ֆինանսական շուկան, որոնց բնորոշ են զարգացող շուկայի հատկանիշներ: Իրավական, հարկային և օրենսդրական համակարգերը շարունակում են զարգանալ, սակայն կարող են ունենալ տարբեր մեկնաբանություններ և ենթակա են հաճախակի փոփոխությունների, ինչը, այլ իրավական և ֆինանսական խոչընդոտների հետ մեկտեղ, լրացուցիչ բարդություններ է ստեղծում Հայաստանում գործող կազմակերպությունների համար: Բացի այդ, 2020թ. սեպտեմբերին Լեռնային Ղարաբաղում բռնկված զինված հակամարտությունը, որին հաջորդեց հրադադարի մասին համաձայնագիրը Լեռնային Ղարաբաղի վիճելի տարածքների շուրջ, հանգեցրեց սոցիալական հուզումների Հայաստանում: Չնայած հրադադարի մասին համաձայնագրի, Հայաստանի և Ադրբեջանի զինված ուժերը ներքաշվել են սահմանային բախման մեջ, ինչն իր հերթին մեծացրել է անորոշությունը բիզնես միջավայրում:

2022թ. փետրվարին Ռուսաստանի Դաշնության և Ուկրաինայի միջև բռնկված ռազմական հակամարտության պատճառով մի շարք երկրներ պատժամիջոցներ սահմանեցին Ռուսաստանի Դաշնության դեմ: Հակամարտությունն ազդեցություն ունի ոչ միայն երկու երկրների տնտեսական գործունեության, այլև՝ համաշխարհային տնտեսության վրա: Պատժամիջոցների արդյունքում աշխարհի շատ երկրներում հումքային և պարենային ապրանքների գներն աճել են, խախտվել են ռեսուրսների մատակարարման հաստատված կապերը, դիտվում է գնաճի ազդեցություն գների վրա, և վերլուծաբանները կանխատեսում են նաև տնտեսական հետևանքներ համաշխարհային արդյունաբերության համար:

Ֆինանսական հաշվետվություններն արտացոլում են Բանկի գործունեության և ֆինանսական վիճակի վրա Հայաստանի գործարար միջավայրի ազդեցության ղեկավարության գնահատականը: Ապագա գործարար միջավայրը կարող է տարբերվել ղեկավարության գնահատականից:

2 Պատրաստման հիմունքներ

(ա) Համապատասխանության հավաստում

Ներկայացված ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են Հաշվապահական հաշվառման միջազգային ստանդարտների խորհրդի կողմից հրապարակված ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտների (ՖՀՄՍ) համաձայն:

(բ) Չափման հիմունքներ

Ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են սկզբնական արժեքի հիմունքով, բացառությամբ իրական արժեքով շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական գործիքների և իրական արժեքով այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթերի, որոնք ներկայացված են իրական արժեքով, և հողատարածքի ու շենքերի, որոնք ներկայացված են վերագնահատված արժեքով:

(գ) Ֆունկցիոնալ և ներկայացման արժույթ

Բանկի ֆունկցիոնալ արժույթը ՀՀ դրամն է (դրամ), որը, լինելով Հայաստանի Հանրապետության ազգային արժույթը, արտացոլում է Բանկի գործունեության հիմքում ընկած իրադարձությունների և հանգամանքների տնտեսական էությունը:

Դրամը նաև այս ֆինանսական հաշվետվությունների ներկայացման արժույթն է: 2023թ. մարտի 31-ի և 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ՀՀ ԿԲ-ի պաշտոնական փոխարժեքներն էին համապատասխանաբար 388.48 դրամ և 393.57 դրամ 1 ԱՄՆ դոլարի համար և 422.28 դրամ և 420.06 դրամ 1 եվրոյի համար:

Ֆինանսական տեղեկատվությունը ներկայացված է դրամով՝ հազարների ճշտությամբ:

(դ) Գնահատումների և դատողությունների օգտագործում

Ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստելիս ղեկավարությունը կատարել է դատողություններ, գնահատումներ և ենթադրություններ, որոնք ազդեցություն ունեն Բանկի հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության կիրառման, ինչպես նաև ակտիվների, պարտավորությունների, եկամտի և ծախսի ներկայացված գումարների վրա: Փաստացի արդյունքները կարող են տարբերվել այդ գնահատումներից:

Գնահատումները և հիմքում ընկած ենթադրությունները շարունակաբար վերանայվում են: Հաշվապահական հաշվառման գնահատումների վերանայումները ճանաչվում են այն ժամանակաշրջանում, որում վերանայվել են, և այն ապագա ժամանակաշրջաններում, որոնց վրա կարող են ազդեցություն ունենալ:

Դատողություններ

Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության կիրառման ընթացքում կատարված այն դատողությունների վերաբերյալ տեղեկատվությունը, որոնք նշանակալի ազդեցություն ունեն ֆինանսական հաշվետվություններում ճանաչված գումարների վրա, ներկայացված է հետևյալ ծանոթագրություններում.

- ֆինանսական ակտիվների, այդ թվում՝ ներդրումային արժեթղթերի դասակարգում. այն բիզնես մոդելի գնահատում, որի ներքո պահվում են ակտիվները, և գնահատում, արդյոք ֆինանսական ակտիվի պայմանագրային պայմանները հանդիսանում են միայն մայր գումարի և չմարված մայր գումարի գծով հաշվարկված տոկոսների վճարումներ – Ծանոթագրություն 3 (ե) (i),
- չափանիշների սահմանում որոշելու համար, արդյոք տեղի է ունեցել ֆինանսական ակտիվի պարտքային ռիսկի նշանակալի աճ սկզբնական ճանաչումից ի վեր, և ակնկալվող պարտքային կորուստների (ԱՊԿ) չափման համար օգտագործվող մոդելների ընտրություն և հաստատում – Ծանոթագրություն 27 (գ),
- չափանիշների սահմանում որոշելու համար ֆինանսական ակտիվների դուրսգրման սահմանաչափը, որից հետո վերականգնումներ չեն ակնկալվում:

Ենթադրություններ և գնահատման անորոշություն

Այն ենթադրությունների և գնահատման անորոշության վերաբերյալ տեղեկատվությունը, որոնց դեպքում առկա է նշանակալի ռիսկ, որ դրանք հաջորդ ֆինանսական տարվա ընթացքում կարող են հանգեցնել էական ճշգրտումների, ներկայացված է հետևյալ ծանոթագրություններում.

- ֆինանսական գործիքների արժեգրկում. որոշել էլակետային տվյալներն ակնկալվող պարտքային կորուստների գնահատման մոդելի համար – Ծանոթագրություն 27 (գ),
- ֆինանսական ակտիվների և ֆինանսական պարտավորությունների իրական արժեքի գնահատում – Ծանոթագրություն 31:

3 Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության նշանակալի մասեր

Ստորև ներկայացված հաշվապահական հաշվառման քաղաքականությունը հետևողականորեն կիրառվել է այս ֆինանսական հաշվետվություններում ներկայացված բոլոր ժամանակաշրջանների համար: Որոշ փոփոխություններ և մեկնաբանություններ առաջին անգամ կիրառվում են 2023թ-ին, սակայն ազդեցություն չունեն Բանկի ֆինանսական հաշվետվությունների վրա:

(ա) Արտարժույթով գործառնություններ

Արտարժույթով գործառնությունները վերահաշվարկվում են ֆունկցիոնալ արժույթի գործառնության ամսաթվի փոխարժեքով:

Հաշվետու ամսաթվի դրությամբ արտարժույթով դրամային ակտիվները և պարտավորությունները վերահաշվարկվում են ֆունկցիոնալ արժույթի այդ օրվա փոխարժեքով: Դրամային հոդվածների հետ կապված արտարժույթով գործառնությունների գծով օգուտը կամ կորուստն իրենից ներկայացնում է տարբերությունը ժամանակաշրջանի սկզբի դրությամբ ֆունկցիոնալ արժույթով արտահայտված, ժամանակաշրջանի համար արդյունավետ տոկոսադրույքով հաշվարկված տոկոսների և վճարումների մասով ճշգրտված ամորտիզացված արժեքի և հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ գործող փոխարժեքով վերահաշվարկված արտարժույթով արտահայտված ամորտիզացված արժեքի միջև:

Իրական արժեքով չափվող արտարժույթով ոչ դրամային ակտիվները և պարտավորությունները վերահաշվարկվում են ֆունկցիոնալ արժույթի իրական արժեքի որոշման ամսաթվի փոխարժեքով: Սկզբնական արժեքով չափվող արտարժույթով ոչ դրամային հոդվածները վերահաշվարկվում են գործառնության ամսաթվի փոխարժեքով:

Վերահաշվարկից առաջացող փոխարժեքային տարբերությունները ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում, բացառությամբ բաժնային գործիքների վերահաշվարկից առաջացող տարբերությունների, որոնց հետ կապված որոշում է կայացվել իրական արժեքի հետագա փոփոխությունները ներկայացնել այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի կազմում:

(բ) Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ

Դրամական միջոցները և դրանց համարժեքներ են կանխիկը և ՀՀ ԿԲ-ում և այլ բանկերում պահվող սահմանափակումներ չունեցող մնացորդները (նոստրո հաշիվներ): ՀՀ ԿԲ-ում պահվող պարտադիր պահուստային ավանդը չի համարվում դրամական միջոցների համարժեք, քանի որ դրանից միջոցների ելքագրումը սահմանափակված է: Դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները հաշվառվում են ամորտիզացված արժեքով՝ ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում:

(գ) Տոկոսներ

Արդյունավետ տոկոսադրույք

Տոկոսային եկամուտը և ծախսը ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը: Արդյունավետ տոկոսադրույքն այն դրույքն է, որը ֆինանսական գործիքի ակնկալվող ժամկետի համար գնահատված ապագա դրամական վճարումները կամ մուտքերը զեղչում է ճիշտ մինչև՝

- ֆինանսական ակտիվի համախառն հաշվեկշռային արժեք կամ
- ֆինանսական պարտավորության ամորտիզացված արժեք:

Ֆինանսական գործիքների, բացառությամբ ձեռք բերված կամ սկզբնավորված պարտքային առումով արժեզրկված ակտիվների, արդյունավետ տոկոսադրույքը հաշվարկելիս Բանկը գնահատում է ապագա դրամական հոսքերը՝ դիտարկելով ֆինանսական գործիքի բոլոր պայմանագրային պայմանները, սակայն առանց հաշվի առնելու ակնկալվող պարտքային կորուստները: Ձեռք բերված կամ սկզբնավորված պարտքային առումով արժեզրկված ֆինանսական ակտիվների համար հաշվարկվում է պարտքային ռիսկով ճշգրտված արդյունավետ տոկոսադրույք՝ կիրառելով գնահատված ապագա դրամական հոսքերը՝ ներառյալ ակնկալվող պարտքային կորուստները:

Արդյունավետ տոկոսադրույքի հաշվարկը ներառում է գործարքի գծով ծախսումները և վճարված կամ ստացված բոլոր միջնորդավճարները և գումարները, որոնք կազմում են արդյունավետ տոկոսադրույքի անբաժանելի մասը: Գործարքի գծով ծախսումները ներառում են այն լրացուցիչ ծախսումները, որոնք ուղղակիորեն վերագրելի են ֆինանսական ակտիվի կամ ֆինանսական պարտավորության ձեռքբերմանը կամ թողարկմանը:

Ամորտիզացված արժեք և համախառն հաշվեկշռային արժեք

Ֆինանսական ակտիվի կամ ֆինանսական պարտավորության ամորտիզացված արժեքն այն գումարն է, որով ֆինանսական ակտիվը կամ ֆինանսական պարտավորությունը չափվում է սկզբնական ճանաչման պահին՝ հանած մայր գումարի վճարումները, գումարած կամ հանած արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդով հաշվարկված սկզբնական և մարման ենթակա գումարների միջև տարբերության կուտակային ամորտիզացիան և, ֆինանսական ակտիվների համար՝ ճշգրտված ակնկալվող պարտքային կորուստների գծով պահուստի մասով:

Ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվի համախառն հաշվեկշռային արժեքը ֆինանսական ակտիվի ամորտիզացված արժեքն է նախքան ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստի մասով ճշգրտումը:

Տոկոսային եկամտի և ծախսի հաշվարկ

Ֆինանսական ակտիվի կամ ֆինանսական պարտավորության արդյունավետ տոկոսադրույքը հաշվարկվում է ֆինանսական ակտիվի կամ ֆինանսական պարտավորության սկզբնական ճանաչման պահին: Տոկոսային եկամուտը և ծախսը հաշվարկելիս արդյունավետ տոկոսադրույքը կիրառվում է ակտիվի համախառն հաշվեկշռային արժեքի նկատմամբ (եթե ակտիվը պարտքային առումով արժեզրկված չէ) կամ պարտավորության ամորտիզացված արժեքի նկատմամբ: Արդյունավետ տոկոսադրույքը վերանայվում է լողացող տոկոսադրույքով գործիքների դրամական հոսքերի պարբերական վերագնահատման արդյունքում՝ շուկայական դրույքների փոփոխություններն արտացոլելու նպատակով:

Այնուամենայնիվ, սկզբնական ճանաչումից հետո պարտքային առումով արժեզրկված դարձած ֆինանսական ակտիվների համար տոկոսային եկամուտը հաշվարկվում է կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքը ֆինանսական ակտիվի ամորտիզացված արժեքի նկատմամբ: Եթե ակտիվն այլևս չի համարվում պարտքային առումով արժեզրկված, տոկոսային եկամտի հաշվարկը կրկին իրականացվում է համախառն հաշվեկշռային արժեքի նկատմամբ:

Սկզբնական ճանաչման պահին պարտքային առումով արժեզրկված ֆինանսական ակտիվների համար տոկոսային եկամուտը հաշվարկվում է կիրառելով պարտքային ռիսկով ճշգրտված արդյունավետ տոկոսադրույքն ակտիվի ամորտիզացված արժեքի նկատմամբ: Տոկոսային եկամտի հաշվարկը չի իրականացվում համախառն հաշվեկշռային արժեքի նկատմամբ, նույնիսկ եթե ակտիվի պարտքային ռիսկը նվազում է:

Տեղեկատվությունն այն մասին, թե որ դեպքերում են ֆինանսական ակտիվները համարվում պարտքային առումով արժեզրկված, ներկայացված է Ծանոթագրություն 3 (ե) (iv) կետում:

Ներկայացում

Ծահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին հաշվետվությունում ներկայացված արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդով հաշվարկված տոկոսային եկամուտը ներառում է՝

- ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվների գծով տոկոսները,
- իրական արժեքով այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող պարտքային գործիքների գծով տոկոսները:

Ծահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին հաշվետվությունում ներկայացված տոկոսային ծախսը ներառում է ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական պարտավորությունների գծով տոկոսային ծախսը:

(դ) Վճարներ և միջնորդավճարներ

Վճարների և միջնորդավճարների տեսքով եկամուտը և ծախսերը, որոնք կազմում են ֆինանսական ակտիվի կամ ֆինանսական պարտավորության արդյունավետ տոկոսադրույքի անբաժանելի մասը, ներառվում են արդյունավետ տոկոսադրույքի հաշվարկում (տես Ծանոթագրություն 3 (գ)):

Վճարների և միջնորդավճարների տեսքով այլ եկամուտը, ներառյալ հաշիվների սպասարկման վճարները և վճանաքների գծով միջնորդավճարները, ճանաչվում է համապատասխան ծառայությունը մատուցելիս: Եթե չի ակնկալվում, որ փոխատվության հանձնառությունը կհանգեցնի վարկի տրամադրման, ապա համապատասխան փոխատվության հանձնառության գծով վճարը ճանաչվում է գծային մեթոդով՝ հանձնառության ժամկետի ընթացքում:

Հանախորդի հետ պայմանագիրը, որի արդյունքում Բանկի ֆինանսական հաշվետվություններում ճանաչվում է ֆինանսական գործիք, կարող է մասնակիորեն գտնվել ՖՀՄՄ 9-ի գործողության ոլորտում և մասնակիորեն՝ ՖՀՄՄ 15-ի գործողության ոլորտում: Նման դեպքերում Բանկը նախ կիրառում է ՖՀՄՄ 9-ը՝ առանձնացնելու և չափելու համար պայմանագրի այն մասը, որը գտնվում է ՖՀՄՄ 9-ի գործողության ոլորտում, այնուհետև կիրառում է ՖՀՄՄ 15-ը՝ պայմանագրի մնացած մասի համար:

Վճարների և միջնորդավճարների տեսքով այլ ծախսերը հիմնականում վերաբերում են գործարքների գծով վճարներին և սպասարկման վճարներին, որոնք ծախսագրվում են ծառայությունը ստանալիս:

(ե) Ֆինանսական ակտիվներ և ֆինանսական պարտավորություններ

i. Դասակարգում

Ֆինանսական ակտիվներ

Սկզբնական ճանաչման պահին ֆինանսական ակտիվը դասակարգում է որպես ամորտիզացված արժեքով չափվող, իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող կամ իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող:

Ֆինանսական ակտիվը չափվում է ամորտիզացված արժեքով, եթե այն բավարարում է ստորև ներկայացված երկու պայմանները և նախորոշված չէ որպես իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող.

- ակտիվը պահվում է այնպիսի բիզնես մոդելի շրջանակում, որի նպատակն է պահել ակտիվը պայմանագրային դրամական հոսքեր հավաքելու համար և
- ֆինանսական ակտիվի պայմանագրային պայմանները որոշակի ամսաթվերին առաջացնում են դրամական հոսքեր, որոնք միայն մայր գումարի և չմարված մայր գումարի գծով հաշվարկված տոկոսների վճարումներ են:

Պարտքային գործիքը չափվում է իրական արժեքով այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով, եթե այն բավարարում է ստորև ներկայացված երկու պայմանները և նախորոշված չէ որպես իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող.

- ակտիվը պահվում է այնպիսի բիզնես մոդելի շրջանակում, որի նպատակն իրագործվում է թե՛ պայմանագրային դրամական հոսքերը հավաքելու և թե՛ ֆինանսական ակտիվները վճարելու միջոցով և
- ֆինանսական ակտիվի պայմանագրային պայմանները որոշակի ամսաթվերին առաջացնում են դրամական հոսքեր, որոնք միայն մայր գումարի և չմարված մայր գումարի գծով հաշվարկված տոկոսների վճարումներ են:

Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով իրական արժեքով չափվող պարտքային ֆինանսական ակտիվների գծով օգուտները և կորուստները ճանաչվում են այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում, բացառությամբ ստորև ներկայացվածների, որոնք ճանաչվում են նույն կերպ ինչ որ ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվների գծով օգուտը և կորուստները.

- արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդով հաշվարկված տոկոսային եկամուտ,
- ակնկալվող պարտքային կորուստ և հակադարձումներ և
- արտարժույթի փոխարժեքային տարբերություններից օգուտներ և վնասներ:

Երբ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով իրական արժեքով չափվող պարտքային ֆինանսական ակտիվն ապաճանաչվում է, այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում նախկինում ճանաչված կուտակային օգուտը կամ կորուստը սեփական կապիտալից վերադասակարգվում է շահույթ կամ վնաս:

Առևտրական նպատակով չպահվող բաժնային գործիքում ներդրման սկզբնական ճանաչման ժամանակ Բանկը կարող է անշրջելի ընտրություն կատարել՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում ներկայացնելու իրական արժեքի հետագա փոփոխությունները: Այս ընտրությունը կատարվում է առանձին՝ յուրաքանչյուր ներդրման համար:

Այս բաժնային գործիքների գծով օգուտները և կորուստները երբեք չեն վերադասակարգվում շահույթի կամ վնասի կազմ, և շահույթում կամ վնասում արժեզրկում չի ճանաչվում: Ծահաբաժինները ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ շահաբաժինն ակնհայտորեն ներկայացնում է ներդրման ինքնարժեքի մասի վերականգնումը, որի դեպքում ճանաչվում է այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի կազմում: Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի կազմում ճանաչված կուտակային օգուտները և կորուստները փոխանցվում են չբաշխված շահույթ՝ ներդրման օտարման պահին:

Մյուս բոլոր ֆինանսական ակտիվները դասակարգվում են որպես իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող:

Բացի այդ, սկզբնական ճանաչման պահին Բանկը կարող է անշրջելիորեն նախորոշել ֆինանսական ակտիվը, որն այլապես բավարարում է ամորտիզացված արժեքով կամ իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվելու պահանջները, որպես իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող, եթե դա կվերացնի կամ էականորեն կնվազեցնի հաշվառման անհամապատասխանությունը, որը հակառակ դեպքում կառաջանար:

Բիզնես մոդելի գնահատում

Բանկը պորտֆելի մակարդակով գնահատում է այն բիզնես մոդելի նպատակը, որի շրջանակում պահվում է ակտիվը, քանի որ այս գնահատումը լավագույնս արտացոլում է գործունեությունը կառավարելու և ղեկավարությանը տեղեկատվություն տրամադրելու եղանակը: Այդ դեպքում դիտարկվում է հետևյալ տեղեկատվությունը.

- պորտֆելի համար սահմանված քաղաքականությունը և նպատակները և այդ քաղաքականության աշխատանքը գործնականում: Մասնավորապես, արդյոք ղեկավարության ռազմավարության նպատակն է ապահովել պայմանագրով նախատեսված տոկոսային եկամտի ստացումը, ապահովել տոկոսային որոշակի եկամտաբերության մակարդակը, համապատասխանեցնել ֆինանսական ակտիվների ժամկետներն այն պարտավորությունների ժամկետներին, որոնք ֆինանսավորում են այդ ակտիվներով, կամ իրացնել դրամական հոսքերն ակտիվների վաճառքի միջոցով:
- ինչպես է գնահատվում պորտֆելի կատարողականը և ինչպես է այդ տեղեկատվությունը հաղորդվում Բանկի ղեկավարությանը:
- բիզնես մոդելի (և այդ բիզնես մոդելում պահվող ֆինանսական ակտիվների) վրա ազդող ռիսկերը և այդ ռիսկերի կառավարման եղանակը:
- ինչպես են վարձատրվում բիզնեսի ղեկավարները (օրինակ՝ արդյոք վարձատրությունը հիմնված է կառավարվող ֆինանսական ակտիվների իրական արժեքի, թե՛ հավաքված դրամական հոսքերի վրա):
- նախորդ ժամանակաշրջաններում վաճառքների հաճախականությունը, ծավալը և ժամկետները, այդ վաճառքների պատճառները և ապագա վաճառքների հետ կապված ակնկալիքները: Այնուամենայնիվ, վաճառքների վերաբերյալ տեղեկատվությունը չի դիտարկվում մեկուսի, այն դիտարկվում է որպես մեկ ընդհանուր վերլուծության մաս առ այն, թե ինչպես են իրագործվում ֆինանսական ակտիվների կառավարման համար Բանկի առաջադրված նպատակները և ինչպես են իրացվում դրամական հոսքերը:

Ֆինանսական ակտիվները, որոնք պահվում են առևտրական նպատակով կամ կառավարվում են և որոնց արդյունքը գնահատվում է իրական արժեքի հիմունքով, չափվում են իրական արժեքով շահույթի կամ վնասի միջոցով, քանի որ չեն պահվում ոչ պայմանագրային դրամական հոսքեր հավաքելու և ոչ էլ՝ պայմանագրային դրամական հոսքեր հավաքելու և ֆինանսական ակտիվներ վաճառելու համար:

Գնահատում, արդյոք պայմանագրային դրամական հոսքերը միայն մայր գումարի և տոկոսների վճարումներ են

Այս գնահատման նպատակների համար «մայր գումարը» սահմանվում է որպես ֆինանսական ակտիվի իրական արժեքը սկզբնական ճանաչման պահին: «Տոկոսը» սահմանվում է որպես փողի ժամանակային արժեքի և որոշակի ժամանակահատվածում չմարված մայր գումարի հետ կապված պարտքային ռիսկի և փոխատվության հետ առնչվող այլ հիմնական ռիսկերի ու ծախսերի (օրինակ՝ իրացվելիության ռիսկի և վարչական ծախսերի) համար հատուցում և ներառում է շահույթի մարժան:

Գնահատելու համար, արդյոք պայմանագրային դրամական հոսքերը միայն մայր գումարի և տոկոսների վճարումներ են, Բանկը դիտարկում է գործիքի պայմանագրային պայմանները: Այս դիտարկումը ներառում է այն գնահատումը, արդյոք ֆինանսական ակտիվը պարունակում է այնպիսի պայմանագրային պայման, որը կարող է այնպես փոխել պայմանագրային դրամական հոսքերի ժամկետները կամ գումարը, որ ֆինանսական ակտիվը չբավարարի այս պայմանը: Գնահատումն իրականացնելիս Բանկը դիտարկում է հետևյալը.

- պայմանական դեպքերը, որոնք կարող են փոխել դրամական հոսքերի գումարը և ժամկետները,
- լծակավորման հատկանիշը,
- վաղաժամ մարման և ժամկետի երկարաձգման պայմանները,
- պայմանները, որոնք սահմանափակում են Բանկի պահանջը որոշակի ակտիվներից առաջացող դրամական հոսքերով (օրինակ՝ առանց ռեգրեսի իրավունքի ակտիվների գծով պայմանավորվածությունների), և
- հատկանիշները, որոնք փոփոխում են փողի ժամանակային արժեքի համար հատուցումը, օրինակ՝ տոկոսադրույքների պարբերաբար վերասահմանումը:

Բանկն ունի հաստատուն տոկոսադրույքով երկարաժամկետ վարկերի պորտֆել, որոնց հետ կապված հնարավորություն ունի վերանայել տոկոսադրույքը ՀՀ ԿԲ-ի կողմից սահմանված հիմնական տոկոսադրույքի փոփոխության դեպքում: Վարկառուին հնարավորություն ունի կամ համաձայնվել վերանայված տոկոսադրույքի հետ, կամ մարել վարկն անվանական արժեքով՝ առանց տուգանքի: Բանկը որոշել է, որ այս վարկերի պայմանագրային դրամական հոսքերը հանդիսանում են միայն մայր գումարի և տոկոսների վճարումներ, քանի որ այս հնարավորությունից օգտվելու դեպքում տոկոսադրույքն այնպես է փոփոխվում, որ դառնում է փողի ժամանակային արժեքի և որոշակի ժամանակահատվածում չմարված մայր գումարի հետ կապված պարտքային ռիսկի և փոխատվության հետ առնչվող այլ հիմնական ռիսկերի ու ծախսերի համար հատուցում: Փոխարենը, Բանկն այս վարկերը դիտարկում է որպես ըստ իրենց էության լողացող տոկոսադրույքով վարկեր (տես Ծանոթագրություն 3 (ե) (iii)):

Վերադասակարգում

Ֆինանսական ակտիվները չեն վերադասակարգվում սկզբնական ճանաչումից հետո, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ Բանկը փոխում է ֆինանսական ակտիվների կառավարման իր բիզնես մոդելը:

Ֆինանսական պարտավորություններ

Բանկն իր ֆինանսական պարտավորությունները, բացառությամբ ֆինանսական երաշխավորությունների և փոխատվության հանձնառությունների, դասակարգում է ամորտիզացված արժեքով չափվող կամ իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական պարտավորությունների դասին:

Վերադասակարգում

Ֆինանսական պարտավորությունները չեն վերադասակարգվում սկզբնական ճանաչումից հետո:

ii. Ապահանջում

Ֆինանսական ակտիվներ

Բանկն ապահանջում է ֆինանսական ակտիվն այն դեպքում, երբ ֆինանսական ակտիվից առաջացող դրամական հոսքերի նկատմամբ պայմանագրային իրավունքները կորցնում են իրենց ուժը, կամ երբ փոխանցում է դրամական հոսքեր ստանալու իրավունքներն այնպիսի գործարքում, որում փոխանցվում են ֆինանսական ակտիվի սեփականության հետ կապված, ըստ էության, բոլոր ռիսկերն

ու հատույցները, կամ որում Բանկը ոչ փոխանցում, ոչ էլ պահպանում է սեփականության հետ կապված, ըստ էության, բոլոր ռիսկերն և հատույցները և չի պահպանում ֆինանսական ակտիվի նկատմամբ հսկողությունը:

Ֆինանսական ակտիվն ապահանջելիս ակտիվի հաշվեկշռային արժեքի (կամ ապահանջված մասի վրա բաշխված հաշվեկշռային արժեքի) և (i) ստացված հատուցման (ներառյալ ձեռք բերված որևէ նոր ակտիվ՝ հանած ստանձնած որևէ նոր պարտավորություն) և (ii) այլ համապարփակ արդյունքում ճանաչված կուտակային օգուտի կամ կորստի գումարի տարբերությունը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում:

Որպես այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով իրական արժեքով չափվող նախորդված բաժնային ներդրումային արժեթղթերի գծով այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի կազմում ճանաչված կուտակային օգուտը/կորուստը չի ճանաչվում շահույթում կամ վնասում նշված արժեթղթերի ապահանջման ժամանակ: Ապահանջման պահանջները բավարարող փոխանցված ֆինանսական ակտիվներում Բանկի կողմից ստեղծված կամ պահպանված մասնակցությունը ճանաչվում է որպես առանձին ակտիվ կամ պարտավորություն:

Բանկն իրականացնում է գործարքներ, որոնցով փոխանցում է ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ճանաչված ակտիվները, սակայն պահպանում է փոխանցված ակտիվների սեփականության հետ կապված բոլոր կամ, ըստ էության, բոլոր ռիսկերն ու հատույցները կամ դրանց մի մասը: Նման դեպքերում փոխանցված ակտիվները չեն ապահանջվում: Այսպիսի գործարքների օրինակներ են արժեթղթերի փոխատվությունը և վաճառքի ու հետգնման գործարքները:

Գործարքներում, որոնցում Բանկը ոչ պահպանում է, ոչ էլ փոխանցում է ֆինանսական ակտիվի սեփականության հետ կապված, ըստ էության, բոլոր ռիսկերն ու հատույցները, և պահպանում է ակտիվի նկատմամբ հսկողությունը, Բանկը շարունակում է ճանաչել ֆինանսական ակտիվն այդ ֆինանսական ակտիվում իր շարունակվող ներգրավվածության չափով, որն այն չափն է, որով Բանկը ենթարկվում է փոխանցված ակտիվի արժեքի փոփոխությունների ազդեցությանը:

Ֆինանսական պարտավորություններ

Բանկն ապահանջում է ֆինանսական պարտավորությունն այն դեպքում, երբ իր պայմանագրային պարտականությունները կատարվում են, կամ չեղյալ են համարվում, կամ ուժը կորցնում են:

iii. Ֆինանսական ակտիվների և ֆինանսական պարտավորությունների փոփոխում

Ֆինանսական ակտիվներ

Եթե ֆինանսական ակտիվի պայմանները վերափոխվում են, Բանկը գնահատում է, արդյոք վերափոխված ակտիվի դրամական հոսքերը նշանակալիորեն տարբեր են: Եթե դրամական հոսքերը նշանակալիորեն տարբեր են («նշանակալի վերափոխում»), ապա սկզբնական ֆինանսական ակտիվի դրամական հոսքերի նկատմամբ պայմանագրային իրավունքները համարվում են ուժը կորցրած: Այս դեպքում սկզբնական ֆինանսական ակտիվն ապահանջվում է և ճանաչվում է նոր ֆինանսական ակտիվ իրական արժեքով՝ գումարած պայմաններին համապատասխանող գործարքի գծով ծախսումները: Որպես փոփոխության մաս ստացված վճարները հաշվառվում են հետևյալ կերպ.

- վճարները, որոնք դիտարկվում են նոր ակտիվի իրական արժեքը որոշելիս, և վճարները, որոնք իրենցից ներկայացվում են պայմաններին համապատասխանող գործարքի գծով ծախսումների հատուցում, ներառվում են ակտիվի սկզբնական չափման մեջ,
- մյուս վճարները ներառվում են շահույթում կամ վնասում որպես ապահանջումից օգուտի կամ կորուստի մաս:

Գոյություն ունեցող ֆինանսական ակտիվների կամ ֆինանսական պարտավորությունների դրամական հոսքերի փոփոխությունները չեն դիտարկվում որպես վերափոխում, եթե բխում են գոյություն ունեցող պայմանագրային պայմաններից, օրինակ՝ Բանկի կողմից տոկոսադրույքների փոփոխությունը << ԿԲ-ի հիմնական տոկոսադրույքի փոփոխությունների արդյունքում, եթե վարկային պայմանագրով Բանկն իրավունք ունի կատարել նման փոփոխություն:

Բանկն իրականացնում է վերափոխման նշանակալի լինելու քանակական և որակական գնահատում, այսինքն, գնահատում է, արդյոք սկզբնական ֆինանսական ակտիվի դրամական հոսքերը նշանակալիորեն տարբերվում են փոփոխված կամ փոխարինված ֆինանսական ակտիվի դրամական հոսքերից: Բանկը գնահատում է վերափոխման նշանակալի լինելը դիտարկելով քանակական և որակական գործոնները հետևյալ հերթականությամբ՝ որակական գործոններ, քանակական գործոններ, որակական և քանակական գործոնների համատեղ ազդեցություն: Եթե դրամական հոսքերը նշանակալիորեն տարբերվում են, ապա սկզբնական ֆինանսական ակտիվի դրամական հոսքերի նկատմամբ պայմանագրային իրավունքները համարվում են ուժը կորցրած: Այս գնահատումն իրականացնելիս Բանկը կիրառում է ֆինանսական պարտավորությունների ապահանջման համար օգտագործված ուղեցույցին նմանատիպ ուղեցույց:

Բանկը եզրահանգում է, որ փոփոխությունը նշանակալի է հետևյալ որակական գործոնների հիման վրա.

- ֆինանսական ակտիվի արժույթի փոփոխություն,
- գրավի կամ պարտքի որակի բարելավման այլ միջոցների փոփոխություն,
- ֆինանսական ակտիվի պայմանների այնպիսի փոփոխություն, որը հանգեցնում է միայն մայր գումարի և չնարված մայր գումարի գծով հաշվարկված տոկոսների վճարումներ հանդիսանալու չափանիշի հետ անհամապատասխանության:

Եթե դրամական հոսքերի վերափոխումը պայմանավորված է փոխառուի ֆինանսական դժվարություններով, ապա որպես կանոն փոփոխության նպատակն է առավելագույն չափով հետ ստանալ/վերականգնել ակտիվը պայմանագրի սկզբնական պայմաններով, այլ ոչ՝ սկզբնավորել նոր ակտիվ նշանակալիորեն տարբեր պայմաններով: Եթե Բանկը մտադիր է այնպես վերափոխել ֆինանսական ակտիվը, որպեսզի ներվեն դրամական հոսքերը, ապա այն նախ դիտարկում է, արդյոք ակտիվի մի մասը պետք է դուրսգրվի նախքան փոփոխությունը կատարելը (տես ստորև դուրսգրման քաղաքականություն): Այս մոտեցումն ազդում է քանակական գնահատման արդյունքի վրա և նշանակում է, որ ապահանջման չափանիշները միշտ չէ որ բավարարվում են նման դեպքերում: Բանկն իրականացնում է նաև որակական գնահատում գնահատելու համար վերափոխման նշանակալի լինելը:

Եթե ամորտիզացված արժեքով կամ իրական արժեքով՝ այլ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվի վերափոխումը չի հանգեցնում ֆինանսական ակտիվի ապահանջմանը, Բանկը նախ վերահաշվարկում է ֆինանսական ակտիվի համախառն հաշվեկշռային արժեքը, կիրառելով ակտիվի սկզբնական արդյունավետ տոկոսադրույքը, և արդյունքում առաջացող ճշգրտումը ճանաչում է որպես վերափոխումից օգուտ կամ կորուստ շահույթում կամ վնասում: Լողացող տոկոսադրույքով ֆինանսական ակտիվների համար վերափոխումից օգուտը կամ կորուստը հաշվարկելու համար օգտագործված սկզբնական արդյունավետ տոկոսադրույքը ճշգրտվում է արտացոլելու համար ընթացիկ շուկայական պայմանները փոփոխության պահին: Վերափոխման շրջանակում ցանկացած կրած ծախսում կամ վճար կամ ստացված վճար ճշգրտում է վերափոխված ֆինանսական ակտիվի համախառն հաշվեկշռային արժեքը և ամորտիզացվում է վերափոխված ֆինանսական ակտիվի մնացած ժամկետի ընթացքում:

Եթե նման վերափոխումն իրականացվում է փոխառուի ֆինանսական դժվարությունների պատճառով, ապա օգուտը կամ կորուստը ներկայացվում է արժեզրկումից կորուստների հետ միասին: Մյուս դեպքերում այն ներկայացվում է որպես արդյունավետ տոկոսադրույքով հաշվարկված տոկոսային եկամուտ:

Հաստատուն տոկոսադրույքով վարկերի համար, որոնց դեպքում փոխառուն հնարավորություն ունի վաղաժամ մարել վարկն անվանական արժեքով՝ առանց էական տուգանքի, Բանկը հաշվառում է տոկոսադրույքի վերափոխումը մինչև ընթացիկ շուկայական տոկոսադրույքի մակարդակը՝ կիրառելով լողացող տոկոսադրույքով ֆինանսական գործիքների համար գործող ուղեցույցը: Դա նշանակում է, որ արդյունավետ տոկոսադրույքը ճշգրտվում է առաջընթաց:

Ֆինանսական պարտավորություններ

Բանկն ապահանջում է ֆինանսական պարտավորությունը, երբ վերափոխվում են վերջինիս պայմանները և երբ վերափոխված պարտավորության դրամական հոսքերը նշանակալիորեն տարբերվում են: Այս դեպքում վերափոխված պայմանների հիման վրա ճանաչվում է նոր ֆինանսական պարտավորություն իրական արժեքով: Մարված ֆինանսական պարտավորության և վերափոխված պայմաններով նոր ֆինանսական պարտավորության հաշվեկշռային արժեքների տարբերությունը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում: Վճարված հատուցումը ներառում է փոխանցված ոչ ֆինանսական ակտիվները (առկայության դեպքում) և ստանձնած պարտավորությունները, այդ թվում՝ նոր վերափոխված ֆինանսական պարտավորությունը:

Բանկն իրականացնում է վերափոխման նշանակալի լինելու քանակական և որակական գնահատում՝ դիտարկելով որակական գործոնները, քանակական գործոնները և որակական և քանակական գործոնների համատեղ ազդեցությունը: Բանկը եզրահանգում է, որ վերափոխումը նշանակալի է հետևյալ որակական գործոնների հիման վրա.

- ֆինանսական պարտավորության արժույթի փոփոխություն,
- գրավի կամ պարտքի որակի բարելավման այլ միջոցների փոփոխություն,
- փոխարկման հնարավորության ներառում,
- ֆինանսական պարտավորության ստորադասության փոփոխություն:

Քանակական գնահատման համար պայմանները նշանակալիորեն տարբեր են, եթե նոր պայմաններով դրամական հոսքերի զեղչված ներկա արժեքը, ներառյալ վճարված վճարները գուտ ստացված վճարներով և զեղչված սկզբնական արդյունավետ տոկոսադրույքով, նվազագույնը 10 տոկոսով տարբերվում է սկզբնական ֆինանսական պարտավորության մնացած դրամական հոսքերի զեղչված ներկա արժեքից:

Եթե ֆինանսական պարտավորության վերափոխումը չի բավարարում ապանաչման պայմանները, պարտավորության ամորտիզացված արժեքը վերահաշվարկվում է, զեղչելով վերափոխված դրամական հոսքերը սկզբնական արդյունավետ տոկոսադրույքով, և արդյունքում առաջացող օգուտը կամ կորուստը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում: Լողացող տոկոսադրույքով ֆինանսական պարտավորությունների համար վերափոխումից օգուտը կամ կորուստը հաշվարկելու համար օգտագործված սկզբնական արդյունավետ տոկոսադրույքը ճշգրտվում է արտացոլելու համար ընթացիկ շուկայական պայմանները փոփոխության պահին: Ցանկացած կրած ծախսում կամ վճար ճշգրտում է վերափոխված ֆինանսական ակտիվի հաշվեկշռային արժեքը և ամորտիզացվում է վերափոխված ֆինանսական ակտիվի մնացորդային ժամանակահատվածում: Ցանկացած կրած ծախսում կամ վճար ճանաչվում է որպես պարտավորության հաշվեկշռային արժեքի ճշգրտում և ամորտիզացվում է վերափոխված ֆինանսական պարտավորության մնացորդային ժամանակահատվածում գործիքի արդյունավետ տոկոսադրույքի վերահաշվարկի միջոցով:

iv. Արժեզրկում

Տես նաև Ծանոթագրություն 26 (գ):

Բանկը ճանաչում է կորստի պահուստ ակնկալվող պարտքային կորուստների գծով շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չհասնող հետևյալ ֆինանսական գործիքների համար.

- պարտքային գործիքներ հանդիսացող ֆինանսական ակտիվներ,
- ֆինանսական երաշխավորության պայմանագրեր և
- փոխատվության հանձնառություններ:

Բաժնային գործիքներում ներդրումների գծով արժեզրկումից կորուստ չի ճանաչվում:

Բանկը կորստի պահուստը չափում է ամբողջ ժամկետում ակնկալվող պարտքային կորուստներին հավասար գումարով, բացառությամբ հետևյալ գործիքների, որոնց համար վնասի գծով պահուստը չափվում է 12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստներին հավասար գումարով.

- պարտքային ներդրումային արժեթղթեր, որոնք համարվում են ցածր պարտքային ռիսկ ունեցող հաշվետու ամսաթվի դրությամբ և
- այլ ֆինանսական գործիքներ, որոնց գծով պարտքային ռիսկը նշանակալիորեն չի անել սկզբնական ճանաչումից ի վեր (տես Ծանոթագրություն 26 (գ)):

12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստներն իրենցից ներկայացնում են ակնկալվող պարտքային կորուստների այն մասը, որոնք առաջանում են ֆինանսական գործիքի գծով հաշվետու ամսաթվից հետո 12 ամսում հնարավոր պարտազանցման դեպքերից: Ֆինանսական գործիքները, որոնց գծով ճանաչվում են 12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստներ, դիտարկվում են որպես 1-ին փուլի ֆինանսական գործիքներ:

Ամբողջ ժամկետում պարտքային կորուստներն իրենցից ներկայացնում են այն ակնկալվող պարտքային կորուստներ, որոնք առաջանում են բոլոր հնարավոր պարտազանցման դեպքերից ֆինանսական գործիքի ակնկալվող ժամկետի ընթացքում: Ֆինանսական գործիքները, որոնց գծով ճանաչվում են ամբողջ ժամկետում ակնկալվող պարտքային կորուստներ, դիտարկվում են որպես

2-րդ փուլի ֆինանսական գործիքներ (եթե պարտքային ռիսկը նշանակալիորեն անել է սկզբնական ճանաչումից ի վեր, բայց ֆինանսական գործիքները պարտքային առումով արժեզրկված չեն) և 3-րդ փուլի ֆինանսական գործիքներ (եթե ֆինանսական գործիքները պարտքային առումով արժեզրկված են):

Ակնկալվող պարտքային կորուստների չափում

Ակնկալվող պարտքային կորուստները պարտքային կորուստների հավանականությամբ կշռված գնահատականն են և չափվում է հետևյալ կերպ.

- *ֆինանսական ակտիվներ, որոնք պարտքային առումով արժեզրկված չեն հաշվետու ամսաթվի դրությամբ՝* որպես բոլոր դրամական պակասորդների ներկա արժեք (դրամական պակասորդը պայմանագրին համապատասխան Բանկին հասանելիք դրամական հոսքերի և Բանկի կողմից ակնկալվող ստացվելիք դրամական հոսքերի միջև տարբերությունն է),
- *ֆինանսական ակտիվներ, որոնք պարտքային առումով արժեզրկված են հաշվետու ամսաթվի դրությամբ՝* որպես համախառն հաշվեկշռային արժեքի և գնահատված ապագա դրամական հոսքերի ներկա արժեքի տարբերությունն,
- *չօգտագործված փոխառվողական հանձնառություններ՝* որպես հետևյալ նշվածների միջև տարբերության ներկա արժեք՝ պայմանագրային դրամական հոսքերի, որոնք ենթակա են վճարման Բանկին, եթե օգտագործում է փոխառությունը ստանալու իրավունքը, և այն դրամական հոսքերի, որոնք Բանկն ակնկալում է ստանալ,
- *ֆինանսական երաշխավորության պայմանագրեր՝* որպես այն ակնկալվող վճարումների ներկա արժեք, որոնք փոխհատուցում են տիրապետողին կրած պարտքային կորուստը՝ հանած այն գումարները, որոնք Բանկն ակնկալում է հետ ստանալ:

Տես նաև Ծանոթագրություն 26 (գ):

Վերանայված պայմաններով ֆինանսական ակտիվներ

Եթե ֆինանսական ակտիվի պայմանները վերաբանակցվում են կամ փոփոխվում են կամ գոյություն ունեցող ֆինանսական ակտիվը փոխարինվում է նորով փոխառուի ֆինանսական դժվարությունների պատճառով, գնահատվում է ֆինանսական ակտիվն ապաճանաչելու անհրաժեշտությունը (տես Ծանոթագրություն 3 (ե) (ii)), և ակնկալվող պարտքային կորուստները չափվում են հետևյալ կերպ.

- Եթե ակնկալվող վերանայումը չի հանգեցնում գոյություն ունեցող ակտիվի ապաճանաչմանը, ապա փոփոխված ֆինանսական ակտիվից ակնկալվող դրամական հոսքերը ներառվում են գոյություն ունեցող ակտիվի գծով դրամական պակասորդի հաշվարկում (տես Ծանոթագրություն 26 (գ)):
- Եթե ակնկալվող վերանայումը հանգեցնում է գոյություն ունեցող ֆինանսական ակտիվի ապաճանաչմանը, ապա նոր ակտիվի ակնկալվող իրական արժեքը դիտարկվում է որպես գոյություն ունեցող ֆինանսական ակտիվից առաջացող վերջնական դրամական հոսքեր՝ վերջինիս ապաճանաչման ժամանակ: Այս գումարը ներառվում է գոյություն ունեցող ակտիվի գծով դրամական պակասորդի հաշվարկում, որը գեղջվում է ապաճանաչման ակնկալվող ամսաթվից մինչև հաշվետու ամսաթիվը՝ կիրառելով գոյություն ունեցող ֆինանսական ակտիվի սկզբնական արդյունավետ տոկոսադրույքը:

Պարտքային առումով արժեզրկված ֆինանսական ակտիվներ

Յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ Բանկը գնահատում է ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվները և իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող պարտքային ֆինանսական ակտիվները պարտքային առումով արժեզրկված լինելու տեսանկյունից: Ֆինանսական ակտիվը պարտքային առումով արժեզրկված է, եթե տեղի են ունեցել մեկ կամ ավելի դեպքեր, որոնք բացասական ազդեցություն ունեն այդ ֆինանսական ակտիվի գնահատված ապագա դրամական հոսքերի վրա:

Ֆինանսական ակտիվի պարտքային առումով արժեզրկված լինելու ապացույցներից են հետևյալ դեպքերի վերաբերյալ դիտելի տվյալները.

- փոխառուի կամ թողարկողի նշանակալի ֆինանսական դժվարությունները,
- պայմանագրի խախտումը, ինչպիսին է պարտագանցությունը կամ ժամկետանց դառնալը,
- Բանկի կողմից վարկի կամ փոխատվության պայմանների այնպիսի վերանայումը, որը Բանկն այլ հանգամանքներում չէր դիտարկի,
- հավանականությունը, որ փոխառուն կսնանկանա կամ այլ կերպ ֆինանսապես կվերակազմակերպվի, կամ
- արժեթղթի համար գործող շուկայի վերացումը ֆինանսական դժվարությունների պատճառով:

Վարկը, որի պայմանները վերաբանակցվել են փոխառուի վիճակի վատթարացման պատճառով, սովորաբար համարվում է պարտքային առումով արժեզրկված, եթե գոյություն չունի ապացույց, որ պայմանագրային դրամական հոսքերը չստանալու ռիսկը նշանակալիորեն նվազել է և չկան արժեզրկման այլ հայտանիշներ: Բացի այդ, ֆիզիկական անձանց տրվող վարկերի դեպքում պարտքային առումով արժեզրկված է համարվում 90 կամ ավելի օր ժամկետանց վարկը:

Պետական պարտատոմսերում ներդրման պարտքային առումով արժեզրկված լինելը գնահատելիս Բանկը դիտարկում է հետևյալ գործոնները.

- Վարկունակության շուկայական գնահատականը՝ արտացոլված պարտատոմսերի եկամտաբերությունում:
- Վարկունակության վարկանիշային գործակալությունների գնահատումները:
- Նոր պարտքի թողարկման համար կապիտալի շուկաներ մուտք գործելու երկրի կարողությունը:
- Պարտքի պայմանների վերանայման հավանականությունը, որի արդյունքում տիրապետողները կարող են վնաս կրել պարտքը կամավոր կամ պարտադիր կերպով ներելու պատճառով:
- Գործող միջազգային աջակցման մեխանիզմները, որոնք թույլ են տալիս որպես «վերջին հնարավոր վարկատու» տվյալ երկրին տրամադրել անհրաժեշտ աջակցություն, ինչպես նաև կառավարությունների և գործակալությունների հրապարակային հայտարարություններում նշված այդ մեխանիզմները կիրառելու մտադրությունը: Սա ներառում է նշված մեխանիզմների աշխատանքի արդյունավետության և, անկախ քաղաքական մտադրություններից, պահանջվող չափանիշները բավարարելու կարողության առկայության գնահատումը:

Ակնկալվող պարտքային կորուստների գծով պահուստի ներկայացումը ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում

Ակնկալվող պարտքային կորուստների գծով կորստի պահուստը ներկայացվում է ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում հետևյալ կերպ.

- *ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվներ*՝ որպես նվազեցում ակտիվների համախառն հաշվեկշռային արժեքից,
- *փոխատվության հանձնառություններ և ֆինանսական երաշխավորության պայմանագրեր*՝ սովորաբար որպես պահուստ,
- *երբ ֆինանսական գործիքը ներառում է թե՛ օգտագործված և թե՛ չօգտագործված բաղադրիչ, և Բանկը չի կարող նույնականացնել փոխատվության հանձնառության բաղադրիչի գծով ակնկալվող պարտքային կորուստներն օգտագործված բաղադրիչի գծով ակնկալվող պարտքային կորուստներից առանձին*՝ Բանկը ներկայացնում է ընդհանուր կորստի պահուստ երկու բաղադրիչների համար: Ընդհանուր գումարը ներկայացվում է որպես նվազեցում օգտագործված բաղադրիչի համախառն հաշվեկշռային արժեքից: Կորստի պահուստի ավելցուկը օգտագործված բաղադրիչի համախառն հաշվեկշռային արժեքի նկատմամբ ներկայացվում է որպես պահուստ, և
- *իրական արժեքով այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող պարտքային գործիքներ*՝ ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում կորստի պահուստ չի ճանաչվում, քանի որ այս ակտիվների համար հաշվեկշռային արժեքը վերջիններիս իրական արժեքն է: Այնուամենայնիվ, կորստի պահուստը բացահայտվում և ճանաչվում է իրական արժեքի փոփոխությունների գծով պահուստում:

Դուրսգրումներ

Վարկերը և պարտքային արժեթղթերը դուրս են գրվում (ամբողջությամբ կամ մասնակիորեն), երբ գոյություն չունի ամբողջությամբ վերցրած ֆինանսական ակտիվը կամ դրա մի մասը վերականգնելու ողջամիտ ակնկալիք: Դուրսգրումը սովորաբար իրականացվում է այն դեպքում, երբ Բանկը որոշում է, որ փոխառուն չունի այնպիսի ակտիվներ կամ եկամտի աղբյուրներ, որոնցից կարող է ստանալ բավարար դրամական հոսքեր դուրսգրման ենթակա գումարները մարելու համար: Այս գնահատումն իրականացվում է առանձին յուրաքանչյուր ակտիվի համար:

Նախկինում դուրսգրված գումարների փոխհատուցումը ներառվում է «ֆինանսական գործիքների արժեզրկումից զուտ կորուստներ» հոդվածում՝ շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին հաշվետվությունում:

Դուրսգրված ֆինանսական ակտիվների գծով կարող են դեռևս կիրառվել հարկադիր միջոցներ՝ վճարման ենթակա գումարների փոխհատուցման Բանկի ընթացակարգերի հետ համապատասխանություն ապահովելու համար:

Ֆինանսական ակտիվի անբաժանելի մաս չհանդիսացող ֆինանսական երաշխավորության պայմանագրեր

Բանկը գնահատում է, արդյոք ֆինանսական երաշխավորության պայմանագիրը հանդիսանում է ֆինանսական ակտիվի անբաժանելի տարր, որը հաշվառվում է որպես այդ գործիքի բաղադրիչ, թե առանձին հաշվառվող պայմանագիր: Այս գնահատումն իրականացնելիս Բանկը դիտարկում է հետևյալ գործոնները.

- արդյոք երաշխավորությունը նախատեսված է պարտքային գործիքի պայմանագրի պայմաններով,
- արդյոք երաշխավորությունը պահանջվում է պարտքային գործիքի պայմանագիրը կարգավորող օրենքներով և կանոնակարգերով,
- արդյոք երաշխավորության պայմանագիրը կնքվել է պարտքային գործիքի պայմանագրի հետ նույն ժամանակ և հաշվի առնելով վերջինիս պայմանները և
- արդյոք երաշխավորությունը տրամադրվել է փոխառուի մայր կազմակերպության կամ փոխառուի խմբի անդամ հանդիսացող որևէ այլ կազմակերպության կողմից:

Եթե Բանկը որոշում է, որ փոխառությունը հանդիսանում է ֆինանսական ակտիվի անբաժանելի տարր, ֆինանսական ակտիվի սկզբնական ճանաչման հետ կապված վճարվելիք ցանկացած հավելավճար հաշվառվում է որպես այդ ակտիվի ձեռքբերման գործարքի գծով ծախսում: Պարտքային գործիքի իրական արժեքը և ակնկալվող պարտքային կորուստները չափելիս Բանկը հաշվի է առնում երաշխավորությամբ ապահովվող պաշտպանության ազդեցությունը:

Եթե Բանկը որոշում է, որ փոխառությունը չի հանդիսանում պարտքային գործիքի անբաժանելի տարր, ապա այն ճանաչում է ակտիվ, որն իրենից ներկայացնում է երաշխավորության հավելավճարի գծով կանխավճար, և պարտքային կորուստների դիմաց փոխհատուցում ստանալու իրավունք: Կանխավճարի տեսքով վճարված հավելավճարի գծով ակտիվը ճանաչվում է միայն այն դեպքում, երբ ֆինանսական ակտիվը, որի համար ստացվել է երաշխավորությունը, ոչ պարտքային առումով արժեզրկված է և ոչ էլ ենթարկվել է պարտքային ռիսկի նշանակալի աճի երաշխավորությունը ստանալու պահին: Այս ակտիվները ճանաչվում են «այլ ակտիվներ» հոդվածի կազմում: Բանկը փոխհատուցման իրավունքի գծով օգուտները կամ կորուստները ներկայացնում է շահույթում կամ վնասում՝ «ֆինանսական գործիքների արժեզրկումից զուտ կորուստներ» հոդվածում:

(գ) Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխառություններ

Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում «հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխառություններ» հոդվածը ներառում է.

- ամորտիզացված արժեքով չափվող հաճախորդներին տրված վարկերը (տես Ծանոթագրություն 3 (ե) (i)), որոնք սկզբնապես չափվում են իրական արժեքով՝ գումարած գործարքի գծով լրացուցիչ ուղղակի ծախսումները, իսկ հետագայում՝ ամորտիզացված արժեքով՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը:

(ե) Ներդրումային արժեթղթեր

Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում «ներդրումային արժեթղթեր» հոդվածը ներառում է.

- ամորտիզացված արժեքով չափվող պարտքային ներդրումային արժեթղթերը (տես Ծանոթագրություն 4 (ե) (i)), որոնք սկզբնապես չափվում են իրական արժեքով՝ գումարած գործարքի գծով լրացուցիչ ուղղակի ծախսումները, իսկ հետագայում՝ ամորտիզացված արժեքով՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը,
- իրական արժեքով այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող պարտքային արժեթղթերը (տես Ծանոթագրություն 4 (ե) (i)) և
- բաժնային ներդրումային արժեթղթերը, որոնք նախորոշված են որպես այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով իրական արժեքով չափվող (տես Ծանոթագրություն 4 (ե) (i)):

(ը) Ավանդներ, թողարկված պարտքային արժեթղթեր, այլ փոխառություններ և ստորադաս պարտավորություններ

Ավանդները, թողարկված պարտքային արժեթղթերը, այլ փոխառությունները և ստորադաս պարտավորությունները սկզբնապես չափվում են իրական արժեքով՝ հանած գործարքի գծով լրացուցիչ ուղղակի ծախսումները, և հետագայում չափվում են ամորտիզացված արժեքով՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը:

(թ) Ֆինանսական երաշխավորություններ և փոխատվության հանձնառություններ

Ֆինանսական երաշխավորության պայմանագրով Բանկից պահանջվում է կատարել սահմանված վճարումներ՝ փոխհատուցելու համար վնասը, որը կրում է այդ պայմանագրի տիրապետողը՝ որոշակի դերիտորի կողմից պարտքային գործիքի պայմանների համաձայն վճարումը ժամանակին չկատարելու հետևանքով: Փոխատվության հանձնառություններն իրենցից ներկայացնում են նախապես սահմանված պայմաններով վարկ տրամադրելու կայուն հանձնառություններ:

Ֆինանսական երաշխավորությունները կամ շուկայականից ցածր տոկոսադրույքով փոխառություն տրամադրելու հանձնառությունները սկզբնապես չափվում են իրական արժեքով: Հետագայում դրանք չափվում են հետևյալ նշվածներից ավելի բարձրով՝ ՖՀՄՄ 9-ի համաձայն որոշված կորստի պահուստից (տես Ծանոթագրություն 3 (ե) (iv)) և սկզբնապես ճանաչված գումարից՝ հանած, երբ տեղին է, ՖՀՄՄ 15-ի սկզբունքներին համապատասխան ճանաչված եկամտի կուտակային գումարը:

Բանկը չունի իրական արժեքով շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող փոխատվության հանձնառություններ:

Այլ փոխատվության հանձնառությունների համար Բանկը ճանաչում է կորստի պահուստ (տես Ծանոթագրություն 3 (ե) (iv)) ՖՀՄՄ 9-ի համաձայն:

Ֆինանսական երաշխավորությունների և փոխատվության հանձնառությունների գծով առաջացող պարտավորությունները ներառվում են այլ պարտավորությունների կազմում:

(ժ) Հետգնման և հակադարձ հետգնման պայմանագրեր

Վաճառքի և հետգնման պայմանագրերով («ռեպո») վաճառված արժեթղթերը հաշվառվում են որպես գրավով ապահովված ֆինանսավորման գործարքներ, որի դեպքում արժեթղթերն արտացոլվում են ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում, իսկ պայմանագրային կողմի պարտավորությունը ներառվում է ռեպո գործարքների գծով կրեդիտորական պարտքերի կազմում: Վաճառքի և հետգնման գների տարբերությունն իրենից ներկայացնում է տոկոսային ծախս և ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում ռեպո պայմանագրի գործողության ժամկետի ընթացքում՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը:

Հետադարձ վաճառքի պայմանագրերով («հակադարձ ռեպո») ձեռք բերված արժեթղթերը գրանցվում են որպես հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով դերիտորական պարտքեր: Ձեռքբերման և վերավաճառքի գների տարբերությունն իրենից ներկայացնում է տոկոսային եկամուտ և ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում ռեպո պայմանագրի գործողության ժամկետի ընթացքում՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը:

Եթե հետադարձ վաճառքի պայմանագրով ձեռք բերված ակտիվները վաճառվում են երրորդ անձանց, արժեթղթերը վերադարձնելու պարտավորությունն արտացոլվում է որպես առևտրական նպատակով պահվող պարտավորություն և չափվում է իրական արժեքով:

(ի) Հիմնական միջոցներ

(i) Մեխական ակտիվներ

Հիմնական միջոցների միավորները հաշվառվում են սկզբնական արժեքով՝ հանած կուտակված մաշվածությունը և արժեզրկումից կորուստները:

Երբ հիմնական միջոցի միավորը բաղկացած է օգտակար ծառայության տարբեր ժամկետներ ունեցող նշանակալի մասերից, այդ մասերը հաշվառվում են որպես հիմնական միջոցների առանձին միավորներ:

(ii) Վերագնահատում

Հողատարածքը և շենքերը ենթակա են վերագնահատման կանոնավոր հիմունքով: Վերագնահատման հաճախականությունը կախված է վերագնահատման ենթակա հողատարածքի և շենքերի իրական արժեքների փոփոխություններից: Եթե հողատարածքի և շենքի հաշվեկշռային արժեքը վերագնահատման հետևանքով աճում է, աճը ճանաչվում է որպես այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունք: Մակայն եթե այդ աճը վերականգնում է նույն ակտիվի շահույթում կամ վնասում ճանաչված նախկին վերագնահատումների արդյունքում առաջացած նվազումը, ապա այն ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում: Եթե հողատարածքի և շենքի հաշվեկշռային արժեքը վերագնահատման հետևանքով նվազում է, նվազումը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում: Մակայն եթե այդ նվազումը վերականգնում է նույն ակտիվի սեփական կապիտալում որպես այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունք ճանաչված նախկին վերագնահատումների արդյունքում առաջացած աճը, ապա այն ճանաչվում է այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում:

(iii) Մաշվածություն

Մաշվածությունը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում գծային մեթոդով առանձին ակտիվների օգտակար ծառայության ընթացքում: Մաշվածության հաշվարկը սկսվում է հիմնական միջոցի ձեռքբերման ամսաթվից, իսկ սեփական ուժերով կառուցված ակտիվների դեպքում՝ վերջիններիս կառուցումն ավարտելու և շահագործման հանձնելու պահից: Օգտակար ծառայության գնահատված ժամկետները հետևյալն են.

– շենքեր	50 տարի
– համակարգիչներ և կապի սարքավորումներ	5-ից 7 տարի
– վարձակալված գույքի բարելավում	9 տարի
– փոխադրամիջոցներ	5 տարի
– այլ	5-ից 7 տարի

(լ) Ոչ նյութական ակտիվներ

Ձեռք բերված ոչ նյութական ակտիվները հաշվառվում են սկզբնական արժեքով՝ հանած կուտակված ամորտիզացիան և արժեզրկումից կորուստները:

Ձեռք բերված համակարգչային ծրագրերի լիցենզիաները կապիտալացվում են հիմք ընդունելով համապատասխան ծրագրի ձեռքբերման և գործարկման համար կատարված ծախսումները:

Ոչ նյութական ակտիվների գծով հետագա ծախսումները կապիտալացվում են միայն այն դեպքում, երբ ավելացնում են այն ակտիվի հետ կապված ապագա տնտեսական օգուտները, որին վերաբերում են:

Համակարգչային ծրագրերի մշակման կամ սպասարկման հետ կապված ծախսումները ճանաչվում են որպես կրած ծախսեր:

Ամորտիզացիան ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում գծային մեթոդով ոչ նյութական ակտիվների օգտակար ծառայության ընթացքում: Ոչ նյութական ակտիվների օգտակար ծառայության գնահատված ժամկետները կազմում են 10 տարի:

(խ) Պահուստներ

Պահուստը ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ճանաչվում է, երբ Բանկն ունի իրավական կամ կառուցողական պարտականություն՝ որպես անցյալ դեպքերի արդյունք, և հավանական է, որ այդ պարտականությունը մարելու համար կպահանջվի տնտեսական օգուտների արտահոսք: Եթե ազդեցությունն էական է, պահուստները որոշվում են գեղջելով ակնկալվող ապագա դրամական հոսքերը գեղջման մինչև հարկումը դրույքով, որն արտացոլում է փողի ժամանակային արժեքի ընթացիկ շուկայական գնահատումները և, կիրառելիության դեպքում, պարտավորությանը հատուկ ռիսկերը:

(ծ) Բաժնետիրական կապիտալ

(i) Սովորական բաժնետոմսեր

Սովորական բաժնետոմսերը դասակարգվում են որպես սեփական կապիտալ: Սովորական բաժնետոմսերի և բաժնետոմսերի օպցիոնների թողարկմանն ուղղակիորեն վերագրելի լրացուցիչ ծախսումները, ներառյալ հարկերը, ճանաչվում են որպես սեփական կապիտալի նվազեցում:

(ii) Էմիսիոն եկամուտ

Թողարկված բաժնետոմսերի անվանական արժեքից ավել վճարվող գումարը ճանաչվում է որպես Էմիսիոն եկամուտ:

(iii) Ծահարաժիններ

Ծահարաժիններ հայտարարելու և վճարելու Բանկի կարողությունը կարգավորվում է Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությամբ սահմանված կանոնակարգերով:

Սովորական բաժնետոմսերի գծով շահարաժիններն արտացոլվում են որպես չբաշխված շահույթի բաշխում այն ժամանակաշրջանում, երբ հայտարարվում են:

(կ) Առգրավված գրավ

Առգրավված գույքը հաշվառվում է սկզբնական արժեքից և գուտ իրացման արժեքից նվազագույնով:

(հ) Ոչ ֆինանսական ակտիվների արժեզրկում

Յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ այլ ոչ ֆինանսական ակտիվները, բացառությամբ հետաձգված հարկերի, գնահատվում են արժեզրկված լինելու հայտանիշ բացահայտելու նպատակով: Ոչ ֆինանսական ակտիվների փոխհատուցվող գումարը որոշվում է որպես նրանց իրական արժեքից՝ հանած վաճառքի ծախսումները, և օգտագործման արժեքից առավելագույնը: Օգտագործման արժեքը գնահատելիս գնահատված ապագա դրամական հոսքերը գեղջվում են մինչև իրենց ներկա արժեքը՝ օգտագործելով գեղջման մինչև հարկումը դրույքը, որն արտացոլում է փողի ժամանակային արժեքի ընթացիկ շուկայական գնահատումները և ակտիվին հատուկ ռիսկերը: Այլ ակտիվներից առաջացող դրամական միջոցների ներհոսքերից մեծապես անկախ դրամական միջոցների ներհոսքեր չառաջացնող ակտիվների փոխհատուցվող գումարը որոշվում է այն դրամաստեղծ միավորի համար, որին պատկանում է տվյալ ակտիվը: Արժեզրկումից կորուստը ճանաչվում է, երբ ակտիվի կամ նրա դրամաստեղծ միավորի հաշվեկշռային արժեքը գերազանցում է նրա փոխհատուցվող գումարը:

Ոչ ֆինանսական ակտիվների գծով արժեզրկումից կորուստները ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում և հակադարձվում է միայն այն դեպքում, եթե տեղի են ունեցել փոփոխություններ փոխհատուցվող գումարը որոշելիս օգտագործված գնահատականներում: Արժեզրկումից կորուստը հակադարձվում է միայն այն չափով, որքանով ակտիվի հաշվեկշռային արժեքը չի գերազանցում այն հաշվեկշռային արժեքը, որը որոշված կլիներ (առանց համապատասխան մաշվածության կամ ամորտիզացիայի), եթե արժեզրկումից կորուստ ճանաչված չլիներ:

(ձ) Հարկում

Շահութահարկը բաղկացած է ընթացիկ և հետաձգված հարկերից: Շահութահարկը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում, բացառությամբ այն մասի, որը վերաբերում է այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի հողվածներին կամ ուղղակիորեն սեփական կապիտալում ճանաչված բաժնետերերի հետ գործարքներին, որի դեպքում շահութահարկը ճանաչվում է այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում կամ ուղղակիորեն սեփական կապիտալում:

Ընթացիկ հարկը հարկի այն գումարն է, որն ակնկալվում է վճարել տարվա հարկվող եկամտի գծով կիրառելով այն դրույքները, որոնք ուժի մեջ են եղել կամ ըստ էության ուժի մեջ են եղել հաշվետու ամսաթվի դրությամբ, և ներառում է նախորդ տարիների համար վճարման ենթակա հարկի գծով ճշգրտումները:

Հետաձգված հարկային ակտիվները և պարտավորությունները ճանաչվում են ֆինանսական հաշվետվություններում արտացոլվելու նպատակով որոշվող ակտիվների ու պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքների և հարկային նպատակների համար օգտագործվող գումարների միջև ժամանակավոր տարբերությունների գծով: Հետաձգված հարկային ակտիվները և պարտավորությունները չեն ճանաչվում այն ժամանակավոր տարբերությունների գծով, որոնք առաջանում են ակտիվների կամ պարտավորությունների սկզբնական ճանաչման ժամանակ, որն ազդեցություն չունի ո՛չ հաշվապահական և ո՛չ հարկվող շահույթի վրա:

Հետաձգված հարկային ակտիվներ ճանաչվում են չօգտագործված հարկային վնասների, չօգտագործված հարկային զեղչերի և նվազեցվող ժամանակավոր տարբերությունների գծով այն չափով, որով հավանական է, որ Բանկն ապագայում կունենա հարկվող շահույթ, որի դիմաց դրանք կարող են օգտագործվել: Ապագա հարկվող շահույթը որոշվում է հարկվող ժամանակավոր տարբերությունների մարումից առաջացող գումարի հիման վրա: Եթե հարկվող ժամանակավոր տարբերությունների գումարը բավարար չէ հետաձգված հարկային ակտիվն ամբողջությամբ ճանաչելու համար, դիտարկվում է գոյություն ունեցող ժամանակավոր տարբերությունների մարումներով ճշգրտված ապագա հարկվող շահույթը, որը որոշվում է Բանկի գործարար ծրագրերի հիման վրա: Հետաձգված հարկային ակտիվները վերանայվում են յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ և նվազեցվում են այն չափով, որով այլևս հավանական չէ, որ համապատասխան հարկային օգուտը կիրացվի: Այս նվազեցումները վերականգնվում են, եթե մեծանում է ապագա հարկվող շահույթ ստանալու հավանականությունը:

Չճանաչված հետաձգված հարկային ակտիվները վերագնահատվում են յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ և ճանաչվում են այն չափով, որով հավանական է, որ Բանկն ապագայում կունենա հարկվող շահույթ, որի դիմաց կարող է դրանք օգտագործվել:

Հետաձգված հարկը չափվում է օգտագործելով հարկի այն դրույքները, որոնք ակնկալվում է, որ կկիրառվեն ժամանակավոր տարբերությունների նկատմամբ վերջիններս հակադարձելիս՝ հիմք ընդունելով այն օրենքները, որոնք ուժի մեջ են եղել կամ ըստ էության ուժի մեջ են եղել հաշվետու ամսաթվի դրությամբ:

Հետաձգված հարկային ակտիվների և պարտավորությունների չափումն արտացոլում է այն հարկային հետևանքները, որոնք կառաջանան կախված այն եղանակից, որով Բանկը հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում ակնկալում է փոխհատուցել կամ մարել իր ակտիվների և պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքները:

(դ) Սեզմենտային հաշվետվություններ

Գործառնական սեզմենտը Բանկի բաղադրիչ է, որը ներգրավված է ձեռնարկատիրական գործունեությունում, որից կարող է վաստակել հասույթներ և կրել ծախսեր (ներառյալ Բանկի այլ բաղադրիչների հետ գործառնություններից հասույթները և ծախսերը), որի գործառնական արդյունքները կանոնավոր կերպով վերանայվում են գլխավոր գործառնական որոշում կայացնողի կողմից՝ սեզմենտին միջոցների բաշխման վերաբերյալ որոշում կայացնելու և դրա գործունեության արդյունքները գնահատելու նպատակով, և որի գծով առկա է առանձին ֆինանսական տեղեկատվություն: Ղեկավարությունը գտնում է, որ Բանկը բաղկացած է մեկ գործառնական սեզմենտից:

(6) Վարձակալություն

Պայմանագրի սկզբում Բանկը որոշում է, թե արդյոք պայմանագիրը հանդիսանում է վարձակալության պայմանագիր կամ պարունակում է վարձակալություն: Պայմանագիրը հանդիսանում է վարձակալության պայմանագիր կամ պարունակում է վարձակալություն, եթե այդ պայմանագրով հատուցման դիմաց՝ որպես փոխանակում որոշակի ժամանակահատվածի ընթացքում փոխանցվում է որոշակիացված ակտիվի օգտագործման հսկողության իրավունքը:

(i) Բանկը՝ որպես վարձակալ

Վարձակալության բաղադրիչ պարունակող պայմանագրի սկզբում կամ փոփոխության դեպքում, Բանկը վերագրում է պայմանագրում սահմանված հատուցումը վարձակալության յուրաքանչյուր բաղադրիչի վրա՝ հիմք ընդունելով վարձակալության բաղադրիչի առանձին գինը:

Բանկը ճանաչում է օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվ և վարձակալության գծով պարտավորություն վարձակալության մեկնարկի ամսաթվի դրությամբ: Օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվը սկզբնապես չափվում է սկզբնական արժեքով, որը ներառում է վարձակալության գծով պարտավորության սկզբնական գումարը՝ ճշգրտված վարձակալության մեկնարկի ամսաթվին կամ դրանից առաջ կատարված վարձավճարների մասով, գումարած կրած սկզբնավորման ցանկացած ուղղակի ծախսումները և հիմքում ընկած ակտիվի ապատեղակայման և քանդման, կամ վերջինիս վերականգնման, կամ դրա գրադեցրած տեղանքի վերականգնման գնահատված ծախսումները՝ հանած ստացված ցանկացած վարձակալության խրախուսումները:

Հետագայում օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվի մաշվածությունը հաշվարկվում է գծային հիմունքով՝ վարձակալության մեկնարկի ամսաթվից մինչև ժամկետի ավարտը, եթե վարձակալությամբ Բանկին չեն փոխանցվում հիմքում ընկած ակտիվի սեփականության իրավունքը վարձակալության ժամկետի ավարտին, կամ եթե ակտիվի օգտագործման իրավունքի արժեքը չի արտացոլում, որ Բանկը կիրառործի գնման օպցիոնը: Այդ դեպքում օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվի մաշվածությունը հաշվարկվում է հիմքում ընկած ակտիվի օգտակար ծառայության ընթացքում, որը որոշվում է նույն հիմունքով, որը կիրառվում է հիմնական միջոցների համար: Բացի այդ, օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվը պարբերաբար նվազեցվում է արժեզրկումից կորուստների չափով, վերջիններիս առկայության դեպքում, և ճշգրտվում է վարձակալության գծով պարտավորության որոշ վերաչափումների մասով:

Վարձակալության գծով պարտավորությունը սկզբնապես չափվում է այն վարձավճարների ներկա արժեքով, որոնք չեն վճարվել մեկնարկի ամսաթվին՝ գեղչված վարձակալությամբ ենթադրվող տոկոսադրույքով, կամ Բանկի լրացուցիչ փոխառության տոկոսադրույքով, եթե այդ դրույքը չի կարելի հեշտությամբ որոշել: Որպես կանոն, Բանկը որպես գեղչման դրույք կիրառում է լրացուցիչ փոխառության տոկոսադրույքը:

Բանկը որոշում է լրացուցիչ փոխառության տոկոսադրույքը, հիմք ընդունելով տարբեր արտաքին ֆինանսական աղբյուրներից ստացված տոկոսադրույքները, և կատարում է որոշ ճշգրտումներ արտացոլելու համար վարձակալության պայմանները և վարձակալված ակտիվի տեսակը:

Վարձակալության գծով պարտավորության չափման մեջ ներառվում են հետևյալ վարձավճարները.

- հաստատուն վճարումները, ներառյալ ըստ էության հաստատուն վճարումները,
- վարձակալության փոփոխուն վճարումները, որոնք կախված են ինդեքսից կամ դրույքից, և որոնք սկզբնապես չափվել են՝ կիրառելով մեկնարկի ամսաթվին գործող ինդեքսը կամ դրույքը,
- գումարները, որոնք, ինչպես ակնկալվում է կվճարվեն մնացորդային արժեքի երաշխիքի ներքո և
- գնման օպցիոնի իրագործման գինը, եթե Բանկը խելամտորեն համոզված է, որ կիրառործի այդ օպցիոնը, վարձավճարներն օպցիոնով նախատեսված նորացման ժամանակաշրջանի համար, եթե Բանկը խելամտորեն համոզված է, որ կիրառործի այդ երկարաձգման օպցիոնը, ինչպես նաև վարձակալությունը դադարեցնելու հետ կապված տուգանքները, եթե Բանկը խելամտորեն համոզված է, որ վաղաժամ չի դադարեցնի վարձակալությունը:

Վարձակալության գծով պարտավորությունը չափվում է ամորտիզացված արժեքով՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը: Այն վերաչափվում է, եթե առկա է ապագա վարձավճարների փոփոխություն՝ որպես ինդեքսի կամ դրույքի փոփոխության արդյունք, առկա է մնացորդային արժեքի երաշխիքի շրջանակներում վճարման ենթակա գումարների Բանկի գնահատականի փոփոխություն, եթե Բանկը փոխում է գնման, երկարաձգման կամ դադարեցման օպցիոնն իրագործելու իր գնահատականը, կամ եթե առկա է վերանայված ըստ էության հաստատուն վարձավճար:

Եթե վարձակալության գծով պարտավորությունը վերաչափվում է այս եղանակով, կատարվում է համապատասխան ճշգրտում օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվի հաշվեկշռային արժեքի գծով, կամ գրանցվում է շահույթում կամ վնասում, եթե օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվի հաշվեկշռային արժեքը նվազեցվում է մինչև գրո:

Բանկը որոշել է չճանաչել օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվներ և վարձակալության գծով պարտավորություններ փոքրարժեք ակտիվների և կարճաժամկետ վարձակալությունների համար: Այս վարձակալությունների գծով վարձավճարները Բանկը ճանաչում է որպես ծախս գծային մեթոդով վարձակալության ժամկետի ընթացքում:

(մ) Հրապարակված, սակայն դեռևս չկիրառվող ստանդարտներ

Մի շարք նոր ստանդարտներ գործում են 2023թ. հունվարի 1-ից հետո սկսվող տարեկան ժամանակաշրջանների համար, և թույլատրվում է այդ ստանդարտների վաղաժամ կիրառումը: Այնուամենայնիվ, այս ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստելիս Բանկը վաղաժամ չի կիրառել նոր կամ փոփոխված ստանդարտները:

(i) Այլ ստանդարտներ

Ստորև ներկայացված նոր կամ փոփոխված ստանդարտներն ըստ ակնկալիքների նշանակալի ազդեցություն չեն ունենա Բանկի ֆինանսական հաշվետվությունների վրա:

- ՖՀՄՄ 17 «Ապահովագրության պայմանագրեր» և ՖՀՄՄ 17 «Ապահովագրության պայմանագրեր» փոփոխություններ. Բանկը դեռ չի ավարտել կատարողական երաշխիքների իր պորտֆելի վերլուծությունը և ուստի դեռ չի որոշել, թե արդյոք 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ առկա կատարողական երաշխիքները կդիտարկվեն որպես ապահովագրության պայմանագրեր ՖՀՄՄ 17-ի «Ապահովագրության պայմանագրեր» պահանջների համաձայն: Այնուամենայնիվ, Բանկը գտնում է, որ հնարավոր ազդեցությունն էական չի լինի ֆինանսական հաշվետվությունների համար:
- Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության բացահայտում (ՀՀՄՄ 1-ի և ՖՀՄՄ վերաբերյալ գործնական առաջարկներ 2-ի փոփոխություններ):
- Հաշվապահական հաշվառման գնահատումների սահմանում (ՀՀՄՄ 8-ի փոփոխություններ):
- Մեկ գործարքից առաջացած ակտիվներին և պարտավորություններին վերաբերող հետաձգված հարկ (ՀՀՄՄ 12 փոփոխություններ):

4 Չուտ տոկոսային եկամուտ

	01.01.2023- 31.03.2023թ. հազ. դրամ	01.01.2022- 31.03.2022թ. հազ. դրամ
Արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդով հաշվարկված տոկոսային եկամուտ		
Հանախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ	8,903,040	7,296,673
Ներդրումային արժեթղթեր	1,962,626	1,899,865
Բանկերին և ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկեր և փոխատվություններ	437,972	42,140
Հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ	22,601	22,251
Այլ	333	389
Ընդամենը տոկոսային եկամուտ	11,326,572	9,261,318
Տոկոսային ծախս		
Հանախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	2,599,080	2,119,218
Այլ փոխառություններ	940,235	956,069
Հետգնման պայմանագրերի գծով վճարվելիք գումարներ	305,350	593,190
Ստորադաս փոխառություններ	147,345	182,835
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	128,199	93,657
Վարձակալության գծով պարտավորություններ	70,386	63,086
Բանկերի ավանդներ և մնացորդներ	48,624	17,041
Ընդամենը տոկոսային ծախս	4,239,219	4,025,096
Չուտ տոկոսային եկամուտ	7,087,353	5,236,222

5 Միջնորդավճարների և այլ վճարների տեսքով եկամուտ

	01.01.2023- 31.03.2023թ. հազ. դրամ	01.01.2022- 31.03.2022թ. հազ. դրամ
Պլաստիկ քարտերի սպասարկման ծառայություններ	1,340,218	579,580
Հաշիվների սպասարկում և հեռավար համակարգի ծառայություններ	489,481	178,357
Դրամական փոխանցումներ	262,736	165,560
Դրամական միջոցների կանխիկացում	136,727	103,110
Երաշխավորությունների և ակրեդիտիվների տրամադրում	54,253	38,921
Այլ	84,570	167,562
	2,367,985	1,233,090

(ա) Կատարման պարտականություններ և հատույթի ճանաչման քաղաքականություն

Հաճախորդների հետ պայմանագրերից ստացվող միջնորդավճարների և այլ վճարների տեսքով եկամուտը չափվում է հաճախորդի հետ կնքված պայմանագրով սահմանված հատուցման հիման վրա: Բանկը ճանաչում է հատույթը, երբ հաճախորդին է փոխանցում ծառայության նկատմամբ հսկողությունը: Պայմանավորված ծառայությունների բնույթով՝ Բանկը չունի էական պայմանագրի գծով ակտիվներ և պարտավորություններ:

Ծառայության տեսակը	Կատարման պարտականությունների բնույթը և կատարման ժամկետները, ներառյալ վճարման նշանակալի պայմանները	Հատույթի ճանաչումը ՖՀՄՍ 15-ի համաձայն
Ֆիզիկական և իրավաբանական անձանց մատուցվող բանկային ծառայություններ	<p>Բանկը մատուցում է բանկային ծառայություններ ֆիզիկական և իրավաբանական անձանց, այդ թվում՝ հաշիվների կառավարման, վարկային քարտերի և հաշիվների սպասարկման, փոխանցումների ծառայություններ:</p> <p>Հաշիվների ընթացիկ կառավարման ծառայության վճարները գանձվում են հաճախորդի հաշվից ամսական կտրվածքով: Բանկը կանոնավոր կերպով սահմանում է դրույքաչափեր ֆիզիկական և իրավաբանական անձանց մատուցվող բանկային ծառայությունների համար առանձին հիմունքով:</p> <p>Սպասարկման վճարները գանձվում են ամսական կտրվածքով և հիմնված են կանոնավոր կերպով վերանայվող հաստատուն դրույքաչափերի վրա:</p> <p>Դրամական փոխանցումների գործարքի վրա հիմնված վճարները գանձվում են հաճախորդի հաշվից՝ գործարքն իրականացնելիս:</p>	<p>Հաշիվների սպասարկումից ստացվող հատույթը ճանաչվում է ժամանակի ընթացքում՝ ծառայությունների մատուցմանը զուգընթաց:</p> <p>Գործարքներից ստացվող հատույթը ճանաչվում է ժամանակի որոշակի պահին՝ գործարքն իրականացնելիս:</p>

6 Միջնորդավճարների և այլ վճարների տեսքով ծախս

	01.01.2023-31.03.2023թ. հազ. դրամ	01.01.2022-31.03.2022թ. հազ. դրամ
Պլաստիկ քարտերի սպասարկման ծառայություններ	643,536	411,560
Հաշիվների սպասարկման ծառայության վճար	45,868	42,848
Այլ	233,101	171,734
	922,505	626,142

7 Չուստ օգուտ փոխարժեքային տարբերություններից

	01.01.2023-31.03.2023թ. հազ. դրամ	01.01.2022-31.03.2022թ. հազ. դրամ
Չուստ օգուտ արտարժույթի առք ու վանառքի գործառնություններից	2,564,668	1,372,724
Չուստ կորուստ արտարժույթի վերագնահատումից	(52,317)	(163,387)
	2,512,351	1,209,337

8 Զուտ այլ գործառնական եկամուտ

	01.01.2023- 31.03.2023թ. հազ. դրամ	01.01.2022- 31.03.2022թ. հազ. դրամ
Եկամուտ տույժերից և տուգանքներից	336,790	56,700
Այլ	(30,090)	(50,145)
	306,700	6,555

9 Ֆինանսական գործիքների արժեզրկման զուտ վերականգնում/(արժեզրկումից զուտ կորուստներ)

	01.01.2023- 31.03.2023թ. հազ. դրամ	01.01.2022- 31.03.2022թ. հազ. դրամ
Հանախորդներին տրված վարկեր	50,961	(596,428)
Այլ ֆինանսական ակտիվներ	42,543	(8,934)
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	26,601	(5,569)
Փոխատվության հանձնառություններ	15,971	27,323
Բանկերին և ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկեր և փոխատվություններ	3,811	-
Ներդրումային արժեթղթեր	3,039	373
Հակադարձ հետզնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ	2,295	1,822
	145,221	(581,413)

10 Այլ ընդհանուր վարչական ծախսեր

	01.01.2023- 31.03.2023թ. հազ. դրամ	01.01.2022- 31.03.2022թ. հազ. դրամ
Մաշվածություն և ամորտիզացիա*	420,213	413,559
Համակարգչային ծրագրի և սերվերների սպասարկում	173,184	178,318
Վճարումներ Ավանդների հատուցումը երաշխավորող հիմնադրամին	123,150	89,265
Վերանորոգման և սպասարկման ծախսեր	113,921	83,373
Շուկայավարում և հասարակայնության հետ կապեր	90,534	99,248
Անվտանգության ծառայություն	26,863	18,919
Կապի ծառայություններ	22,427	17,254
Մասնագիտական ծառայություններ	21,172	12,153
Գրասենյակային ծախսեր	19,478	15,116
Գործառնական վարձակալության գծով ծախս	14,433	4,409
Ապահովագրություն	7,508	8,183
Այլ	185,985	95,890
	1,218,868	1,035,687

* 2023թ. մարտի 31-ին ավարտված միջանկյալ ժամանակահատվածի մաշվածության և ամորտիզացիայի գումարում ներառված 125,564 հազար դրամ գումարը (2022թ-ին՝ 124,707 հազար դրամ) վերաբերում է օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվների ամորտիզացիային՝ ՖՀՄՄ 16 «Լարձակալություններ» պահանջների համաձայն (տես Ծանոթագրություն 18):

11 Գրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ

	31.03.2023թ. հազ. դրամ	31.12.2022թ. հազ. դրամ	31.03.2022թ. հազ. դրամ
Գրամական միջոցներ դրամարկղում	14,672,814	16,942,913	20,739,141
Նոստրո հաշիվներ ՀՀ ԿԲ-ում	24,056,730	73,706,221	18,865,206
Նոստրո հաշիվներ այլ բանկերում	2,455,026	3,286,106	5,608,779
Կարճաժամկետ տեղաբաշխումներ բանկերում	37,329,103	7,756,873	2,578,662
Ընդամենը համախառն գրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	78,513,673	101,692,113	47,791,788
Պարտքային կորստի պահուստ	(6,660)	(33,261)	(12,881)
Ընդամենը զուտ գրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	78,507,013	101,658,852	47,778,907

Պարտքային որակը բացահայտելիս Բանկն օգտագործում է «Moody's» վարկանիշային գործակալության վարկանիշները:

Գրամական միջոցները և դրանց համարժեքներն ամբողջությամբ դասված են 1-ին փուլ և չափվում են ամորտիզացված արժեքով 2023թ. մարտի 31-ի և 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

2023թ. մարտի 31-ի և 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկը չունի պայմանագրային կողմ հանդիսացող այնպիսի բանկ, բացառությամբ ՀՀ ԿԲ-ի, որտեղ տեղաբաշխված միջոցների մնացորդները գերազանցում են Բանկի սեփական կապիտալի 10%-ը:

Նոստրո հաշիվներ ՀՀ ԿԲ-ում

ՀՀ ԿԲ-ում պահվող նոստրո հաշիվները վերաբերում են վճարահաշվարկային գործունեությանը (տես Ծանոթագրություն 13) և անհրաժեշտության դեպքում կարող են ելքագրվել:

12 Ներդրումային արժեթղթեր

(ա) Իրական արժեքով այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթեր

	31.03.2023թ. հազ. դրամ	31.12.2022թ. հազ. դրամ
Բանկի կողմից պահվող		
Պարտքային և հաստատուն եկամտով այլ գործիքներ		
– Հայաստանի Հանրապետության պետական արժեթղթեր	4,038,506	3,055,575
Ընդամենը պետական պարտատոմսեր	4,038,506	3,055,575
Կորպորատիվ պարտատոմսեր		
– վարկանիշ չունեցող*	118,846	119,154
Ընդամենը կորպորատիվ պարտատոմսեր	118,846	119,154
Բաժնային գործիքներ		
Կորպորատիվ բաժնետոմսեր	30,757	30,754
Ընդամենը Բանկի կողմից պահվող արժեթղթեր	4,188,109	3,205,483
Վաճառքի և հետգնման պայմանագրերի դիմաց գրավադրված		
Պարտքային և հաստատուն եկամտով այլ գործիքներ		
– Հայաստանի Հանրապետության պետական արժեթղթեր	5,154,359	5,838,637
Ընդամենը վաճառքի և հետգնման պայմանագրերի դիմաց գրավադրված արժեթղթեր	5,154,359	5,838,637
Ընդամենը իրական արժեքով այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	9,342,468	9,044,120

(բ) Ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթեր

	31.03.2023թ. հազ. դրամ	31.12.2022թ. հազ. դրամ
Բանկի կողմից պահվող		
Պարտքային և հաստատուն եկամտով այլ գործիքներ		
– Հայաստանի Հանրապետության պետական արժեթղթեր	67,094,762	70,882,297
ԱՄՆ պետական արժեթղթեր	4,529,653	3,495,846
– Հայաստանի Հանրապետության եվրոպարտատոմսեր	10,606,453	10,862,517
Ընդամենը պետական պարտատոմսեր	82,230,868	85,240,660
Կորպորատիվ պարտատոմսեր		
– Կորպորատիվ պարտատոմսեր	2,349,091	1,122,291
Ընդամենը կորպորատիվ պարտատոմսեր	2,349,091	2,180,889
Ընդամենը Բանկի կողմից պահվող արժեթղթեր	84,579,959	87,421,549
Վաճառքի և հետգնման պայմանագրերի դիմաց գրավադրված		
Պարտքային և հաստատուն եկամտով այլ գործիքներ		
– Հայաստանի Հանրապետության պետական արժեթղթեր	5,928,771	-
Ընդամենը վաճառքի և հետգնման պայմանագրերի դիմաց գրավադրված արժեթղթեր	5,928,771	-
Ընդամենը համախառն ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	90,508,730	87,421,549
Պարտքային կորստի պահուստ	(192,984)	(187,045)
Ընդամենը զուտ ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	90,315,746	87,234,504

Բանկը վաճառում է արժեթղթեր հետգնման պայմանագրերի շրջանակում և ձեռք է բերում արժեթղթեր վերավաճառքի պայմանագրերի շրջանակում:

Հետգնման պայմանագրերի շրջանակում վաճառված արժեթղթերը փոխանցվում են երրորդ կողմին, և Բանկը ստանում է դրամական միջոցներ դրա դիմաց: Պայմանագրային կողմերը կարող են վերագրավադրել կամ վերավաճառվել այս ֆինանսական ակտիվները Բանկի կողմից պարտագանցման բացակայության դեպքում, սակայն պայմանագրային կողմը պարտավոր է

վերադարձնել արժեթղթերը պայմանագրի ժամկետի ավարտին: Բանկը որոշել է, որ պահպանում է այս արժեթղթերի հետ կապված, ըստ էության, բոլոր ռիսկերը և հատույցները, այդ իսկ պատճառով, չի ապահանջել դրանք: Ստացված դրամական միջոցները ճանաչվում են որպես ֆինանսական ակտիվ, իսկ գրավի ձեռքբերման գինը մարելու պարտականության գծով ճանաչվում է ֆինանսական պարտավորություն և ներառվում է հետգնման պայմանագրերի գծով վճարվելիք գումարների կազմում (Ծանոթագրություն 20):

Այս գործարքներն իրականացվում են փոխատվության, արժեթղթերի փոխառության և փոխատվություն ստանդարտ գործառնություններին բնորոշ պայմաններով:

Բոլոր ներդրումային արժեթղթերը ամբողջությամբ դասված են 1-ին փուլ 2023թ. մարտի 31-ի և 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

13 Բանկերին և ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկեր և փոխատվություններ

	31.03.2023թ. հազ. դրամ	31.12.2022թ. հազ. դրամ
Դեպոնացված միջոցներ ՀՀ ԿԲ-ում	28,233,252	23,441,268
Բանկերին տրված փոխատվություններ	3,467,923	3,676,159
Սովորական ձևի գնման պայմանագրեր – արտարժույթային սփոթ գործարքներ	820,809	1,183
Ընդամենը բանկերին և ֆինանսական կազմակերպություններին տրված համախառն վարկեր և փոխատվություններ	32,521,984	27,118,610
Պարտքային կորստի պահուստ	(2,871)	(6,682)
Ընդամենը բանկերին և ֆինանսական կազմակերպություններին տրված զուտ վարկեր և փոխատվություններ	32,519,113	27,111,928

(ա) Մնացորդներ ՀՀ ԿԲ-ում

Մնացորդները ՀՀ ԿԲ-ում ներառում են վարկային քարտերով գործառնությունների համար ՀՀ ԿԲ-ում դեպոնացված միջոցը, որը ոչ տոկոսակիր ավանդ է, որը հաշվարկվում է ՀՀ ԿԲ-ի կողմից սահմանված կանոնակարգերի համաձայն և որի ելքագրումը սահմանափակված է:

Բանկերից պահանջվում է ՀՀ ԿԲ-ում պահել կանխիկ ավանդ (պարտադիր պահուստ) ներգրավված միջոցների համար: ՀՀ դրամով ներգրավված միջոցների համար պարտադիր պահուստը կազմում է 4% և ամբողջությամբ պահվում է ՀՀ դրամով: Արտարժույթով ներգրավված միջոցների համար պարտադիր պահուստը կազմում է 18%, որից 6%-ը պահվում է ՀՀ դրամով, իսկ 12%-ը՝ ներգրավված միջոցների համապատասխան արտարժույթով (2022թ-ին՝ 6%՝ ՀՀ դրամով և 12%՝ ներգրավված միջոցների համապատասխան արտարժույթով): ՀՀ դրամով պահվող ավանդը ելքագրելու Բանկի իրավունքը չի սահմանափակվում օրենսդրությամբ, սակայն եթե Բանկը չի ապահովում պահուստի նվազագույն միջին օրական գումարը, վերջինիս նկատմամբ կարող են կիրառվել պատժամիջոցներ: ՀՀ դրամով պահվող պարտադիր պահուստները դասակարգվում են որպես դրամական միջոցներ և դրանց դրամական համարժեքներ (տես Ծանոթագրություն 13), քանի որ կարող են ելքագրվել անհրաժեշտության դեպքում:

Արտարժույթով պահվող պարտադիր պահուստի համար Բանկն պարտավոր է ապահովել նվազագույն մնացորդ յուրաքանչյուր օրվա վերջում: Այս պահուստները չեն համարվում դրամական միջոցներ և դրանց դրամական համարժեքներ և ներառված են բանկերին և ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկերի և փոխատվությունների կազմում:

(բ) Բանկերին և այլ ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկերի և փոխատվությունների կենտրոնացում

2023թ. մարտի 31-ի դրությամբ Բանկը չունի պայմանագրային կողմ հանդիսացող բանկ, բացառությամբ ՀՀ ԿԲ-ի (2022թ-ին՝ ՀՀ ԿԲ), որի գծով մնացորդները գերազանցում են Բանկի սեփական կապիտալի 10%-ը:

(գ) Բանկերին և ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկերի և փոխատվությունների պարտքային որակ

Բանկերին և ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկերը և փոխատվությունները ժամկետանց կամ արժեզրկված չեն և ամբողջությամբ դասված են 1-ին փուլ 2023թ. մարտի 31-ի և 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ: Բանկերին և ֆինանսական կազմակերպություններին տրված բոլոր վարկերը և փոխատվությունները չափվում են ամորտիզացված արժեքով 2023թ. մարտի 31-ի և 2022թ. 31-ի դրությամբ:

14 Հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ

	31.03.2023թ. հազ. դրամ	31.12.2022թ. հազ. դրամ
Հայկական բանկերից ստացվելիք գումարներ, վարկանիշ չունեցող	-	3,090,840
Փոքր և միջին չափի հայկական ֆինանսական կազմակերպություններից ստացվելիք գումարներ, վարկանիշ չունեցող	-	-
Ընդամենը հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք համախառն գումարներ	-	3,090,840
Պարտքային կորստի պահուստ	-	(2,295)
Ընդամենը հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գուտ գումարներ	-	3,088,545

Հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարները ժամկետանց չեն:

2023թ. մարտի 31-ի և 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկը չունի այնպիսի պայմանագրային կողմ հանդիսացող բանկ կամ այլ ֆինանսական կազմակերպություն, որի գծով մնացորդները գերազանցում են Բանկի սեփական կապիտալի 10%-ը:

Հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարները վերագրելի են խոշոր հայկական բանկերին և ֆինանսական կազմակերպություններին: Բոլոր գումարները դասված են 1-ին փուլ և չափվում են ամորտիզացված արժեքով 2023թ. մարտի 31-ի և 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

(ա) Ակտիվների համար որպես ապահովություն ընդունված գրավ

2023թ. մարտի 31-ի և 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարների դիմաց գրավադրված էին հետևյալ իրական արժեքով արժեթղթերը.

	31.03.2023թ. հազ. դրամ	31.12.2022թ. հազ. դրամ
Հայաստանի Հանրապետության պետական արժեթղթեր	-	3,128,294
Կորպորատիվ պարտատոմսեր	-	-
Արժեթղթերի ընդամենը իրական արժեք	-	3,128,294

15 Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխառվածություններ

	31.03.2023թ. հազ. դրամ	31.12.2022թ. հազ. դրամ
Հաճախորդներին տրված՝ ամորտիզացված արժեքով չափվող վարկեր		
Վարկեր խոշոր ընկերություններին	78,673,630	77,416,711
Վարկեր փոքր և միջին չափի ընկերություններին	76,256,255	82,683,984
Ընդամենը իրավաբանական անձանց տրված վարկեր	154,929,885	160,100,695
Ֆիզիկական անձանց տրված վարկեր		
Սպառողական վարկեր	54,947,081	54,091,195
Հիփոթեքային վարկեր	51,123,377	48,795,801
Վարկային քարտեր	8,689,786	8,075,742
Այլ վարկեր ֆիզիկական անձանց	13,278,739	12,926,788
Ընդամենը ֆիզիկական անձանց տրված վարկեր	128,038,983	123,889,526
Հաճախորդներին տրված՝ ամորտիզացված արժեքով չափվող համախառն վարկեր	282,968,868	283,990,221
Պարտքային կորստի պահուստ	(4,592,081)	(5,205,955)
Հաճախորդներին տրված՝ ամորտիզացված արժեքով չափվող գուտ վարկեր	278,376,787	278,784,266

(ա) Պարտքային կորստի պահուստի գնահատման համար կիրառվող հիմնական ենթադրություններ և դատողություններ

Պարտքային կորստի պահուստի գնահատման համար կիրառվող հիմնական ենթադրությունները և դատողությունները ներկայացված են Ծանոթագրություն 26-ի (բ) կետում:

(բ) Գրավի և պարտքի որակի բարելավման այլ միջոցների վերլուծություն

Իրավաբանական անձանց տրված վարկեր

Բանկը որպես կանոն գրավ է պահանջում իրավաբանական անձանցից:

Ղեկավարության գնահատմամբ վարկերի, այդ թվում՝ 3-րդ փուլ դասված վարկերի իրական արժեքը ցածր չէ առանձին վարկերի հաշվեկշռային արժեքից:

Բանկն ունի վարկեր, որոնց համար գրավի իրական արժեքը գնահատվել է վարկի տրամադրման ամսաթվի դրությամբ և չի վերանայվել հետագա փոփոխություններն արտացոլելու համար, ինչպես նաև վարկեր, որոնց գրավի իրական արժեքը չի որոշվել: Որոշ վարկերի համար գրավի իրական արժեքը վերանայվել է հաշվետու ամսաթվի դրությամբ: Գրավի գնահատման վերաբերյալ տեղեկատվությունը ներկայացվում է կախված այն փաստից, թե երբ է այն գնահատվել, եթե նման գնահատում իրականացվել է:

Մի քանի տեսակի գրավով ապահովված վարկերի համար բացահայտվում է այն գրավը, որն առավել տեղին է արժեզրկման գնահատման համար: Ֆիզիկական անձանցից, օրինակ՝ ՓՄՁ վարկառուների բաժնետերերից ստացված երաշխավորությունները չեն դիտարկվում արժեզրկման գնահատման նպատակների համար:

Ոչ ժամկետանց և չարժեզրկված վարկերի վերադարձելիությունը հիմնականում կախված է վարկառուների վճարունակությունից, այլ ոչ գրավի արժեքից, և Բանկի համար պարտադիր չէ վերանայել գրավի գնահատումը յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ:

Ֆիզիկական անձանց տրված վարկեր

Ֆիզիկական անձանց տրամադրված վարկերը ներառում են սպառողական վարկերը, վարկային քարտերը, հիփոթեքային և այլ վարկերը: Սպառողական վարկերը, վարկային քարտերը և այլ վարկերը (բացառությամբ ոսկու գրավով վարկերի) հիմնականում գրավով ապահովված չեն:

Այլ վարկերը ներառում են 5,315,457 հազար դրամ (2022թ-ին՝ 4,906,711 հազար դրամ) համախառն հաշվեկշռային արժեքով ոսկու գրավով վարկեր: Ոսկու գրավի իրական արժեքն առնվազն հավասար է առանձին վարկերի հաշվեկշռային արժեքներին՝ հիմք ընդունելով վարկի տրամադրման ամսաթվին որոշված արժեքները:

Հիփոթեքային վարկեր

Հիփոթեքային վարկերի դիմաց գրավադրվում է վարկի առարկա հանդիսացող անշարժ գույքը: Բանկի քաղաքականության համաձայն՝ հիփոթեքային վարկերը տրամադրվում են առավելագույնը 70% վարկ/արժեք հարաբերակցությամբ՝ վարկի տրամադրման ամսաթվի դրությամբ: Անշարժ գույքի գրավի իրական արժեքն առնվազն հավասար է առանձին վարկերի հաշվեկշռային արժեքներին՝ հիմք ընդունելով վարկի տրամադրման ամսաթվին որոշված արժեքները:

(գ) Գրավադրված ակտիվներ

2023թ. մարտի 31-ի դրությամբ 22,271,848 հազար դրամ ընդհանուր գումարով հաճախորդներին տրված վարկերը (2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ 23,246,260 հազար դրամ) ծառայում են որպես գրավ այլ փոխառությունների համար (տես Ծանոթագրություն 23):

(դ) Իրավաբանական և ֆիզիկական անձանց տրված վարկերի աշխարհագրական և ըստ տնտեսության ճյուղերի վերլուծություն

Վարկերը տրամադրվել են հիմնականում Հայաստանի Հանրապետությունում գտնվող հաճախորդներին, որոնք իրենց գործունեությունն իրականացնում են տնտեսության հետևյալ ճյուղերում.

	31.03.2023թ. հազ. դրամ	31.12.2022թ. հազ. դրամ
Առևտուր	62,035,893	60,828,355
Արդյունաբերություն	21,915,358	20,439,750
Սննդի և խմիչքի արտադրություն	18,688,761	18,552,681
Տուրիզմ, հյուրանոցային և ռեստորանային ծառայություններ	2,762,497	2,597,760
Տրանսպորտ և կապ	11,488,652	11,503,268
Էներգետիկայի ոլորտ	1,830,522	1,626,417
Շինարարություն	17,381,479	13,065,568
Գյուղատնտեսություն, անտառտնտեսություն և փայտամշակում	1,040,296	925,324
Ներդրումային ընկերություններ	773,396	13,996,931
Այլ	17,013,031	16,564,641
Ֆիզիկական անձանց տրված վարկեր	128,038,983	123,889,526
	282,968,868	283,990,221
Պարտքային կորստի պահուստ	(4,592,081)	(5,205,955)
	278,376,787	278,784,266

(ե) Պարտքային ռիսկին ենթարկվածություն

2023թ. մարտի 31-ի դրությամբ Բանկը չունի վարկառու կամ կապակցված վարկառուների խմբեր, որոնց տրամադրված վարկերի մնացորդները գերազանցում են Բանկի սեփական կապիտալի 10%-ը (2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ ևս):

16 Հիմնական միջոցներ և ոչ նյութական ակտիվներ

հազ. դրամ	Հոդատա- րածք և շենքեր	Վարձակալ- ված գույքի բարելավում	Սարքա- վորումներ	Փոխադրա- միջոցներ	Ոչ նյութական ակտիվներ	Այլ	Ընդամենը
Սկզբնական արժեք/ վերագնահատված արժեք							
Մնացորդը առ 1 հունվարի 2023թ.	6,039,465	515,422	4,695,299	382,555	5,767,401	1,700,202	19,100,344
Ավելացումներ	-	35,912	42,099	-	85,403	19,207	182,621
Օտարումներ	-	-	-	(8,587)	-	(2,891)	(11,478)
Վերադասակարգում	-	-	-	-	-	-	-
Մնացորդը առ 31 մարտի 2023թ.	6,039,465	551,334	4,737,398	373,968	5,852,804	1,716,518	19,271,487
Մաշվածություն և ամորտիզացիա							
Մնացորդը առ 1 հունվարի 2023թ.	(220,096)	(277,751)	(3,365,006)	(306,027)	(2,602,582)	(1,435,215)	(8,206,677)
Տարվա մաշվածություն և ամորտիզացիա	(14,690)	(8,708)	(114,255)	(12,308)	(128,624)	(16,064)	(294,649)
Օտարումներ	-	-	-	8,587	-	2,891	11,478
Վերադասակարգում	-	-	-	-	-	-	-
Մնացորդը առ 31 մարտի 2023թ.	(234,786)	(286,459)	(3,479,261)	(309,748)	(2,731,206)	(1,448,388)	(8,489,848)
Հաշվեկշռային արժեք Առ 31 մարտի 2023թ.	5,788,930	264,875	1,258,137	64,220	3,121,598	268,130	10,781,639
հազ. դրամ	Հոդատա- րածք և շենքեր	Վարձակալ- ված գույքի բարելավում	Սարքա- վորումներ	Փոխադրա- միջոցներ	Ոչ նյութական ակտիվներ	Այլ	Ընդամենը
Սկզբնական արժեք/ վերագնահատված արժեք							
Մնացորդը առ 1 հունվարի 2022թ.	5,957,451	424,989	4,433,035	363,408	5,136,628	1,603,208	17,918,719
Ավելացումներ	82,014	78,433	407,680	34,065	648,093	128,826	1,379,111
Օտարումներ	-	-	(145,416)	(23,051)	(17,320)	(11,699)	(197,486)
Վերադասակարգում	-	12,000	-	8,133	-	(20,133)	-
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի 2022թ.	6,039,465	515,422	4,695,299	382,555	5,767,401	1,700,202	19,100,344
Մաշվածություն և ամորտիզացիա							
Մնացորդը առ 1 հունվարի 2022թ.	(162,056)	(244,735)	(3,040,670)	(283,251)	(2,117,093)	(1,370,578)	(7,218,383)
Տարվա մաշվածություն և ամորտիզացիա	(58,040)	(33,016)	(463,641)	(45,828)	(491,507)	(82,039)	(1,174,071)
Օտարումներ	-	-	145,235	23,051	6,018	11,472	185,777
Վերադասակարգում	-	-	(5,930)	-	-	5,930	-
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի 2022թ.	(220,096)	(277,751)	(3,365,006)	(306,027)	(2,602,582)	(1,435,215)	(8,206,677)
Հաշվեկշռային արժեք Առ 31 դեկտեմբերի 2022թ.	5,819,369	237,671	1,330,293	76,528	3,164,819	264,987	10,893,667

Վերագնահատված ակտիվներ

Եթե շենքերը չվերագնահատվեին, 2023թ. մարտի 31-ի դրությամբ հողատարածքի և շենքերի հաշվեկշռային արժեքը կկազմեր 3,738,837 հազար դրամ (2022թ-ին՝ 3,731,142 հազար դրամ):

Հողատարածքի և շենքերի իրական արժեքը դասվել է իրական արժեքի հիերարխիայի 3-րդ մակարդակին կիրառված գնահատման մեթոդի դիտելի ելակտեային տվյալների նշանակալի ոչ դիտելի ճշգրտումների (գործակիցների) պատճառով:

Հիմք ընդունելով անշարժ գույքի գների փոփոխությունների վերլուծությունը՝ ղեկավարությունը գտնում է, որ հողատարածքի և շենքերի իրական արժեքը մոտավորապես համապատասխանում է վերջիններիս հաշվեկշռային արժեքին 2023թ. մարտի 31-ի դրությամբ:

17 Վարձակալություն

Բանկը վարձակալում է ակտիվներ, մասնավորապես, մասնաճյուղերի տարածքները և այլ տարածքներ, որոնց վարձակալության ժամկետը որպես կանոն կազմում է 10 տարի:

Ստորև ներկայացված է այն վարձակալությունների մասին տեղեկատվությունը, որոնց շրջանակում Բանկը հանդես է գալիս որպես վարձակալ:

(ա) Օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվներ

	31.03.2023թ. հազ. դրամ	31.12.2022թ. հազ. դրամ
Մնացորդը առ 1 հունվարի	2,343,410	2,015,000
Օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվների ավելացումներ	40,784	838,928
Ժամանակաշրջանի մաշվածության գումար	(125,564)	(510,518)
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	2,258,630	2,343,410

(բ) Ծախույթում կամ վնասում ճանաչված գումարներ

	2023թ. հազ. դրամ	2022թ. հազ. դրամ
Օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվների մաշվածություն	125,564	510,518
Վարձակալության գծով պարտավորությունների գծով տոկոսներ	70,386	281,065

(գ) Պարտավորությունների և ֆինանսավորման գործունեությունից առաջացող դրամական հոսքերի փոփոխությունների համադրում

	2023թ. հազ. դրամ	2022թ. հազ. դրամ
Սկզբնական մնացորդ	2,613,481	2,216,132
Փոփոխություններ ֆինանսավորման գործունեությունից առաջացող դրամական հոսքերի հետ կապված		
Վարձակալության գծով պարտավորությունների վճարում	(184,108)	(722,644)
Ընդամենը փոփոխություններ ֆինանսավորման գործունեությունից առաջացող դրամական հոսքերի հետ կապված	(184,108)	(722,644)
Այլ փոփոխություններ		
Նոր վարձակալություններ	40,784	838,928
Տոկոսային ծախս	70,386	281,065
Մնացորդը վերջում	2,540,543	2,613,481

18 Այլ ակտիվներ

	31.03.2023թ. հազ. դրամ	31.12.2022թ. հազ. դրամ
Վճարահաշվարկային ծառայություններ մատուցող կազմակերպություններից ստացվելիք գումարներ*	2,390,454	4,483,935
Պարտքային կորստի պահուստ	(54,927)	(97,470)
Ընդամենը ամորտիզացված արժեքով չափվող այլ ֆինանսական ակտիվներ	2,335,527	4,386,465
	73,658	
Առգրավված ակտիվներ	4,580,884	4,565,033
Մատակարարներին տրված կանխավճարներ	3,489,929	3,270,433
Պաշարներ	1,417,956	503,095
Թանկարժեք մետաղների ստանդարտացված ձույակտորներ	73,658	69,104
Այլ	13,101	13,101
Ընդամենը այլ ոչ ֆինանսական ակտիվներ	9,575,528	8,420,766
Ընդամենը այլ ակտիվներ	11,911,055	12,807,231

Այլ ակտիվներն արժեզրկված կամ ժամկետանց չեն: Բոլոր ֆինանսական ակտիվները դասված են 1-ին փուլ:

19 Բանկերի ավանդներ և մնացորդներ

	31.03.2023թ. հազ. դրամ	31.12.2022թ. հազ. դրամ
Բանկերից ստացված վարկեր	3,002,675	6,305,517
Սովորական ձևի գնման պայմանագրեր – արտարժույթային սփոթ գործարքներ	96	24,044
Այլ բանկերի թղթակցային հաշիվներ	14	14
Այլ	289	289
Ընդամենը բանկերի ավանդներ և մնացորդները	3,003,074	6,329,864

20 Հետգնման պայմանագրերի գծով վճարվելիք գումարներ

	31.03.2023թ. հազ. դրամ	31.12.2022թ. հազ. դրամ
Հետգնման պայմանագրերի շրջանակում տեղական բանկերին վճարվելիք գումարներ	5,004,418	-
Հետգնման պայմանագրերի շրջանակում ՀՀ ԿԲ-ին վճարվելիք գումարներ	4,932,744	5,576,694
	9,937,162	5,576,694

Հետգնման պայմանագրերի դիմաց գրավադրված են այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով իրական արժեքով չափվող 5,154,359 հազար դրամ գումարով և ամորտիզացված արժեքով չափվող՝ 5,917,304 հազար դրամ գումարով Բանկի սեփական արժեթղթերը (2022թ-ին՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով իրական արժեքով չափվող՝ 5,838,637 հազար դրամ գումարով սեփական արժեթղթերը):

21 Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ

	31.03.2023թ. հազ. դրամ	31.12.2022թ. հազ. դրամ
Ընթացիկ հաշիվներ և ցպահանջ ավանդներ		
- Ֆիզիկական անձիք	114,063,344	114,304,940
- Իրավաբանական անձինք	79,004,184	102,849,363
Ժամկետային ավանդներ		
- Ֆիզիկական անձիք	118,651,875	111,928,586
- Իրավաբանական անձինք	29,997,614	44,300,657
	341,717,017	373,383,546

2023թ. մարտի 31-ի դրությամբ Բանկի հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներից և ավանդներից 8,786,745 հազար դրամ գումարով մնացորդները (2022թ-ին՝ 9,161,787 հազար դրամ) ծառայում են որպես գրավ Բանկի կողմից տրամադրված վարկերի և փոխաստվության հանձնառությունների դիմաց:

2023թ. մարտի 31-ի դրությամբ Բանկն ունի մեկ հաճախորդ (2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ երկու հաճախորդ), որոնց մնացորդները գերազանցում են Բանկի սեփական կապիտալի 10%-ը: 2023թ. մարտի 31-ի դրությամբ այդ մնացորդների ընդհանուր գումարը կազմում է 9,888,000 հազար դրամ (2022թ-ին՝ 52,701,647 հազար դրամ):

22 Թողարկված պարտքային արժեթղթեր

	31.03.2023թ. հազ. դրամ	31.12.2022թ. հազ. դրամ
ՀՀ դրամով թողարկված տեղական պարտատոմսեր	4,655,054	4,546,263
ԱՄՆ դոլարով թողարկված տեղական պարտատոմսեր	1,975,485	1,981,906
	6,630,539	6,528,169

2022թ. դեկտեմբերի դրությամբ Բանկը թողարկել և տեղաբաշխել է պարտքային արժեթղթեր ՀՀ դրամով՝ 4,500 միլիոն դրամ անվանական արժեքով և ԱՄՆ դոլարով՝ 5 միլիոն ԱՄՆ դոլար անվանական արժեքով:

Բանկի կողմից թողարկված պարտատոմսերը ցուցակված են Հայաստանի ֆոնդային բորսայում:

23 Այլ փոխառություններ և ստորադաս փոխառություններ

	31.03.2023թ. հազ. դրամ	31.12.2022թ. հազ. դրամ
Գրավով չապահովված փոխառություններ միջազգային ֆինանսական կազմակերպություններից	24,741,645	28,670,548
Գրավով ապահովված փոխառություններ ՀՀ կառավարությունից և ՀՀ ԿԲ-ից	18,817,748	21,379,196
Գրավով ապահովված փոխառություններ հայկական ֆինանսական կազմակերպություններից	3,454,100	2,789,799
	47,013,493	52,839,543
Ստորադաս փոխառություններ միկրոֆինանսավորման միջազգային հիմնադրամից	5,872,197	7,441,804
	52,885,690	60,281,347

2023թ. մարտի 31-ի դրությամբ Բանկն ունի երեք ֆինանսական կազմակերպությունից (2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ երեք) ստացված փոխառություններ, որոնց մնացորդները գերազանցում են Բանկի սեփական կապիտալի 10%-ը: 2023թ. մարտի 31-ի դրությամբ այդ մնացորդների ընդհանուր գումարը կազմում է 41,953,268 հազար դրամ (2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ 38,201,213 հազար դրամ):

Ստորադաս փոխառությունն իրենից ներկայացնում է կապակցված կողմ չհանդիսացող միկրոֆինանսավորման միջազգային հիմնադրամից ստացված փոխառությունը, որի մարման ժամկետը լրանում է 2026թ. փետրվարին:

Ստացված փոխառությունները Բանկը դիտարկում է որպես ստորադաս փոխառություններ, եթե սնանկության դեպքում փոխառությունը մարվում է Բանկի մյուս բոլոր այլ պարտավորությունների ամբողջական կատարումից հետո:

Բանկը չի խախտել փոխառության պայմանագրերի արտաքին սահմանափակումները (կովենանտները) 2023թ. մարտի 31-ի դրությամբ:

24 Այլ պարտավորություններ

	31.03.2023թ. հազ. դրամ	31.12.2022թ. հազ. դրամ
Աշխատակիցներին վճարվելիք գումարներ	3,495,509	3,079,961
Այլ ֆինանսական պարտավորություններ	3,010,508	3,447,644
Ընդամենը այլ ֆինանսական պարտավորություններ	6,506,017	6,527,605
Արձակուրդի պահուստ	453,449	392,895
Վճարվելիք հարկեր՝ բացառությամբ շահութահարկի	221,558	441,598
Ակնկալվող կորուստների պահուստ ֆինանսական երաշխավորության պայմանագրերի գծով	170,642	186,613
Այլ կանխավճարներ	907,589	721,450
Այլ ոչ ֆինանսական պարտավորություններ	209,976	167,546
Ընդամենը այլ ոչ ֆինանսական պարտավորություններ	1,963,214	1,910,102
Ընդամենը այլ պարտավորություններ	8,469,231	8,437,707

25 Բաժնետիրական կապիտալ

(ա) Թողարկված կապիտալ և էմիսիոն եկամուտ

Հայտարարված, թողարկված և շրջանառության մեջ գտնվող բաժնետիրական կապիտալը բաղկացած է 181,821 սովորական բաժնետոմսից (2022թ-ին՝ 181,821): Բոլոր բաժնետոմսերի անվանական արժեքը կազմում է 107,500 դրամ (2022թ-ին՝ 80,000):

2022թ. ընթացքում Բանկը համալրել է իր բաժնետիրական կապիտալը չբաշխված շահույթի հաշվին՝ 5,000,078 հազար դրամի չափով:

Սովորական բաժնետոմսերի սեփականատերերն իրավունք ունեն ժամանակ առ ժամանակ ստանալ հայտարարված շահաբաժինները և քվեարկել Բանկի բաժնետերերի տարեկան ընդհանուր ժողովներում՝ մեկ բաժնետոմս՝ մեկ ձայն սկզբունքով:

(բ) Պահուստների բնույթը և նպատակը

Հողատարածքի և շենքերի վերագնահատումից աճ

Հողատարածքի և շենքերի վերագնահատումից աճը ներառում է հողատարածքի և շենքերի վերագնահատման կուտակային դրական տարբերությունը՝ մաշվածությունը, ապաճանաչումը կամ արժեզրկումը (առկայության դեպքում) չբաշխված շահույթ փոխանցելուց հետո:

Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթերի վերագնահատման պահուստ

Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթերի վերագնահատման պահուստը ներառում է իրական արժեքի կուտակային գուտ փոփոխությունը՝ մինչև ակտիվների ապաճանաչումը կամ արժեզրկումը (արժեզրկումը կիրառելի է միայն պարտքային ներդրումային արժեթղթերի համար):

(գ) Ճահաբաժիններ

Վճարման ենթակա շահաբաժինները սահմանափակվում են ՀՀ օրենսդրության համաձայն որոշվող Բանկի առավելագույն չբաշխված շահույթի չափով:

2023թ. ընթացքում Բանկը չի հայտարարել շահաբաժիններ (2022թ-ին՝ 6,000,094 հազար դրամ): Մեկ բաժնետոմսին բաժին ընկնող շահաբաժինները 2022թ-ին կազմել են 33,000 դրամ:

26 Ռիսկերի կառավարում

Ռիսկերի կառավարումը հիմնարար նշանակություն ունի բանկային գործունեության համար և Բանկի գործառնությունների կենսական տարրն է: Շուկայական, պարտքային և իրացվելիության ռիսկերն այն հիմնական ռիսկերն են, որոնց ենթարկվում է Բանկը:

(ա) Ռիսկերի կառավարման քաղաքականություն և ընթացակարգեր

Ռիսկերի կառավարման քաղաքականության նպատակն է բացահայտել, վերլուծել և կառավարել այն ռիսկերը, որոնց ենթարկվում է Բանկը, սահմանել ռիսկերի համապատասխան սահմանաչափերը և հսկողության մեխանիզմները, անընդհատ վերահսկել ռիսկերի մակարդակները և դրանց համապատասխանությունը սահմանված սահմանաչափերին: Ռիսկերի կառավարման քաղաքականությունը և ընթացակարգերը կանոնավոր կերպով վերանայվում են՝ շուկայական պայմանների, առաջարկվող պրոդուկտների և ծառայությունների փոփոխությունները և հայտնվող լավագույն պրակտիկան արտացոլելու նպատակով:

Տնօրինությունը պատասխանատու է ռիսկերի կառավարման համակարգի աշխատանքի, առանցքային ռիսկերի կառավարման գործընթացի հսկողության, ռիսկերի կառավարման քաղաքականության ու ընթացակարգերի վերանայման և խոշոր գործարքների հաստատման համար:

Ռիսկերի կառավարման կենտրոնը պատասխանատու է ռիսկերի մեղմացմանն ուղղված միջոցառումների վերահսկողության և իրականացմանն ու ռիսկերի համար սահմանված սահմանաչափերում Բանկի գործունեության իրականացումն ապահովելու համար: Ռիսկերի կառավարման կենտրոնի ղեկավարը պատասխանատու է ռիսկերի ընդհանուր կառավարման, ֆինանսական և ոչ ֆինանսական ռիսկերի բացահայտման, չափման, կառավարման և ներկայացման համար ընդհանուր սկզբունքների ու մեթոդների կիրառումն ապահովելու համար: Նա հաշվետու է ուղղակիորեն Տնօրինությանը և անուղղակիորեն՝ Տնօրենների խորհրդին:

Պարտքային, շուկայական և իրացվելիության ռիսկերը թե՛ պորտֆելի և թե՛ առանձին գործառնությունների մակարդակով կառավարվում ու վերահսկվում են Վարկային կոմիտեների համակարգի միջոցով և Ակտիվների և պարտավորությունների կառավարման կոմիտեի (ԱՊԿԿ) կողմից: Ռոշումների կայացմանը գործընթացի արդյունավետությունը բարձրացնելու նպատակով՝ Բանկը ստեղծել է վարկային կոմիտեների հիերարխիա՝ կախված ռիսկին ենթարկվածության տեսակից և չափից:

Ռիսկի թե՛ արտաքին և թե՛ ներքին գործոնները բացահայտվում և կառավարվում են Բանկի ներսում: Բանկը հատուկ ուշադրություն է դարձնում ռիսկի բոլոր գործոնների բացահայտմանը և ռիսկերի մեղմացման ուղղված ընթացիկ միջոցառումների բավարար լինելու որոշմանը: Բացի պարտքային և շուկայական ռիսկերի ստանդարտ վերլուծություն իրականացնելուց, Ռիսկերի կառավարման կենտրոնը վերահսկում է ֆինանսական և ոչ ֆինանսական ռիսկերը, կազմակերպելով կանոնավոր հանդիպումներ գործառնական բաժինների հետ՝ նրանց գործունեության ոլորտներին առնչվող մասնագիտական դատողություններ ստանալու համար:

(բ) Ծուկայական ռիսկ

Ծուկայական ռիսկը ֆինանսական գործիքի իրական արժեքի կամ ապագա դրամական հոսքերի տատանման ռիսկն է շուկայական գների փոփոխությունների հետևանքով: Ծուկայական ռիսկը ներառում է արժույթային, տոկոսադրույքային և այլ գնային ռիսկերը: Ծուկայական ռիսկն առաջանում է տոկոսակիր և բաժնային ֆինանսական գործիքների բաց դիրքերի գծով, որոնք ենթարկվում են շուկայի ընդհանուր և առանձնահատուկ փոփոխությունների ազդեցությանը և շուկայական գների ու արտարժույթի փոխարժեքների փոփոխականության մակարդակի փոփոխություններին: Ծուկայական ռիսկի կառավարման նպատակն է կառավարել և հսկել շուկայական ռիսկին ենթարկվածությունը և պահպանել այն ընդունելի սահմանաչափերում՝ միաժամանակ ապահովելով ռիսկի դիմաց եկամտաբերության օպտիմալացումը:

Ծուկայական ռիսկի կառավարման համար պատասխանատվություն է կրում ԱԳԿԿ-ն, որը գլխավորում է Գլխավոր տնօրենը: Ծուկայական ռիսկի սահմանաչափերը հաստատվում են Տնօրինության կողմից՝ Ռիսկերի կառավարման կենտրոնի առաջարկությունների հիման վրա:

Բանկը կառավարում է շուկայական ռիսկը՝ սահմանելով բաց դիրքերի սահմանաչափեր ֆինանսական գործիքների գծով, տոկոսադրույքների փոփոխության ժամկետներ, արտարժույթի դիրքեր, որոնք կանոնավոր կերպով վերահսկվում, ուսումնասիրվում և հաստատվում են Տնօրինության կողմից:

Բացի այդ, Բանկն իրականացնում է մեծ թվով սթրես-թեստեր առանձին պորտֆելների և Բանկի ընդհանուր դիրքի վրա շուկայի բազմաթիվ բացառիկ սցենարների ֆինանսական ազդեցությունը մոդելավորելու համար: Սթրես-թեստերը ցույց են տալիս կորուստների հավանական չափը, որոնք կարող են առաջանալ արտասովոր պայմաններում:

(i) Տոկոսադրույքի ռիսկ

Ուղենիշային տոկոսադրույքի բարեփոխում

Ընդհանուր դիտարկում

Ողջ աշխարհում իրականացվում է հիմնական ուղենիշային տոկոսադրույքների ֆունդամենտալ բարեփոխում, որի շրջանակում նախատեսվում է որոշ միջբանկային առաջարկի տոկոսադրույքները (IBORs) փոխարինել այլընտրանքային գրեթե ոչ ռիսկային տոկոսադրույքներով (IBOR բարեփոխում): Բանկն ունի ֆինանսական գործիքներ, որոնց տոկոսադրույքները հիմնված են IBOR-ի վրա, որոնք ենթարկվում են բարեփոխման այս շուկայական նախաձեռնությունների շրջանակում:

Հիմնական ռիսկերը, որոնց Բանկը ենթարկվել է IBOR բարեփոխման արդյունքում, գործառնական ռիսկերն են, օրինակ՝ վարկային պայմանագրերի պայմանների վերաբանակցումը վարկառուների հետ երկկողմանի բանակցությունների միջոցով, պայմանագրերի պայմանների վերանայումը, IBOR կորերն օգտագործող համակարգերի թարմացումը և բարեփոխման և կանոնակարգերի փոփոխության ռիսկերին առնչվող գործառնական գործունեության հսկողության մեխանիզմների վերանայումը: Ֆինանսական ռիսկը հիմնականում սահմանափակվում է տոկոսադրույքային ռիսկով:

Ֆինանսական և գործառնական վարչությունը վերահսկում և կառավարում է Բանկի անցումն այլընտրանքային տոկոսադրույքներին: Ֆինանսական և գործառնական վարչությունը գործառնական սեզմենտի հետ մեկտեղ գնահատում է տրամադրված վարկերը, փոխատվության հանձնառությունները, պարտավորությունները և ածանցյալ գործիքները IBOR-ի վրա հիմնված դրամական հոսքերի առկայության տեսանկյունից, թե արդյոք այդ պայմանագրերում կպահանջվեն փոփոխություններ IBOR բարեփոխման արդյունքում և ինչպես կառավարել IBOR բարեփոխման վերաբերյալ հաղորդակցման գործընթացը պայմանագրային կողմերի հետ: Ֆինանսական և գործառնական վարչությունը հաշվետու է Տնօրինությանը և անհրաժեշտության դեպքում համագործակցում է այլ բաժինների հետ: Այն պարբերաբար հաշվետվություններ է ներկայացնում ԱԳԿԿ-ին տոկոսադրույքի ռիսկի կառավարման օժանդակելու համար:

Այն պայմանագրերի համար, որոնց տոկոսադրույքները հաշվարկված են IBOR-ի հիման վրա և որոնց գործողության ժամկետը լրանում է IBOR տոկոսադրույքի վերաբերյալ տեղեկատվության հրապարակման ակնկալվող դադարեցումից հետո, Բանկը սահմանել է պայմանագրային պայմանները փոխելու քաղաքականություն: Այդ փոփոխությունները ներառում են վերապահում նախատեսող կետերի ավելացումը կամ IBOR տոկոսադրույքի փոխարինումն այլընտրանքային ուղենիշային տոկոսադրույքով, եթե այդպիսի փոփոխությունը թույլատրվում է տեղական օրենսդրությամբ:

Բանկը հաստատել է քաղաքականություն, որի համաձայն 2023թ. փետրվարի 1-ից բոլոր նոր տրամադրված լողացող տոկոսադրույքով վարկերի տոկոսադրույքները կապակցված լինեն Չիկագոյի ապրանքային բորսայի (CME) կողմից հրապարակված ժամկետային ապահովված օվերնայթ ֆինանսավորման տոկոսադրույքին (SOFR)՝ ԱՄՆ դոլարով տրամադրված վարկերի համար:

Բանկը վերահսկում է IBOR-ից նոր ուղենիշային տոկոսադրույքներին անցման գործընթացն ուսումնասիրելով այն պայմանագրերի ընդհանուր արժեքը, որոնք դեռ չեն անցել այլընտրանքային ուղենիշային տոկոսադրույքի, և այն պայմանագրերի արժեքը, որոնք ներառում են վերապահում նախատեսող համապատասխան կետ: Բանկը համարում է, որ պայմանագրի տոկոսադրույքը դեռ չի փոխարինվել այլընտրանքային ուղենիշային տոկոսադրույքով («չբարեփոխված պայմանագիր»), եթե պայմանագրի տոկոսադրույքը հաշվարկված է այնպիսի ուղենիշային տոկոսադրույքի հիման վրա, որը դեռ ենթակա է IBOR բարեփոխման, նույնիսկ եթե այն ներառում է վերապահում նախատեսող կետ IBOR տոկոսադրույքի վերաբերյալ տեղեկատվության հրապարակման դադարեցման հետ կապված:

2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ IBOR բարեփոխումն այն արտարժույթների հետ կապված, որոնցով Բանկն ունի ֆինանսական գործիքներ, ընդհանուր առմամբ ավարտված էր: Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է տեղեկատվություն Բանկի ֆինանսական գործիքների IBOR տոկոսադրույքների և նոր ուղենիշային տոկոսադրույքների վերաբերյալ, որոնցով փոփարինվել կամ փոխարինվում են ֆինանսական գործիքների տոկոսադրույքները, ինչպես նաև նոր տոկոսադրույքներին անցման գործընթացի կարգավիճակի վերաբերյալ:

Արտարժույթ	Ուղենիշային տոկոսադրույքը մինչև բարեփոխումը	Ուղենիշային տոկոսադրույքը բարեփոխումից հետո	Կարգավիճակը առ 31 դեկտեմբերի 2022թ.
ԱՄՆ դոլար	ԱՄՆ դոլարի LIBOR	SOFR	Ընթացքում է

2021թ. մարտին Ֆինանսական կարգավորման և վերահսկողության վարչությունը (FCA)՝ որպես Միջմայրցամաքային բորսայի (ICE) կարգավորիչ (LIBOR-ի լիազորված ադմինիստրատոր), հայտարարեց, որ 2021թ. դեկտեմբերի 31-ից հետո LIBOR տոկոսադրույքների վերաբերյալ տեղեկատվությունը ֆունտ ստերլինգի, եվրոյի և մեկլաբայթյա և երկամսյա տոկոսադրույքների վերաբերյալ տեղեկատվությունը ԱՄՆ դոլարի համար կամ կղաղարի հրապարակվել, կամ այլևս չի հանդիսանա ներկայացուցչական: ԱՄՆ դոլարի համար մնացած LIBOR տոկոսադրույքների վերաբերյալ տեղեկատվությունը կամ կղաղարի հրապարակվել, կամ այլևս չի հանդիսանա ներկայացուցչական 2023թ. հունիսի 30-ից հետո:

Տոկոսադրույքային ռիսկը ֆինանսական գործիքի իրական արժեքի կամ ապագա դրամական հոսքերի տատանման ռիսկն է շուկայական տոկոսադրույքների փոփոխությունների հետևանքով: Բանկը ենթարկվում է իր ֆինանսական վիճակի և դրամական հոսքերի վրա շուկայում գերակշռող տոկոսադրույքների տատանումների ազդեցությանը: Նման տատանումները կարող են ավելացնել տոկոսային մարժան, սակայն կարող են նաև նվազեցնել այն կամ հանգեցնել կորուստների՝ տոկոսադրույքների անսպասելի փոփոխությունների դեպքում:

Տոկոսադրույքի ճեղքվածքի վերլուծություն

Տոկոսադրույքի ռիսկը հիմնականում կառավարվում է տոկոսադրույքների ճեղքվածքի հսկողության միջոցով: Ստորև ամփոփ կերպով ներկայացված է տոկոսադրույքների ճեղքվածքի վերաբերյալ տեղեկատվությունը հիմնական ֆինանսական գործիքների համար:

հազ. դրամ	Մինչև 3 ամիս	3-6 ամիս	6-12 ամիս	1-5 տարի	Ավելի քան 5 տարի	Ոչ տոկոսակիր	Հաշվեկշռ. արժեք
31 մարտի 2023թ.							
ԱԿՏԻՎՆԵՐ							
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	37,725,425	-	-	-	-	40,781,588	78,507,013
Ներդրումային արժեթղթեր	5,982,259	138,434	3,673,855	22,578,029	67,254,880	30,757	99,658,214
Բանկերին և ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկեր և փոխատվություններ	1,164,291	3,123,719	-	-	-	28,231,103	32,519,113
Հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ	-	-	-	-	-	-	-
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ	28,635,459	22,770,710	40,853,745	129,559,560	56,557,313	-	278,376,787
	73,507,434	26,032,863	44,527,600	152,137,589	123,812,193	69,043,448	489,061,127
ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ							
Բանկերի ավանդներ և մնացորդներ	3,002,675	-	-	-	-	399	3,003,074
Հետգնման պայմանագրերի գծով վճարվելիք գումարներ	9,937,162	-	-	-	-	-	9,937,162
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	76,706,577	37,658,196	57,062,861	27,230,804	-	143,058,579	341,717,017
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	188,139	-	-	6,442,400	-	-	6,630,539
Այլ փոխառություններ	5,287,897	4,895,669	1,930,263	31,813,153	3,086,511	-	47,013,493
Ստորադաս փոխառություններ	76,162	-	-	5,796,035	-	-	5,872,197
Վարձակալության գծով պարտավորություններ	133,907	180,668	221,218	888,252	1,116,498	-	2,540,543
	95,332,519	42,734,533	59,214,342	72,170,644	4,203,009	143,058,978	416,714,025
	(21,825,085)	(16,701,670)	(14,686,742)	79,966,945	119,609,184	(74,015,530)	72,347,102

հազ. դրամ	Մինչև 3 ամիս	3-6 ամիս	6-12 ամիս	1-5 տարի	Ավելի քան 5 տարի	Ոչ տոկոսակիր	Հաշվեկշռ. արժեք
31 դեկտեմբերի 2022թ. ԱԿՏԻՎՆԵՐ							
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	7,889,971	-	-	-	-	93,768,881	101,658,852
Ներդրումային արժեթղթեր	1,284,454	4,364,864	1,335,063	20,199,125	69,064,197	30,921	96,278,624
Բանկերին և ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկեր և փոխատվություններ	45,849	-	2,993,793	-	-	24,072,286	27,111,928
Հակադարձ հետզնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ	3,088,545	-	-	-	-	-	3,088,545
Հանախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ	26,243,547	25,549,997	49,981,484	123,594,498	53,414,740	-	278,784,266
	38,552,366	29,914,861	54,310,340	143,793,623	122,478,937	117,872,088	506,922,215
ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ							
Բանկերի ավանդներ և մնացորդներ	6,305,517	-	-	-	-	24,347	6,329,864
Հետզնման պայմանագրերի գծով վճարվելիք գումարներ	5,576,694	-	-	-	-	-	5,576,694
Հանախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	80,529,085	24,395,145	68,714,651	26,724,818	-	173,019,849	373,383,546
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	-	60,319	-	6,467,850	-	-	6,528,169
Այլ փոխառություններ	1,324,418	4,492,493	5,092,730	29,476,638	2,767,140	-	43,153,419
Ստորադաս փոխառություններ	199,280	-	-	5,903,550	-	-	6,102,830
Վարձակալության գծով պարտավորություններ	130,820	180,668	211,964	1,465,401	624,627	-	2,613,481
	94,065,814	29,128,625	74,019,345	70,038,257	3,391,767	173,044,196	443,688,003
	(55,513,448)	786,236	(19,709,005)	73,755,366	119,087,170	(55,172,108)	63,234,212

Միջին արդյունավետ տոկոսադրույքներ

Ստորև բերվող արդյունակում ներկայացված են տոկոսակիր ակտիվների և պարտավորությունների միջին արդյունավետ տոկոսադրույքները 2023թ. մարտի 31-ի և 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ: Այդ տոկոսադրույքներն իրենցից ներկայացնում են ակտիվների և պարտավորությունների մինչև մարման ժամկետն ընկած ժամանակահատվածի մոտավոր եկամտաբերությունը:

	31.03.2023թ.			31.12.2022թ.		
	Միջին արդյունավետ տոկոսադրույք, %			Միջին արդյունավետ տոկոսադրույք, %		
	ՀՀ դրամ	ԱՄՆ դոլար	Այլ արտարժույթ	ՀՀ դրամ	ԱՄՆ դոլար	Այլ արտարժույթ
Տոկոսաբեր ակտիվներ						
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	-	0.11%	0.08%	-	0.41%	0.69%
Ներդրումային արժեթղթեր						
- Ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	9.16%	4.84%	5.29	9.11%	4.79%	-
- Իրական արժեքով այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	10.50%	6.50%	-	10.49%	6.53%	-
Հակադարձ հետզնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ	-	-	-	11.00%	-	-
Հանախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ	15.72%	8.39 %	7.48%	16.05%	8.65 %	5.34%
Տոկոսակիր պարտավորություններ						
Բանկերի ավանդներ և մնացորդներ	10.70%	-	-	10.80%	-	7.50%
Հետզնման պայմանագրերի գծով վճարվելիք գումարներ	10.80%	-	-	10.80%	-	-
Հանախորդների ժամկետային ավանդներ	9.59%	2.99%	1.20%	9.51%	2.92%	1.35%
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	9.78%	4.00 %	-	9.78%	4.00 %	-
Ստորադաս փոխառություններ	-	10.01%	-	-	10.01%	-
Այլ փոխառություններ	9.12%	7.72%	-	8.75%	6.25%	-
Վարձակալության գծով պարտավորություններ	11.50%	-	-	11.50%	-	-

(ii) Արժութային ռիսկ

Բանկն ունի մի շարք արտարժույթներով արտահայտված ակտիվներ և պարտավորություններ:

Արժութային ռիսկը ֆինանսական գործիքի իրական արժեքի կամ ապագա դրամական հոսքերի տատանման ռիսկն է արտարժույթի փոխարժեքների փոփոխությունների հետևանքով: Թեև Բանկը հեջավորում է իր ենթարկվածությունն արժութային ռիսկին, այս գործառնությունները չեն որակվում որպես հեջավորման փոխհարաբերություն՝ ՖՀՄՄ պահանջների համաձայն:

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների կառուցվածքն ըստ արժույթների 2023թ. մարտի 31-ի դրությամբ:

	ԱՄՆ դոլար հազ. դրամ	Եվրո հազ. դրամ	Այլ արտարժույթ հազ. դրամ	Ընդամենը հազ. դրամ
ԱԿՏԻՎՆԵՐ				
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	18,229,936	14,880,311	14,290,066	47,400,313
Ներդրումային արժեթղթեր	16,351,694	199,371	-	16,551,065
Բանկերին և ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկեր և փոխատվություններ	17,541,233	9,036,287	-	26,577,520
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ	79,021,688	9,393,888	100,761	88,516,337
Այլ ակտիվներ	742,265	255,561	23,790	1,021,616
Ընդամենը ակտիվներ	131,886,816	33,765,418	14,414,617	180,066,851
ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ				
Բանկերի ավանդներ և մնացորդներ	96	274	10	380
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	110,915,157	34,632,471	14,205,577	159,753,205
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	1,975,485	-	-	1,975,485
Ստորադաս փոխառություններ	5,872,197	-	-	5,872,197
Այլ փոխառություններ	13,005,923	-	-	13,005,923
Այլ պարտավորություններ	472,476	590,076	12,781	1,075,333
Ընդամենը պարտավորություններ	132,241,334	35,222,821	14,218,368	181,682,523
Չուտ դիրքը	(354,518)	(1,457,403)	196,249	(1,615,672)
Աձանցյալ գործիքների ազդեցությունը (արժութային սվոփ)	225,792	953,827	(546,481)	633,138
Չուտ դիրքը	(128,726)	(503,576)	(350,232)	(982,534)

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների կառուցվածքն ըստ արժույթների 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

	ԱՄՆ դոլար հազ. դրամ	Եվրո հազ. դրամ	Այլ արտարժույթ հազ. դրամ	Ընդամենը հազ. դրամ
ԱԿՏԻՎՆԵՐ				
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	10,279,691	64,721,612	9,485,969	84,487,272
Ներդրումային արժեթղթեր	15,604,426	573	-	15,604,999
Բանկերին և ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկեր և փոխատվություններ	16,747,991	3,710,018	1,130	20,459,139
Հանախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ	75,006,620	20,725,697	159,661	95,891,978
Այլ ակտիվներ	1,336,219	241,612	75,949	1,653,780
Ընդամենը ակտիվներ	118,974,947	89,399,512	9,722,709	218,097,168
ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ				
Բանկերի ավանդներ և մնացորդներ	1,144	22,618	2,801,883	2,825,645
Հանախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	116,946,649	73,261,330	6,972,701	197,180,680
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	1,981,907	-	-	1,981,907
Ստորադաս փոխառություններ	6,102,830	-	-	6,102,830
Այլ փոխառություններ	11,586,038	-	-	11,586,038
Այլ պարտավորություններ	575,637	602,285	10,053	1,187,975
Ընդամենը պարտավորություններ	137,194,205	73,886,233	9,784,637	220,865,075
Չուտ դիրքը	(18,219,258)	15,513,279	(61,928)	(2,767,907)
Ածանցյալ գործիքների ազդեցությունը (արժույթային սկոփ)	19,078,493	(17,238,489)	(135,115)	1,704,889
Չուտ դիրքը	859,235	(1,725,210)	(197,043)	(1,063,018)

Ստորև աղյուսակում ներկայացված 2023թ. մարտի 31-ի և 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ՀՀ դրամի փոխարժեքի նվազումը հետևյալ արտարժույթների նկատմամբ կավելացներ (կնվազեցներ) սեփական կապիտալը և շահույթը կամ վնասը ստորև ներկայացված գումարների չափով: Վերլուծությունն իրականացվել է մինչև հարկումը հիմունքով և հիմք են ընդունվել արտարժույթների փոխարժեքների փոփոխությունները, որոնք Բանկը դիտարկում է որպես ողջամտորեն հնարավոր հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ: Արտարժույթի փոխարժեքի փոփոխությունից առաջացող եկամուտը (ծախսը) ենթակա չէ հարկման (ենթակա չէ նվազեցման): Վերլուծությունը ենթադրում է, որ մյուս բոլոր փոփոխականները, մասնավորապես տոկոսադրույքները, կմնան անփոփոխ:

	31.03.2023թ. հազ. դրամ	31.12.2022թ. հազ. դրամ
ՀՀ դրամի նկատմամբ ԱՄՆ դոլարի փոխարժեքի աճ 20%-ով	(25,745)	171,847
ՀՀ դրամի նկատմամբ եվրոյի փոխարժեքի աճ 20%-ով	(101,315)	(345,042)

2023թ. մարտի 31-ի և 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ՀՀ դրամի փոխարժեքի աճը վերոնշյալ արտարժույթների նկատմամբ կունենար գումարային առումով նույն, սակայն հակառակ ազդեցություն վերը նշված գումարների վրա՝ ելնելով այն ենթադրությունից, որ մյուս բոլոր փոփոխականները կմնան անփոփոխ:

(գ) Պարտքային ռիսկ

Պարտքային ռիսկը ֆինանսական վնաս կրելու ռիսկն է, երբ հաճախորդը կամ ֆինանսական գործիքի պայմանագրային կողմը չի կատարում իր պայմանագրային պարտականությունները: Բանկում գործում են պարտքային ռիսկին ենթարկվածությունը կառավարող քաղաքականությունը և ընթացակարգեր (թե՛ ճանաչված ֆինանսական ակտիվների և թե՛ չճանաչված պայմանագրային հանձնառությունների համար), ներառյալ պորտֆելի գծով ռիսկի կենտրոնացումը սահմանափակելու վերաբերյալ ուղեցույցները և Վարկային կոմիտեի և Ռիսկերի կառավարման կենտրոնի ստեղծումը՝ պարտքային ռիսկն ակտիվորեն վերահսկելու նպատակով: Պարտքային ռիսկի կառավարման քաղաքականությունն ուսումնասիրվում և հաստատվում է Տնօրինության կողմից:

Պարտքային ռիսկի կառավարման քաղաքականությունը սահմանում է՝

- վարկի դիմումների ուսումնասիրման և հաստատման ընթացակարգերը,
- վարկառուների (իրավաբանական և ֆիզիկական անձանց) վճարունակության գնահատման մեթոդաբանությունը,
- պայմանագրային կողմերի, թողարկողների և ապահովագրական ընկերությունների վճարունակության գնահատման մեթոդաբանությունը,
- գրավի գնահատման մեթոդաբանությունը,
- վարկերի փաստաթղթավորման պահանջները,
- վարկերի և այլ գործիքների, որոնց գծով Բանկը ենթարկվում է պարտքային ռիսկի, շարունակական հսկողության և մշտադիտարկման ընթացակարգերը:

Իրավաբանական անձանց վարկի դիմումները պատրաստվում են հաճախորդների հետ աշխատող համապատասխան մենեջերների կողմից և փոխանցվում են ռիսկերի կառավարման բաժին, որը պատասխանատու է իրավաբանական անձանց տրված վարկերի պորտֆելի համար: Վերլուծական հաշվետվությունները հիմնվում են հաճախորդի գործունեության և ֆինանսական արդյունքների կառուցվածքային վերլուծության վրա: Այնուհետև, վարկի դիմումը և հաշվետվությունն անցնում են անկախ ուսումնասիրություն Բաժնի ղեկավարի կողմից: Վարկային կոմիտեն ուսումնասիրում է վարկի դիմումը ռիսկերի կառավարման բաժնի կողմից ներկայացված նյութերի հիման վրա:

Բանկը շարունակաբար վերահսկում է պարտքային ռիսկին ենթարկվող առանձին գործիքների կատարողականը և կանոնավոր կերպով վերագնահատում է իր հաճախորդների վճարունակությունը: Ուսումնասիրությունն իրականացվում է հաճախորդի ամենավերջին ֆինանսական հաշվետվությունների և փոխառուի կողմից տրամադրված կամ Բանկի կողմից այլ կերպ ձեռք բերված տեղեկատվության հիման վրա: Ֆիզիկական անձանց վարկի դիմումներն ուսումնասիրվում են Ֆիզիկական անձանց վարկավորման բաժնի կողմից Ռիսկերի կառավարման բաժնի հետ մեկտեղ մշակված գնահատման մոդելների և տվյալների ստուգման ընթացակարգերի միջոցով:

Բացի առանձին հաճախորդների վերլուծությունից, վարկային պորտֆելը գնահատվում է Ռիսկերի կառավարման բաժնի կողմից՝ վարկերի կենտրոնացման և շուկայական ռիսկերի տեսանկյունից:

Պարտքային ռիսկին ենթարկվածության առավելագույն չափը, որպես կանոն, արտացոլվում է ֆինանսական ակտիվների հաշվեկշռային արժեքներում՝ ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում և չճանաչված պայմանագրային հանձնառությունների գումարներում: Ակտիվների և պարտավորությունների հնարավոր հաշվանցումն էական ազդեցություն չունի պոտենցիալ վարկային ռիսկի նվազեցման վրա:

Որպես կանոն գրավ չի պահանջվում ամացյալ ֆինանսական գործիքների գծով պահանջների, արժեթղթերում ներդրումների, բանկերին և ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկերի և փոխատվությունների համար, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ արժեթղթերը պահվում են որպես հակադարձ հետգնման և արժեթղթերի փոխառության գոծառությունների մաս:

Հաճախորդներին տրված վարկերի և փոխատվությունների գրավի և այդ վարկերի և փոխատվությունների գծով պարտքային ռիսկի կենտրոնացման վերլուծությունը ներկայացված է Ծանոթագրություն 16-ում:

Չճանաչված պայմանագրային հանձնառությունների գծով պարտքային ռիսկին առավելագույն ենթարկվածությունը հաշվետու ամսաթվի դրությամբ ներկայացված է Ծանոթագրություն 29-ում:

Պարտքային ռիսկ. Ակնկալվող պարտքային կորստների գումարները

Արժեզրկման գնահատման համար օգտագործվող ելակետային տվյալներ, ենթադրություններ և մեթոդներ

Տես հաշվապահական հաշվառման քաղաքականությունը Ծանոթագրություն 3 (ե) (iv) կետում:

Արժեզրկման գնահատում

Բանկն ակնկալվող պարտքային կորուստները հաշվարկում է հավանականությամբ կշռված մի շարք սցենարներով՝ գնահատելու համար ակնկալվող դրամական պակասությունները՝ գեղջված արդյունավետ տոկոսադրույքի մոտարկմամբ: Դրամական պակասությունը պայմանագրին համապատասխան Բանկին հասանելիք բոլոր պայմանագրային դրամական հոսքերի և Բանկի կողմից ակնկալվող ստացվելիք դրամական հոսքերի միջև տարբերությունն է: Ստորև ներկայացված են ակնկալվող պարտքային կորուստների հաշվարկի մեթոդները և առանցքային տարրերը:

Պարտագանցման տեղի ունենալու հավանականության *Պարտագանցման տեղի ունենալու հավանականությունը որոշակի ժամանակահատվածի ընթացքում պարտագանցման հավանական լինելու գնահատումն է: Պարտագանցումը կարող է տեղի ունենալ միայն որոշակի պահի՝ գնահատված ժամանակահատվածում, եթե գործիքը նախկինում չի ապահանջվել և դեռևս պորտֆելում է:*

Պարտքի գումարը պարտագանցման պահին *Պարտքի գումարը պարտագանցման պահին ապագա պարտագանցման ամսաթվի դրությամբ պարտքի գնահատված գումարն է՝ հաշվի առնելով հաշվետու ամսաթվից հետո պարտքի գումարի ակնկալվող փոփոխությունները, ներառյալ մայր գումարի և տոկոսների վճարումները պայմանագրով նախատեսված կարգով կամ այլ կերպ, փոխառություն ստանալու իրավունքի օգտագործումը և բաց թողնված վճարումների գծով հաշվեզրված տոկոսները:*

Կորուստը պարտագանցման դեպքում *Կորուստը պարտագանցման դեպքում դա այն կորստի գնահատված գումարն է, որը կառաջանա, եթե որոշակի պահի տեղի ունենա պարտագանցում: Այն հիմնված է վճարման ենթակա պայմանագրային դրամական հոսքերի և այն դրամական հոսքերի տարբերության վրա, որոնք վարկատուն ակնկալում է ստանալ, այդ թվում՝ գրավի իրացումից: Այն սովորաբար արտահայտվում է որպես պարտագանցման պահին պարտքի գումարի տոկոս:*

Ակնկալվող պարտքային կորուստների գծով պահուստը հիմնված է այն պարտքային կորուստների վրա, որոնք ակնկալվում է, որ կառաջանան ակտիվի ամբողջ ժամկետի ընթացքում (ամբողջ ժամկետում ակնկալվող պարտքային կորուստներ), եթե տեղի չի ունեցել պարտքային ռիսկի նշանակալի ան սկզբնական ճանաչումից ի վեր, որի դեպքում պահուստը հիմնվում է 12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստների վրա:

12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստներն իրենցից ներկայացնում են ակնկալվող պարտքային կորուստների այն մասը, որոնք առաջանում են ֆինանսական գործիքի գծով հաշվետու ամսաթվից հետո 12 ամսում հնարավոր պարտագանցման դեպքերից: Ամբողջ ժամկետում ակնկալվող պարտքային կորուստները և 12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստները հաշվարկվում են անհատական կամ խմբային հիմունքով՝ կախված ֆինանսական գործիքների համապատասխան պորտֆելի բնույթից:

Բանկի կողմից մշակված քաղաքականության համաձայն՝ յուրաքանչյուր հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում գնահատվում է, թե արդյոք տեղի է ունեցել ֆինանսական գործիքի պարտքային ռիսկի նշանակալի ան սկզբնական ճանաչումից ի վեր՝ հաշվի առնելով ֆինանսական գործիքի ամբողջ ժամկետի մնացած մասի ընթացքում պարտագանցման տեղի ունենալու ռիսկի փոփոխությունը:

Վերը նշված գործընթացի հիման վրա Բանկը խմբավորում է իր վարկերն ըստ փուլերի՝ 1-ին փուլի, 2-րդ փուլի, 3-րդ փուլի և ձեռք բերված կամ սկզբնավորված պարտքային առումով արժեզրկված, ինչպես

ներկայացված է ստորև.

1-փուլ	Վարկերի սկզբնական ճանաչման ժամանակ Բանկը ճանաչում է պահուստ 12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստների հիման վրա: 1-ին փուլի վարկերը ներառում են նաև գործիքներ, որոնց պարտքային ռիսկը բարելավվել է, և վարկը վերադասակարգվել է 2-րդ փուլից:
2-րդ փուլ	Երբ վարկի պարտքային ռիսկը նշանակալիորեն աճում է սկզբնական ճանաչումից ի վեր, սակայն չկա պարտքային առումով արժեզրկված լինելու վկայություն, Բանկը ձևավորում է պահուստ ամբողջ ժամկետում ակնկալվող պարտքային կորուստների գծով: 2-րդ փուլի վարկերը ներառում են նաև գործիքներ, որոնց պարտքային ռիսկը բարելավվել է, և վարկը վերադասակարգվել է 3-րդ փուլից:
3-րդ փուլ	Վարկերը համարվում են պարտքային առումով արժեզրկված: Բանկը ձևավորում է պահուստ ամբողջ ժամկետում ակնկալվող պարտքային կորուստների գծով:
Ձեռք բերված կամ սկզբնավորված պարտքային առումով արժեզրկված	Ձեռք բերված կամ սկզբնավորված պարտքային առումով արժեզրկված ակտիվները սկզբնական ճանաչման պահին պարտքային առումով արժեզրկված ֆինանսական ակտիվներ են: Սկզբնական ճանաչման պահին ձեռք բերված կամ սկզբնավորված պարտքային առումով արժեզրկված ակտիվները հաշվառվում են իրական արժեքով, և տոկոսային եկամուտը հետագայում ճանաչվում է պարտքային ռիսկով ճշգրտված արդյունավետ տոկոսադրույքի հիման վրա: Ակնկալվող պարտքային կորուստները ճանաչվում կամ ապաճանաչվում է այնքանով, որքանով հետագայում փոխվում են ամբողջ ժամկետում ակնկալվող պարտքային կորուստները:

Պարտագանցման սահմանում

Բանկը համարում է, որ ֆինանսական գործիքի գծով տեղի է ունեցել պարտագանցում և, հետևաբար, այն դասում է 3-րդ փուլ (պարտքային առումով արժեզրկված) ակնկալվող պարտքային կորուստների հաշվարկի համար, բոլոր այն դեպքերում, երբ փոխառուի պարտավորությունները դառնում են 90 օր ժամկետանց՝ պայմանագրով նախատեսված ժամկետից, բացառությամբ պարտքային արժեթղթերի և բանկային ավանդների, որոնց դեպքում դիտարկվում է ավելի քան 30 օր ժամկետանցությունը:

Հաճախորդի կողմից պարտականությունների չկատարման որակական գնահատման շրջանակում Բանկը նաև դիտարկում է տարբեր դեպքերը, որոնք կարող են վկայել վճարման անհավանականության մասին՝ հիմնվելով ղեկավարության դատողությունների վրա: Եթե այդ դեպքը տեղի է ունենում, Բանկը մանրամասն դիտարկում է, թե արդյոք դրա արդյունքում հաճախորդը պետք է դիտարկվի որպես պարտականությունները չկատարած և դասվի 3-րդ փուլ՝ ակնկալվող պարտքային կորուստների հաշվարկի համար, կամ արդյոք 2-րդ փուլ դասելը տեղին է:

Պարտագանցման տեղի ունենալու հավանականության գնահատման գործընթաց

Պահառուական և միջբանկային հարաբերություններ

Բանկի պահառուական և միջբանկային հարաբերությունները և պայմանագրային կողմերն իրենցից ներկայացնում են ֆինանսական ծառայություններ մատուցող կազմակերպություններ, բանկեր, բրոքերներ և դիլերներ, ֆոնդային բորսաներ և քլիրինգային կազմակերպություններ: Այս հարաբերությունների հետ կապված Բանկը վերլուծում է հրապարակայնորեն հասանելի տեղեկատվությունը, մասնավորապես ֆինանսական տեղեկատվությունը և արտաքին աղբյուրներից ստացված այլ տվյալները, օրինակ՝ արտաքին վարկանիշները:

Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ

Հաճախորդներին տրված վարկերի և փոխատվությունների գծով պարտագանցման տեղի ունենալու հավանականությունը հիմնված է անցյալ ժամանակաշրջանների տեղեկատվության վրա և հաշվարկվում է հավանականության փոփոխության մատրիցների միջոցով՝ հիմք ընդունելով վարկային

պորտֆելների ժամկետայնության վերաբերյալ անցյալ ժամանակաշրջանների տեղեկատվությունը: Հավանականությունը հաշվարկվում է որպես ժամանակաշրջանի սկզբի դրությամբ ընդհանուր վարկերի ժամկետանց դասերի միջև տեղափոխվող վարկերի մասնաբաժինը: Պարտագանգման տեղի ունենալու հավանականությունը հաշվարկելիս Բանկը դիտարկում է կանխատեսվող մակրոտնտեսական ցուցանիշները, որոնք էական ազդեցություն ունեն պարտագանգման տեղի ունենալու հավանականության վրա:

Պարտքի գումարը պարտագանգման պահին

Պարտքի գումարը պարտագանգման պահին իրենից ներկայացնում է արժեզրկման տեսանկյունից գնահատման ենթակա ֆինանսական գործիքների համախառն հաշվեկշռային արժեքը՝ հաշվի առնելով թե՛ պարտքի գումարը մեծացնելու հաճախորդի կարողությունն առաջիկա պարտագանգման դեպքում և թե՛ հնարավոր վաղաժամ մարումը: 1-ին փուլի վարկի գծով պարտագանգման պահին պարտքի գումարը հաշվարկելու նպատակով Բանկը գնահատում է 12 ամսում հնարավոր պարտագանգման դեպքերը 12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստները հաշվարկելու համար: 2-րդ-փուլի, 3-րդ փուլի և ձեռք բերված կամ սկզբնավորված պարտքային առումով արժեզրկված ֆինանսական ակտիվների համար պարտագանգման պահին պարտքի գումարը դիտարկվում է գործիքի ամբողջ ժամկետի ընթացքում տեղի ունեցող դեպքերի համար:

3-րդ փուլի և ձեռք բերված կամ սկզբնավորված պարտքային առումով արժեզրկված ֆինանսական ակտիվների համար պարտքի գումարը պարտագանգման պահին հավասար է այդ վարկերի հաշվեկշռային արժեքին:

Պարտքի գումարը պարտագանգման պահին որոշվում է նախքան պարտագանգման տեղի ունենալու ամսաթիվը չկատարված պարտականություններով վարկերի վերաբերյալ անցյալ ժամանակաշրջանների տվյալների հիման վրա:

Կորուստը պարտագանգման դեպքում

Հաճախորդներին տրված 1-ին փուլի վարկերի, ինչպես նաև անհատական հիմունքով ոչ խոշոր 2-րդ և 3-րդ փուլերի վարկերի համար, Բանկը պարտագանգման դեպքում կորուստը հաշվարկում է պորտֆելի մակարդակով: Բանկը պարտագանգման դեպքում կորստի չափը հաշվարկելու համար օգտագործում է պարտագանգման ամսաթվից հետո վերականգնումների վերաբերյալ անցյալ ժամանակաշրջանների տվյալները չկատարված պարտականություններով բոլոր վարկերի կտրվածքով: Հավաքագրվում է պարտագանգման ամսաթվից հետո դրամական հոսքերի վերաբերյալ ամբողջ տեղեկատվությունը և զեղչվում է պարտագանգման ամսաթվի դրությամբ՝ յուրաքանչյուր վարկի արդյունավետ տոկոսադրույքով: Դրամական հոսքերի վերաբերյալ տեղեկատվությունը ներառում է չկատարված պարտականություններով վարկերի գծով ստացված բոլոր տեսակի դրամական միջոցները (վարկերի մարումից ստացված դրամական միջոցներ, երաշխավորից ստացված դրամական միջոցներ, գրավի վաճառքից ստացված դրամական միջոցներ և այլն):

Պարտքային ռիսկի նշանակալի ան

Բանկի կողմից մշակված քաղաքականության համաձայն՝ յուրաքանչյուր հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում գնահատվում է, թե արդյոք տեղի է ունեցել ֆինանսական գործիքի պարտքային ռիսկի նշանակալի ան սկզբնական ճանաչումից ի վեր: Որպես հիմնական չափանիշ Բանկն օգտագործում է վարկերի ժամկետանց օրերի քանակի վերաբերյալ տեղեկատվությունը: Բանկը համարում է, որ պարտքային ռիսկը նշանակալիորեն աճել է սկզբնական ճանաչումից ի վեր, եթե ակտիվների գծով վճարումներն ավելի քան 30 օր ժամկետանց են, սակայն ոչ ավել քան 90 օր բոլոր ակտիվների համար, բացառությամբ պարտքային ներդրումային արժեթղթերի և բանկային ավանդների:

Պարտքային ռիսկի անը գնահատելիս Բանկի ղեկավարությունը դիտարկում է նաև հետևյալ գործոնները՝

- տվյալ վարկառուի ժամկետանց օրերի քանակը Հայաստանի այլ ֆինանսական կազմակերպություններում,

- վարկառուի զգալի ֆինանսական դժվարությունները,
- վարկի պայմանների վերանայումը վարկառուի ֆինանսական վիճակի վատթարացման պատճառով,
- մակրոտնտեսական ցուցանիշների վատթարացումը և դրանց հնարավոր ազդեցությունը վարկառուի ֆինանսական արդյունքների վրա:

Ապագայամետ տեղեկատվություն և տարբեր տնտեսական սցենարներ

Ակնկալվող պարտքային կորուստների մոդելներում Բանկը որպես տնտեսական երկարաժամկետային տվյալներ օգտագործում է ապագայամետ տեղեկատվությունը: Բանկն ակնկալվող պարտքային կորուստների մոդելում ներառում է տնտեսական ցուցանիշները, որոնք սերտորեն փոխկապակցված են պորտֆելի անցյալ ժամակաշրջանների պարտագանցման ցուցանիշների հետ, այդ թվում՝

- ԱՄՆ դոլար/ՀՀ դրամ փոխարժեքը,
- արտահանման ծավալները,
- գուտ արտահանումը,
- ներհոսքը Ռուսաստանից:

Հիմնական խթանն արտարժույթի փոխարժեքն է:

Ապագայամետ տեղեկատվությունը Բանկը ստանում էրրորդ կողմերից (Հայաստանի վիճակագրական գործակալություն և ՀՀ կենտրոնական բանկ): Բանկի Պարտքային ռիսկի կառավարման վարչության փորձագետները որոշում են տարբեր սցենարներին վերագրելի կշիռները: Բանկը գնահատում է պարտագանցման դրույքի և մակրոտնտեսական գործոնների միջև հարաբերությունները հիմնվելով սովորական փոքրագույն քառակուսիների ռեգրեսիայի մոդելների վրա: Մոդելում օգտագործված ընտրված փոփոխականները տարբեր են՝ կախված վարկային պորտֆելներից:

Ֆինանսական ակտիվների և ֆինանսական պարտավորությունների հաշվանցում

Ստորև բերվող աղյուսակներում ներկայացված բացահայտումները ներառում են այն ֆինանսական ակտիվները և ֆինանսական պարտավորությունները, որոնք՝

- հաշվանցվում են Բանկի ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում կամ
- հանդիսանում են իրավաբանորեն ամրագրված հաշվանցման գլխավոր պայմանագրի կամ համանման գործիքներին վերաբերող նմանատիպ պայմանագրերի առարկա՝ անկախ ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում հաշվանցվելու հանգամանքից:

Նմանատիպ պայմանագրերը ներառում են ածանցյալ գործիքների քլիրինգի պայմանագրերը, հետգնման գլխավոր պայմանագրերը և արժեթղթերի փոխատվության գլխավոր պայմանագրերը: Համանման ֆինանսական գործիքները ներառում են ածանցյալ գործիքները, վաճառքի և հետգնման պայմանագրերը, հակադարձ վաճառքի և հետգնման պայմանագրերը և արժեթղթերի փոխառության և փոխատվության պայմանագրերը: Ֆինանսական գործիքները, այդ թվում՝ վարկերը և ավանդները, չեն բացահայտվում ստորև ներկայացվող աղյուսակներում, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ հաշվանցվում են ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում:

Բանկը ստանում և ընդունում է գրավ շուկայում շրջանառվող արժեթղթերի տեսքով վաճառքի և հետգնման, հակադարձ վաճառքի և հետգնման պայմանագրերի գծով: Այս գրավի համար գործում են տվյալ ոլորտում ընդունված ստանդարտ պայմանները: Սա նշանակում է, որ որպես գրավ ստացված/տրամադրված արժեթղթերը կարող են գրավադրվել կամ վաճառվել գործարքի ժամկետի ընթացքում, սակայն պետք է վերադարձվեն մինչև գործարքի ավարտը: Այս պայմանները յուրաքանչյուր պայմանագրային կողմին իրավունք են տալիս նաև դադարեցնել համապատասխան գործարքը՝ պայմանագրային կողմի կողմից գրավ տրամադրելու անկարողության դեպքում:

Վերը նշված պայմանագրերը չեն բավարարում ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում հաշվանցման պայմանները: Պատճառն այն է, որ այս պայմանագրերը տալիս են ճանաչված գումարները հաշվանցելու իրավունք, որն իրագործելի է միայն Բանկի կամ պայմանագրային կողմերի կողմից պարտագանցում կատարելու, անվճարունակ դառնալու կամ սնանկանալու դեպքում: Բացի այդ Բանկը և վերջինիս պայմանագրային կողմերը մտադիր չեն հաշվարկն իրականացնել գուտ հիմունքով, կամ իրացնել ակտիվը և մարել պարտավորությունը միաժամանակ:

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված են հաշվանցման ենթակա, իրագործելի գլխավոր պայմանագրերի կամ նմանատիպ պայմանագրերի առարկա հանդիսացող ֆինանսական ակտիվները և ֆինանսական

պարտավորությունները 2023թ. մարտի 31-ի դրությամբ:

հազ. դրամ

Ֆինանսական ակտիվների/ պարտավորությունների տեսակներ	Ճանաչված ֆինանսական ակտիվի/ պարտավորության համախառն գումարներ	Ֆին. վիճակի մասին հաշվետվությունում հաշվանցված ճանաչված ֆին. պարտավորության/ ակտիվի համախառն գումար	Ֆին. վիճակի մասին հաշվետվությունում ներկայացված ֆին. ակտիվների/ պարտավորությունների զուտ գումար	Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում չհաշվանցված գումարներ	Ֆինանսական գործիքներ	Զուտ գումար
Հակադարձ հետզնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ	-	-	-	-	-	-
Ընդամենը ֆինանսական ակտիվներ	-	-	-	-	-	-
Հետզնման պայմանագրերի գծով վճարվելիք գումարներ	(9,937,162)		(9,937,162)	9,937,162		-
Ընդամենը ֆինանսական պարտավորություններ	(9,937,162)		(9,937,162)	9,937,162		-

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված են հաշվանցման, իրագործելի գլխավոր պայմանագրերի կամ նմանատիպ պայմանագրերի առարկա հանդիսացող ֆինանսական ակտիվները և ֆինանսական պարտավորությունները 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

հազ. դրամ

Ֆինանսական ակտիվների/ պարտավորությունների տեսակներ	Ճանաչված ֆինանսական ակտիվի/ պարտավորության համախառն գումարներ	Ֆին. վիճակի մասին հաշվետվությունում հաշվանցված ֆին. պարտավորության/ ակտիվի համախառն գումար	Ֆին. վիճակի մասին հաշվետվությունում ներկայացված ֆին. ակտիվների/ պարտավորությունների զուտ գումար	Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում չհաշվանցված գումարներ	Ֆինանսական գործիքներ	Զուտ գումար
Հակադարձ հետզնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ	3,088,545	-	3,088,545	(3,088,545)		-
Ընդամենը ֆինանսական ակտիվներ	3,088,545	-	3,088,545	(3,088,545)		-
Հետզնման պայմանագրերի գծով վճարվելիք գումարներ	(5,576,694)		(5,576,694)	5,576,694		-
Ընդամենը ֆինանսական պարտավորություններ	(5,576,694)		(5,576,694)	5,576,694		-

Վերը աղյուսակներում բացահայտված ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ներկայացված ֆինանսական ակտիվների և ֆինանսական պարտավորությունների համախառն և զուտ գումարները չափվում են ամորտիզացված արժեքով ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում:

(դ) Իրացվելիության ռիսկ

Իրացվելիության ռիսկը ենթադրում է, որ Բանկը կունենա դժվարություններ ֆինանսական պարտավորությունների հետ կապված իր պարտականությունները կատարելիս, որոնք մարվելու են դրամական միջոցներ կամ այլ ֆինանսական ակտիվ տրամադրելով: Իրացվելիության ռիսկն առաջանում է ակտիվների և պարտավորությունների ժամկետայնության անհամապատասխանության դեպքում: Ակտիվների և պարտավորությունների ժամկետայնության և տոկոսադրույքների համապատասխանությունը և/կամ վերահսկվող անհամապատասխանությունը իրացվելիության կառավարման հիմնարար գործոնն է: Ակտիվների և պարտավորությունների ժամկետայնության ամբողջական համապատասխանությունը սովորական չէ ֆինանսական կազմակերպությունների համար՝ պայմանավորված իրականացվող գործարքների տարաբնույթությամբ և ժամկետների անորոշությամբ: Անհամապատասխանությունը հնարավորություն է տալիս բարձրացնել շահութաբերությունը, սակայն կարող է նաև մեծացնել կորուստների ռիսկը:

Բանկի կողմից իրացվելիության ռիսկի կառավարման նպատակն է ցանկացած պահի ապահովել բոլոր անհրաժեշտ միջոցները՝ դրամական հոսքերի հետ կապված պարտականությունները սահմանված ժամկետներում կատարելու համար: Իրացվելիության ռիսկի կառավարման քաղաքականությունն ուսումնասիրվում և հաստատվում է Տնօրենների խորհրդի կողմից:

Բանկը ձգտում է պահպանել ֆինանսավորման աղբյուրների տարբերակված և կայուն կառուցվածք, որը կազմված է այլ բանկերից և ֆինանսական կազմակերպություններից ստացված երկարաժամկետ և կարճաժամկետ վարկերից, հիմնական կորպորատիվ հաճախորդների և անհատների ավանդներից, ինչպես նաև բարձր իրացվելի ակտիվների տարբերակված պորտֆելները՝ իրացվելիության անկանխատեսելի պահանջներն արագ և արդյունավետ բավարարելու համար:

Իրացվելիության ռիսկի կառավարման քաղաքականությունը պահանջում է՝

- դրամական հոսքերի կանխատեսում ըստ հիմնական արտարժույթների և այդ դրամական հոսքերի հետ կապված պահանջվող իրացվելի ակտիվների մակարդակի դիտարկում,
- ֆինանսավորման աղբյուրների տարբերակված կառուցվածքի պահպանում,
- պարտքերի կենտրոնացման և կառուցվածքի կառավարում,
- փոխառու միջոցների հաշվին ֆինանսավորման ներգրավման ծրագրերի մշակում,
- բարձր իրացվելի ակտիվների պորտֆելի պահպանում, որը կարելի է հեշտությամբ վաճառվել որպես ապահովություն՝ դրամական հոսքերի դադարեցման դեպքում,
- իրացվելիության և ֆինանսավորման անընդհատությունն ապահովող ծրագրերի մշակում,
- օրենսդրական պահանջների հետ իրացվելիության ցուցանիշների համապատասխանության մոնիթորինգ:

Գանձապետարանը գործարար ստորաբաժանումներից ստանում է տեղեկատվություն վերջիններիս ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների իրացվելիության կառուցվածքի և ապագայում պլանավորվող գործունեությունից ակնկալվող դրամական հոսքերի կանխատեսումների վերաբերյալ: Այնուհետև, Գանձապետարանը ձևավորում է կարճաժամկետ իրացվելի ակտիվների համապատասխան պորտֆել, որը հիմնականում բաղկացած է բանկերին տրված վարկերից և այլ միջբանկային գործիքներից՝ նպատակ ունենալով ապահովել իրացվելիության բավարար մակարդակ Բանկում:

Գանձապետարանն իրականացնում է իրացվելիության դիրքի հսկողություն օրական կտրվածքով և իրացվելիության կանոնավոր ստրես-թեսթեր՝ շուկայական սովորական և ոչ բարենպաստ պայմանները ներառող տարբեր սցենարների շրջանակում: Սովորական շուկայական պայմաններում իրացվելիության դիրքի վերաբերյալ հաշվետվությունները ներկայացվում են վերադաս դեկավարությանը շաբաթական կտրվածքով: Իրացվելիության կառավարման վերաբերյալ որոշումները կայացնում է ԱՊԿԿ-ի կողմից և իրականացվում են Գանձապետարանի կողմից:

Ստորև բերվող աղյուսակներում ներկայացված են ֆինանսական պարտավորությունների և փոխատվության հանձնառությունների գծով չզեղչված դրամական հոսքերը՝ ըստ պայմանագրով սահմանված ամենավաղ մարման ժամկետի: Աղյուսակներում ներկայացված դրամական ներհոսքի և արտահոսքի ընդհանուր համախառն գումարն իրենից ներկայացնում է չզեղչված պայմանագրային դրամական հոսքերը ֆինանսական պարտավորությունների կամ փոխատվության հանձնառությունների գծով: Ֆինանսական երաշխավորությունների պայմանագրերի համար երաշխավորության առավելագույն գումարը վերագրվում է այն ամենավաղ ժամանակաշրջանին, որի ընթացքում երաշխավորությունը կարող է օգտագործվել:

Ստորև ներկայացված է ֆինանսական պարտավորությունների վերլուծությունն ըստ մարման ժամկետների 2023թ. մարտի 31-ի դրությամբ:

հազ. դրամ	Ցպահանջ և մինչև 1 ամիս	1-ից 3 ամիս	3-ից 6 ամիս	6-ից 12 ամիս	1-ից 5 տարի	Ավելի քան 5 տարի	(Ներհոսքի)/ արտահոսքի ընդհանուր համախառն գումար	Հաշվեկշռ. արժեք
Ֆինանսական պարտավորություններ								
Բանկերի ավանդներ և մնացորդներ	3,006,641	-	-	-	-	-	3,006,641	3,003,074
Հետգնման պայմանագրերի գծով վճարվելիք գումարներ	9,948,912	-	-	-	-	-	9,948,912	9,937,162
Հանախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	205,296,867	21,191,589	36,469,813	54,065,842	24,704,269	-	341,728,380	341,717,017
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	138,848	120,000	-	258,848	6,978,944	-	7,496,640	6,630,539
Ստորադաս փոխառություններ	-	-	291,683	298,165	6,862,676	-	7,452,524	5,872,197
Այլ փոխառություններ	2,509,743	3,293,153	1,693,528	7,066,696	37,629,972	3,483,075	55,676,167	47,013,493
Այլ ֆինանսական պարտավորություններ	3,010,508	3,495,509	-	-	-	-	6,506,017	6,506,017
Վարձակալության գծով պարտավորություններ	60,223	120,446	180,668	361,563	1,198,443	1,506,397	3,427,740	2,540,543
Ընդամենը ֆինանսական պարտավորություններ	223,971,742	28,220,697	38,635,692	62,051,114	77,374,304	4,989,472	435,243,021	423,220,042
Փոխատվության հանձնառություններ	42,054,226	-	-	-	-	-	-	-

Վերը ներկայացված աղյուսակներում հաճախորդների նկատմամբ պարտավորություններում ներառված են ֆիզիկական անձանց ժամկետային ավանդները: Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրության համաձայն՝ Բանկը պարտավոր է վճարել ֆիզիկական անձանց ժամկետային ավանդներն ըստ ավանդատուի պահանջի, որի դեպքում ավանդատուն կորցնում է հաշվեգրված տոկոսները: Վերը ներկայացված աղյուսակում այդ ավանդները դասակարգված են ըստ պայմանագրային մարման ժամկետների:

Ստորև ներկայացված է ֆինանսական պարտավորությունների վերլուծությունն ըստ մարման ժամկետների 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

հազ. դրամ	Ցպահանջ և մինչև 1 ամիս	1-ից 3 ամիս	3-ից 6 ամիս	6-ից 12 ամիս	1-ից 5 տարի	Ավելի քան 5 տարի	(Ներհոսքի)/ արտահոսքի ընդհանուր համախառն գումար	Հաշվեկշռ. արժեք
Ֆինանսական պարտավորություններ								
Բանկերի ավանդներ և մնացորդներ	6,348,700	-	-	-	-	-	6,348,700	6,329,864
Հետգնման պայմանագրերի գծով վճարվելիք գումարներ	5,581,638	-	-	-	-	-	5,581,638	5,576,694
Հանախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	231,662,786	22,383,078	25,366,680	71,954,419	29,172,839	-	380,539,802	373,383,546
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	-	-	259,357	259,357	7,005,921	-	7,524,635	6,528,169
Ստորադաս փոխառություններ	-	302,072	-	297,147	7,254,665	-	7,853,884	6,102,830
Այլ փոխառություններ	468,996	950,626	5,751,220	6,679,738	35,010,442	3,093,368	51,954,390	43,153,419
Այլ ֆինանսական պարտավորություններ	3,447,644	-	3,079,961	-	-	-	6,527,605	6,527,605
Վարձակալության գծով պարտավորություններ	8,499	170,107	116,437	401,231	1,936,322	886,980	3,519,576	2,613,481
Ածանցյալ ֆինանսական պարտավորություններ								
- Ներհոսք	(3,056,238)	-	-	-	-	-	(3,056,238)	-
- Արտահոսք	3,033,052	-	-	-	-	-	3,033,052	1,845
Ընդամենը ֆինանսական պարտավորություններ	245,546,791	23,756,183	34,637,886	79,552,089	80,467,104	3,955,773	469,915,826	450,217,453
Փոխատվության հանձնառություններ	42,292,678	-	-	-	-	-	-	-

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է 2023թ. մարտի 31-ի դրությամբ ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում նախատեսված գումարների վերլուծությունն ըստ պայմանագրային մարման ժամկետների:

հազ. դրամ	Ցպահանջ և մինչև 1 ամիս	1-ից 3 ամիս	3-ից 12 ամիս	1-ից 5 տարի	Ավելի քան 5 տարի	Անժամկետ	Ժամկետանց	Ընդամենը
ԱԿՏԻՎՆԵՐ								
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	78,507,013	-	-	-	-	-	-	78,507,013
Ներդրումային արժեթղթեր	3,130,229	2,852,030	3,812,289	22,578,029	67,254,880	30,757	-	99,658,214
Բանկերին և ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկեր և փոխատվություններ	1,164,291	-	3,123,719	-	-	28,231,103	-	32,519,113
Հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ	-	-	-	-	-	-	-	-
Հանախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ	8,338,304	20,297,155	63,624,455	129,559,560	50,012,447	-	6,544,866	278,376,787
Հիմնական միջոցներ և ոչ նյութական ակտիվներ	-	-	-	-	-	10,781,639	-	10,781,639
Օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվներ	-	-	-	-	-	2,258,630	-	2,258,630
Այլ ակտիվներ	2,335,527	-	1,417,956	3,489,929	-	4,667,643	-	11,911,055
Իրական արժեքով շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվներ	2,800	38,785	-	-	-	-	-	41,585
Ընդամենը ակտիվներ	93,478,164	23,187,970	71,978,419	155,627,518	117,267,327	45,969,772	6,544,866	514,054,036
ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ								
Իրական արժեքով շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական պարտավորություններ	377	3,154	-	-	-	-	-	3,531
Բանկերի ավանդներ և մնացորդներ	3,003,074	-	-	-	-	-	-	3,003,074
Հետգնման պայմանագրերի գծով վճարվելիք գումարներ	9,937,162	-	-	-	-	-	-	9,937,162
Հանախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	205,285,504	21,191,589	90,535,655	24,704,269	-	-	-	341,717,017
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	118,908	69,231	-	6,442,400	-	-	-	6,630,539
Ստորադաս փոխառություններ	-	76,162	-	5,796,035	-	-	-	5,872,197
Այլ փոխառություններ	2,449,302	2,838,595	6,825,932	31,813,153	3,086,511	-	-	47,013,493
Հետաձգված հարկային պարտավորություն	-	-	-	-	-	173,301	-	173,301
Ընթացիկ հարկային պարտավորություն	-	5,458,768	-	-	-	-	-	5,458,768
Վարձակալության գծով պարտավորություններ	44,636	89,271	401,886	888,252	1,116,498	-	-	2,540,543
Այլ պարտավորություններ	4,973,722	3,495,509	-	-	-	-	-	8,469,231
Ընդամենը պարտավորություններ	225,812,685	33,222,279	97,763,473	69,644,109	4,203,009	246,682	-	430,818,856
Չուս դիրքը	(132,334,521)	(10,034,309)	(25,785,054)	85,983,409	113,064,318	45,723,090	6,544,866	83,235,180

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ճանաչված գումարների վերլուծությունն ըստ ակնկալվող մարման ժամկետների:

հազ. դրամ	Ցպահանջ և մինչև 1 ամիս	1-ից 3 ամիս	3-ից 12 ամիս	1-ից 5 տարի	Ավելի քան 5 տարի	Անժամկետ	Ժամկետանց	Ընդամենը
ԱԿՏԻՎՆԵՐ								
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	101,658,852	-	-	-	-	-	-	101,658,852
Ներդրումային արժեթղթեր	818,613	466,007	5,699,927	20,199,125	69,064,197	30,754	-	96,278,624
Բանկերին և ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկեր և փոխատվություններ	439,815	787	2,992,956	-	-	23,678,370	-	27,111,928
Հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ	3,088,545	-	-	-	-	-	-	3,088,545
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ	10,265,672	15,977,875	75,531,481	123,594,498	47,964,102	-	5,450,638	278,784,266
Հիմնական միջոցներ և ոչ նյութական ակտիվներ	-	-	-	-	-	10,893,667	-	10,893,667
Օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվներ	-	-	-	-	-	2,343,410	-	2,343,410
Այլ ակտիվներ	7,288,635	64,605	610,826	224	-	4,842,941	-	12,807,231
Իրական արժեքով շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվներ	7,925	-	16,066	-	-	-	-	23,991
Ընդամենը ակտիվներ	123,568,057	16,509,273	84,851,256	143,793,847	117,028,300	41,789,142	5,450,638	532,990,514
ՊԵՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ								
Իրական արժեքով շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական պարտավորություններ	303	-	1,542	-	-	-	-	1,845
Բանկերի ավանդներ և մնացորդներ	6,329,864	-	-	-	-	-	-	6,329,864
Հետգնման պայմանագրերի գծով վճարվելիք գումարներ	5,576,694	-	-	-	-	-	-	5,576,694
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	231,586,248	21,962,685	93,109,795	26,724,818	-	-	-	373,383,546
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	-	-	60,319	6,467,850	-	-	-	6,528,169
Ստորադաս փոխառություններ	-	199,280	-	5,903,550	-	-	-	6,102,830
Այլ փոխառություններ	450,580	873,838	9,585,223	29,476,638	2,767,140	-	-	43,153,419
Հետաձգված հարկային պարտավորություն	-	-	-	-	-	246,682	-	246,682
Ընթացիկ հարկային պարտավորություն	-	4,223,221	-	-	-	-	-	4,223,221
Վարձակալության գծով պարտավորություններ	8,756	172,169	496,335	1,495,214	441,007	-	-	2,613,481
Այլ պարտավորություններ	5,357,746	-	3,079,961	-	-	-	-	8,437,707
Ընդամենը պարտավորություններ	249,345,047	27,346,233	106,229,472	70,038,257	3,391,767	246,682	-	456,597,458
Զուտ դիրքը	(125,776,989)	(10,836,960)	(21,378,216)	73,755,590	113,636,532	41,542,460	5,450,638	59,125,905

Իրացվելիության ռիսկի կառավարման համար Բանկի կողմից կիրառվող հիմնական ցուցանիշը բարձր իրացվելի ակտիվների և ցպահանջ պարտավորությունների հարաբերակցությունն է: Այս նպատակով բարձր իրացվելի ակտիվները ներառում են դրամական միջոցները, նոստրո հաշիվները, ՀՀ կառավարության և ՀՀ ԿԲ-ի կողմից թողարկված պարտքային արժեթղթերը և այլ կորպորատիվ պարտքային արժեթղթերը, որոնց համար գործում է ակտիվ և իրացվելի շուկա, որոնք գրավադրված չեն և որոնց օգտագործումը ոչ մի կերպ սահմանափակված չէ: Ցպահանջ պարտավորությունները ներառում են հաճախորդների ընթացիկ հաշիվները, ցպահանջ ավանդները և ըստ պահանջի վճարման ենթակա այլ պարտավորությունները: Ստորև ներկայացված է բարձր իրացվելի ակտիվների և ցպահանջ պարտավորությունների հարաբերակցությունը:

	31.03.2023թ. հազ. դրամ	31.12.2022թ. հազ. դրամ
Դեկտեմբեր ամսվա միջին ցուցանիշ	81.61%	80.12%

Վերը ներկայացված հարաբերակցությունը կիրառվում է նաև ՀՀ ԿԲ-ի կողմից սահմանված իրացվելիության սահմանաչափի հետ համապատասխանությունը գնահատելու համար, որը չպետք է պակաս լինի 60%-ից:

27 Կապիտալի կառավարում

Բանկի կապիտալի կառավարման առաջնային նպատակներն են ապահովել համապատասխանություն Բանկի կապիտալի համար գործող արտաքին պահանջներին և պահպանել բարձր պարտքային վարկանիշ ու կապիտալի լավ ցուցանիշներ՝ գործունեությանն աջակցելու և բաժնետիրական արժեքը առավելագույնի հասցնելու համար:

Բանկը կառավարում է իր կապիտալի կառուցվածքը և կատարում է ճշգրտումներ տնտեսական պայմանների փոփոխությունների ու իր գործունեության ռիսկային բնույթին համապատասխան: Կապիտալը կառուցվածքը պահպանելու կամ դրա հետ կապված ճշգրտումներ կատարելու համար Բանկը կարող է ճշգրտել բաժնետերերին վճարվելիք շահաբաժինների գումարը, վերադարձնել կապիտալը բաժնետերերին կամ թողարկել արժեթղթեր: Կապիտալի կառավարման նպատակները, քաղաքականությունը և ընթացակարգերը չեն փոփոխվել նախորդ տարիների համեմատությամբ:

Բանկի կապիտալի չափի պահանջները սահմանվում և վերահսկվում են ՀՀ ԿԲ-ի կողմից: ՀՀ ԿԲ-ի ներկայիս պահանջների համաձայն՝ բանկերի նվազագույն ընդհանուր կապիտալը պետք է կազմի 30,000,000 հազար դրամ (2022թ-ին՝ 30,000,000 հազար դրամ): 2023թ. մարտի 31-ի և 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկի կապիտալի չափը համապատասխանում էր ՀՀ ԿԲ-ի կողմից սահմանված նվազագույն չափին:

Բանկը որպես կապիտալ սահմանում է օրենսդրությամբ վարկային կազմակերպությունների համար որպես կապիտալ սահմանված հոդվածները: ՀՀ ԿԲ-ի կողմից սահմանված կապիտալի ներկայիս պահանջների համաձայն, որոնք հիմնված են Բազելյան համաձայնագրի սկզբունքների վրա, բանկերը պետք է ապահովեն, որպեսզի կապիտալի և ռիսկով կշռված ակտիվների հարաբերակցության ցուցանիշը («կապիտալի համարժեքության ցուցանիշ») բարձր լինի սահմանված նվազագույն մակարդակից: 2023թ. մարտի 31-ի և 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ սահմանված նվազագույն մակարդակը կազմում էր 12%: 2022թ. մարտի 31-ի և 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկի կապիտալի համարժեքության ցուցանիշը համապատասխանում էր օրենսդրությամբ սահմանված ցուցանիշին:

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է ՀՀ ԿԲ-ի պահանջների համաձայն հաշվարկված կապիտալի համարժեքության ցուցանիշը:

	31.03.2023թ. հազ. դրամ Աուդիտի չենթարկված	31.12.2022թ. հազ. դրամ Աուդիտի չենթարկված
Հիմնական կապիտալ	68,716,536	63,570,962
Լրացուցիչ կապիտալ	3,240,339	4,410,500
Ընդամենը կապիտալ	71,956,875	67,981,462
Ընդամենը ռիսկով կշռված ակտիվներ՝ ներառյալ պարտքային, շուկայական և գործառնական ռիսկերը	400,704,142	378,314,737
Ընդամենը կապիտալի և ռիսկով կշռված ակտիվների տոկոսային հարաբերակցություն (ընդամենը կապիտալի հարաբերակցություն)	17.9%	17.9%

Ռիսկով կշռված ակտիվները չափվում են ռիսկի կշիռների հիերարխիայի միջոցով, որոնք դասակարգված են ըստ բնույթի և արտացոլում են յուրաքանչյուր ակտիվի և պայմանագրային կողմի հետ կապված պարտքային, շուկայական և այլ ռիսկերի գնահատականը՝ հաշվի առնելով պահանջներին համապատասխանող ցանկացած գրավ կամ երաշխավորություն: Նմանատիպ մոտեցում է կիրառվում չճանաչված պայմանագրային հանձնառությունների համար՝ որոշակի ճշգրտումներով՝ հնարավոր կորուստների առավել պայմանական բնույթն արտացոլելու նպատակով:

28 Փոխատվության հանձնառություններ

Բանկն ունի վարկեր տրամադրելու հանձնառություններ: Այս հանձնառությունները նախատեսում են վարկային ռեսուրսների տրամադրում հաստատված վարկերի, վարկային քարտերի սահմանաչափերի և օվերդրաֆտների տեսքով:

Բանկը տրամադրում է ֆինանսական երաշխավորություններ և ակրեդիտիվներ երրորդ անձանց հանդեպ հաճախորդների պարտավորությունների կատարումը երաշխավորելու համար: Այս պայմանագրերն ունեն հաստատուն ժամկետներ՝ սովորաբար մինչև հինգ տարի:

Փոխատվության հանձնառությունների, ֆինանսական երաշխավորությունների և ակրեդիտիվների հետ կապված Բանկը կիրառում է պարտքային ռիսկի կառավարման նույն քաղաքականությունը և ընթացակարգերը, որոնք գործում են իրավաբանական և ֆիզիկական անձանց վարկեր տրամադրելիս:

Աղյուսակում փոխատվության հանձնառությունների գծով արտացոլված գումարները ենթադրում են, որ գումարներն ամբողջությամբ տրամադրված են: Աղյուսակում երաշխավորությունների և ակրեդիտիվների գծով արտացոլված գումարներն իրենցից ներկայացնում են առավելագույն հաշվապահական վնասը, որը կճանաչվի հաշվետու ամսաթվի դրությամբ, եթե պայմանագրային կողմերը չկատարեն իրենց պայմանագրային պարտականությունները:

	31.03.2023թ. հազ. դրամ	31.12.2022թ. հազ. դրամ
Պայմանագրային գումար		
Վարկերի և վարկային գծերի տրամադրման հանձնառություններ	31,761,348	26,692,455
Վարկային քարտերի տրամադրման հանձնառություններ	795,651	7,254,261
Ֆինանսական երաշխավորություններ և ակրեդիտիվներ	9,497,227	8,345,962
	42,054,226	42,292,678
Պարտքային կորստի պահուստ	170,642	186,613

Վերը ներկայացված պայմանագրերով նախատեսված ընդհանուր փոխառվության հանձնառությունները պարտադիր չէ որ իրենցից ներկայացնեն դրամական միջոցների գծով ապագա պահանջներ, քանի որ այս հանձնառությունները կարող են ուժը կորցնել կամ դադարել մինչև կատարվելը: Փոխառվության հանձնառությունները դասված են 1-ին փուլ:

29 Պայմանական դեպքեր

(ա) Դատական վարույթներ

Բնականոն գործունեության ընթացքում Բանկը կարող է հանդես գալ որպես դատական վարույթների և հայցերի կողմ: Ղեկավարությունը գտնում է, որ նման վարույթների կամ հայցերի արդյունքում առաջացող պարտավորությունների վերջնական գումարը, եթե այդպիսիք լինեն, նշանակալի բացասական ազդեցություն չի ունենա ֆինանսական վիճակի կամ ապագա գործունեության արդյունքների վրա:

(բ) Պայմանական հարկային պարտավորություններ

Հայաստանի հարկային համակարգը, լինելով համեմատաբար նոր, բնորոշվում է օրենսդրության, պաշտոնական պարզաբանումների և դատական որոշումների հաճախակի փոփոխություններով, որոնք երբեմն հստակ չեն, հակասական են, ինչը ենթադրում է տարբեր մեկնաբանություններ: Հարկերը ենթակա են ստուգման և ուսումնասիրության հարկային մարմինների կողմից, որոնք իրավասու են սահմանել տույժեր և տուգանքներ: Հարկային օրենսդրության խախտման դեպքում հարկային մարմիններն իրավասու չեն առաջադրել հարկերի գծով լրացուցիչ պարտավորություններ, տույժեր կամ տուգանքներ, եթե խախտման ամսաթվից անցել է երեք տարի:

Այս հանգամանքները Հայաստանում կարող են առաջացնել այլ երկրների ռիսկերի համեմատ շատ ավելի մեծ ռիսկեր: Ղեկավարությունը գտնում է, որ համապատասխանաբար է ճանաչել հարկային պարտավորությունները՝ Հայաստանի կիրառելի հարկային օրենսդրության, պաշտոնական հայտարարությունների և դատական որոշումների իր մեկնաբանությունների հիման վրա: Այնուամենայնիվ, համապատասխան իրավասու մարմինները կարող են ունենալ այլ մեկնաբանություններ, և հետևանքները կարող են էական լինել այս ֆինանսական հաշվետվությունների համար, եթե իրավասու մարմիններին հաջողվի գործադրել իրենց մեկնաբանությունները:

30 Գործարքներ կապակցված կողմերի հետ

(ա) Գործարքներ Տնօրենների խորհրդի և Տնօրինության անդամների հետ

Ստորև ներկայացված է անձնակազմի գծով ծախսերում ներառված ընդհանուր վարձատրությունը դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարիների համար:

	01.01.2023- 31.03.2023թ. հազ. դրամ	01.01.2022- 31.03.2022թ. հազ. դրամ
Աշխատակիցների կարճաժամկետ հատուցումներ	<u>109,702</u>	<u>153,344</u>

Այս գումարները ներառում են Տնօրենների խորհրդի և Տնօրինության անդամների դրամային հատուցումները:

Ստորև ներկայացված են Տնօրենների խորհրդի և Տնօրինության անդամների հետ գործարքների մնացորդները և միջին արդյունավետ տոկոսադրույքները 2023թ. մարտի 31-ի և 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

	2023թ. հազ. դրամ	Միջին արդյունավետ տոկոսադրույք, %	2022թ. հազ. դրամ	Միջին արդյունավետ տոկոսադրույք, %
Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվություն				
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխառվածություններ	278,974	11.92%	291,083	11.1%
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	690,797	6.53%	505,549	4.5%

Ստորև ներկայացված են Տնօրենների խորհրդի և Տնօրինության անդամների հետ գործարքների գծով շահույթում կամ վնասում արտացոլված գումարները դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար:

	2022թ. հազ. դրամ	2021թ. հազ. դրամ
Ծահույթ կամ վնաս		
Տոկոսային եկամուտ	7,253	7,907
Տոկոսային ծախս	(9,776)	(6,009)
Այլ (ծախսեր)/ եկամուտներ	<u>163</u>	<u>-</u>

(զ) Գործարքներ այլ կապակցված կողմերի հետ

Այլ կապակցված կողմերը հիմնականում իրենցից ներկայացնում են Տնօրենների խորհրդի և Տնօրինության անդամների հետ կապակցված կողմերը:

Ստորև ներկայացված են 2023թ. մարտի 31-ի դրությամբ այլ կապակցված կողմերի հետ գործարքների մնացորդները և համապատասխան միջին արդյունավետ տոկոսադրույքները, ինչպես նաև 2023թ. մարտի 31-ին ավարտված ժամանակահատվածի շահույթում կամ վնասում այդ գործարքների գծով արտացոլված գումարները:

	Բաժնետերեր		Այլ կապակցված կողմեր	
	հազ. դրամ	Միջին արդյունավետ տոկոսադրույք %	հազ. դրամ	Միջին արդյունավետ տոկոսադրույք %
Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվություն				
ԱԿՏԻՎՆԵՐ				
Տրված վարկեր (համախառն)	1,623	12.00%	78,652	11.30%
Պարտքային կորստի պահուստ	(28)		(247)	
ՊԵՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ				
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	5,044,804	3.50%	199,930	8.52%
Շահույթ (վնաս)				
Տոկոսային եկամուտ	8		3,131	
Տոկոսային ծախս	(35,779)		(3,919)	
Այլ ծախսեր	(197,924)		-	

Ստորև ներկայացված են 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ այլ կապակցված կողմերի հետ գործարքների մնացորդները և համապատասխան միջին արդյունավետ տոկոսադրույքները, ինչպես նաև 2022թ. մարտի 31-ին ավարտված ժամանակահատվածի շահույթում կամ վնասում այդ գործարքների գծով արտացոլված գումարները:

	Բաժնետերեր		Այլ կապակցված կողմեր	
	հազ. դրամ	Միջին արդյունավետ տոկոսադրույք %	հազ. դրամ	Միջին արդյունավետ տոկոսադրույք %
Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվություն				
ԱԿՏԻՎՆԵՐ				
Տրված վարկեր (համախառն)	-		78,590	11.16%
Պարտքային կորստի պահուստ	-		(192)	
ՊԵՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ				
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	5,723,813	3.10%	566,720	8.25%
Շահույթ (վնաս)				
Տոկոսային եկամուտ	1		4,926	
Տոկոսային ծախս	(12,186)		(7,409)	

31 Ֆինանսական ակտիվներ և պարտավորություններ. Իրական արժեք և հաշվապահական հաշվառման դասակարգում

Բանկը ֆինանսական գործիքների իրական արժեքը չափելիս կիրառում է ստորև ներկայացված իրական արժեքի հիերարխիան, որն արտացոլում է չափումների ժամանակ օգտագործված ելակետային տվյալների նշանակալիությունը:

- 1-ին մակարդակ. նույն գործիքների համար գործող շուկայում գնանշված գները (չճշգրտված):
- 2-րդ մակարդակ. 1-ին մակարդակում ներառված գնանշված գներից տարբեր ելակետային տվյալները, որոնք դիտելի են կամ ուղղակիորեն (այսինքն՝ որպես գներ), կամ անուղղակիորեն (այսինքն՝ գներից ստացվող): Այս դասակարգը ներառում է այն գործիքները, որոնց գնահատման համար կիրառվել են նմանատիպ գործիքների համար գործող շուկայում գնանշված գները, նմանատիպ գործիքների համար գնանշված գներն ակտիվ չհամարվող շուկաներում, կամ գնահատման այլ մեթոդներ, որտեղ բոլոր նշանակալի ելակետային տվյալներն ուղղակիորեն կամ անուղղակիորեն դիտելի են շուկայական տվյալներից:
- 3-րդ մակարդակ. ոչ դիտելի ելակետային տվյալներ: Այս դասակարգը ներառում է բոլոր այն գործիքները, որոնց դեպքում գնահատման մեթոդները ներառում են դիտելի տվյալների վրա չհիմնված ելակետային տվյալները և ոչ դիտելի ելակետային տվյալները նշանակալի ազդեցություն ունեն գործիքի գնահատման վրա: Այս դասակարգը ներառում է այն գործիքները, որոնք գնահատվում են նմանատիպ գործիքների համար գնանշված գների հիման վրա, որոնց գծով պահանջվում են նշանակալի ոչ դիտելի ճշգրտումներ կամ ենթադրություններ՝ գործիքների միջև տարբերություններն արտացոլելու համար:

2023թ. մարտի 31-ի դրությամբ բոլոր ֆինանսական գործիքների, բացառությամբ ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթերի, գնահատված իրական արժեքները մոտավորապես համապատասխանում են դրանց հաշվեկշռային արժեքներին:

2023թ. մարտի 31-ի դրությամբ ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթերի իրական արժեքը ցածր էր վերջիններիս 84,579,959 հազար դրամ հաշվեկշռային արժեքից (2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ 87,234,504 հազար դրամ) 10,933,062 հազար դրամով (2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ 11,458,353 հազար դրամով):

Հանախորդներին տրված վարկերի և փոխատվությունների և հանախորդների ընթացիկ հաշիվների և ավանդների իրական արժեքը դասվել է իրական արժեքի հիերարխիայի 3-րդ մակարդակին, իսկ այլ փոխառությունների, ստորադաս փոխառությունների, թողարկված պարտքային արժեթղթերի և ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթերի իրական արժեքը դասվել է իրական արժեքի հիերարխիայի 2-րդ մակարդակին:

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է 2023թ. մարտի 31-ի դրությամբ իրական արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքների վերլուծությունը՝ իրական արժեքի հիերարխիայի համապատասխան մակարդակների կտրվածքով: Գումարները հիմնված են ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ճանաչված գումարների վրա:

հազ. դրամ	1-ին մակարդակ	2-րդ մակարդակ	3-րդ մակարդակ	Ընդամենը
Իրական արժեքով չափվող ակտիվներ և պարտավորություններ				
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվներ				
- Ներդրումային արժեթղթեր	-	9,342,468	-	9,342,468
	-	9,342,468	-	9,342,468

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ իրական արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքների վերլուծությունը՝ իրական արժեքի հիերարխիայի համապատասխան մակարդակների կտրվածքով: Գումարները հիմնված են ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ճանաչված գումարների վրա:

հազ. դրամ	1-ին մակարդակ	2-րդ մակարդակ	3-րդ մակարդակ	Ընդամենը
Իրական արժեքով չափվող ակտիվներ և պարտավորություններ				
Իրական արժեքով այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվներ				
- Ներդրումային արժեթղթեր	-	9,044,120	-	9,044,120
	-	9,044,120	-	9,044,120

Իրական արժեքի այս գնահատականի նպատակն է ներկայացնել այն մոտավոր գինը, որը շուկայի մասնակիցների միջև սովորական գործարքում կստացվեր ակտիվը վաճառելու կամ կվճարվեր պարտավորությունը փոխանցելու համար չափման ամսաթվի դրությամբ: Այնուամենայնիվ, հաշվի առնելով անորոշությունները և կողմնակալ դատողությունները, իրական արժեքը չպետք է դիտվի որպես իրացման գին՝ անմիջապես ակտիվների վաճառքի կամ պարտավորությունների փոխանցման ժամանակ:

Գնահատման մեթոդները ներառում են գուտ ներկա արժեքի և գեղջված դրամական հոսքերի մոդելները, նմանատիպ գործիքների հետ համեմատությունը, որոնց համար առկա են շուկայական դիտելի գներ, և գնահատման այլ մոդելները: Գնահատման մեթոդներում կիրառվող ենթադրությունները և ելակետային տվյալները ներառում են ոչ թիսկային և ուղենիշային տոկոսադրույքները, վարկային սփրեդերը և այլ հավելավճարները, որոնք օգտագործվում են գեղջման դրույքները, պարտատոմսերի և բաժնետոմսերի գները, արտարժույթի փոխարժեքները, բաժնային գործիքների և բաժնային գործիքների ինդեքսի գները գնահատելու համար: Գնահատման մեթոդների նպատակն է ստանալ այն իրական արժեքը, որն արտացոլում է ֆինանսական գործիքի գինը հաշվետու ամսաթվի դրությամբ, որը կորոշվեր շուկայի մասնակիցների կողմից «անկախ կողմերի միջև գործարքում»:

«Ինեկորանկ» ՓԲԸ

Ֆինանսական հաշվետվություններ

**2022թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված
ֆինանսական տարվա համար**

Բովանդակություն

Անկախ աուդիտորական եզրակացություն.....	3
Շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին հաշվետվություն	8
Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվություն.....	9
Դրամական հոսքերի մասին հաշվետվություն.....	10
Սեփական կապիտալում փոփոխությունների մասին հաշվետվություն.....	11
Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ.....	13

«Քեյ-Փի-Էմ-Ջի Արմենիա» ՍՊԸ
Հայաստանի Հանրապետություն, Երևան 0010
Վ. Սարգսյան փ. 26/1
«Էրեբունի Պլազա» բիզնես կենտրոն, 8-րդ հարկ
Հեռախոս + 374 (10) 595 999
Վեբ կայք www.kpmg.am

Անկախ աուդիտորական Եզրակացություն

«Ինեկոբանկ» ՓԲԸ-ի Բաժնետերերին

Կարծիք

Մենք աուդիտի ենք ենթարկել «Ինեկոբանկ» ՓԲԸ-ի (Բանկ) ֆինանսական հաշվետվությունները, որոնք ներառում են ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունը՝ առ 31 դեկտեմբերի 2022թ., այդ ամսաթվին ավարտված տարվա շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի, սեփական կապիտալում փոփոխությունների և դրամական հոսքերի մասին հաշվետվությունները, ինչպես նաև ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրությունները, որոնք ներառում են հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության նշանակալի մասերը և այլ բացատրական տեղեկատվություն:

Մեր կարծիքով, կից ֆինանսական հաշվետվությունները բոլոր Էական առումներով ճշմարիտ են ներկայացնում Բանկի ֆինանսական վիճակը 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ, ինչպես նաև այդ ամսաթվին ավարտված տարվա ֆինանսական արդյունքները և դրամական հոսքերը՝ Հաշվապահական հաշվառման միջազգային ստանդարտների խորհրդի կողմից հրապարակված ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտների (ՖՀՄՍ) համաձայն:

Կարծիքի հիմք

Մենք աուդիտն իրականացրել ենք Աուդիտի միջազգային ստանդարտներին (ԱՄՍ) համապատասխան: Այդ ստանդարտներից բխող մեր պատասխանատվությունը լրացուցիչ ներկայացված է մեր եզրակացության «Աուդիտորի պատասխանատվությունը ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտի համար» բաժնում: Մենք անկախ ենք Բանկից՝ համաձայն Հաշվապահների Էթիկայի միջազգային ստանդարտների խորհրդի կողմից հրապարակած Պրոֆեսիոնալ հաշվապահի Էթիկայի միջազգային կանոնագրքի (ներառյալ՝ Անկախության միջազգային ստանդարտները) (ՀԷՄՍԽ կանոնագիրք) և Հայաստանի Հանրապետությունում ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտի նկատմամբ կիրառելի Էթիկայի պահանջների, և կատարել ենք Էթիկայի պահանջման մեր այլ պարտականություններն այս պահանջներին և ՀԷՄՍԽ կանոնագրքին համապատասխան: Մենք գտնում ենք, որ ձեռք ենք բերել բավարար համապատասխան աուդիտորական ապացույցներ՝ մեր կարծիքն արտահայտելու համար:

Աուդիտի առանցքային հարցեր

Աուդիտի առանցքային հարցեր են հանդիսանում այն հարցերը, որոնք ըստ մեր մասնագիտական դատողության, առավել նշանակալի էին հաշվետու ժամանակաշրջանի ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտի ընթացքում: Մենք անդրադարձել ենք այդ հարցերին ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտի համատեքստում՝ որպես մեկ ամբողջություն և ֆինանսական հաշվետվությունների վերաբերյալ մեր կարծիքը ձևավորելիս և չենք տրամադրում առանձին կարծիք այս հարցերի վերաբերյալ:

Հաճախորդներին տրված վարկերի և փոխառությունների գծով ակնկալվող պարտքային կորուստներ

Տեղեկատվությունը ներկայացված է ֆինանսական հաշվետվություններին կից Ծանոթագրություն 17-ում:

Աուդիտի առանցքային հարց	Աուդիտի առանցքային հարցի հետ կապված իրականացված աուդիտորական ընթացակարգեր
<p>Հաճախորդներին տրված վարկերը և փոխառությունները կազմում են ընդհանուր ակտիվների 52%-ը և ներառում են ակնկալվող պարտքային կորուստների գծով պահուստը, որը գնահատվում է կանոնավոր հիմունքով և զգայուն է կիրառվող ենթադրությունների նկատմամբ, որոնք ներկայացված են ստորև:</p> <p>Ակնկալվող պարտքային կորուստների գնահատման մոդելը ղեկավարությունից պահանջում է կատարել մասնագիտական դատողություններ և ենթադրություններ հետևյալ առանցքային հարցերի հետ կապված.</p> <ul style="list-style-type: none"> - պարտքային ռիսկի նշանակալի աճի և պարտազանցման ռեպերի ժամանակին բացահայտում հաճախորդներին տրված վարկերի և փոխառությունների հետ կապված (բաշխում 1-ին, 2-րդ և 3-րդ փուլերի միջև՝ ՖՀՄՍ 9 «Ֆինանսական գործիքներ» (այսուհետ՝ ՖՀՄՍ 9) համաձայն), - պարտազանցման տեղի ունենալու հավանականության և պարտազանցման ռեպերում առաջացող կորստի գնահատում, - ակնկալվող դրամական հոսքերի, այդ թվում՝ գրավի իրացումից ակնկալվող դրամական հոսքերի կանխատեսում 3-րդ փուլ դասված հաճախորդներին տրված վարկերի համար: <p>Հաճախորդներին տրված վարկերի և փոխառությունների մեծ ծավալի և ակնկալվող պարտքային կորուստների ժամկետների և գումարների գնահատման բարդության և սուբյեկտիվության պատճառով, այս հարցը դիտարկվում է որպես աուդիտի առանցքային հարց:</p>	<p>Մենք վերլուծել ենք ակնկալվող պարտքային կորուստների գնահատմանը վերաբերող Բանկի մեթոդաբանության և քաղաքականության առանցքային դրույթները ՖՀՄՍ 9-ի պահանջների հետ համապատասխանության տեսանկյունից՝ գործընթացում ներգրավելով նաև պարտքային ռիսկի գծով մասնագետներին:</p> <p>Ակնկալվող պարտքային կորուստների գնահատման հետ կապված ղեկավարության կողմից կատարված մասնագիտական դատողությունների և ենթադրությունների տեղին լինելը վերլուծելու համար մենք իրականացրել ենք հետևյալ աուդիտորական ընթացակարգերը.</p> <ul style="list-style-type: none"> - իրավաբանական անձանց տրված վարկերի համար գնահատել ենք վարկերի փուլերի միջև բաշխումը հսկող համակարգի կառուցվածքը և աշխատանքը: - Ֆիզիկական անձանց տրված վարկերի համար գնահատել ենք ժամկետանցության ժամանակին բացահայտումը և ժամկետանց օրերի հաշվարկը հսկող համակարգի կառուցվածքը, աշխատանքը և ստուգել ենք գործառնական արդյունավետությունը: - իրավաբանական անձանց տրված վարկերի ընտրանքի համար ստուգել ենք, թե արդյոք փուլերը ճիշտ են որոշված Բանկի կողմից՝ վերլուծելով ֆինանսական և ոչ ֆինանսական տեղեկատվությունը, ինչպես նաև Բանկի կողմից կիրառված ենթադրությունները և մասնագիտական դատողությունները: - 1-ին, 2-րդ և 3-րդ փուլերին բաշխված հաճախորդներին տրված վարկերի համար, որոնք գծով ակնկալվող պարտքային կորուստները գնահատվում են խմբային հիմունքով, գնահատել ենք համապատասխան մոդելների տեղին լինելը և համադրել ենք մոդելի ելակետային տվյալներն առաջնային փաստաթղթերի տվյալների հետ ընտրանքային կարգով: - իրավաբանական անձանց տրված՝ 2-րդ փուլ բաշխված վարկերի ընտրանքի համար, որոնք գծով ակնկալվող պարտքային կորուստները գնահատվում

	<p>են անհատական հիմունքով, գնահատել ենք պարտագանցման դեպքում առաջացող կորստի և պարտագանցման տեղի ունենալու հավանականության հաշվարկում օգտագործված ելակետային տվյալների տեղին լինելը:</p> <ul style="list-style-type: none"> - իրավաբանական անձանց տրված՝ 3-րդ փուլ բաշխված վարկերի ընտրանքի համար, որոնց գծով ակնկալվող պարտքային կորուստները գնահատվում են անհատական հիմունքով, գնահատել ենք ապագա դրամական հոսքերի կանխատեսման համար Բանկի կողմից կիրառված ենթադրությունները, ներառյալ իրացվելի գրավի գծով գնահատված մուտքերը և իրացման ակնկալվող պայմանները՝ հիմք ընդունելով շուկայում հրապարակայնորեն հասանելի տեղեկատվությունը - գնահատել ենք ակնկալվող պարտքային կորուստների հաշվարկի Բանկի մեթոդաբանության կանխատեսման կարողությունը՝ համեմատելով 2022թ. հունվարի 1-ի դրությամբ կատարած գնահատումները 2022թ. փաստացի արդյունքների հետ: - գնահատել ենք նաև, թե արդյոք ֆինանսական հաշվետվությունների բացահայտումներն ըստ պատշաճի արտացոլում են Բանկի ենթարկվածությունը պարտքային ռիսկին:
--	--

Այլ տեղեկատվություն

Դեկլարությունը պատասխանատու է այլ տեղեկատվության համար: Այլ տեղեկատվությունը ներառում է տարեկան հաշվետվությունում պարունակվող տեղեկատվությունը, սակայն չի ներառում ֆինանսական հաշվետվությունները և վերջիններիս վերաբերյալ մեր աուդիտորական եզրակացությունը: Ակնկալվում է, որ տարեկան հաշվետվությունը կտրամադրվի մեզ այս աուդիտորական եզրակացության ամսաթվից հետո:

Ֆինանսական հաշվետվությունների վերաբերյալ մեր եզրակացությունը չի անդրադառնում այլ տեղեկատվությանը, և մենք չենք արտահայտի որևէ հավաստիացում այդ տեղեկատվության վերաբերյալ:

Ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտի հետ կապված մեր պատասխանատվությունն է ընթերցել վերը նշված այլ տեղեկատվությանը, երբ այն դառնա հասանելի, և այդ տեղեկատվությունն ընթերցելիս դիտարկել, թե արդյոք առկա են Էական անհամապատասխանություններ այլ տեղեկատվության և ֆինանսական հաշվետվությունների կամ աուդիտի ընթացքում մեր կողմից ձեռք բերված տեղեկատվության միջև կամ այլ Էական խեղաթյուրումներ:

Ղեկավարության և կառավարման օղակներում գտնվող անձանց պատասխանատվությունը ֆինանսական հաշվետվությունների համար

Ղեկավարությունը պատասխանատու է ՖՀՄՍ համաձայն ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստման և ճշմարիտ ներկայացման, և այնպիսի ներքին հսկողության համար, որն ըստ ղեկավարության անհրաժեշտ է խարդախության կամ սխալի հետևանքով էական խեղաթյուրումներից զերծ ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստումն ապահովելու համար:

Ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստելիս ղեկավարությունը պատասխանատու է Բանկի անընդհատ գործելու կարողության գնահատման համար՝ անհրաժեշտության դեպքում բացահայտելով անընդհատությանը վերաբերող հարցերը, ինչպես նաև հաշվապահական հաշվառման անընդհատության հիմունքը կիրառելու համար, եթե ղեկավարությունը չունի Բանկը լուծարելու կամ Բանկի գործունեությունը դադարեցնելու մտադրություն, կամ չունի դրանից խուսափելու իրատեսական այլընտրանք:

Կառավարման օղակներում գտնվող անձիք պատասխանատու են Բանկի ֆինանսական հաշվետվողականության գործընթացի վերահսկման համար:

Աուդիտորի պատասխանատվությունը ֆինանսական հաշվետվությունների համար

Մեր նպատակն է ձեռք բերել ողջամիտ հավաստիացում առ այն, որ ֆինանսական հաշվետվություններն, ամբողջությամբ վերցված, զերծ են էական խեղաթյուրումներից, անկախ դրանց խարդախության կամ սխալի հետևանքով առաջացման հանգամանքից և ներկայացնել մեր կարծիքը ներառող աուդիտորական եզրակացություն: Ողջամիտ հավաստիացումը բարձր մակարդակի հավաստիացում է, սակայն այն չի երաշխավորում, որ ԱՄՍ-ների համապատասխան իրականացված աուդիտի ընթացքում միշտ կհայտնաբերվի էական խեղաթյուրումներ, երբ առկա է: Խեղաթյուրումները կարող են առաջանալ խարդախության կամ սխալի հետևանքով և համարվում են էական, երբ խելամտորեն կարող է ակնկալվել, որ դրանք, առանձին կամ միասին վերցրած, կազդեն ֆինանսական հաշվետվությունների օգտագործողների՝ այդ ֆինանսական հաշվետվությունների հիման վրա կայացվող տնտեսական որոշումների վրա:

ԱՄՍ-ների համաձայն իրականացվող աուդիտի ողջ ընթացքում կիրառում ենք մասնագիտական դատողություն և պահպանում մասնագիտական կասկածամտություն: Ի լրումն՝

- հատկորոշում և գնահատում ենք խարդախության կամ սխալի հետևանքով ֆինանսական հաշվետվությունների էական խեղաթյուրման ռիսկերը, նախագծում և իրականացնում ենք աուդիտորական ընթացակարգեր այդ ռիսկերին արձագանքելու նպատակով և ձեռք ենք բերում աուդիտորական ապացույցներ, որոնք բավարար համապատասխան հիմք են հանդիսանում մեր կարծիքի համար: Խարդախության հետևանքով առաջացած էական խեղաթյուրումը չհայտնաբերելու ռիսկն ավելի մեծ է, քան սխալի հետևանքով էական խեղաթյուրումը չհայտնաբերելու ռիսկը, քանի որ խարդախությունը կարող է ներառել հանցավոր համաձայնություն, զեղծարարություն, միտումնավոր բացթողումներ, սխալ ներկայացումներ կամ ներքին հսկողության համակարգի շրջանցում:
- պատկերացում ենք կազմում աուդիտին վերաբերող ներքին հսկողության մասին՝ տվյալ հանգամանքներին համապատասխան աուդիտորական ընթացակարգեր նախագծելու, և ոչ թե Բանկի ներքին հսկողության արդյունավետության վերաբերյալ կարծիք արտահայտելու համար:
- գնահատում ենք կիրառված հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության տեղին լինելը և ղեկավարության կողմից կատարած հաշվապահական հաշվառման գնահատումների և կից բացահայտումների խելամտությունը:
- եզրահանգում ենք ղեկավարության կողմից հաշվապահական հաշվառման անընդհատության հիմունքի կիրառման տեղին լինելու վերաբերյալ և, հիմնվելով ձեռք բերված աուդիտորական ապացույցների վրա՝ գնահատում ենք, արդյոք առկա է էական անորոշություն դեպքերի կամ հանգամանքները հետ կապված,

որոնք կարող են նշանակալի կասկած հարուցել Բանկի անընդհատ գործելու կարողության վերաբերյալ: Եթե մենք եզրահանգում ենք, որ առկա է Էական անորոշություն, մեզանից պահանջվում է մեր աուդիտորական եզրակացությունում ուշադրություն հրավիրել ֆինանսական հաշվետվությունների համապատասխան բացահայտումներին, կամ, եթե այդ բացահայտումները բավարար չեն, ձևափոխել մեր կարծիքը: Մեր եզրահանգումները հիմնված են մինչև մեր աուդիտորական եզրակացության ամսաթիվը ձեռք բերված աուդիտորական ապացույցների վրա: Այնուամենայնիվ, ապագա դեպքերը կամ հանգամանքները կարող են հանգեցնել Բանկի կողմից անընդհատության հիմունքով գործունեությունը շարունակելու դադարեցմանը:

- գնահատում ենք ֆինանսական հաշվետվությունների ընդհանուր ներկայացումը, կառուցվածքը և բովանդակությունը, ներառյալ բացահայտումները, ինչպես նաև ֆինանսական հաշվետվությունների հիմքում ընկած գործարքների և դեպքերի ճշմարիտ ներկայացումը:

Կառավարման օղակներում գտնվող անձանց, ի թիվս այլ հարցերի, մենք տեղեկացնում ենք աուդիտի պլանավորված շրջանակի և ժամկետների, աուդիտի ընթացքում հայտնաբերված նշանակալի հարցերի, ներառյալ՝ ներքին հսկողությանը վերաբերող նշանակալի թերությունների մասին:

Կառավարման օղակներում գտնվող անձանց տրամադրում ենք նաև հավաստիացում, որ պահպանել ենք անկախությանը վերաբերող Էթիկայի պահանջները և տեղեկացնում ենք բոլոր հարաբերությունների և այլ հարցերի մասին, որոնք ըստ ողջամիտ ենթադրության, կարող են անդրադառնալ մեր անկախության վրա, և, կիրառելի լինելու դեպքում, ռիսկերը վերացնելու կամ անկախության պահպանմանն ուղղված միջոցառումների վերաբերյալ:

Կառավարման օղակներում գտնվող անձանց հաղորդակցված հարցերից որոշում ենք այն հարցերը, որոնք առավել նշանակալի էին հաշվետու ժամանակաշրջանի ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտի ընթացքում և, հետևաբար, հանդիսանում են աուդիտի առանցքային հարցեր: Մենք նկարագրում ենք այդ հարցերը մեր աուդիտորական եզրակացությունում, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ օրենքով կամ կարգավորող ակտերով արգելված է հարցի հրապարակային բացահայտումը, կամ, երբ խիստ բացառիկ հանգամանքներում, որոշում ենք, որ տվյալ հարցը չպետք է ներկայացվի աուդիտորական եզրակացությունում, քանի որ կարող է ողջամտորեն ակնկալվել, որ դրա ներկայացման հետ կապված բացասական հետևանքներն ավելի շատ կլինեն, քան դրա ներկայացումից հանրային օգուտը:

Այս անկախ աուդիտորական եզրակացության ներկայացման հիմք հանդիսացող աուդիտի իրականացման համար պատասխանատու գործընկերն է՝

Իրինա Գևորգյան
Դեկավար գործընկեր, «ԸԵՅ-ՓԻ-ԷՄ-ՋԻ Արմենիա» ՍՊԸ-ի տնօրեն

KPMG Armenia LLC

«ԸԵՅ-ՓԻ-ԷՄ-ՋԻ Արմենիա» ՍՊԸ
8 ապրիլի 2023թ.

	Ծնթյւն	2022թ. հազ. դրամ	2021թ. հազ. դրամ
Արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդով հաշվարկված տոկոսային եկամուտ	4	39,899,958	34,610,432
Տոկոսային ծախս	4	(16,788,441)	(15,066,940)
Չուտ տոկոսային եկամուտ		23,111,517	19,543,492
Միջնորդավճարների և այլ վճարների գծով եկամուտ	5	7,187,756	4,222,587
Միջնորդավճարների և այլ վճարների գծով ծախս	6	(3,073,144)	(2,133,519)
Չուտ եկամուտ միջնորդավճարների և այլ վճարների գծով		4,114,612	2,089,068
Չուտ օգուտ իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական գործիքների գծով		355,977	412,288
Չուտ օգուտ փոխարժեքային տարբերություններից	7	12,609,714	2,607,526
Չուտ օգուտ իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթերի գծով		218	3,308
Չուտ այլ գործառնական եկամուտ	8	373,211	291,815
Գործառնական եկամուտ		40,565,249	24,947,497
Ֆինանսական գործիքների արժեզրկման գույք վերականգնում/(արժեզրկումից գույք կորուստներ)	9	1,768,295	(5,170,750)
Գործառնական եկամուտն արժեզրկումից հետո		42,333,544	19,776,747
Անձնակազմի գծով ծախսեր		(8,909,257)	(5,514,221)
Այլ ընդհանուր վարչական ծախսեր	10	(4,398,268)	(3,215,519)
Շահույթ մինչև շահութահարկով հարկումը		29,026,019	11,047,007
Շահութահարկի գծով ծախս	11	(5,380,377)	(2,039,711)
Շահույթ տարվա համար		23,645,642	9,007,296
Այլ համապարփակ (վնաս)/եկամուտ՝ առանց շահութահարկի			
<i>Հորիզոններ, որոնք վերադասակարգված են կամ կարող են հետագայում վերադասակարգվել որպես շահույթ կամ վնաս</i>			
Ներդրումային արժեթղթերի իրական արժեքի փոփոխության գծով պահուստի շարժ.			
- իրական արժեքի գույք փոփոխություն		(379,787)	(386,421)
- շահույթ կամ վնաս վերադասակարգված գույք գումար		1,390	18,897
<i>Ընդամենը հորիզոններ, որոնք վերադասակարգված են կամ կարող են հետագայում վերադասակարգվել որպես շահույթ կամ վնաս</i>		<i>(378,397)</i>	<i>(367,524)</i>
Այլ համապարփակ վնաս տարվա համար՝ առանց շահութահարկի		(378,397)	(367,524)
Ընդամենը համապարփակ եկամուտ տարվա համար		23,267,245	8,639,772

8-ից 82-րդ էջերում ներկայացված ֆինանսական հաշվետվությունները հաստատվել են Տնօրինության կողմից 2023թ. ապրիլի 7-ին և ստորագրվել են վերջինիս անունից:

 Հայկ Ոսկանյան
 Գործադիր տնօրեն

 Արշարույս Եսահայան
 Գլխավոր հաշվապահ

Շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին հաշվետվությունը պետք է դիտարկվի ֆինանսական հաշվետվությունների բաղկացուցիչ մասը կազմող ծանոթագրությունների հետ մեկտեղ:

	Ծնթգ.	2022թ. հազ. դրամ	2021թ. հազ. դրամ
ԱԿՏԻՎՆԵՐ			
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	12	101,658,852	75,897,971
Ներդրումային արժեթղթեր	13		
- Բանկի կողմից պահվող		90,439,987	46,537,889
- Վաճառքի և հետգնման պայմանագրերի դիմաց գրավադրված		5,838,637	47,567,180
Բանկերին և ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկեր և փոխառվածություններ	14	27,111,928	10,953,887
Հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ	15	3,088,545	3,403,625
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխառվածություններ	16	278,784,266	221,248,728
Իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական գործիքներ		23,991	-
Հիմնական միջոցներ և ոչ նյութական ակտիվներ	17	10,893,667	10,700,336
Օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվներ	18	2,343,410	2,015,000
Այլ ակտիվներ	19	12,807,231	8,179,300
Ընդամենը ակտիվներ		532,990,514	426,503,916
ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ			
Բանկերի ավանդներ և մնացորդներ	20	6,329,864	3,804
Հետգնման պայմանագրերի գծով վճարվելիք գումարներ	21	5,576,694	42,327,472
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	22	373,383,546	253,215,411
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	23	6,528,169	3,589,601
Այլ փոխառություններ	24	43,153,419	52,839,543
Ստորադաս փոխառություններ	24	6,102,830	7,441,804
Ընթացիկ հարկային պարտավորություն		4,223,221	893,793
Հետաձգված հարկային պարտավորություն	12	246,682	490,197
Վարձակալության գծով պարտավորություններ	18	2,613,481	2,216,132
Իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական գործիքներ		1,845	18,632
Այլ պարտավորություններ	25	8,437,707	4,341,622
Ընդամենը պարտավորություններ		456,597,458	367,378,011
ՍԵՓԱԿԱՆ ԿԱՊԻՏԱԼ			
	26		
Բաժնետիրական կապիտալ		19,545,758	14,545,680
Էմիսիոն եկամուտ		7,753,923	7,753,923
Գլխավոր պահուստ		3,500,000	3,500,000
Ծենքերի վերագնահատման պահուստ		1,687,386	1,712,628
Ներդրումային արժեթղթերի վերագնահատման պահուստ		(244,204)	134,193
Զբաղիված շահույթ		44,150,193	31,479,481
Ընդամենը սեփական կապիտալ		76,393,056	59,125,905
Ընդամենը պարտավորություններ և սեփական կապիտալ		532,990,514	426,503,916

Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունը պետք է դիտարկվի ֆինանսական հաշվետվությունների բաղկացուցիչ մասը կազմող ծանոթագրությունների հետ մեկտեղ:

	2022թ. հազ. դրամ	2021թ. հազ. դրամ
Դրամական հոսքեր գործառնական գործունեությունից		
Ստացված տոկոսներ	39,564,896	34,725,336
Վճարված տոկոսներ	(16,547,030)	(15,791,802)
Ստացված միջնորդավճարներ և այլ վճարներ	7,160,312	4,187,724
Վճարված միջնորդավճարներ և այլ վճարներ	(3,073,144)	(2,139,441)
Չուտ մուտքեր իրական արժեքով շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվներից	315,199	507,154
Չուտ մուտքեր արտարժույթով գործառնություններից	13,595,033	2,924,526
Այլ մուտքեր գործառնական գործունեությունից	187,434	49,738
Այլ ընդհանուր վարչական ծախսերի և անձնակազմի գծով ծախսերի վճարումներ	(9,516,830)	(7,133,811)
Գործառնական ակտիվների (աճ)/նվազում		
Հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ	312,902	98,990
Բանկերին և ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկեր և փոխառվածություններ	(16,349,821)	(290,332)
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխառվածություններ	(72,866,310)	(18,927,240)
Այլ ակտիվներ	(5,584,105)	683,880
Գործառնական պարտավորությունների (նվազում)/աճ		
Բանկերի ավանդներ և մնացորդներ	6,995,494	423,034
Հետգնման պայմանագրերի գծով վճարվելիք գումարներ	(36,478,199)	31,266,171
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	143,463,311	42,701,374
Այլ պարտավորություններ	3,579,557	1,594,141
Գործառնական գործունեությունից ստացված զուտ դրամական միջոցներ՝ մինչև շահութահարկի վճարումը	54,758,699	74,879,442
Վճարված շահութահարկ	(2,211,400)	(2,638,295)
Գործառնական գործունեությունից ստացված դրամական հոսքեր	52,547,299	72,241,147
Դրամական հոսքեր ներդրումային գործունեությունից		
Հիմնական միջոցների և ոչ նյութական ակտիվների ձեռքբերում	(1,379,111)	(4,496,030)
Հիմնական միջոցների և ոչ նյութական ակտիվների վաճառք	16,289	246,550
Ներդրումային արժեթղթերի ձեռքբերում	(7,225,487)	(32,531,284)
Մուտքեր իրական արժեքով այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթերի վաճառքից և ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթերի մարումից	2,338,485	7,738,040
Ներդրումային գործունեության համար օգտագործված դրամական հոսքեր	(6,249,824)	(29,042,724)
Դրամական հոսքեր ֆինանսավորման գործունեությունից		
Վճարված շահաբաժիններ	26 (6,000,094)	(7,500,116)
Ստացված այլ փոխառություններ և ստորադաս պարտավորություններ	24 13,694,502	20,326,626
Այլ փոխառությունների և ստորադաս պարտավորությունների մարում	24 (21,086,605)	(37,148,952)
Մուտքեր թողարկված պարտքային արժեթղթերից	23 4,736,188	2,040,590
Թողարկված պարտքային արժեթղթերի մարում	23 (1,500,000)	(8,887,822)
Վարձակալության գծով պարտավորությունների վճարումներ	18 (722,644)	(651,177)
Ֆինանսավորման գործունեության համար օգտագործված դրամական հոսքեր	(10,878,653)	(31,820,851)
Դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների զուտ աճ	35,418,822	11,377,572
Փոխանակման փոխարժեքի փոփոխության ազդեցությունը դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների վրա	(9,631,992)	(4,563,223)
Արժեզրկման գծով պահուստի փոփոխությունների ազդեցություն	(25,949)	(7,312)
Դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները տարեսկզբի դրությամբ	75,897,971	69,090,934
Դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները տարեվերջի դրությամբ	12 101,658,852	75,897,971

Դրամական հոսքերի մասին հաշվետվությունը պետք է դիտարկվի ֆինանսական հաշվետվությունների բաղկացուցիչ մասը կազմող ծանոթագրությունների հետ մեկտեղ:

	Բաժնետիրական կապիտալ	Էմիսիոն եկամուտ	Գլխավոր պահուստ	Հոդատարածքի և շենքերի վերագնահա- տումից աճ	Ներդրումային արժեթղթերի իրական արժեքի փոփոխության գծով պահուստ	Զբաղիված շահույթ	Ընդամենը սեփական կապիտալ
հազ. դրամ							
Մնացորդը առ 1 հունվարի 2022թ.	14,545,680	7,753,923	3,500,000	1,712,628	134,193	31,479,481	59,125,905
Ընդամենը համապարփակ ֆինանսական արդյունք							
Շահույթ տարվա համար	-	-	-	-	-	23,645,642	23,645,642
Այլ համապարփակ վնաս							
<i>Հորվածներ, որոնք վերադասակարգված են կամ կարող են հետագայում վերադասակարգվել որպես շահույթ կամ վնաս</i>							
Ներդրումային արժեթղթերի իրական արժեքի փոփոխության գծով պահուստ							
- իրական արժեքի գուտ փոփոխություն՝ առանց շահութահարկի	-	-	-	-	(379,787)	-	(379,787)
- շահույթ կամ վնաս վերադասակարգված գուտ գումար	-	-	-	-	1,390	-	1,390
Ընդամենը այլ համապարփակ վնաս	-	-	-	-	(378,397)	-	(378,397)
Ընդամենը համապարփակ ֆինանսական արդյունք տարվա համար	-	-	-	-	(378,397)	23,645,642	23,267,245
Գործառնություններ սեփականատերերի հետ՝ գրանցված ուղղակիորեն սեփական կապիտալում							
Բաժնետիրական կապիտալի համալրում	5,000,078	-	-	-	-	(5,000,078)	-
Վճարված շահաբաժիններ	-	-	-	-	-	(6,000,094)	(6,000,094)
Ընդամենը գործառնություններ սեփականատերերի հետ	5,000,078	-	-	-	-	(11,000,172)	(6,000,094)
<i>Հորվածներ, որոնք երբևէ հետագայում չեն վերադասակարգվի որպես շահույթ կամ վնաս</i>							
Տեղափոխում վերագնահատումից աճից չբաղիված շահույթ	-	-	-	(25,242)	-	25,242	-
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի 2022թ.	19,545,758	7,753,923	3,500,000	1,687,386	(244,204)	44,150,193	76,393,056

Մեփական կապիտալում փոփոխությունների մասին հաշվետվությունը պետք է դիտարկվի ֆինանսական հաշվետվությունների բաղկացուցիչ մասը կազմող ծանոթագրությունների հետ մեկտեղ:

	Բաժնետիրական կապիտալ	Էմիսիոն եկամուտ	Գլխավոր պահուստ	Հոդատարածքի և շենքերի վերագնահա- տումից աճ	Ներդրումային արժեթղթերի իրական արժեքի փոփոխության գծով պահուստ	Զբաղիված շահույթ	Ընդամենը սեփական կապիտալ
հազ. դրամ							
Մնացորդը առ 1 հունվարի 2021թ.	14,545,680	7,753,923	3,500,000	1,737,869	501,717	29,947,060	57,986,249
Ընդամենը համապարփակ ֆինանսական արդյունք							
Շահույթ տարվա համար	-	-	-	-	-	9,007,296	9,007,296
Այլ համապարփակ վնաս							
<i>Հողվածներ, որոնք վերադասակարգված են կամ կարող են հետագայում վերադասակարգվել որպես շահույթ կամ վնաս</i>							
Ներդրումային արժեթղթերի իրական արժեքի փոփոխության գծով պահուստ							
- իրական արժեքի գուտ փոփոխություն՝ առանց շահութահարկի	-	-	-	-	(386,421)	-	(386,421)
- շահույթ կամ վնաս վերադասակարգված գուտ գումար	-	-	-	-	18,897	-	18,897
Ընդամենը այլ համապարփակ վնաս	-	-	-	-	(367,524)	-	(367,524)
Ընդամենը համապարփակ ֆինանսական արդյունք տարվա համար	-	-	-	-	(367,524)	9,007,296	8,639,772
Գործառնություններ սեփականատերերի հետ՝ գրանցված ուղղակիորեն սեփական կապիտալում							
Վճարված շահաբաժիններ	-	-	-	-	-	(7,500,116)	(7,500,116)
Ընդամենը գործառնություններ սեփականատերերի հետ	-	-	-	-	-	(7,500,116)	(7,500,116)
<i>Հողվածներ, որոնք երբևէ հետագայում չեն վերադասակարգվի որպես շահույթ կամ վնաս</i>							
Տեղափոխում վերագնահատումից աճից չբաղիված շահույթ	-	-	-	(25,241)	-	25,241	-
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի 2021թ.	14,545,680	7,753,923	3,500,000	1,712,628	134,193	31,479,481	59,125,905

Մեփական կապիտալում փոփոխությունների մասին հաշվետվությունը պետք է դիտարկվի ֆինանսական հաշվետվությունների բաղկացուցիչ մասը կազմող ծանոթագրությունների հետ մեկտեղ:

1 Ներածություն

(ա) Կազմակերպչական կառուցվածքը և հիմնական գործունեությունը

«Ինելիքանկ» ՓԲԸ-ն (Բանկ) հիմնադրվել է Հայաստանի Հանրապետությունում որպես փակ բաժնետիրական ընկերություն 1996թ-ին: Բանկի հիմնական գործունեությունն է ավանդների ներգրավումը, հաճախորդների հաշիվների սպասարկումը, վարկերի, երաշխավորությունների տրամադրումը, վճարահաշվարկային գործառնությունների, ինչպես նաև արժեթղթերով և արտարժույթով գործարքների իրականացումը: Բանկի գործունեությունը կարգավորվում է Հայաստանի Հանրապետության կենտրոնական բանկի (ՀՀ ԿԲ) կողմից: Բանկն ունի բանկային գործունեություն իրականացնելու լիցենզիա և Հայաստանի Հանրապետության ավանդների երաշխավորման համակարգի անդամ է:

Բանկի իրավաբանական հասցեն է՝ Հայաստանի Հանրապետություն, Երևան 0001, Թումանյան փ. 17:

Բանկն ունի 25 մասնաճյուղ (2021թ-ին՝ 25 մասնաճյուղ) և գլխամասային գրասենյակ: Բանկի ակտիվների և պարտավորությունների մեծամասնությունը գտնվում է Հայաստանի Հանրապետությունում:

Բանկի բաժնետերերն են Ավետիս Բաղդասյանը (39.98%) և Կարեն Սաֆարյանը (34.58%): Կապակցված կողմերի հետ գործարքների մանրամասները բացահայտված են Ծանոթագրություն 31-ում:

(բ) Հայաստանի գործարար միջավայրը

Բանկն իր գործունեությունն իրականացնում է Հայաստանում: Համապատասխանաբար, Բանկի գործունեության վրա ազդեցություն են ունենում Հայաստանի տնտեսությունը և ֆինանսական շուկան, որոնց բնորոշ են զարգացող շուկայի հատկանիշներ: Իրավական, հարկային և օրենսդրական համակարգերը շարունակում են զարգանալ, սակայն կարող են ունենալ տարբեր մեկնաբանություններ և ենթակա են հաճախակի փոփոխությունների, ինչը, այլ իրավական և ֆինանսական խոչընդոտների հետ մեկտեղ, լրացուցիչ բարդություններ է ստեղծում Հայաստանում գործող կազմակերպությունների համար: Բացի այդ, 2020թ. սեպտեմբերին Լեռնային Ղարաբաղում բռնկված զինված հակամարտությունը, որին հաջորդեց հրադադարի մասին համաձայնագիրը Լեռնային Ղարաբաղի վիճելի տարածքների շուրջ, հանգեցրեց սոցիալական հուզումների Հայաստանում: Չնայած հրադադարի մասին համաձայնագրի, Հայաստանի և Ադրբեջանի զինված ուժերը ներքաշվել են սահմանային բախման մեջ, ինչն իր հերթին մեծացրել է անորոշությունը բիզնես միջավայրում:

2022թ. փետրվարին Ռուսաստանի Դաշնության և Ուկրաինայի միջև բռնկված ռազմական հակամարտության պատճառով մի շարք երկրներ պատժամիջոցներ սահմանեցին Ռուսաստանի Դաշնության դեմ: Հակամարտությունն ազդեցություն ունի ոչ միայն երկու երկրների տնտեսական գործունեության, այլև՝ համաշխարհային տնտեսության վրա: Պատժամիջոցների արդյունքում աշխարհի շատ երկրներում հումքային և պարենային ապրանքների գներն աճել են, խախտվել են ռեսուրսների մատակարարման հաստատված կապերը, դիտվում է գնաճի ազդեցություն գների վրա, և վերլուծաբանները կանխատեսում են նաև տնտեսական հետևանքներ համաշխարհային արդյունաբերության համար:

Ֆինանսական հաշվետվություններն արտացոլում են Բանկի գործունեության և ֆինանսական վիճակի վրա Հայաստանի գործարար միջավայրի ազդեցության դեկավարության գնահատականը: Այսպես գործարար միջավայրը կարող է տարբերվել դեկավարության գնահատականից:

2 Պատրաստման հիմունքներ

(ա) Համապատասխանության հավաստում

Ներկայացված ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են Հաշվապահական հաշվառման միջազգային ստանդարտների խորհրդի կողմից հրապարակված Ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտների (ՖՀՄՍ) համաձայն:

(բ) Չափման հիմունքներ

Ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են սկզբնական արժեքի հիմունքով, բացառությամբ իրական արժեքով շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական գործիքների և իրական արժեքով այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթերի, որոնք ներկայացված են իրական արժեքով, և հողատարածքի ու շենքերի, որոնք ներկայացված են վերագնահատված արժեքով:

(գ) Ֆունկցիոնալ և ներկայացման արժույթ

Բանկի ֆունկցիոնալ արժույթը ՀՀ դրամն է (դրամ), որը, լինելով Հայաստանի Հանրապետության ազգային արժույթը, արտացոլում է Բանկի գործունեության հիմքում ընկած իրադարձությունների և հանգամանքների տնտեսական էությունը:

Դրամը նաև այս ֆինանսական հաշվետվությունների ներկայացման արժույթն է: 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի և 2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ՀՀ ԿԲ-ի պաշտոնական փոխարժեքներն էին համապատասխանաբար 393.57 դրամ և 480.14 դրամ 1 ԱՄՆ դոլարի համար և 420.06 դրամ և 542.61 դրամ 1 եվրոյի համար:

Ֆինանսական տեղեկատվությունը ներկայացված է դրամով՝ հազարների ճշտությամբ:

(դ) Գնահատումների և դատողությունների օգտագործում

Ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստելիս ղեկավարությունը կատարել է դատողություններ, գնահատումներ և ենթադրություններ, որոնք ազդեցություն ունեն Բանկի հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության կիրառման, ինչպես նաև ակտիվների, պարտավորությունների, եկամտի և ծախսի ներկայացված գումարների վրա: Փաստացի արդյունքները կարող են տարբերվել այդ գնահատումներից:

Գնահատումները և հիմքում ընկած ենթադրությունները շարունակաբար վերանայվում են: Հաշվապահական հաշվառման գնահատումների վերանայումները ճանաչվում են այն ժամանակաշրջանում, որում վերանայվել են, և այն ապագա ժամանակաշրջաններում, որոնց վրա կարող են ազդեցություն ունենալ:

Դատողություններ

Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության կիրառման ընթացքում կատարված այն դատողությունների վերաբերյալ տեղեկատվությունը, որոնք նշանակալի ազդեցություն ունեն ֆինանսական հաշվետվություններում ճանաչված գումարների վրա, ներկայացված է հետևյալ ծանոթագրություններում.

- ֆինանսական ակտիվների, այդ թվում՝ ներդրումային արժեթղթերի դասակարգում. այն բիզնես մոդելի գնահատում, որի ներքո պահվում են ակտիվները, և գնահատում, արդյոք ֆինանսական ակտիվի պայմանագրային պայմանները հանդիսանում են միայն մայր գումարի և չմարված մայր գումարի գծով հաշվարկված տոկոսների վճարումներ – Ծանոթագրություն 3 (ե) (i),
- չափանիշների սահմանում որոշելու համար, արդյոք տեղի է ունեցել ֆինանսական ակտիվի պարտքային ռիսկի նշանակալի աճ սկզբնական ճանաչումից ի վեր, և ակնկալվող պարտքային կորուստների (ԱՂԿ) չափման համար օգտագործվող մոդելների ընտրություն և հաստատում – Ծանոթագրություն 27 (գ),
- չափանիշների սահմանում որոշելու համար ֆինանսական ակտիվների դուրսգրման սահմանաչափը, որից հետո վերականգնումներ չեն ակնկալվում:

Ենթադրություններ և գնահատման անորոշություն

Այն ենթադրությունների և գնահատման անորոշության վերաբերյալ տեղեկատվությունը, որոնց դեպքում առկա է նշանակալի ռիսկ, որ դրանք հաջորդ ֆինանսական տարվա ընթացքում կարող են հանգեցնել էական ճշգրտումների, ներկայացված է հետևյալ ծանոթագրություններում.

- ֆինանսական գործիքների արժեգրկում. որոշել էլակետային տվյալներն ակնկալվող պարտքային կորուստների գնահատման մոդելի համար – Ծանոթագրություն 27 (գ),
- ֆինանսական ակտիվների և ֆինանսական պարտավորությունների իրական արժեքի գնահատում – Ծանոթագրություն 32:

3 Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության նշանակալի մասեր

Ստորև ներկայացված հաշվապահական հաշվառման քաղաքականությունը հետևողականորեն կիրառվել է այս ֆինանսական հաշվետվություններում ներկայացված բոլոր ժամանակաշրջանների համար: Որոշ փոփոխություններ և մեկնաբանություններ առաջին անգամ կիրառվում են 2022թ-ին, սակայն ազդեցություն չունեն Բանկի ֆինանսական հաշվետվությունների վրա:

(ա) Արտարժույթով գործառնություններ

Արտարժույթով գործառնությունները վերահաշվարկվում են ֆունկցիոնալ արժույթի գործառնության ամսաթվի փոխարժեքով:

Հաշվետու ամսաթվի դրությամբ արտարժույթով դրամային ակտիվները և պարտավորությունները վերահաշվարկվում են ֆունկցիոնալ արժույթի այդ օրվա փոխարժեքով: Դրամային հոդվածների հետ կապված արտարժույթով գործառնությունների գծով օգուտը կամ կորուստն իրենից ներկայացնում է տարբերությունը ժամանակաշրջանի սկզբի դրությամբ ֆունկցիոնալ արժույթով արտահայտված, ժամանակաշրջանի համար արդյունավետ տոկոսադրույքով հաշվարկված տոկոսների և վճարումների մասով ճշգրտված ամորտիզացված արժեքի և հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ գործող փոխարժեքով վերահաշվարկված արտարժույթով արտահայտված ամորտիզացված արժեքի միջև:

Իրական արժեքով չափվող արտարժույթով ոչ դրամային ակտիվները և պարտավորությունները վերահաշվարկվում են ֆունկցիոնալ արժույթի իրական արժեքի որոշման ամսաթվի փոխարժեքով: Սկզբնական արժեքով չափվող արտարժույթով ոչ դրամային հոդվածները վերահաշվարկվում են գործառնության ամսաթվի փոխարժեքով:

Վերահաշվարկից առաջացող փոխարժեքային տարբերությունները ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում, բացառությամբ բաժնային գործիքների վերահաշվարկից առաջացող տարբերությունների, որոնց հետ կապված որոշում է կայացվել իրական արժեքի հետագա փոփոխությունները ներկայացնել այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի կազմում:

(բ) Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ

Դրամական միջոցները և դրանց համարժեքներ են կանխիկը և ՀՀ ԿԲ-ում և այլ բանկերում պահվող սահմանափակումներ չունեցող մնացորդները (նոստրո հաշիվներ): ՀՀ ԿԲ-ում պահվող պարտադիր պահուստային ավանդը չի համարվում դրամական միջոցների համարժեք, քանի որ դրանից միջոցների ելքագրումը սահմանափակված է: Դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները հաշվառվում են ամորտիզացված արժեքով՝ ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում:

(գ) Տոկոսներ

Արդյունավետ տոկոսադրույք

Տոկոսային եկամուտը և ծախսը ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը: Արդյունավետ տոկոսադրույքն այն դրույքն է, որը ֆինանսական գործիքի ակնկալվող ժամկետի համար գնահատված ապագա դրամական վճարումները կամ մուտքերը զեղչում է ճիշտ մինչև՝

- ֆինանսական ակտիվի համախառն հաշվեկշռային արժեք կամ
- ֆինանսական պարտավորության ամորտիզացված արժեք:

Ֆինանսական գործիքների, բացառությամբ ձեռք բերված կամ սկզբնավորված պարտքային առումով արժեզրկված ակտիվների, արդյունավետ տոկոսադրույքը հաշվարկելիս Բանկը գնահատում է ապագա դրամական հոսքերը՝ դիտարկելով ֆինանսական գործիքի բոլոր պայմանագրային պայմանները, սակայն առանց հաշվի առնելու ակնկալվող պարտքային կորուստները: Ձեռք բերված կամ սկզբնավորված պարտքային առումով արժեզրկված ֆինանսական ակտիվների համար հաշվարկվում է պարտքային ռիսկով ճշգրտված արդյունավետ տոկոսադրույք՝ կիրառելով գնահատված ապագա դրամական հոսքերը՝ ներառյալ ակնկալվող պարտքային կորուստները:

Արդյունավետ տոկոսադրույքի հաշվարկը ներառում է գործարքի գծով ծախսումները և վճարված կամ ստացված բոլոր միջնորդավճարները և գումարները, որոնք կազմում են արդյունավետ տոկոսադրույքի անբաժանելի մասը: Գործարքի գծով ծախսումները ներառում են այն լրացուցիչ ծախսումները, որոնք ուղղակիորեն վերագրելի են ֆինանսական ակտիվի կամ ֆինանսական պարտավորության ձեռքբերմանը կամ թողարկմանը:

Ամորտիզացված արժեք և համախառն հաշվեկշռային արժեք

Ֆինանսական ակտիվի կամ ֆինանսական պարտավորության ամորտիզացված արժեքն այն գումարն է, որով ֆինանսական ակտիվը կամ ֆինանսական պարտավորությունը չափվում է սկզբնական ճանաչման պահին՝ հանած մայր գումարի վճարումները, գումարած կամ հանած արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդով հաշվարկված սկզբնական և մարման ենթակա գումարների միջև տարբերության կուտակային ամորտիզացիան և, ֆինանսական ակտիվների համար՝ ճշգրտված ակնկալվող պարտքային կորուստների գծով պահուստի մասով:

Ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվի համախառն հաշվեկշռային արժեքը ֆինանսական ակտիվի ամորտիզացված արժեքն է նախքան ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստի մասով ճշգրտումը:

Տոկոսային եկամտի և ծախսի հաշվարկ

Ֆինանսական ակտիվի կամ ֆինանսական պարտավորության արդյունավետ տոկոսադրույքը հաշվարկվում է ֆինանսական ակտիվի կամ ֆինանսական պարտավորության սկզբնական ճանաչման պահին: Տոկոսային եկամուտը և ծախսը հաշվարկելիս արդյունավետ տոկոսադրույքը կիրառվում է ակտիվի համախառն հաշվեկշռային արժեքի նկատմամբ (եթե ակտիվը պարտքային առումով արժեզրկված չէ) կամ պարտավորության ամորտիզացված արժեքի նկատմամբ: Արդյունավետ տոկոսադրույքը վերանայվում է լողացող տոկոսադրույքով գործիքների դրամական հոսքերի պարբերական վերագնահատման արդյունքում՝ շուկայական դրույքների փոփոխություններն արտացոլելու նպատակով:

Այնուամենայնիվ, սկզբնական ճանաչումից հետո պարտքային առումով արժեզրկված դարձած ֆինանսական ակտիվների համար տոկոսային եկամուտը հաշվարկվում է կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքը ֆինանսական ակտիվի ամորտիզացված արժեքի նկատմամբ: Եթե ակտիվն այլևս չի համարվում պարտքային առումով արժեզրկված, տոկոսային եկամտի հաշվարկը կրկին իրականացվում է համախառն հաշվեկշռային արժեքի նկատմամբ:

Սկզբնական ճանաչման պահին պարտքային առումով արժեզրկված ֆինանսական ակտիվների համար տոկոսային եկամուտը հաշվարկվում է կիրառելով պարտքային ռիսկով ճշգրտված արդյունավետ տոկոսադրույքն ակտիվի ամորտիզացված արժեքի նկատմամբ: Տոկոսային եկամտի հաշվարկը չի իրականացվում համախառն հաշվեկշռային արժեքի նկատմամբ, նույնիսկ եթե ակտիվի պարտքային ռիսկը նվազում է:

Տեղեկատվությունն այն մասին, թե որ դեպքերում են ֆինանսական ակտիվները համարվում պարտքային առումով արժեզրկված, ներկայացված է Ծանոթագրություն 3 (ե) (iv) կետում:

Ներկայացում

Ծահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին հաշվետվությունում ներկայացված արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդով հաշվարկված տոկոսային եկամուտը ներառում է՝

- ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվների գծով տոկոսները,
- իրական արժեքով այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող պարտքային գործիքների գծով տոկոսները:

Ծահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին հաշվետվությունում ներկայացված տոկոսային ծախսը ներառում է ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական պարտավորությունների գծով տոկոսային ծախսը:

(դ) Վճարներ և միջնորդավճարներ

Վճարների և միջնորդավճարների տեսքով եկամուտը և ծախսերը, որոնք կազմում են ֆինանսական ակտիվի կամ ֆինանսական պարտավորության արդյունավետ տոկոսադրույքի անբաժանելի մասը, ներառվում են արդյունավետ տոկոսադրույքի հաշվարկում (տես Ծանոթագրություն 3 (գ)):

Վճարների և միջնորդավճարների տեսքով այլ եկամուտը, ներառյալ հաշիվների սպասարկման վճարները և վաճառքների գծով միջնորդավճարները, ճանաչվում է համապատասխան ծառայությունը մատուցելիս: Եթե չի ակնկալվում, որ փոխատվության հանձնառությունը կհանգեցնի վարկի տրամադրման, ապա համապատասխան փոխատվության հանձնառության գծով վճարը ճանաչվում է գծային մեթոդով՝ հանձնառության ժամկետի ընթացքում:

Հաճախորդի հետ պայմանագիրը, որի արդյունքում Բանկի ֆինանսական հաշվետվություններում ճանաչվում է ֆինանսական գործիք, կարող է մասնակիորեն գտնվել ՖՀՄՄ 9-ի գործողության ոլորտում և մասնակիորեն՝ ՖՀՄՄ 15-ի գործողության ոլորտում: Նման դեպքերում Բանկը նախ կիրառում է ՖՀՄՄ 9-ը՝ առանձնացնելու և չափելու համար պայմանագրի այն մասը, որը գտնվում է ՖՀՄՄ 9-ի գործողության ոլորտում, այնուհետև կիրառում է ՖՀՄՄ 15-ը՝ պայմանագրի մնացած մասի համար:

Վճարների և միջնորդավճարների տեսքով այլ ծախսերը հիմնականում վերաբերում են գործարքների գծով վճարներին և սպասարկման վճարներին, որոնք ծախսագրվում են ծառայությունը ստանալիս:

(ե) Ֆինանսական ակտիվներ և ֆինանսական պարտավորություններ

i. Դասակարգում

Ֆինանսական ակտիվներ

Սկզբնական ճանաչման պահին ֆինանսական ակտիվը դասակարգում է որպես ամորտիզացված արժեքով չափվող, իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող կամ իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող:

Ֆինանսական ակտիվը չափվում է ամորտիզացված արժեքով, եթե այն բավարարում է ստորև ներկայացված երկու պայմանները և նախորոշված չէ որպես իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող:

- ակտիվը պահվում է այնպիսի բիզնես մոդելի շրջանակում, որի նպատակն է պահել ակտիվը պայմանագրային դրամական հոսքեր հավաքելու համար և
- ֆինանսական ակտիվի պայմանագրային պայմանները որոշակի ամսաթվերին առաջացնում են դրամական հոսքեր, որոնք միայն մայր գումարի և չմարված մայր գումարի գծով հաշվարկված տոկոսների վճարումներ են:

Պարտքային գործիքը չափվում է իրական արժեքով այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով, եթե այն բավարարում է ստորև ներկայացված երկու պայմանները և նախորոշված չէ որպես իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող:

- ակտիվը պահվում է այնպիսի բիզնես մոդելի շրջանակում, որի նպատակն իրագործվում է թե՛ պայմանագրային դրամական հոսքերը հավաքելու և թե՛ ֆինանսական ակտիվները վաճառելու միջոցով և
- ֆինանսական ակտիվի պայմանագրային պայմանները որոշակի ամսաթվերին առաջացնում են դրամական հոսքեր, որոնք միայն մայր գումարի և չմարված մայր գումարի գծով հաշվարկված տոկոսների վճարումներ են:

Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով իրական արժեքով չափվող պարտքային ֆինանսական ակտիվների գծով օգուտները և կորուստները ճանաչվում են այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում, բացառությամբ ստորև ներկայացվածների, որոնք ճանաչվում են նույն կերպ ինչ որ ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվների գծով օգուտը և կորուստները:

- արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդով հաշվարկված տոկոսային եկամուտ,
- ակնկալվող պարտքային կորուստ և հակադարձումներ և
- արտարժույթի փոխարժեքային տարբերություններից օգուտներ և վնասներ:

Երբ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով իրական արժեքով չափվող պարտքային ֆինանսական ակտիվն ապաճանաչվում է, այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում նախկինում ճանաչված կուտակային օգուտը կամ կորուստը սեփական կապիտալից վերադասակարգվում է շահույթ կամ վնաս:

Առևտրական նպատակով չպահվող բաժնային գործիքում ներդրման սկզբնական ճանաչման ժամանակ Բանկը կարող է անշրջելի ընտրություն կատարել՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում ներկայացնելու իրական արժեքի հետագա փոփոխությունները: Այս ընտրությունը կատարվում է առանձին՝ յուրաքանչյուր ներդրման համար:

Այս բաժնային գործիքների գծով օգուտները և կորուստները երբեք չեն վերադասակարգվում շահույթի կամ վնասի կազմ, և շահույթում կամ վնասում արժեզրկում չի ճանաչվում: Ծահաբաժինները ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ շահաբաժինն ակնհայտորեն ներկայացնում է ներդրման ինքնարժեքի մասի վերականգնումը, որի դեպքում ճանաչվում է այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի կազմում: Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի կազմում ճանաչված կուտակային օգուտները և կորուստները փոխանցվում են չբաշխված շահույթ՝ ներդրման օտարման պահին:

Մյուս բոլոր ֆինանսական ակտիվները դասակարգվում են որպես իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող:

Բացի այդ, սկզբնական ճանաչման պահին Բանկը կարող է անշրջելիորեն նախորոշել ֆինանսական ակտիվը, որն այլապես բավարարում է ամորտիզացված արժեքով կամ իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվելու պահանջները, որպես իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող, եթե դա կվերացնի կամ էականորեն կնվազեցնի հաշվառման անհամապատասխանությունը, որը հակառակ դեպքում կառաջանար:

Բիզնես մոդելի գնահատում

Բանկը պորտֆելի մակարդակով գնահատում է այն բիզնես մոդելի նպատակը, որի շրջանակում պահվում է ակտիվը, քանի որ այս գնահատումը լավագույնս արտացոլում է գործունեությունը կառավարելու և ղեկավարությանը տեղեկատվություն տրամադրելու եղանակը: Այդ դեպքում դիտարկվում է հետևյալ տեղեկատվությունը.

- պորտֆելի համար սահմանված քաղաքականությունը և նպատակները և այդ քաղաքականության աշխատանքը գործնականում: Մասնավորապես, արդյոք ղեկավարության ռազմավարության նպատակն է ապահովել պայմանագրով նախատեսված տոկոսային եկամտի ստացումը, ապահովել տոկոսային որոշակի եկամտաբերության մակարդակը, համապատասխանեցնել ֆինանսական ակտիվների ժամկետներն այն պարտավորությունների ժամկետներին, որոնք ֆինանսավորում են այդ ակտիվներով, կամ իրացնել դրամական հոսքերն ակտիվների վաճառքի միջոցով:
- ինչպես է գնահատվում պորտֆելի կատարողականը և ինչպես է այդ տեղեկատվությունը հաղորդվում Բանկի ղեկավարությանը:
- բիզնես մոդելի (և այդ բիզնես մոդելում պահվող ֆինանսական ակտիվների) վրա ազդող ռիսկերը և այդ ռիսկերի կառավարման եղանակը:
- ինչպես են վարձատրվում բիզնեսի ղեկավարները (օրինակ՝ արդյոք վարձատրությունը հիմնված է կառավարվող ֆինանսական ակտիվների իրական արժեքի, թե՛ հավաքված դրամական հոսքերի վրա):
- նախորդ ժամանակաշրջաններում վաճառքների հաճախականությունը, ծավալը և ժամկետները, այդ վաճառքների պատճառները և ապագա վաճառքների հետ կապված ակնկալիքները: Այնուամենայնիվ, վաճառքների վերաբերյալ տեղեկատվությունը չի դիտարկվում մեկուսի, այն դիտարկվում է որպես մեկ ընդհանուր վերլուծության մաս առ այն, թե ինչպես են իրագործվում ֆինանսական ակտիվների կառավարման համար Բանկի առաջադրված նպատակները և ինչպես են իրացվում դրամական հոսքերը:

Ֆինանսական ակտիվները, որոնք պահվում են առևտրական նպատակով կամ կառավարվում են և որոնց արդյունքը գնահատվում է իրական արժեքի հիմունքով, չափվում են իրական արժեքով շահույթի կամ վնասի միջոցով, քանի որ չեն պահվում ոչ պայմանագրային դրամական հոսքեր հավաքելու և ոչ էլ՝ պայմանագրային դրամական հոսքեր հավաքելու և ֆինանսական ակտիվներ վաճառելու համար:

Գնահատում, արդյոք պայմանագրային դրամական հոսքերը միայն մայր գումարի և տոկոսների վճարումներ են

Այս գնահատման նպատակների համար «մայր գումարը» սահմանվում է որպես ֆինանսական ակտիվի իրական արժեքը սկզբնական ճանաչման պահին: «Տոկոսը» սահմանվում է որպես փողի ժամանակային արժեքի և որոշակի ժամանակահատվածում չմարված մայր գումարի հետ կապված պարտքային ռիսկի և փոխատվության հետ առնչվող այլ հիմնական ռիսկերի ու ծախսերի (օրինակ՝ իրացվելիության ռիսկի և վարչական ծախսերի) համար հատուցում և ներառում է շահույթի մարժան:

Գնահատելու համար, արդյոք պայմանագրային դրամական հոսքերը միայն մայր գումարի և տոկոսների վճարումներ են, Բանկը դիտարկում է գործիքի պայմանագրային պայմանները: Այս դիտարկումը ներառում է այն գնահատումը, արդյոք ֆինանսական ակտիվը պարունակում է այնպիսի պայմանագրային պայման, որը կարող է այնպես փոխել պայմանագրային դրամական հոսքերի ժամկետները կամ գումարը, որ ֆինանսական ակտիվը չբավարարի այս պայմանը: Գնահատումն իրականացնելիս Բանկը դիտարկում է հետևյալը.

- պայմանական դեպքերը, որոնք կարող են փոխել դրամական հոսքերի գումարը և ժամկետները,
- լծակավորման հատկանիշը,
- վաղաժամ մարման և ժամկետի երկարաձգման պայմանները,
- պայմանները, որոնք սահմանափակում են Բանկի պահանջը որոշակի ակտիվներից առաջացող դրամական հոսքերով (օրինակ՝ առանց ռեգրեսի իրավունքի ակտիվների գծով պայմանավորվածությունների), և
- հատկանիշները, որոնք փոփոխում են փողի ժամանակային արժեքի համար հատուցումը, օրինակ՝ տոկոսադրույքների պարբերաբար վերասահմանումը:

Բանկն ունի հաստատուն տոկոսադրույքով երկարաժամկետ վարկերի պորտֆել, որոնց հետ կապված հնարավորություն ունի վերանայել տոկոսադրույքը ՀՀ ԿԲ-ի կողմից սահմանված հիմնական տոկոսադրույքի փոփոխության դեպքում: Վարկառուն հնարավորություն ունի կամ համաձայնվել վերանայված տոկոսադրույքի հետ, կամ մարել վարկն անվանական արժեքով՝ առանց տուգանքի: Բանկը որոշել է, որ այս վարկերի պայմանագրային դրամական հոսքերը հանդիսանում են միայն մայր գումարի և տոկոսների վճարումներ, քանի որ այս հնարավորությունից օգտվելու դեպքում տոկոսադրույքն այնպես է փոփոխվում, որ դառնում է փողի ժամանակային արժեքի և որոշակի ժամանակահատվածում չմարված մայր գումարի հետ կապված պարտքային ռիսկի և փոխատվության հետ առնչվող այլ հիմնական ռիսկերի ու ծախսերի համար հատուցում: Փոխարենը, Բանկն այս վարկերը դիտարկում է որպես ըստ իրենց էության լողացող տոկոսադրույքով վարկեր (տես Ծանոթագրություն 3 (ե) (iii)):

Վերադասակարգում

Ֆինանսական ակտիվները չեն վերադասակարգվում սկզբնական ճանաչումից հետո, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ Բանկը փոխում է ֆինանսական ակտիվների կառավարման իր բիզնես մոդելը:

Ֆինանսական պարտավորություններ

Բանկն իր ֆինանսական պարտավորությունները, բացառությամբ ֆինանսական երաշխավորությունների և փոխատվության հանձնառությունների, դասակարգում է ամորտիզացված արժեքով չափվող կամ իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական պարտավորությունների դասին:

Վերադասակարգում

Ֆինանսական պարտավորությունները չեն վերադասակարգվում սկզբնական ճանաչումից հետո:

ii. Ապահանջում

Ֆինանսական ակտիվներ

Բանկն ապահանջում է ֆինանսական ակտիվն այն դեպքում, երբ ֆինանսական ակտիվից առաջացող դրամական հոսքերի նկատմամբ պայմանագրային իրավունքները կորցնում են իրենց ուժը, կամ երբ փոխանցում է դրամական հոսքեր ստանալու իրավունքներն այնպիսի գործարքում, որում փոխանցվում են ֆինանսական ակտիվի սեփականության հետ կապված, ըստ էության, բոլոր ռիսկերն

ու հատույցները, կամ որում Բանկը ոչ փոխանցում, ոչ էլ պահպանում է սեփականության հետ կապված, ըստ էության, բոլոր ռիսկերն և հատույցները և չի պահպանում ֆինանսական ակտիվի նկատմամբ հսկողությունը:

Ֆինանսական ակտիվն ապահանջելիս ակտիվի հաշվեկշռային արժեքի (կամ ապահանջված մասի վրա բաշխված հաշվեկշռային արժեքի) և (i) ստացված հատուցման (ներառյալ ձեռք բերված որևէ նոր ակտիվ՝ հանած ստանձնած որևէ նոր պարտավորություն) և (ii) այլ համապարփակ արդյունքում ճանաչված կուտակային օգուտի կամ կորստի գումարի տարբերությունը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում:

Որպես այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով իրական արժեքով չափվող նախորդված բաժնային ներդրումային արժեթղթերի գծով այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի կազմում ճանաչված կուտակային օգուտը/կորուստը չի ճանաչվում շահույթում կամ վնասում նշված արժեթղթերի ապահանջման ժամանակ: Ապահանջման պահանջները բավարարող փոխանցված ֆինանսական ակտիվներում Բանկի կողմից ստեղծված կամ պահպանված մասնակցությունը ճանաչվում է որպես առանձին ակտիվ կամ պարտավորություն:

Բանկն իրականացնում է գործարքներ, որոնցով փոխանցում է ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ճանաչված ակտիվները, սակայն պահպանում է փոխանցված ակտիվների սեփականության հետ կապված բոլոր կամ, ըստ էության, բոլոր ռիսկերն ու հատույցները կամ դրանց մի մասը: Նման դեպքերում փոխանցված ակտիվները չեն ապահանջվում: Այսպիսի գործարքների օրինակներ են արժեթղթերի փոխատվությունը և վաճառքի ու հետգնման գործարքները:

Գործարքներում, որոնցում Բանկը ոչ պահպանում է, ոչ էլ փոխանցում է ֆինանսական ակտիվի սեփականության հետ կապված, ըստ էության, բոլոր ռիսկերն ու հատույցները, և պահպանում է ակտիվի նկատմամբ հսկողությունը, Բանկը շարունակում է ճանաչել ֆինանսական ակտիվն այդ ֆինանսական ակտիվում իր շարունակվող ներգրավվածության չափով, որն այն չափն է, որով Բանկը ենթարկվում է փոխանցված ակտիվի արժեքի փոփոխությունների ազդեցությանը:

Ֆինանսական պարտավորություններ

Բանկն ապահանջում է ֆինանսական պարտավորությունն այն դեպքում, երբ իր պայմանագրային պարտականությունները կատարվում են, կամ չեղյալ են համարվում, կամ ուժը կորցնում են:

iii. Ֆինանսական ակտիվների և ֆինանսական պարտավորությունների փոփոխում

Ֆինանսական ակտիվներ

Եթե ֆինանսական ակտիվի պայմանները վերափոխվում են, Բանկը գնահատում է, արդյոք վերափոխված ակտիվի դրամական հոսքերը նշանակալիորեն տարբեր են: Եթե դրամական հոսքերը նշանակալիորեն տարբեր են («նշանակալի վերափոխում»), ապա սկզբնական ֆինանսական ակտիվի դրամական հոսքերի նկատմամբ պայմանագրային իրավունքները համարվում են ուժը կորցրած: Այս դեպքում սկզբնական ֆինանսական ակտիվն ապահանջվում է և ճանաչվում է նոր ֆինանսական ակտիվ իրական արժեքով՝ գումարած պայմաններին համապատասխանող գործարքի գծով ծախսումները: Որպես փոփոխության մաս ստացված վճարները հաշվառվում են հետևյալ կերպ.

- վճարները, որոնք դիտարկվում են նոր ակտիվի իրական արժեքը որոշելիս, և վճարները, որոնք իրենցից ներկայացվում են պայմաններին համապատասխանող գործարքի գծով ծախսումների հատուցում, ներառվում են ակտիվի սկզբնական չափման մեջ,
- մյուս վճարները ներառվում են շահույթում կամ վնասում որպես ապահանջումից օգուտի կամ կորուստի մաս:

Գոյություն ունեցող ֆինանսական ակտիվների կամ ֆինանսական պարտավորությունների դրամական հոսքերի փոփոխությունները չեն դիտարկվում որպես վերափոխում, եթե բխում են գոյություն ունեցող պայմանագրային պայմաններից, օրինակ՝ Բանկի կողմից տոկոսադրույքների փոփոխությունը << ԿԲ-ի հիմնական տոկոսադրույքի փոփոխությունների արդյունքում, եթե վարկային պայմանագրով Բանկն իրավունք ունի կատարել նման փոփոխություն:

Բանկն իրականացնում է վերափոխման նշանակալի լինելու քանակական և որակական գնահատում, այսինքն, գնահատում է, արդյոք սկզբնական ֆինանսական ակտիվի դրամական հոսքերը նշանակալիորեն տարբերվում են փոփոխված կամ փոխարինված ֆինանսական ակտիվի դրամական հոսքերից: Բանկը գնահատում է վերափոխման նշանակալի լինելը դիտարկելով քանակական և որակական գործոնները հետևյալ հերթականությամբ՝ որակական գործոններ, քանակական գործոններ, որակական և քանակական գործոնների համատեղ ազդեցություն: Եթե դրամական հոսքերը նշանակալիորեն տարբերվում են, ապա սկզբնական ֆինանսական ակտիվի դրամական հոսքերի նկատմամբ պայմանագրային իրավունքները համարվում են ուժը կորցրած: Այս գնահատումն իրականացնելիս Բանկը կիրառում է ֆինանսական պարտավորությունների ապահանջման համար օգտագործված ուղեցույցին նմանատիպ ուղեցույց:

Բանկը եզրահանգում է, որ փոփոխությունը նշանակալի է հետևյալ որակական գործոնների հիման վրա.

- ֆինանսական ակտիվի արժույթի փոփոխություն,
- գրավի կամ պարտքի որակի բարելավման այլ միջոցների փոփոխություն,
- ֆինանսական ակտիվի պայմանների այնպիսի փոփոխություն, որը հանգեցնում է միայն մայր գումարի և չնարված մայր գումարի գծով հաշվարկված տոկոսների վճարումներ հանդիսանալու չափանիշի հետ անհամապատասխանության:

Եթե դրամական հոսքերի վերափոխումը պայմանավորված է փոխառուի ֆինանսական դժվարություններով, ապա որպես կանոն փոփոխության նպատակն է առավելագույն չափով հետ ստանալ/վերականգնել ակտիվը պայմանագրի սկզբնական պայմաններով, այլ ոչ՝ սկզբնավորել նոր ակտիվ նշանակալիորեն տարբեր պայմաններով: Եթե Բանկը մտադիր է այնպես վերափոխել ֆինանսական ակտիվը, որպեսզի ներվեն դրամական հոսքերը, ապա այն նախ դիտարկում է, արդյոք ակտիվի մի մասը պետք է դուրսգրվի նախքան փոփոխությունը կատարելը (տես ստորև դուրսգրման քաղաքականություն): Այս մոտեցումն ազդում է քանակական գնահատման արդյունքի վրա և նշանակում է, որ ապահանջման չափանիշները միշտ չէ որ բավարարվում են նման դեպքերում: Բանկն իրականացնում է նաև որակական գնահատում գնահատելու համար վերափոխման նշանակալի լինելը:

Եթե ամորտիզացված արժեքով կամ իրական արժեքով՝ այլ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվի վերափոխումը չի հանգեցնում ֆինանսական ակտիվի ապահանջմանը, Բանկը նախ վերահաշվարկում է ֆինանսական ակտիվի համախառն հաշվեկշռային արժեքը, կիրառելով ակտիվի սկզբնական արդյունավետ տոկոսադրույքը, և արդյունքում առաջացող ճշգրտումը ճանաչում է որպես վերափոխումից օգուտ կամ կորուստ շահույթում կամ վնասում: Լողացող տոկոսադրույքով ֆինանսական ակտիվների համար վերափոխումից օգուտը կամ կորուստը հաշվարկելու համար օգտագործված սկզբնական արդյունավետ տոկոսադրույքը ճշգրտվում է արտացոլելու համար ընթացիկ շուկայական պայմանները փոփոխության պահին: Վերափոխման շրջանակում ցանկացած կրած ծախսում կամ վճար կամ ստացված վճար ճշգրտում է վերափոխված ֆինանսական ակտիվի համախառն հաշվեկշռային արժեքը և ամորտիզացվում է վերափոխված ֆինանսական ակտիվի մնացած ժամկետի ընթացքում:

Եթե նման վերափոխումն իրականացվում է փոխառուի ֆինանսական դժվարությունների պատճառով, ապա օգուտը կամ կորուստը ներկայացվում է արժեքկրումից կորուստների հետ միասին: Մյուս դեպքերում այն ներկայացվում է որպես արդյունավետ տոկոսադրույքով հաշվարկված տոկոսային եկամուտ:

Հաստատուն տոկոսադրույքով վարկերի համար, որոնց դեպքում փոխառուն հնարավորություն ունի վաղաժամ մարել վարկն անվանական արժեքով՝ առանց էական տուգանքի, Բանկը հաշվառում է տոկոսադրույքի վերափոխումը մինչև ընթացիկ շուկայական տոկոսադրույքի մակարդակը՝ կիրառելով լողացող տոկոսադրույքով ֆինանսական գործիքների համար գործող ուղեցույցը: Դա նշանակում է, որ արդյունավետ տոկոսադրույքը ճշգրտվում է առաջընթաց:

Ֆինանսական պարտավորություններ

Բանկն ապահանջում է ֆինանսական պարտավորությունը, երբ վերափոխվում են վերջինիս պայմանները և երբ վերափոխված պարտավորության դրամական հոսքերը նշանակալիորեն տարբերվում են: Այս դեպքում վերափոխված պայմանների հիման վրա ճանաչվում է նոր ֆինանսական պարտավորություն իրական արժեքով: Մարված ֆինանսական պարտավորության և վերափոխված պայմաններով նոր ֆինանսական պարտավորության հաշվեկշռային արժեքների տարբերությունը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում: Վճարված հատուցումը ներառում է փոխանցված ոչ ֆինանսական ակտիվները (առկայության դեպքում) և ստանձնած պարտավորությունները, այդ թվում՝ նոր վերափոխված ֆինանսական պարտավորությունը:

Բանկն իրականացնում է վերափոխման նշանակալի լինելու քանակական և որակական գնահատում՝ դիտարկելով որակական գործոնները, քանակական գործոնները և որակական և քանակական գործոնների համատեղ ազդեցությունը: Բանկը եզրահանգում է, որ վերափոխումը նշանակալի է հետևյալ որակական գործոնների հիման վրա.

- ֆինանսական պարտավորության արժույթի փոփոխություն,
- գրավի կամ պարտքի որակի բարելավման այլ միջոցների փոփոխություն,
- փոխարկման հնարավորության ներառում,
- ֆինանսական պարտավորության ստորադասության փոփոխություն:

Քանակական գնահատման համար պայմանները նշանակալիորեն տարբեր են, եթե նոր պայմաններով դրամական հոսքերի զեղչված ներկա արժեքը, ներառյալ վճարված վճարները զուտ ստացված վճարներով և զեղչված սկզբնական արդյունավետ տոկոսադրույքով, նվազագույնը 10 տոկոսով տարբերվում է սկզբնական ֆինանսական պարտավորության մնացած դրամական հոսքերի զեղչված ներկա արժեքից:

Եթե ֆինանսական պարտավորության վերափոխումը չի բավարարում ապահանջման պայմանները, պարտավորության ամորտիզացված արժեքը վերահաշվարկվում է, զեղչելով վերափոխված դրամական հոսքերը սկզբնական արդյունավետ տոկոսադրույքով, և արդյունքում առաջացող օգուտը կամ կորուստը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում: Լողացող տոկոսադրույքով ֆինանսական պարտավորությունների համար վերափոխումից օգուտը կամ կորուստը հաշվարկելու համար օգտագործված սկզբնական արդյունավետ տոկոսադրույքը ճշգրտվում է արտացոլելու համար ընթացիկ շուկայական պայմանները փոփոխության պահին: Ցանկացած կրած ծախսում կամ վճար ճշգրտում է վերափոխված ֆինանսական ակտիվի հաշվեկշռային արժեքը և ամորտիզացվում է վերափոխված ֆինանսական ակտիվի մնացորդային ժամանակահատվածում: Ցանկացած կրած ծախսում կամ վճար ճանաչվում է որպես պարտավորության հաշվեկշռային արժեքի ճշգրտում և ամորտիզացվում է վերափոխված ֆինանսական պարտավորության մնացորդային ժամանակահատվածում գործիքի արդյունավետ տոկոսադրույքի վերահաշվարկի միջոցով:

iv. Արժեզրկում

Տես նաև Ծանոթագրություն 27 (գ):

Բանկը ճանաչում է կորստի պահուստ ակնկալվող պարտքային կորուստների գծով շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չհասնող հետևյալ ֆինանսական գործիքների համար.

- պարտքային գործիքներ հանդիսացող ֆինանսական ակտիվներ,
- ֆինանսական երաշխավորության պայմանագրեր և
- փոխատվության հանձնառություններ:

Բաժնային գործիքներում ներդրումների գծով արժեզրկումից կորուստ չի ճանաչվում:

Բանկը կորստի պահուստը չափում է ամբողջ ժամկետում ակնկալվող պարտքային կորուստներին հավասար գումարով, բացառությամբ հետևյալ գործիքների, որոնց համար վնասի գծով պահուստը չափվում է 12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստներին հավասար գումարով.

- պարտքային ներդրումային արժեթղթեր, որոնք համարվում են ցածր պարտքային ռիսկ ունեցող հաշվետու ամսաթվի դրությամբ և
- այլ ֆինանսական գործիքներ, որոնց գծով պարտքային ռիսկը նշանակալիորեն չի անել սկզբնական ճանաչումից ի վեր (տես Ծանոթագրություն 27 (գ)):

12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստներն իրենցից ներկայացնում են ակնկալվող պարտքային կորուստների այն մասը, որոնք առաջանում են ֆինանսական գործիքի գծով հաշվետու ամսաթվից հետո 12 ամսում հնարավոր պարտազանցման ռեպրեից: Ֆինանսական գործիքները, որոնց գծով ճանաչվում են 12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստներ, դիտարկվում են որպես 1-ին փուլի ֆինանսական գործիքներ:

Ամբողջ ժամկետում պարտքային կորուստներն իրենցից ներկայացնում են այն ակնկալվող պարտքային կորուստներ, որոնք առաջանում են բոլոր հնարավոր պարտազանցման ռեպրեից ֆինանսական գործիքի ակնկալվող ժամկետի ընթացքում: Ֆինանսական գործիքները, որոնց գծով ճանաչվում են ամբողջ ժամկետում ակնկալվող պարտքային կորուստներ, դիտարկվում են որպես

2-րդ փուլի ֆինանսական գործիքներ (եթե պարտքային ռիսկը նշանակալիորեն անել է սկզբնական ճանաչումից ի վեր, բայց ֆինանսական գործիքները պարտքային առումով արժեզրկված չեն) և 3-րդ փուլի ֆինանսական գործիքներ (եթե ֆինանսական գործիքները պարտքային առումով արժեզրկված են):

Ակնկալվող պարտքային կորուստների չափում

Ակնկալվող պարտքային կորուստները պարտքային կորուստների հավանականությամբ կշռված գնահատականն են և չափվում է հետևյալ կերպ.

- *ֆինանսական ակտիվներ, որոնք պարտքային առումով արժեզրկված չեն հաշվետու ամսաթվի դրությամբ՝* որպես բոլոր դրամական պակասորդների ներկա արժեք (դրամական պակասորդը պայմանագրին համապատասխան Բանկին հասանելիք դրամական հոսքերի և Բանկի կողմից ակնկալվող ստացվելիք դրամական հոսքերի միջև տարբերությունն է),
- *ֆինանսական ակտիվներ, որոնք պարտքային առումով արժեզրկված են հաշվետու ամսաթվի դրությամբ՝* որպես համախառն հաշվեկշռային արժեքի և գնահատված ապագա դրամական հոսքերի ներկա արժեքի տարբերություն,
- *չօգտագործված փոխառվողական հանձնառություններ՝* որպես հետևյալ նշվածների միջև տարբերության ներկա արժեք՝ պայմանագրային դրամական հոսքերի, որոնք ենթակա են վճարման Բանկին, եթե օգտագործում է փոխառությունը ստանալու իրավունքը, և այն դրամական հոսքերի, որոնք Բանկն ակնկալում է ստանալ,
- *ֆինանսական երաշխավորության պայմանագրեր՝* որպես այն ակնկալվող վճարումների ներկա արժեք, որոնք փոխհատուցում են տիրապետողին կրած պարտքային կորուստը՝ հանած այն գումարները, որոնք Բանկն ակնկալում է հետ ստանալ:

Տես նաև Ծանոթագրություն 27 (գ):

Վերանայված պայմաններով ֆինանսական ակտիվներ

Եթե ֆինանսական ակտիվի պայմանները վերաբանակցվում են կամ փոփոխվում են կամ գոյություն ունեցող ֆինանսական ակտիվը փոխարինվում է նորով փոխառուի ֆինանսական դժվարությունների պատճառով, գնահատվում է ֆինանսական ակտիվն ապաճանաչելու անհրաժեշտությունը (տես Ծանոթագրություն 3 (ե) (ii)), և ակնկալվող պարտքային կորուստները չափվում են հետևյալ կերպ.

- Եթե ակնկալվող վերանայումը չի հանգեցնում գոյություն ունեցող ակտիվի ապաճանաչմանը, ապա փոփոխված ֆինանսական ակտիվից ակնկալվող դրամական հոսքերը ներառվում են գոյություն ունեցող ակտիվի գծով դրամական պակասորդի հաշվարկում (տես Ծանոթագրություն 27 (գ)):
- Եթե ակնկալվող վերանայումը հանգեցնում է գոյություն ունեցող ֆինանսական ակտիվի ապաճանաչմանը, ապա նոր ակտիվի ակնկալվող իրական արժեքը դիտարկվում է որպես գոյություն ունեցող ֆինանսական ակտիվից առաջացող վերջնական դրամական հոսքեր՝ վերջինիս ապաճանաչման ժամանակ: Այս գումարը ներառվում է գոյություն ունեցող ակտիվի գծով դրամական պակասորդի հաշվարկում, որը գեղջվում է ապաճանաչման ակնկալվող ամսաթվից մինչև հաշվետու ամսաթիվը՝ կիրառելով գոյություն ունեցող ֆինանսական ակտիվի սկզբնական արդյունավետ տոկոսադրույքը:

Պարտքային առումով արժեզրկված ֆինանսական ակտիվներ

Յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ Բանկը գնահատում է ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվները և իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող պարտքային ֆինանսական ակտիվները պարտքային առումով արժեզրկված լինելու տեսանկյունից: Ֆինանսական ակտիվը պարտքային առումով արժեզրկված է, եթե տեղի են ունեցել մեկ կամ ավելի դեպքեր, որոնք բացասական ազդեցություն ունեն այդ ֆինանսական ակտիվի գնահատված ապագա դրամական հոսքերի վրա:

Ֆինանսական ակտիվի պարտքային առումով արժեզրկված լինելու ապացույցներից են հետևյալ դեպքերի վերաբերյալ դիտելի տվյալները.

- փոխառուի կամ թողարկողի նշանակալի ֆինանսական դժվարությունները,
- պայմանագրի խախտումը, ինչպիսին է պարտագանցությունը կամ ժամկետանց դառնալը,
- Բանկի կողմից վարկի կամ փոխատվության պայմանների այնպիսի վերանայումը, որը Բանկն այլ հանգամանքներում չէր դիտարկի,
- հավանականությունը, որ փոխառուն կսնանկանա կամ այլ կերպ ֆինանսապես կվերակազմակերպվի, կամ
- արժեթղթի համար գործող շուկայի վերացումը ֆինանսական դժվարությունների պատճառով:

Վարկը, որի պայմանները վերաբանակցվել են փոխառուի վիճակի վատթարացման պատճառով, սովորաբար համարվում է պարտքային առումով արժեզրկված, եթե գոյություն չունի ապացույց, որ պայմանագրային դրամական հոսքերը չստանալու ռիսկը նշանակալիորեն նվազել է և չկան արժեզրկման այլ հայտանիշներ: Բացի այդ, ֆիզիկական անձանց տրվող վարկերի դեպքում պարտքային առումով արժեզրկված է համարվում 90 կամ ավելի օր ժամկետանց վարկը:

Պետական պարտատոմսերում ներդրման պարտքային առումով արժեզրկված լինելը գնահատելիս Բանկը դիտարկում է հետևյալ գործոնները.

- Վարկունակության շուկայական գնահատականը՝ արտացոլված պարտատոմսերի եկամտաբերությունում:
- Վարկունակության վարկանիշային գործակալությունների գնահատումները:
- Նոր պարտքի թողարկման համար կապիտալի շուկաներ մուտք գործելու երկրի կարողությունը:
- Պարտքի պայմանների վերանայման հավանականությունը, որի արդյունքում տիրապետողները կարող են վնաս կրել պարտքը կամավոր կամ պարտադիր կերպով ներելու պատճառով:
- Գործող միջազգային աջակցման մեխանիզմները, որոնք թույլ են տալիս որպես «վերջին հնարավոր վարկատու» տվյալ երկրին տրամադրել անհրաժեշտ աջակցություն, ինչպես նաև կառավարությունների և գործակալությունների հրապարակային հայտարարություններում նշված այդ մեխանիզմները կիրառելու մտադրությունը: Սա ներառում է նշված մեխանիզմների աշխատանքի արդյունավետության և, անկախ քաղաքական մտադրություններից, պահանջվող չափանիշները բավարարելու կարողության առկայության գնահատումը:

Ակնկալվող պարտքային կորուստների գծով պահուստի ներկայացումը ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում

Ակնկալվող պարտքային կորուստների գծով կորստի պահուստը ներկայացվում է ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում հետևյալ կերպ.

- *ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվներ*՝ որպես նվազեցում ակտիվների համախառն հաշվեկշռային արժեքից,
- *փոխատվության հանձնառություններ և ֆինանսական երաշխավորության պայմանագրեր*՝ սովորաբար որպես պահուստ,
- *երբ ֆինանսական գործիքը ներառում է թե՛ օգտագործված և թե՛ չօգտագործված բաղադրիչ, և Բանկը չի կարող նույնականացնել փոխատվության հանձնառության բաղադրիչի գծով ակնկալվող պարտքային կորուստներն օգտագործված բաղադրիչի գծով ակնկալվող պարտքային կորուստներից առանձին*՝ Բանկը ներկայացնում է ընդհանուր կորստի պահուստ երկու բաղադրիչների համար: Ընդհանուր գումարը ներկայացվում է որպես նվազեցում օգտագործված բաղադրիչի համախառն հաշվեկշռային արժեքից: Կորստի պահուստի ավելցուկը օգտագործված բաղադրիչի համախառն հաշվեկշռային արժեքի նկատմամբ ներկայացվում է որպես պահուստ, և
- *իրական արժեքով այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող պարտքային գործիքներ*՝ ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում կորստի պահուստ չի ճանաչվում, քանի որ այս ակտիվների համար հաշվեկշռային արժեքը վերջիններիս իրական արժեքն է: Այնուամենայնիվ, կորստի պահուստը բացահայտվում և ճանաչվում է իրական արժեքի փոփոխությունների գծով պահուստում:

Դուրսգրումներ

Վարկերը և պարտքային արժեթղթերը դուրս են գրվում (ամբողջությամբ կամ մասնակիորեն), երբ գոյություն չունի ամբողջությամբ վերցրած ֆինանսական ակտիվը կամ դրա մի մասը վերականգնելու ողջամիտ ակնկալիք: Դուրսգրումը սովորաբար իրականացվում է այն դեպքում, երբ Բանկը որոշում է, որ փոխառուն չունի այնպիսի ակտիվներ կամ եկամտի աղբյուրներ, որոնցից կարող է ստանալ բավարար դրամական հոսքեր դուրսգրման ենթակա գումարները մարելու համար: Այս գնահատումն իրականացվում է առանձին յուրաքանչյուր ակտիվի համար:

Նախկինում դուրսգրված գումարների փոխհատուցումը ներառվում է «ֆինանսական գործիքների արժեզրկումից զուտ կորուստներ» հոդվածում՝ շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին հաշվետվությունում:

Դուրսգրված ֆինանսական ակտիվների գծով կարող են դեռևս կիրառվել հարկադիր միջոցներ՝ վնասման ենթակա գումարների փոխհատուցման Բանկի ընթացակարգերի հետ համապատասխանություն ապահովելու համար:

Ֆինանսական ակտիվի անբաժանելի մաս չհանդիսացող ֆինանսական երաշխավորության պայմանագրեր

Բանկը գնահատում է, արդյոք ֆինանսական երաշխավորության պայմանագիրը հանդիսանում է ֆինանսական ակտիվի անբաժանելի տարր, որը հաշվառվում է որպես այդ գործիքի բաղադրիչ, թե առանձին հաշվառվող պայմանագիր: Այս գնահատումն իրականացնելիս Բանկը դիտարկում է հետևյալ գործոնները.

- արդյոք երաշխավորությունը նախատեսված է պարտքային գործիքի պայմանագրի պայմաններով,
- արդյոք երաշխավորությունը պահանջվում է պարտքային գործիքի պայմանագիրը կարգավորող օրենքներով և կանոնակարգերով,
- արդյոք երաշխավորության պայմանագիրը կնքվել է պարտքային գործիքի պայմանագրի հետ նույն ժամանակ և հաշվի առնելով վերջինիս պայմանները և
- արդյոք երաշխավորությունը տրամադրվել է փոխառուի մայր կազմակերպության կամ փոխառուի խմբի անդամ հանդիսացող որևէ այլ կազմակերպության կողմից:

Եթե Բանկը որոշում է, որ փոխառությունը հանդիսանում է ֆինանսական ակտիվի անբաժանելի տարր, ֆինանսական ակտիվի սկզբնական ճանաչման հետ կապված վճարվելիք ցանկացած հավելավճար հաշվառվում է որպես այդ ակտիվի ձեռքբերման գործարքի գծով ծախսում: Պարտքային գործիքի իրական արժեքը և ակնկալվող պարտքային կորուստները չափելիս Բանկը հաշվի է առնում երաշխավորությամբ ապահովվող պաշտպանության ազդեցությունը:

Եթե Բանկը որոշում է, որ փոխառությունը չի հանդիսանում պարտքային գործիքի անբաժանելի տարր, ապա այն ճանաչում է ակտիվ, որն իրենից ներկայացնում է երաշխավորության հավելավճարի գծով կանխավճար, և պարտքային կորուստների դիմաց փոխհատուցում ստանալու իրավունք: Կանխավճարի տեսքով վճարված հավելավճարի գծով ակտիվը ճանաչվում է միայն այն դեպքում, երբ ֆինանսական ակտիվը, որի համար ստացվել է երաշխավորությունը, ոչ պարտքային առումով արժեզրկված է և ոչ էլ ենթարկվել է պարտքային ռիսկի նշանակալի աճի երաշխավորությունը ստանալու պահին: Այս ակտիվները ճանաչվում են «այլ ակտիվներ» հոդվածի կազմում: Բանկը փոխհատուցման իրավունքի գծով օգուտները կամ կորուստները ներկայացնում է շահույթում կամ վնասում՝ «ֆինանսական գործիքների արժեզրկումից զուտ կորուստներ» հոդվածում:

(գ) Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխառություններ

Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում «հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխառություններ» հոդվածը ներառում է.

- ամորտիզացված արժեքով չափվող հաճախորդներին տրված վարկերը (տես Ծանոթագրություն 3 (ե) (i)), որոնք սկզբնապես չափվում են իրական արժեքով՝ գումարած գործարքի գծով լրացուցիչ ուղղակի ծախսումները, իսկ հետագայում՝ ամորտիզացված արժեքով՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը:

(է) Ներդրումային արժեթղթեր

Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում «ներդրումային արժեթղթեր» հոդվածը ներառում է.

- ամորտիզացված արժեքով չափվող պարտքային ներդրումային արժեթղթերը (տես Ծանոթագրություն 4 (ե) (i)), որոնք սկզբնապես չափվում են իրական արժեքով՝ գումարած գործարքի գծով լրացուցիչ ուղղակի ծախսումները, իսկ հետագայում՝ ամորտիզացված արժեքով՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը,
- իրական արժեքով այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող պարտքային արժեթղթերը (տես Ծանոթագրություն 4 (ե) (i)) և
- բաժնային ներդրումային արժեթղթերը, որոնք նախորոշված են որպես այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով իրական արժեքով չափվող (տես Ծանոթագրություն 4 (ե) (i)):

(ը) Ավանդներ, թողարկված պարտքային արժեթղթեր, այլ փոխառություններ և ստորադաս պարտավորություններ

Ավանդները, թողարկված պարտքային արժեթղթերը, այլ փոխառությունները և ստորադաս պարտավորությունները սկզբնապես չափվում են իրական արժեքով՝ հանած գործարքի գծով լրացուցիչ ուղղակի ծախսումները, և հետագայում չափվում են ամորտիզացված արժեքով՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը:

(թ) Ֆինանսական երաշխավորություններ և փոխատվության հանձնառություններ

Ֆինանսական երաշխավորության պայմանագրով Բանկից պահանջվում է կատարել սահմանված վճարումներ՝ փոխհատուցելու համար վնասը, որը կրում է այդ պայմանագրի տիրապետողը՝ որոշակի դերիտորի կողմից պարտքային գործիքի պայմանների համաձայն վճարումը ժամանակին չկատարելու հետևանքով: Փոխատվության հանձնառություններն իրենցից ներկայացնում են նախապես սահմանված պայմաններով վարկ տրամադրելու կայուն հանձնառություններ:

Ֆինանսական երաշխավորությունները կամ շուկայականից ցածր տոկոսադրույքով փոխառություն տրամադրելու հանձնառությունները սկզբնապես չափվում են իրական արժեքով: Հետագայում դրանք չափվում են հետևյալ նշվածներից ավելի բարձրով՝ ՖՀՄՍ 9-ի համաձայն որոշված կորստի պահուստից (տես Ծանոթագրություն 3 (ե) (iv)) և սկզբնապես ճանաչված գումարից՝ հանած, երբ տեղին է, ՖՀՄՍ 15-ի սկզբունքներին համապատասխան ճանաչված եկամտի կուտակային գումարը:

Բանկը չունի իրական արժեքով շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող փոխատվության հանձնառություններ:

Այլ փոխատվության հանձնառությունների համար Բանկը ճանաչում է կորստի պահուստ (տես Ծանոթագրություն 3 (ե) (iv)) ՖՀՄՍ 9-ի համաձայն:

Ֆինանսական երաշխավորությունների և փոխատվության հանձնառությունների գծով առաջացող պարտավորությունները ներառվում են այլ պարտավորությունների կազմում:

(ժ) Հետգնման և հակադարձ հետգնման պայմանագրեր

Վաճառքի և հետգնման պայմանագրերով («ռեպո») վաճառված արժեթղթերը հաշվառվում են որպես գրավով ապահովված ֆինանսավորման գործարքներ, որի դեպքում արժեթղթերն արտացոլվում են ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում, իսկ պայմանագրային կողմի պարտավորությունը ներառվում է ռեպո գործարքների գծով կրեդիտորական պարտքերի կազմում: Վաճառքի և հետգնման գների տարբերությունն իրենից ներկայացնում է տոկոսային ծախս և ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում ռեպո պայմանագրի գործողության ժամկետի ընթացքում՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը:

Հետադարձ վաճառքի պայմանագրերով («հակադարձ ռեպո») ձեռք բերված արժեթղթերը գրանցվում են որպես հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով դերիտորական պարտքեր: Ձեռքբերման և վերավաճառքի գների տարբերությունն իրենից ներկայացնում է տոկոսային եկամուտ և ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում ռեպո պայմանագրի գործողության ժամկետի ընթացքում՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը:

Եթե հետադարձ վաճառքի պայմանագրով ձեռք բերված ակտիվները վաճառվում են երրորդ անձանց, արժեթղթերը վերադարձնելու պարտավորությունն արտացոլվում է որպես առևտրական նպատակով պահվող պարտավորություն և չափվում է իրական արժեքով:

(ի) Հիմնական միջոցներ

(i) Մեփական ակտիվներ

Հիմնական միջոցների միավորները հաշվառվում են սկզբնական արժեքով՝ հանած կուտակված մաշվածությունը և արժեզրկումից կորուստները:

Երբ հիմնական միջոցի միավորը բաղկացած է օգտակար ծառայության տարբեր ժամկետներ ունեցող նշանակալի մասերից, այդ մասերը հաշվառվում են որպես հիմնական միջոցների առանձին միավորներ:

(ii) Վերագնահատում

Հողատարածքը և շենքերը ենթակա են վերագնահատման կանոնավոր հիմունքով: Վերագնահատման հաճախականությունը կախված է վերագնահատման ենթակա հողատարածքի և շենքերի իրական արժեքների փոփոխություններից: Եթե հողատարածքի և շենքի հաշվեկշռային արժեքը վերագնահատման հետևանքով աճում է, աճը ճանաչվում է որպես այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունք: Մակայն եթե այդ աճը վերականգնում է նույն ակտիվի շահույթում կամ վնասում ճանաչված նախկին վերագնահատումների արդյունքում առաջացած նվազումը, ապա այն ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում: Եթե հողատարածքի և շենքի հաշվեկշռային արժեքը վերագնահատման հետևանքով նվազում է, նվազումը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում: Մակայն եթե այդ նվազումը վերականգնում է նույն ակտիվի սեփական կապիտալում որպես այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունք ճանաչված նախկին վերագնահատումների արդյունքում առաջացած աճը, ապա այն ճանաչվում է այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում:

(iii) Մաշվածություն

Մաշվածությունը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում գծային մեթոդով առանձին ակտիվների օգտակար ծառայության ընթացքում: Մաշվածության հաշվարկը սկսվում է հիմնական միջոցի ձեռքբերման ամսաթվից, իսկ սեփական ուժերով կառուցված ակտիվների դեպքում՝ վերջիններիս կառուցումն ավարտելու և շահագործման հանձնելու պահից: Օգտակար ծառայության գնահատված ժամկետները հետևյալն են.

- շենքեր 50 տարի
- համակարգիչներ և կապի սարքավորումներ 5-ից 7 տարի
- վարձակալված գույքի բարելավում 9 տարի
- փոխադրամիջոցներ 5 տարի
- այլ 5-ից 7 տարի

(լ) Ոչ նյութական ակտիվներ

Ձեռք բերված ոչ նյութական ակտիվները հաշվառվում են սկզբնական արժեքով՝ հանած կուտակված ամորտիզացիան և արժեզրկումից կորուստները:

Ձեռք բերված համակարգչային ծրագրերի լիցենզիաները կապիտալացվում են հիմք ընդունելով համապատասխան ծրագրի ձեռքբերման և գործարկման համար կատարված ծախսումները:

Ոչ նյութական ակտիվների գծով հետագա ծախսումները կապիտալացվում են միայն այն դեպքում, երբ ավելացնում են այն ակտիվի հետ կապված ապագա տնտեսական օգուտները, որին վերաբերում են:

Համակարգչային ծրագրերի մշակման կամ սպասարկման հետ կապված ծախսումները ճանաչվում են որպես կրած ծախսեր:

Ամորտիզացիան ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում գծային մեթոդով ոչ նյութական ակտիվների օգտակար ծառայության ընթացքում: Ոչ նյութական ակտիվների օգտակար ծառայության գնահատված ժամկետները կազմում են 10 տարի:

(խ) Պահուստներ

Պահուստը ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ճանաչվում է, երբ Բանկն ունի իրավական կամ կառուցողական պարտականություն՝ որպես անցյալ դեպքերի արդյունք, և հավանական է, որ այդ պարտականությունը մարելու համար կպահանջվի տնտեսական օգուտների արտահոսք: Եթե ազդեցությունն էական է, պահուստները որոշվում են գեղչելով ակնկալվող ապագա դրամական հոսքերը գեղչման մինչև հարկումը դրույքով, որն արտացոլում է փողի ժամանակային արժեքի ընթացիկ շուկայական գնահատումները և, կիրառելիության դեպքում, պարտավորությանը հատուկ ռիսկերը:

(ծ) Բաժնետիրական կապիտալ

(i) Սովորական բաժնետոմսեր

Սովորական բաժնետոմսերը դասակարգվում են որպես սեփական կապիտալ: Սովորական բաժնետոմսերի և բաժնետոմսերի օպցիոնների թողարկմանն ուղղակիորեն վերագրելի լրացուցիչ ծախսումները, ներառյալ հարկերը, ճանաչվում են որպես սեփական կապիտալի նվազեցում:

(ii) Էմիսիոն եկամուտ

Թողարկված բաժնետոմսերի անվանական արժեքից ավել վճարվող գումարը ճանաչվում է որպես Էմիսիոն եկամուտ:

(iii) Ծահարաժիններ

Ծահարաժիններ հայտարարելու և վճարելու Բանկի կարողությունը կարգավորվում է Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությամբ սահմանված կանոնակարգերով:

Սովորական բաժնետոմսերի գծով շահարաժիններն արտացոլվում են որպես չբաշխված շահույթի բաշխում այն ժամանակաշրջանում, երբ հայտարարվում են:

(կ) Առգրավված գրավ

Առգրավված գույքը հաշվառվում է սկզբնական արժեքից և գուտ իրացման արժեքից նվազագույնով:

(հ) Ոչ ֆինանսական ակտիվների արժեզրկում

Յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ այլ ոչ ֆինանսական ակտիվները, բացառությամբ հետաձգված հարկերի, գնահատվում են արժեզրկված լինելու հայտանիշ բացահայտելու նպատակով: Ոչ ֆինանսական ակտիվների փոխհատուցվող գումարը որոշվում է որպես նրանց իրական արժեքից՝ հանած վաճառքի ծախսումները, և օգտագործման արժեքից առավելագույնը: Օգտագործման արժեքը գնահատելիս գնահատված ապագա դրամական հոսքերը գեղչվում են մինչև իրենց ներկա արժեքը՝ օգտագործելով գեղչման մինչև հարկումը դրույքը, որն արտացոլում է փողի ժամանակային արժեքի ընթացիկ շուկայական գնահատումները և ակտիվին հատուկ ռիսկերը: Այլ ակտիվներից առաջացող դրամական միջոցների ներհոսքերից մեծապես անկախ դրամական միջոցների ներհոսքեր չառաջացնող ակտիվների փոխհատուցվող գումարը որոշվում է այն դրամաստեղծ միավորի համար, որին պատկանում է տվյալ ակտիվը: Արժեզրկումից կորուստը ճանաչվում է, երբ ակտիվի կամ նրա դրամաստեղծ միավորի հաշվեկշռային արժեքը գերազանցում է նրա փոխհատուցվող գումարը:

Ոչ ֆինանսական ակտիվների գծով արժեզրկումից կորուստները ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում և հակադարձվում է միայն այն դեպքում, եթե տեղի են ունեցել փոփոխություններ փոխհատուցվող գումարը որոշելիս օգտագործված գնահատականներում: Արժեզրկումից կորուստը հակադարձվում է միայն այն չափով, որքանով ակտիվի հաշվեկշռային արժեքը չի գերազանցում այն հաշվեկշռային արժեքը, որը որոշված կլիներ (առանց համապատասխան մաշվածության կամ ամորտիզացիայի), եթե արժեզրկումից կորուստ ճանաչված չլիներ:

(ձ) Հարկում

Շահութահարկը բաղկացած է ընթացիկ և հետաձգված հարկերից: Շահութահարկը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում, բացառությամբ այն մասի, որը վերաբերում է այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի հողվածներին կամ ուղղակիորեն սեփական կապիտալում ճանաչված բաժնետերերի հետ գործարքներին, որի դեպքում շահութահարկը ճանաչվում է այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում կամ ուղղակիորեն սեփական կապիտալում:

Ընթացիկ հարկը հարկի այն գումարն է, որն ակնկալվում է վճարել տարվա հարկվող եկամտի գծով կիրառելով այն դրույքները, որոնք ուժի մեջ են եղել կամ ըստ էության ուժի մեջ են եղել հաշվետու ամսաթվի դրությամբ, և ներառում է նախորդ տարիների համար վճարման ենթակա հարկի գծով ճշգրտումները:

Հետաձգված հարկային ակտիվները և պարտավորությունները ճանաչվում են ֆինանսական հաշվետվություններում արտացոլվելու նպատակով որոշվող ակտիվների ու պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքների և հարկային նպատակների համար օգտագործվող գումարների միջև ժամանակավոր տարբերությունների գծով: Հետաձգված հարկային ակտիվները և պարտավորությունները չեն ճանաչվում այն ժամանակավոր տարբերությունների գծով, որոնք առաջանում են ակտիվների կամ պարտավորությունների սկզբնական ճանաչման ժամանակ, որն ազդեցություն չունի ո՛չ հաշվապահական և ո՛չ հարկվող շահույթի վրա:

Հետաձգված հարկային ակտիվներ ճանաչվում են չօգտագործված հարկային վնասների, չօգտագործված հարկային զեղչերի և նվազեցվող ժամանակավոր տարբերությունների գծով այն չափով, որով հավանական է, որ Բանկն ապագայում կունենա հարկվող շահույթ, որի դիմաց դրանք կարող են օգտագործվել: Ապագա հարկվող շահույթը որոշվում է հարկվող ժամանակավոր տարբերությունների մարումից առաջացող գումարի հիման վրա: Եթե հարկվող ժամանակավոր տարբերությունների գումարը բավարար չէ հետաձգված հարկային ակտիվն ամբողջությամբ ճանաչելու համար, դիտարկվում է գոյություն ունեցող ժամանակավոր տարբերությունների մարումներով ճշգրտված ապագա հարկվող շահույթը, որը որոշվում է Բանկի գործարար ծրագրերի հիման վրա: Հետաձգված հարկային ակտիվները վերանայվում են յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ և նվազեցվում են այն չափով, որով այլևս հավանական չէ, որ համապատասխան հարկային օգուտը կիրացվի: Այս նվազեցումները վերականգնվում են, եթե մեծանում է ապագա հարկվող շահույթ ստանալու հավանականությունը:

Չճանաչված հետաձգված հարկային ակտիվները վերագնահատվում են յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ և ճանաչվում են այն չափով, որով հավանական է, որ Բանկն ապագայում կունենա հարկվող շահույթ, որի դիմաց կարող է դրանք օգտագործվել:

Հետաձգված հարկը չափվում է օգտագործելով հարկի այն դրույքները, որոնք ակնկալվում է, որ կկիրառվեն ժամանակավոր տարբերությունների նկատմամբ վերջիններս հակադարձելիս՝ հիմք ընդունելով այն օրենքները, որոնք ուժի մեջ են եղել կամ ըստ էության ուժի մեջ են եղել հաշվետու ամսաթվի դրությամբ:

Հետաձգված հարկային ակտիվների և պարտավորությունների չափումն արտացոլում է այն հարկային հետևանքները, որոնք կառաջանան կախված այն եղանակից, որով Բանկը հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում ակնկալում է փոխհատուցել կամ մարել իր ակտիվների և պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքները:

(դ) Սեզմենտային հաշվետվություններ

Գործառնական սեզմենտը Բանկի բաղադրիչ է, որը ներգրավված է ձեռնարկատիրական գործունեությունում, որից կարող է վաստակել հասույթներ և կրել ծախսեր (ներառյալ Բանկի այլ բաղադրիչների հետ գործառնություններից հասույթները և ծախսերը), որի գործառնական արդյունքները կանոնավոր կերպով վերանայվում են գլխավոր գործառնական որոշում կայացնողի կողմից՝ սեզմենտին միջոցների բաշխման վերաբերյալ որոշում կայացնելու և դրա գործունեության արդյունքները գնահատելու նպատակով, և որի գծով առկա է առանձին ֆինանսական տեղեկատվություն: Ղեկավարությունը գտնում է, որ Բանկը բաղկացած է մեկ գործառնական սեզմենտից:

(Ճ) Վարձակալություն

Պայմանագրի սկզբում Բանկը որոշում է, թե արդյոք պայմանագիրը հանդիսանում է վարձակալության պայմանագիր կամ պարունակում է վարձակալություն: Պայմանագիրը հանդիսանում է վարձակալության պայմանագիր կամ պարունակում է վարձակալություն, եթե այդ պայմանագրով հատուցման դիմաց՝ որպես փոխանակում որոշակի ժամանակահատվածի ընթացքում փոխանցվում է որոշակիացված ակտիվի օգտագործման հսկողության իրավունքը:

(i) Բանկը՝ որպես վարձակալ

Վարձակալության բաղադրիչ պարունակող պայմանագրի սկզբում կամ փոփոխության դեպքում, Բանկը վերագրում է պայմանագրում սահմանված հատուցումը վարձակալության յուրաքանչյուր բաղադրիչի վրա՝ հիմք ընդունելով վարձակալության բաղադրիչի առանձին գինը:

Բանկը ճանաչում է օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվ և վարձակալության գծով պարտավորություն վարձակալության մեկնարկի ամսաթվի դրությամբ: Օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվը սկզբնապես չափվում է սկզբնական արժեքով, որը ներառում է վարձակալության գծով պարտավորության սկզբնական գումարը՝ ճշգրտված վարձակալության մեկնարկի ամսաթվին կամ դրանից առաջ կատարված վարձավճարների մատուցման, գումարած կրած սկզբնավորման ցանկացած ուղղակի ծախսումները և հիմքում ընկած ակտիվի ապատեղակայման և քանդման, կամ վերջինիս վերականգնման, կամ դրա գրադեցրած տեղանքի վերականգնման գնահատված ծախսումները՝ հանած ստացված ցանկացած վարձակալության խրախուսումները:

Հետագայում օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվի մաշվածությունը հաշվարկվում է գծային հիմունքով՝ վարձակալության մեկնարկի ամսաթվից մինչև ժամկետի ավարտը, եթե վարձակալությամբ Բանկին չեն փոխանցվում հիմքում ընկած ակտիվի սեփականության իրավունքը վարձակալության ժամկետի ավարտին, կամ եթե ակտիվի օգտագործման իրավունքի արժեքը չի արտացոլում, որ Բանկը կիրառործի գնման օպցիոնը: Այդ դեպքում օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվի մաշվածությունը հաշվարկվում է հիմքում ընկած ակտիվի օգտակար ծառայության ընթացքում, որը որոշվում է նույն հիմունքով, որը կիրառվում է հիմնական միջոցների համար: Բացի այդ, օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվը պարբերաբար նվազեցվում է արժեզրկումից կորուստների չափով, վերջիններիս առկայության դեպքում, և ճշգրտվում է վարձակալության գծով պարտավորության որոշ վերաչափումների մատուցման:

Վարձակալության գծով պարտավորությունը սկզբնապես չափվում է այն վարձավճարների ներկա արժեքով, որոնք չեն վճարվել մեկնարկի ամսաթվին՝ գեղչված վարձակալությամբ ենթադրվող տոկոսադրույքով, կամ Բանկի լրացուցիչ փոխառության տոկոսադրույքով, եթե այդ դրույքը չի կարելի հեշտությամբ որոշել: Որպես կանոն, Բանկը որպես գեղչման դրույք կիրառում է լրացուցիչ փոխառության տոկոսադրույքը:

Բանկը որոշում է լրացուցիչ փոխառության տոկոսադրույքը, հիմք ընդունելով տարբեր արտաքին ֆինանսական աղբյուրներից ստացված տոկոսադրույքները, և կատարում է որոշ ճշգրտումներ արտացոլելու համար վարձակալության պայմանները և վարձակալված ակտիվի տեսակը:

Վարձակալության գծով պարտավորության չափման մեջ ներառվում են հետևյալ վարձավճարները.

- հաստատուն վճարումները, ներառյալ ըստ էության հաստատուն վճարումները,
- վարձակալության փոփոխուն վճարումները, որոնք կախված են ինդեքսից կամ դրույքից, և որոնք սկզբնապես չափվել են՝ կիրառելով մեկնարկի ամսաթվին գործող ինդեքսը կամ դրույքը,
- գումարները, որոնք, ինչպես ակնկալվում է կվճարվեն մնացորդային արժեքի երաշխիքի ներքո և
- գնման օպցիոնի իրագործման գինը, եթե Բանկը խելամտորեն համոզված է, որ կիրառործի այդ օպցիոնը, վարձավճարներն օպցիոնով նախատեսված նորացման ժամանակաշրջանի համար, եթե Բանկը խելամտորեն համոզված է, որ կիրառործի այդ երկարաձգման օպցիոնը, ինչպես նաև վարձակալությունը դադարեցնելու հետ կապված տուգանքները, եթե Բանկը խելամտորեն համոզված է, որ վաղաժամ չի դադարեցնի վարձակալությունը:

Վարձակալության գծով պարտավորությունը չափվում է ամորտիզացված արժեքով՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը: Այն վերաչափվում է, եթե առկա է ապագա վարձավճարների փոփոխություն՝ որպես ինդեքսի կամ դրույքի փոփոխության արդյունք, առկա է մնացորդային արժեքի երաշխիքի շրջանակներում վճարման ենթակա գումարների Բանկի գնահատականի փոփոխություն, եթե Բանկը փոխում է գնման, երկարաձգման կամ դադարեցման օպցիոնն իրագործելու իր գնահատականը, կամ եթե առկա է վերանայված ըստ էության հաստատուն վարձավճար:

Եթե վարձակալության գծով պարտավորությունը վերաչափվում է այս եղանակով, կատարվում է համապատասխան ճշգրտում օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվի հաշվեկշռային արժեքի գծով, կամ գրանցվում է շահույթում կամ վնասում, եթե օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվի հաշվեկշռային արժեքը նվազեցվում է մինչև գրո:

Բանկը որոշել է չճանաչել օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվներ և վարձակալության գծով պարտավորություններ փոքրարժեք ակտիվների և կարճաժամկետ վարձակալությունների համար: Այս վարձակալությունների գծով վարձավճարները Բանկը ճանաչում է որպես ծախս գծային մեթոդով վարձակալության ժամկետի ընթացքում:

(մ) Հրապարակված, սակայն դեռևս չկիրառվող ստանդարտներ

Մի շարք նոր ստանդարտներ գործում են 2022թ. հունվարի 1-ից հետո սկսվող տարեկան ժամանակաշրջանների համար, և թույլատրվում է այդ ստանդարտների վաղաժամ կիրառումը: Այնուամենայնիվ, այս ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստելիս Բանկը վաղաժամ չի կիրառել նոր կամ փոփոխված ստանդարտները:

(i) Այլ ստանդարտներ

Ստորև ներկայացված նոր կամ փոփոխված ստանդարտներն ըստ ակնկալիքների նշանակալի ազդեցություն չեն ունենա Բանկի ֆինանսական հաշվետվությունների վրա:

- ՖՀՄՄ 17 «Ապահովագրության պայմանագրեր» և ՖՀՄՄ 17 «Ապահովագրության պայմանագրեր» փոփոխություններ. Բանկը դեռ չի ավարտել կատարողական երաշխիքների իր պորտֆելի վերլուծությունը և ուստի դեռ չի որոշել, թե արդյոք 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ առկա կատարողական երաշխիքները կդիտարկվեն որպես ապահովագրության պայմանագրեր ՖՀՄՄ 17-ի «Ապահովագրության պայմանագրեր» պահանջների համաձայն: Այնուամենայնիվ, Բանկը գտնում է, որ հնարավոր ազդեցությունն էական չի լինի ֆինանսական հաշվետվությունների համար:
- Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության բացահայտում (ՀՀՄՄ 1-ի և ՖՀՄՄ վերաբերյալ գործնական առաջարկներ 2-ի փոփոխություններ):
- Հաշվապահական հաշվառման գնահատումների սահմանում (ՀՀՄՄ 8-ի փոփոխություններ):
- Մեկ գործարքից առաջացած ակտիվներին և պարտավորություններին վերաբերող հետաձգված հարկ (ՀՀՄՄ 12 փոփոխություններ):

4 Չուտ տոկոսային եկամուտ

	2022թ. հազ. դրամ	2021թ. հազ. դրամ
Արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդով հաշվարկված տոկոսային եկամուտ		
Հանախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ	31,691,759	27,954,748
Ներդրումային արժեթղթեր	7,701,476	6,378,613
Բանկերին և ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկեր և փոխատվություններ	454,132	10,754
Հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ	24,986	265,399
Այլ	27,605	918
Ընդամենը տոկոսային եկամուտ	39,899,958	34,610,432
Տոկոսային ծախս		
Հանախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	8,906,103	8,245,219
Այլ փոխառություններ	3,619,665	4,019,641
Հետգնման պայմանագրերի գծով վճարվելիք գումարներ	2,652,965	1,244,711
Ստորադաս փոխառություններ	663,384	766,934
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	492,910	555,262
Վարձակալության գծով պարտավորություններ	281,065	233,724
Բանկերի ավանդներ և մնացորդներ	172,349	1,449
Ընդամենը տոկոսային ծախս	16,788,441	15,066,940
Չուտ տոկոսային եկամուտ	23,111,517	19,543,492

5 Միջնորդավճարների և այլ վճարների տեսքով եկամուտ

	2022թ. հազ. դրամ	2021թ. հազ. դրամ
Պլաստիկ քարտերի սպասարկման ծառայություններ	3,429,303	2,263,500
Դրամական միջոցների կանխիկացում	1,257,176	268,573
Դրամական փոխանցումներ	894,992	694,931
Հաշիվների սպասարկում և հեռավար համակարգի ծառայություններ	868,844	508,860
Երաշխավորությունների և ակրեդիտիվների տրամադրում	190,038	177,652
Այլ	547,403	309,071
	7,187,756	4,222,587

(ա) Կատարման պարտականություններ և հատույթի ճանաչման քաղաքականություն

Հաճախորդների հետ պայմանագրերից ստացվող միջնորդավճարների և այլ վճարների տեսքով եկամուտը չափվում է հաճախորդի հետ կնքված պայմանագրով սահմանված հատուցման հիման վրա: Բանկը ճանաչում է հատույթը, երբ հաճախորդին է փոխանցում ծառայության նկատմամբ հսկողությունը: Պայմանավորված ծառայությունների բնույթով՝ Բանկը չունի էական պայմանագրի գծով ակտիվներ և պարտավորություններ:

Ծառայության տեսակը	Կատարման պարտականությունների բնույթը և կատարման ժամկետները, ներառյալ վճարման նշանակալի պայմանները	Հատույթի ճանաչումը ՖՀՄՍ 15-ի համաձայն
Ֆիզիկական և իրավաբանական անձանց մատուցվող բանկային ծառայություններ	<p>Բանկը մատուցում է բանկային ծառայություններ ֆիզիկական և իրավաբանական անձանց, այդ թվում՝ հաշիվների կառավարման, վարկային քարտերի և հաշիվների սպասարկման, փոխանցումների ծառայություններ:</p> <p>Հաշիվների ընթացիկ կառավարման ծառայության վճարները գանձվում են հաճախորդի հաշվից ամսական կտրվածքով: Բանկը կանոնավոր կերպով սահմանում է դրույքաչափեր ֆիզիկական և իրավաբանական անձանց մատուցվող բանկային ծառայությունների համար առանձին հիմունքով:</p> <p>Սպասարկման վճարները գանձվում են ամսական կտրվածքով և հիմնված են կանոնավոր կերպով վերանայվող հաստատուն դրույքաչափերի վրա:</p> <p>Դրամական փոխանցումների գործարքի վրա հիմնված վճարները գանձվում են հաճախորդի հաշվից՝ գործարքն իրականացնելիս:</p>	<p>Հաշիվների սպասարկումից ստացվող հատույթը ճանաչվում է ժամանակի ընթացքում՝ ծառայությունների մատուցմանը զուգընթաց:</p> <p>Գործարքներից ստացվող հատույթը ճանաչվում է ժամանակի որոշակի պահին՝ գործարքն իրականացնելիս:</p>

6 Միջնորդավճարների և այլ վճարների տեսքով ծախս

	2022թ. հազ. դրամ	2021թ. հազ. դրամ
Պլաստիկ քարտերի սպասարկման ծառայություններ	2,069,587	1,675,980
Հաշիվների սպասարկման ծառայության վճար	197,911	192,060
Այլ	805,646	265,479
	3,073,144	2,133,519

7 Չուստ օգուտ փոխարժեքային տարբերություններից

	2022թ. հազ. դրամ	2021թ. հազ. դրամ
Չուստ օգուտ արտարժույթի առք ու վաճառքի գործառնություններից	13,595,033	2,924,529
Չուստ կորուստ արտարժույթի վերազնահատումից	(985,319)	(317,003)
	12,609,714	2,607,526

8 Չուս այլ գործառնական եկամուտ

	2022թ. հազ. դրամ	2021թ. հազ. դրամ
Եկամուտ տույժերից և տուգանքներից	525,404	282,115
Այլ	(152,193)	9,700
	373,211	291,815

9 Ֆինանսական գործիքների արժեզրկման զուտ վերականգնում/(արժեզրկումից զուտ կորուստներ)

	2022թ. հազ. դրամ	2021թ. հազ. դրամ
Հանախորդներին տրված վարկեր	1,796,060	(5,116,069)
Փոխատվության հանձնառություններ	80,454	(9,303)
Ներդրումային արժեթղթեր	6,882	(46,288)
Այլ ֆինանսական ակտիվներ	(82,069)	(8,686)
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	(25,949)	(492)
Բանկերին և ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկեր և փոխատվություններ	(6,682)	-
Հակադարձ հետզնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ	(401)	9,104
	1,768,295	(5,170,750)

Ստորև բերվող աղյուսակներում ներկայացված է հանախորդներին տրված վարկերի գծով կորստի պահուստի սկզբնական և վերջնական մնացորդների համադրումը 2022թ. և 2021թ. համար:

հազ. դրամ	2022թ.			
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը
Իրավաբանական անձանց տրված վարկեր				
Մնացորդը առ 1 հունվարի	214,663	125,734	848,969	1,189,366
Տեղափոխում 1-ին փուլ	122,647	(71,782)	(50,865)	-
Տեղափոխում 2-րդ փուլ	(113)	1,085	(972)	-
Տեղափոխում 3-րդ փուլ	(9)	(147)	156	-
Կորստի պահուստի զուտ վերաչափում	(226,182)	(33,288)	(193,171)	(452,641)
Սկզբնավորված կամ ձեռք բերված նոր ֆինանսական ակտիվներ	131,357	-	-	131,357
Վերականգնումներ	-	-	433,309	433,309
Չուս դուրսգրումներ	-	-	(596,250)	(596,250)
Արտարժույթի փոխարժեքի փոփոխություններ	(30,297)	(4,960)	(67,040)	(102,297)
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	212,066	16,642	374,136	602,844

հազ. դրամ	2022թ.			
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը
Ֆիզիկական անձանց տրված վարկեր				
Մնացորդը առ 1 հունվարի	1,650,619	1,823,929	3,428,153	6,902,701
Տեղափոխում 1-ին փուլ	580,624	(523,579)	(57,045)	-
Տեղափոխում 2-րդ փուլ	(92,467)	154,847	(62,380)	-
Տեղափոխում 3-րդ փուլ	(29,709)	(346,745)	376,454	-
Կորստի պահուստի զուտ վերաչափում	(2,063,486)	252,190	(818,928)	(2,630,224)
Սկզբնավորված կամ ձեռք բերված նոր ֆինանսական ակտիվներ	1,267,359	-	-	1,267,359
Վերականգնումներ	-	-	3,056,662	3,056,662
Չուտ դուրսգրումներ	-	-	(3,983,773)	(3,983,773)
Արտարժույթի փոխարժեքի փոփոխություններ	(2,847)	(466)	(6,300)	(9,613)
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	1,310,093	1,360,176	1,932,843	4,603,112

հազ. դրամ	2021թ.			
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը
Հաճախորդներին տրված՝ ամորտիզացված արժեքով չափող վարկեր – իրավաբանական անձիք				
Մնացորդը առ 1 հունվարի	365,790	466,977	1,465,378	2,298,145
Տեղափոխում 1-ին փուլ	32,499	(30,929)	(1,570)	-
Տեղափոխում 2-րդ փուլ	(6,127)	10,080	(3,953)	-
Տեղափոխում 3-րդ փուլ	(857)	(244,578)	245,435	-
Կորստի պահուստի զուտ վերաչափում	(380,422)	(66,320)	(769,344)	(1,216,086)
Սկզբնավորված կամ ձեռք բերված նոր ֆինանսական ակտիվներ	212,396	-	-	212,396
Չուտ դուրսգրումներ	-	-	(19,808)	(19,808)
Արտարժույթի փոխարժեքի փոփոխություններ	(8,616)	(9,496)	(67,169)	(85,281)
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	214,663	125,734	848,969	1,189,366

հազ. դրամ	2021թ.			
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը
Հաճախորդներին տրված՝ ամորտիզացված արժեքով չափող վարկեր – ֆիզիկական անձիք				
Մնացորդը առ 1 հունվարի	1,753,471	2,686,404	4,147,454	8,587,329
Տեղափոխում 1-ին փուլ	296,228	(252,353)	(43,875)	-
Տեղափոխում 2-րդ փուլ	(70,672)	218,250	(147,578)	-
Տեղափոխում 3-րդ փուլ	(82,579)	(1,307,270)	1,389,849	-
Կորստի պահուստի զուտ վերաչափում	(1,378,828)	479,845	5,974,884	5,075,901
Սկզբնավորված կամ ձեռք բերված նոր ֆինանսական ակտիվներ	1,135,708	-	-	1,135,708
Չուտ դուրսգրումներ	-	-	(7,889,668)	(7,889,668)
Արտարժույթի փոխարժեքի փոփոխություններ	(2,709)	(947)	(2,913)	(6,569)
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	1,650,619	1,823,929	3,428,153	6,902,701

10 Այլ ընդհանուր վարչական ծախսեր

	2022թ. հազ. դրամ	2021թ. հազ. դրամ
Մաշվածություն և ամորտիզացիա*	1,684,589	1,595,929
Համակարգչային ծրագրերի և սերվերի սպասարկման ծախսեր	619,215	61,151
Վճարումներ Ավանդների հատուցումը երաշխավորող հիմնադրամին	439,657	328,857
Ծուկայավարում և հասարակայնության հետ կապեր	392,743	201,930
Վերանորոգման և սպասարկման ծախսեր	379,249	234,044
Ապահովագրություն	113,563	104,054
Մասնագիտական ծառայություններ	88,095	103,652
Կապի ծառայություններ	82,717	67,712
Անվտանգության ծառայություն	76,461	77,613
Գրասենյակային ծախսեր	72,860	62,323
Չհատուցվող հարկեր	69,148	46,761
Վարկային բյուրոյին վճարված վճարներ	61,571	40,432
Վարձակալության ծախսեր	42,203	20,239
Այլ	276,197	270,822
	4,398,268	3,215,519

* 2022թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա մաշվածության և ամորտիզացիայի գումարում ներառված 510,518 հազար դրամ գումարը (2021թ-ին՝ 465,461 հազար դրամ) վերաբերում է օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվների ամորտիզացիային՝ ՖՀՄՍ 16 «Վարձակալություններ» պահանջների համաձայն (տես Ծանոթագրություն 18):

11 Ծահութահարկի գծով ծախս

	2022թ. հազ. դրամ	2021թ. հազ. դրամ
Ընթացիկ տարվա հարկի գծով ծախս	5,539,438	1,970,423
Պակաս/(ավել) հաշվարկված նախորդ տարիներում	1,390	(40,009)
Հետաձգված հարկային ակտիվների և պարտավորությունների փոփոխություններ՝ ժամանակավոր տարբերությունների առաջացման և հակադարձման արդյունքում	(160,451)	109,297
Ընդամենը ծախս շահութահարկի գծով	5,380,377	2,039,711

2022թ-ին ընթացիկ հարկի գծով կիրառելի հարկի դրույքաչափը կազմում է 18% (2021թ-ին՝ 18%):

Հարկի արդյունավետ դրույքաչափի համադրում դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար

	2022թ. հազ. դրամ	%	2021թ. հազ. դրամ	%
Ծահույթը մինչև շահութահարկով հարկումը	29,026,019		11,047,007	
Ծահութահարկ՝ հաշվարկված հարկի կիրառելի դրույքաչափով	5,224,683	18.0	1,988,461	18.0
Չնվազեցվող ծախսեր	154,304	0.5	91,259	0.9
Պակաս/(ավել) հաշվարկված նախորդ տարիներում	1,390	0.0	(40,009)	0.0
Ընդամենը ծախս շահութահարկի գծով	5,380,377	18.5	2,039,711	18.5

(ա) Հետաձգված հարկային ակտիվներ և պարտավորություններ

Ֆինանսական հաշվետվություններում արտացոլելու նպատակով որոշված ակտիվների և պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքների և հարկային նպատակներով օգտագործվող գումարների միջև ժամանակավոր տարբերություններն առաջացնում են զուտ հետաձգված հարկային պարտավորություններ 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի և 2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

Գործող հարկային օրենսդրության համաձայն՝ նվազեցվող ժամանակավոր տարբերությունները մարման ժամկետ չունեն:

Ստորև ներկայացված են ժամանակավոր տարբերությունների փոփոխությունները 2022թ. դեկտեմբերի 31-ին և 2021թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարիների ընթացքում:

հազ. դրամ	Մնացորդը առ 1 հունվարի 2022թ.	Շահույթում կամ վնասում ճանաչված	Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում ճանաչված	Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի 2022թ.
Ներդրումային արժեթղթեր	(3,643)	3,624	83,064	83,045
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	1,316	4,671	-	5,987
Բանկերին և ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկեր և փոխատվություններ	(5,575)	(18,166)	-	(23,741)
Հաճախորդներին տրված վարկեր	(156,262)	(85,867)	-	(242,129)
Հիմնական միջոցներ և ոչ նյութական ակտիվներ	(576,772)	(63,103)	-	(639,875)
Այլ ակտիվներ	40,737	(63,728)	-	(22,991)
Այլ պարտավորություններ	210,002	383,020	-	593,022
Ընդամենը հետաձգված հարկային ակտիվ/ (պարտավորություն)	(490,197)	160,451	83,064	(246,682)

հազ. դրամ	Մնացորդը առ 1 հունվարի 2021թ.	Շահույթում կամ վնասում ճանաչված	Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում ճանաչված	Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի 2021թ.
Ներդրումային արժեթղթեր	(87,048)	2,729	80,676	(3,643)
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	1,405	(89)	-	1,316
Բանկերին և ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկեր և փոխատվություններ	(13,114)	7,539	-	(5,575)
Հաճախորդներին տրված վարկեր	(9,157)	(147,105)	-	(156,262)
Հիմնական միջոցներ և ոչ նյութական ակտիվներ	(577,843)	1,071	-	(576,772)
Այլ ակտիվներ	25,862	14,875	-	40,737
Այլ պարտավորություններ	198,319	11,683	-	210,002
Ընդամենը հետաձգված հարկային ակտիվ/ (պարտավորություն)	(461,576)	(109,297)	80,676	(490,197)

12 Գրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ

	2022թ. հազ. դրամ	2021թ. հազ. դրամ
Գրամական միջոցներ դրամարկղում	16,942,913	22,075,286
Նոստրո հաշիվներ ՀՀ ԿԲ-ում	73,706,221	50,732,958
Նոստրո հաշիվներ այլ բանկերում		
- A1-ից A3 վարկանիշով	1,909,766	259,822
- Baa1-ից Baa3 վարկանիշով	-	1,800,028
- Ba1-ից Ba3 վարկանիշով	759,278	818,387
- B1 -ից ցածր վարկանիշով	2,036	6,066
- վարկանիշ չունեցող*	615,026	212,736
Ընդամենը նոստրո հաշիվներ այլ բանկերում	3,286,106	3,097,039
Կարճաժամկետ տեղաբաշխումներ բանկերում		
- Ba1-ից Ba3 վարկանիշով	1,180,873	-
- վարկանիշ չունեցող*	6,576,000	-
Ընդամենը կարճաժամկետ տեղաբաշխումներ բանկերում	7,756,873	-
Ընդամենը համախառն գրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	101,692,113	75,905,283
Պարտքային կորստի պահուստ	(33,261)	(7,312)
Ընդամենը զուտ գրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	101,658,852	75,897,971

* Բանկի գնահատմամբ վարկանիշ չունեցող գործիքների համար պայմանագրային կողմ հանդիսացող բանկերի վարկանիշը մոտավորապես համապատասխանում է «Moody's» գործակալության վարկանշավորման համակարգի B1-ից B3 վարկանիշին: Բանկի գնահատմամբ այդ մնացորդներից միջոցների ելքագրելու իրավունքը չի սահմանափակվում:

Պարտքային որակը բացահայտելիս Բանկն օգտագործում է «Moody's» վարկանիշային գործակալության վարկանիշները:

Գրամական միջոցները և դրանց համարժեքներն ամբողջությամբ դասված են 1-ին փուլ և չափվում են ամորտիզացված արժեքով 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի և 2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

2022թ. դեկտեմբերի 31-ի և 2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկը չունի պայմանագրային կողմ հանդիսացող այնպիսի բանկ, բացառությամբ ՀՀ ԿԲ-ի, որտեղ տեղաբաշխված միջոցների մնացորդները գերազանցում են Բանկի սեփական կապիտալի 10%-ը:

Նոստրո հաշիվներ ՀՀ ԿԲ-ում

ՀՀ ԿԲ-ում պահվող նոստրո հաշիվները վերաբերում են վճարահաշվարկային գործունեությանը (տես Ծանոթագրություն 14) և անհրաժեշտության դեպքում կարող են ելքագրվել:

13 Ներդրումային արժեթղթեր

(ա) Իրական արժեքով այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթեր

	2022թ. հազ. դրամ	2021թ. հազ. դրամ
Բանկի կողմից պահվող		
Պարտքային և հաստատուն եկամտով այլ գործիքներ		
– Հայաստանի Հանրապետության պետական արժեթղթեր	3,055,575	3,930,457
Ընդամենը պետական պարտատոմսեր	3,055,575	3,930,457
Կորպորատիվ պարտատոմսեր		
– Ba1-ից Ba3 վարկանիշով	-	1,458,553
– B1-ից B3 վարկանիշով	-	24,175
– վարկանիշ չունեցող*	119,154	169,414
Ընդամենը կորպորատիվ պարտատոմսեր	119,154	1,652,142
Բաժնային գործիքներ		
Կորպորատիվ բաժնետոմսեր	30,754	30,921
Ընդամենը Բանկի կողմից պահվող արժեթղթեր	3,205,483	5,613,520
Վաճառքի և հետգնման պայմանագրերի դիմաց գրավադրված		
Պարտքային և հաստատուն եկամտով այլ գործիքներ		
– Հայաստանի Հանրապետության պետական արժեթղթեր	5,838,637	5,365,506
Ընդամենը վաճառքի և հետգնման պայմանագրերի դիմաց գրավադրված արժեթղթեր	5,838,637	5,365,506
Ընդամենը իրական արժեքով այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	9,044,120	10,979,026

(բ) Ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթեր

	2022թ. հազ. դրամ	2021թ. հազ. դրամ
Բանկի կողմից պահվող		
Պարտքային և հաստատուն եկամտով այլ գործիքներ		
– Հայաստանի Հանրապետության պետական արժեթղթեր	70,882,297	27,075,357
ԱՄՆ պետական արժեթղթեր	3,495,846	-
– Հայաստանի Հանրապետության եվրոպարտատոմսեր	10,862,517	11,819,520
Ընդամենը պետական պարտատոմսեր	85,240,660	38,894,877
Կորպորատիվ պարտատոմսեր		
– Ba1-ից Ba3 վարկանիշով	1,122,291	1,055,803
– վարկանիշ չունեցող*	1,058,598	1,067,795
Ընդամենը կորպորատիվ պարտատոմսեր	2,180,889	2,123,598
Ընդամենը Բանկի կողմից պահվող արժեթղթեր	87,421,549	41,018,475
Վաճառքի և հետգնման պայմանագրերի դիմաց գրավադրված		
Պարտքային և հաստատուն եկամտով այլ գործիքներ		
– Հայաստանի Հանրապետության պետական արժեթղթեր	-	42,293,494
Ընդամենը վաճառքի և հետգնման պայմանագրերի դիմաց գրավադրված արժեթղթեր	-	42,293,494
Ընդամենը համախառն ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	87,421,549	83,311,969
Պարտքային կորստի պահուստ	(187,045)	(185,927)
Ընդամենը զուտ ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	87,234,504	83,126,042

* Ղեկավարության գնահատմամբ 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ վարկանիշ չունեցող կորպորատիվ պարտատոմսերի վարկանիշը մոտավորապես համապատասխանում է «Moody's» վարկանիշային գործակալության B2 վարկանիշին (2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ B2-ին):

Բանկը վաճառում է արժեթղթեր հետգնման պայմանագրերի շրջանակում և ձեռք է բերում արժեթղթեր վերավաճառքի պայմանագրերի շրջանակում:

Հետգնման պայմանագրերի շրջանակում վաճառված արժեթղթերը փոխանցվում են երրորդ կողմին, և Բանկը ստանում է դրամական միջոցներ դրա դիմաց: Պայմանագրային կողմերը կարող են վերագրավադրել կամ վերավաճառվել այս ֆինանսական ակտիվները Բանկի կողմից պարտագանցման բացակայության դեպքում, սակայն պայմանագրային կողմը պարտավոր է վերադարձնել արժեթղթերը պայմանագրի ժամկետի ավարտին: Բանկը որոշել է, որ պահպանում է այս արժեթղթերի հետ կապված, ըստ էության, բոլոր ռիսկերը և հատույցները, այդ իսկ պատճառով, չի ապահանջել դրանք: Ստացված դրամական միջոցները ճանաչվում են որպես ֆինանսական ակտիվ, իսկ գրավի ձեռքբերման գինը մարելու պարտականության գծով ճանաչվում է ֆինանսական պարտավորություն և ներառվում է հետգնման պայմանագրերի գծով վճարվելիք գումարների կազմում (Ծանոթագրություն 21):

Այս գործարքներն իրականացվում են փոխատվության, արժեթղթերի փոխառության և փոխատվություն ստանդարտ գործառնություններին բնորոշ պայմաններով:

Բոլոր ներդրումային արժեթղթերը ամբողջությամբ դասված են 1-ին փուլ 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի և 2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

14 Բանկերին և ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկեր և փոխատվություններ

	2022թ. հազ. դրամ	2021թ. հազ. դրամ
Վարկային քարտերով գործառնությունների համար դեպոզիտային միջոց << ԿԲ-ում	3,615,000	2,354,500
Ավանդ << ԿԲ-ում, պարտադիր պահուստներ	19,826,268	8,492,135
Բանկերին տրված փոխատվություններ		
- A1-ից A3 վարկանիշով	230,239	60,414
- Baa1-ից B1 վարկանիշով	393,570	7,258
- B1-ից B3 վարկանիշով	-	37,031
- B3-ից ցածր վարկանիշով	-	435
- վարկանիշ չունեցող*	3,052,350	-
Սովորական ձևի գնման պայմանագրեր – արտարժույթային սփոթ գործարքներ		
- A1-ից A3 վարկանիշով	1,130	1,054
- Baa1-ից ցածր վարկանիշով	-	1,060
- վարկանիշ չունեցող*	53	-
Ընդամենը բանկերին և ֆինանսական կազմակերպություններին տրված համախառն վարկեր և փոխատվություններ	27,118,610	10,953,887
Պարտքային կորստի պահուստ	(6,682)	-
Ընդամենը բանկերին և ֆինանսական կազմակերպություններին տրված զուտ վարկեր և փոխատվություններ	27,111,928	10,953,887

* Բանկի գնահատմամբ վարկանիշ չունեցող գործիքների համար պայմանագրային կողմ հանդիսացող բանկերի վարկանիշը մոտավորապես համապատասխանում է «Moody's» գործակալության վարկանշավորման համակարգի Ba3-ից B1 վարկանիշին:

Պարտքային որակը բացահայտելիս Բանկն օգտագործում է «Moody's» վարկանիշային գործակալության վարկանիշները:

(ա) Մնացորդներ ՀՀ ԿԲ-ում

Մնացորդները ՀՀ ԿԲ-ում ներառում են վարկային քարտերով գործառնությունների համար ՀՀ ԿԲ-ում դեպոզիտացված միջոցը, որը ոչ տոկոսակիր ավանդ է, որը հաշվարկվում է ՀՀ ԿԲ-ի կողմից սահմանված կանոնակարգերի համաձայն և որի ելքագրումը սահմանափակված է:

Բանկերից պահանջվում է ՀՀ ԿԲ-ում պահել կանխիկ ավանդ (պարտադիր պահուստ) ներգրավված միջոցների համար: ՀՀ դրամով ներգրավված միջոցների համար պարտադիր պահուստը կազմում է 4% և ամբողջությամբ պահվում է ՀՀ դրամով: Արտարժույթով ներգրավված միջոցների համար պարտադիր պահուստը կազմում է 18%, որից 6%-ը պահվում է ՀՀ դրամով, իսկ 12%-ը՝ ներգրավված միջոցների համապատասխան արտարժույթով (2021թ-ին՝ 10%): ՀՀ դրամով պահվող ավանդը ելքագրելու Բանկի իրավունքը չի սահմանափակվում օրենսդրությամբ, սակայն եթե Բանկը չի ապահովում պահուստի նվազագույն միջին օրական գումարը, վերջինիս նկատմամբ կարող են կիրառվել պատժամիջոցներ: ՀՀ դրամով պահվող պարտադիր պահուստները դասակարգվում են որպես դրամական միջոցներ և դրանց դրամական համարժեքներ (տես Ծանոթագրություն 13), քանի որ կարող են ելքագրվել անհրաժեշտության դեպքում:

Արտարժույթով պահվող պարտադիր պահուստի համար Բանկն պարտավոր է ապահովել նվազագույն մնացորդ յուրաքանչյուր օրվա վերջում: Այս պահուստները չեն համարվում դրամական միջոցներ և դրանց դրամական համարժեքներ և ներառված են բանկերին և ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկերի և փոխատվությունների կազմում:

(բ) Բանկերին և այլ ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկերի և փոխատվությունների կենտրոնացում

2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկը չունի պայմանագրային կողմ հանդիսացող բանկ, բացառությամբ ՀՀ ԿԲ-ի (2021թ-ին՝ ՀՀ ԿԲ), որի գծով մնացորդները գերազանցում են Բանկի սեփական կապիտալի 10%-ը:

(գ) Բանկերին և ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկերի և փոխատվությունների պարտքային որակ

Բանկերին և ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկերը և փոխատվությունները ժամկետանց կամ արժեզրկված չեն և ամբողջությամբ դասված են 1-ին փուլ 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի և 2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ: Բանկերին և ֆինանսական կազմակերպություններին տրված բոլոր վարկերը և փոխատվությունները չափվում են ամորտիզացված արժեքով 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի և 2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

15 Հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ

	2022թ. հազ. դրամ	2021թ. հազ. դրամ
Հայկական բանկերից ստացվելիք գումարներ, վարկանիշ չունեցող	3,090,840	2,518,164
Փոքր և միջին չափի հայկական ֆինանսական կազմակերպություններից ստացվելիք գումարներ, վարկանիշ չունեցող	-	887,355
Ընդամենը հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք համախառն գումարներ	3,090,840	3,405,519
Պարտքային կորստի պահուստ	(2,295)	(1,894)
Ընդամենը հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գուտ գումարներ	3,088,545	3,403,625

Հակադարձ հետզնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարները ժամկետանց չեն:

Ղեկավարության գնահատմամբ 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ վարկանիշ չունեցող հակադարձ հետզնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարների վարկանիշը մոտավորապես համապատասխանում է «Moody's» վարկանիշային գործակալության B2 վարկանիշին (2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ B2 վարկանիշին):

2022թ. դեկտեմբերի 31-ի և 2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկը չունի այնպիսի պայմանագրային կողմ հանդիսացող բանկ կամ այլ ֆինանսական կազմակերպություն, որի գծով մնացորդները գերազանցում են Բանկի սեփական կապիտալի 10%-ը:

Հակադարձ հետզնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարները վերագրելի են խոշոր հայկական բանկերին և ֆինանսական կազմակերպություններին: Բոլոր գումարները դասված են 1-ին փուլ և չափվում են ամորտիզացված արժեքով 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի և 2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

(ա) Ակտիվների համար որպես ապահովություն ընդունված գրավ

2022թ. դեկտեմբերի 31-ի և 2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ հակադարձ հետզնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարների դիմաց գրավադրված էին հետևյալ իրական արժեքով արժեթղթերը.

	2022թ. հազ. դրամ	2021թ. հազ. դրամ
Հայաստանի Հանրապետության պետական արժեթղթեր	3,128,294	3,726,550
Կորպորատիվ պարտատոմսեր	-	101,391
Արժեթղթերի ընդամենը իրական արժեք	3,128,294	3,827,941

16 Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխառվածություններ

	2022թ. հազ. դրամ	2021թ. հազ. դրամ
Հաճախորդներին տրված՝ ամորտիզացված արժեքով չափվող վարկեր		
Վարկեր խոշոր ընկերություններին	77,416,711	72,325,249
Վարկեր փոքր և միջին չափի ընկերություններին	82,683,984	54,451,360
Ընդամենը իրավաբանական անձանց տրված վարկեր	160,100,695	126,776,609
Ֆիզիկական անձանց տրված վարկեր		
Սպառողական վարկեր	54,091,195	48,916,674
Հիփոթեքային վարկեր	48,795,801	37,423,000
Վարկային քարտեր	8,075,742	7,854,915
Այլ վարկեր ֆիզիկական անձանց	12,926,788	8,369,597
Ընդամենը ֆիզիկական անձանց տրված վարկեր	123,889,526	102,564,186
Հաճախորդներին տրված՝ ամորտիզացված արժեքով չափվող համախառն վարկեր	283,990,221	229,340,795
Պարտքային կորստի պահուստ	(5,205,955)	(8,092,067)
Հաճախորդներին տրված՝ ամորտիզացված արժեքով չափվող զուտ վարկեր	278,784,266	221,248,728

(ա) Իրավաբանական և ֆիզիկական անձանց տրված վարկերի պարտքային որակը

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է տեղեկատվություն իրավաբանական և ֆիզիկական անձանց տրված վարկերի պարտքային որակի վերաբերյալ 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

	1-ին փուլ հազ. դրամ	2-րդ փուլ հազ. դրամ	3-րդ փուլ հազ. դրամ	Ընդամենը հազ. դրամ
Իրավաբանական անձանց տրված վարկեր				
Վարկեր խոշոր ընկերություններին				
- ոչ ժամկետանց	76,014,921	1,317,772	-	77,332,693
- մինչև 30 օր ժամկետանց	-	-	-	-
- 30-90 օր ժամկետանց	-	-	-	-
- ավելի քան 90 օր ժամկետանց	-	-	84,018	84,018
Ընդամենը համախառն վարկեր խոշոր ընկերություններին	76,014,921	1,317,772	84,018	77,416,711
Պարտքային կորստի պահուստ	(100,343)	(7,481)	(105)	(107,929)
Ընդամենը զուտ վարկեր խոշոր ընկերություններին	75,914,578	1,310,291	83,913	77,308,782
Վարկեր փոքր և միջին չափի ընկերություններին				
- ոչ ժամկետանց	80,555,209	914,945	355,072	81,825,226
- մինչև 30 օր ժամկետանց	18,529	40,163	49,983	108,675
- 30-90 օր ժամկետանց	-	14,038	-	14,038
- ավելի քան 90 օր ժամկետանց	-	-	736,045	736,045
Ընդամենը համախառն վարկեր փոքր և միջին չափի ընկերություններին	80,573,738	969,146	1,141,100	82,683,984
Պարտքային կորստի պահուստ	(111,721)	(9,162)	(374,030)	(494,913)
Ընդամենը զուտ վարկեր փոքր և միջին չափի ընկերություններին	80,462,017	959,984	767,070	82,189,071
Ընդամենը իրավաբանական անձանց տրված համախառն վարկեր	156,588,659	2,286,918	1,225,118	160,100,695
Ընդամենը իրավաբանական անձանց տրված զուտ վարկեր	156,376,595	2,270,275	850,983	159,497,853
Ֆիզիկական անձանց տրված վարկեր				
Սպառողական վարկեր				
- ոչ ժամկետանց	48,484,836	2,305,243	220,834	51,010,913
- մինչև 30 օր ժամկետանց	395,129	144,281	34,272	573,682
- 30-90 օր ժամկետանց	-	364,662	67,892	432,554
- ավելի քան 90 օր ժամկետանց	-	-	2,074,046	2,074,046
Ընդամենը համախառն սպառողական վարկեր	48,879,965	2,814,186	2,397,044	54,091,195
Պարտքային կորստի պահուստ	(1,037,373)	(1,256,287)	(1,711,148)	(4,004,808)
Ընդամենը զուտ սպառողական վարկեր	47,842,592	1,557,899	685,896	50,086,387

	1-ին փուլ հազ. դրամ	2-րդ փուլ հազ. դրամ	3-րդ փուլ հազ. դրամ	Ընդամենը հազ. դրամ
Հիփոթեքային վարկեր				
- ոչ ժամկետանց	48,648,394	53,106	17,388	48,718,888
- մինչև 30 օր ժամկետանց	18,456	-	-	18,456
- 30-90 օր ժամկետանց	-	8,712	4,985	13,697
- ավելի քան 90 օր ժամկետանց	-	-	44,760	44,760
Ընդամենը համախառն հիփոթեքային վարկեր	48,666,850	61,818	67,133	48,795,801
Պարտքային կորստի պահուստ	(3,513)	(1,811)	(4,684)	(10,008)
Ընդամենը զուտ հիփոթեքային վարկեր	48,663,337	60,007	62,449	48,785,793
Վարկային քարտեր				
- ոչ ժամկետանց	7,545,679	175,948	5,784	7,727,411
- մինչև 30 օր ժամկետանց	26,809	13,943	2,734	43,486
- 30-90 օր ժամկետանց	-	32,967	5,440	38,407
- ավելի քան 90 օր ժամկետանց	-	-	266,438	266,438
Ընդամենը համախառն վարկային քարտեր	7,572,488	222,858	280,396	8,075,742
Պարտքային կորստի պահուստ	(129,234)	(80,629)	(172,411)	(382,274)
Ընդամենը զուտ վարկային քարտեր	7,443,254	142,229	107,985	7,693,468
Այլ վարկերի ֆիզիկական անձանց				
- ոչ ժամկետանց	12,611,503	55,461	25,626	12,692,590
- մինչև 30 օր ժամկետանց	78,103	4,836	6,099	89,038
- 30-90 օր ժամկետանց	-	37,068	3,331	40,399
- ավելի քան 90 օր ժամկետանց	-	-	104,761	104,761
Ընդամենը համախառն այլ վարկեր ֆիզիկական անձանց	12,689,606	97,365	139,817	12,926,788
Պարտքային կորստի պահուստ	(139,973)	(21,448)	(44,602)	(206,023)
Ընդամենը զուտ այլ վարկեր ֆիզիկական անձանց	12,549,633	75,917	95,215	12,720,765
Ընդամենը ֆիզիկական անձանց տրված համախառն վարկեր	117,808,909	3,196,227	2,884,390	123,889,526
Ընդամենը ֆիզիկական անձանց տրված զուտ վարկեր	116,498,816	1,836,052	951,545	119,286,413
Ընդամենը հաճախորդներին տրված համախառն վարկեր	274,397,568	5,483,145	4,109,508	283,990,221
Ընդամենը հաճախորդներին տրված զուտ վարկեր	272,875,411	4,106,327	1,802,528	278,784,266

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է տեղեկատվություն իրավաբանական և ֆիզիկական անձանց տրված վարկերի պարտքային որակի վերաբերյալ 2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը
	հազ. դրամ	հազ. դրամ	հազ. դրամ	հազ. դրամ
Իրավաբանական անձանց տրված վարկեր				
Վարկեր խոշոր ընկերություններին				
- ոչ ժամկետանց	67,810,562	3,864,848	36,662	71,712,072
- մինչև 30 օր ժամկետանց	342,990	-	-	342,990
- 30-90 օր ժամկետանց	-	-	-	-
- ավելի քան 90 օր ժամկետանց	-	-	270,187	270,187
Ընդամենը համախառն վարկեր խոշոր ընկերություններին	68,153,552	3,864,848	306,849	72,325,249
Պարտքային կորստի պահուստ	(120,179)	(89,526)	(46,910)	(256,615)
Ընդամենը զուտ վարկեր խոշոր ընկերություններին	68,033,373	3,775,322	259,939	72,068,634
Վարկեր փոքր և միջին չափի ընկերություններին				
- ոչ ժամկետանց	49,853,430	2,268,845	718,617	52,840,892
- մինչև 30 օր ժամկետանց	22,202	47,781	-	69,983
- 30-90 օր ժամկետանց	-	32,462	-	32,462
- ավելի քան 90 օր ժամկետանց	-	-	1,508,023	1,508,023
Ընդամենը համախառն վարկեր փոքր և միջին չափի ընկերություններին	49,875,632	2,349,088	2,226,640	54,451,360
Պարտքային կորստի պահուստ	(94,484)	(36,208)	(802,059)	(932,751)
Ընդամենը զուտ վարկեր փոքր և միջին չափի ընկերություններին	49,781,148	2,312,880	1,424,581	53,518,609
Ընդամենը իրավաբանական անձանց տրված համախառն վարկեր	118,029,184	6,213,936	2,533,489	126,776,609
Ընդամենը իրավաբանական անձանց տրված զուտ վարկեր	117,814,521	6,088,202	1,684,520	125,587,243
Ֆիզիկական անձանց տրված վարկեր				
Սպառողական վարկեր				
- ոչ ժամկետանց	41,337,436	2,455,704	77,691	43,870,831
- մինչև 30 օր ժամկետանց	640,245	265,678	24,088	930,011
- 30-90 օր ժամկետանց	-	534,903	70,718	605,621
- ավելի քան 90 օր ժամկետանց	-	-	3,510,211	3,510,211
Ընդամենը համախառն սպառողական վարկեր	41,977,681	3,256,285	3,682,708	48,916,674
Պարտքային կորստի պահուստ	(1,373,011)	(1,661,068)	(3,261,404)	(6,295,483)
Ընդամենը զուտ սպառողական վարկեր	40,604,670	1,595,217	421,304	42,621,191
Հիփոթեքային վարկեր				
- ոչ ժամկետանց	37,123,768	73,722	-	37,197,490
- մինչև 30 օր ժամկետանց	44,524	27,773	-	72,297
- 30-90 օր ժամկետանց	-	1,689	-	1,689
- ավելի քան 90 օր ժամկետանց	-	-	151,524	151,524
Ընդամենը համախառն հիփոթեքային վարկեր	37,168,292	103,184	151,524	37,423,000
Պարտքային կորստի պահուստ	(10,553)	(3,687)	(20,092)	(34,332)
Ընդամենը զուտ հիփոթեքային վարկեր	37,157,739	99,497	131,432	37,388,668

	1-ին փուլ հազ. դրամ	2-րդ փուլ հազ. դրամ	3-րդ փուլ հազ. դրամ	Ընդամենը հազ. դրամ
Վարկային քարտեր				
- ոչ ժամկետանց	7,258,910	315,858	408	7,575,176
- մինչև 30 օր ժամկետանց	38,495	22,498	781	61,774
- 30-90 օր ժամկետանց	-	59,833	5,975	65,808
- ավելի քան 90 օր ժամկետանց	-	-	152,157	152,157
Ընդամենը համախառն վարկային քարտեր	7,297,405	398,189	159,321	7,854,915
Պարտքային կորստի պահուստ	(199,143)	(127,257)	(92,492)	(418,892)
Ընդամենը զուտ վարկային քարտեր	7,098,262	270,932	66,829	7,436,023
Այլ վարկերի ֆիզիկական անձանց				
- ոչ ժամկետանց	7,854,083	150,110	8,133	8,012,326
- մինչև 30 օր ժամկետանց	40,355	13,246	970	54,571
- 30-90 օր ժամկետանց	-	37,612	2,097	39,709
- ավելի քան 90 օր ժամկետանց	-	-	262,991	262,991
Ընդամենը համախառն այլ վարկեր ֆիզիկական անձանց	7,894,438	200,968	274,191	8,369,597
Պարտքային կորստի պահուստ	(67,912)	(31,917)	(54,165)	(153,994)
Ընդամենը զուտ այլ վարկեր ֆիզիկական անձանց	7,826,526	169,051	220,026	8,215,603
Ընդամենը ֆիզիկական անձանց տրված համախառն վարկեր	94,337,816	3,958,626	4,267,744	102,564,186
Ընդամենը ֆիզիկական անձանց տրված զուտ վարկեր	92,687,197	2,134,697	839,591	95,661,485
Ընդամենը հաճախորդներին տրված համախառն վարկեր	212,367,000	10,172,562	6,801,233	229,340,795
Ընդամենը հաճախորդներին տրված զուտ վարկեր	210,501,718	8,222,899	2,524,111	221,248,728

Ստորև ներկայացված են 2022թ. դեկտեմբերի 31-ին և 2021թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարիների ընթացքում ֆիզիկական և իրավաբանական անձանց տրված վարկերի համախառն հաշվեկշռային արժեքի նշանակալի փոփոխությունները, որոնք հանգեցրել են կորստի պահուստի փոփոխությունների:

հազ. դրամ	2022թ.			
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը
Հաճախորդներին տրված՝ ամորտիզացված արժեքով չափվող վարկեր – իրավաբանական անձիք – համախառն հաշվեկշռային արժեք				
Մնացորդը առ 1 հունվարի	118,029,184	6,213,936	2,533,489	126,776,609
Տեղափոխում 1-ին փուլ	2,530,942	(2,349,807)	(181,135)	-
Տեղափոխում 2-րդ փուլ	(64,938)	257,667	(192,729)	-
Տեղափոխում 3-րդ փուլ	(5,082)	(1,302)	6,384	-
Սկզբնավորված կամ ձեռք բերված նոր ֆինանսական ակտիվներ	98,264,653	-	-	98,264,653
Ամբողջությամբ կամ մասնակի մարված ֆինանսական ակտիվներ	(62,542,849)	(1,375,165)	(614,428)	(64,532,442)
Ակտիվի զուտ փոփոխություն տոկոսների և արտարժույթի վերագնահատումից	376,749	(458,411)	(163,523)	(245,185)
Չուտ դուրսգրումներ	-	-	(162,941)	(162,941)
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	156,588,659	2,286,918	1,225,118	160,100,695

հազ. դրամ	2022թ.			
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը
Հանախորդներին տրված՝ ամորտիզացված արժեքով չափվող վարկեր – ֆիզիկական անձիք – համախառն հաշվեկշռային արժեք				
Մնացորդը առ 1 հունվարի	94,337,816	3,958,626	4,267,744	102,564,186
Տեղափոխում 1-ին փուլ	1,244,979	(1,166,270)	(78,709)	-
Տեղափոխում 2-րդ փուլ	(2,472,265)	2,558,974	(86,709)	-
Տեղափոխում 3-րդ փուլ	(749,606)	(722,465)	1,472,071	-
Սկզբնավորված կամ ձեռք բերված նոր ֆինանսական ակտիվներ	62,322,673	-	-	62,322,673
Ամբողջությամբ կամ մասնակի մարված ֆինանսական ակտիվներ	(50,213,944)	(1,769,087)	(2,097,970)	(54,081,001)
Ակտիվի զուտ փոփոխություն տոկոսների և արտարժույթի վերազնահատումից	13,339,256	336,449	335,075	14,010,780
Չուտ դուրսգրումներ	-	-	(927,111)	(927,111)
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	117,808,909	3,196,227	2,884,391	123,889,527

հազ. դրամ	2021թ.			
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը
Հանախորդներին տրված՝ ամորտիզացված արժեքով չափվող վարկեր – իրավաբանական անձիք – համախառն հաշվեկշռային արժեք				
Մնացորդը առ 1 հունվարի	110,221,137	6,651,397	4,079,021	120,951,555
Տեղափոխում 1-ին փուլ	1,128,127	(1,118,650)	(9,477)	-
Տեղափոխում 2-րդ փուլ	(4,197,526)	4,320,744	(123,218)	-
Տեղափոխում 3-րդ փուլ	(537,854)	(827,462)	1,365,316	-
Սկզբնավորված կամ ձեռք բերված նոր ֆինանսական ակտիվներ	60,749,731	-	-	60,749,731
Ամբողջությամբ կամ մասնակի մարված ֆինանսական ակտիվներ	(54,272,044)	(2,852,126)	(2,726,404)	(59,850,574)
Ակտիվի զուտ փոփոխություն տոկոսների և արտարժույթի վերազնահատումից	4,937,613	40,033	(31,941)	4,945,705
Չուտ դուրսգրումներ	-	-	(19,808)	(19,808)
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	118,029,184	6,213,936	2,533,489	126,776,609

հազ. դրամ	2021թ.			
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը
Հանախորդներին տրված՝ ամորտիզացված արժեքով չափվող վարկեր – ֆիզիկական անձիք – համախառն հաշվեկշռային արժեք				
Մնացորդը առ 1 հունվարի	91,661,998	6,927,795	7,806,366	106,396,159
Տեղափոխում 1-ին փուլ	884,257	(766,978)	(117,279)	-
Տեղափոխում 2-րդ փուլ	(2,442,268)	2,758,514	(316,246)	-
Տեղափոխում 3-րդ փուլ	(2,977,264)	(3,217,227)	6,194,491	-
Սկզբնավորված կամ ձեռք բերված նոր ֆինանսական ակտիվներ	45,443,025	-	-	45,443,025
Ամբողջությամբ կամ մասնակի մարված ֆինանսական ակտիվներ	(53,276,833)	(2,386,924)	(1,711,879)	(57,375,636)
Ակտիվի զուտ փոփոխություն տոկոսների և արտարժույթի վերազնահատումից	15,044,901	643,447	301,959	15,990,306
Չուտ դուրսգրումներ	-	-	(7,889,668)	(7,889,668)
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	94,337,816	3,958,626	4,267,744	102,564,186

(բ) Պարտքային կորստի պահուստի գնահատման համար կիրառվող հիմնական ենթադրություններ և դատողություններ

Պարտքային կորստի պահուստի գնահատման համար կիրառվող հիմնական ենթադրությունները և դատողությունները ներկայացված են Ծանոթագրություն 27-ի (բ) կետում:

(գ) Գրավի և պարտքի որակի բարելավման այլ միջոցների վերլուծություն

Իրավաբանական անձանց տրված վարկեր

Բանկը որպես կանոն գրավ է պահանջում իրավաբանական անձանցից:

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է տեղեկատվություն իրավաբանական անձանց տրված վարկերի համար ապահովություն ծառայող գրավի և պարտքի որակի բարելավման այլ միջոցների բնույթի վերաբերյալ (առանց արժեզրկման):

	Հաճախորդներին տրված վարկեր, հաշվեկշռային արժեք	
	2022թ. հազ. դրամ	2021թ. հազ. դրամ
Դրամական միջոցներ և ավանդներ	8,325,125	6,388,263
Անշարժ գույք	133,191,832	112,467,405
Փոխադրամիջոցներ	535,596	333,325
Սարքավորումներ	828,756	539,623
Պաշարներ	2,812,578	1,329,470
Անձնական երաշխավորություններ	10,458,294	2,495,923
Այլ գրավ	2,494,689	348,714
Ընդամենը հաճախորդներին տրված՝ արժեզրկման անհատական հայտանիշ չունեցող վարկեր	158,646,870	123,902,723
Պարտքային առումով արժեզրկված վարկեր		
Անշարժ գույք	835,553	1,494,191
Այլ գրավ	15,429	190,329
Ընդամենը պարտքային առումով արժեզրկված վարկեր	850,982	1,684,520
Ընդամենը իրավաբանական անձանց տրված վարկեր	159,497,852	125,587,243

Ղեկավարության գնահատմամբ վարկերի, այդ թվում՝ 3-րդ փուլ դասված վարկերի իրական արժեքը ցածր չէ առանձին վարկերի հաշվեկշռային արժեքից:

Բանկն ունի վարկեր, որոնց համար գրավի իրական արժեքը գնահատվել է վարկի տրամադրման ամսաթվի դրությամբ և չի վերանայվել հետագա փոփոխություններն արտացոլելու համար, ինչպես նաև վարկեր, որոնց գրավի իրական արժեքը չի որոշվել: Որոշ վարկերի համար գրավի իրական արժեքը վերանայվել է հաշվետու ամսաթվի դրությամբ: Գրավի գնահատման վերաբերյալ տեղեկատվությունը ներկայացվում է կախված այն փաստից, թե երբ է այն գնահատվել, եթե նման գնահատում իրականացվել է:

Մի քանի տեսակի գրավով ապահովված վարկերի համար բացահայտվում է այն գրավը, որն առավել տեղին է արժեզրկման գնահատման համար: Ֆիզիկական անձանցից, օրինակ՝ ՓՄՁ վարկառուների բաժնետերերից ստացված երաշխավորությունները չեն դիտարկվում արժեզրկման գնահատման նպատակների համար:

Ոչ ժամկետանց և չարժեզրկված վարկերի վերադարձելիությունը հիմնականում կախված է վարկառուների վճարունակությունից, այլ ոչ գրավի արժեքից, և Բանկի համար պարտադիր չէ վերանայել գրավի գնահատումը յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ:

Ֆիզիկական անձանց տրված վարկեր

Ֆիզիկական անձանց տրամադրված վարկերը ներառում են սպառողական վարկերը, վարկային քարտերը, հիփոթեքային և այլ վարկերը: Սպառողական վարկերը, վարկային քարտերը և այլ վարկերը (բացառությամբ ոսկու գրավով վարկերի) հիմնականում գրավով ապահովված չեն:

Այլ վարկերը ներառում են 4,906,711 հազար դրամ (2021թ-ին՝ 3,771,158 հազար դրամ) համախառն հաշվեկշռային արժեքով ոսկու գրավով վարկեր: Ոսկու գրավի իրական արժեքն առնվազն հավասար է առանձին վարկերի հաշվեկշռային արժեքներին՝ հիմք ընդունելով վարկի տրամադրման ամսաթվին որոշված արժեքները:

Հիփոթեքային վարկեր

Հիփոթեքային վարկերի դիմաց գրավադրվում է վարկի առարկա հանդիսացող անշարժ գույքը: Բանկի քաղաքականության համաձայն՝ հիփոթեքային վարկերը տրամադրվում են առավելագույնը 70% վարկ/արժեք հարաբերակցությամբ՝ վարկի տրամադրման ամսաթվի դրությամբ: Անշարժ գույքի գրավի իրական արժեքն առնվազն հավասար է առանձին վարկերի հաշվեկշռային արժեքներին՝ հիմք ընդունելով վարկի տրամադրման ամսաթվին որոշված արժեքները:

(դ) Առգրավված գրավ

2022թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա ընթացքում Բանկը ձեռք է բերել 62,293 հազար դրամ (2021թ-ին՝ 1,303,451 հազար դրամ) հաշվեկշռային արժեքով ակտիվներ՝ հանախորդներին տրված վարկերի դիմաց գրավադրված միջոցների առգրավման միջոցով: Առգրավված գրավից 293,334 հազար դրամ գումարով գրավը վաճառվել է 2022թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա ընթացքում (2021թ-ին՝ 1,344,665 հազար դրամ): 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի և 2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ առգրավված գրավը ներառում է.

	2022թ. հազ. դրամ	2021թ. հազ. դրամ
Անշարժ գույք	4,382,644	4,755,408
Այլ	305,443	163,700
Նվազեցում մինչև իրացման գուտ արժեք	(123,054)	(71,319)
Ընդամենը առգրավված գրավ	4,565,033	4,847,789

Բանկը մտադիր է վաճառել այս ակտիվները հնարավորինս սեղմ ժամկետներում:

(ե) Գրավադրված ակտիվներ

2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ 23,246,260 հազար դրամ ընդհանուր գումարով հանախորդներին տրված վարկերը (2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ 22,642,721 հազար դրամ) ծառայում են որպես գրավ այլ փոխառությունների համար (տես Ծանոթագրություն 24):

(գ) Իրավաբանական և ֆիզիկական անձանց տրված վարկերի աշխարհագրական և ըստ տնտեսության ճյուղերի վերլուծություն

Վարկերը տրամադրվել են հիմնականում Հայաստանի Հանրապետությունում գտնվող հանախորդներին, որոնք իրենց գործունեությունն իրականացնում են տնտեսության հետևյալ ճյուղերում.

	2022թ. հազ. դրամ	2021թ. հազ. դրամ
Առևտուր	60,828,355	57,277,471
Արդյունաբերություն	20,439,750	18,646,021
Սննդի և խմիչքի արտադրություն	18,552,681	16,223,199
Տուրիզմ, հյուրանոցային և ռեստորանային ծառայություններ	2,597,760	3,094,624
Տրանսպորտ և կապ	11,503,268	8,692,993
Էներգետիկայի ոլորտ	1,626,417	1,862,837
Շինարարություն	13,065,568	9,631,245
Գյուղատնտեսություն, անտառտնտեսություն և փայտամշակում	925,324	877,830
Ներդրումային ընկերություններ	13,996,931	215,759
Այլ	16,564,641	10,254,630
Ֆիզիկական անձանց տրված վարկեր	123,889,526	102,564,186
	283,990,221	229,340,795
Պարտքային կորստի պահուստ	(5,205,955)	(8,092,067)
	278,784,266	221,248,728

(ե) Պարտքային ռիսկին ենթարկվածություն

2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկը չունի վարկառու կամ կապակցված վարկառուների խմբեր, որոնց տրամադրված վարկերի մնացորդները գերազանցում են Բանկի սեփական կապիտալի 10%-ը (2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ մեկ, ընդհանուր գումարը (առանց որպես գրավ ստացված դրամական միջոցների) կազմում էր 5,989,099 հազար դրամ):

(ը) Վարկերի մարման ժամկետներ

Վարկային պորտֆելի մարման ժամկետների վերլուծությունը ներկայացված է Ծանոթագրություն 27-ի (դ) կետում, որն արտացոլում է հաշվետու ամսաթվից մինչև վարկերի պայմանագրով նախատեսված մարման ժամկետը մնացած ժամանակահատվածը:

17 Հիմնական միջոցներ և ոչ նյութական ակտիվներ

հազ. դրամ	Հոդատա- րածք և շենքեր	Վարձակա- ված գույքի բարելավում	Սարքա- վորումներ	Փոխադրա- միջոցներ	Ոչ նյութական ակտիվներ	Այլ	Ընդամենը
Սկզբնական արժեք/ վերագնահատված արժեք							
Մնացորդը առ 1 հունվարի 2022թ.	5,957,451	424,989	4,433,035	363,408	5,136,628	1,603,208	17,918,719
Ավելացումներ	82,014	78,433	407,680	34,065	648,093	128,826	1,379,111
Օտարումներ	-	-	(145,416)	(23,051)	(17,320)	(11,699)	(197,486)
Վերադասակարգում	-	12,000	-	8,133	-	(20,133)	-
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի 2022թ.	6,039,465	515,422	4,695,299	382,555	5,767,401	1,700,202	19,100,344
Մաշվածություն և ամորտիզացիա							
Մնացորդը առ 1 հունվարի 2022թ.	(162,056)	(244,735)	(3,040,670)	(283,251)	(2,117,093)	(1,370,578)	(7,218,383)
Տարվա մաշվածություն և ամորտիզացիա	(58,040)	(33,016)	(463,641)	(45,828)	(491,507)	(82,039)	(1,174,071)
Օտարումներ	-	-	145,235	23,051	6,018	11,472	185,777
Վերադասակարգում	-	-	(5,930)	-	-	5,930	-
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի 2022թ.	(220,096)	(277,751)	(3,365,006)	(306,027)	(2,602,582)	(1,435,215)	(8,206,677)
Հաշվեկշռային արժեք Առ 31 դեկտեմբերի 2022թ.	5,819,369	237,671	1,330,293	76,528	3,164,819	264,987	10,893,667
Սկզբնական արժեք/ վերագնահատված արժեք							
Մնացորդը առ 1 հունվարի 2021թ.	3,035,216	357,293	3,975,630	373,781	4,369,924	1,557,395	13,669,239
Ավելացումներ	2,922,235	67,696	642,488	18,400	766,704	78,507	4,496,030
Օտարումներ	-	-	(185,083)	(28,773)	-	(32,694)	(246,550)
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի 2021թ.	5,957,451	424,989	4,433,035	363,408	5,136,628	1,603,208	17,918,719
Մաշվածություն և ամորտիզացիա							
Մնացորդը առ 1 հունվարի 2021թ.	(106,996)	(217,272)	(2,886,835)	(271,062)	(1,546,407)	(1,301,420)	(6,329,992)
Տարվա մաշվածություն և ամորտիզացիա	(55,060)	(27,463)	(336,411)	(40,962)	(570,686)	(99,886)	(1,130,468)
Օտարումներ	-	-	182,576	28,773	-	30,728	242,077
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի 2021թ.	(162,056)	(244,735)	(3,040,670)	(283,251)	(2,117,093)	(1,370,578)	(7,218,383)
Հաշվեկշռային արժեք Առ 31 դեկտեմբերի 2021թ.	5,795,395	180,254	1,392,365	80,157	3,019,535	232,630	10,700,336

Վերագնահատված ակտիվներ

Եթե շենքերը չվերագնահատվեին, 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ հողատարածքի և շենքերի հաշվեկշռային արժեքը կկազմեր 3,731,142 հազար դրամ (2021թ-ին՝ 3,706,824 հազար դրամ):

Հողատարածքի և շենքերի իրական արժեքը դասվել է իրական արժեքի հիերարխիայի 3-րդ մակարդակին կիրառված գնահատման մեթոդի դիտելի ելակտեային տվյալների նշանակալի ոչ դիտելի ճշգրտումների (գործակիցների) պատճառով:

Հիմք ընդունելով անշարժ գույքի գների փոփոխությունների վերլուծությունը՝ ղեկավարությունը գտնում է, որ հողատարածքի և շենքերի իրական արժեքը մոտավորապես համապատասխանում է վերջիններիս հաշվեկշռային արժեքին 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

18 Վարձակալություն

Բանկը վարձակալում է ակտիվներ, մասնավորապես, մասնաճյուղերի տարածքները և այլ տարածքներ, որոնց վարձակալության ժամկետը որպես կանոն կազմում է 10 տարի:

Ստորև ներկայացված է այն վարձակալությունների մասին տեղեկատվությունը, որոնց շրջանակում Բանկը հանդես է գալիս որպես վարձակալ:

(ա) Օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվներ

	2022թ. հազ. դրամ	2021թ. հազ. դրամ
Մնացորդը առ 1 հունվարի	2,015,000	1,921,338
Օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվների ավելացումներ	838,928	559,123
Ժամանակաշրջանի մաշվածության գումար	(510,518)	(465,461)
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	2,343,410	2,015,000

(բ) Ծախսված կամ վնասում ճանաչված գումարներ

	2022թ. հազ. դրամ	2021թ. հազ. դրամ
Օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվների մաշվածություն	510,518	465,461
Վարձակալության գծով պարտավորությունների գծով տոկոսներ	281,065	233,724

(գ) Պարտավորությունների և ֆինանսավորման գործունեությունից առաջացող դրամական հոսքերի փոփոխությունների համադրում

	2022թ. հազ. դրամ	2021թ. հազ. դրամ
Մնացորդը առ 1 հունվարի	2,216,132	2,074,462
Փոփոխություններ ֆինանսավորման գործունեությունից առաջացող դրամական հոսքերի հետ կապված		
Վարձակալության գծով պարտավորությունների վճարում	(722,644)	(651,177)
Ընդամենը փոփոխություններ ֆինանսավորման գործունեությունից առաջացող դրամական հոսքերի հետ կապված	(722,644)	(651,177)
Այլ փոփոխություններ		
Նոր վարձակալություններ	838,928	559,123
Տոկոսային ծախս	281,065	233,724
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	2,613,481	2,216,132

19 Այլ ակտիվներ

	2022թ. հազ. դրամ	2021թ. հազ. դրամ
Վճարահաշվարկային ծառայություններ մատուցող կազմակերպություններից ստացվելիք գումարներ*	4,483,935	2,015,692
Պարտքային կորստի պահուստ	(97,470)	(8,805)
Ընդամենը ամորտիզացված արժեքով չափվող այլ ֆինանսական ակտիվներ	4,386,465	2,006,887
Առգրավված ակտիվներ	4,565,033	4,847,789
Մատակարարներին տրված կանխավճարներ	3,270,433	854,639
Պաշարներ	503,095	121,764
Թանկարժեք մետաղների ստանդարտացված ձուլակտորներ	69,104	334,531
Այլ	13,101	13,690
Ընդամենը այլ ոչ ֆինանսական ակտիվներ	8,420,766	6,172,413
Ընդամենը այլ ակտիվներ	12,807,231	8,179,300

* Ղեկավարության գնահատմամբ 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ վճարահաշվարկային ծառայություններ մատուցող կազմակերպություններից ստացվելիք գումարների վարկանիշը մոտավորապես համապատասխանում է «Moody's» վարկանիշային գործակալության B2 վարկանիշին (2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ B2 վարկանիշին):

Այլ ակտիվներն արժեզրկված կամ ժամկետանց չեն: Բոլոր ֆինանսական ակտիվները դասված են 1-ին փուլ:

20 Բանկերի ավանդներ և մնացորդներ

	2022թ. հազ. դրամ	2021թ. հազ. դրամ
Բանկերից ստացված վարկեր	6,305,517	-
Սովորական ձևի գնման պայմանագրեր – արտարժույթային սվոփ գործարքներ	24,044	-
Այլ բանկերի թղթակցային հաշիվներ	14	14
Այլ	289	3,790
Ընդամենը բանկերի ավանդներ և մնացորդները	6,329,864	3,804

21 Հետգնման պայմանագրերի գծով վճարվելիք գումարներ

	2022թ. հազ. դրամ	2021թ. հազ. դրամ
Հետգնման պայմանագրերի շրջանակում տեղական բանկերին վճարվելիք գումարներ	-	42,327,472
Հետգնման պայմանագրերի շրջանակում ՀՀ ԿԲ-ին վճարվելիք գումարներ	5,576,694	-
	5,576,694	42,327,472

Հետգնման պայմանագրերի դիմաց գրավադրված են այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով իրական արժեքով չափվող 5,838,637 հազար դրամ գումարով Բանկի սեփական արժեթղթերը (2021թ-ին՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով իրական արժեքով չափվող՝ 5,365,506 հազար դրամ և ամորտիզացված արժեքով չափվող՝ 38,891,907 հազար դրամ գումարով սեփական արժեթղթերը):

22 Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ

	2022թ. հազ. դրամ	2021թ. հազ. դրամ
Ընթացիկ հաշիվներ և ցպահանջ ավանդներ		
- Ֆիզիկական անձիք	114,304,940	70,526,829
- Իրավաբանական անձինք	102,849,363	54,041,713
Ժամկետային ավանդներ		
- Ֆիզիկական անձիք	111,928,586	98,070,458
- Իրավաբանական անձինք	44,300,657	30,576,411
	373,383,546	253,215,411

2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկի հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներից և ավանդներից 9,161,787 հազար դրամ գումարով մնացորդները (2021թ-ին՝ 10,611,155 հազար դրամ) ծառայում են որպես գրավ Բանկի կողմից տրամադրված վարկերի և փոխառվածության հանձնառությունների դիմաց:

2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկն ունի երկու հաճախորդ (2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ մեկ հաճախորդ), որոնց մնացորդները գերազանցում են Բանկի սեփական կապիտալի 10%-ը: 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ այդ մնացորդների ընդհանուր գումարը կազմում է 52,701,647 հազար դրամ (2021թ-ին՝ 7,580,000 հազար դրամ):

23 Թողարկված պարտքային արժեթղթեր

	2022թ. հազ. դրամ	2021թ. հազ. դրամ
ՀՀ դրամով թողարկված տեղական պարտատոմսեր	4,546,263	3,589,601
ԱՄՆ դոլարով թողարկված տեղական պարտատոմսեր	1,981,906	-
	6,528,169	3,589,601

2022թ. դեկտեմբերի դրությամբ Բանկը թողարկել և տեղաբաշխել է պարտքային արժեթղթեր ՀՀ դրամով՝ 4,500 միլիոն դրամ անվանական արժեքով և ԱՄՆ դոլարով՝ 5 միլիոն ԱՄՆ դոլար անվանական արժեքով (2021թ-ին՝ պարտքային արժեթղթեր ՀՀ դրամով՝ 4,000 միլիոն դրամ անվանական արժեքով):

Բանկի կողմից թողարկված պարտատոմսերը ցուցակված են Հայաստանի ֆոնդային բորսայում:

Պարտավորությունների և ֆինանսավորման գործունեությունից առաջացող դրամական հոսքերի փոփոխությունների համադրում

	2022թ. հազ. դրամ	2021թ. հազ. դրամ
Մնացորդը առ 1 հունվարի	3,589,601	10,961,859
Ֆինանսավորման գործունեությունից ստացված դրամական հոսքերի հետ կապված փոփոխություններ		
Մուտքեր թողարկումից	4,736,188	2,040,590
Թողարկված պարտքային արժեթղթերի մարում	(1,500,000)	(8,887,822)
Ընդամենը ֆինանսավորման գործունեությունից ստացված դրամական հոսքերի հետ կապված փոփոխություններ	6,825,789	(6,847,232)
Արտարժույթի փոխարժեքի փոփոխությունների ազդեցությունը	(262,045)	(451,029)
Այլ փոփոխություններ		
Տոկոսային ծախս	492,910	555,262
Վճարված տոկոսներ	(528,485)	(629,259)
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	6,528,169	3,589,601

24 Այլ փոխառություններ և ստորադաս փոխառություններ

	2022թ. հազ. դրամ	2021թ. հազ. դրամ
Գրավով չապահովված փոխառություններ միջազգային ֆինանսական կազմակերպություններից	22,294,484	28,670,548
Գրավով ապահովված փոխառություններ ՀՀ կառավարությունից և ՀՀ ԿԲ-ից	17,619,809	21,379,196
Գրավով ապահովված փոխառություններ հայկական ֆինանսական կազմակերպություններից	3,239,126	2,789,799
	43,153,419	52,839,543
Ստորադաս փոխառություններ միկրոֆինանսավորման միջազգային հիմնադրամից	6,102,830	7,441,804
	49,256,249	60,281,347

2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկն ունի երեք ֆինանսական կազմակերպությունից (2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ չորս) ստացված փոխառություններ, որոնց մնացորդները գերազանցում են Բանկի սեփական կապիտալի 10%-ը: 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ այդ մնացորդների ընդհանուր գումարը կազմում է 38,201,213 հազար դրամ (2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ 50,465,347 հազար դրամ):

Ստորադաս փոխառությունն իրենից ներկայացնում է կապակցված կողմ չհանդիսացող միկրոֆինանսավորման միջազգային հիմնադրամից ստացված փոխառությունը, որի մարման ժամկետը լրանում է 2026թ. փետրվարին:

Ստացված փոխառությունները Բանկը դիտարկում է որպես ստորադաս փոխառություններ, եթե սնանկության դեպքում փոխառությունը մարվում է Բանկի մյուս բոլոր այլ պարտավորությունների ամբողջական կատարումից հետո:

Բանկը չի խախտել փոխառության պայմանագրերի արտաքին սահմանափակումները (կովենանտները) 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

Պարտավորությունների և ֆինանսավորման գործունեությունից առաջացող դրամական հոսքերի փոփոխությունների համադրում

հազ. դրամ	Այլ փոխառություններ	Ստորադաս փոխառություններ	Ընդամենը
Մնացորդը առ 1 հունվարի 2022թ.	52,839,543	7,441,804	60,281,347
Ֆինանսավորման գործունեությունից ստացված դրամական հոսքերի հետ կապված փոփոխություններ			
Մուտքեր	13,694,502	-	13,694,502
Մարումներ	(21,086,605)	-	(21,086,605)
Ընդամենը ֆինանսավորման գործունեությունից ստացված դրամական հոսքերի հետ կապված փոփոխություններ	(7,392,103)	-	(7,392,103)
Արտարժույթի փոխարժեքի փոփոխությունների ազդեցությունը	(2,274,526)	(1,298,550)	(3,573,076)
Այլ փոփոխություններ			
Այլ փոփոխություններ	(63,178)	(29,194)	(92,372)
Տոկոսային ծախս	3,619,665	663,384	4,283,049
Վճարված տոկոսներ	(3,575,982)	(674,614)	(4,250,596)
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի 2022թ.	43,153,419	6,102,830	49,256,249

հազ. դրամ	Այլ փոխառություններ	Ստորադաս փոխառություններ	Ընդամենը
Մնացորդը առ 1 հունվարի 2021թ.	72,134,596	8,092,844	80,227,440
Ֆինանսավորման գործունեությունից ստացված դրամական հոսքերի հետ կապված փոփոխություններ			
Մուտքեր	20,326,626	-	20,326,626
Մարումներ	(37,148,952)	-	(37,148,952)
Ընդամենը ֆինանսավորման գործունեությունից ստացված դրամական հոսքերի հետ կապված փոփոխություններ	(16,822,326)	-	(16,822,326)
Արտարժույթի փոխարժեքի փոփոխությունների ազդեցությունը	(2,181,124)	(695,035)	(2,876,159)
Այլ փոփոխություններ			
Այլ փոփոխություններ	(102,533)	50,729	(51,804)
Տոկոսային ծախս	4,019,642	766,934	4,786,576
Վճարված տոկոսներ	(4,208,712)	(773,668)	(4,982,380)
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի 2021թ.	52,839,543	7,441,804	60,281,347

25 Այլ պարտավորություններ

	2022թ. հազ. դրամ	2021թ. հազ. դրամ
Աշխատակիցներին վճարվելիք գումարներ	3,079,961	900,000
Այլ ֆինանսական պարտավորություններ	3,447,644	1,585,624
Ընդամենը այլ ֆինանսական պարտավորություններ	6,527,605	2,485,624
Արձակուրդի պահուստ	392,895	466,750
Վճարվելիք հարկեր՝ բացառությամբ շահութահարկի	441,598	655,679
Ակնկալվող կորուստների պահուստ ֆինանսական երաշխավորության պայմանագրերի գծով	186,613	267,067
Այլ կանխավճարներ	721,450	319,617
Այլ ոչ ֆինանսական պարտավորություններ	167,546	146,885
Ընդամենը այլ ոչ ֆինանսական պարտավորություններ	1,910,102	1,855,998
Ընդամենը այլ պարտավորություններ	8,437,707	4,341,622

26 Բաժնետիրական կապիտալ

(ա) Թողարկված կապիտալ և Էմիսիոն եկամուտ

Հայտարարված, թողարկված և շրջանառության մեջ գտնվող բաժնետիրական կապիտալը բաղկացած է 181,821 սովորական բաժնետոմսից (2021թ-ին՝ 181,821): Բոլոր բաժնետոմսերի անվանական արժեքը կազմում է 107,500 դրամ (2021թ-ին՝ 80,000):

2022թ. ընթացքում Բանկը համալրել է իր բաժնետիրական կապիտալը չբաշխված շահույթի հաշվին՝ 5,000,078 հազար դրամի չափով:

Սովորական բաժնետոմսերի սեփականատերերն իրավունք ունեն ժամանակ առ ժամանակ ստանալ հայտարարված շահաբաժինները և քվեարկել Բանկի բաժնետերերի տարեկան ընդհանուր ժողովներում՝ մեկ բաժնետոմս՝ մեկ ձայն սկզբունքով:

(բ) Պահուստների բնույթը և նպատակը

Հողատարածքի և շենքերի վերագնահատումից աճ

Հողատարածքի և շենքերի վերագնահատումից աճը ներառում է հողատարածքի և շենքերի վերագնահատման կուտակային դրական տարբերությունը՝ մաշվածությունը, ապաճանաչումը կամ արժեզրկումը (առկայության դեպքում) չբաշխված շահույթ փոխանցելուց հետո:

Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթերի վերագնահատման պահուստ

Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթերի վերագնահատման պահուստը ներառում է իրական արժեքի կուտակային գուտ փոփոխությունը՝ մինչև ակտիվների ապաճանաչումը կամ արժեզրկումը (արժեզրկումը կիրառելի է միայն պարտքային ներդրումային արժեթղթերի համար):

(գ) Ծահաբաժիններ

Վճարման ենթակա շահաբաժինները սահմանափակվում են ՀՀ օրենսդրության համաձայն որոշվող Բանկի առավելագույն չբաշխված շահույթի չափով:

2022թ. ընթացքում Բանկը հայտարարել և վճարել է 6,000,094 հազար դրամ գումարով շահաբաժիններ (2021թ-ին՝ 7,500,116 հազար դրամ): Մեկ բաժնետոմսին բաժին ընկնող շահաբաժինները կազմում են 33,000 դրամ (2021թ-ին՝ 41,250 դրամ):

27 Ռիսկերի կառավարում

Ռիսկերի կառավարումը հիմնարար նշանակություն ունի բանկային գործունեության համար և Բանկի գործառնությունների կենսական տարրն է: Ծուկայական, պարտքային և իրացվելիության ռիսկերն այն հիմնական ռիսկերն են, որոնց ենթարկվում է Բանկը:

(ա) Ռիսկերի կառավարման քաղաքականություն և ընթացակարգեր

Ռիսկերի կառավարման քաղաքականության նպատակն է բացահայտել, վերլուծել և կառավարել այն ռիսկերը, որոնց ենթարկվում է Բանկը, սահմանել ռիսկերի համապատասխան սահմանաչափերը և հսկողության մեխանիզմները, անընդհատ վերահսկել ռիսկերի մակարդակները և դրանց համապատասխանությունը սահմանված սահմանաչափերին: Ռիսկերի կառավարման քաղաքականությունը և ընթացակարգերը կանոնավոր կերպով վերանայվում են՝ շուկայական պայմանների, առաջարկվող պրոդուկտների և ծառայությունների փոփոխությունները և հայտնվող լավագույն պրակտիկան արտացոլելու նպատակով:

Տնօրինությունը պատասխանատու է ռիսկերի կառավարման համակարգի աշխատանքի, առանցքային ռիսկերի կառավարման գործընթացի հսկողության, ռիսկերի կառավարման քաղաքականության ու ընթացակարգերի վերանայման և խոշոր գործարքների հաստատման համար:

Ռիսկերի կառավարման կենտրոնը պատասխանատու է ռիսկերի մեղմացմանն ուղղված միջոցառումների վերահսկողության և իրականացմանն ու ռիսկերի համար սահմանված սահմանաչափերում Բանկի գործունեության իրականացումն ապահովելու համար: Ռիսկերի կառավարման կենտրոնի ղեկավարը պատասխանատու է ռիսկերի ընդհանուր կառավարման, ֆինանսական և ոչ ֆինանսական ռիսկերի բացահայտման, չափման, կառավարման և ներկայացման համար ընդհանուր սկզբունքների ու մեթոդների կիրառումն ապահովելու համար: Նա հաշվետու է ուղղակիորեն Տնօրինությանը և անուղղակիորեն՝ Տնօրենների խորհրդին:

Պարտքային, շուկայական և իրացվելիության ռիսկերը թե՛ պորտֆելի և թե՛ առանձին գործառնությունների մակարդակով կառավարվում ու վերահսկվում են Վարկային կոմիտեների համակարգի միջոցով և Ակտիվների և պարտավորությունների կառավարման կոմիտեի (ԱՊԿԿ) կողմից: Ռոշումների կայացմանը գործընթացի արդյունավետությունը բարձրացնելու նպատակով՝ Բանկը ստեղծել է վարկային կոմիտեների հիերարխիա՝ կախված ռիսկին ենթարկվածության տեսակից և չափից:

Ռիսկի թե՛ արտաքին և թե՛ ներքին գործոնները բացահայտվում և կառավարվում են Բանկի ներսում: Բանկը հատուկ ուշադրություն է դարձնում ռիսկի բոլոր գործոնների բացահայտմանը և ռիսկերի մեղմացման ուղղված ընթացիկ միջոցառումների բավարար լինելու որոշմանը: Բացի պարտքային և շուկայական ռիսկերի ստանդարտ վերլուծություն իրականացնելուց, Ռիսկերի կառավարման կենտրոնը վերահսկում է ֆինանսական և ոչ ֆինանսական ռիսկերը, կազմակերպելով կանոնավոր հանդիպումներ գործառնական բաժինների հետ՝ նրանց գործունեության ոլորտներին առնչվող մասնագիտական դատողություններ ստանալու համար:

(բ) Ծուկայական ռիսկ

Ծուկայական ռիսկը ֆինանսական գործիքի իրական արժեքի կամ ապագա դրամական հոսքերի տատանման ռիսկն է շուկայական գների փոփոխությունների հետևանքով: Ծուկայական ռիսկը ներառում է արժույթային, տոկոսադրույքային և այլ գնային ռիսկերը: Ծուկայական ռիսկն առաջանում է տոկոսակիր և բաժնային ֆինանսական գործիքների բաց դիրքերի գծով, որոնք ենթարկվում են շուկայի ընդհանուր և առանձնահատուկ փոփոխությունների ազդեցությանը և շուկայական գների ու արտարժույթի փոխարժեքների փոփոխականության մակարդակի փոփոխություններին: Ծուկայական ռիսկի կառավարման նպատակն է կառավարել և հսկել շուկայական ռիսկին ենթարկվածությունը և պահպանել այն ընդունելի սահմանաչափերում՝ միաժամանակ ապահովելով ռիսկի դիմաց եկամտաբերության օպտիմալացումը:

Ծուկայական ռիսկի կառավարման համար պատասխանատվություն է կրում ԱԳԿԿ-ն, որը գլխավորում է Գլխավոր տնօրենը: Ծուկայական ռիսկի սահմանաչափերը հաստատվում են Տնօրինության կողմից՝ Ռիսկերի կառավարման կենտրոնի առաջարկությունների հիման վրա:

Բանկը կառավարում է շուկայական ռիսկը՝ սահմանելով բաց դիրքերի սահմանաչափեր ֆինանսական գործիքների գծով, տոկոսադրույքների փոփոխության ժամկետներ, արտարժույթի դիրքեր, որոնք կանոնավոր կերպով վերահսկվում, ուսումնասիրվում և հաստատվում են Տնօրինության կողմից:

Բացի այդ, Բանկն իրականացնում է մեծ թվով սթրես-թեստեր առանձին պորտֆելների և Բանկի ընդհանուր դիրքի վրա շուկայի բազմաթիվ բացառիկ սցենարների ֆինանսական ազդեցությունը մոդելավորելու համար: Սթրես-թեստերը ցույց են տալիս կորուստների հավանական չափը, որոնք կարող են առաջանալ արտասովոր պայմաններում:

(i) Տոկոսադրույքի ռիսկ

Ուղենիշային տոկոսադրույքի բարեփոխում

Ընդհանուր դիտարկում

Ողջ աշխարհում իրականացվում է հիմնական ուղենիշային տոկոսադրույքների ֆունդամենտալ բարեփոխում, որի շրջանակում նախատեսվում է որոշ միջբանկային առաջարկի տոկոսադրույքները (IBORs) փոխարինել այլընտրանքային գրեթե ոչ ռիսկային տոկոսադրույքներով (IBOR բարեփոխում): Բանկն ունի ֆինանսական գործիքներ, որոնց տոկոսադրույքները հիմնված են IBOR-ի վրա, որոնք ենթարկվում են բարեփոխման այս շուկայական նախաձեռնությունների շրջանակում:

Հիմնական ռիսկերը, որոնց Բանկը ենթարկվել է IBOR բարեփոխման արդյունքում, գործառնական ռիսկերն են, օրինակ՝ վարկային պայմանագրերի պայմանների վերաբանակցումը վարկառուների հետ երկկողմանի բանակցությունների միջոցով, պայմանագրերի պայմանների վերանայումը, IBOR կորերն օգտագործող համակարգերի թարմացումը և բարեփոխման և կանոնակարգերի փոփոխության ռիսկերին առնչվող գործառնական գործունեության հսկողության մեխանիզմների վերանայումը: Ֆինանսական ռիսկը հիմնականում սահմանափակվում է տոկոսադրույքային ռիսկով:

Ֆինանսական և գործառնական վարչությունը վերահսկում և կառավարում է Բանկի անցումն այլընտրանքային տոկոսադրույքներին: Ֆինանսական և գործառնական վարչությունը գործառնական սեզմենտի հետ մեկտեղ գնահատում է տրամադրված վարկերը, փոխատվության հանձնառությունները, պարտավորությունները և ածանցյալ գործիքները IBOR-ի վրա հիմնված դրամական հոսքերի առկայության տեսանկյունից, թե արդյոք այդ պայմանագրերում կպահանջվեն փոփոխություններ IBOR բարեփոխման արդյունքում և ինչպես կառավարել IBOR բարեփոխման վերաբերյալ հաղորդակցման գործընթացը պայմանագրային կողմերի հետ: Ֆինանսական և գործառնական վարչությունը հաշվետու է Տնօրինությանը և անհրաժեշտության դեպքում համագործակցում է այլ բաժինների հետ: Այն պարբերաբար հաշվետվություններ է ներկայացնում ԱԳԿԿ-ին տոկոսադրույքի ռիսկի կառավարման օժանդակելու համար:

Այն պայմանագրերի համար, որոնց տոկոսադրույքները հաշվարկված են IBOR-ի հիման վրա և որոնց գործողության ժամկետը լրանում է IBOR տոկոսադրույքի վերաբերյալ տեղեկատվության հրապարակման ակնկալվող դադարեցումից հետո, Բանկը սահմանել է պայմանագրային պայմանները փոխելու քաղաքականություն: Այդ փոփոխությունները ներառում են վերապահում նախատեսող կետերի ավելացումը կամ IBOR տոկոսադրույքի փոխարինումն այլընտրանքային ուղենիշային տոկոսադրույքով, եթե այդպիսի փոփոխությունը թույլատրվում է տեղական օրենսդրությամբ:

Բանկը հաստատել է քաղաքականություն, որի համաձայն 2023թ. փետրվարի 1-ից բոլոր նոր տրամադրված լողացող տոկոսադրույքով վարկերի տոկոսադրույքները կապակցված լինեն Չիկագոյի ապրանքային բորսայի (CME) կողմից հրապարակված ժամկետային ապահովված օվերնայթ ֆինանսավորման տոկոսադրույքին (SOFR)՝ ԱՄՆ դոլարով տրամադրված վարկերի համար:

Բանկը վերահսկում է IBOR-ից նոր ուղենիշային տոկոսադրույքներին անցման գործընթացն ուսումնասիրելով այն պայմանագրերի ընդհանուր արժեքը, որոնք դեռ չեն անցել այլընտրանքային ուղենիշային տոկոսադրույքի, և այն պայմանագրերի արժեքը, որոնք ներառում են վերապահում նախատեսող համապատասխան կետ: Բանկը համարում է, որ պայմանագրի տոկոսադրույքը դեռ չի փոխարինվել այլընտրանքային ուղենիշային տոկոսադրույքով («չբարեփոխված պայմանագիր»), եթե պայմանագրի տոկոսադրույքը հաշվարկված է այնպիսի ուղենիշային տոկոսադրույքի հիման վրա, որը դեռ ենթակա է IBOR բարեփոխման, նույնիսկ եթե այն ներառում է վերապահում նախատեսող կետ IBOR տոկոսադրույքի վերաբերյալ տեղեկատվության հրապարակման դադարեցման հետ կապված:

2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ IBOR բարեփոխումն այն արտարժույթների հետ կապված, որոնցով Բանկն ունի ֆինանսական գործիքներ, ընդհանուր առմամբ ավարտված էր: Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է տեղեկատվություն Բանկի ֆինանսական գործիքների IBOR տոկոսադրույքների և նոր ուղենիշային տոկոսադրույքների վերաբերյալ, որոնցով փոփարինվել կամ փոխարինվում են ֆինանսական գործիքների տոկոսադրույքները, ինչպես նաև նոր տոկոսադրույքներին անցման գործընթացի կարգավիճակի վերաբերյալ:

<u>Արտարժույթ</u>	<u>Ուղենիշային տոկոսադրույքը մինչև բարեփոխումը</u>	<u>Ուղենիշային տոկոսադրույքը բարեփոխումից հետո</u>	<u>Կարգավիճակը առ 31 դեկտեմբերի 2022թ.</u>
ԱՄՆ դոլար	ԱՄՆ դոլարի LIBOR	SOFR	Ընթացքում է

2021թ. մարտին Ֆինանսական կարգավորման և վերահսկողության վարչությունը (FCA)՝ որպես Միջմայրցամաքային բորսայի (ICE) կարգավորիչ (LIBOR-ի լիազորված ադմինիստրատոր), հայտարարեց, որ 2021թ. դեկտեմբերի 31-ից հետո LIBOR տոկոսադրույքների վերաբերյալ տեղեկատվությունը ֆունտ ստերլինգի, եվրոյի և մեկլաբայթայա և երկամսյա տոկոսադրույքների վերաբերյալ տեղեկատվությունը ԱՄՆ դոլարի համար կամ կղաղարի հրապարակվել, կամ այլևս չի հանդիսանա ներկայացուցչական: ԱՄՆ դոլարի համար մնացած LIBOR տոկոսադրույքների վերաբերյալ տեղեկատվությունը կամ կղաղարի հրապարակվել, կամ այլևս չի հանդիսանա ներկայացուցչական 2023թ. հունիսի 30-ից հետո:

Ոչ ածանցյալ ֆինանսական պարտավորություններ

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված են ոչ ածանցյալ ֆինանսական պարտավորությունների չբարեփոխված պայմանագրերի և վերապահում նախատեսող համապատասխան կետ ներառող պայմանագրերի ընդհանուր արժեքները 2022թ. հունվարի 1-ի և 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ: Աղյուսակի գումարներն իրենցից ներկայացնում են հաշվեկշռային արժեքները:

	<u>ԱՄՆ դոլարի LIBOR</u>	
	<u>Չբարեփոխված պայմանագրերի ընդհանուր արժեքը</u>	<u>Որից վերապահում նախատեսող կետ ներառող պայմանագրերի արժեքը</u>
հազ. դրամ		
31 դեկտեմբերի 2022թ.		
Այլ փոխառություններ	7,084,855	7,084,855
	7,084,855	7,084,855
1 հունվարի 2022թ.		
Այլ փոխառություններ	8,439,735	8,439,735
	8,439,735	8,439,735

Տոկոսադրույքային ռիսկը ֆինանսական գործիքի իրական արժեքի կամ ապագա դրամական հոսքերի տատանման ռիսկն է շուկայական տոկոսադրույքների փոփոխությունների հետևանքով: Բանկը ենթարկվում է իր ֆինանսական վիճակի և դրամական հոսքերի վրա շուկայում գերակշռող տոկոսադրույքների տատանումների ազդեցությանը: Նման տատանումները կարող են ավելացնել տոկոսային մարժան, սակայն կարող են նաև նվազեցնել այն կամ հանգեցնել կորուստների՝ տոկոսադրույքների անսպասելի փոփոխությունների դեպքում:

Տոկոսադրույքի ճեղքվածքի վերլուծություն

Տոկոսադրույքի ռիսկը հիմնականում կառավարվում է տոկոսադրույքների ճեղքվածքի հսկողության միջոցով: Ստորև ամփոփ կերպով ներկայացված է տոկոսադրույքների ճեղքվածքի վերաբերյալ տեղեկատվությունը հիմնական ֆինանսական գործիքների համար:

հազ. դրամ	Մինչև 3 ամիս	3-6 ամիս	6-12 ամիս	1-5 տարի	Ավելի քան 5 տարի	Ոչ տոկոսակիր	Հաշվեկշռ. արժեք
31 դեկտեմբերի 2022թ.							
ԱԿՏԻՎՆԵՐ							
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	7,889,971	-	-	-	-	93,768,881	101,658,852
Ներդրումային արժեթղթեր	1,284,454	4,364,864	1,335,063	20,199,125	69,064,197	30,921	96,278,624
Բանկերին և ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկեր և փոխատվություններ	45,849	-	2,993,793	-	-	24,072,286	27,111,928
Հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ	3,088,545	-	-	-	-	-	3,088,545
Հանախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ	26,243,547	25,549,997	49,981,484	123,594,498	53,414,740	-	278,784,266
	38,552,366	29,914,861	54,310,340	143,793,623	122,478,937	117,872,088	506,922,215
ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ							
Բանկերի ավանդներ և մնացորդներ	6,305,517	-	-	-	-	24,347	6,329,864
Հետգնման պայմանագրերի գծով վճարվելիք գումարներ	5,576,694	-	-	-	-	-	5,576,694
Հանախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	80,529,085	24,395,145	68,714,651	26,724,818	-	173,019,849	373,383,546
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	-	60,319	-	6,467,850	-	-	6,528,169
Այլ փոխառություններ	1,324,418	4,492,493	5,092,730	29,476,638	2,767,140	-	43,153,419
Ստորադաս փոխառություններ	199,280	-	-	5,903,550	-	-	6,102,830
Վարձակալության գծով պարտավորություններ	130,820	180,668	211,964	1,465,401	624,627	-	2,613,481
	94,065,814	29,128,625	74,019,345	70,038,257	3,391,767	173,044,196	443,688,003
	(55,513,448)	786,236	(19,709,005)	73,755,366	119,087,170	(55,172,108)	63,234,212

հազ. դրամ	Մինչև 3 ամիս	3-6 ամիս	6-12 ամիս	1-5 տարի	Ավելի քան 5 տարի	Ոչ տոկոսակիր	Հաշվեկշռ. արժեք
31 դեկտեմբերի 2021թ. ԱԿՏԻՎՆԵՐ							
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	1,629,140	-	-	-	-	74,268,831	75,897,971
Ներդրումային արժեթղթեր Բանկերին և ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկեր և փոխատվություններ	1,579,562	1,575,616	-	19,336,766	71,582,204	30,921	94,105,069
Հակադարձ հետզնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ	-	-	-	-	-	10,953,887	10,953,887
Հանախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ	3,403,625	-	-	-	-	-	3,403,625
	24,671,375	25,216,718	34,746,793	101,887,471	34,726,371	-	221,248,728
	31,283,702	26,792,334	34,746,793	121,224,237	106,308,575	85,253,639	405,609,280
ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ							
Բանկերի ավանդներ և մնացորդներ	3,804	-	-	-	-	-	3,804
Հետզնման պայմանագրերի գծով վճարվելիք գումարներ	42,327,472	-	-	-	-	-	42,327,472
Հանախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	85,089,633	28,358,189	50,118,366	17,098,660	530	72,550,033	253,215,411
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	40,401	8,610	1,500,000	2,040,590	-	-	3,589,601
Այլ փոխառություններ	2,387,102	7,439,333	7,787,251	31,087,938	4,137,919	-	52,839,543
Ստորադաս փոխառություններ	282,396	-	-	7,159,408	-	-	7,441,804
Վարձակալության գծով պարտավորություններ	119,951	64,043	196,336	1,322,039	513,763	-	2,216,132
	130,250,759	35,870,175	59,601,953	58,708,635	4,652,212	72,550,033	361,633,767
	(98,967,057)	(9,077,841)	(24,855,160)	62,515,602	101,656,363	12,703,606	43,975,513

Միջին արդյունավետ տոկոսադրույքներ

Ստորև բերվող արդյունավետ տոկոսադրույքները ներկայացված են տոկոսակիր ակտիվների և պարտավորությունների միջին արդյունավետ տոկոսադրույքները 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի և 2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ: Այդ տոկոսադրույքներն իրենցից ներկայացնում են ակտիվների և պարտավորությունների մինչև մարման ժամկետն ընկած ժամանակահատվածի մոտավոր եկամտաբերությունը:

	2022թ.			2021թ.		
	Միջին արդյունավետ տոկոսադրույք, %			Միջին արդյունավետ տոկոսադրույք, %		
	ՀՀ դրամ	ԱՄՆ դոլար	Այլ արտարժույթ	ՀՀ դրամ	ԱՄՆ դոլար	Այլ արտարժույթ
Տոկոսաբեր ակտիվներ						
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	-	0.41%	0.69%	-	0.01%	0.70%
Ներդրումային արժեթղթեր						
- Ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	9.11%	4.79%	-	8.84%	4.36%	-
- Իրական արժեքով այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	10.49%	6.53%	-	11.41%	4.41%	-
Հակադարձ հետզման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ	11.00%	-	-	8.21%	3.55%	8.05%
Հանախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ	16.05%	8.65 %	5.34%	16.13%	9.03%	8.26%
Տոկոսակիր պարտավորություններ						
Բանկերի ավանդներ և մնացորդներ	10.80%	-	7.50%	-	-	-
Հետզման պայմանագրերի գծով վճարվելիք գումարներ	10.80%	-	-	7.90%	-	-
Հանախորդների ժամկետային ավանդներ	9.51%	2.92%	1.35%	8.61%	3.22%	1.97%
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	9.78%	4.00 %	-	9.66%	-	-
Ստորադաս փոխառություններ	-	10.01%	-	-	10.01%	-
Այլ փոխառություններ	8.75%	6.25%	-	5.95%	5.51%	1.53%
Վարձակալության գծով պարտավորություններ	11.50%	-	-	11.50%	-	-

Տոկոսադրույքի զգայնության վերլուծություն

Տոկոսադրույքի ճեղքվածքի վերլուծության վրա հիմնված տոկոսադրույքի կառավարումը լրացվում է ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների զգայնության հսկողությամբ: Ստորև ներկայացված է տոկոսադրույքների փոփոխությունների (վերագնորոշման ռիսկ) նկատմամբ գուտ շահույթի կամ վնասի և սեփական կապիտալի (առանց հարկերի) զգայնության վերլուծությունը, որն իրականացվել է տոկոսակիր ակտիվների և պարտավորությունների, բացառությամբ տոկոսակիր դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների, հանախորդների ընթացիկ հաշիվների և ցպահանջ ավանդների, եկամտաբերության բոլոր կորերի 100 բազիսային կետով (բկ) գուզահեռ նվազման կամ աճի պարզեցված սցենարի և 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի և 2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ առկա դիրքերի հիման վրա:

	2022թ. հազ. դրամ	2021թ. հազ. դրամ
100 բկ գուզահեռ աճ	22,797	39,342
100 բկ գուզահեռ նվազում	(22,797)	(39,342)

Ստորև ներկայացված է սեփական կապիտալի զգայնության վերլուծությունն իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ֆինանսական գործիքների իրական արժեքի փոփոխությունների նկատմամբ, որն իրականացվել է 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի և 2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ առկա դիրքերի և եկամտաբերության բոլոր կորերի 100 բազիսային կետով (բկ) գուգահեռ նվազման կամ աճի պարզեցված սցենարի հիման վրա:

	2022թ.	2021թ.
	Սեփական կապիտալ հազ. դրամ	Սեփական կապիտալ հազ. դրամ
100 բկ գուգահեռ աճ	(156,740)	(162,108)
100 բկ գուգահեռ նվազում	156,740	162,108

(ii) Արժույթային ռիսկ

Բանկն ունի մի շարք արտարժույթներով արտահայտված ակտիվներ և պարտավորություններ:

Արժույթային ռիսկը ֆինանսական գործիքի իրական արժեքի կամ ապագա դրամական հոսքերի տատանման ռիսկն է արտարժույթի փոխարժեքների փոփոխությունների հետևանքով: Թեև Բանկը հեջավորում է իր ենթարկվածությունն արժույթային ռիսկին, այս գործառնությունները չեն որակվում որպես հեջավորման փոխհարաբերություն՝ ՖՀՄՍ պահանջների համաձայն:

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների կառուցվածքն ըստ արժույթների 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

	ԱՄՆ դոլար հազ. դրամ	Եվրո հազ. դրամ	Այլ արտարժույթ հազ. դրամ	Ընդամենը հազ. դրամ
ԱԿՏԻՎՆԵՐ				
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	10,279,691	64,721,612	9,485,969	84,487,272
Ներդրումային արժեթղթեր	15,604,426	573	-	15,604,999
Բանկերին և ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկեր և փոխատվություններ	16,747,991	3,710,018	1,130	20,459,139
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ	75,006,620	20,725,697	159,661	95,891,978
Այլ ակտիվներ	1,336,219	241,612	75,949	1,653,780
Ընդամենը ակտիվներ	118,974,947	89,399,512	9,722,709	218,097,168
ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ				
Բանկերի ավանդներ և մնացորդներ	1,144	22,618	2,801,883	2,825,645
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	116,946,649	73,261,330	6,972,701	197,180,680
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	1,981,907	-	-	1,981,907
Ստորադաս փոխառություններ	6,102,830	-	-	6,102,830
Այլ փոխառություններ	11,586,038	-	-	11,586,038
Այլ պարտավորություններ	575,637	602,285	10,053	1,187,975
Ընդամենը պարտավորություններ	137,194,205	73,886,233	9,784,637	220,865,075
Չուտ դիրքը	(18,219,258)	15,513,279	(61,928)	(2,767,907)
Աձանցյալ գործիքների ազդեցությունը (արժույթային սվոփ)	19,078,493	(17,238,489)	(135,115)	1,704,889
Չուտ դիրքը	859,235	(1,725,210)	(197,043)	(1,063,018)

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների կառուցվածքն ըստ արժույթների 2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

	ԱՄՆ դոլար հազ. դրամ	Եվրո հազ. դրամ	Այլ արտարժույթ հազ. դրամ	Ընդամենը հազ. դրամ
ԱԿՏԻՎՆԵՐ				
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	27,671,785	8,762,925	486,128	36,920,838
Ներդրումային արժեթղթեր	14,545,103	740	-	14,545,843
Բանկերին և ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկեր և փոխատվություններ	7,484,820	1,081,064	34,014	8,599,898
Հակադարձ հետզման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ	264,204	329,045	515,975	1,109,224
Հանախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ	73,824,530	5,753,236	952,899	80,530,665
Այլ ակտիվներ	406,513	46,469	58,868	511,850
Ընդամենը ակտիվներ	124,196,955	15,973,479	2,047,884	142,218,318
ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ				
Բանկերի ավանդներ և մնացորդներ	310	352	3,017	3,679
Հանախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	95,927,074	15,604,614	3,211,436	114,743,124
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	-	-	-	-
Ստորադաս փոխառություններ	7,441,804	-	-	7,441,804
Այլ փոխառություններ	13,528,321	-	-	13,528,321
Այլ պարտավորություններ	870,999	275,379	189,155	1,335,533
Ընդամենը պարտավորություններ	117,768,508	15,880,345	3,403,608	137,052,461
Չուտ դիրքը	6,428,447	93,134	(1,355,724)	5,165,857
Ածանցյալ գործիքների ազդեցությունը (արժույթային սկոպի)	(5,584,337)	(553,462)	878,479	(5,259,320)
Չուտ դիրքը	844,110	(460,328)	(477,245)	(93,463)

Ստորև աղյուսակում ներկայացված 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի և 2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ՀՀ դրամի փոխարժեքի նվազումը հետևյալ արտարժույթների նկատմամբ կավելացներ (կնվազեցներ) սեփական կապիտալը և շահույթը կամ վնասը ստորև ներկայացված գումարների չափով: Վերլուծությունն իրականացվել է մինչև հարկումը հիմունքով և հիմք են ընդունվել արտարժույթների փոխարժեքների փոփոխությունները, որոնք Բանկը դիտարկում է որպես ողջամտորեն հնարավոր հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ: Արտարժույթի փոխարժեքի փոփոխությունից առաջացող եկամուտը (ծախսը) ենթակա չէ հարկման (ենթակա չէ նվազեցման): Վերլուծությունը ենթադրում է, որ մյուս բոլոր փոփոխականները, մասնավորապես տոկոսադրույքները, կմնան անփոփոխ:

	2022թ. հազ. դրամ	2021թ. հազ. դրամ
ՀՀ դրամի նկատմամբ ԱՄՆ դոլարի փոխարժեքի ան 20%-ով	171,847	168,822
ՀՀ դրամի նկատմամբ եվրոյի փոխարժեքի ան 20%-ով	(345,042)	(92,066)

2022թ. դեկտեմբերի 31-ի և 2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ՀՀ դրամի փոխարժեքի անը վերոնշյալ արտարժույթների նկատմամբ կունենար գումարային առումով նույն, սակայն հակառակ ազդեցություն վերը նշված գումարների վրա՝ ելնելով այն ենթադրությունից, որ մյուս բոլոր փոփոխականները կմնան անփոփոխ:

(գ) Պարտքային ռիսկ

Պարտքային ռիսկը ֆինանսական վնաս կրելու ռիսկն է, երբ հաճախորդը կամ ֆինանսական գործիքի պայմանագրային կողմը չի կատարում իր պայմանագրային պարտականությունները: Բանկում գործում են պարտքային ռիսկին ենթարկվածությունը կառավարող քաղաքականություն և ընթացակարգեր (թե՛ ճանաչված ֆինանսական ակտիվների և թե՛ չճանաչված պայմանագրային հանձնառությունների համար), ներառյալ պորտֆելի գծով ռիսկի կենտրոնացումը սահմանափակելու վերաբերյալ ուղեցույցները և Վարկային կոմիտեի և Ռիսկերի կառավարման կենտրոնի ստեղծումը՝ պարտքային ռիսկն ակտիվորեն վերահսկելու նպատակով: Պարտքային ռիսկի կառավարման քաղաքականությունն ուսումնասիրվում և հաստատվում է Տնօրինության կողմից:

Պարտքային ռիսկի կառավարման քաղաքականությունը սահմանում է՝

- վարկի դիմումների ուսումնասիրման և հաստատման ընթացակարգերը,
- վարկառուների (իրավաբանական և ֆիզիկական անձանց) վճարունակության գնահատման մեթոդաբանությունը,
- պայմանագրային կողմերի, թողարկողների և ապահովագրական ընկերությունների վճարունակության գնահատման մեթոդաբանությունը,
- գրավի գնահատման մեթոդաբանությունը,
- վարկերի փաստաթղթավորման պահանջները,
- վարկերի և այլ գործիքների, որոնց գծով Բանկը ենթարկվում է պարտքային ռիսկի, շարունակական հսկողության և մշտադիտարկման ընթացակարգերը:

Իրավաբանական անձանց վարկի դիմումները պատրաստվում են հաճախորդների հետ աշխատող համապատասխան մենեջերների կողմից և փոխանցվում են ռիսկերի կառավարման բաժին, որը պատասխանատու է իրավաբանական անձանց տրված վարկերի պորտֆելի համար: Վերլուծական հաշվետվությունները հիմնվում են հաճախորդի գործունեության և ֆինանսական արդյունքների կառուցվածքային վերլուծության վրա: Այնուհետև, վարկի դիմումը և հաշվետվությունն անցնում են անկախ ուսումնասիրություն Բաժնի դեկավարի կողմից: Վարկային կոմիտեին ուսումնասիրում է վարկի դիմումը ռիսկերի կառավարման բաժնի կողմից ներկայացված նյութերի հիման վրա:

Բանկը շարունակաբար վերահսկում է պարտքային ռիսկին ենթարկվող առանձին գործիքների կատարողականը և կանոնավոր կերպով վերագնահատում է իր հաճախորդների վճարունակությունը: Ուսումնասիրությունն իրականացվում է հաճախորդի ամենավերջին ֆինանսական հաշվետվությունների և փոխառուի կողմից տրամադրված կամ Բանկի կողմից այլ կերպ ձեռք բերված տեղեկատվության հիման վրա: Ֆիզիկական անձանց վարկի դիմումներն ուսումնասիրվում են Ֆիզիկական անձանց վարկավորման բաժնի կողմից Ռիսկերի կառավարման բաժնի հետ մեկտեղ մշակված գնահատման մոդելների և տվյալների ստուգման ընթացակարգերի միջոցով:

Բացի առանձին հաճախորդների վերլուծությունից, վարկային պորտֆելը գնահատվում է Ռիսկերի կառավարման բաժնի կողմից՝ վարկերի կենտրոնացման և շուկայական ռիսկերի տեսանկյունից:

Պարտքային ռիսկին ենթարկվածության առավելագույն չափը, որպես կանոն, արտացոլվում է ֆինանսական ակտիվների հաշվեկշռային արժեքներում՝ ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում և չճանաչված պայմանագրային հանձնառությունների գումարներում: Ակտիվների և պարտավորությունների հնարավոր հաշվանցումն էական ազդեցություն չունի պոտենցիալ վարկային ռիսկի նվազեցման վրա:

Որպես կանոն գրավ չի պահանջվում անանցյալ ֆինանսական գործիքների գծով պահանջների, արժեթղթերում ներդրումների, բանկերին և ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկերի և փոխատվությունների համար, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ արժեթղթերը պահվում են որպես հակադարձ հետգնման և արժեթղթերի փոխառության գոծառնությունների մաս:

Հանախորդներին տրված վարկերի և փոխատվությունների գրավի և այդ վարկերի և փոխատվությունների գծով պարտքային ռիսկի կենտրոնացման վերլուծությունը ներկայացված է Ծանոթագրություն 16-ում:

Չճանաչված պայմանագրային հանձնառությունների գծով պարտքային ռիսկին առավելագույն ենթարկվածությունը հաշվետու ամսաթվի դրությամբ ներկայացված է Ծանոթագրություն 29-ում:

Պարտքային ռիսկ. Ակնկալվող պարտքային կորստների գումարները

Արժեզրկման գնահատման համար օգտագործվող ելակետային տվյալներ, ենթադրություններ և մեթոդներ

Տես հաշվապահական հաշվառման քաղաքականությունը Ծանոթագրություն 3 (ե) (iv) կետում:

Արժեզրկման գնահատում

Բանկն ակնկալվող պարտքային կորուստները հաշվարկում է հավանականությամբ կշռված մի շարք սցենարներով գնահատելու համար ակնկալվող դրամական պակասորդները՝ գեղջված արդյունավետ տոկոսադրույքի մոտարկմամբ: Դրամական պակասորդը պայմանագրին համապատասխան Բանկին հասանելի բոլոր պայմանագրային դրամական հոսքերի և Բանկի կողմից ակնկալվող ստացվելիք դրամական հոսքերի միջև տարբերությունն է: Ստորև ներկայացված են ակնկալվող պարտքային կորուստների հաշվարկի մեթոդները և առանցքային տարրերը:

Պարտազանցման տեղի ունենալու հավանականության *Պարտազանցման տեղի ունենալու հավանականությունը* որոշակի ժամանակահատվածի ընթացքում պարտազանցման հավանական լինելու գնահատումն է: Պարտազանցումը կարող է տեղի ունենալ միայն որոշակի պահի՝ գնահատված ժամանակահատվածում, եթե գործիքը նախկինում չի ապանանաչվել և դեռևս պորտֆելում է:

Պարտքի գումարը պարտազանցման պահին *Պարտքի գումարը պարտազանցման պահին* ապագա պարտազանցման ամսաթվի դրությամբ պարտքի գնահատված գումարն է՝ հաշվի առնելով հաշվետու ամսաթվից հետո պարտքի գումարի ակնկալվող փոփոխությունները, ներառյալ մայր գումարի և տոկոսների վճարումները պայմանագրով նախատեսված կարգով կամ այլ կերպ, փոխառություն ստանալու իրավունքի օգտագործումը և բաց թողնված վճարումների գծով հաշվեզրված տոկոսները:

Կորուստը պարտազանցման դեպքում *Կորուստը պարտազանցման դեպքում* դա այն կորստի գնահատված գումարն է, որը կառաջանա, եթե որոշակի պահի տեղի ունենա պարտազանցում: Այն հիմնված է վճարման ենթակա պայմանագրային դրամական հոսքերի և այն դրամական հոսքերի տարբերության վրա, որոնք վարկատուն ակնկալում է ստանալ, այդ թվում՝ գրավի իրացումից: Այն սովորաբար արտահայտվում է որպես պարտազանցման պահին պարտքի գումարի տոկոս:

Ակնկալվող պարտքային կորուստների գծով պահուստը հիմնված է այն պարտքային կորուստների վրա, որոնք ակնկալվում է, որ կառաջանան ակտիվի ամբողջ ժամկետի ընթացքում (ամբողջ ժամկետում ակնկալվող պարտքային կորուստներ), եթե տեղի չի ունեցել պարտքային ռիսկի նշանակալի ան սկզբնական ճանաչումից ի վեր, որի դեպքում պահուստը հիմնվում է 12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստների վրա:

12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստներն իրենցից ներկայացնում են ակնկալվող պարտքային կորուստների այն մասը, որոնք առաջանում են ֆինանսական գործիքի գծով հաշվետու ամսաթվից հետո 12 ամսում հնարավոր պարտագանցման ռեպերից: Ամբողջ ժամկետում ակնկալվող պարտքային կորուստները և 12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստները հաշվարկվում են անհատական կամ խմբային հիմունքով կախված ֆինանսական գործիքների համապատասխան պորտֆելի բնույթից:

Բանկի կողմից մշակված քաղաքականության համաձայն՝ յուրաքանչյուր հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում գնահատվում է, թե արդյոք տեղի է ունեցել ֆինանսական գործիքի պարտքային ռիսկի նշանակալի աճ սկզբնական ճանաչումից ի վեր՝ հաշվի առնելով ֆինանսական գործիքի ամբողջ ժամկետի մնացած մասի ընթացքում պարտագանցման տեղի ունենալու ռիսկի փոփոխությունը: Վերը նշված գործընթացի հիման վրա Բանկը խմբավորում է իր վարկերն ըստ փուլերի՝ 1-ին փուլի, 2-րդ-փուլի, 3-րդ փուլի և ձեռք բերված կամ սկզբնավորված պարտքային առումով արժեզրկված, ինչպես ներկայացված է ստորև.

- 1-փուլ Վարկերի սկզբնական ճանաչման ժամանակ Բանկը ճանաչում է պահուստ 12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստների հիման վրա: 1-ին փուլի վարկերը ներառում են նաև գործիքներ, որոնց պարտքային ռիսկը բարելավվել է, և վարկը վերադասակարգվել է 2-րդ փուլից:
- 2-րդ փուլ Երբ վարկի պարտքային ռիսկը նշանակալիորեն աճում է սկզբնական ճանաչումից ի վեր, սակայն չկա պարտքային առումով արժեզրկված լինելու վկայություն, Բանկը ձևավորում է պահուստ ամբողջ ժամկետում ակնկալվող պարտքային կորուստների գծով: 2-րդ փուլի վարկերը ներառում են նաև գործիքներ, որոնց պարտքային ռիսկը բարելավվել է, և վարկը վերադասակարգվել է 3-րդ փուլից:
- 3-րդ փուլ Վարկերը համարվում են պարտքային առումով արժեզրկված: Բանկը ձևավորում է պահուստ ամբողջ ժամկետում ակնկալվող պարտքային կորուստների գծով:
- Ձեռք բերված կամ սկզբնավորված պարտքային առումով արժեզրկված Ձեռք բերված կամ սկզբնավորված պարտքային առումով արժեզրկված ակտիվները սկզբնական ճանաչման պահին պարտքային առումով արժեզրկված ֆինանսական ակտիվներ են: Սկզբնական ճանաչման պահին ձեռք բերված կամ սկզբնավորված պարտքային առումով արժեզրկված ակտիվները հաշվառվում են իրական արժեքով, և տոկոսային եկամուտը հետագայում ճանաչվում է պարտքային ռիսկով ճշգրտված արդյունավետ տոկոսադրույքի հիման վրա: Ակնկալվող պարտքային կորուստները ճանաչվում կամ ապաճանաչվում է այնքանով, որքանով հետագայում փոխվում են ամբողջ ժամկետում ակնկալվող պարտքային կորուստները:

Պարտագանցման սահմանում

Բանկը համարում է, որ ֆինանսական գործիքի գծով տեղի է ունեցել պարտագանցում և, հետևաբար, այն դասում է 3-րդ փուլ (պարտքային առումով արժեզրկված) ակնկալվող պարտքային կորուստների հաշվարկի համար, բոլոր այն դեպքերում, երբ փոխառուի պարտավորությունները դառնում են 90 օր ժամկետանց՝ պայմանագրով նախատեսված ժամկետից, բացառությամբ պարտքային արժեթղթերի և բանկային ավանդների, որոնց դեպքում դիտարկվում է ավելի քան 30 օր ժամկետանցությունը:

Հաճախորդի կողմից պարտականությունների չկատարման որակական գնահատման շրջանակում Բանկը նաև դիտարկում է տարբեր դեպքերը, որոնք կարող են վկայել վճարման անհավանականության մասին՝ հիմնվելով դեկավարության դատողությունների վրա: Եթե այդ դեպքը տեղի է ունենում, Բանկը մանրամասն դիտարկում է, թե արդյոք դրա արդյունքում հաճախորդը պետք է դիտարկվի որպես պարտականությունները չկատարած և դասվի 3-րդ փուլ՝ ակնկալվող պարտքային կորուստների հաշվարկի համար, կամ արդյոք 2-րդ փուլ դասելը տեղին է:

Պարտագանցման տեղի ունենալու հավանականության գնահատման գործընթաց

Պահառուական և միջբանկային հարաբերություններ

Բանկի պահառուական և միջբանկային հարաբերությունները և պայմանագրային կողմերն իրենցից ներկայացնում են ֆինանսական ծառայություններ մատուցող կազմակերպություններ, բանկեր, բորքերներ և դիլերներ, ֆոնդային բորսաներ և քլիրինգային կազմակերպություններ:

Այս հարաբերությունների հետ կապված Բանկը վերլուծում է հրապարակայնորեն հասանելի տեղեկատվությունը, մասնավորապես ֆինանսական տեղեկատվությունը և արտաքին աղբյուրներից ստացված այլ տվյալները, օրինակ՝ արտաքին վարկանիշները:

Հանախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ

Հանախորդներին տրված վարկերի և փոխատվությունների գծով պարտագանգման տեղի ունենալու հավանականությունը հիմնված է անցյալ ժամանակաշրջանների տեղեկատվության վրա և հաշվարկվում է հավանականության փոփոխության մատրիցների միջոցով՝ հիմք ընդունելով վարկային պորտֆելների ժամկետայնության վերաբերյալ անցյալ ժամանակաշրջանների տեղեկատվությունը: Հավանականությունը հաշվարկվում է որպես ժամանակաշրջանի սկզբի դրությամբ ընդհանուր վարկերի ժամկետանց դասերի միջև տեղափոխվող վարկերի մասնաբաժինը: Պարտագանգման տեղի ունենալու հավանականությունը հաշվարկելիս Բանկը դիտարկում է կանխատեսվող մակրոտնտեսական ցուցանիշները, որոնք էական ազդեցություն ունեն պարտագանգման տեղի ունենալու հավանականության վրա:

Պարտքի գումարը պարտագանգման պահին

Պարտքի գումարը պարտագանգման պահին իրենից ներկայացնում է արժեզրկման տեսանկյունից գնահատման ենթակա ֆինանսական գործիքների համախառն հաշվեկշռային արժեքը՝ հաշվի առնելով թե՛ պարտքի գումարը մեծացնելու հանախորդի կարողությունն առաջիկա պարտագանգման դեպքում և թե՛ հնարավոր վաղաժամ մարումը: 1-ին փուլի վարկի գծով պարտագանգման պահին պարտքի գումարը հաշվարկելու նպատակով Բանկը գնահատում է 12 ամսում հնարավոր պարտագանգման դեպքերը 12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստները հաշվարկելու համար: 2-րդ-փուլի, 3-րդ փուլի և ձեռք բերված կամ սկզբնավորված պարտքային առումով արժեզրկված ֆինանսական ակտիվների համար պարտագանգման պահին պարտքի գումարը դիտարկվում է գործիքի ամբողջ ժամկետի ընթացքում տեղի ունեցող դեպքերի համար:

3-րդ փուլի և ձեռք բերված կամ սկզբնավորված պարտքային առումով արժեզրկված ֆինանսական ակտիվների համար պարտքի գումարը պարտագանգման պահին հավասար է այդ վարկերի հաշվեկշռային արժեքին:

Պարտքի գումարը պարտագանգման պահին որոշվում է նախքան պարտագանգման տեղի ունենալու ամսաթիվը չկատարված պարտականություններով վարկերի վերաբերյալ անցյալ ժամանակաշրջանների տվյալների հիման վրա:

Կորուստը պարտագանգման դեպքում

Հանախորդներին տրված 1-ին փուլի վարկերի, ինչպես նաև անհատական հիմունքով ոչ խոշոր 2-րդ և 3-րդ փուլերի վարկերի համար, Բանկը պարտագանգման դեպքում կորուստը հաշվարկում է պորտֆելի մակարդակով: Բանկը պարտագանգման դեպքում կորստի չափը հաշվարկելու համար օգտագործում է պարտագանգման ամսաթվից հետո վերականգնումների վերաբերյալ անցյալ ժամանակաշրջանների տվյալները չկատարված պարտականություններով բոլոր վարկերի կտրվածքով: Հավաքագրվում է պարտագանգման ամսաթվից հետո դրամական հոսքերի վերաբերյալ ամբողջ տեղեկատվությունը և գեղչվում է պարտագանգման ամսաթվի դրությամբ՝ յուրաքանչյուր վարկի արդյունավետ տոկոսադրույքով: Դրամական հոսքերի վերաբերյալ տեղեկատվությունը ներառում է չկատարված պարտականություններով վարկերի գծով ստացված բոլոր տեսակի դրամական միջոցները (վարկերի մարումից ստացված դրամական միջոցներ, երաշխավորից ստացված դրամական միջոցներ, գրավի վանառքից ստացված դրամական միջոցներ և այլն):

Պարտքային ռիսկի նշանակալի աճ

Բանկի կողմից մշակված քաղաքականության համաձայն՝ յուրաքանչյուր հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում գնահատվում է, թե արդյոք տեղի է ունեցել ֆինանսական գործիքի պարտքային ռիսկի նշանակալի աճ սկզբնական ճանաչումից ի վեր: Որպես հիմնական չափանիշ Բանկն օգտագործում է վարկերի ժամկետանց օրերի քանակի վերաբերյալ տեղեկատվությունը: Բանկը համարում է, որ պարտքային ռիսկը նշանակալիորեն աճել է սկզբնական ճանաչումից ի վեր, եթե ակտիվների գծով վճարումներն ավելի քան 30 օր ժամկետանց են, սակայն ոչ ավել քան 90 օր բոլոր ակտիվների համար, բացառությամբ պարտքային ներդրումային արժեթղթերի և բանկային ավանդների:

Պարտքային ռիսկի անը գնահատելիս Բանկի ղեկավարությունը դիտարկում է նաև հետևյալ գործոնները՝

- տվյալ վարկառուի ժամկետանց օրերի քանակը Հայաստանի այլ ֆինանսական կազմակերպություններում,
- վարկառուի զգալի ֆինանսական դժվարությունները,
- վարկի պայմանների վերանայումը վարկառուի ֆինանսական վիճակի վատթարացման պատճառով,
- մակրոտնտեսական ցուցանիշների վատթարացումը և դրանց հնարավոր ազդեցությունը վարկառուի ֆինանսական արդյունքների վրա:

Ապագայամետ տեղեկատվություն և տարբեր տնտեսական սցենարներ

Ակնկալվող պարտքային կորուստների մոդելներում Բանկը որպես տնտեսական ելակետային տվյալներ օգտագործում է ապագայամետ տեղեկատվությունը: Բանկն ակնկալվող պարտքային կորուստների մոդելում ներառում է տնտեսական ցուցանիշները, որոնք սերտորեն փոխկապակցված են պորտֆելի անցյալ ժամակաշրջանների պարտագանցման ցուցանիշների հետ, այդ թվում՝

- ԱՄՆ դոլար/ՀՀ դրամ փոխարժեքը,
- արտահանման ծավալները,
- զուտ արտահանումը,
- ներհոսքը Ռուսաստանից:

Հիմնական խթանն արտարժույթի փոխարժեքն է: 2022թ. համար կանխատեսվող ԱՄՆ դոլար/ՀՀ դրամ փոխարժեքը կազմում է 505:

Բանկը կիրառել ապագայամետ տեղեկատվության հետևյալ գործակիցները. 1՝ իրավաբանական անձանց տրված վարկերի համար և 0.95-1.1՝ ֆիզիկական անձանց տրված վարկերի համար:

Ապագայամետ տեղեկատվությունը Բանկը ստանում երրորդ կողմերից (Հայաստանի վիճակագրական գործակալություն և ՀՀ կենտրոնական բանկ): Բանկի Պարտքային ռիսկի կառավարման վարչության փորձագետները որոշում են տարբեր սցենարներին վերագրելի կշիռները: Բանկը գնահատում է պարտագանցման դրույքի և մակրոտնտեսական գործոնների միջև հարաբերությունները հիմնվելով սովորական փոքրագույն քառակուսիների ռեգրեսիայի մոդելների վրա: Մոդելում օգտագործված ընտրված փոփոխականները տարբեր են՝ կախված վարկային պորտֆելներից:

Ֆինանսական ակտիվների և ֆինանսական պարտավորությունների հաշվանցում

Ստորև բերվող աղյուսակներում ներկայացված բացահայտումները ներառում են այն ֆինանսական ակտիվները և ֆինանսական պարտավորությունները, որոնք՝

- հաշվանցվում են Բանկի ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում կամ
- հանդիսանում են իրավաբանորեն ամրագրված հաշվանցման գլխավոր պայմանագրի կամ համանման գործիքներին վերաբերող նմանատիպ պայմանագրերի առարկա՝ անկախ ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում հաշվանցվելու հանգամանքից:

Նմանատիպ պայմանագրերը ներառում են ածանցյալ գործիքների քլիրինգի պայմանագրերը, հետզնման գլխավոր պայմանագրերը և արժեթղթերի փոխատվության գլխավոր պայմանագրերը: Համանման ֆինանսական գործիքները ներառում են ածանցյալ գործիքները, վաճառքի և հետզնման պայմանագրերը, հակադարձ վաճառքի և հետզնման պայմանագրերը և արժեթղթերի փոխառության և փոխատվության պայմանագրերը: Ֆինանսական գործիքները, այդ թվում՝ վարկերը և ավանդները, չեն բացահայտվում ստորև ներկայացվող աղյուսակներում, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ հաշվանցվում են ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում:

Բանկը ստանում և ընդունում է գրավ շուկայում շրջանառվող արժեթղթերի տեսքով վաճառքի և հետզնման, հակադարձ վաճառքի և հետզնման պայմանագրերի գծով: Այս գրավի համար գործում են տվյալ դրոշմում ընդունված ստանդարտ պայմանները: Սա նշանակում է, որ որպես գրավ ստացված/տրամադրված արժեթղթերը կարող են գրավադրվել կամ վաճառվել գործարքի ժամկետի ընթացքում, սակայն պետք է վերադարձվեն մինչև գործարքի ավարտը: Այս պայմանները յուրաքանչյուր պայմանագրային կողմին իրավունք են տալիս նաև դադարեցնել համապատասխան գործարքը՝ պայմանագրային կողմի կողմից գրավ տրամադրելու անկարողության դեպքում:

Վերը նշված պայմանագրերը չեն բավարարում ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում հաշվանցման պայմանները: Պատճառն այն է, որ այս պայմանագրերը տալիս են ճանաչված գումարները հաշվանցելու իրավունք, որն իրագործելի է միայն Բանկի կամ պայմանագրային կողմերի կողմից պարտագանցում կատարելու, անվճարունակ դառնալու կամ սնանկանալու դեպքում: Բացի այդ Բանկը և վերջինիս պայմանագրային կողմերը մտադիր չեն հաշվարկն իրականացնել գուտ հիմունքով, կամ իրացնել ակտիվը և մարել պարտավորությունը միաժամանակ:

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված են հաշվանցման ենթակա, իրագործելի գլխավոր պայմանագրերի կամ նմանատիպ պայմանագրերի առարկա հանդիսացող ֆինանսական ակտիվները և ֆինանսական պարտավորությունները 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

հազ. դրամ

Ֆինանսական ակտիվների/ պարտավորությունների տեսակներ	Ճանաչված ֆինանսական ակտիվի/ պարտավորության համախառն գումարներ	Ֆին. վիճակի մասին հաշվետվությունում հաշվանցված՝ ճանաչված ֆին. պարտավորության/ ակտիվի համախառն գումար	Ֆին. վիճակի մասին հաշվետվությունում ներկայացված ֆին. ակտիվների/ պարտավորությունների գուտ գումար	Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում չհաշվանցված գումարներ	Ֆինանսական գործիքներ	Զուտ գումար
Հակադարձ հետզնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ	3,088,545	-	3,088,545	(3,088,545)	-	-
Ընդամենը ֆինանսական ակտիվներ	3,088,545	-	3,088,545	(3,088,545)		-
Հետզնման պայմանագրերի գծով վճարվելիք գումարներ	(5,576,694)		(5,576,694)	5,576,694		-
Ընդամենը ֆինանսական պարտավորություններ	(5,576,694)		(5,576,694)	5,576,694		-

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված են հաշվանցման, իրագործելի գլխավոր պայմանագրերի կամ նմանատիպ պայմանագրերի առարկա հանդիսացող ֆինանսական ակտիվները և ֆինանսական պարտավորությունները 2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

հազ. դրամ

Ֆինանսական ակտիվների/ պարտավորությունների տեսակներ	Ճանաչված ֆինանսական ակտիվի/ պարտավորության համախառն գումարներ	Ֆին. վիճակի մասին հաշվետվությունում հաշվանցված՝ ճանաչված ֆին. պարտավորության/ ակտիվի համախառն գումար	Ֆին. վիճակի մասին հաշվետվությունում ներկայացված ֆին. ակտիվների/ պարտավորությունների գուտ գումար	Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում չհաշվանցված գումարներ	Ֆինանսական գործիքներ	Զուտ գումար
Հակադարձ հետզնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ	3,403,625	-	3,403,625	(3,403,625)	-	-
Ընդամենը ֆինանսական ակտիվներ	3,403,625	-	3,403,625	(3,403,625)		-
Հետզնման պայմանագրերի գծով վճարվելիք գումարներ	(42,327,472)		(42,327,472)	42,327,472		-
Ընդամենը ֆինանսական պարտավորություններ	(42,327,472)	-	(42,327,472)	42,327,472		-

Վերը աղյուսակներում բացահայտված՝ ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ներկայացված ֆինանսական ակտիվների և ֆինանսական պարտավորությունների համախառն և գուտ գումարները չափվում են ամորտիզացված արժեքով ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում:

(դ) Իրացվելիության ռիսկ

Իրացվելիության ռիսկը ենթադրում է, որ Բանկը կունենա դժվարություններ ֆինանսական պարտավորությունների հետ կապված իր պարտականությունները կատարելիս, որոնք մարվելու են դրամական միջոցներ կամ այլ ֆինանսական ակտիվ տրամադրելով: Իրացվելիության ռիսկն առաջանում է ակտիվների և պարտավորությունների ժամկետայնության անհամապատասխանության դեպքում: Ակտիվների և պարտավորությունների ժամկետայնության և տոկոսադրույքների համապատասխանությունը և/կամ վերահսկվող անհամապատասխանությունը իրացվելիության կառավարման հիմնարար գործոնն է: Ակտիվների և պարտավորությունների ժամկետայնության ամբողջական համապատասխանությունը սովորական չէ ֆինանսական կազմակերպությունների համար՝ պայմանավորված իրականացվող գործարքների տարաբնույթությամբ և ժամկետների անորոշությամբ: Անհամապատասխանությունը հնարավորություն է տալիս բարձրացնել շահութաբերությունը, սակայն կարող է նաև մեծացնել կորուստների ռիսկը:

Բանկի կողմից իրացվելիության ռիսկի կառավարման նպատակն է ցանկացած պահի ապահովել բոլոր անհրաժեշտ միջոցները՝ դրամական հոսքերի հետ կապված պարտականությունները սահմանված ժամկետներում կատարելու համար: Իրացվելիության ռիսկի կառավարման քաղաքականությունն ուսումնասիրվում և հաստատվում է Տնօրենների խորհրդի կողմից:

Բանկը ձգտում է պահպանել ֆինանսավորման աղբյուրների տարբերակված և կայուն կառուցվածք, որը կազմված է այլ բանկերից և ֆինանսական կազմակերպություններից ստացված երկարաժամկետ և կարճաժամկետ վարկերից, հիմնական կորպորատիվ հաճախորդների և անհատների ավանդներից, ինչպես նաև բարձր իրացվելի ակտիվների տարբերակված պորտֆելները՝ իրացվելիության անկանխատեսելի պահանջներն արագ և արդյունավետ բավարարելու համար:

Իրացվելիության ռիսկի կառավարման քաղաքականությունը պահանջում է՝

- դրամական հոսքերի կանխատեսում ըստ հիմնական արտարժույթների և այդ դրամական հոսքերի հետ կապված պահանջվող իրացվելի ակտիվների մակարդակի դիտարկում,
- ֆինանսավորման աղբյուրների տարբերակված կառուցվածքի պահպանում,
- պարտքերի կենտրոնացման և կառուցվածքի կառավարում,
- փոխառու միջոցների հաշվին ֆինանսավորման ներգրավման ծրագրերի մշակում,
- բարձր իրացվելի ակտիվների պորտֆելի պահպանում, որը կարելի է հեշտությամբ վաճառվել որպես ապահովություն՝ դրամական հոսքերի դադարեցման դեպքում,
- իրացվելիության և ֆինանսավորման անընդհատությունն ապահովող ծրագրերի մշակում,
- օրենսդրական պահանջների հետ իրացվելիության ցուցանիշների համապատասխանության մոնիթորինգ:

Գանձապետարանը գործարար ստորաբաժանումներից ստանում է տեղեկատվություն վերջիններիս ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների իրացվելիության կառուցվածքի և ապագայում պլանավորվող գործունեությունից ակնկալվող դրամական հոսքերի կանխատեսումների վերաբերյալ: Այնուհետև, Գանձապետարանը ձևավորում է կարճաժամկետ իրացվելի ակտիվների համապատասխան պորտֆել, որը հիմնականում բաղկացած է բանկերին տրված վարկերից և այլ միջբանկային գործիքներից՝ նպատակ ունենալով ապահովել իրացվելիության բավարար մակարդակ Բանկում:

Գանձապետարանն իրականացնում է իրացվելիության դիրքի հսկողություն օրական կտրվածքով և իրացվելիության կանոնավոր ստրես-թեսթեր՝ շուկայական սովորական և ոչ բարենպաստ պայմանները ներառող տարբեր սցենարների շրջանակում: Սովորական շուկայական պայմաններում իրացվելիության դիրքի վերաբերյալ հաշվետվությունները ներկայացվում են վերադաս դեկավարությանը շաբաթական կտրվածքով: Իրացվելիության կառավարման վերաբերյալ որոշումները կայացնում է ԱՊԿԿ-ի կողմից և իրականացվում են Գանձապետարանի կողմից:

Ստորև բերվող աղյուսակներում ներկայացված են ֆինանսական պարտավորությունների և փոխատվության հանձնառությունների գծով չզեղչված դրամական հոսքերը՝ ըստ պայմանագրով սահմանված ամենավաղ մարման ժամկետի: Աղյուսակներում ներկայացված դրամական ներհոսքի և արտահոսքի ընդհանուր համախառն գումարն իրենից ներկայացնում է չզեղչված պայմանագրային դրամական հոսքերը ֆինանսական պարտավորությունների կամ փոխատվության հանձնառությունների գծով: Ֆինանսական երաշխավորությունների պայմանագրերի համար երաշխավորության առավելագույն գումարը վերագրվում է այն ամենավաղ ժամանակաշրջանին, որի ընթացքում երաշխավորությունը կարող է օգտագործվել:

Ստորև ներկայացված է ֆինանսական պարտավորությունների վերլուծությունն ըստ մարման ժամկետների 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

հազ. դրամ	Ցպահանջ և մինչև 1 ամիս	1-ից 3 ամիս	3-ից 6 ամիս	6-ից 12 ամիս	1-ից 5 տարի	Ավելի քան 5 տարի	(Ներհոսքի)/ արտահոսքի ընդհանուր համախառն գումար	Հաշվեկշռ. արժեք
Ֆինանսական պարտավորություններ								
Բանկերի ավանդներ և մնացորդներ	6,348,700	-	-	-	-	-	6,348,700	6,329,864
Հետգնման պայմանագրերի գծով վճարվելիք գումարներ	5,581,638	-	-	-	-	-	5,581,638	5,576,694
Հանախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	231,662,786	22,383,078	25,366,680	71,954,419	29,172,839	-	380,539,802	373,383,546
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	-	-	259,357	259,357	7,005,921	-	7,524,635	6,528,169
Ստորադաս փոխառություններ	-	302,072	-	297,147	7,254,665	-	7,853,884	6,102,830
Այլ փոխառություններ	468,996	950,626	5,751,220	6,679,738	35,010,442	3,093,368	51,954,390	43,153,419
Այլ ֆինանսական պարտավորություններ	3,447,644	-	3,079,961	-	-	-	6,527,605	6,527,605
Վարձակալության գծով պարտավորություններ	8,499	170,107	116,437	401,231	1,936,322	886,980	3,519,576	2,613,481
Ածանցյալ ֆինանսական պարտավորություններ								
- Ներհոսք	(3,056,238)	-	-	-	-	-	(3,056,238)	-
- Արտահոսք	3,033,052	-	-	-	-	-	3,033,052	1,845
Ընդամենը ֆինանսական պարտավորություններ	245,546,791	23,756,183	34,637,886	79,552,089	80,467,104	3,955,773	469,915,826	450,217,453
Փոխատվության հանձնառություններ	42,292,678	-	-	-	-	-	-	-

Վերը և ստորև ներկայացված աղյուսակներում հաճախորդների նկատմամբ պարտավորություններում ներառված են ֆիզիկական անձանց ժամկետային ավանդները: Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրության համաձայն՝ Բանկը պարտավոր է վճարել ֆիզիկական անձանց ժամկետային ավանդներն ըստ ավանդատուի պահանջի, որի դեպքում ավանդատուն կորցնում է հաշվեգրված տոկոսները: Վերը ներկայացված աղյուսակում այդ ավանդները դասակարգված են ըստ պայմանագրային մարման ժամկետների: Ստորև ներկայացված է այդ ավանդների դասակարգումն ըստ մարման ժամկետների:

	2022թ. հազ. դրամ	2021թ. հազ. դրամ
Ցպահանջ և մինչև 1 ամիս ժամկետով	12,077,722	9,283,116
1-ից 3 ամիս ժամկետով	19,588,575	15,550,855
3-ից 6 ամիս ժամկետով	21,171,437	21,025,397
6-ից 12 ամիս ժամկետով	39,408,965	40,616,510
Ավելի քան 1 տարի ժամկետով	19,681,887	11,594,580
	111,928,586	98,070,458

Ստորև ներկայացված է ֆինանսական պարտավորությունների վերլուծությունն ըստ մարման ժամկետների 2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

հազ. դրամ	Ցպահանջ և մինչև 1 ամիս	1-ից 3 ամիս	3-ից 6 ամիս	6-ից 12 ամիս	1-ից 5 տարի	Ավելի քան 5 տարի	(Ներհոսքի)/ արտահոսքի ընդհանուր համախառն գումար	Հաշվեկշռ. արժեք
Ֆինանսական պարտավորություններ								
Բանկերի ավանդներ և մնացորդներ	3,804	-	-	-	-	-	3,804	3,804
Հետգնման պայմանագրերի գծով վճարվելիք գումարներ	42,364,102	-	-	-	-	-	42,364,102	42,327,472
Հանախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	136,580,377	21,352,938	29,282,762	52,419,140	18,547,374	583	258,183,174	253,215,411
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	-	73,125	97,948	1,671,073	2,334,434	-	4,176,580	3,589,601
Ստորադաս փոխառություններ	-	368,516	-	362,508	9,581,433	-	10,312,457	7,441,804
Այլ փոխառություններ	425,717	2,092,379	8,640,859	9,299,958	36,544,659	4,533,141	61,536,713	52,839,543
Այլ ֆինանսական պարտավորություններ	2,485,624	-	-	-	-	-	2,485,624	2,485,624
Վարձակալության գծով պարտավորություններ	35,691	161,993	102,176	317,814	1,803,956	611,529	3,033,159	2,216,132
Ածանցյալ ֆինանսական պարտավորություններ								
- Ներհոսք	(5,259,320)	-	-	-	-	-	(5,259,320)	-
- Արտահոսք	5,300,172	-	-	-	-	-	5,300,172	18,632
Ընդամենը ֆինանսական պարտավորություններ	181,936,167	24,048,951	38,123,745	64,070,493	68,811,856	5,145,253	382,136,465	364,138,023
Փոխատվության հանձնառություններ	31,607,600	-	-	-	-	-	-	-

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ճանաչված գումարների վերլուծությունն ըստ պայմանագրային մարման ժամկետների:

հազ. դրամ	Ցպահանջ և մինչև 1 ամիս	1-ից 3 ամիս	3-ից 12 ամիս	1-ից 5 տարի	Ավելի քան 5 տարի	Անժամկետ	Ժամկետանց	Ընդամենը
ԱԿՏԻՎՆԵՐ								
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	101,658,852	-	-	-	-	-	-	101,658,852
Ներդրումային արժեթղթեր	818,613	466,007	5,699,927	20,199,125	69,064,197	30,754	-	96,278,624
Բանկերին և ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկեր և փոխառություններ	439,815	787	2,992,956	-	-	23,678,370	-	27,111,928
Հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ	3,088,545	-	-	-	-	-	-	3,088,545
Հանախորդներին տրված վարկեր և փոխառություններ	10,265,672	15,977,875	75,531,481	123,594,498	47,964,102	-	5,450,638	278,784,266
Հիմնական միջոցներ և ոչ նյութական ակտիվներ	-	-	-	-	-	10,893,667	-	10,893,667
Օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվներ	-	-	-	-	-	2,343,410	-	2,343,410
Այլ ակտիվներ	7,288,635	64,605	610,826	224	-	4,842,941	-	12,807,231
Իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվներ	7,925	-	16,066	-	-	-	-	23,991
Ընդամենը ակտիվներ	123,568,057	16,509,273	84,851,256	143,793,847	117,028,300	41,789,142	5,450,638	532,990,514
ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ								
Իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական պարտավորություններ	303	-	1,542	-	-	-	-	1,845
Բանկերի ավանդներ և մնացորդներ	6,329,864	-	-	-	-	-	-	6,329,864
Հետգնման պայմանագրերի գծով վճարվելիք գումարներ	5,576,694	-	-	-	-	-	-	5,576,694
Հանախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	231,586,248	21,962,685	93,109,795	26,724,818	-	-	-	373,383,546
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	-	-	60,319	6,467,850	-	-	-	6,528,169
Ստորադաս փոխառություններ	-	199,280	-	5,903,550	-	-	-	6,102,830
Այլ փոխառություններ	450,580	873,838	9,585,223	29,476,638	2,767,140	-	-	43,153,419
Հետաձգված հարկային պարտավորություն	-	-	-	-	-	246,682	-	246,682
Ընթացիկ հարկային պարտավորություն	-	4,223,221	-	-	-	-	-	4,223,221
Վարձակալության գծով պարտավորություններ	8,756	172,169	496,335	1,495,214	441,007	-	-	2,613,481
Այլ պարտավորություններ	5,357,746	-	3,079,961	-	-	-	-	8,437,707
Ընդամենը պարտավորություններ	249,345,047	27,346,233	106,229,472	70,038,257	3,391,767	246,682	-	456,597,458
Չուտ դիրքը	(125,776,989)	(10,836,960)	(21,378,216)	73,755,590	113,636,532	41,542,460	5,450,638	59,125,905

Բացասական կարճաժամկետ ժամկետայնության դիրքը կառավարելու համար Բանկը հիմք է ընդունում ներդրումային արժեթղթերի պորտֆելը, որից 9,044,120 հազար դրամ գումարով ներդրումային արժեթղթերը կարող են վաճառվել, իսկ 87,234,504 հազար դրամ գումարով ներդրումային արժեթղթերը կարող են գրավադրվել հետգնման պայմանագրերի դիմաց, և հիմնվում է այն ենթադրության վրա, որ ժամկետային ավանդները կերկարաձգվեն մարման ժամկետից հետո և այն հանգամանքի վրա, որ ցպահանջ պարտավորությունների նվազագույն օրական մնացորդը պակաս չի եղել 106,041,259 հազար դրամից վերջին երկու տարիների ընթացքում:

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է 2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ճանաչված գումարների վերլուծությունն ըստ ակնկալվող մարման ժամկետների:

հազ. դրամ	Ցպահանջ և մինչև 1 ամիս	1-ից 3 ամիս	3-ից 12 ամիս	1-ից 5 տարի	Ավելի քան 5 տարի	Անժամկետ	Ժամկետանց	Ընդամենը
ԱԿՏԻՎՆԵՐ								
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	75,897,971	-	-	-	-	-	-	75,897,971
Ներդրումային արժեթղթեր	53,529	1,526,033	1,575,616	19,336,766	71,582,204	30,921	-	94,105,069
Բանկերին և ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկեր և փոխատվություններ	2,114	-	-	105,138	-	10,846,635	-	10,953,887
Հակադարձ հետզնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ	2,390,935	1,012,690	-	-	-	-	-	3,403,625
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ	7,861,823	16,809,552	59,963,511	101,887,471	31,618,114	-	3,108,257	221,248,728
Հիմնական միջոցներ և ոչ նյութական ակտիվներ	-	-	-	-	-	10,700,336	-	10,700,336
Օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվներ	-	-	-	-	-	2,015,000	-	2,015,000
Այլ ակտիվներ	2,866,467	2,910	124,111	-	-	5,185,812	-	8,179,300
Իրական արժեքով շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվներ	-	-	-	-	-	-	-	-
Ընդամենը ակտիվներ	89,072,839	19,351,185	61,663,238	121,329,375	103,200,318	28,778,704	3,108,257	426,503,916
ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ								
Իրական արժեքով շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական պարտավորություններ	18,632	-	-	-	-	-	-	18,632
Բանկերի ավանդներ և մնացորդներ	3,804	-	-	-	-	-	-	3,804
Հետզնման պայմանագրերի գծով վճարվելիք գումարներ	42,327,472	-	-	-	-	-	-	42,327,472
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	136,537,252	21,042,054	78,536,915	17,098,660	530	-	-	253,215,411
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	-	40,401	1,508,610	2,040,590	-	-	-	3,589,601
Ստորադաս փոխառություններ	-	282,396	-	7,159,408	-	-	-	7,441,804
Այլ փոխառություններ	409,325	1,977,778	15,226,584	31,087,937	4,137,919	-	-	52,839,543
Հետաձգված հարկային պարտավորություն	-	-	-	-	-	490,197	-	490,197
Ընթացիկ հարկային պարտավորություն	-	893,793	-	-	-	-	-	893,793
Վարձակալության գծով պարտավորություններ	23,160	96,791	260,379	1,322,039	513,763	-	-	2,216,132
Այլ պարտավորություններ	2,401,341	24,087	72,262	218,903	1,625,029	-	-	4,341,622
Ընդամենը պարտավորություններ	181,720,986	24,357,300	95,604,750	58,927,537	6,277,241	490,197	-	367,378,011
Չուս դիրքը	(92,648,147)	(5,006,115)	(33,941,512)	62,401,838	96,923,077	28,288,507	3,108,257	59,125,905

Իրացվելիության ռիսկի կառավարման համար Բանկի կողմից կիրառվող հիմնական ցուցանիշը բարձր իրացվելի ակտիվների և ցպահանջ պարտավորությունների հարաբերակցությունն է: Այս նպատակով բարձր իրացվելի ակտիվները ներառում են դրամական միջոցները, նոստրո հաշիվները, ՀՀ կառավարության և ՀՀ ԿԲ-ի կողմից թողարկված պարտքային արժեթղթերը և այլ կորպորատիվ պարտքային արժեթղթերը, որոնց համար գործում է ակտիվ և իրացվելի շուկա, որոնք գրավադրված չեն և որոնց օգտագործումը ոչ մի կերպ սահմանափակված չէ: Ցպահանջ պարտավորությունները ներառում են հաճախորդների ընթացիկ հաշիվները, ցպահանջ ավանդները և ըստ պահանջի վճարման ենթակա այլ պարտավորությունները: Ստորև ներկայացված է բարձր իրացվելի ակտիվների և ցպահանջ պարտավորությունների հարաբերակցությունը դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

	2022թ. հազ. դրամ Աուդիտի չենթարկված	2021թ. հազ. դրամ Աուդիտի չենթարկված
Դեկտեմբեր ամսվա միջին ցուցանիշ	80.12%	105.5%

Վերը ներկայացված հարաբերակցությունը կիրառվում է նաև ՀՀ ԿԲ-ի կողմից սահմանված իրացվելիության սահմանաչափի հետ համապատասխանությունը գնահատելու համար, որը չպետք է պակաս լինի 60%-ից:

28 Կապիտալի կառավարում

Բանկի կապիտալի կառավարման առաջնային նպատակներն են ապահովել համապատասխանություն Բանկի կապիտալի համար գործող արտաքին պահանջներին և պահպանել բարձր պարտքային վարկանիշ ու կապիտալի լավ ցուցանիշներ՝ գործունեությանն աջակցելու և բաժնետիրական արժեքը առավելագույնի հասցնելու համար:

Բանկը կառավարում է իր կապիտալի կառուցվածքը և կատարում է ճշգրտումներ տնտեսական պայմանների փոփոխությունների ու իր գործունեության ռիսկային բնույթին համապատասխան: Կապիտալը կառուցվածքը պահպանելու կամ դրա հետ կապված ճշգրտումներ կատարելու համար Բանկը կարող է ճշգրտել բաժնետերերին վճարվելիք շահաբաժինների գումարը, վերադարձնել կապիտալը բաժնետերերին կամ թողարկել արժեթղթեր: Կապիտալի կառավարման նպատակները, քաղաքականությունը և ընթացակարգերը չեն փոփոխվել նախորդ տարիների համեմատությամբ:

Բանկի կապիտալի չափի պահանջները սահմանվում և վերահսկվում են ՀՀ ԿԲ-ի կողմից: ՀՀ ԿԲ-ի ներկայիս պահանջների համաձայն՝ բանկերի նվազագույն ընդհանուր կապիտալը պետք է կազմի 30,000,000 հազար դրամ (2021թ-ին՝ 30,000,000 հազար դրամ): 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի և 2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկի կապիտալի չափը համապատասխանում էր ՀՀ ԿԲ-ի կողմից սահմանված նվազագույն չափին:

Բանկը որպես կապիտալ սահմանում է օրենսդրությամբ վարկային կազմակերպությունների համար որպես կապիտալ սահմանված հոդվածները: ՀՀ ԿԲ-ի կողմից սահմանված կապիտալի ներկայիս պահանջների համաձայն, որոնք հիմնված են Բազելյան համաձայնագրի սկզբունքների վրա, բանկերը պետք է ապահովեն, որպեսզի կապիտալի և ռիսկով կշռված ակտիվների հարաբերակցության ցուցանիշը («կապիտալի համարժեքության ցուցանիշ») բարձր լինի սահմանված նվազագույն մակարդակից: 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի և 2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ սահմանված նվազագույն մակարդակը կազմում էր 12%: 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի և 2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկի կապիտալի համարժեքության ցուցանիշը համապատասխանում էր օրենսդրությամբ սահմանված ցուցանիշին:

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է ՀՀ ԿԲ-ի պահանջների համաձայն հաշվարկված կապիտալի համարժեքության ցուցանիշը դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

	2022թ. հազ. դրամ Աուդիտի չենթարկված	2021թ. հազ. դրամ Աուդիտի չենթարկված
Հիմնական կապիտալ	63,570,962	50,831,420
Լրացուցիչ կապիտալ	4,410,500	6,933,998
Ընդամենը կապիտալ	67,981,462	57,765,418
Ընդամենը ռիսկով կշռված ակտիվներ՝ ներառյալ պարտքային, շուկայական և գործառնական ռիսկերը	378,314,737	298,283,551
Ընդամենը կապիտալի և ռիսկով կշռված ակտիվների տոկոսային հարաբերակցություն (ընդամենը կապիտալի հարաբերակցություն)	17.9%	19.0%

Ռիսկով կշռված ակտիվները չափվում են ռիսկի կշիռների հիերարխիայի միջոցով, որոնք դասակարգված են ըստ բնույթի և արտացոլում են յուրաքանչյուր ակտիվի և պայմանագրային կողմի հետ կապված պարտքային, շուկայական և այլ ռիսկերի գնահատականը՝ հաշվի առնելով պահանջներին համապատասխանող ցանկացած գրավ կամ երաշխավորություն: Նմանատիպ մոտեցում է կիրառվում չճանաչված պայմանագրային հանձնառությունների համար՝ որոշակի ճշգրտումներով՝ հնարավոր կորուստների առավել պայմանական բնույթն արտացոլելու նպատակով:

29 Փոխատվության հանձնառություններ

Բանկն ունի վարկեր տրամադրելու հանձնառություններ: Այս հանձնառությունները նախատեսում են վարկային ռեսուրսների տրամադրում հաստատված վարկերի, վարկային քարտերի սահմանաչափերի և օվերդրաֆտների տեսքով:

Բանկը տրամադրում է ֆինանսական երաշխավորություններ և ակրեդիտիվներ երրորդ անձանց հանդեպ հաճախորդների պարտավորությունների կատարումը երաշխավորելու համար: Այս պայմանագրերն ունեն հաստատուն ժամկետներ՝ սովորաբար մինչև հինգ տարի:

Փոխատվության հանձնառությունների, ֆինանսական երաշխավորությունների և ակրեդիտիվների հետ կապված Բանկը կիրառում է պարտքային ռիսկի կառավարման նույն քաղաքականությունը և ընթացակարգերը, որոնք գործում են իրավաբանական և ֆիզիկական անձանց վարկեր տրամադրելիս:

Աղյուսակում փոխատվության հանձնառությունների գծով արտացոլված գումարները ենթադրում են, որ գումարներն ամբողջությամբ տրամադրված են: Աղյուսակում երաշխավորությունների և ակրեդիտիվների գծով արտացոլված գումարներն իրենցից ներկայացնում են առավելագույն հաշվապահական վնասը, որը կճանաչվի հաշվետու ամսաթվի դրությամբ, եթե պայմանագրային կողմերը չկատարեն իրենց պայմանագրային պարտականությունները:

	2022թ. հազ. դրամ	2021թ. հազ. դրամ
Պայմանագրային գումար		
Վարկերի և վարկային գծերի տրամադրման հանձնառություններ	26,692,455	16,523,282
Վարկային քարտերի տրամադրման հանձնառություններ	7,254,261	6,806,229
Ֆինանսական երաշխավորություններ և ակրեդիտիվներ	8,345,962	8,278,089
	42,292,678	31,607,600
Պարտքային կորստի պահուստ	186,613	267,067

Վերը ներկայացված պայմանագրերով նախատեսված ընդհանուր փոխառվածքային հանձնառությունները պարտադիր չէ որ իրենցից ներկայացնեն դրամական միջոցների գծով ապագա պահանջներ, քանի որ այս հանձնառությունները կարող են ուժը կորցնել կամ դադարել մինչև կատարվելը: Փոխառվածքային հանձնառությունները դասված են 1-ին փուլ:

30 Պայմանական դեպքեր

(ա) Գատական վարույթներ

Բնականոն գործունեության ընթացքում Բանկը կարող է հանդես գալ որպես դատական վարույթների և հայցերի կողմ: Ղեկավարությունը գտնում է, որ նման վարույթների կամ հայցերի արդյունքում առաջացող պարտավորությունների վերջնական գումարը, եթե այդպիսիք լինեն, նշանակալի բացասական ազդեցություն չի ունենա ֆինանսական վիճակի կամ ապագա գործունեության արդյունքների վրա:

(բ) Պայմանական հարկային պարտավորություններ

Հայաստանի հարկային համակարգը, լինելով համեմատաբար նոր, բնորոշվում է օրենսդրության, պաշտոնական պարզաբանումների և դատական որոշումների հաճախակի փոփոխություններով, որոնք երբեմն հստակ չեն, հակասական են, ինչը ենթադրում է տարբեր մեկնաբանություններ: Հարկերը ենթակա են ստուգման և ուսումնասիրության հարկային մարմինների կողմից, որոնք իրավասու են սահմանել տույժեր և տուգանքներ: Հարկային օրենսդրության խախտման դեպքում հարկային մարմիններն իրավասու չեն առաջադրել հարկերի գծով լրացուցիչ պարտավորություններ, տույժեր կամ տուգանքներ, եթե խախտման ամսաթվից անցել է երեք տարի:

Այս հանգամանքները Հայաստանում կարող են առաջացնել այլ երկրների ռիսկերի համեմատ շատ ավելի մեծ ռիսկեր: Ղեկավարությունը գտնում է, որ համապատասխանաբար է ճանաչել հարկային պարտավորությունները՝ Հայաստանի կիրառելի հարկային օրենսդրության, պաշտոնական հայտարարությունների և դատական որոշումների իր մեկնաբանությունների հիման վրա: Այնուամենայնիվ, համապատասխան իրավասու մարմինները կարող են ունենալ այլ մեկնաբանություններ, և հետևանքները կարող են էական լինել այս ֆինանսական հաշվետվությունների համար, եթե իրավասու մարմիններին հաջողվի գործադրել իրենց մեկնաբանությունները:

31 Գործարքներ կապակցված կողմերի հետ

(ա) Գործարքներ Տնօրենների խորհրդի և Տնօրինության անդամների հետ

Ստորև ներկայացված է անձնակազմի գծով ծախսերում ներառված ընդհանուր վարձատրությունը դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարիների համար:

	2022թ. հազ. դրամ	2021թ. հազ. դրամ
Աշխատակիցների կարճաժամկետ հատուցումներ	868,067	919,645

Այս գումարները ներառում են Տնօրենների խորհրդի և Տնօրինության անդամների դրամային հատուցումները:

Ստորև ներկայացված են Տնօրենների խորհրդի և Տնօրինության անդամների հետ գործարքների մնացորդները և միջին արդյունավետ տոկոսադրույքները 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի և 2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

	2022թ. հազ. դրամ	Միջին արդյունավետ տոկոսադրույք, %	2021թ. հազ. դրամ	Միջին արդյունավետ տոկոսադրույք, %
Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվություն				
Հանախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ	420,543	11.78%	291,083	11.1%
Հանախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	1,275,780	4.66%	505,549	4.5%

Ստորև ներկայացված են Տնօրենների խորհրդի և Տնօրինության անդամների հետ գործարքների գծով շահույթում կամ վնասում արտացոլված գումարները դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար:

	2022թ. հազ. դրամ	2021թ. հազ. դրամ
Ծախույթ կամ վնաս		
Տոկոսային եկամուտ	35,785	21,582
Տոկոսային ծախս	(96,359)	(18,919)
Այլ ընդհանուր վարչական ծախսեր	(569)	(9)

(զ) Գործարքներ այլ կապակցված կողմերի հետ

Այլ կապակցված կողմերը հիմնականում իրենցից ներկայացնում են Տնօրենների խորհրդի և Տնօրինության անդամների հետ կապակցված կողմերը:

Ստորև ներկայացված են 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ այլ կապակցված կողմերի հետ գործարքների մնացորդները և համապատասխան միջին արդյունավետ տոկոսադրույքները, ինչպես նաև 2022թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա շահույթում կամ վնասում այդ գործարքների գծով արտացոլված գումարները:

	Բաժնետերեր		Այլ կապակցված կողմեր	
	հազ. դրամ	Միջին արդյունավետ տոկոսադրույք %	հազ. դրամ	Միջին արդյունավետ տոկոսադրույք %
Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվություն				
ԱԿՏԻՎՆԵՐ				
Տրված վարկեր (համախառն)	-		78,590	11.16%
Պարտքային կորստի պահուստ	-		(192)	
ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ				
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	5,723,813	3.10%	566,720	8.25%
Ծահույթ (վնաս)				
Տոկոսային եկամուտ	35		8,914	
Տոկոսային ծախս	(72,297)		(11,958)	
Այլ ծախսեր	-		(507,707)	

Ստորև ներկայացված են 2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ այլ կապակցված կողմերի հետ գործարքների մնացորդները և համապատասխան միջին արդյունավետ տոկոսադրույքները, ինչպես նաև 2021թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա շահույթում կամ վնասում այդ գործարքների գծով արտացոլված գումարները:

	Բաժնետերեր		Այլ կապակցված կողմեր	
	հազ. դրամ	Միջին արդյունավետ տոկոսադրույք %	հազ. դրամ	Միջին արդյունավետ տոկոսադրույք %
Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվություն				
ԱԿՏԻՎՆԵՐ				
Տրված վարկեր (համախառն)	3,529	10.0%	55,588	10.34%
Պարտքային կորստի պահուստ	-		(126)	-
ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ				
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	2,084,165	3.1%	444,621	5.22%
Ծահույթ (վնաս)				
Տոկոսային եկամուտ	4		19,656	
Տոկոսային ծախս	(62,419)		(24,637)	

32 Ֆինանսական ակտիվներ և պարտավորություններ. Իրական արժեք և հաշվապահական հաշվառման դասակարգում

Բանկը ֆինանսական գործիքների իրական արժեքը չափելիս կիրառում է ստորև ներկայացված իրական արժեքի հիերարխիան, որն արտացոլում է չափումների ժամանակ օգտագործված երկարաժամկետ տվյալների նշանակալիությունը:

- 1-ին մակարդակ. նույն գործիքների համար գործող շուկայում գնանշված գները (չճշգրտված):
- 2-րդ մակարդակ. 1-ին մակարդակում ներառված գնանշված գներից տարբեր երկարաժամկետ տվյալները, որոնք դիտելի են կամ ուղղակիորեն (այսինքն՝ որպես գներ), կամ անուղղակիորեն (այսինքն՝ գներից ստացվող): Այս դասակարգը ներառում է այն գործիքները, որոնց գնահատման համար կիրառվել են նմանատիպ գործիքների համար գործող շուկայում գնանշված գները, նմանատիպ գործիքների համար գնանշված գներն ակտիվ չհամարվող շուկաներում, կամ գնահատման այլ մեթոդներ, որտեղ բոլոր նշանակալի երկարաժամկետ տվյալներն ուղղակիորեն կամ անուղղակիորեն դիտելի են շուկայական տվյալներից:
- 3-րդ մակարդակ. ոչ դիտելի երկարաժամկետ տվյալներ: Այս դասակարգը ներառում է բոլոր այն գործիքները, որոնց դեպքում գնահատման մեթոդները ներառում են դիտելի տվյալների վրա չհիմնված երկարաժամկետ տվյալները և ոչ դիտելի երկարաժամկետ տվյալները նշանակալի ազդեցություն ունեն գործիքի գնահատման վրա: Այս դասակարգը ներառում է այն գործիքները, որոնք գնահատվում են նմանատիպ գործիքների համար գնանշված գների հիման վրա, որոնց գծով պահանջվում են նշանակալի ոչ դիտելի ճշգրտումներ կամ ենթադրություններ՝ գործիքների միջև տարբերություններն արտացոլելու համար:

2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ բոլոր ֆինանսական գործիքների, բացառությամբ ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթերի, գնահատված իրական արժեքները մոտավորապես համապատասխանում են դրանց հաշվեկշռային արժեքներին:

2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթերի իրական արժեքը ցածր էր վերջիններիս 87,234,504 հազար դրամ հաշվեկշռային արժեքից (2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ 83,126,042 հազար դրամ) 11,458,353 հազար դրամով (2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ 4,500,573 հազար դրամով):

Հանձնարարություններին տրված վարկերի և փոխառվածությունների և հանձնարարությունների ընթացիկ հաշիվների և ավանդների իրական արժեքը դասվել է իրական արժեքի հիերարխիայի 3-րդ մակարդակին, իսկ այլ փոխառությունների, ստորադաս փոխառությունների, թողարկված պարտքային արժեթղթերի և ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթերի իրական արժեքը դասվել է իրական արժեքի հիերարխիայի 2-րդ մակարդակին:

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ իրական արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքների վերլուծությունը՝ իրական արժեքի հիերարխիայի համապատասխան մակարդակների կտրվածքով: Գումարները հիմնված են ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ճանաչված գումարների վրա:

հազ. դրամ	1-ին մակարդակ	2-րդ մակարդակ	3-րդ մակարդակ	Ընդամենը
Իրական արժեքով չափվող ակտիվներ և պարտավորություններ				
Իրական արժեքով այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվներ				
- Ներդրումային արժեթղթեր	-	9,044,120	-	9,044,120
	-	9,044,120	-	9,044,120

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է 2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ իրական արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքների վերլուծությունը՝ իրական արժեքի հիերարխիայի համապատասխան մակարդակների կտրվածքով: Գումարները հիմնված են ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ճանաչված գումարների վրա:

հազ. դրամ	1-ին մակարդակ	2-րդ մակարդակ	3-րդ մակարդակ	Ընդամենը
Իրական արժեքով չափվող ակտիվներ և պարտավորություններ				
Իրական արժեքով այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվներ				
- Ներդրումային արժեթղթեր	-	10,979,026	-	10,979,026
	-	10,979,026	-	10,979,026

Իրական արժեքի այս գնահատականի նպատակն է ներկայացնել այն մոտավոր գինը, որը շուկայի մասնակիցների միջև սովորական գործարքում կստացվեր ակտիվը վաճառելու կամ կվճարվեր պարտավորությունը փոխանցելու համար չափման ամսաթվի դրությամբ: Այնուամենայնիվ, հաշվի առնելով անորոշությունները և կողմնակալ դատողությունները, իրական արժեքը չպետք է դիտվի որպես իրացման գին՝ անմիջապես ակտիվների վաճառքի կամ պարտավորությունների փոխանցման ժամանակ:

Գնահատման մեթոդները ներառում են գուտ ներկա արժեքի և գեղջված դրամական հոսքերի մոդելները, նմանատիպ գործիքների հետ համեմատությունը, որոնց համար առկա են շուկայական դիտելի գներ, և գնահատման այլ մոդելները: Գնահատման մեթոդներում կիրառվող ենթադրությունները և ելակետային տվյալները ներառում են ոչ ռիսկային և ուղենիշային տոկոսադրույքները, վարկային սփրեդերը և այլ հավելավճարները, որոնք օգտագործվում են գեղջման դրույքները, պարտատոմսերի և բաժնետոմսերի գները, արտարժույթի փոխարժեքները, բաժնային գործիքների և բաժնային գործիքների ինդեքսի գները գնահատելու համար: Գնահատման մեթոդների նպատակն է ստանալ այն իրական արժեքը, որն արտացոլում է ֆինանսական գործիքի գինը հաշվետու ամսաթվի դրությամբ, որը կորոշվեր շուկայի մասնակիցների կողմից «անկախ կողմերի միջև գործարքում»:

«Ինեկորանկ» ՓԲԸ

Ֆինանսական հաշվետվություններ

**2021թ. դեկտեմբերի 31-ին
ավարտված տարվա համար**

Բովանդակություն

Անկախ աուդիտորական եզրակացություն.....	3
Շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին հաշվետվություն	8
Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվություն.....	9
Դրամական հոսքերի մասին հաշվետվություն.....	10
Սեփական կապիտալում փոփոխությունների մասին հաշվետվություն.....	11
Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ.....	13

«Զեյ-Փի-Էմ-Ջի Արմենիա» ՍՊԸ
Հայաստանի Հանրապետություն, Երևան 0010
Վ. Սարգսյան փ. 26/1
«Էրեբունի Պլազա» բիզնես-կենտրոն, 8-րդ հարկ
Հեռախոս + 374 (10) 595 999
Վեբ կայք www.kpmg.am

Անկախ աուդիտորական Եզրակացություն

«Ինելյորանկ» ՓԲԸ-ի Բաժնետերերին

Կարծիք

Մենք աուդիտի ենք ենթարկել «Ինելյորանկ» ՓԲԸ-ի (Բանկ) ֆինանսական հաշվետվությունները, որոնք ներառում են ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունը՝ առ 31 դեկտեմբերի 2021թ., այդ ամսաթվին ավարտված տարվա շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի, սեփական կապիտալում փոփոխությունների և դրամական հոսքերի մասին հաշվետվությունները, ինչպես նաև ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրությունները, որոնք ներառում են հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության նշանակալի մասերը և այլ բացատրական տեղեկատվություն:

Մեր կարծիքով, կից ֆինանսական հաշվետվությունները բոլոր էական առումներով ճշմարիտ են ներկայացնում Բանկի ֆինանսական վիճակը 2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ, ինչպես նաև այդ ամսաթվին ավարտված տարվա ֆինանսական արդյունքները և դրամական հոսքերը՝ Ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտների (ՖՀՄՍ) համաձայն:

Կարծիքի հիմք

Մենք աուդիտն իրականացրել ենք Աուդիտի միջազգային ստանդարտներին (ԱՄՍ) համապատասխան: Այդ ստանդարտներից բխող մեր պատասխանատվությունը լրացուցիչ ներկայացված է մեր եզրակացության «Աուդիտորի պատասխանատվությունը ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտի համար» բաժնում: Մենք անկախ ենք Բանկից՝ համաձայն Հաշվապահների Եթիկայի միջազգային ստանդարտների խորհրդի կողմից հրապարակված Պրոֆեսիոնալ հաշվապահների Եթիկայի միջազգային կանոնագրքի (ներառյալ՝ Անկախության միջազգային ստանդարտները) (ՀԷՄՍԽ կանոնագրքը) և Հայաստանի Հանրապետությունում ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտի նկատմամբ կիրառելի Եթիկայի պահանջների, և կատարել ենք Եթիկային վերաբերող մեր այլ պարտականություններն այս պահանջներին և ՀԷՄՍԽ կանոնագրքին համապատասխան: Մենք գտնում ենք, որ ձեռք ենք բերել բավարար համապատասխան աուդիտորական ապացույցներ՝ մեր կարծիքն արտահայտելու համար:

Աուդիտի առանցքային հարցեր

Աուդիտի առանցքային հարցեր են հանդիսանում այն հարցերը, որոնք ըստ մեր մասնագիտական դատողության, առավել նշանակալի էին հաշվետու ժամանակաշրջանի ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտի ընթացքում: Մենք անդրադարձել ենք այս հարցերին ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտի ընդհանուր շրջանակում և վերջիններիս վերաբերյալ մեր կարծիքը ձևավորելիս և չենք արտահայտում առանձին կարծիք այս հարցերի վերաբերյալ:

Իրավաբանական և ֆիզիկական անձանց տրված վարկերի գծով ակնկալվող պարտքային կորուստներ	
<p>Տեղեկատվությունը ներկայացված է ֆինանսական հաշվետվություններին կից Շանթազրույթում 17-ում:</p>	
Աուդիտի առանցքային հարց	Աուդիտի առանցքային հարցի հետ կապված իրականացված աուդիտորական ընթացակարգեր
<p>Հաճախորդներին տրված վարկերը և փոխատվությունները կազմում են ընդհանուր ակտիվների ավելի քան 52%-ը և ներառում են ակնկալվող պարտքային կորուստների գծով պահուստը, որը կանոնավոր հիմունքով գնահատվում է և զգայուն է ստորև ներկայացված կիրառվող ենթադրությունների նկատմամբ:</p> <p>Ակնկալվող պարտքային կորուստների գծով պահուստի գնահատման մոդելը ղեկավարությունից պահանջում է կատարել մասնագիտական դատողություններ և ենթադրություններ հետևյալ առանցքային հարցերի հետ կապված.</p> <ul style="list-style-type: none"> - պարտքային ռիսկի նշանակալի աճի և պարտազանցման ղեպերի ժամանակին բացահայտում հաճախորդներին տրված վարկերի և փոխատվությունների հետ կապված (բաշխում 1-ին, 2-րդ և 3-րդ փուլերի միջև՝ ՖՀՄՍ 9 «Ֆինանսական գործիքներ» (այսուհետ՝ ՖՀՄՍ 9) համաձայն), - պարտազանցման տեղի ունենալու հավանականության և պարտազանցման ղեպում առաջացող կորստի գնահատում, - ակնկալվող դրամական հոսքերի, այդ թվում՝ գրավի իրացումից ակնկալվող դրամական հոսքերի կանխատեսում 3-րդ փուլ դասված հաճախորդներին տրված վարկերի համար: <p>Հաճախորդներին տրված վարկերի և փոխատվությունների մեծ ծավալի և ակնկալվող պարտքային կորուստների ժամկետների և գումարների գնահատման բարդության և սուբյեկտիվության պատճառով, այս հարցը դիտարկվում է որպես աուդիտի առանցքային հարց:</p>	<p>Մենք վերլուծել ենք ակնկալվող պարտքային կորուստների գնահատմանը վերաբերող Բանկի մեթոդաբանության և քաղաքականության առանցքային դրույթները ՖՀՄՍ 9-ի պահանջների հետ համապատասխանության տեսանկյունից՝ գործընթացում ներգրավելով նաև ֆինանսական ռիսկերի կառավարման գծով մասնագետներին:</p> <p>Ակնկալվող պարտքային կորուստների գնահատման հետ կապված ղեկավարության կողմից կատարված մասնագիտական դատողությունների և ենթադրությունների տեղին լինելը վերլուծելու համար մենք իրականացրել ենք հետևյալ աուդիտորական ընթացակարգերը.</p> <ul style="list-style-type: none"> - իրավաբանական անձանց տրված վարկերի համար գնահատել ենք վարկերի փուլերի միջև բաշխումը հսկող համակարգի կառուցվածքը, աշխատանքը և ստուգել ենք գործառնական արդյունավետությունը: - ֆիզիկական անձանց տրված վարկերի համար գնահատել ենք ժամկետանց օրերի հաշվարկը հսկող համակարգի կառուցվածքը, աշխատանքը և ստուգել ենք գործառնական արդյունավետությունը. - իրավաբանական անձանց տրված վարկերի ընտրանքի համար ստուգել ենք, թե արդյոք փուլերը ճիշտ են որոշված Բանկի կողմից՝ վերլուծելով ֆինանսական և ոչ ֆինանսական տեղեկատվությունը, ինչպես նաև Բանկի կողմից կատարված ենթադրությունները և մասնագիտական դատողությունները: - 1-ին, 2-րդ և 3-րդ փուլերին բաշխված հաճախորդներին տրված վարկերի համար, որոնց գծով ակնկալվող պարտքային կորուստները գնահատվում են խմբային հիմունքով, գնահատել ենք համապատասխան մոդելների տեղին լինելը և համադրել ենք մոդելի ելակետային տվյալներն առաջնային փաստաթղթերի տվյալների հետ ընտրանքային կարգով: - իրավաբանական անձանց տրված 2-րդ վարկերի ընտրանքի համար, որոնց գծով ակնկալվող պարտքային կորուստները գնահատվում են անհատական հիմունքով, գնահատել ենք պարտազանցման ղեպում առաջացող կորստի և պարտազանցման տեղի ունենալու հավանականության հաշվարկում օգտագործված ելակետային տվյալների տեղին լինելը:

	<ul style="list-style-type: none"> - իրավաբանական անձանց 3-րդ փուլի վարկերի ընտրանքի համար, որոնց գծով ակնկալվող պարտքային կորուստները գնահատվում են անհատական հիմունքով, գնահատել ենք ապագա դրամական հոսքերի կանխատեսման համար Բանկի կողմից կիրառված ենթադրությունները, ներառյալ իրացվելի գրավի գծով մուտքերի գնահատումը և գրավի իրացման ակնկալվող պայմանները՝ հիմք ընդունելով մեր պատկերացումները և շուկայում հրապարակայնորեն հասանելի տեղեկատվությունը: - վարկերի պորտֆելի համար, որոնց պայմանները փոխվել են Covid-19 հետևանքով, անհատական հիմունքով ուսումնասիրել ենք իրավաբանական անձանց տրված խոշոր վարկերը, գնահատելու համար Covid-19-ի հետ կապված Բանկի կողմից վարկերի մայր գումարների մարումների ժամանակավորապես հետաձգելու հաճախորդներին ընձեռած հնարավորության ողջամտությունը՝ պարտքային ռիսկի նշանակալի աճի տեսանկյունից: - գնահատել ենք ակնկալվող պարտքային կորուստների հաշվարկի Բանկի մեթոդաբանության կանխատեսման կարողությունը՝ համեմատելով 2021թ. հունվարի 1-ի դրությամբ կատարած գնահատումները 2021թ. փաստացի արդյունքների հետ: - գնահատել ենք նաև, թե արդյոք ֆինանսական հաշվետվությունների բացահայտումներն ըստ պատշաճի արտացոլում են Բանկի ենթարկվածությունը պարտքային ռիսկին:
--	---

Այլ տեղեկատվություն

Ղեկավարությունը պատասխանատու է այլ տեղեկատվության համար: Այլ տեղեկատվությունը ներառում է տարեկան հաշվետվությունում պարունակվող տեղեկատվությունը, սակայն չի ներառում ֆինանսական հաշվետվությունները և վերջիններին վերաբերյալ մեր աուդիտորական եզրակացությունը: Ակնկալվում է, որ տարեկան հաշվետվությունը կտրամադրվի մեզ այս աուդիտորական եզրակացության ստորագրման ամսաթվից հետո:

Ֆինանսական հաշվետվությունների վերաբերյալ մեր եզրակացությունը չի անդրադարձնում այլ տեղեկատվությանը, և մենք չենք արտահայտի որևէ հավաստիացում այդ տեղեկատվության վերաբերյալ:

Ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտի հետ կապված մեր պատասխանատվությունն է ծանոթանալ վերը նշված այլ տեղեկատվությանը, երբ այն դառնա հասանելի, և այդ տեղեկատվությանը ծանոթանալիս դիտարկել, թե արդյոք այլ տեղեկատվությունն էականորեն չի համապատասխանում ֆինանսական հաշվետվություններին կամ աուդիտի ընթացքում մեր կողմից ձեռք բերված տեղեկատվությանը կամ կարող է այլ կերպ էականորեն խեղաթյուրված լինել:

Ղեկավարության և կառավարման օղակներում գտնվող անձանց պատասխանատվությունը ֆինանսական հաշվետվությունների համար

Ղեկավարությունը պատասխանատու է ՖՀՄՍ համաձայն ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստման և ճշմարիտ ներկայացման, և այնպիսի ներքին հսկողության համար, որն ըստ ղեկավարության անհրաժեշտ է խարդախության կամ սխալի հետևանքով էական խեղաթյուրումներից զերծ ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստումն ապահովելու համար:

Ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստելիս ղեկավարությունը պատասխանատու է Բանկի անընդհատ գործելու կարողության գնահատման համար՝ անհրաժեշտության դեպքում բացահայտելով անընդհատությանը վերաբերող հարցերը, ինչպես նաև հաշվապահական հաշվառման անընդհատության հիմունքը կիրառելու համար, եթե առկա չէ ղեկավարության՝ Բանկը լուծարելու կամ գործուներությունը դադարեցնելու մտադրություն, կամ չկա դրանից խուսափելու իրատեսական այլընտրանք:

Կառավարման օղակներում գտնվող անձիք պատասխանատու են Բանկի ֆինանսական հաշվետվողականության գործընթացի վերահսկման համար:

Աուդիտորի պատասխանատվությունը ֆինանսական հաշվետվությունների համար

Մեր նպատակն է ձեռք բերել ողջամիտ հավաստիացում առ այն, որ ֆինանսական հաշվետվություններն, ամբողջությամբ վերցված, զերծ են էական խեղաթյուրումներից, անկախ դրանց խարդախության կամ սխալի հետևանքով առաջացման հանգամանքից և ներկայացնել մեր կարծիքը ներառող աուդիտորական եզրակացություն: Ողջամիտ հավաստիացումը բարձր մակարդակի հավաստիացում է, սակայն այն չի երաշխավորում, որ ԱՄՍ-ներին համապատասխան իրականացված աուդիտի ընթացքում միշտ կհայտնաբերվի էական խեղաթյուրումը՝ վերջինիս առկայության դեպքում: Խեղաթյուրումները կարող են առաջանալ խարդախության կամ սխալի արդյունքում և համարվում են էական, երբ խելամորթն կարող է ակնկալվել, որ դրանք, առանձին կամ միասին վերցրած, կազդեն ֆինանսական հաշվետվությունների օգտագործողների՝ այդ ֆինանսական հաշվետվությունների հիման վրա կայացվող տնտեսական որոշումների վրա:

ԱՄՍ-ների համաձայն իրականացվող աուդիտի ողջ ընթացքում մենք կիրառում ենք մասնագիտական դատողություն և պահպանում մասնագիտական կասկածամտություն: Մենք նաև՝

- հատկորոշում և գնահատում ենք խարդախության կամ սխալի հետևանքով ֆինանսական հաշվետվությունների էական խեղաթյուրման ռիսկերը, նախագծում և իրականացնում ենք աուդիտորական ընթացակարգեր այդ ռիսկերին արձագանքելու համար և ձեռք ենք բերում աուդիտորական ապացույցներ, որոնք բավարար համապատասխան հիմք են հանդիսանում մեր կարծիքի համար: Խարդախության հետևանքով առաջացած էական խեղաթյուրումը չհայտնաբերելու ռիսկն ավելի մեծ է, քան սխալի հետևանքով էական խեղաթյուրումը չհայտնաբերելու ռիսկը, քանի որ խարդախությունը կարող է ներառել հանցավոր համաձայնություն, զեղծարարություն, միտումնավոր բացթողումներ, սխալ ներկայացումներ կամ ներքին հսկողության համակարգի շրջանցում:
- պատկերացում ենք կազմում աուդիտին վերաբերող ներքին հսկողության մասին՝ տվյալ հանգամանքներին համապատասխան աուդիտորական ընթացակարգեր նախագծելու, և ոչ թե Բանկի ներքին հսկողության արդյունավետության վերաբերյալ կարծիք արտահայտելու համար:
- գնահատում ենք կիրառվող հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության տեղին լինելը և ղեկավարության կողմից կատարած հաշվապահական հաշվառման գնահատումների և կից բացահայտումների խելամտությունը:
- եզրահանգում ենք ղեկավարության կողմից հաշվապահական հաշվառման անընդհատության հիմունքի կիրառման տեղին լինելու վերաբերյալ և, հիմնվելով ձեռք բերված աուդիտորական ապացույցների վրա՝ գնահատում ենք, արդյոք առկա է էական անորոշություն դեպքերի կամ հանգամանքները հետ կապված, որոնք կարող են նշանակալի կասկած հարուցել Բանկի անընդհատ գործելու կարողության

վերաբերյալ: Եթե մենք եզրահանգում ենք, որ առկա է Էական անորոշություն, մեզանից պահանջվում է մեր աուդիտորական եզրակացությունում ուշադրություն հրավիրել ֆինանսական հաշվետվությունների համապատասխան բացահայտումներին, կամ, եթե այդ բացահայտումները բավարար չեն, ձևափոխել մեր կարծիքը: Մեր եզրահանգումները հիմնված են մինչև մեր աուդիտորական եզրակացության ամսաթիվը ձեռք բերված աուդիտորական ապացույցների վրա: Այնուամենայնիվ, ապագա դեպքերը կամ հանգամանքները կարող են հանգեցնել Բանկի կողմից անընդհատության հիմունքով գործունեության իրականացման դադարեցմանը:

- գնահատում ենք ֆինանսական հաշվետվությունների ընդհանուր ներկայացումը, կառուցվածքը և բովանդակությունը, ներառյալ բացահայտումները և գնահատում ենք, թե արդյոք ֆինանսական հաշվետվությունները ներկայացնում են իրենց հիմքում ընկած գործառնություններն ու իրադարձություններն այնպիսի ձևով, որը թույլ է տալիս ապահովել ճշմարիտ ներկայացում:

Ի թիվս այլ հարցերի, մենք տեղեկացնում ենք կառավարման օղակներում գտնվող անձանց աուդիտի պլանավորված շրջանակի և ժամկետների, աուդիտի ընթացքում հայտնաբերված նշանակալի հարցերի, ներառյալ՝ ներքին հսկողությանը վերաբերող նշանակալի թերությունների մասին:

Կառավարման օղակներում գտնվող անձանց տրամադրում ենք նաև հավաստիացում, որ պահպանել ենք անկախությանը վերաբերող էթիկայի պահանջները և տեղեկացնում ենք բոլոր հարաբերությունների և այլ հարցերի մասին, որոնք ըստ ողջամիտ ենթադրության, կարող են անդրադառնալ մեր անկախության վրա, և կիրառելի լինելու դեպքում, ռիսկերը վերացնելու կամ անկախության պահպանմանն ուղղված միջոցառումների վերաբերյալ:

Կառավարման օղակներում գտնվող անձանց տեղեկացված հարցերից մենք ընտրում ենք այն հարցերը, որոնք առավել նշանակալի էին հաշվետու ժամանակաշրջանի ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտի ընթացքում և, հետևաբար, հանդիսանում են աուդիտի առանցքային հարցեր: Մենք ներկայացնում ենք այս հարցերը մեր աուդիտորական եզրակացությունում, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ օրենքով կամ կարգավորող նորմերով արգելվում է հարցի հրապարակային բացահայտումը, կամ երբ խիստ հազվագյուտ դեպքերում, մենք որոշում ենք, որ տվյալ հարցը չպետք է ներկայացնել աուդիտորական եզրակացությունում, քանի որ ներկայացման հետ կապված բացասական հետևանքներն ըստ ողջամիտ ակնկալիքների կարող են գերակշռել ներկայացմամբ պայմանավորված հանրային օգուտը:

Այս անկախ աուդիտորական եզրակացության ներկայացման հիմք հանդիսացող աուդիտի իրականացման համար պատասխանատու գործընկերն է՝

Տիգրան Գասպարյան
Ղեկավար գործընկեր, «Բեյ-Փի-Էմ-Ջի Արմենիա» ՍՊԸ

KPMG Armenia LLC

«Բեյ-Փի-Էմ-Ջի Արմենիա» ՍՊԸ
29 ապրիլի 2022թ.

	Ծնթգ.	2021թ. հազ. դրամ	2020թ. հազ. դրամ
Արդյունավետ տոկոսադրույքի մեղծողով հաշվարկված տոկոսային եկամուտ	5	34,610,432	35,097,562
Տոկոսային ծախս	5	(15,066,940)	(14,723,538)
Չուտ տոկոսային եկամուտ		19,543,492	20,374,024
Միջնորդավճարների և այլ վճարների գծով եկամուտ	6	4,222,587	3,021,995
Միջնորդավճարների և այլ վճարների գծով ծախս	7	(2,133,519)	(1,653,333)
Չուտ եկամուտ միջնորդավճարների և այլ վճարների գծով		2,089,068	1,368,662
Չուտ օգուտ իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական գործիքների գծով		412,288	455,564
Չուտ օգուտ փոխարժեքային տարբերություններից	8	2,607,526	1,806,649
Չուտ օգուտ իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթերի գծով		3,308	-
Չուտ այլ գործառնական եկամուտ	9	291,815	476,410
Գործառնական եկամուտ		24,947,497	24,481,309
Ֆինանսական գործիքների արժեգրկումից զուտ կորուստներ	10	(5,170,750)	(10,245,815)
Գործառնական եկամուտն արժեգրկումից հետո		19,776,747	14,235,494
Անձնակազմի գծով ծախսեր		(5,514,221)	(4,826,634)
Այլ ընդհանուր վարչական ծախսեր	11	(3,215,519)	(3,120,232)
Շահույթ նախքան շահութահարկով հարկումը		11,047,007	6,288,628
Շահութահարկի գծով ծախս	12	(2,039,711)	(1,214,840)
Շահույթ տարվա համար		9,007,296	5,073,788
Այլ համապարփակ (վնաս)/եկամուտ՝ առանց շահութահարկի			
<i>Հողվածներ, որոնք վերադասակարգված են կամ կարող են հետագայում վերադասակարգվել որպես շահույթ կամ վնաս</i>			
Ներդրումային արժեթղթերի իրական արժեքի փոփոխության գծով պահուստի շարժ.			
- իրական արժեքի զուտ փոփոխություն		(386,421)	(547,476)
- շահույթ կամ վնաս վերադասակարգված զուտ գումար		18,897	-
<i>Ընդամենը հողվածներ, որոնք վերադասակարգված են կամ կարող են հետագայում վերադասակարգվել որպես շահույթ կամ վնաս</i>		<i>(367,524)</i>	<i>(547,476)</i>
Այլ համապարփակ վնաս տարվա համար՝ առանց շահութահարկի		(367,524)	(547,476)
Ընդամենը համապարփակ եկամուտ տարվա համար		8,639,772	4,526,312

8-ից 85-րդ էջերում ներկայացված ֆինանսական հաշվետվությունները հաստատվել են Տնօրինության կողմից 2022թ. ապրիլի 29-ին և ստորագրվել են վերջինիս անունից:

 Արեն Նալչալյան Գործադիր տնօրեն		 Արշարյու Սահալյան Գլխավոր հաշվապահ
--	---	---

Շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին հաշվետվությունը պետք է դիտարկվի ֆինանսական հաշվետվությունների բաղկացուցիչ մասը կազմող ծանոթագրությունների հետ մեկտեղ:

	Ծնթգ.	2021թ. հազ. դրամ	2020թ. հազ. դրամ
ԱԿՏԻՎՆԵՐ			
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	13	75,897,971	69,090,934
Ներդրումային արժեթղթեր	14		
– Բանկի կողմից պահվող		46,537,889	58,929,428
– Վաճառքի և հետգնման պայմանագրերի դիմաց գրավադրված		47,567,180	11,676,412
Բանկերին և ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկեր և փոխատվություններ	15	10,953,887	10,923,190
Հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ	16	3,403,625	3,724,166
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ	17	221,248,728	216,462,240
Իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական գործիքներ		-	77,619
Հիմնական միջոցներ և ոչ նյութական ակտիվներ	18	10,700,336	7,339,247
Օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվներ	19	2,015,000	1,921,338
Այլ ակտիվներ	20	8,179,300	7,630,905
Ընդամենը ակտիվներ		426,503,916	387,775,479
ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ			
Բանկերի ավանդներ և մնացորդներ		3,804	12,466
Հետգնման պայմանագրերի գծով վճարվելիք գումարներ	21	42,327,472	11,037,131
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	22	253,215,411	220,478,528
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	23	3,589,601	10,961,859
Այլ փոխառություններ	24	52,839,543	72,134,597
Ստորադաս փոխառություններ	24	7,441,804	8,092,844
Ընթացիկ հարկային պարտավորություն		893,793	1,606,737
Հետաձգված հարկային պարտավորություն	12	490,197	461,574
Վարձակալության գծով պարտավորություններ	19	2,216,132	2,074,462
Իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական գործիքներ		18,632	1,385
Այլ պարտավորություններ	25	4,341,622	2,927,647
Ընդամենը պարտավորություններ		367,378,011	329,789,230
ՍԵՓԱԿԱՆ ԿԱՊԻՏԱԼ	26		
Բաժնետիրական կապիտալ		14,545,680	14,545,680
Էմիսիոն եկամուտ		7,753,923	7,753,923
Գլխավոր պահուստ		3,500,000	3,500,000
Ծենքերի վերագնահատման պահուստ		1,712,628	1,737,869
Ներդրումային արժեթղթերի վերագնահատման պահուստ		134,193	501,717
Զբաղիված շահույթ		31,479,481	29,947,060
Ընդամենը սեփական կապիտալ		59,125,905	57,986,249
Ընդամենը պարտավորություններ և սեփական կապիտալ		426,503,916	387,775,479

Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունը պետք է դիտարկվի ֆինանսական հաշվետվությունների բաղկացուցիչ մասը կազմող ծանոթագրությունների հետ մեկտեղ:

	2021թ. Ծնթգ. հազ. դրամ	2020թ. հազ. դրամ
Դրամական հոսքեր գործառնական գործունեությունից		
Ստացված տոկոսներ	34,725,336	36,071,568
Վճարված տոկոսներ	(15,791,802)	(12,938,860)
Ստացված միջնորդավճարներ և այլ վճարներ	4,187,724	3,011,117
Վճարված միջնորդավճարներ և այլ վճարներ	(2,139,441)	(1,670,832)
Չուտ մուտքեր իրական արժեքով շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվներից	507,154	378,348
Չուտ մուտքեր արտարժույթով գործառնություններից	2,924,526	2,395,286
Այլ մուտքեր գործառնական գործունեությունից	49,738	468,489
Այլ ընդհանուր վարչական ծախսերի և անձնակազմի գծով ծախսերի վճարումներ	(7,133,811)	(6,160,269)
Գործառնական ակտիվների (ան)/նվազում	98,990	62,846
Հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ	98,990	62,846
Բանկերին և ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկեր և փոխատվություններ	(290,332)	(3,404,109)
Հանախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ	(18,927,240)	18,649,818
Այլ ակտիվներ	683,880	404,793
Գործառնական պարտավորությունների (նվազում)/ան		
Բանկերի ավանդներ և մնացորդներ	423,034	(5,217,763)
Հետգնման պայմանագրերի գծով վճարվելիք գումարներ	31,266,171	11,033,829
Հանախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	42,701,374	14,632,863
Այլ պարտավորություններ	1,594,141	(1,160,133)
Գործառնական գործունեությունից ստացված զուտ դրամական միջոցներ՝ նախքան շահութահարկի վճարումը	74,879,442	56,556,991
Վճարված շահութահարկ	(2,638,295)	(1,057,537)
Գործառնական գործունեությունից ստացված դրամական հոսքեր	72,241,147	55,499,454
Դրամական հոսքեր ներդրումային գործունեությունից		
Հիմնական միջոցների և ոչ նյութական ակտիվների ձեռքբերում	(4,496,030)	(1,430,164)
Հիմնական միջոցների և ոչ նյութական ակտիվների վաճառք	246,550	1,604
Ներդրումային արժեթղթերի ձեռքբերում	(32,531,284)	(43,322,890)
Մուտքեր իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթերի վաճառքից և ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթերի մարում	7,738,040	2,613,300
Ներդրումային գործունեության համար օգտագործված դրամական հոսքեր	(29,042,724)	(42,138,150)
Դրամական հոսքեր ֆինանսավորման գործունեությունից		
Ստացված շահաբաժիններ	-	3,637
Վճարված շահաբաժիններ	26 (7,500,116)	(2,823,680)
Ստացված այլ փոխառություններ և ստորադաս պարտավորություններ	24 20,326,626	32,250,046
Այլ փոխառություններ և ստորադաս պարտավորությունների մարում	24 (37,148,952)	(21,068,651)
Թողարկված պարտքային արժեթղթերի մարում	23 2,040,590	-
Մուտքեր թողարկված պարտքային արժեթղթերից	23 (8,887,822)	-
Վարձակալության գծով պարտավորությունների վճարումներ	19 (651,177)	(602,136)
Ֆինանսավորման գործունեության համար (օգտագործված)/ ֆինանսավորման գործունեությունից ստացված դրամական հոսքեր	(31,820,851)	7,759,216
Դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների զուտ ան	11,377,572	21,120,520
Փոխանակման փոխարժեքի փոփոխության ազդեցությունը	-	-
դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների վրա	(4,563,223)	3,846,174
Արժեզրկման գծով պահուստի փոփոխությունների ազդեցություն	(7,312)	(7,804)
Դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները տարեսկզբի դրությամբ	69,090,934	44,132,044
Դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները տարեվերջի դրությամբ	13 75,897,971	69,090,934

Դրամական հոսքերի մասին հաշվետվությունը պետք է դիտարկվի ֆինանսական հաշվետվությունների բաղկացուցիչ մասը կազմող ծանոթագրությունների հետ մեկտեղ:

	Բաժնետիրական կապիտալ	Էմիսիոն եկամուտ	Գլխավոր պահուստ	Հոդատարածքի և շենքերի վերագնահա- տումից աճ	Ներդրումային արժեթղթերի իրական արժեքի փոփոխության գծով պահուստ	Չբաշխված շահույթ	Ընդամենը սեփական կապիտալ
հազ. դրամ							
Մնացորդը առ 1 հունվարի 2021թ.	14,545,680	7,753,923	3,500,000	1,737,869	501,717	29,947,060	57,986,249
Ընդամենը համապարփակ ֆինանսական արդյունք							
Շահույթ տարվա համար	-	-	-	-	-	9,007,296	9,007,296
Այլ համապարփակ եկամուտ							
<i>Հորվածներ, որոնք վերադասակարգված են կամ կարող են հետագայում վերադասակարգվել որպես շահույթ կամ վնաս</i>							
Ներդրումային արժեթղթերի իրական արժեքի փոփոխության գծով պահուստ							
- իրական արժեքի գուտ փոփոխություն՝ առանց շահութահարկի	-	-	-	-	(386,421)	-	(386,421)
- շահույթ կամ վնաս վերադասակարգված գուտ գումար	-	-	-	-	18,897	-	18,897
Ընդամենը այլ համապարփակ վնաս	-	-	-	-	(367,524)	-	(367,524)
Ընդամենը համապարփակ ֆինանսական արդյունք տարվա համար	-	-	-	-	(367,524)	9,007,296	8,639,772
Գործառնություններ սեփականատերերի հետ՝ գրանցված ուղղակիորեն սեփական կապիտալում							
Վնարված շահաբաժիններ	-	-	-	-	-	(7,500,116)	(7,500,116)
Ընդամենը գործառնություններ սեփականատերերի հետ	-	-	-	-	-	(7,500,116)	(7,500,116)
<i>Հորվածներ, որոնք երբևէ հետագայում չեն վերադասակարգվի որպես շահույթ կամ վնաս</i>							
Տեղափոխում վերագնահատումից աճից չբաշխված շահույթ	-	-	-	(25,241)	-	25,241	-
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի 2021թ.	14,545,680	7,753,923	3,500,000	1,712,628	134,193	31,479,481	59,125,905

Սեփական կապիտալում փոփոխությունների մասին հաշվետվությունը պետք է դիտարկվի ֆինանսական հաշվետվությունների բաղկացուցիչ մասը կազմող ծանոթագրությունների հետ մեկտեղ:

	Բաժնետիրական կապիտալ	Էմիսիոն եկամուտ	Գլխավոր պահուստ	Հոդատարածքի և շենքերի վերագնահա- տումից աճ	Ներդրումային արժեթղթերի իրական արժեքի փոփոխության գծով պահուստ	Չբաշխված շահույթ	Ընդամենը սեփական կապիտալ
հազ. դրամ							
Մնացորդը առ 1 հունվարի 2020թ.	14,545,680	7,753,923	3,500,000	1,763,111	1,049,193	27,671,710	56,283,617
Ընդամենը համապարփակ ֆինանսական արդյունք							
Շահույթ տարվա համար	-	-	-	-	-	5,073,788	5,073,788
Այլ համապարփակ վնաս							
<i>Հորվածներ, որոնք վերադասակարգված են կամ կարող են հետագայում վերադասակարգվել որպես շահույթ կամ վնաս</i>							
Ներդրումային արժեթղթերի իրական արժեքի փոփոխության գծով պահուստ							
- իրական արժեքի գուտ փոփոխություն՝ առանց շահութահարկի	-	-	-	-	(547,476)	-	(547,476)
Ընդամենը այլ համապարփակ վնաս	-	-	-	-	(547,476)	-	(547,476)
Ընդամենը համապարփակ ֆինանսական արդյունք տարվա համար	-	-	-	-	(547,476)	5,073,788	4,526,312
Գործառնություններ սեփականատերերի հետ՝ գրանցված ուղղակիորեն սեփական կապիտալում							
Վճարված շահաբաժիններ	-	-	-	-	-	(2,823,680)	(2,823,680)
Ընդամենը գործառնություններ սեփականատերերի հետ	-	-	-	-	-	(2,823,680)	(2,823,680)
<i>Հորվածներ, որոնք կրքեք հետագայում չեն վերադասակարգվի որպես շահույթ կամ վնաս</i>							
Տեղափոխում վերագնահատումից աճից չբաշխված շահույթ	-	-	-	(25,242)	-	25,242	-
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի 2020թ.	14,545,680	7,753,923	3,500,000	1,737,869	501,717	29,947,060	57,986,249

Սեփական կապիտալում փոփոխությունների մասին հաշվետվությունը պետք է դիտարկվի ֆինանսական հաշվետվությունների բաղկացուցիչ մասը կազմող ծանոթագրությունների հետ մեկտեղ:

1 Ներածություն

(ա) Կազմակերպչական կառուցվածքը և հիմնական գործունեությունը

«Ինելոքսանկ» ՓԲԸ-ն («Բանկ») հիմնադրվել է Հայաստանի Հանրապետությունում որպես փակ բաժնետիրական ընկերություն 1996թ-ին: Բանկի հիմնական գործունեությունն է ավանդների ներգրավումը, հաճախորդների հաշիվների սպասարկումը, վարկերի, երաշխավորությունների տրամադրումը, վճարահաշվարկային գործառնությունների, ինչպես նաև արժեթղթերով և արտարժույթով գործարքների իրականացումը: Բանկի գործունեությունը կարգավորվում է Հայաստանի Հանրապետության կենտրոնական բանկի (ՀՀ ԿԲ) կողմից: Բանկն ունի բանկային գործունեություն իրականացնելու լիցենզիա և Հայաստանի Հանրապետության ավանդների երաշխավորման համակարգի անդամ է:

Բանկի իրավաբանական հասցեն է՝ Հայաստանի Հանրապետություն, Երևան 0001, Թումանյան փ. 17:

Բանկն ունի 25 մասնաճյուղ և գլխամասային գրասենյակ: Բանկի ակտիվների և պարտավորությունների մեծամասնությունը գտնվում է Հայաստանի Հանրապետությունում:

Բանկի բաժնետերերն են՝ պրն. Ավետիս Բալոյանը (35.42%), պրն. Կարեն Սաֆարյանը (30.62%) և agRIF Cooperatief U.A. (10.01%): Կապակցված կողմերի հետ գործարքների մանրամասները բացահայտված են Ծանոթագրություն 31-ում:

(բ) Հայաստանի գործարար միջավայրը

Բանկն իր գործունեությունն իրականացնում է Հայաստանում: Հետևաբար, Բանկի գործունեության վրա ազդեցություն են ունենում Հայաստանի տնտեսությունը և ֆինանսական շուկան, որոնց բնորոշ են զարգացող շուկայի հատկանիշներ: Իրավական, հարկային և օրենսդրական համակարգերը շարունակում են զարգանալ, սակայն կարող են ունենալ տարբեր մեկնաբանություններ և ենթակա են հաճախակի փոփոխությունների, ինչը, այլ իրավական և ֆինանսական խոչընդոտների հետ մեկտեղ, լրացուցիչ բարդություններ է ստեղծում Հայաստանում գործող կազմակերպությունների համար: Բացի այդ, COVID-19 համավարակն ավելի է մեծացրել գործարար միջավայրում գործունեություն իրականացնելու պայմանների հետ կապված անորոշությունը:

Ֆինանսական հաշվետվություններն արտացոլում են Բանկի գործունեության և ֆինանսական վիճակի վրա Հայաստանի գործարար միջավայրի ազդեցության ղեկավարության գնահատականը: Այսպես գործարար միջավայրը կարող է տարբերվել ղեկավարության գնահատականից:

2 Պատրաստման հիմունքներ

(ա) Համապատասխանության հավաստում

Ներկայացված ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են Ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտների (ՖՀՄՍ) պահանջների համաձայն:

(բ) Զափման հիմունքներ

Ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են սկզբնական արժեքի հիմունքով, բացառությամբ իրական արժեքով շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական գործիքների և իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթերի, որոնք ներկայացված են իրական արժեքով, և հողատարածքի և շենքերի, որոնք ներկայացված են վերագնահատված արժեքով:

(գ) Ֆունկցիոնալ և ներկայացման արժույթ

Բանկի ֆունկցիոնալ արժույթը ՀՀ դրամն է (դրամ), որը, լինելով Հայաստանի Հանրապետության ազգային արժույթը, արտացոլում է Բանկի գործունեության հիմքում ընկած իրադարձությունների և հանգամանքների տնտեսական էությունը:

Դրամը նաև այս ֆինանսական հաշվետվությունների ներկայացման արժույթն է: 2021թ. դեկտեմբերի 31-ի և 2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ՀՀ ԿԲ-ի պաշտոնական փոխարժեքներն էին համապատասխանաբար 480.14 դրամ և 522.59 դրամ 1 ԱՄՆ դոլարի համար և 542.61 դրամ և 641.11 դրամ 1 եվրոյի համար:

(դ) Գնահատումների և դատողությունների օգտագործում

Ֆինանսական հաշվետվությունները ՖՀՄՍ պահանջներին համապատասխան պատրաստելու համար ղեկավարությունից պահանջվում է կատարել մի շարք դատողություններ, գնահատումներ և ենթադրություններ, որոնք ազդեցություն ունեն հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության կիրառման, ինչպես նաև ակտիվների, պարտավորությունների, եկամտի և ծախսերի ներկայացված գումարների վրա: Փաստացի արդյունքները կարող են տարբերվել այդ գնահատումներից:

Գնահատումները և հիմքում ընկած ենթադրությունները շարունակաբար վերանայվում են: Հաշվապահական հաշվառման գնահատումների վերանայումները ճանաչվում են այն ժամանակաշրջանում, որում վերանայվել են, և այն սպազա ժամանակաշրջաններում, որոնց վրա կարող են ազդեցություն ունենալ:

Դատողություններ

Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության կիրառման ընթացքում կատարված այն դատողությունների վերաբերյալ տեղեկատվությունը, որոնք նշանակալի ազդեցություն ունեն ֆինանսական հաշվետվություններում ճանաչված գումարների վրա, ներկայացված է հետևյալ ծանոթագրություններում.

- ֆինանսական ակտիվների դասակարգում. այն բիզնես մոդելի գնահատում, որի շրջանակում պահվում են ակտիվները, և գնահատում, արդյոք ֆինանսական ակտիվի պայմանագրային պայմանները հանդիսանում են միայն մայր գումարի և չմարված մայր գումարի գծով հաշվարկված տոկոսների վճարումներ – Ծանոթագրություն 4 (ե) (i),
- չափանիշների սահմանում որոշելու համար, արդյոք տեղի է ունեցել ֆինանսական ակտիվի պարտքային ռիսկի նշանակալի աճ սկզբնական ճանաչումից ի վեր, որոշելու համար ակնկալվող պարտքային կորուստների (ԱՊԿ) չափման մեջ ապագայամետ տեղեկատվությունը ներառելու մեթոդաբանությունը և ակնկալվող պարտքային կորուստների չափման համար օգտագործվող մոդելների ընտրություն և հաստատում – Ծանոթագրություն 27 (գ):

Ենթադրություններ և գնահատման անորոշություն

Այն ենթադրությունների և գնահատման անորոշության վերաբերյալ տեղեկատվությունը, որոնց դեպքում առկա է նշանակալի ռիսկ, որ դրանք հաջորդ ֆինանսական տարվա ընթացքում կարող են հանգեցնել էական ճշգրտումների, ներկայացված է հետևյալ ծանոթագրություններում.

- ֆինանսական գործիքների արժեզրկում. որոշել էլակետային տվյալներն ակնկալվող պարտքային կորուստների գնահատման մոդելի համար, այդ թվում՝ ապագայամետ տեղեկատվության ներառումը – Ծանոթագրություն 27 (գ),
- ֆինանսական ակտիվների և ֆինանսական պարտավորությունների իրական արժեքի գնահատում – Ծանոթագրություն 32:

3 Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության նշանակալի մասերի փոփոխություններ

(ա) Ուղենիշային տոկոսադրույքի բարեփոխում. 2-րդ փուլ (ՖՀՄՍ 9, ՀՀՄՍ 39, ՖՀՄՍ 7, ՖՀՄՍ 4 և ՖՀՄՍ 16 փոփոխություններ)

Բանկն առաջին անգամ կիրառել է ուղենիշային տոկոսադրույքի բարեփոխման 2-րդ փուլի ընթացքում ընդունված փոփոխությունները (ՖՀՄՍ 9, ՀՀՄՍ 39, ՖՀՄՍ 7, ՖՀՄՍ 4 և ՖՀՄՍ 16 փոփոխություններ) 2021թ. հունվարի 1-ից:

Բանկը 2-րդ փուլի փոփոխությունները կիրառել է հետընթաց: Այնուամենայնիվ, 2-րդ փուլի փոփոխություններով թույլատրվող բացառությունների համաձայն, Բանկը որոշել է չվերահաշվարկել նախորդ ժամանակաշրջանների համադրելի տեղեկատվությունն այդ փոփոխությունների ազդեցությունն արտացոլելու համար: Քանի որ Բանկը չի իրականացրել գործարքներ, որոնց համար ուղենիշային տոկոսադրույքը փոխարինվել է այլընտրանքային ուղենիշային տոկոսադրույքով 2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ, փոփոխությունների հետընթաց կիրառումն ազդեցություն չի ունեցել սեփական կապիտալի սկզբնական մնացորդի վրա:

Ուղենիշային տոկոսադրույքի բարեփոխման հետ կապված 2021թ. հունվարի 1-ից կիրառելի հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության առանձին դրույթներ

2-րդ փուլի փոփոխությունները նախատեսում են գործնական բնույթի պարզեցում ՖՀՄՍ որոշ պահանջների հետ կապված: Այս պարզեցումը վերաբերում է ֆինանսական գործիքների և վարձակալության պայմանագրերի կամ հեջավորման հարաբերությունների փոփոխմանը, որը պայմանավորված է պայմանագրի ուղենիշային տոկոսադրույքի փոխարինումով նոր այլընտրանքային ուղենիշային տոկոսադրույքով:

Եթե ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվի կամ ֆինանսական պարտավորության պայմանագրային դրամական հոսքերը որոշելու հիմքը փոխվում է ուղենիշային տոկոսադրույքի բարեփոխման արդյունքում, Բանկը վերահաշվարկում է ֆինանսական ակտիվի կամ ֆինանսական պարտավորության արդյունավետ տոկոսադրույքը բարեփոխումով պահանջվող փոփոխությունն արտացոլելու համար: Ուղենիշային տոկոսադրույքի բարեփոխումը պահանջում է պայմանագրային դրամական հոսքերը որոշելու հիմքի փոփոխություն, եթե բավարարվում են հետևյալ պայմանները.

- փոփոխությունն անհրաժեշտ է որպես բարեփոխման ուղղակի հետևանք և
- պայմանագրային դրամական հոսքերը որոշելու նոր հիմքը տնտեսապես համարժեք է նախորդ հիմքին, այսինքն՝ անմիջապես նախքան փոփոխությունը գործող հիմքին:

Եթե բացի ուղենիշային տոկոսադրույքի բարեփոխումով պահանջվող պայմանագրային դրամական հոսքերը որոշելու հիմքի փոփոխությունների կատարվում են ֆինանսական ակտիվի կամ ֆինանսական պարտավորության այլ փոփոխություններ, Բանկը նախ վերահաշվարկում է ֆինանսական ակտիվի կամ ֆինանսական պարտավորության արդյունավետ տոկոսադրույքն ուղենիշային տոկոսադրույքի բարեփոխումով պահանջվող փոփոխությունն արտացոլելու համար: Այնուհետև, Բանկը լրացուցիչ փոփոխությունների նկատմամբ կիրառում է պայմանների փոփոխման հաշվառմանը վերաբերող հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության դրույթները:

Փոփոխությունները նախատեսում են նաև բացառություն, որը թույլ է տալիս օգտագործել տոկոսադրույքի փոփոխությունն արտացոլող վերանայված գեղջման դրույքը վարձակալության պայմանների փոփոխության պատճառով վարձակալության պարտավորությունը վերաչափելու դեպքում, որը պահանջվում է ուղենիշային տոկոսադրույքի բարեփոխումով:

Եվ վերջապես, 2-րդ փուլի փոփոխությունները նախատեսում են մի շարք ժամանակավոր ազատումներ հեջի հաշվառման որոշ պահանջներից այն դեպքում, երբ ուղենիշային տոկոսադրույքի բարեփոխումով պահանջվող փոփոխությունը վերաբերում է հեջավորված հոդվածին և/կամ հեջավորող գործիքին, և թույլ է տալիս շարունակել հեջավորման հարաբերությունն առանց ընդհատման:

Ծանոթագրություն 27 (բ) (i) բացահայտված է համապատասխան տեղեկատվություն այն ռիսկերի, ֆինանսական ակտիվների և ֆինանսական պարտավորությունների վերաբերյալ, որոնց տոկոսադրույքները հաշվարկված են LIBOR-ի հիման վրա:

4 Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության նշանակալի մասեր

Բացառությամբ Ծանոթագրություն 3-ում բացահայտված փոփոխությունների, ստորև ներկայացված հաշվապահական հաշվառման քաղաքականությունը հետևողականորեն կիրառվել է այս ֆինանսական հաշվետվություններում ներկայացված բոլոր ժամանակաշրջանների համար: 2021թ. հունվարի 1-ից գործող այլ նոր ստանդարտները և փոփոխությունները ազդեցություն չեն ունեցել Բանկի ստորև ներկայացված հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության վրա:

(ա) Արտարժույթով գործառնություններ

Արտարժույթով գործառնությունները վերահաշվարկվում են ֆունկցիոնալ արժույթի գործառնության ամսաթվի փոխարժեքով:

Հաշվետու ամսաթվի դրությամբ արտարժույթով դրամային ակտիվները և պարտավորությունները վերահաշվարկվում են ֆունկցիոնալ արժույթի այդ օրվա փոխարժեքով: Դրամային հոդվածների հետ կապված արտարժույթով գործառնությունների գծով օգուտը կամ կորուստն իրենից ներկայացնում է տարբերությունը ժամանակաշրջանի սկզբի դրությամբ ֆունկցիոնալ արժույթով արտահայտված, ժամանակաշրջանի համար արդյունավետ տոկոսադրույքով հաշվարկված տոկոսների և վճարումների մասով ճշգրտված ամորտիզացված արժեքի և հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ գործող փոխարժեքով վերահաշվարկված արտարժույթով արտահայտված ամորտիզացված արժեքի միջև:

Իրական արժեքով չափվող արտարժույթով ոչ դրամային ակտիվները և պարտավորությունները վերահաշվարկվում են ֆունկցիոնալ արժույթի իրական արժեքի որոշման ամսաթվի փոխարժեքով: Սկզբնական արժեքով չափվող արտարժույթով ոչ դրամային հոդվածները վերահաշվարկվում են գործառնության ամսաթվի փոխարժեքով:

Վերահաշվարկից առաջացող փոխարժեքային տարբերությունները ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում, բացառությամբ բաժնային գործիքների վերահաշվարկից առաջացող տարբերությունների, որոնց հետ կապված որոշում է կայացվել իրական արժեքի հետագա փոփոխությունները ներկայացնել այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի կազմում:

(բ) Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ

Դրամական միջոցները և դրանց համարժեքներ են կանխիկը և ՀՀ ԿԲ-ում և այլ բանկերում պահվող սահմանափակումներ չունեցող մնացորդները (նոստրո հաշիվներ): ՀՀ ԿԲ-ում պահվող պարտադիր պահուստային ավանդը չի համարվում դրամական միջոցների համարժեք, քանի որ դրանից միջոցների ելքագրումը սահմանափակված է: Դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները հաշվառվում են ամորտիզացված արժեքով՝ ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում:

(գ) Տոկոսներ

Արդյունավետ տոկոսադրույք

Տոկոսային եկամուտը և ծախսը ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը: Արդյունավետ տոկոսադրույքն այն դրույքն է, որը ֆինանսական գործիքի ակնկալվող ժամկետի համար գնահատված ապագա դրամական վճարումները կամ մուտքերը զեղչում է ճիշտ մինչև՝

- ֆինանսական ակտիվի համախառն հաշվեկշռային արժեք կամ
- ֆինանսական պարտավորության ամորտիզացված արժեք:

Ֆինանսական գործիքների, բացառությամբ ձեռք բերված կամ սկզբնավորված պարտքային առումով արժեզրկված ակտիվների, արդյունավետ տոկոսադրույքը հաշվարկելիս Բանկը գնահատում է ապագա դրամական հոսքերը՝ դիտարկելով ֆինանսական գործիքի բոլոր պայմանագրային պայմանները, սակայն առանց հաշվի առնելու ակնկալվող պարտքային կորուստները: Ձեռք բերված կամ սկզբնավորված պարտքային առումով արժեզրկված ֆինանսական ակտիվների համար հաշվարկվում է պարտքային ռիսկով ճշգրտված արդյունավետ տոկոսադրույք՝ կիրառելով գնահատված ապագա դրամական հոսքերը՝ ներառյալ ակնկալվող պարտքային կորուստները:

Արդյունավետ տոկոսադրույքի հաշվարկը ներառում է գործարքի գծով ծախսումները և վճարված կամ ստացված բոլոր միջնորդավճարները և գումարները, որոնք կազմում են արդյունավետ տոկոսադրույքի անբաժանելի մասը: Գործարքի գծով ծախսումները ներառում են այն լրացուցիչ ծախսումները, որոնք ուղղակիորեն վերագրելի են ֆինանսական ակտիվի կամ ֆինանսական պարտավորության ձեռքբերմանը կամ թողարկմանը:

Ամորտիզացված արժեք և համախառն հաշվեկշռային արժեք

Ֆինանսական ակտիվի կամ ֆինանսական պարտավորության ամորտիզացված արժեքն այն գումարն է, որով ֆինանսական ակտիվը կամ ֆինանսական պարտավորությունը չափվում է սկզբնական ճանաչման պահին՝ հանած մայր գումարի վճարումները, գումարած կամ հանած արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդով հաշվարկված սկզբնական և մարման ենթակա գումարների միջև տարբերության կուտակային ամորտիզացիան և, ֆինանսական ակտիվների համար՝ ճշգրտված ակնկալվող պարտքային կորուստների գծով պահուստով:

Ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվի համախառն հաշվեկշռային արժեքը ֆինանսական ակտիվի ամորտիզացված արժեքն է նախքան ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստի մասով ճշգրտումը:

Տոկոսային եկամտի և ծախսի հաշվարկ

Ֆինանսական ակտիվի կամ ֆինանսական պարտավորության արդյունավետ տոկոսադրույքը հաշվարկվում է ֆինանսական ակտիվի կամ ֆինանսական պարտավորության սկզբնական ճանաչման պահին: Տոկոսային եկամուտը և ծախսը հաշվարկելիս արդյունավետ տոկոսադրույքը կիրառվում է ակտիվի համախառն հաշվեկշռային արժեքի նկատմամբ (եթե ակտիվը պարտքային առումով արժեզրկված չէ) կամ պարտավորության ամորտիզացված արժեքի նկատմամբ: Արդյունավետ տոկոսադրույքը վերանայվում է լողացող դրույքով գործիքների դրամական հոսքերի պարբերական վերագնահատման արդյունքում՝ շուկայական դրույքների փոփոխություններն արտացոլելու նպատակով:

Այնուամենայնիվ, սկզբնական ճանաչումից հետո պարտքային առումով արժեզրկված դարձած ֆինանսական ակտիվների համար տոկոսային եկամուտը հաշվարկվում է կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքը ֆինանսական ակտիվի ամորտիզացված արժեքի նկատմամբ: Եթե ակտիվն այլևս չի համարվում պարտքային առումով արժեզրկված, տոկոսային եկամտի հաշվարկը կրկին իրականացվում է համախառն հաշվեկշռային արժեքի նկատմամբ:

Սկզբնական ճանաչման պահին պարտքային առումով արժեզրկված ֆինանսական ակտիվների համար տոկոսային եկամուտը հաշվարկվում է կիրառելով պարտքային ռիսկով ճշգրտված արդյունավետ տոկոսադրույքն ակտիվի ամորտիզացված արժեքի նկատմամբ: Տոկոսային եկամտի հաշվարկը չի իրականացվում համախառն հաշվեկշռային արժեքի նկատմամբ, նույնիսկ եթե ակտիվի պարտքային ռիսկը նվազում է:

Տեղեկատվությունն այն մասին, թե որ դեպքերում են ֆինանսական ակտիվները համարվում պարտքային առումով արժեզրկված, ներկայացված է Ծանոթագրություն 4 (ե) (iv) կետում:

Ներկայացում

Ծահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին հաշվետվությունում ներկայացված արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդով հաշվարկված տոկոսային եկամուտը ներառում է՝

- ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվների գծով տոկոսները,
- իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող պարտքային գործիքների գծով տոկոսները:

Ծահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին հաշվետվությունում ներկայացված տոկոսային ծախսը ներառում է ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական պարտավորությունների գծով տոկոսային ծախսը:

(դ) Վճարներ և միջնորդավճարներ

Վճարների և միջնորդավճարների տեսքով եկամուտը և ծախսերը, որոնք կազմում են ֆինանսական ակտիվի կամ ֆինանսական պարտավորության արդյունավետ տոկոսադրույքի անբաժանելի մասը, ներառվում են արդյունավետ տոկոսադրույքի հաշվարկում (տես Ծանոթագրություն 4 (գ)):

Վճարների և միջնորդավճարների տեսքով այլ եկամուտը, ներառյալ հաշիվների սպասարկման վճարները և վաճառքների գծով միջնորդավճարները, ճանաչվում է համապատասխան ծառայությունը մատուցելիս: Եթե չի ակնկալվում, որ փոխատվության հանձնառությունը կհանգեցնի վարկի տրամադրման, ապա համապատասխան փոխատվության հանձնառության գծով վճարը ճանաչվում է գծային մեթոդով՝ հանձնառության ժամկետի ընթացքում:

Հաճախորդի հետ պայմանագիրը, որի արդյունքում Բանկի ֆինանսական հաշվետվություններում ճանաչվում է ֆինանսական գործիք, կարող է մասնակիորեն գտնվել ՖՀՄՍ 9-ի գործողության ոլորտում և մասնակիորեն՝ ՖՀՄՍ 15-ի գործողության ոլորտում: Նման դեպքերում Բանկը նախ կիրառում է ՖՀՄՍ 9-ը՝ առանձնացնելու և չափելու համար պայմանագրի այն մասը, որը գտնվում է ՖՀՄՍ 9-ի գործողության ոլորտում, այնուհետև կիրառում է ՖՀՄՍ 15-ը՝ պայմանագրի մնացած մասի համար:

Վճարների և միջնորդավճարների տեսքով այլ ծախսերը հիմնականում վերաբերում են գործարքների գծով վճարներին և սպասարկման վճարներին, որոնք ծախսագրվում են ծառայությունը ստանալիս:

(ե) Ֆինանսական ակտիվներ և ֆինանսական պարտավորություններ

i. Դասակարգում

Ֆինանսական ակտիվներ

Սկզբնական ճանաչման պահին ֆինանսական ակտիվը դասակարգում է որպես ամորտիզացված արժեքով չափվող, իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող կամ իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող:

Ֆինանսական ակտիվը չափվում է ամորտիզացված արժեքով, եթե այն բավարարում է ստորև ներկայացված երկու պայմանները և նախորոշված չէ որպես իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող:

- ակտիվը պահվում է այնպիսի բիզնես մոդելի շրջանակում, որի նպատակն է պահել ակտիվը պայմանագրային դրամական հոսքեր հավաքելու համար և
- ֆինանսական ակտիվի պայմանագրային պայմանները որոշակի ամսաթվերին առաջացնում են դրամական հոսքեր, որոնք միայն մայր գումարի և չմարված մայր գումարի գծով հաշվարկված տոկոսների վճարումներ են:

Պարտքային գործիքը չափվում է իրական արժեքով այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով, եթե այն բավարարում է ստորև ներկայացված երկու պայմանները և նախորոշված չէ որպես իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող:

- ակտիվը պահվում է այնպիսի բիզնես մոդելի շրջանակում, որի նպատակն է իրագործվում է թե՛ պայմանագրային դրամական հոսքերը հավաքելու և թե՛ ֆինանսական ակտիվները վաճառելու միջոցով և
- ֆինանսական ակտիվի պայմանագրային պայմանները որոշակի ամսաթվերին առաջացնում են դրամական հոսքեր, որոնք միայն մայր գումարի և չմարված մայր գումարի գծով հաշվարկված տոկոսների վճարումներ են:

Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով իրական արժեքով չափվող պարտքային ֆինանսական ակտիվների գծով օգուտները և կորուստները ճանաչվում են այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում, բացառությամբ ստորև ներկայացվածների, որոնք ճանաչվում են նույն կերպ ինչ որ ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվների գծով օգուտը և կորուստները.

- արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդով հաշվարկված տոկոսային եկամուտ,
- ակնկալվող պարտքային կորուստ և հակադարձումներ և
- արտարժույթի փոխարժեքային տարբերություններից օգուտներ և վնասներ:

Երբ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով իրական արժեքով չափվող պարտքային ֆինանսական ակտիվն ապանաչվում է, այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում նախկինում ճանաչված կուտակային օգուտը կամ կորուստը սեփական կապիտալից վերադասակարգվում է շահույթ կամ վնաս:

Առևտրական նպատակով չպահվող բաժնային գործիքում ներդրման սկզբնական ճանաչման ժամանակ Բանկը կարող է անշրջելի ընտրություն կատարել՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում ներկայացնելու իրական արժեքի հետագա փոփոխությունները: Այս ընտրությունը կատարվում է առանձին՝ յուրաքանչյուր ներդրման համար:

Այս բաժնային գործիքների գծով օգուտները և կորուստները երբեք չեն վերադասակարգվում շահույթի կամ վնասի կազմ, և շահույթում կամ վնասում արժեզրկում չի ճանաչվում: Ծահարաժինները ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ շահարաժինն ակնհայտորեն ներկայացնում է ներդրման ինքնարժեքի մասի վերականգնումը, որի դեպքում ճանաչվում է այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի կազմում: Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի կազմում ճանաչված կուտակային օգուտները և կորուստները փոխանցվում են չբաշխված շահույթ՝ ներդրման օտարման պահին:

Մյուս բոլոր ֆինանսական ակտիվները դասակարգվում են որպես իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող:

Բացի այդ, սկզբնական ճանաչման պահին Բանկը կարող է անշրջելիորեն նախորոշել ֆինանսական ակտիվը, որն այլապես բավարարում է ամորտիզացված արժեքով կամ իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվելու պահանջները, որպես իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող, եթե դա կվերացնի կամ էականորեն կնվազեցնի հաշվառման անհամապատասխանությունը, որը հակառակ դեպքում կառաջանար:

Բիզնես մոդելի գնահատում

Բանկը պորտֆելի մակարդակով գնահատում է այն բիզնես մոդելի նպատակը, որի շրջանակում պահվում է ակտիվը, քանի որ այս գնահատումը լավագույնս արտացոլում է գործունեությունը կառավարելու և ղեկավարությանը տեղեկատվություն տրամադրելու եղանակը: Այդ դեպքում դիտարկվում է հետևյալ տեղեկատվությունը.

- պորտֆելի համար սահմանված քաղաքականությունը և նպատակները և այդ քաղաքականության աշխատանքը գործնականում: Մասնավորապես, արդյոք ղեկավարության ռազմավարության նպատակն է ապահովել պայմանագրով նախատեսված տոկոսային եկամտի ստացումը, ապահովել տոկոսային որոշակի եկամտաբերության մակարդակը, համապատասխանեցնել ֆինանսական ակտիվների ժամկետներն այն պարտավորությունների ժամկետներին, որոնք ֆինանսավորում են այդ ակտիվներով, կամ իրացնել դրամական հոսքերն ակտիվների վաճառքի միջոցով:
- ինչպես է գնահատվում պորտֆելի կատարողականը և ինչպես է այդ տեղեկատվությունը հաղորդվում Բանկի ղեկավարությանը:
- բիզնես մոդելի (և այդ բիզնես մոդելում պահվող ֆինանսական ակտիվների) վրա ազդող ռիսկերը և այդ ռիսկերի կառավարման եղանակը:
- ինչպես են վարձատրվում բիզնեսի ղեկավարները (օրինակ՝ արդյոք վարձատրությունը հիմնված է կառավարվող ֆինանսական ակտիվների իրական արժեքի, թե՛ հավաքված դրամական հոսքերի վրա):
- նախորդ ժամանակաշրջաններում վաճառքների հաճախականությունը, ծավալը և ժամկետները, այդ վաճառքների պատճառները և ապագա վաճառքների հետ կապված ակնկալիքները: Այնուամենայնիվ, վաճառքների վերաբերյալ տեղեկատվությունը չի դիտարկվում մեկուսի, այն դիտարկվում է որպես մեկ ընդհանուր վերլուծության մաս առ այն, թե ինչպես են իրագործվում ֆինանսական ակտիվների կառավարման համար Բանկի առաջադրված նպատակները և ինչպես են իրացվում դրամական հոսքերը:

Ֆինանսական ակտիվները, որոնք պահվում են առևտրական նպատակով կամ կառավարվում են և որոնց արդյունքը գնահատվում է իրական արժեքի հիմունքով, չափվում են իրական արժեքով շահույթի կամ վնասի միջոցով, քանի որ չեն պահվում ոչ պայմանագրային դրամական հոսքեր հավաքելու և ոչ էլ՝ թե՛ պայմանագրային դրամական հոսքեր հավաքելու և թե՛ ֆինանսական ակտիվներ վաճառելու համար:

Գնահատում, արդյոք պայմանագրային դրամական հոսքերը միայն մայր գումարի և տոկոսների վճարումներ են

Այս գնահատման նպատակների համար «մայր գումարը» սահմանվում է որպես ֆինանսական ակտիվի իրական արժեքը սկզբնական ճանաչման պահին: «Տոկոսը» սահմանվում է որպես փողի ժամանակային արժեքի և որոշակի ժամանակահատվածում չմարված մայր գումարի հետ կապված պարտքային ռիսկի և փոխատվության հետ առնչվող այլ հիմնական ռիսկերի ու ծախսերի (օրինակ՝ իրացվելիության ռիսկի և վարչական ծախսերի) համար հատուցում և ներառում է շահույթի մարժան:

Գնահատելու համար, արդյոք պայմանագրային դրամական հոսքերը միայն մայր գումարի և տոկոսների վճարումներ են, Բանկը դիտարկում է գործիքի պայմանագրային պայմանները: Այս դիտարկումը ներառում է այն գնահատումը, արդյոք ֆինանսական ակտիվը պարունակում է այնպիսի պայմանագրային պայման, որը կարող է այնպես փոխել պայմանագրային դրամական հոսքերի ժամկետները կամ գումարը, որ ֆինանսական ակտիվը չբավարարի այս պայմանը: Գնահատումն իրականացնելիս Բանկը դիտարկում է հետևյալը.

- պայմանական դեպքերը, որոնք կարող են փոխել դրամական հոսքերի գումարը և ժամկետները,
- լծակավորման հատկանիշը,
- վաղաժամ մարման և ժամկետի երկարաձգման պայմանները,
- պայմանները, որոնք սահմանափակում են Բանկի պահանջը որոշակի ակտիվներից առաջացող դրամական հոսքերով (օրինակ՝ առանց ռեգրեսի իրավունքի ակտիվների գծով պայմանավորվածությունների), և
- հատկանիշները, որոնք փոփոխում են փողի ժամանակային արժեքի համար հատուցումը, օրինակ՝ տոկոսադրույքների պարբերաբար վերասահմանումը:

Բանկն ունի ֆիքսված տոկոսադրույքով երկարաժամկետ վարկերի պորտֆել, որոնց հետ կապված հնարավորություն ունի վերանայել տոկոսադրույքը ՀՀ ԿԲ-ի կողմից սահմանված հիմնական տոկոսադրույքի փոփոխության դեպքում: Վարկառուն հնարավորություն ունի կամ համաձայնվել վերանայված տոկոսադրույքի հետ, կամ մարել վարկն անվանական արժեքով՝ առանց տուգանքի: Բանկը որոշել է, որ այս վարկերի պայմանագրային դրամական հոսքերը հանդիսանում են միայն մայր գումարի և տոկոսների վճարումներ, քանի որ այս հնարավորությունից օգտվելու դեպքում տոկոսադրույքն այնպես է փոփոխվում, որ դառնում է փողի ժամանակային արժեքի և որոշակի ժամանակահատվածում չմարված մայր գումարի հետ կապված պարտքային ռիսկի և փոխատվության հետ առնչվող այլ հիմնական ռիսկերի ու ծախսերի համար հատուցում: Փոխարենը, Բանկն այս վարկերը դիտարկում է որպես ըստ իրենց էության լողացող տոկոսադրույքով վարկեր (տես Ծանոթագրություն 4 (ե) (iii)):

Վերադասակարգում

Ֆինանսական ակտիվները չեն վերադասակարգվում սկզբնական ճանաչումից հետո, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ Բանկը փոխում է ֆինանսական ակտիվների կառավարման իր բիզնես մոդելը:

Ֆինանսական պարտավորություններ

Բանկն իր ֆինանսական պարտավորությունները, բացառությամբ ֆինանսական երաշխավորությունների և փոխատվության հանձնառությունների, դասակարգում է ամորտիզացված արժեքով չափվող կամ իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական պարտավորությունների դասին:

Վերադասակարգում

Ֆինանսական պարտավորությունները չեն վերադասակարգվում սկզբնական ճանաչումից հետո:

ii. Ապահանաչում

Ֆինանսական ակտիվներ

Բանկն ապահանաչում է ֆինանսական ակտիվն այն դեպքում, երբ ֆինանսական ակտիվից առաջացող դրամական հոսքերի նկատմամբ պայմանագրային իրավունքները կորցնում են իրենց ուժը, կամ երբ փոխանցում է դրամական հոսքեր ստանալու իրավունքներն այնպիսի գործարքում, որում փոխանցվում են ֆինանսական ակտիվի սեփականության հետ կապված, ըստ էության, բոլոր ռիսկերն ու հատույցները, կամ որում Բանկը ոչ փոխանցում, ոչ էլ պահպանում է սեփականության հետ կապված, ըստ էության, բոլոր ռիսկերն և հատույցները և չի պահպանում ֆինանսական ակտիվի նկատմամբ հսկողությունը:

Ֆինանսական ակտիվն ապահանաչելիս ակտիվի հաշվեկշռային արժեքի (կամ ապահանաչված մասի վրա բաշխված հաշվեկշռային արժեքի) և (i) ստացված հատուցման (ներառյալ ձեռք բերված որևէ նոր ակտիվ՝ հանած ստանձնած որևէ նոր պարտավորություն) և (ii) այլ համապարփակ արդյունքում ճանաչված կուտակային օգուտի կամ կորստի գումարի տարբերությունը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում:

Որպես այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով իրական արժեքով չափվող նախորդված բաժնային ներդրումային արժեթղթերի գծով այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի կազմում ճանաչված կուտակային օգուտը/կորուստը չի ճանաչվում շահույթում կամ վնասում նշված արժեթղթերի ապահանաչման ժամանակ: Ապահանաչման պահանջները բավարարող փոխանցված ֆինանսական ակտիվներում Բանկի կողմից ստեղծված կամ պահպանված մասնակցությունը ճանաչվում է որպես առանձին ակտիվ կամ պարտավորություն:

Բանկը իրականացնում է գործարքներ, որոնցով փոխանցում է ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ճանաչված ակտիվները, սակայն պահպանում է փոխանցված ակտիվների սեփականության հետ կապված բոլոր կամ, ըստ էության, բոլոր ռիսկերն ու հատույցները կամ դրանց մի մասը: Նման դեպքերում փոխանցված ակտիվները չեն ապահանաչվում: Այսպիսի գործարքների օրինակներ են արժեթղթերի փոխատվությունը և վաճառքի ու հետգնման գործարքները:

Գործարքներում, որոնցում Բանկը ոչ պահպանում է, ոչ էլ փոխանցում է ֆինանսական ակտիվի սեփականության հետ կապված, ըստ էության, բոլոր ռիսկերն ու հատույցները, և պահպանում է ակտիվի նկատմամբ հսկողությունը, Բանկը շարունակում է ճանաչել ֆինանսական ակտիվն այդ ֆինանսական ակտիվում իր շարունակվող ներգրավվածության չափով, որն այն չափն է, որով Բանկը ենթարկվում է փոխանցված ակտիվի արժեքի փոփոխությունների ազդեցությանը:

Ֆինանսական պարտավորություններ

Բանկն ապահանաչում է ֆինանսական պարտավորությունն այն դեպքում, երբ իր պայմանագրային պարտականությունները կատարվում են, կամ չեղյալ են համարվում, կամ ուժը կորցնում են:

iii. Ֆինանսական ակտիվների և ֆինանսական պարտավորությունների փոփոխում

Ֆինանսական ակտիվներ

Եթե ֆինանսական ակտիվի պայմանները փոփոխվում են, Բանկը գնահատում է, արդյոք փոփոխված ակտիվի դրամական հոսքերը նշանակալիորեն տարբեր են: Եթե դրամական հոսքերը նշանակալիորեն տարբեր են («նշանակալի փոփոխություն»), ապա սկզբնական ֆինանսական ակտիվի դրամական հոսքերի նկատմամբ պայմանագրային իրավունքները համարվում են ուժը կորցրած: Այս դեպքում սկզբնական ֆինանսական ակտիվն ապահանաչվում է և ճանաչվում է նոր ֆինանսական ակտիվ իրական արժեքով՝ գումարած պայմաններին համապատասխանող գործարքի գծով ծախսումները: Որպես փոփոխության մաս ստացված վճարները հաշվառվում են հետևյալ կերպ.

- վճարները, որոնք դիտարկվում են նոր ակտիվի իրական արժեքը որոշելիս, և վճարները, որոնք իրենցից ներկայացվում են պայմաններին համապատասխանող գործարքի գծով ծախսումների հատուցում, ներառվում են ակտիվի սկզբնական չափման մեջ,
- մյուս վճարները ներառվում են շահույթում կամ վնասում՝ որպես ապահանաչումից օգուտի կամ կորուստի մաս:

Գոյություն ունեցող ֆինանսական ակտիվների կամ ֆինանսական պարտավորությունների դրամական հոսքերի փոփոխությունները չեն դիտարկվում որպես փոփոխություն, եթե բխում են գոյություն ունեցող պայմանագրային պայմաններից, օրինակ՝ Բանկի կողմից տոկոսադրույքների փոփոխությունը ՀՀ ԿԲ-ի հիմնական տոկոսադրույքի փոփոխությունների արդյունքում, եթե վարկային պայմանագրով Բանկն իրավունք ունի կատարել նման փոփոխություն:

Բանկն իրականացնում է փոփոխության նշանակալի լինելու քանակական և որակական գնահատում, այսինքն, գնահատում է, արդյոք սկզբնական ֆինանսական ակտիվի դրամական հոսքերը նշանակալիորեն տարբերվում են փոփոխված կամ փոխարինված ֆինանսական ակտիվի դրամական հոսքերից: Բանկը գնահատում է փոփոխության նշանակալի լինելը դիտարկելով քանակական և որակական գործոնները հետևյալ հերթականությամբ՝ որակական գործոններ, քանակական գործոններ, որակական և քանակական գործոնների համատեղ ազդեցություն: Եթե դրամական հոսքերը նշանակալիորեն տարբեր են, ապա սկզբնական ֆինանսական ակտիվի դրամական հոսքերի նկատմամբ պայմանագրային իրավունքները համարվում են ուժը կորցրած: Այս գնահատումն իրականացնելիս Բանկը կիրառում է կիրառում է ֆինանսական պարտավորությունների ապահովման համար օգտագործված ուղեցույցին նմանատիպ ուղեցույց:

Բանկը եզրահանգում է, որ փոփոխությունը նշանակալի է հետևյալ որակական գործոնների հիման վրա.

- ֆինանսական ակտիվի արժույթի փոփոխություն,
- գրավի կամ պարտքի որակի բարելավման այլ միջոցների փոփոխություն,
- ֆինանսական ակտիվի պայմանների այնպիսի փոփոխություն, որը հանգեցնում է միայն մայր գումարի և չնարված մայր գումարի գծով հաշվարկված տոկոսների վճարումներ հանդիսանալու չափանիշի հետ անհամապատասխանության:

Եթե դրամական հոսքերի փոփոխությունը պայմանավորված է փոխառուի ֆինանսական դժվարություններով, ապա որպես կանոն փոփոխության նպատակն է առավելագույն չափով հետ ստանալ/վերականգնել ակտիվը պայմանագրի սկզբնական պայմաններով, այլ ոչ՝ սկզբնավորել նոր ակտիվ նշանակալիորեն տարբեր պայմաններով: Եթե Բանկը մտադիր է այնպես փոփոխել ֆինանսական ակտիվը, որպեսզի ներվեն դրամական հոսքերը, ապա այն նախ դիտարկում է, արդյոք ակտիվի մի մասը պետք է դուրսգրվի նախքան փոփոխությունը կատարելը (տես ստորև դուրսգրման քաղաքականություն): Այս մոտեցումն ազդում է քանակական գնահատման արդյունքի վրա և նշանակում է, որ ապահովման չափանիշները միշտ չէ որ բավարարվում են նման դեպքերում: Բանկն իրականացնում է նաև որակական գնահատում գնահատելու համար փոփոխության նշանակալի լինելը:

Եթե ամորտիզացված արժեքով կամ իրական արժեքով՝ այլ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվի փոփոխությունը չի հանգեցնում ֆինանսական ակտիվի ապահովմանը, Բանկը նախ վերահաշվարկում է ֆինանսական ակտիվի համախառն հաշվեկշռային արժեքը, կիրառելով ակտիվի սկզբնական արդյունավետ տոկոսադրույքը, և արդյունքում առաջացող ճշգրտումը ճանաչում է որպես փոփոխումից օգուտ կամ կորուստ շահություն կամ վնասում: Լողացող տոկոսադրույքով ֆինանսական ակտիվների համար փոփոխումից օգուտը կամ կորուստը հաշվարկելու համար օգտագործված սկզբնական արդյունավետ տոկոսադրույքը ճշգրտվում է արտացոլելու համար ընթացիկ շուկայական պայմանները փոփոխության պահին: Փոփոխման շրջանակում ցանկացած կրած ծախսում կամ վճար կամ ստացված վճար ճշգրտում է փոփոխված ֆինանսական ակտիվի հաշվեկշռային արժեքը և ամորտիզացվում է փոփոխված ֆինանսական ակտիվի մնացած ժամկետի ընթացքում:

Եթե նման փոփոխությունն իրականացվում է փոխառուի ֆինանսական դժվարությունների պատճառով, ապա օգուտը կամ կորուստը ներկայացվում է արժեքկումից կորուստների հետ միասին: Մյուս դեպքերում այն ներկայացվում է որպես արդյունավետ տոկոսադրույքով հաշվարկված տոկոսային եկամուտ:

Հաստատուն տոկոսադրույքով վարկերի համար, որոնց դեպքում փոխառուն հնարավորություն ունի վաղաժամ մարել վարկն անվանական արժեքով՝ առանց էական տուգանքի, Բանկը հաշվառում է տոկոսադրույքի փոփոխությունը մինչև ընթացիկ շուկայական տոկոսադրույքի մակարդակը՝ կիրառելով լողացող տոկոսադրույքով ֆինանսական գործիքների համար գործող ուղեցույցը: Սա նշանակում է, որ արդյունավետ տոկոսադրույքը ճշգրտվում է առաջընթաց:

Ֆինանսական պարտավորություններ

Բանկն ապահանջում է ֆինանսական պարտավորությունը, երբ փոփոխվում են վերջինիս պայմանները և երբ փոփոխված պարտավորության դրամական հոսքերը նշանակալիորեն տարբեր են: Այս դեպքում փոփոխված պայմանների հիման վրա ճանաչվում է նոր ֆինանսական պարտավորություն իրական արժեքով: Մարված ֆինանսական պարտավորության և փոփոխված պայմաններով նոր ֆինանսական պարտավորության հաշվեկշռային արժեքների տարբերությունը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում: Վճարված հատուցումը ներառում է փոխանցված ոչ ֆինանսական ակտիվները (առկայության դեպքում) և ստանձնած պարտավորությունները, այդ թվում՝ նոր փոփոխված ֆինանսական պարտավորությունը:

Բանկն իրականացնում է փոփոխության նշանակալի լինելու քանակական և որակական գնահատում՝ դիտարկելով որակական գործոնները, քանակական գործոնները և որակական և քանակական գործոնների համատեղ ազդեցությունը: Բանկը եզրահանգում է, որ փոփոխությունը նշանակալի է հետևյալ որակական գործոնների հիման վրա.

- ֆինանսական պարտավորության արժույթի փոփոխություն,
- գրավի կամ պարտքի որակի բարելավման այլ միջոցների փոփոխություն,
- փոխարկման հնարավորության ներառում,
- ֆինանսական պարտավորության ստորադասության փոփոխություն:

Քանակական գնահատման համար պայմանները նշանակալիորեն տարբեր են, եթե նոր պայմաններով դրամական հոսքերի գեղջված ներկա արժեքը, ներառյալ վճարված վճարները գուտ ստացված վճարներով և գեղջված սկզբնական արդյունավետ տոկոսադրույքով, նվազագույնը 10 տոկոսով տարբերվում է սկզբնական ֆինանսական պարտավորության մնացած դրամական հոսքերի գեղջված ներկա արժեքից:

Եթե ֆինանսական պարտավորության փոփոխությունը չի բավարարում ապահանջման պայմանները, պարտավորության ամորտիզացված արժեքը վերահաշվարկվում է, գեղջելով փոփոխված դրամական հոսքերը սկզբնական արդյունավետ տոկոսադրույքով, և արդյունքում առաջացող օգուտը կամ կորուստը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում: Լողացող դրույքով ֆինանսական պարտավորությունների համար փոփոխումից օգուտը կամ կորուստը հաշվարկելու համար օգտագործված սկզբնական արդյունավետ տոկոսադրույքը ճշգրտվում է արտացոլելու համար ընթացիկ շուկայական պայմանները փոփոխության պահին: Ցանկացած կրած ծախսում կամ վճար ճշգրտում է փոփոխված ֆինանսական ակտիվի հաշվեկշռային արժեքը և ամորտիզացվում է փոփոխված ֆինանսական ակտիվի մնացորդային ժամանակահատվածում: Ցանկացած կրած ծախսում կամ վճար ճանաչվում է որպես պարտավորության հաշվեկշռային արժեքի ճշգրտում և ամորտիզացվում է փոփոխված ֆինանսական պարտավորության մնացորդային ժամանակահատվածում գործիքի արդյունավետ տոկոսադրույքի վերահաշվարկի միջոցով:

iv. Արժեզրկում

Տես նաև Ծանոթագրություն 27 (գ):

Բանկը ճանաչում է կորստի պահուստ ակնկալվող պարտքային կորուստների գծով շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չհասնող հետևյալ ֆինանսական գործիքների համար.

- պարտքային գործիքներ հանդիսացող ֆինանսական ակտիվներ,
- ֆինանսական երաշխավորության պայմանագրեր և
- փոխատվության հանձնառություններ:

Բաժնային գործիքներում ներդրումների գծով արժեզրկումից կորուստ չի ճանաչվում:

Բանկը կորստի պահուստը չափում է ամբողջ ժամկետում ակնկալվող պարտքային կորուստներին հավասար գումարով, բացառությամբ հետևյալ գործիքների, որոնց համար վնասի գծով պահուստը չափվում է 12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստներին հավասար գումարով.

- պարտքային ներդրումային արժեթղթեր, որոնք համարվում են ցածր պարտքային ռիսկ ունեցող հաշվետու ամսաթվի դրությամբ և
- այլ ֆինանսական գործիքներ, որոնց գծով պարտքային ռիսկը նշանակալիորեն չի անել սկզբնական ճանաչումից ի վեր (տես Ծանոթագրություն 27 (գ)):

12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստներն իրենցից ներկայացնում են ակնկալվող պարտքային կորուստների այն մասը, որոնք առաջանում են ֆինանսական գործիքի գծով հաշվետու ամսաթվից հետո 12 ամսում հնարավոր պարտազանցման դեպքերից: Ֆինանսական գործիքները, որոնց գծով ճանաչվում են 12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստներ, դիտարկվում են որպես 1-ին փուլի ֆինանսական գործիքներ:

Ամբողջ ժամկետում պարտքային կորուստներն իրենցից ներկայացնում են այն ակնկալվող պարտքային կորուստներ, որոնք առաջանում են բոլոր հնարավոր պարտազանցման դեպքերից ֆինանսական գործիքի ակնկալվող ժամկետի ընթացքում: Ֆինանսական գործիքները, որոնց գծով ճանաչվում են ամբողջ ժամկետում ակնկալվող պարտքային կորուստներ, դիտարկվում են որպես 2-րդ փուլի ֆինանսական գործիքներ (եթե պարտքային ռիսկը նշանակալիորեն անել է սկզբնական ճանաչումից ի վեր, բայց ֆինանսական գործիքները պարտքային առումով արժեզրկված չեն) և 3-րդ փուլի ֆինանսական գործիքներ (եթե ֆինանսական գործիքները պարտքային առումով արժեզրկված են):

Ակնկալվող պարտքային կորուստների չափում

Ակնկալվող պարտքային կորուստները պարտքային կորուստների հավանականությամբ կշռված գնահատականն են և չափվում է հետևյալ կերպ.

- *ֆինանսական ակտիվներ, որոնք պարտքային առումով արժեզրկված չեն հաշվետու ամսաթվի դրությամբ*՝ որպես բոլոր դրամական պակասորդների ներկա արժեք (դրամական պակասորդը պայմանագրին համապատասխան Բանկին հասանելիք դրամական հոսքերի և Բանկի կողմից ակնկալվող ստացվելիք դրամական հոսքերի միջև տարբերությունն է),
- *ֆինանսական ակտիվներ, որոնք պարտքային առումով արժեզրկված են հաշվետու ամսաթվի դրությամբ*՝ որպես համախառն հաշվեկշռային արժեքի և գնահատված ապագա դրամական հոսքերի ներկա արժեքի տարբերություն,
- *չօգտագործված փոխառությունների հանձնառություններ*՝ որպես հետևյալ նշվածների միջև տարբերության ներկա արժեք՝ պայմանագրային դրամական հոսքերի, որոնք ենթակա են վճարման Բանկին, եթե օգտագործում է փոխառությունը ստանալու իրավունքը, և այն դրամական հոսքերի, որոնք Բանկն ակնկալում է ստանալ,
- *ֆինանսական երաշխավորության պայմանագրեր*՝ որպես այն ակնկալվող վճարումների ներկա արժեք, որոնք փոխհատուցում են տիրապետողին կրած պարտքային կորուստը՝ հանած այն գումարները, որոնք Բանկն ակնկալում է հետ ստանալ:

Տես նաև Ծանոթագրություն 27 (գ):

Վերանայված պայմաններով ֆինանսական ակտիվներ

Եթե ֆինանսական ակտիվի պայմանները վերաբանակցվում են կամ փոփոխվում են կամ գոյություն ունեցող ֆինանսական ակտիվը փոխարինվում է նորով փոխառուի ֆինանսական դժվարությունների պատճառով, գնահատվում է ֆինանսական ակտիվն ապաճանաչելու անհրաժեշտությունը (տես Ծանոթագրություն 4 (ե) (ii)), և ակնկալվող պարտքային կորուստները չափվում են հետևյալ կերպ.

- Եթե ակնկալվող վերանայումը չի հանգեցնում գոյություն ունեցող ակտիվի ապաճանաչմանը, ապա փոփոխված ֆինանսական ակտիվից ակնկալվող դրամական հոսքերը ներառվում են գոյություն ունեցող ակտիվի գծով դրամական պակասորդի հաշվարկում (տես Ծանոթագրություն 27 (գ)):
- Եթե ակնկալվող վերանայումը հանգեցնում է գոյություն ունեցող ֆինանսական ակտիվի ապաճանաչմանը, ապա նոր ակտիվի ակնկալվող իրական արժեքը դիտարկվում է որպես գոյություն ունեցող ֆինանսական ակտիվից առաջացող վերջնական դրամական հոսքեր՝ վերջինիս ապաճանաչման ժամանակ: Այս գումարը ներառվում է գոյություն ունեցող ակտիվի գծով դրամական պակասորդի հաշվարկում, որը գեղջվում է ապաճանաչման ակնկալվող ամսաթվից մինչև հաշվետու ամսաթիվը՝ կիրառելով գոյություն ունեցող ֆինանսական ակտիվի սկզբնական արդյունավետ տոկոսադրույքը:

Պարտքային առումով արժեզրկված ֆինանսական ակտիվներ

Յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ Բանկը գնահատում է ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվները և իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող պարտքային ֆինանսական ակտիվները պարտքային առումով արժեզրկված լինելու տեսանկյունից: Ֆինանսական ակտիվը պարտքային առումով արժեզրկված է, եթե տեղի են ունեցել մեկ կամ ավելի դեպքեր, որոնք բացասական ազդեցություն ունեն այդ ֆինանսական ակտիվի գնահատված ապագա դրամական հոսքերի վրա:

Ֆինանսական ակտիվի պարտքային առումով արժեզրկված լինելու ապացույցներից են հետևյալ դեպքերի վերաբերյալ դիտելի տվյալները.

- փոխառուի կամ թողարկողի նշանակալի ֆինանսական դժվարությունները,
- պայմանագրի խախտումը, ինչպիսին է պարտագանցությունը կամ ժամկետանց դառնալը,
- Բանկի կողմից վարկի կամ փոխատվության պայմանների այնպիսի վերանայումը, որը Բանկն այլ հանգամանքներում չէր դիտարկի,
- հավանականությունը, որ փոխառուն կաննկանա կամ այլ կերպ ֆինանսապես կվերակազմակերպվի, կամ
- արժեթղթի համար գործող շուկայի վերացումը ֆինանսական դժվարությունների պատճառով:

Վարկը, որի պայմանները վերաբանակցվել են փոխառուի վիճակի վատթարացման պատճառով, սովորաբար համարվում է պարտքային առումով արժեզրկված, եթե գոյություն չունի ապացույց, որ պայմանագրային դրամական հոսքերը չստանալու ռիսկը նշանակալիորեն նվազել է և չկան արժեզրկման այլ հայտանիշներ: Բացի այդ, ֆիզիկական անձանց տրվող վարկերի դեպքում պարտքային առումով արժեզրկված է համարվում 90 կամ ավելի օր ժամկետանց վարկը:

Պետական պարտատոմսերում ներդրման պարտքային առումով արժեզրկված լինելը գնահատելիս Բանկը դիտարկում է հետևյալ գործոնները.

- Վարկունակության շուկայական գնահատականը՝ արտացոլված պարտատոմսերի եկամտաբերությունում:
- Վարկունակության վարկանիշային գործակալությունների գնահատումները:
- Նոր պարտքի թողարկման համար կապիտալի շուկաներ մուտք գործելու երկրի կարողությունը:
- Պարտքի պայմանների վերանայման հավանականությունը, որի արդյունքում տիրապետողները կարող են վնաս կրել պարտքը կամավոր կամ պարտադիր կերպով ներելու պատճառով:
- Գործող միջազգային աջակցման մեխանիզմները, որոնք թույլ են տալիս որպես «վերջին հնարավոր վարկատու» տվյալ երկրին տրամադրել անհրաժեշտ աջակցություն, ինչպես նաև կառավարությունների և գործակալությունների հրապարակային հայտարարություններում նշված այդ մեխանիզմները կիրառելու մտադրությունը: Սա ներառում է նշված մեխանիզմների աշխատանքի արդյունավետության և, անկախ քաղաքական մտադրություններից, պահանջվող չափանիշները բավարարելու կարողության առկայության գնահատումը:

Ակնկալվող պարտքային կորուստների գծով պահուստի ներկայացումը ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում

Ակնկալվող պարտքային կորուստների գծով կորստի պահուստը ներկայացվում է ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում հետևյալ կերպ.

- *ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվներ*՝ որպես նվազեցում ակտիվների համախառն հաշվեկշռային արժեքից,
- *փոխատվության հանձնառություններ և ֆինանսական երաշխավորության պայմանագրեր*՝ սովորաբար որպես պահուստ,
- *երբ ֆինանսական գործիքը ներառում է թե՛ օգտագործված և թե՛ չօգտագործված բաղադրիչ, և Բանկը չի կարող նույնականացնել փոխատվության հանձնառության բաղադրիչի գծով ակնկալվող պարտքային կորուստներն օգտագործված բաղադրիչի գծով ակնկալվող պարտքային կորուստներից առանձին*՝ Բանկը ներկայացնում է ընդհանուր կորստի պահուստ երկու բաղադրիչների համար: Ընդհանուր գումարը ներկայացվում է որպես նվազեցում օգտագործված բաղադրիչի համախառն հաշվեկշռային արժեքից: Կորստի պահուստի ավելցուկը օգտագործված բաղադրիչի համախառն հաշվեկշռային արժեքի նկատմամբ ներկայացվում է որպես պահուստ, և
- *իրական արժեքով այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող պարտքային գործիքներ*՝ ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում կորստի պահուստ չի ճանաչվում, քանի որ այս ակտիվների համար հաշվեկշռային արժեքը վերջիններիս իրական արժեքն է: Այնուամենայնիվ, կորստի պահուստը բացահայտվում և ճանաչվում է իրական արժեքի փոփոխությունների գծով պահուստում:

Դուրսգրումներ

Վարկերը և պարտքային արժեթղթերը դուրս են գրվում (ամբողջությամբ կամ մասնակիորեն), երբ գոյություն չունի ամբողջությամբ վերցրած ֆինանսական ակտիվը կամ դրա մի մասը վերականգնելու ողջամիտ ակնկալիք: Դուրսգրումը սովորաբար իրականացվում է այն դեպքում, երբ Բանկը որոշում է, որ փոխառուն չունի այնպիսի ակտիվներ կամ եկամտի աղբյուրներ, որոնցից կարող է ստանալ բավարար դրամական հոսքեր դուրսգրման ենթակա գումարները մարելու համար: Այս գնահատումն իրականացվում է առանձին յուրաքանչյուր ակտիվի համար:

Նախկինում դուրսգրված գումարների փոխհատուցումը ներառվում է «ֆինանսական գործիքների արժեզրկումից զուտ կորուստներ» հոդվածում՝ շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին հաշվետվությունում:

Դուրսգրված ֆինանսական ակտիվների գծով կարող են դեռևս կիրառվել հարկադիր միջոցներ/պարտքերի գանձման միջոցներ՝ վճարման ենթակա գումարների փոխհատուցման Բանկի ընթացակարգերի հետ համապատասխանությունն ապահովելու համար:

Ֆինանսական ակտիվի անբաժանելի մաս չհանդիսացող ֆինանսական երաշխավորության պայմանագրեր

Բանկը գնահատում է, արդյոք ֆինանսական երաշխավորության պայմանագիրը հանդիսանում է ֆինանսական ակտիվի անբաժանելի տարր, որը հաշվառվում է որպես այդ գործիքի բաղադրիչ, թե առանձին հաշվառվող պայմանագիր: Այս գնահատումն իրականացնելիս Բանկը դիտարկում է հետևյալ գործոնները.

- արդյոք երաշխավորությունը նախատեսված է պարտքային գործիքի պայմանագրի պայմաններով,
- արդյոք երաշխավորությունը պահանջվում է պարտքային գործիքի պայմանագիրը կարգավորող օրենքներով և կանոնակարգերով,
- արդյոք երաշխավորության պայմանագիրը կնքվել է պարտքային գործիքի պայմանագրի հետ նույն ժամանակ և հաշվի առնելով վերջինիս պայմանները և
- արդյոք երաշխավորությունը տրամադրվել է փոխառուի մայր կազմակերպության կամ փոխառուի խմբի անդամ հանդիսացող որևէ այլ կազմակերպության կողմից:

Եթե Բանկը որոշում է, որ փոխառությունը հանդիսանում է ֆինանսական ակտիվի անբաժանելի տարր, ֆինանսական ակտիվի սկզբնական ճանաչման հետ կապված վճարվելիք ցանկացած հավելավճար հաշվառվում է որպես այդ ակտիվի ձեռքբերման գործարքի գծով ծախսում: Պարտքային գործիքի իրական արժեքը և ակնկալվող պարտքային կորուստները չափելիս Բանկը հաշվի է առնում երաշխավորությամբ ապահովվող պաշտպանության ազդեցությունը:

Եթե Բանկը որոշում է, որ փոխառությունը չի հանդիսանում պարտքային գործիքի անբաժանելի տարր, ապա այն ճանաչում է ակտիվ, որն իրենից ներկայացնում է երաշխավորության հավելավճարի գծով կանխավճար, և պարտքային կորուստների դիմաց փոխհատուցում ստանալու իրավունք: Կանխավճարի տեսքով վճարված հավելավճարի գծով ակտիվը ճանաչվում է միայն այն դեպքում, երբ ֆինանսական ակտիվը, որի համար ստացվել է երաշխավորությունը, ոչ պարտքային առումով արժեզրկված է և ոչ էլ ենթարկվել է պարտքային ռիսկի նշանակալի աճի երաշխավորությունը ստանալու պահին: Այս ակտիվները ճանաչվում են «այլ ակտիվներ» հոդվածի կազմում: Բանկը փոխհատուցման իրավունքի գծով օգուտները կամ կորուստները ներկայացնում է շահույթում կամ վնասում՝ «ֆինանսական գործիքների արժեզրկումից զուտ կորուստներ» հոդվածում:

(գ) Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ

Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում «հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ» հոդվածը ներառում է.

- ամորտիզացված արժեքով չափվող հաճախորդներին տրված վարկերը (տես Ծանոթագրություն 4 (ե) (i)), որոնք սկզբնապես չափվում են իրական արժեքով՝ գումարած գործարքի գծով լրացուցիչ ուղղակի ծախսումները, իսկ հետագայում՝ ամորտիզացված արժեքով՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը:

(է) Ներդրումային արժեթղթեր

Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում «ներդրումային արժեթղթեր» հոդվածը ներառում է.

- ամորտիզացված արժեքով չափվող պարտքային ներդրումային արժեթղթերը (տես Ծանոթագրություն 4 (դ) (i)), որոնք սկզբնապես չափվում են իրական արժեքով՝ գումարած գործարքի գծով լրացուցիչ ուղղակի ծախսումները, իսկ հետագայում՝ ամորտիզացված արժեքով՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը,
- իրական արժեքով այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող պարտքային արժեթղթերը (տես Ծանոթագրություն 4 (դ) (i)) և
- բաժնային ներդրումային արժեթղթերը, որոնք նախորոշված են որպես այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով իրական արժեքով չափվող (տես Ծանոթագրություն 4 (դ) (i)):

(ը) Ավանդներ, թողարկված պարտքային արժեթղթեր, այլ փոխառություններ և ստորադաս պարտավորություններ

Ավանդները, թողարկված պարտքային արժեթղթերը, այլ փոխառությունները և ստորադաս պարտավորությունները սկզբնապես չափվում են իրական արժեքով՝ հանած գործարքի գծով լրացուցիչ ուղղակի ծախսումները, և հետագայում չափվում են ամորտիզացված արժեքով՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը:

(թ) Ֆինանսական երաշխավորություններ և փոխատվության հանձնառություններ

Ֆինանսական երաշխավորության պայմանագրով Բանկից պահանջվում է կատարել սահմանված վճարումներ՝ փոխհատուցելու համար վնասը, որը կրում է այդ պայմանագրի տիրապետողը՝ որոշակի դերիտորի կողմից պարտքային գործիքի պայմանների համաձայն վճարումը ժամանակին չկատարելու հետևանքով: Փոխատվության հանձնառություններն իրենցից ներկայացնում են նախապես սահմանված պայմաններով վարկ տրամադրելու կայուն հանձնառություններ:

Ֆինանսական երաշխավորությունները կամ շուկայականից ցածր տոկոսադրույքով փոխառություն տրամադրելու հանձնառությունները սկզբնապես չափվում են իրական արժեքով: Հետագայում դրանք չափվում են հետևյալ նշվածներից ավելի բարձրով՝ ՖՀՄՍ 9-ի համաձայն որոշված կորստի պահուստից (տես Ծանոթագրություն 4 (ե) (iv)) և սկզբնապես ճանաչված գումարից՝ հանած, երբ տեղին է, ՖՀՄՍ 15-ի սկզբունքներին համապատասխան ճանաչված եկամտի կուտակային գումարը:

Բանկը չունի իրական արժեքով շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող փոխատվության հանձնառություններ:

Այլ փոխատվության հանձնառությունների համար Բանկը ճանաչում է կորստի պահուստ (տես Ծանոթագրություն 4 (ե) (iv)) ՖՀՄՍ 9-ի համաձայն:

Ֆինանսական երաշխավորությունների և փոխատվության հանձնառությունների գծով առաջացող պարտավորությունները ներառվում են այլ պարտավորությունների կազմում:

(ժ) Հետգնման և հակադարձ հետգնման պայմանագրեր

Վաճառքի և հետգնման պայմանագրերով («ռեպո») վաճառված արժեթղթերը հաշվառվում են որպես գրավով ապահովված ֆինանսավորման գործարքներ, որի դեպքում արժեթղթերն արտացոլվում են ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում, իսկ պայմանագրային կողմի պարտավորությունը ներառվում է ռեպո գործարքների գծով կրեդիտորական պարտքերի կազմում: Վաճառքի և հետգնման գների տարբերությունն իրենից ներկայացնում է տոկոսային ծախս և ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում ռեպո պայմանագրի գործողության ժամկետի ընթացքում՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը:

Հետադարձ վաճառքի պայմանագրերով («հակադարձ ռեպո») ձեռք բերված արժեթղթերը գրանցվում են որպես հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով դերիտորական պարտքեր: Ձեռքբերման և վերավաճառքի գների տարբերությունն իրենից ներկայացնում է տոկոսային եկամուտ և ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում ռեպո պայմանագրի գործողության ժամկետի ընթացքում՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը:

Եթե հետադարձ վաճառքի պայմանագրով ձեռք բերված ակտիվները վաճառվում են երրորդ անձանց, արժեթղթերը վերադարձնելու պարտավորությունն արտացոլվում է որպես առևտրական նպատակով պահվող պարտավորություն և չափվում է իրական արժեքով:

(ի) Հիմնական միջոցներ

(i) Մեխական ակտիվներ

Հիմնական միջոցների միավորները հաշվառվում են սկզբնական արժեքով՝ հանած կուտակված մաշվածությունը և արժեզրկումից կորուստները:

Երբ հիմնական միջոցի միավորը բաղկացած է օգտակար ծառայության տարբեր ժամկետներ ունեցող նշանակալի մասերից, այդ մասերը հաշվառվում են որպես հիմնական միջոցների առանձին միավորներ:

(ii) Վերագնահատում

Հողատարածքը և շենքերը ենթակա են վերագնահատման կանոնավոր հիմունքով: Վերագնահատման հաճախականությունը կախված է վերագնահատման ենթակա հողատարածքի և շենքերի իրական արժեքների փոփոխություններից: Եթե հողատարածքի և շենքի հաշվեկշռային արժեքը վերագնահատման հետևանքով աճում է, աճը ճանաչվում է որպես այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունք: Սակայն եթե այդ աճը վերականգնում է նույն ակտիվի շահույթում կամ վնասում ճանաչված նախկին վերագնահատումների արդյունքում առաջացած նվազումը, ապա այն ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում: Եթե հողատարածքի և շենքի հաշվեկշռային արժեքը վերագնահատման հետևանքով նվազում է, նվազումը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում: Սակայն եթե այդ նվազումը վերականգնում է նույն ակտիվի սեփական կապիտալում որպես այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունք ճանաչված նախկին վերագնահատումների արդյունքում առաջացած աճը, ապա այն ճանաչվում է այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում:

(iii) Մաշվածություն

Մաշվածությունը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում գծային մեթոդով առանձին ակտիվների օգտակար ծառայության ընթացքում: Մաշվածության հաշվարկը սկսվում է հիմնական միջոցի ձեռքբերման ամսաթվից, իսկ սեփական ուժերով կառուցված ակտիվների դեպքում՝ վերջիններիս կառուցումն ավարտելու և շահագործման հանձնելու պահից: Օգտակար ծառայության գնահատված ժամկետները հետևյալն են.

- շենքեր 50 տարի
- համակարգիչներ և կապի սարքավորումներ 5-ից 7 տարի
- վարձակալված գույքի բարելավում 9 տարի
- փոխադրամիջոցներ 5 տարի
- այլ 5-ից 7 տարի

(լ) Ոչ նյութական ակտիվներ

Ձեռք բերված ոչ նյութական ակտիվները հաշվառվում են սկզբնական արժեքով՝ հանած կուտակված ամորտիզացիան և արժեզրկումից կորուստները:

Ձեռք բերված համակարգչային ծրագրերի լիցենզիաները կապիտալացվում են հիմք ընդունելով համապատասխան ծրագրի ձեռքբերման և գործարկման համար կատարված ծախսումները:

Ոչ նյութական ակտիվների գծով հետագա ծախսումները կապիտալացվում են միայն այն դեպքում, երբ ավելացնում են այն ակտիվի հետ կապված ապագա տնտեսական օգուտները, որին վերաբերում են:

Համակարգչային ծրագրերի մշակման կամ սպասարկման հետ կապված ծախսումները ճանաչվում են որպես կրած ծախսեր:

Ամորտիզացիան ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում գծային մեթոդով ոչ նյութական ակտիվների օգտակար ծառայության ընթացքում: Ոչ նյութական ակտիվների օգտակար ծառայության գնահատված ժամկետները կազմում են 10 տարի:

(խ) Պահուստներ

Պահուստը ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ճանաչվում է, երբ Բանկն ունի իրավական կամ կառուցողական պարտականություն՝ որպես անցյալ դեպքերի արդյունք, և հավանական է, որ այդ պարտականությունը մարելու համար կպահանջվի տնտեսական օգուտների արտահոսք: Եթե ազդեցությունն էական է, պահուստները որոշվում են գեղջելով ակնկալվող ապագա դրամական հոսքերը գեղջման մինչև հարկումը դրույքով, որն արտացոլում է փողի ժամանակային արժեքի ընթացիկ շուկայական գնահատումները և, կիրառելիության դեպքում, պարտավորությանը հատուկ ռիսկերը:

(ծ) Բաժնետիրական կապիտալ

(i) Սովորական բաժնետոմսեր

Սովորական բաժնետոմսերը դասակարգվում են որպես սեփական կապիտալ: Սովորական բաժնետոմսերի և բաժնետոմսերի օպցիոնների թողարկմանն ուղղակիորեն վերագրելի լրացուցիչ ծախսումները, ներառյալ հարկերը, ճանաչվում են որպես սեփական կապիտալի նվազեցում:

(ii) Էմիսիոն եկամուտ

Թողարկված բաժնետոմսերի անվանական արժեքից ավել վճարվող գումարը ճանաչվում է որպես Էմիսիոն եկամուտ:

(iii) Ծահարաժիններ

Ծահարաժիններ հայտարարելու և վճարելու Բանկի կարողությունը կարգավորվում է Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությամբ սահմանված կանոնակարգերով:

Սովորական բաժնետոմսերի գծով շահարաժիններն արտացոլվում են որպես չբաշխված շահույթի բաշխում այն ժամանակաշրջանում, երբ հայտարարվում են:

(կ) Առգրավված գրավ

Առգրավված գույքը հաշվառվում է սկզբնական արժեքից և գուտ իրացման արժեքից նվազագույնով:

(հ) Ոչ ֆինանսական ակտիվների արժեզրկում

Յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ այլ ոչ ֆինանսական ակտիվները, բացառությամբ հետաձգված հարկերի, գնահատվում են արժեզրկված լինելու հայտանիշ բացահայտելու նպատակով: Ոչ ֆինանսական ակտիվների փոխհատուցվող գումարը որոշվում է որպես նրանց իրական արժեքից՝ հանած վաճառքի ծախսումները, և օգտագործման արժեքից առավելագույնը: Օգտագործման արժեքը գնահատելիս գնահատված ապագա դրամական հոսքերը գեղջվում են մինչև իրենց ներկա արժեքը՝ օգտագործելով գեղջման մինչև հարկումը դրույքը, որն արտացոլում է փողի ժամանակային արժեքի ընթացիկ շուկայական գնահատումները և ակտիվին հատուկ ռիսկերը: Այլ ակտիվներից առաջացող դրամական միջոցների ներհոսքերից մեծապես անկախ դրամական միջոցների ներհոսքեր չառաջացնող ակտիվների փոխհատուցվող գումարը որոշվում է այն դրամաստեղծ միավորի համար, որին պատկանում է տվյալ ակտիվը: Արժեզրկումից կորուստը ճանաչվում է, երբ ակտիվի կամ նրա դրամաստեղծ միավորի հաշվեկշռային արժեքը գերազանցում է նրա փոխհատուցվող գումարը:

Ոչ ֆինանսական ակտիվների գծով արժեզրկումից կորուստները ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում և հակադարձվում է միայն այն դեպքում, եթե տեղի են ունեցել փոփոխություններ փոխհատուցվող գումարը որոշելիս օգտագործված գնահատականներում: Արժեզրկումից կորուստը հակադարձվում է միայն այն չափով, որքանով ակտիվի հաշվեկշռային արժեքը չի գերազանցում այն հաշվեկշռային արժեքը, որը որոշված կլիներ (առանց համապատասխան մաշվածության կամ ամորտիզացիայի), եթե արժեզրկումից կորուստ ճանաչված չլիներ:

(ձ) Հարկում

Շահութահարկը բաղկացած է ընթացիկ և հետաձգված հարկերից: Շահութահարկը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում, բացառությամբ այն մասի, որը վերաբերում է այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի հողվածներին կամ ուղղակիորեն սեփական կապիտալում ճանաչված բաժնետերերի հետ գործարքներին, որի դեպքում շահութահարկը ճանաչվում է այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում կամ ուղղակիորեն սեփական կապիտալում:

Ընթացիկ հարկը հարկի այն գումարն է, որն ակնկալվում է վճարել տարվա հարկվող եկամտի գծով կիրառելով այն դրույքները, որոնք ուժի մեջ են եղել կամ ըստ էության ուժի մեջ են եղել հաշվետու ամսաթվի դրությամբ, և ներառում է նախորդ տարիների համար վճարման ենթակա հարկի գծով ճշգրտումները:

Հետաձգված հարկային ակտիվները և պարտավորությունները ճանաչվում են ֆինանսական հաշվետվություններում արտացոլվելու նպատակով որոշվող ակտիվների ու պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքների և հարկային նպատակների համար օգտագործվող գումարների միջև ժամանակավոր տարբերությունների գծով: Հետաձգված հարկային ակտիվները և պարտավորությունները չեն ճանաչվում այն ժամանակավոր տարբերությունների գծով, որոնք առաջանում են ակտիվների կամ պարտավորությունների սկզբնական ճանաչման ժամանակ, որն ազդեցություն չունի ո՛չ հաշվապահական և ո՛չ հարկվող շահույթի կամ վնասի վրա:

Հետաձգված հարկային ակտիվներ ճանաչվում են չօգտագործված հարկային վնասների, չօգտագործված հարկային զեղչերի և նվազեցվող ժամանակավոր տարբերությունների գծով այն չափով, որով հավանական է, որ Բանկն ապագայում կունենա հարկվող շահույթ, որի դիմաց դրանք կարող են օգտագործվել: Ապագա հարկվող շահույթը որոշվում է հարկվող ժամանակավոր տարբերությունների մարումից առաջացող գումարի հիման վրա: Եթե հարկվող ժամանակավոր տարբերությունների գումարը բավարար չէ հետաձգված հարկային ակտիվն ամբողջությամբ ճանաչելու համար, դիտարկվում է գոյություն ունեցող ժամանակավոր տարբերությունների մարումներով ճշգրտված ապագա հարկվող շահույթը, որը որոշվում է Բանկի գործարար ծրագրերի հիման վրա: Հետաձգված հարկային ակտիվները վերանայվում են յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ և նվազեցվում են այն չափով, որով այլևս հավանական չէ, որ համապատասխան հարկային օգուտը կիրացվի: Այս նվազեցումները վերականգնվում են, եթե մեծանում է ապագա հարկվող շահույթ ստանալու հավանականությունը:

Չճանաչված հետաձգված հարկային ակտիվները վերագնահատվում են յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ և ճանաչվում են այն չափով, որով հավանական է, որ Բանկն ապագայում կունենա հարկվող շահույթ, որի դիմաց կարող է դրանք օգտագործվել:

Հետաձգված հարկը չափվում է օգտագործելով հարկի այն դրույքները, որոնք ակնկալվում է, որ կկիրառվեն ժամանակավոր տարբերությունների նկատմամբ վերջիններս հակադարձելիս՝ հիմք ընդունելով այն օրենքները, որոնք ուժի մեջ են եղել կամ ըստ էության ուժի մեջ են եղել հաշվետու ամսաթվի դրությամբ:

Հետաձգված հարկային ակտիվների և պարտավորությունների չափումն արտացոլում է այն հարկային հետևանքները, որոնք կառաջանան կախված այն եղանակից, որով Բանկը հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում ակնկալում է փոխհատուցել կամ մարել իր ակտիվների և պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքները:

(դ) Սեզմենտային հաշվետվություններ

Գործառնական սեզմենտը Բանկի բաղադրիչ է, որը ներգրավված է ձեռնարկատիրական գործունեությունում, որից կարող է վաստակել հասույթներ և կրել ծախսեր (ներառյալ Բանկի այլ բաղադրիչների հետ գործառնություններից հասույթները և ծախսերը), որի գործառնական արդյունքները կանոնավոր կերպով վերանայվում են գլխավոր գործառնական որոշում կայացնողի կողմից՝ սեզմենտին միջոցների բաշխման վերաբերյալ որոշում կայացնելու և դրա գործունեության արդյունքները գնահատելու նպատակով, և որի գծով առկա է առանձին ֆինանսական տեղեկատվություն: Ղեկավարությունը գտնում է, որ Բանկը բաղկացած է մեկ գործառնական սեզմենտից:

(6) Վարձակալություն

Պայմանագրի սկզբում Բանկը որոշում է, թե արդյոք պայմանագիրը հանդիսանում է վարձակալության պայմանագիր կամ պարունակում է վարձակալություն: Պայմանագիրը հանդիսանում է վարձակալության պայմանագիր կամ պարունակում է վարձակալություն, եթե այդ պայմանագրով հատուցման դիմաց՝ որպես փոխանակում որոշակի ժամանակահատվածի ընթացքում փոխանցվում է որոշակիացված ակտիվի օգտագործման հսկողության իրավունքը:

(i) Բանկը՝ որպես վարձակալ

Վարձակալության բաղադրիչ պարունակող պայմանագրի սկզբում կամ փոփոխության դեպքում, Բանկը վերագրում է պայմանագրում սահմանված հատուցումը վարձակալության յուրաքանչյուր բաղադրիչի վրա՝ հիմք ընդունելով վարձակալության բաղադրիչի առանձին գինը:

Բանկը ճանաչում է օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվ և վարձակալության գծով պարտավորություն վարձակալության մեկնարկի ամսաթվի դրությամբ: Օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվը սկզբնապես չափվում է սկզբնական արժեքով, որը ներառում է վարձակալության գծով պարտավորության սկզբնական գումարը՝ ճշգրտված վարձակալության մեկնարկի ամսաթվին կամ դրանից առաջ կատարված վարձավճարների մասով, գումարած կրած սկզբնավորման ցանկացած ուղղակի ծախսումները և հիմքում ընկած ակտիվի ապատեղակայման և քանդման, կամ վերջինիս վերականգնման, կամ դրա զբաղեցրած տեղանքի վերականգնման գնահատված ծախսումները՝ հանած ստացված ցանկացած վարձակալության խրախուսումները:

Հետագայում օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվի մաշվածությունը հաշվարկվում է գծային հիմունքով՝ վարձակալության մեկնարկի ամսաթվից մինչև ժամկետի ավարտը, եթե վարձակալությամբ Բանկին չեն փոխանցվում հիմքում ընկած ակտիվի սեփականության իրավունքը վարձակալության ժամկետի ավարտին, կամ եթե ակտիվի օգտագործման իրավունքի արժեքը չի արտացոլում, որ Բանկը կիրառորձի գնման օպցիոնը: Այդ դեպքում օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվի մաշվածությունը հաշվարկվում է հիմքում ընկած ակտիվի օգտակար ծառայության ընթացքում, որը որոշվում է նույն հիմունքով, որը կիրառվում է հիմնական միջոցների համար: Բացի այդ, օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվը պարբերաբար նվազեցվում է արժեզրկումից կորուստների չափով, վերջիններիս առկայության դեպքում, և ճշգրտվում է վարձակալության գծով պարտավորության որոշ վերաչափումների մասով:

Վարձակալության գծով պարտավորությունը սկզբնապես չափվում է այն վարձավճարների ներկա արժեքով, որոնք չեն վճարվել մեկնարկի ամսաթվին՝ գեղջված վարձակալությամբ ենթադրվող տոկոսադրույքով, կամ Բանկի լրացուցիչ փոխառության տոկոսադրույքով, եթե այդ դրույքը չի կարելի հեշտությամբ որոշել: Որպես կանոն, Բանկը որպես գեղջման դրույք կիրառում է լրացուցիչ փոխառության տոկոսադրույքը:

Բանկը որոշում է լրացուցիչ փոխառության տոկոսադրույքը, հիմք ընդունելով տարբեր արտաքին ֆինանսական աղբյուրներից ստացված տոկոսադրույքները, և կատարում է որոշ ճշգրտումներ արտացոլելու համար վարձակալության պայմանները և վարձակալված ակտիվի տեսակը:

Վարձակալության գծով պարտավորության չափման մեջ ներառվում են հետևյալ վարձավճարները.

- հաստատուն վճարումները, ներառյալ ըստ էության հաստատուն վճարումները,
- վարձակալության փոփոխուն վճարումները, որոնք կախված են ինդեքսից կամ դրույքից, և որոնք սկզբնապես չափվել են՝ կիրառելով մեկնարկի ամսաթվին գործող ինդեքսը կամ դրույքը,
- գումարները, որոնք, ինչպես ակնկալվում է կվճարվեն մնացորդային արժեքի երաշխիքի ներքո և
- գնման օպցիոնի իրագործման գինը, եթե Բանկը խելամտորեն համոզված է, որ կիրառորձի այդ օպցիոնը, վարձավճարներն օպցիոնով նախատեսված նորացման ժամանակաշրջանի համար, եթե Բանկը խելամտորեն համոզված է, որ կիրառորձի այդ երկարաձգման օպցիոնը, ինչպես նաև վարձակալությունը դադարեցնելու հետ կապված տուգանքները, եթե Բանկը խելամտորեն համոզված է, որ վաղաժամ չի դադարեցնի վարձակալությունը:

Վարձակալության գծով պարտավորությունը չափվում է ամորտիզացված արժեքով՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը: Այն վերաչափվում է, եթե առկա է ապագա վարձավճարների փոփոխություն՝ որպես ինդեքսի կամ դրույքի փոփոխության արդյունք, առկա է մնացորդային արժեքի երաշխիքի շրջանակներում վճարման ենթակա գումարների Բանկի գնահատականի փոփոխություն, եթե Բանկը փոխում է գնման, երկարաձգման կամ դադարեցման օպցիոնն իրագործելու իր գնահատականը, կամ եթե առկա է վերանայված ըստ էության հաստատուն վարձավճար:

Եթե վարձակալության գծով պարտավորությունը վերաչափվում է այս եղանակով, կատարվում է համապատասխան ճշգրտում օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվի հաշվեկշռային արժեքի գծով, կամ գրանցվում է շահույթում կամ վնասում, եթե օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվի հաշվեկշռային արժեքը նվազեցվում է մինչև զրո:

Բանկը որոշել է չճանաչել օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվներ և վարձակալության գծով պարտավորություններ փոքրարժեք ակտիվների և կարճաժամկետ վարձակալությունների համար: Այս վարձակալությունների գծով վարձավճարները Բանկը ճանաչում է որպես ծախս գծային մեթոդով՝ վարձակալության ժամկետի ընթացքում:

(մ) Հրապարակված, սակայն դեռևս չկիրառվող ստանդարտներ

Մի շարք նոր ստանդարտներ և ստանդարտների փոփոխություններ գործում են 2021թ. հունվարի 1-ից հետո սկսվող տարեկան ժամանակաշրջանների համար, և թույլատրվում է այդ ստանդարտների և փոփոխությունների վաղաժամ կիրառումը: Այնուամենայնիվ, այս ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստելիս Բանկը վաղաժամ չի կիրառել նոր կամ փոփոխված ստանդարտները:

Ա. Մեկ գործարքից առաջացած ակտիվներին և պարտավորություններին վերաբերող հետաձգված հարկ (ՀՀՄՍ 12 փոփոխություններ)

Փոփոխությունները սահմանափակում են սկզբնական ճանաչման ժամանակ կիրառվող բացառության շրջանակը՝ բացառելու համար այն գործարքները, որոնք առաջացնում են հավասար և հաշվանցվող ժամանակավոր տարբերություններ, օրինակ՝ վարձակալության և շահագործումից հանելու պարտավորությունների դեպքում: Փոփոխությունները գործում են 2023թ. հունվարի 1-ին կամ հետո սկսվող տարեկան հաշվետու ժամանակաշրջանների համար: Վարձակալությանը և շահագործումից հանելու պարտավորություններին վերաբերող հետաձգված հարկային ակտիվները և պարտավորությունները պետք է ճանաչվեն ներկայացված ամենավաղ համադրելի ժամանակաշրջանի սկզբից՝ ցանկացած կուտակային հետևանքը ճանաչելով որպես չբաշխված շահույթի կամ սեփական կապիտալի այլ բաղադրիչների ճշգրտում այդ ամսաթվի դրությամբ: Բոլոր մյուս գործարքների համար փոփոխությունները կիրառվում են այն գործարքների նկատմամբ, որոնք տեղի են ունենում ներկայացված ամենավաղ ժամանակաշրջանի սկզբից հետո:

Բ. Այլ ստանդարտներ

Ստորև ներկայացված նոր կամ փոփոխված ստանդարտներն ըստ ակնկալիքների նշանակալի ազդեցություն չեն ունենա Բանկի ֆինանսական հաշվետվությունների վրա:

- Վարձակալության գծով զիջումները COVID-19 հետ կապված (ՖՀՄՍ 16-ի փոփոխություններ)
- ՖՀՄՍ տարեկան կատարելագործումներ, 2018-2020թթ.
- Հիմնական միջոցներ. Մուտքեր նախքան նպատակային օգտագործումը (ՀՀՄՍ 16-ի փոփոխություններ)
- Ֆինանսական հաշվետվությունների հայեցակարգային հիմունքներին հղումներ (ՖՀՄՍ 3-ի փոփոխություններ)
- Պարտավորությունների դասակարգում ընթացիկ և ոչ ընթացիկ պարտավորությունների (ՀՀՄՍ 1-ի փոփոխություններ)
- ՖՀՄՍ 17 «Ապահովագրության պայմանագրեր» և ՖՀՄՍ 17 «Ապահովագրության պայմանագրեր» փոփոխություններ
- Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության բացահայտում (ՀՀՄՍ 1-ի և ՖՀՄՍ վերաբերյալ գործնական առաջարկներ 2-ի փոփոխություններ)
- Հաշվապահական հաշվառման գնահատումների սահմանում (ՀՀՄՍ 8-ի փոփոխություններ)
- Անբարենպաստ պայմանագրեր. Պայմանագրի կատարման ծախսումներ (ՀՀՄՍ 37 փոփոխություններ)

5 Չուտ տոկոսային եկամուտ

	2021թ. հազ. դրամ	2020թ. հազ. դրամ
Արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդով հաշվարկված տոկոսային եկամուտ		
Հանախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ	27,954,748	30,648,293
Ներդրումային արժեթղթեր	6,378,613	4,149,569
Հակադարձ հետզնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ	265,399	251,243
Այլ	11,672	48,457
Ընդամենը տոկոսային եկամուտ	34,610,432	35,097,562
Տոկոսային ծախս		
Հանախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	8,245,219	8,601,734
Այլ փոխառություններ	4,019,641	4,215,654
Հետզնման պայմանագրերի գծով վճարվելիք գումարներ	1,244,711	225,726
Ստորադաս փոխառություններ	766,934	746,604
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	555,262	678,287
Վարձակալության գծով պարտավորություններ	233,724	236,646
Բանկերի ավանդներ և մնացորդներ	1,449	18,887
Ընդամենը տոկոսային ծախս	15,066,940	14,723,538
Չուտ տոկոսային եկամուտ	19,543,492	20,374,024

6 Միջնորդավճարների և այլ վճարների տեսքով եկամուտ

	2021թ. հազ. դրամ	2020թ. հազ. դրամ
Պլաստիկ քարտերի սպասարկման ծառայություններ	2,263,500	1,429,437
Դրամական փոխանցումներ	694,931	580,118
Հաշիվների սպասարկում և հեռավար համակարգի ծառայություններ	508,860	418,147
Դրամական միջոցների կանխիկացում	268,573	176,081
Երաշխավորությունների և ակրեդիտիվների տրամադրում	177,652	196,677
Այլ	309,071	221,535
	4,222,587	3,021,995

7 Միջնորդավճարների և այլ վճարների տեսքով ծախս

	2021թ. հազ. դրամ	2020թ. հազ. դրամ
Պլաստիկ քարտերի սպասարկման ծառայություններ	1,675,980	1,128,312
Հաշիվների սպասարկման ծառայության վճար	192,060	170,495
Միջնորդավճարների տեսքով ծախսեր տերմինալների գծով	-	155,718
Այլ	265,479	198,808
	2,133,519	1,653,333

8 Չուտ օգուտ փոխարժեքային տարբերություններից

	2021թ. հազ. դրամ	2020թ. հազ. դրամ
Չուտ օգուտ արտարժույթի առք ու վաճառքի գործառնություններից	2,924,529	2,395,288
Չուտ կորուստ արտարժույթի վերագնահատումից	(317,003)	(588,639)
	2,607,526	1,806,649

9 Չուտ այլ գործառնական եկամուտ

	2021թ. հազ. դրամ	2020թ. հազ. դրամ
Եկամուտ տույժերից և տուգանքներից	282,115	429,424
Այլ	9,700	46,986
	291,815	476,410

10 Ֆինանսական գործիքների արժեզրկումից զուտ կորուստներ

	2021թ. հազ. դրամ	2020թ. հազ. դրամ
Հաճախորդներին տրված վարկեր	5,116,069	10,002,654
Ներդրումային արժեթղթեր	46,288	102,295
Փոխատվության հանձնառություններ	9,303	144,251
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	(492)	432
Հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ	(9,104)	943
Այլ ֆինանսական ակտիվներ	8,686	(4,760)
	5,170,750	10,245,815

Ստորև բերվող աղյուսակներում ներկայացված է հաճախորդներին տրված վարկերի գծով կորստի պահուստի սկզբնական և վերջնական մնացորդների համադրումը 2021թ. և 2020թ. համար:

հազ. դրամ	2021թ.			
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը
Հաճախորդներին տրված՝ ամորտիզացված արժեքով չափվող վարկեր – իրավաբանական անձիք				
Մնացորդը առ 1 հունվարի	365,790	466,977	1,465,378	2,298,145
Տեղափոխում 1-ին փուլ	32,499	(30,929)	(1,570)	-
Տեղափոխում 2-րդ փուլ	(6,127)	10,080	(3,953)	-
Տեղափոխում 3-րդ փուլ	(857)	(244,578)	245,435	-
Կորստի պահուստի զուտ վերաչափում	(380,422)	(66,320)	(769,344)	(1,216,086)
Սկզբնավորված կամ ձեռք բերված նոր ֆինանսական ակտիվներ	212,396	-	-	212,396
Չուտ դուրսգրումներ	-	-	(19,808)	(19,808)
Արտարժույթի փոխարժեքի փոփոխություններ	(8,616)	(9,496)	(67,169)	(85,281)
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	214,663	125,734	848,969	1,189,366

հազ. դրամ	2021թ.			
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը
Հաճախորդներին տրված՝ ամորտիզացված արժեքով չափվող վարկեր – ֆիզիկական անձիք				
Մնացորդը առ 1 հունվարի	1,753,471	2,686,404	4,147,454	8,587,329
Տեղափոխում 1-ին փուլ	296,228	(252,353)	(43,875)	-
Տեղափոխում 2-րդ փուլ	(70,672)	218,250	(147,578)	-
Տեղափոխում 3-րդ փուլ	(82,579)	(1,307,270)	1,389,849	-
Կորստի պահուստի զուտ վերաչափում	(1,378,828)	479,845	5,974,884	5,075,901
Սկզբնավորված կամ ձեռք բերված նոր ֆինանսական ակտիվներ	1,135,708	-	-	1,135,708
Չուտ դուրսգրումներ	-	-	(7,889,668)	(7,889,668)
Արտարժույթի փոխարժեքի փոփոխություններ	(2,709)	(947)	(2,913)	(6,569)
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	1,650,619	1,823,929	3,428,153	6,902,701

հազ. դրամ	2020թ.			
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը
Հաճախորդներին տրված՝ ամորտիզացված արժեքով չափվող վարկեր – իրավաբանական անձիք				
Մնացորդը առ 1 հունվարի	187,453	266,947	2,321,038	2,775,438
Տեղափոխում 1-ին փուլ	1,714	(1,714)	-	-
Տեղափոխում 2-րդ փուլ	(144,589)	144,589	-	-
Տեղափոխում 3-րդ փուլ	-	(95,664)	95,664	-
Կորստի պահուստի զուտ վերաչափում	155,494	152,819	(769,441)	(461,128)
Սկզբնավորված կամ ձեռք բերված նոր ֆինանսական ակտիվներ	165,718	-	-	165,718
Չուտ դուրսգրումներ	-	-	(181,883)	(181,883)
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	365,790	466,977	1,465,378	2,298,145

հազ. դրամ	2020թ.			
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը
Հաճախորդներին տրված՝ ամորտիզացված արժեքով չափվող վարկեր – ֆիզիկական անձիք				
Մնացորդը առ 1 հունվարի	1,044,539	893,418	1,703,131	3,641,088
Տեղափոխում 1-ին փուլ	43,328	(43,328)	-	-
Տեղափոխում 2-րդ փուլ	(482,987)	482,987	-	-
Տեղափոխում 3-րդ փուլ	-	(4,217,294)	4,217,294	-
Կորստի պահուստի զուտ վերաչափում	(819,318)	5,570,621	3,578,852	8,330,155
Սկզբնավորված կամ ձեռք բերված նոր ֆինանսական ակտիվներ	1,967,909	-	-	1,967,909
Չուտ դուրսգրումներ	-	-	(5,351,823)	(5,351,823)
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	1,753,471	2,686,404	4,147,454	8,587,329

11 Այլ ընդհանուր վարչական ծախսեր

	2021թ. հազ. դրամ	2020թ. հազ. դրամ
Մաշվածություն և ամորտիզացիա*	1,595,929	1,436,924
Վճարումներ Ավանդների հատուցումը երաշխավորող հիմնադրամին	328,857	330,368
Վերանորոգման և սպասարկման ծախսեր	234,044	390,723
Շուկայավարում և հասարակայնության հետ կապեր	201,930	119,535
Ապահովագրություն	104,054	103,444
Մասնագիտական ծառայություններ	103,652	96,453
Անվտանգության ծառայություններ	77,613	70,167
Կապի ծառայություններ	67,712	83,585
Գրասենյակային ծախսեր	62,323	105,500
Չհատուցվող հարկեր	46,761	33,196
Վարկային բյուրոյին վճարված վճարներ	40,432	29,410
Գործառնական վարձակալության գծով ծախսեր	20,239	22,404
Այլ	331,973	298,523
	3,215,519	3,120,232

* 2021թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա մաշվածության և ամորտիզացիայի գումարումները 465,461 հազար դրամ գումարը (2020թ-ին՝ 452,672 հազար դրամ) վերաբերում է օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվների ամորտիզացիային՝ ՖՀՄՍ 16 «Վարձակալություններ» պահանջների համաձայն (տես Ծանոթագրություն 19):

12 Ծահույթահարկի գծով ծախս

	2021թ. հազ. դրամ	2020թ. հազ. դրամ
Ընթացիկ տարվա հարկի գծով ծախս	1,970,423	2,527,369
Ավել հաշվարկված նախորդ տարիներում	(40,009)	(5,130)
Հետաձգված հարկային ակտիվների և պարտավորությունների փոփոխություններ՝ ժամանակավոր տարբերությունների առաջացման և հակադարձման հետևանքով	109,297	(1,307,399)
Ընդամենը ծախս շահութահարկի գծով	2,039,711	1,214,840

2021թ-ին ընթացիկ հարկի գծով կիրառելի հարկի դրույքաչափը կազմում է 18% (2020թ-ին՝ 18%):

Հարկի արդյունավետ դրույքաչափի համադրում դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար

	2021թ. հազ. դրամ	%	2020թ. հազ. դրամ	%
Ծահույթ նախքան շահութահարկով հարկումը	11,047,007		6,288,628	
Ծահութահարկ՝ հաշվարկված հարկի կիրառելի դրույքաչափով	1,988,461	18.0	1,131,953	18.0
Չնվազեցվող ծախսեր/(չհարկվող եկամուտ)	91,259	0.9	88,017	1.4
Ավել հաշվարկված նախորդ տարիներում	(40,009)	0.0	(5,130)	(0.1)
Ընդամենը ծախս շահութահարկի գծով	2,039,711	18.5	1,214,840	19.3

(ա) Հետաձգված հարկային ակտիվներ և պարտավորություններ

Ֆինանսական հաշվետվություններում արտացոլելու նպատակով որոշված ակտիվների և պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքների և հարկային նպատակներով օգտագործվող գումարների միջև ժամանակավոր տարբերություններն առաջացնում են զուտ հետաձգված հարկային պարտավորություններ 2021թ. և 2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

Գործող հարկային օրենսդրության համաձայն՝ նվազեցվող ժամանակավոր տարբերությունները մարման ժամկետ չունեն:

Ստորև ներկայացված են ժամանակավոր տարբերությունների փոփոխությունները 2021թ. և 2020թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարիների ընթացքում:

հազ. դրամ	Մնացորդը առ 1 հունվարի 2021թ.	Շահույթում կամ վնասում ճանաչված	Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում ճանաչված	Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի 2021թ.
Ներդրումային արժեթղթեր	(87,048)	2,729	80,676	(3,643)
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	1,405	(89)	-	1,316
Բանկերին և ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկեր և փոխատվություններ	(13,114)	7,539	-	(5,575)
Հաճախորդներին տրված վարկեր	(9,157)	(147,105)	-	(156,262)
Հիմնական միջոցներ և ոչ նյութական ակտիվներ	(577,843)	1,071	-	(576,772)
Այլ ակտիվներ	25,862	14,875	-	40,737
Այլ պարտավորություններ	198,319	11,683	-	210,002
Ընդամենը հետաձգված հարկային ակտիվ/ (պարտավորություն)	(461,576)	(109,297)	80,676	(490,197)

հազ. դրամ	Մնացորդը առ 1 հունվարի 2020թ.	Շահույթում կամ վնասում ճանաչված	Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում ճանաչված	Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի 2020թ.
Ներդրումային արժեթղթեր	(219,512)	12,289	120,175	(87,048)
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	1,327	78	-	1,405
Բանկերին և ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկեր և փոխատվություններ	(6,327)	(6,787)	-	(13,114)
Հաճախորդներին տրված վարկեր	(1,201,341)	1,192,184	-	(9,157)
Հիմնական միջոցներ և ոչ նյութական ակտիվներ	(574,098)	(3,745)	-	(577,843)
Այլ ակտիվներ	(52,852)	78,714	-	25,862
Այլ պարտավորություններ	163,653	34,666	-	198,319
Ընդամենը հետաձգված հարկային ակտիվ/ (պարտավորություն)	(1,889,150)	1,307,399	120,175	(461,576)

13 Գրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ

	2021թ. հազ. դրամ	2020թ. հազ. դրամ
Գրամական միջոցներ դրամարկղում	22,075,286	13,740,264
Նոստրո հաշիվներ ՀՀ ԿԲ-ում	50,732,958	48,072,786
Նոստրո հաշիվներ այլ բանկերում		
- A1-ից A3 վարկանիշով	259,822	3,568,880
- Baa1-ից Baa3 վարկանիշով	1,800,028	3,104,418
- Ba1-ից Ba3 վարկանիշով	818,387	493,961
- B1 -ից ցածր վարկանիշով	6,066	531
- առանց վարկանիշի	212,736	117,898
Ընդամենը նոստրո հաշիվներ այլ բանկերում	3,097,039	7,285,688
Ընդամենը համախառն գրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	75,905,283	69,098,738
Պարտքային կորստի պահուստ	(7,312)	(7,804)
Ընդամենը զուտ գրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	75,897,971	69,090,934

Պարտքային որակը բացահայտելիս Բանկն օգտվում է «Moody's» վարկանիշային գործակալության վարկանիշերից:

Գրամական միջոցները և դրանց համարժեքներն ամբողջությամբ դասված են 1-ին փուլ և չափվում են ամորտիզացված արժեքով 2021թ. և 2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

2021թ. և 2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկը չունի պայմանագրային կողմ հանդիսացող այնպիսի բանկ, բացառությամբ ՀՀ ԿԲ-ի, որտեղ տեղաբաշխված միջոցների մնացորդները գերազանցում են Բանկի սեփական կապիտալի 10%-ը:

Նոստրո հաշիվներ ՀՀ ԿԲ-ում

ՀՀ ԿԲ-ում պահվող նոստրո հաշիվները վերաբերում են վճարահաշվարկային գործունեությանը (տես Ծանոթագրություն 15) և անհրաժեշտության դեպքում կարող են ելքագրվել:

14 Ներդրումային արժեթղթեր

(ա) Իրական արժեքով այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթեր

	2021թ. հազ. դրամ	2020թ. հազ. դրամ
Բանկի կողմից պահվող		
Պարտքային և ֆիքսված եկամտով այլ գործիքներ		
– ՀՀ կառավարության արժեթղթեր	3,930,457	4,969,969
Ընդամենը պետական պարտատոմսեր	3,930,457	4,969,969
Կորպորատիվ պարտատոմսեր		
– Ba1-ից Ba3 վարկանիշով	1,458,553	-
– B1-ից B3 վարկանիշով	24,175	-
– առանց վարկանիշի*	169,414	345,962
Ընդամենը կորպորատիվ պարտատոմսեր	1,652,142	345,962
Բաժնային գործիքներ		
Կորպորատիվ բաժնետոմսեր	30,921	31,055
Ընդամենը Բանկի կողմից պահվող արժեթղթեր	5,613,520	5,346,986
Վաճառքի և հետգնման պայմանագրերի դիմաց գրավադրված		
Պարտքային և ֆիքսված եկամտով այլ գործիքներ		
– ՀՀ կառավարության արժեթղթեր	5,365,506	6,104,461
Ընդամենը վաճառքի և հետգնման պայմանագրերի դիմաց գրավադրված արժեթղթեր	5,365,506	6,104,461
Ընդամենը իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	10,979,026	11,451,447

(բ) Ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթեր

	2021թ. հազ. դրամ	2020թ. հազ. դրամ
Բանկի կողմից պահվող		
Պարտքային և ֆիքսված եկամտով այլ գործիքներ		
- ՀՀ կառավարության արժեթղթեր	27,075,357	45,020,177
- Հայաստանի Հանրապետության եվրոպարտատոմսեր	11,819,520	6,999,909
Ընդամենը պետական պարտատոմսեր	38,894,877	52,020,086
Կորպորատիվ պարտատոմսեր		
- Ba1-ից Ba3 վարկանիշով	1,055,803	1,133,046
- առանց վարկանիշի*	1,067,795	557,891
Ընդամենը կորպորատիվ պարտատոմսեր	2,123,598	1,690,937
Ընդամենը Բանկի կողմից պահվող արժեթղթեր	41,018,475	53,711,023
Վաճառքի և հետգնման պայմանագրերի դիմաց գրավադրված		
Պարտքային և ֆիքսված եկամտով այլ գործիքներ		
- ՀՀ կառավարության արժեթղթեր	42,293,494	5,584,796
Ընդամենը վաճառքի և հետգնման պայմանագրերի դիմաց գրավադրված արժեթղթեր	42,293,494	5,584,796
Ընդամենը համախառն ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	83,311,969	59,295,819
Պարտքային կորստի պահուստ	(185,927)	(141,426)
Ընդամենը զուտ ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	83,126,042	59,154,393

* Ղեկավարության գնահատմամբ 2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ առանց վարկանիշի կորպորատիվ պարտատոմսերի վարկանիշը մոտավորապես համապատասխանում է «Moody's» վարկանիշային գործակալության B2 վարկանիշին (2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ B2 վարկանիշին):

Ստորև ներկայացված են տարվա ընթացքում ներդրումային արժեթղթերի համախառն հաշվեկշռային արժեքի նշանակալի փոփոխությունները, որոնք հանգեցրել են կորստի պահուստի փոփոխությունների:

– 2021թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա ընթացքում մեծ ծավալով արժեթղթերի ձեռքբերումը (ներառյալ մարված արժեթղթերի ծավալը) հանգեցրեց ներդրումային արժեթղթերի պորտֆելի հաշվեկշռային արժեքի ավելացմանը 24,793,244 հազար դրամով (2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ 40,709,590 հազար դրամով) (կորստի պահուստի համապատասխան զուտ աճով՝ 44,501 հազար դրամով (2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ 106,198 հազար դրամով):

Բանկը վաճառում է արժեթղթեր հետգնման պայմանագրերի շրջանակում և ձեռք է բերում արժեթղթեր վերավաճառքի պայմանագրերի շրջանակում:

Հետգնման պայմանագրերի շրջանակում վաճառված արժեթղթերը փոխանցվում են երրորդ կողմին, և Բանկը ստանում է դրամական միջոցներ դրա դիմաց: Պայմանագրային կողմերը կարող են վերագրավադրել կամ վերավաճառվել այս ֆինանսական ակտիվները Բանկի կողմից պարտագանցման բացակայության դեպքում, սակայն պայմանագրային կողմը պարտավոր է վերադարձնել արժեթղթերը պայմանագրի ժամկետի ավարտին: Բանկը որոշել է, որ պահպանում է այս արժեթղթերի հետ կապված, ըստ էության, բոլոր ռիսկերը և հատույցները, այդ իսկ պատճառով, չի ապահանջել դրանք: Ստացված դրամական միջոցները ճանաչվում են որպես ֆինանսական ակտիվ, իսկ գրավի ձեռքբերման գինը մարելու պարտականության գծով ճանաչվում է ֆինանսական պարտավորություն և ներառվում է հետգնման պայմանագրերի գծով վճարվելիք գումարներում (Ծանոթագրություն 21):

Այս գործարքներն իրականացվում են փոխառվողության, արժեթղթերի փոխառության և փոխառվողություն ստանդարտ գործառնություններին բնորոշ պայմաններով:

Բոլոր ներդրումային արժեթղթերը ամբողջությամբ դասված են 1-ին փուլ 2021թ. և 2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

15 Բանկերին և ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկեր և փոխատվություններ

	2021թ. հազ. դրամ	2020թ. հազ. դրամ
Վարկային քարտերով գործառնությունների համար դեպոնացված միջոց ՀՀ ԿԲ-ում	2,354,500	2,051,500
Ավանդ ՀՀ ԿԲ-ում, պարտադիր պահուստներ	8,492,135	8,759,770
Բանկերին տրված փոխատվություններ		
- A1-ից A3 վարկանիշով	60,414	44,052
- Baa1-ից Baa3 վարկանիշով	7,258	10,452
- B1-ից B3 վարկանիշով	37,031	47,361
- B3-ից ցածր վարկանիշով	435	-
Կանոնավոր կերպով գնման պայմանագրեր, արտարժույթային սփոթ գործարքներ		
- A1-ից A3 վարկանիշով	1,054	5,082
- Baa1-ից ցածր վարկանիշով	1,060	4,973
Ընդամենը բանկերին և ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկեր և փոխատվություններ	10,953,887	10,923,190

Պարտքային որակը բացահայտելիս Բանկն օգտվում է «Moody's» վարկանիշային գործակալության վարկանիշերից:

(ա) Մնացորդներ ՀՀ ԿԲ-ում

Մնացորդները ՀՀ ԿԲ-ում ներառում են վարկային քարտերով գործառնությունների համար ՀՀ ԿԲ-ում դեպոնացված միջոցը, որը ոչ տոկոսակիր ավանդ է, որը հաշվարկվում է ՀՀ ԿԲ-ի կողմից սահմանված կանոնակարգերի համաձայն և որի ելքագրումը սահմանափակված է:

Բանկերից պահանջվում է ՀՀ ԿԲ-ում պահել կանխիկ ավանդ (պարտադիր պահուստ) ներգրավված միջոցների համար: ՀՀ դրամով ներգրավված միջոցների համար պարտադիր պահուստը կազմում է 2% և ամբողջությամբ պահվում է ՀՀ դրամով: Արտարժույթով ներգրավված միջոցների համար պարտադիր պահուստը կազմում է 18%, որից 10%-ը պահվում է ՀՀ դրամով, իսկ 8%-ը՝ ներգրավված միջոցների համապատասխան արտարժույթով (2020թ-ին՝ 12%՝ ՀՀ դրամով և 6%՝ ներգրավված միջոցների համապատասխան արտարժույթով): ՀՀ դրամով պահվող ավանդը ելքագրելու Բանկի իրավունքը չի սահմանափակվում օրենսդրությամբ, սակայն եթե Բանկը չի ապահովում պահուստի նվազագույն միջին օրական գումարը, վերջինիս նկատմամբ կարող են կիրառվել պատժամիջոցներ: ՀՀ դրամով պահվող պարտադիր պահուստները դասակարգվում են որպես դրամական միջոցներ և դրանց դրամական համարժեքներ (տես Ծանոթագրություն 13), քանի որ կարող են ելքագրվել անհրաժեշտության դեպքում:

Արտարժույթով պահվող պարտադիր պահուստի համար Բանկն պարտավոր է ապահովել նվազագույն մնացորդ յուրաքանչյուր օրվա վերջում: Այս պահուստները չեն համարվում դրամական միջոցներ և դրանց դրամական համարժեքներ և ներառված են բանկերին և ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկերի և փոխատվությունների կազմում:

(բ) Բանկերին և այլ ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկերի և փոխատվությունների կենտրոնացում

2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկը չունի պայմանագրային կողմ հանդիսացող բանկ, բացառությամբ ՀՀ ԿԲ-ի (2020թ-ին՝ ՀՀ ԿԲ), որի գծով մնացորդները գերազանցում են Բանկի սեփական կապիտալի 10%-ը:

(զ) Բանկերին և ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկերի և փոխատվությունների պարտքային որակ

Բանկերին և ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկերը և փոխատվությունները ժամկետանց կամ արժեզրկված չեն և ամբողջությամբ դասված են 1-ին փուլ 2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ (ինչպես նաև 2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ): Բանկերին և ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկերը և փոխատվությունները չափվում են ամորտիզացված արժեքով 2021թ. և 2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ: Այս մնացորդների գծով ակնկալվող պարտքային կորուստներն իրենցից էական գումար չեն ներկայացնում, այդ իսկ պատճառով, Բանկը չի ճանաչել պարտքային կորուստի պահուստ բանկերին և ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկերի և փոխատվությունների գծով:

16 Հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ

	2021թ. հազ. դրամ	2020թ. հազ. դրամ
Հայկական բանկերից ստացվելիք գումարներ, առանց վարկանիշի	2,518,164	3,209,502
Փոքր և միջին չափի հայկական ֆինանսական կազմակերպություններից ստացվելիք գումարներ, առանց վարկանիշի	887,355	525,662
Ընդամենը հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք համախառն գումարներ	3,405,519	3,735,164
Պարտքային կորուստի պահուստ	(1,894)	(10,998)
Ընդամենը հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գույք գումարներ	3,403,625	3,724,166

Հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարները ժամկետանց չեն:

Ղեկավարության գնահատմամբ 2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ առանց վարկանիշի հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարների վարկանիշը մոտավորապես համապատասխանում է «Moody’s» վարկանիշային գործակալության B2 վարկանիշին (2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ B2 վարկանիշին):

2021թ. և 2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկը չունի այնպիսի պայմանագրային կողմ հանդիսացող բանկ կամ այլ ֆինանսական կազմակերպություն, որի գծով մնացորդները գերազանցեն Բանկի սեփական կապիտալի 10%-ը:

Հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարները վերագրելի են խոշոր հայկական բանկերին և ֆինանսական կազմակերպություններին: Բոլոր գումարները դասված են 1-ին փուլ և չափվում են ամորտիզացված արժեքով 2021թ. և 2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

(ա) Ակտիվների համար որպես ապահովություն ընդունված գրավ

2021թ. և 2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարների դիմաց գրավադրված էին հետևյալ իրական արժեքով արժեթղթերը.

	2021թ. հազ. դրամ	2020թ. հազ. դրամ
ՀՀ կառավարության արժեթղթեր	3,726,550	3,843,418
Կորպորատիվ պարտատոմսեր	101,391	96,786
Ընդամենը արժեթղթերի իրական արժեք	3,827,941	3,940,204

17 Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխառվածություններ

	2021թ. հազ. դրամ	2020թ. հազ. դրամ
Հաճախորդներին տրված՝ ամորտիզացված արժեքով չափվող վարկեր		
Վարկեր խոշոր ընկերություններին	72,325,249	63,667,064
Վարկեր փոքր և միջին չափի ընկերություններին	54,451,360	57,284,491
Ընդամենը իրավաբանական անձանց տրված վարկեր	126,776,609	120,951,555
Ֆիզիկական անձանց տրված վարկեր		
Սպառողական վարկեր	48,916,674	64,623,958
Հիփոթեքային վարկեր	37,423,000	26,972,293
Վարկային քարտեր	7,854,915	8,609,572
Այլ վարկեր ֆիզիկական անձանց	8,369,597	6,190,336
Ընդամենը ֆիզիկական անձանց տրված վարկեր	102,564,186	106,396,159
Հաճախորդներին տրված՝ ամորտիզացված արժեքով չափվող համախառն վարկեր	229,340,795	227,347,714
Պարտքային կորստի պահուստ	(8,092,067)	(10,885,474)
Հաճախորդներին տրված՝ ամորտիզացված արժեքով չափվող զուտ վարկեր	221,248,728	216,462,240

(ա) Իրավաբանական և ֆիզիկական անձանց տրված վարկերի պարտքային որակը

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է տեղեկատվություն իրավաբանական և ֆիզիկական անձանց տրված վարկերի պարտքային որակի վերաբերյալ 2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

	1-ին փուլ հազ. դրամ	2-րդ փուլ հազ. դրամ	3-րդ փուլ հազ. դրամ	Ընդամենը հազ. դրամ
Իրավաբանական անձանց տրված վարկեր				
Վարկեր խոշոր ընկերություններին				
- ոչ ժամկետանց	67,810,562	3,864,848	36,662	71,712,072
- մինչև 30 օր ժամկետանց	342,990	-	-	342,990
- 30-90 օր ժամկետանց	-	-	-	-
- ավելի քան 90 օր ժամկետանց	-	-	270,187	270,187
Ընդամենը համախառն վարկեր խոշոր ընկերություններին	68,153,552	3,864,848	306,849	72,325,249
Պարտքային կորստի պահուստ	(120,179)	(89,526)	(46,910)	(256,615)
Ընդամենը զուտ վարկեր խոշոր ընկերություններին	68,033,373	3,775,322	259,939	72,068,634
Վարկեր փոքր և միջին չափի ընկերություններին				
- ոչ ժամկետանց	49,853,430	2,268,845	718,617	52,840,892
- մինչև 30 օր ժամկետանց	22,202	47,781	-	69,983
- 30-90 օր ժամկետանց	-	32,462	-	32,462
- ավելի քան 90 օր ժամկետանց	-	-	1,508,023	1,508,023
Ընդամենը համախառն վարկեր փոքր և միջին չափի ընկերություններին	49,875,632	2,349,088	2,226,640	54,451,360
Պարտքային կորստի պահուստ	(94,484)	(36,208)	(802,059)	(932,751)
Ընդամենը զուտ վարկեր փոքր և միջին չափի ընկերություններին	49,781,148	2,312,880	1,424,581	53,518,609
Ընդամենը իրավաբանական անձանց տրված համախառն վարկեր	118,029,184	6,213,936	2,533,489	126,776,609
Ընդամենը իրավաբանական անձանց տրված զուտ վարկեր	117,814,521	6,088,202	1,684,520	125,587,243
Ֆիզիկական անձանց տրված վարկեր				
Սպառողական վարկեր				
- ոչ ժամկետանց	41,337,436	2,455,704	77,691	43,870,831
- մինչև 30 օր ժամկետանց	640,245	265,678	24,088	930,011
- 30-90 օր ժամկետանց	-	534,903	70,718	605,621
- ավելի քան 90 օր ժամկետանց	-	-	3,510,211	3,510,211
Ընդամենը համախառն սպառողական վարկեր	41,977,681	3,256,285	3,682,708	48,916,674
Պարտքային կորստի պահուստ	(1,373,011)	(1,661,068)	(3,261,404)	(6,295,483)
Ընդամենը զուտ սպառողական վարկեր	40,604,670	1,595,217	421,304	42,621,191

	1-ին փուլ հազ. դրամ	2-րդ փուլ հազ. դրամ	3-րդ փուլ հազ. դրամ	Ընդամենը հազ. դրամ
Հիփոթեքային վարկեր				
- ոչ ժամկետանց	37,123,768	73,722	-	37,197,490
- մինչև 30 օր ժամկետանց	44,524	27,773	-	72,297
- 30-90 օր ժամկետանց	-	1,689	-	1,689
- ավելի քան 90 օր ժամկետանց	-	-	151,524	151,524
Ընդամենը համախառն հիփոթեքային վարկեր	37,168,292	103,184	151,524	37,423,000
Պարտքային կորստի պահուստ	(10,553)	(3,687)	(20,092)	(34,332)
Ընդամենը զուտ հիփոթեքային վարկեր	37,157,739	99,497	131,432	37,388,668
Վարկային քարտեր				
- ոչ ժամկետանց	7,258,910	315,858	408	7,575,176
- մինչև 30 օր ժամկետանց	38,495	22,498	781	61,774
- 30-90 օր ժամկետանց	-	59,833	5,975	65,808
- ավելի քան 90 օր ժամկետանց	-	-	152,157	152,157
Ընդամենը համախառն վարկային քարտեր	7,297,405	398,189	159,321	7,854,915
Պարտքային կորստի պահուստ	(199,143)	(127,257)	(92,492)	(418,892)
Ընդամենը զուտ վարկային քարտեր	7,098,262	270,932	66,829	7,436,023
Այլ վարկերի ֆիզիկական անձանց				
- ոչ ժամկետանց	7,854,083	150,110	8,133	8,012,326
- մինչև 30 օր ժամկետանց	40,355	13,246	970	54,571
- 30-90 օր ժամկետանց	-	37,612	2,097	39,709
- ավելի քան 90 օր ժամկետանց	-	-	262,991	262,991
Ընդամենը համախառն այլ վարկեր ֆիզիկական անձանց	7,894,438	200,968	274,191	8,369,597
Պարտքային կորստի պահուստ	(67,912)	(31,917)	(54,165)	(153,994)
Ընդամենը զուտ այլ վարկեր ֆիզիկական անձանց	7,826,526	169,051	220,026	8,215,603
Ընդամենը ֆիզիկական անձանց տրված համախառն այլ վարկեր	94,337,816	3,958,626	4,267,744	102,564,186
Ընդամենը ֆիզիկական անձանց տրված զուտ վարկեր	92,687,197	2,134,697	839,591	95,661,485
Ընդամենը հաճախորդներին տրված համախառն վարկեր	212,367,000	10,172,562	6,801,233	229,340,795
Ընդամենը հաճախորդներին տրված զուտ վարկեր	210,501,718	8,222,899	2,524,111	221,248,728

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է տեղեկատվություն իրավաբանական և ֆիզիկական անձանց տրված վարկերի պարտքային որակի վերաբերյալ 2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

	1-ին փուլ հազ. դրամ	2-րդ փուլ հազ. դրամ	3-րդ փուլ հազ. դրամ	Ընդամենը հազ. դրամ
Իրավաբանական անձանց տրված վարկեր				
Վարկեր խոշոր ընկերություններին*				
- ոչ ժամկետանց	61,120,599	1,710,503	78,389	62,909,491
- մինչև 30 օր ժամկետանց	-	-	-	-
- 30-90 օր ժամկետանց	-	-	-	-
- ավելի քան 90 օր ժամկետանց	-	-	757,573	757,573
Ընդամենը համախառն վարկեր խոշոր ընկերություններին	61,120,599	1,710,503	835,962	63,667,064
Պարտքային կորստի պահուստ	(190,759)	(54,490)	(353,944)	(599,193)
Ընդամենը զուտ վարկեր խոշոր ընկերություններին	60,929,840	1,656,013	482,018	63,067,871
Վարկեր փոքր և միջին չափի ընկերություններին				
- ոչ ժամկետանց	49,052,050	4,233,475	-	53,285,525
- մինչև 30 օր ժամկետանց	48,488	224,466	-	272,954
- 30-90 օր ժամկետանց	-	482,953	-	482,953
- ավելի քան 90 օր ժամկետանց	-	-	3,243,059	3,243,059
Ընդամենը համախառն վարկեր փոքր և միջին չափի ընկերություններին	49,100,538	4,940,894	3,243,059	57,284,491
Պարտքային կորստի պահուստ	(175,031)	(412,487)	(1,111,434)	(1,698,952)
Ընդամենը զուտ վարկեր փոքր և միջին չափի ընկերություններին	48,925,507	4,528,407	2,131,625	55,585,539
Ընդամենը իրավաբանական անձանց տրված համախառն վարկեր	110,221,137	6,651,397	4,079,021	120,951,555
Ընդամենը իրավաբանական անձանց տրված զուտ վարկեր	109,855,347	6,184,420	2,613,643	118,653,410
Ֆիզիկական անձանց տրված վարկեր				
Սպառողական վարկեր				
- ոչ ժամկետանց	51,589,825	2,347,680	-	53,937,505
- մինչև 30 օր ժամկետանց	1,013,233	1,167,286	-	2,180,519
- 30-90 օր ժամկետանց	-	2,349,728	-	2,349,728
- ավելի քան 90 օր ժամկետանց	-	-	6,156,206	6,156,206
Ընդամենը համախառն սպառողական վարկեր	52,603,058	5,864,694	6,156,206	64,623,958
Պարտքային կորստի պահուստ	(1,442,362)	(2,439,182)	(3,545,526)	(7,427,070)
Ընդամենը զուտ սպառողական վարկեր	51,160,696	3,425,512	2,610,680	57,196,888
Հիփոթեքային վարկեր				
- ոչ ժամկետանց	26,486,405	112,283	-	26,598,688
- մինչև 30 օր ժամկետանց	11,250	21,759	-	33,009
- 30-90 օր ժամկետանց	-	56,633	-	56,633
- ավելի քան 90 օր ժամկետանց	-	-	283,963	283,963
Ընդամենը համախառն հիփոթեքային վարկեր	26,497,655	190,675	283,963	26,972,293
Պարտքային կորստի պահուստ	(9,330)	(12,614)	(42,819)	(64,763)
Ընդամենը զուտ հիփոթեքային վարկեր	26,488,325	178,061	241,144	26,907,530

	1-ին փուլ հազ. դրամ	2-րդ փուլ հազ. դրամ	3-րդ փուլ հազ. դրամ	Ընդամենը հազ. դրամ
Վարկային քարտեր				
- ոչ ժամկետանց	7,052,410	418,455	-	7,470,865
- մինչև 30 օր ժամկետանց	115,207	44,063	-	159,270
- 30-90 օր ժամկետանց	-	210,088	-	210,088
- ավելի քան 90 օր ժամկետանց	-	-	769,349	769,349
Ընդամենը համախառն վարկային քարտեր	7,167,617	672,606	769,349	8,609,572
Պարտքային կորստի պահուստ	(271,479)	(219,786)	(404,863)	(896,128)
Ընդամենը զուտ վարկային քարտեր	6,896,138	452,820	364,486	7,713,444
Այլ վարկերի ֆիզիկական անձանց				
- ոչ ժամկետանց	5,339,993	90,608	-	5,430,601
- մինչև 30 օր ժամկետանց	53,675	15,109	-	68,784
- 30-90 օր ժամկետանց	-	94,103	-	94,103
- ավելի քան 90 օր ժամկետանց	-	-	596,848	596,848
Ընդամենը համախառն այլ վարկեր ֆիզիկական անձանց	5,393,668	199,820	596,848	6,190,336
Պարտքային կորստի պահուստ	(30,300)	(14,822)	(154,246)	(199,368)
Ընդամենը զուտ այլ վարկեր ֆիզիկական անձանց	5,363,368	184,998	442,602	5,990,968
Ընդամենը ֆիզիկական անձանց տրված համախառն այլ վարկեր	91,661,998	6,927,795	7,806,366	106,396,159
Ընդամենը ֆիզիկական անձանց տրված զուտ վարկեր	89,908,527	4,241,391	3,658,912	97,808,830
Ընդամենը հաճախորդներին տրված համախառն վարկեր	201,883,135	13,579,192	11,885,387	227,347,714
Ընդամենը հաճախորդներին տրված զուտ վարկեր	199,763,874	10,425,811	6,272,555	216,462,240

Ստորև ներկայացված են 2021թ. և 2020թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարիների ընթացքում ֆիզիկական և իրավաբանական անձանց տրված վարկերի համախառն հաշվեկշռային արժեքի նշանակալի փոփոխությունները, որոնք հանգեցրել են կորստի պահուստի փոփոխությունների:

հազ. դրամ	2021թ.			
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը
Հաճախորդներին տրված՝ ամորտիզացված արժեքով չափվող վարկեր – իրավաբանական անձիք – համախառն հաշվեկշռային արժեք				
Մնացորդը առ 1 հունվարի	110,221,137	6,651,397	4,079,021	120,951,555
Տեղափոխում 1-ին փուլ	1,128,127	(1,118,650)	(9,477)	-
Տեղափոխում 2-րդ փուլ	(4,197,526)	4,320,744	(123,218)	-
Տեղափոխում 3-րդ փուլ	(537,854)	(827,462)	1,365,316	-
Սկզբնավորված կամ ձեռք բերված նոր ֆինանսական ակտիվներ	60,749,731	-	-	60,749,731
Ամբողջությամբ կամ մասնակի մարված ֆինանսական ակտիվներ	(54,272,044)	(2,852,126)	(2,726,404)	(59,850,574)
Ակտիվի զուտ փոփոխություն տոկոսների և արտարժույթի վերագնահատումից	4,937,613	40,033	(31,941)	4,945,705
Չուտ դուրսգրումներ	-	-	(19,808)	(19,808)
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	118,029,184	6,213,936	2,533,489	126,776,609

հազ. դրամ	2021թ.			
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը
Հաճախորդներին տրված՝ ամորտիզացված արժեքով չափվող վարկեր – ֆիզիկական անձիք – համախառն հաշվեկշռային արժեք				
Մնացորդը առ 1 հունվարի	91,661,998	6,927,795	7,806,366	106,396,159
Տեղափոխում 1-ին փուլ	884,257	(766,978)	(117,279)	-
Տեղափոխում 2-րդ փուլ	(2,442,268)	2,758,514	(316,246)	-
Տեղափոխում 3-րդ փուլ	(2,977,264)	(3,217,227)	6,194,491	-
Սկզբնավորված կամ ձեռք բերված նոր ֆինանսական ակտիվներ	45,443,025	-	-	45,443,025
Ամբողջությամբ կամ մասնակի մարված ֆինանսական ակտիվներ	(53,276,833)	(2,386,924)	(1,711,879)	(57,375,636)
Ակտիվի զուտ փոփոխություն տոկոսների և արտարժույթի վերագնահատումից	15,044,901	643,447	301,959	15,990,306
Զուտ դուրսգրումներ	-	-	(7,889,668)	(7,889,668)
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	94,337,816	3,958,626	4,267,744	102,564,186

հազ. դրամ	2020թ.			
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը
Հաճախորդներին տրված՝ ամորտիզացված արժեքով չափվող վարկեր – իրավաբանական անձիք – համախառն հաշվեկշռային արժեք				
Մնացորդը առ 1 հունվարի	124,235,212	758,750	5,052,973	130,046,935
Տեղափոխում 1-ին փուլ	62,975	(62,975)	-	-
Տեղափոխում 2-րդ փուլ	(8,199,156)	8,199,156	-	-
Տեղափոխում 3-րդ փուլ	-	(1,856,645)	1,856,645	-
Սկզբնավորված կամ ձեռք բերված նոր ֆինանսական ակտիվներ	42,479,521	-	-	42,479,521
Ամբողջությամբ կամ մասնակի մարված ֆինանսական ակտիվներ	(48,357,415)	(386,889)	(2,648,714)	(51,393,018)
Զուտ դուրսգրումներ	-	-	(181,883)	(181,883)
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	110,221,137	6,651,397	4,079,021	120,951,555

հազ. դրամ	2020թ.			
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը
Հաճախորդներին տրված՝ ամորտիզացված արժեքով չափվող վարկեր – ֆիզիկական անձիք – համախառն հաշվեկշռային արժեք				
Մնացորդը առ 1 հունվարի	107,427,338	3,940,394	3,651,310	115,019,042
Տեղափոխում 1-ին փուլ	247,097	(247,097)	-	-
Տեղափոխում 2-րդ փուլ	(15,157,381)	15,157,381	-	-
Տեղափոխում 3-րդ փուլ	-	(10,312,094)	10,312,094	-
Սկզբնավորված կամ ձեռք բերված նոր ֆինանսական ակտիվներ	38,912,354	-	-	38,912,354
Ամբողջությամբ կամ մասնակի մարված ֆինանսական ակտիվներ	(39,767,410)	(1,610,789)	(805,215)	(42,183,414)
Զուտ դուրսգրումներ	-	-	(5,351,823)	(5,351,823)
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	91,661,998	6,927,795	7,806,366	106,396,159

(բ) Պարտքային կորստի պահուստի գնահատման համար կիրառվող հիմնական ենթադրություններ և դատողություններ

Պարտքային կորստի պահուստի գնահատման համար կիրառվող հիմնական ենթադրությունները և դատողությունները ներկայացված են Ծանոթագրություն 27-ի (բ) կետում:

(գ) Գրավի և պարտքի որակի բարելավման այլ միջոցների վերլուծություն

Իրավաբանական անձանց տրված վարկեր

Բանկը որպես կանոն գրավ է պահանջում իրավաբանական անձանցից:

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է տեղեկատվություն իրավաբանական անձանց տրված վարկերի համար ապահովություն ծառայող գրավի և պարտքի որակի բարելավման այլ միջոցների բնույթի վերաբերյալ (առանց արժեզրկման):

	Հաճախորդներին տրված վարկեր, հաշվեկշռային արժեք	
	2021թ. հազ. դրամ	2020թ. հազ. դրամ
Դրամական միջոցներ և ավանդներ	6,388,263	3,278,674
Անշարժ գույք	112,467,405	104,746,610
Փոխադրամիջոցներ	333,325	613,996
Սարքավորումներ	539,623	3,738,338
Պաշարներ	1,329,470	1,176,369
Անձնական երաշխավորություններ	2,495,923	2,333,512
Այլ գրավ	348,714	326,023
Ընդամենը հաճախորդներին տրված՝ արժեզրկման անհատական հայտանիշ չունեցող վարկեր	123,902,723	116,213,522
Պարտքային առումով արժեզրկված վարկեր		
Անշարժ գույք	1,494,191	2,232,985
Այլ գրավ	190,329	206,903
Ընդամենը պարտքային առումով արժեզրկված վարկեր	1,684,520	2,439,888
Ընդամենը իրավաբանական անձանց տրված վարկեր	125,587,243	118,653,410

Ղեկավարության գնահատմամբ վարկերի, այդ թվում՝ 3-րդ փուլ դասված վարկերի իրական արժեքը պակաս չէ առանձին վարկերի հաշվեկշռային արժեքից:

Բանկն ունի վարկեր, որոնց համար գրավի իրական արժեքը գնահատվել է վարկի տրամադրման ամսաթվի դրությամբ և չի վերանայվել հետագա փոփոխություններն արտացոլելու համար, ինչպես նաև վարկեր, որոնց գրավի իրական արժեքը չի որոշվել: Որոշ վարկերի համար գրավի իրական արժեքը վերանայվել է հաշվետու ամսաթվի դրությամբ: Գրավի գնահատման վերաբերյալ տեղեկատվությունը ներկայացվում է կախված այն փաստից, թե երբ է այն գնահատվել, եթե նման գնահատում իրականացվել է:

Մի քանի տեսակի գրավով ապահովված վարկերի համար բացահայտվում է այն գրավը, որն առավել տեղին է արժեզրկման գնահատման համար: Ֆիզիկական անձանցից, օրինակ՝ ՓՄՁ վարկառուների բաժնետերերից ստացված երաշխավորությունները չեն դիտարկվում արժեզրկման գնահատման նպատակների համար:

Ոչ ժամկետանց և չարժեզրկված վարկերի վերադարձելիությունը հիմնականում կախված է վարկառուների վճարունակությունից, այլ ոչ գրավի արժեքից, և Բանկի համար պարտադիր չէ վերանայել գրավի գնահատումը յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ:

Ֆիզիկական անձանց տրված վարկեր

Ֆիզիկական անձանց տրամադրված վարկերը ներառում են սպառողական վարկերը, վարկային քարտերը, հիփոթեքային և այլ վարկերից: Սպառողական վարկերը, վարկային քարտերը և այլ վարկերը (բացառությամբ ոսկու գրավով վարկերի) հիմնականում գրավով ապահովված չեն:

Այլ վարկերը ներառում են 2,173,587 հազար դրամ (2020թ-ին՝ 2,173,587 հազար դրամ) համախառն հաշվեկշռային արժեքով ոսկու գրավով վարկերը: Ոսկու գրավով վարկերի իրական արժեքն առնվազն հավասար է առանձին վարկերի հաշվեկշռային արժեքներին՝ հիմք ընդունելով վարկի տրամադրման ամսաթվին որոշված արժեքները:

Հիփոթեքային վարկեր

Հիփոթեքային վարկերի դիմաց գրավադրվում է վարկի առարկա հանդիսացող անշարժ գույքը: Բանկի քաղաքականության համաձայն՝ հիփոթեքային վարկերը տրամադրվում են առավելագույնը 70% վարկ/արժեք հարաբերակցությամբ՝ վարկի տրամադրման ամսաթվի դրությամբ: Անշարժ գույքի գրավով հիփոթեքային վարկերի իրական արժեքն առնվազն հավասար է առանձին վարկերի հաշվեկշռային արժեքներին՝ հիմք ընդունելով վարկի տրամադրման ամսաթվին որոշված արժեքները:

(դ) Առգրավված գրավ

2021թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա ընթացքում Բանկը ձեռք է բերել 1,303,451 հազար դրամ (2020թ-ին՝ 1,587,064 հազար դրամ) հաշվեկշռային արժեքով ակտիվներ՝ հաճախորդներին տրված վարկերի դիմաց գրավադրված միջոցների առգրավման միջոցով: Առգրավված գրավից 1,344,665 հազար դրամ գումարով գրավը վաճառվել է 2021թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա ընթացքում (2020թ-ին՝ 319,856 հազար դրամ): 2021թ. և 2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ առգրավված գրավը ներառում է.

	2021թ. հազ. դրամ	2020թ. հազ. դրամ
Անշարժ գույք	4,755,408	4,915,346
Այլ	163,700	44,976
Նվազեցում մինչև իրացման գուտ արժեք	(71,319)	(76,842)
Ընդամենը առգրավված գրավ	4,847,789	4,883,480

Բանկը մտադիր է վաճառել այս ակտիվները հնարավորինս սեղմ ժամկետներում:

(ե) Գրավադրված ակտիվներ

2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ 22,642,721 հազար դրամ ընդհանուր գումարով հաճախորդներին տրված վարկերը (2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ 16,053,004 հազար դրամ) ծառայում են որպես գրավ այլ փոխառությունների համար (տես Ծանոթագրություն 24):

(զ) Իրավաբանական և ֆիզիկական անձանց տրված վարկերի աշխարհագրական և ըստ տնտեսության ճյուղերի վերլուծություն

Վարկերը տրամադրվել են հիմնականում Հայաստանի Հանրապետությունում գտնվող հաճախորդներին, որոնք իրենց գործունեությունն իրականացնում են տնտեսության հետևյալ ճյուղերում.

	2021թ. հազ. դրամ	2020թ. հազ. դրամ
Առևտուր	57,277,471	57,388,551
Արդյունաբերություն	18,646,021	17,266,297
Սննդի և խմիչքի արտադրություն	16,223,199	14,546,316
Տուրիզմ, հյուրանոցային և ռեստորանային ծառայություններ	3,094,624	4,004,593
Տրանսպորտ և կապ	8,692,993	7,211,698
Էներգետիկայի ոլորտ	1,862,837	7,033,201
Շինարարություն	9,631,245	1,739,873
Գյուղատնտեսություն, անտառապահություն և փայտամշակում	877,830	1,149,058
Այլ	10,470,389	10,611,968
Ֆիզիկական անձանց տրված վարկեր	102,564,186	106,396,159
	229,340,795	227,347,714
Պարտքային կորստի պահուստ	(8,092,067)	(10,885,474)
	221,248,728	216,462,240

(է) Պարտքային ռիսկին ենթարկվածություն

2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկը ունի մեկ վարկառու կամ կապակցված վարկառուների խմբեր (2020թ-ին նման վարկառուներ չկային), որոնց տրամադրված վարկերի մնացորդները գերազանցում են Բանկի սեփական կապիտալի 10%-ը: 2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ այս վարկերի ընդհանուր գումարը (առանց որպես գրավ ստացված դրամական միջոցների) կազմում էր 5,989,099 հազար դրամ:

(ը) Վարկերի մարման ժամկետներ

Վարկային պորտֆելի մարման ժամկետների վերլուծությունը ներկայացված է Ծանոթագրություն 27-ի (դ) կետում, որն արտացոլում է հաշվետու ամսաթվից մինչև վարկերի պայմանագրով նախատեսված մարման ժամկետը մնացած ժամանակահատվածը:

18 Հիմնական միջոցներ և ոչ նյութական ակտիվներ

հազ. դրամ	Հոդատա- րաձք և շենքեր	Վարձակա- ված գույքի բարելավում	Սարքա- վորումներ	Փոխադրա- միջոցներ	Ոչ նյութական ակտիվներ	Այլ	Ընդամենը
Սկզբնական արժեք/ վերագնահատված արժեք							
Մնացորդը առ 1 հունվարի 2021թ.	3,035,216	357,293	3,975,630	373,781	4,369,924	1,557,395	13,669,239
Ավելացումներ	2,922,235	67,696	642,488	18,400	766,704	78,507	4,496,030
Օտարումներ	-	-	(185,083)	(28,773)	-	(32,694)	(246,550)
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի 2021թ.	5,957,451	424,989	4,433,035	363,408	5,136,628	1,603,208	17,918,719
Մաշվածություն և ամորտիզացիա							
Մնացորդը առ 1 հունվարի 2021թ.	(106,996)	(217,272)	(2,886,835)	(271,062)	(1,546,407)	(1,301,420)	(6,329,992)
Տարվա մաշվածություն և ամորտիզացիա	(55,060)	(27,463)	(336,411)	(40,962)	(570,686)	(99,886)	(1,130,468)
Օտարումներ	-	-	182,576	28,773	-	30,728	242,077
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի 2021թ.	(162,056)	(244,735)	(3,040,670)	(283,251)	(2,117,093)	(1,370,578)	(7,218,383)
Հաշվեկշռային արժեք Առ 31 դեկտեմբերի 2021թ.	5,795,395	180,254	1,392,365	80,157	3,019,535	232,630	10,700,336
հազ. դրամ							
Սկզբնական արժեք/ վերագնահատված արժեք							
Մնացորդը առ 1 հունվարի 2020թ.	3,035,016	301,046	3,617,661	366,356	3,401,201	1,524,878	12,246,158
Ավելացումներ	200	56,247	358,326	10,925	968,723	35,743	1,430,164
Օտարումներ	-	-	(357)	(3,500)	-	(3,226)	(7,083)
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի 2020թ.	3,035,216	357,293	3,975,630	373,781	4,369,924	1,557,395	13,669,239
Մաշվածություն և ամորտիզացիա							
Մնացորդը առ 1 հունվարի 2020թ.	(52,569)	(183,735)	(2,639,220)	(235,609)	(1,053,672)	(1,187,027)	(5,351,832)
Տարվա մաշվածություն և ամորտիզացիա	(54,427)	(33,537)	(247,972)	(37,961)	(492,735)	(117,620)	(984,252)
Օտարումներ	-	-	357	2,508	-	3,227	6,092
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի 2020թ.	(106,996)	(217,272)	(2,886,835)	(271,062)	(1,546,407)	(1,301,420)	(6,329,992)
Հաշվեկշռային արժեք Առ 1 հունվարի 2020թ.	2,928,220	140,021	1,088,795	102,719	2,823,517	255,975	7,339,247
Առ 31 դեկտեմբերի 2020թ.	2,982,447	117,311	978,441	130,747	2,347,529	337,851	6,894,326

Վերագնահատված ակտիվներ

Եթե շենքերը չվերագնահատվեին, 2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ հողատարածքի և շենքերի հաշվեկշռային արժեքը կկազմեր 3,706,824 հազար դրամ (2020թ-ին՝ 808,867 հազար դրամ):

Հողատարածքի և շենքերի իրական արժեքը դասվել է իրական արժեքի հիերարխիայի 3-րդ մակարդակին կիրառված գնահատման մեթոդի դիտելի ելակտեային տվյալների նշանակալի ոչ դիտելի ճշգրտումների (գործակիցների) պատճառով:

Հիմք ընդունելով անշարժ գույքի գների փոփոխությունների վերլուծությունը՝ ղեկավարությունը գտնում է, որ հողատարածքի և շենքերի իրական արժեքը մոտավորապես համապատասխանում է վերջիններիս հաշվեկշռային արժեքին 2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

19 Վարձակալություն

Բանկը վարձակալում է ակտիվներ, մասնավորապես, մասնագյուղերի տարածքները և այլ տարածքներ, որոնց վարձակալության ժամկետը որպես կանոն կազմում է 10 տարի:

Ստորև ներկայացված է այն վարձակալությունների մասին տեղեկատվությունը, որոնց շրջանակում Բանկը հանդես է գալիս որպես վարձակալ:

(ա) Օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվներ

	2021թ. հազ. դրամ	2020թ. հազ. դրամ
Մնացորդը առ 1 հունվարի	1,921,338	2,128,882
Օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվների ավելացումներ	559,123	245,128
Ժամանակաշրջանի մաշվածության գումար	(465,461)	(452,672)
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	2,015,000	1,921,338

(բ) Ծախսված կամ վնասում ճանաչված գումարներ

	2021թ. հազ. դրամ	2020թ. հազ. դրամ
Օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվների մաշվածություն	465,461	452,672
Վարձակալության գծով պարտավորությունների գծով տոկոսներ	233,724	236,646

(գ) Պարտավորությունների և ֆինանսավորման գործունեությունից առաջացող դրամական հոսքերի փոփոխությունների համադրում

	2021թ. հազ. դրամ	2020թ. հազ. դրամ
Մնացորդը առ 1 հունվարի	2,074,462	2,194,824
Փոփոխություններ ֆինանսավորման գործունեությունից առաջացող դրամական հոսքերի հետ կապված		
Վարձակալության գծով պարտավորությունների վճարում	(651,177)	(602,136)
Ընդամենը փոփոխություններ ֆինանսավորման գործունեությունից առաջացող դրամական հոսքերի հետ կապված	(651,177)	(602,136)
Այլ փոփոխություններ		
Նոր վարձակալություններ	559,123	245,128
Տոկոսային ծախս	233,724	236,646
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	2,216,132	2,074,462

20 Այլ ակտիվներ

	2021թ. հազ. դրամ	2020թ. հազ. դրամ
Վճարահաշվարկային ծառայություններ մատուցող կազմակերպություններից ստացվելիք գումարներ*	2,015,692	2,032,775
Պարտքային կորստի պահուստ	(8,805)	(7,862)
Ընդամենը ամորտիզացված արժեքով չափվող այլ ֆինանսական ակտիվներ	2,006,887	2,024,913
Առգրավված ակտիվներ	4,847,789	4,883,480
Մատակարարներին տրված կանխավճարներ	854,639	501,958
Թանկարժեք մետաղների ստանդարտացված ձուլակտորներ	334,531	157,457
Պաշարներ	121,764	49,407
Այլ	13,690	13,690
Ընդամենը այլ ոչ ֆինանսական ակտիվներ	6,172,413	5,605,992
Ընդամենը այլ ակտիվներ	8,179,300	7,630,905

* Ղեկավարության գնահատմամբ 2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ վճարահաշվարկային ծառայություններ մատուցող կազմակերպություններից ստացվելիք գումարների վարկանիշը մոտավորապես համապատասխանում է «Moody's» վարկանիշային գործակալության B2 վարկանիշին (2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ B2 վարկանիշին):

Այլ ակտիվներն արժեզրկված կամ ժամկետանց չեն: Բոլոր ֆինանսական ակտիվները դասված են 1-ին փուլ:

21 Հետգնման պայմանագրերի գծով վճարվելիք գումարներ

	2021թ. հազ. դրամ	2020թ. հազ. դրամ
Հետգնման պայմանագրերի շրջանակում տեղական բանկերին վճարվելիք գումարներ	42,327,472	6,001,785
Հետգնման պայմանագրերի շրջանակում ՀՀ ԿԲ-ին վճարվելիք գումարներ	-	5,035,346
	42,327,472	11,037,131

Հետգնման պայմանագրերի դիմաց գրավադրված են այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով իրական արժեքով չափվող 5,365,506 հազար դրամ գումարով (2020թ-ին՝ 6,104,461 հազար դրամ) և ամորտիզացված արժեքով չափվող 38,891,907 հազար դրամ գումարով (2020թ-ին՝ 5,312,957 հազար դրամ) Բանկի սեփական արժեթղթերը:

22 Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ

	2021թ. հազ. դրամ	2020թ. հազ. դրամ
Ընթացիկ հաշիվներ և ցպահանջ ավանդներ		
- Ֆիզիկական անձիք	70,526,829	55,329,036
- Իրավաբանական անձինք	54,041,713	46,931,158
Ժամկետային ավանդներ		
- Ֆիզիկական անձիք	98,070,458	93,200,640
- Իրավաբանական անձինք	30,576,411	25,017,694
	253,215,411	220,478,528

2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկի հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներից և ավանդներից 10,611,155 հազար դրամ (2020թ-ին՝ 7,273,345 հազար դրամ) գումարով մնացորդները ծառայում են որպես գրավ Բանկի կողմից տրամադրված վարկերի և փոխաստվության հանձնառությունների դիմաց:

2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկն ունի մեկ հաճախորդ (2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ երկու հաճախորդ), որի մնացորդները գերազանցում են Բանկի սեփական կապիտալի 10%-ը: 2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ այս մնացորդների ընդհանուր գումարը կազմում է 7,580,000 հազար դրամ (2020թ-ին՝ 14,217,700 հազար դրամ):

23 Թողարկված պարտքային արժեթղթեր

	2021թ. հազ. դրամ	2020թ. հազ. դրամ
ՀՀ դրամով թողարկված տեղական պարտատոմսեր	3,589,601	3,059,389
ԱՄՆ դոլարով թողարկված տեղական պարտատոմսեր	-	7,902,470
	3,589,601	10,961,859

2021թ. դեկտեմբերի դրությամբ Բանկը թողարկել և տեղաբաշխել է պարտքային արժեթղթեր ՀՀ դրամով 4,000 միլիոն դրամ անվանական արժեքով (2020թ-ին՝ պարտքային արժեթղթեր ՀՀ դրամով և ԱՄՆ դոլարով՝ համապատասխանաբար 3,000 միլիոն դրամ և 15 միլիոն ԱՄՆ դոլար անվանական արժեքով):

Բանկի կողմի թողարկված պարտատոմսերը ցուցակված են Հայաստանի ֆոնդային բորսայում:

Պարտավորությունների և ֆինանսավորման գործունեությունից առաջացող դրամական հոսքերի փոփոխությունների համադրում

	2021թ. հազ. դրամ	2020թ. հազ. դրամ
Մնացորդը առ 1 հունվարի	10,961,859	10,312,640
Ֆինանսավորման գործունեությունից ստացված դրամական հոսքերի հետ կապված փոփոխություններ		
Մուտքեր թողարկումից	2,040,590	-
Թողարկված պարտքային արժեթղթերի մարում	(8,887,822)	-
Ընդամենը ֆինանսավորման գործունեությունից ստացված դրամական հոսքերի հետ կապված փոփոխություններ	(6,847,232)	-
Արտարժույթի փոխարժեքի փոփոխությունների ազդեցությունը	(451,029)	652,784
Այլ փոփոխություններ		
Տոկոսային ծախս	555,262	678,287
Վճարված տոկոսներ	(629,259)	(681,852)
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	3,589,601	10,961,859

24 Այլ փոխառություններ և ստորադաս փոխառություններ

	2021թ. հազ. դրամ	2020թ. հազ. դրամ
Գրավով չապահովված փոխառություններ միջազգային ֆինանսական կազմակերպություններից	28,670,548	55,471,559
Գրավով ապահովված փոխառություններ ՀՀ կառավարությունից և ՀՀ ԿԲ-ից	21,379,196	13,456,339
Գրավով ապահովված փոխառություններ հայկական ֆինանսական կազմակերպություններից	2,789,799	3,201,179
Գրավով չապահովված փոխառություններ – այլ	-	5,520
	52,839,543	72,134,597
Ստորադաս փոխառություններ միկրոֆինանսավորման միջազգային հիմնադրամից	7,441,804	8,092,844
	60,281,347	80,227,441

2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկն ունի չորս ֆինանսական կազմակերպությունից (2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ չորս) ստացված փոխառություններ, որոնց մնացորդները գերազանցում են Բանկի սեփական կապիտալի 10%-ը: 2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ այս մնացորդների ընդհանուր գումարը կազմում է 50,465,347 հազար դրամ (2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ 54,010,582 հազար դրամ):

Ստորադաս փոխառությունն իրենից ներկայացնում է կապակցված կողմ չհանդիսացող միկրոֆինանսավորման միջազգային հիմնադրամից ստացված փոխառությունը, որի մարման ժամկետը լրանում է 2026թ. փետրվարին:

Ստացված փոխառությունները Բանկը դիտարկում է որպես ստորադաս փոխառություններ, եթե սնանկության դեպքում փոխառությունը մարվում է Բանկի մյուս բոլոր այլ պարտավորությունների ամբողջական կատարումից հետո:

Բանկը համապատասխանում է արտաքին սահմանափակումներին (կովենանտներին) փոխառության պայմանագրերի հետ կապված 2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

Պարտավորությունների և ֆինանսավորման գործունեությունից առաջացող դրամական հոսքերի փոփոխությունների համադրում

հազ. դրամ	Այլ փոխառություններ	Ստորադաս փոխառություններ	Ընդամենը
Մնացորդը առ 1 հունվարի 2021թ.	72,134,596	8,092,844	80,227,440
Ֆինանսավորման գործունեությունից ստացված դրամական հոսքերի հետ կապված փոփոխություններ			
Մուտքեր	20,326,626	-	20,326,626
Մարումներ	(37,148,952)	-	(37,148,952)
	(16,822,326)	-	(16,822,326)
Արտարժույթի փոխարժեքի փոփոխությունների ազդեցությունը	(2,181,124)	(695,035)	(2,876,159)
Այլ փոփոխություններ			
Այլ փոփոխություններ	(102,533)	50,729	(51,804)
Տոկոսային ծախս	4,019,642	766,934	4,786,576
Վճարված տոկոսներ	(4,208,712)	(773,668)	(4,982,380)
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի 2021թ.	52,839,543	7,441,804	60,281,347

հազ. դրամ	Այլ փոխառություններ	Ստորադաս փոխառություններ	Ընդամենը
Մնացորդը առ 1 հունվարի 2020թ.	57,750,601	7,413,205	65,163,806
Ֆինանսավորման գործունեությունից ստացված դրամական հոսքերի հետ կապված փոփոխություններ			
Մուտքեր	32,250,046	-	32,250,046
Մարումներ	(21,068,651)	-	(21,068,651)
Ընդամենը ֆինանսավորման գործունեությունից ստացված դրամական հոսքերի հետ կապված փոփոխություններ	11,181,395	-	11,181,395
Արտարժույթի փոխարժեքի փոփոխությունների ազդեցությունը	3,294,779	732,876	4,027,655
Այլ փոփոխություններ			
Այլ փոփոխություններ	(173,136)	10,883	(162,253)
Տոկոսային ծախս	4,215,654	746,604	4,962,258
Վճարված տոկոսներ	(4,134,696)	(810,724)	(4,945,420)
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի 2020թ.	72,134,597	8,092,844	80,227,441

25 Այլ պարտավորություններ

	2021թ. հազ. դրամ	2020թ. հազ. դրամ
Աշխատակիցներին վճարվելիք գումարներ	900,000	900,000
Այլ ֆինանսական պարտավորություններ	1,585,624	605,422
Ընդամենը այլ ֆինանսական պարտավորություններ	2,485,624	1,505,422
Արձակուրդի պահուստ	466,750	549,750
Վճարվելիք հարկեր՝ բացառությամբ շահութահարկի	655,679	291,415
Ակնկալվող կորուստների գծով պահուստ ֆինանսական երաշխավորության պայմանագրերի համար	267,067	257,764
Այլ կանխավճարներ	319,617	218,849
Այլ ոչ ֆինանսական պարտավորություններ	146,885	104,447
Ընդամենը այլ ոչ ֆինանսական պարտավորություններ	1,855,998	1,422,225
Ընդամենը այլ պարտավորություններ	4,341,622	2,927,647

26 Բաժնետիրական կապիտալ

(ա) Թողարկված կապիտալ և էմիսիոն եկամուտ

Հայտարարված, թողարկված և շրջանառության մեջ գտնվող բաժնետիրական կապիտալը բաղկացած է 181,821 սովորական բաժնետոմսից (2020թ-ին՝ 181,821): Բոլոր բաժնետոմսերի անվանական արժեքը կազմում է 80,000 դրամ (2020թ-ին՝ 80,000):

Սովորական բաժնետոմսերի սեփականատերերն իրավունք ունեն ժամանակ առ ժամանակ ստանալ հայտարարված շահաբաժինները և քվեարկել Բանկի բաժնետերերի տարեկան ընդհանուր ժողովներում՝ մեկ բաժնետոմս՝ մեկ ձայն սկզբունքով:

(բ) Պահուստների բնույթը և նպատակը

Հոդատարածքի և շենքերի վերագնահատումից աճ

Հոդատարածքի և շենքերի վերագնահատումից աճը ներառում է հոդատարածքի և շենքերի վերագնահատված կուտակային դրական արժեքը մաշվածությունը չբաշխված շահույթ փոխանցելուց հետո՝ մինչև ակտիվների ապաճանաչումը կամ արժեզրկումը:

Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթերի վերագնահատման պահուստ

Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթերի վերագնահատման պահուստը ներառում է իրական արժեքի կուտակային գուտ փոփոխությունը՝ մինչև ակտիվների ապաճանաչումը կամ արժեզրկումը (արժեզրկումը կիրառելի է միայն պարտքային ներդրումային արժեթղթերի համար):

(գ) Ճահաբաժիններ

Վճարման ենթակա շահաբաժինները սահմանափակվում են ՀՀ օրենսդրության համաձայն որոշվող Բանկի առավելագույն չբաշխված շահույթի չափով:

2021թ. ընթացքում Բանկը հայտարարել և վճարել է 7,500,116 հազար դրամ գումարով շահաբաժիններ (2020թ-ին՝ 2,823,680 հազար դրամ գումարով շահաբաժիններ): Մեկ բաժնետոմսին բաժին ընկնող շահաբաժինները կազմում են 41,250 դրամ (2020թ-ին՝ 15,530 դրամ):

27 Ռիսկերի կառավարում

Ռիսկերի կառավարումը հիմնարար նշանակություն ունի բանկային գործունեության համար և Բանկի գործառնությունների կենսական տարրն է: Շուկայական, պարտքային և իրացվելիության ռիսկերն այն հիմնական ռիսկերն են, որոնց ենթարկվում է Բանկը:

(ա) Ռիսկերի կառավարման քաղաքականություն և ընթացակարգեր

Ռիսկերի կառավարման քաղաքականության նպատակն է բացահայտել, վերլուծել և կառավարել այն ռիսկերը, որոնց ենթարկվում է Բանկը, սահմանել ռիսկերի համապատասխան սահմանաչափեր և հսկողության մեխանիզմներ, ինչպես նաև անընդհատ հսկել ռիսկերի մակարդակները և դրանց համապատասխանությունը սահմանված սահմանաչափերին: Ռիսկերի կառավարման քաղաքականությունը և ընթացակարգերը կանոնավոր կերպով վերանայվում են՝ շուկայական պայմանների փոփոխությունները, առաջարկվող արտադրանքն ու ծառայությունների և ընդունված լավագույն պրակտիկան արտացոլելու նպատակով:

Տնօրինությունը պատասխանատու է ռիսկերի կառավարման համակարգի աշխատանքի, առանցքային ռիսկերի կառավարման գործընթացի հսկողության, ռիսկերի կառավարման քաղաքականության ու ընթացակարգերի վերանայման և խոշոր գործարքների հաստատման համար:

Ռիսկերի կառավարման կենտրոնը պատասխանատու է ռիսկերի մեղմացմանն ուղղված միջոցառումների հսկողության և իրականացմանն ու ռիսկերի համար սահմանված սահմանաչափերում Բանկի գործունեության իրականացումն ապահովելու համար: Ռիսկերի կառավարման կենտրոնի ղեկավարը պատասխանատու է ռիսկերի ընդհանուր կառավարման, ինչպես նաև ֆինանսական և ոչ ֆինանսական ռիսկերի բացահայտման, չափման, կառավարման և ներկայացման ընդհանուր սկզբունքների ու մեթոդների կիրառման համար: Նա հաշվետու է ուղղակիորեն Տնօրինությանը և անուղղակիորեն՝ Տնօրենների խորհրդին:

Պարտքային, շուկայական և իրացվելիության ռիսկերը թե՛ պորտֆելի և թե՛ առանձին գործառնությունների մակարդակով կառավարվում ու վերահսկվում են Վարկային կոմիտեների համակարգի միջոցով և Ակտիվների և պարտավորությունների կառավարման կոմիտեի (ԱՊԿԿ) կողմից: Որոշումների կայացմանը գործընթացի արդյունավետությունը բարձրացնելու նպատակով՝ Բանկը ստեղծել է վարկային կոմիտեների հիերարխիա՝ կախված ռիսկին ենթարկվածության տեսակից և չափից:

Ռիսկի թե՛ արտաքին և թե՛ ներքին գործոնները բացահայտվում և կառավարվում են Բանկի ներսում: Բանկը հատուկ ուշադրություն է դարձնում ռիսկի բոլոր գործոնների բացահայտմանը և ռիսկերի մեղմացմանն ուղղված ընթացիկ միջոցառումների նպատակահարմարության որոշմանը: Բացի պարտքային և շուկայական ռիսկերի ստանդարտ վերլուծություն իրականացնելուց, Ռիսկերի կառավարման կենտրոնը վերահսկում է ֆինանսական և ոչ ֆինանսական ռիսկերը, կազմակերպելով կանոնավոր հանդիպումներ գործառնական բաժինների հետ՝ նրանց գործունեության ոլորտների հետ կապված մասնագիտական դատողություններ ստանալու համար:

(բ) Շուկայական ռիսկ

Շուկայական ռիսկը ֆինանսական գործիքի իրական արժեքի կամ ապագա դրամական հոսքերի տատանման ռիսկն է շուկայական գների փոփոխությունների հետևանքով: Շուկայական ռիսկը ներառում է արժույթային, տոկոսադրույքի և այլ գնային ռիսկերը: Շուկայական ռիսկն առաջանում է տոկոսակիր և բաժնային ֆինանսական գործիքների բաց դիրքերի գծով, որոնք ենթարկվում են շուկայի ընդհանուր և առանձնահատուկ փոփոխությունների ազդեցությանը և շուկայական գների ու արտարժույթի փոխարժեքների փոփոխականության մակարդակի փոփոխություններին: Շուկայական ռիսկի կառավարման նպատակն է կառավարել և հսկել շուկայական ռիսկին ենթարկվածությունը և պահպանել այն ընդունելի սահմանաչափերում՝ միաժամանակ ապահովելով ռիսկի դիմաց եկամտաբերության օպտիմալացումը:

Շուկայական ռիսկի կառավարման համար պատասխանատվություն է կրում ԱՊԿԿ-ն, որը գլխավորում է Գլխավոր տնօրենը: Շուկայական ռիսկի սահմանաչափերը հաստատվում են Տնօրինության կողմից՝ Ռիսկերի կառավարման կենտրոնի առաջարկությունների հիման վրա:

Բանկը կառավարում է շուկայական ռիսկը՝ սահմանելով բաց դիրքերի սահմանաչափեր ֆինանսական գործիքների գծով, տոկոսադրույքների փոփոխության ժամկետներ, արտարժույթի դիրքեր, որոնք կանոնավոր կերպով մշտադիտարկվում, ուսումնասիրվում և հաստատվում են Տնօրինության կողմից:

Բացի այդ, Բանկն իրականացնում է մեծ թվով սթրես թեստեր առանձին պորտֆելների և Բանկի ընդհանուր դիրքի վրա շուկայի բազմաթիվ բացառիկ սցենարների ֆինանսական ազդեցությունը մոդելավորելու համար: Սթրեսի թեստերը ցույց են տալիս կորուստների հավանական չափը, որոնք կարող են առաջանալ ծայրահեղ պայմաններում:

(i) Տոկոսադրույքի ռիսկ

Ուղենիշային տոկոսադրույքի բարեփոխում

Ընդհանուր դիտարկում

Աշխարհում իրականացվում է հիմնական ուղենիշային տոկոսադրույքների ֆունդամենտալ բարեփոխում, որի շրջանակում նախատեսվում է որոշ միջբանկային առաջարկի տոկոսադրույքները (IBORs) փոխարինել այլընտրանքային գրեթե ոչ ռիսկային տոկոսադրույքներով (IBOR բարեփոխում): Բանկն ունի ֆինանսական գործիքներ, որոնց տոկոսադրույքները հիմնված են IBOR-ի վրա, որոնք ենթարկվում են բարեփոխման այս շուկայական նախաձեռնությունների շրջանակում:

Հիմնական ռիսկերը, որոնց Բանկը ենթարկվել է IBOR բարեփոխման արդյունքում, գործառնական ռիսկերն են, օրինակ՝ վարկային պայմանագրերի պայմանների վերաբանակցումը վարկառուների հետ երկկողմանի բանակցությունների միջոցով, պայմանագրերի պայմանների վերանայումը, IBOR կորերն օգտագործող համակարգերի թարմացումը և գործառնական գործունեության հսկողության մեխանիզմների վերանայումը, որոնք կապված են բարեփոխման և կանոնակարգերի փոփոխության ռիսկերի հետ: Ֆինանսական ռիսկը հիմնականում սահմանափակվում է տոկոսադրույքի ռիսկով:

Ֆինանսական և գործառնական վարչությունը վերահսկում և կառավարում է Բանկի անցումն այլընտրանքային տոկոսադրույքներին: Ֆինանսական և գործառնական վարչությունը գործառնական սեզմենտի հետ մեկտեղ գնահատում է տրամադրված վարկերը, փոխատվության հանձնառությունները, պարտավորությունները և ածանցյալ գործիքները IBOR-ի վրա հիմնված դրամական հոսքերի առկայության տեսանկյունից, թե արդյոք այդ պայմանագրերում կպահանջվեն փոփոխություններ IBOR բարեփոխման արդյունքում և ինչպես կառավարել IBOR բարեփոխման վերաբերյալ հաղորդակցման գործընթացը պայմանագրային կողմերի հետ: Ֆինանսական և գործառնական վարչությունը հաշվետու է Տնօրինությանը և անհրաժեշտության դեպքում համագործակցում է այլ բաժինների հետ: Այն պարբերաբար հաշվետվություններ է ներկայացնում ԱՊԿԿ-ին տոկոսադրույքի ռիսկի կառավարման օժանդակելու համար:

Այն պայմանագրերի համար, որոնց տոկոսադրույքները հաշվարկված են IBOR-ի հիման վրա և որոնց գործողության ժամկետը լրանում է IBOR տոկոսադրույքի վերաբերյալ տեղեկատվության հրապարակման ակնկալվող դադարեցումից հետո, Բանկը սահմանել է պայմանագրային պայմանները փոխելու քաղաքականություն: Այդ փոփոխությունները ներառում են վերապահում նախատեսող կետերի ավելացումը կամ IBOR տոկոսադրույքի փոխարինումն այլընտրանքային ուղենիշային տոկոսադրույքով, եթե նման փոփոխությունը թույլատրվում է տեղական օրենսդրությամբ:

Բանկը հաստատել է քաղաքականություն, որի համաձայն 2022թ. փետրվարի 1-ից բոլոր նոր տրամադրված՝ լողացող տոկոսադրույքով վարկերի տոկոսադրույքները կապակցված լինեն Չիկագոյի ապրանքային բորսայի (CME) կողմից հրապարակված ժամկետային ապահովված օվերնայթ ֆինանսավորման տոկոսադրույքին (SOFR)՝ ԱՄՆ դոլարով տրամադրված վարկերի համար:

Բանկը վերահսկում է IBOR-ից նոր ուղենիշային տոկոսադրույքներին անցման գործընթացն ուսումնասիրելով այն պայմանագրերի ընդհանուր արժեքը, որոնք դեռ չեն անցել այլընտրանքային ուղենիշային տոկոսադրույքի, և այն պայմանագրերի արժեքը, որոնք ներառում են վերապահում նախատեսող համապատասխան կետ: Բանկը համարում է, որ պայմանագրի տոկոսադրույքը դեռ չի փոխարինվել այլընտրանքային ուղենիշային տոկոսադրույքով («չբարեփոխված պայմանագիր»), եթե պայմանագրի տոկոսադրույքը հաշվարկված է այնպիսի ուղենիշային տոկոսադրույքի հիման վրա, որը դեռ ենթակա է IBOR բարեփոխման, նույնիսկ եթե այն ներառում է վերապահում նախատեսող կետ, եթե գործող IBOR տոկոսադրույքի վերաբերյալ տեղեկատվության հրապարակումը դադարեցվի:

2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ IBOR բարեփոխումն այն արտարժույթների հետ կապված, որոնցով Բանկն ունի ֆինանսական գործիքներ, ընդհանուր առմամբ ավարտված էր: Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է տեղեկատվություն Բանկի ֆինանսական գործիքների IBOR տոկոսադրույքների և նոր ուղենիշային տոկոսադրույքների վերաբերյալ, որոնցով փոփարինվել կամ փոխարինվում են ֆինանսական գործիքների տոկոսադրույքները, ինչպես նաև նոր տոկոսադրույքներին անցման գործընթացի կարգավիճակի վերաբերյալ:

Արտարժույթ	Ուղենիշային տոկոսադրույքը նախքան բարեփոխումը	Ուղենիշային տոկոսադրույքը բարեփոխումից հետո	Կարգավիճակը առ 31 դեկտեմբերի 2021թ.
ԱՄՆ դոլար	ԱՄՆ դոլարի LIBOR	SOFR	Ընթացքում է

2021թ. մարտին Ֆինանսական կարգավորման և վերահսկողության վարչությունը (FCA)՝ որպես Միջմայրցամաքային բորսայի (ICE) կարգավորիչ (LIBOR-ի լիազորված ադմինիստրատոր), հայտարարեց, որ 2021թ. դեկտեմբերի 31-ից հետո LIBOR տոկոսադրույքների վերաբերյալ տեղեկատվությունը ֆունտ ստերլինգի, եվրոյի և մեկչաբայթյա և երկամսյա տոկոսադրույքների վերաբերյալ տեղեկատվությունը ԱՄՆ դոլարի համար կամ կղաղարի հրապարակվել, կամ այլևս չի հանդիսանա ներկայացուցչական: ԱՄՆ դոլարի համար մնացած LIBOR տոկոսադրույքների վերաբերյալ տեղեկատվությունը կամ կղաղարի հրապարակվել, կամ այլևս չի հանդիսանա ներկայացուցչական 2023թ. հունիսի 30-ից հետո:

Ոչ ածանցյալ ֆինանսական պարտավորություններ

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված են ոչ ածանցյալ ֆինանսական պարտավորությունների չբարեփոխված պայմանագրերի և վերապահում նախատեսող համապատասխան կետ ներառող պայմանագրերի ընդհանուր արժեքները 2021թ. հունվարի 1-ի և 2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ: Աղյուսակի գումարներն իրենցից ներկայացնում են հաշվեկշռային արժեքները:

	ԱՄՆ դոլարի LIBOR	
	Չբարեփոխված պայմանագրերի ընդհանուր արժեքը	Վերապահում նախատեսող կետ ներառող պայմանագրերի արժեքը
հազ. դրամ		
31 դեկտեմբերի 2021թ.		
Այլ փոխառություններ	8,439,735	8,439,735
	8,439,735	8,439,735
1 հունվարի 2021թ.		
Այլ փոխառություններ	11,318,389	11,318,389
	11,318,389	11,318,389

Տոկոսադրույքի ռիսկը ֆինանսական գործիքի իրական արժեքի կամ ապագա դրամական հոսքերի տատանման ռիսկն է շուկայական տոկոսադրույքների փոփոխությունների հետևանքով: Բանկը ենթարկվում է իր ֆինանսական վիճակի և դրամական հոսքերի վրա շուկայում գերակշռող տոկոսադրույքների տատանումների ազդեցությանը: Նման տատանումները կարող են ավելացնել տոկոսային մարժան, սակայն կարող են նաև նվազեցնել այն կամ հանգեցնել կորուստների՝ տոկոսադրույքների անսպասելի փոփոխությունների դեպքում:

Տոկոսադրույքի ճեղքվածքի վերլուծություն

Տոկոսադրույքի ռիսկը հիմնականում կառավարվում է տոկոսադրույքների ճեղքվածքի հսկողության միջոցով: Ստորև ամփոփ կերպով ներկայացված է տոկոսադրույքների ճեղքվածքի վերաբերյալ տեղեկատվությունը հիմնական ֆինանսական գործիքների համար:

հազ. դրամ	Մինչև 3 ամիս	3-6 ամիս	6-12 ամիս	1-5 տարի	Ավելի քան 5 տարի	Ոչ տոկոսակիր	Հաշվեկշռ. արժեք
31 դեկտեմբերի 2021թ.							
ԱԿՏԻՎՆԵՐ							
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	1,629,140	-	-	-	-	74,268,831	75,897,971
Ներդրումային արժեթղթեր	1,579,562	1,575,616	-	19,336,766	71,582,204	30,921	94,105,069
Բանկերին և ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկեր և փոխատվություններ	-	-	-	-	-	10,953,887	10,953,887
Հակադարձ հետզնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ	3,403,625	-	-	-	-	-	3,403,625
Հանախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ	24,671,375	25,216,718	34,746,793	101,887,471	34,726,371	-	221,248,728
	31,283,702	26,792,334	34,746,793	121,224,237	106,308,575	85,253,639	405,609,280
ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ							
Բանկերի ավանդներ և մնացորդներ	3,804	-	-	-	-	-	3,804
Հետզնման պայմանագրերի գծով վճարվելիք գումարներ	42,327,472	-	-	-	-	-	42,327,472
Հանախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	85,089,633	28,358,189	50,118,366	17,098,660	530	72,550,033	253,215,411
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	40,401	8,610	1,500,000	2,040,590	-	-	3,589,601
Այլ փոխառություններ	2,387,102	7,439,333	7,787,251	31,087,938	4,137,919	-	52,839,543
Ստորադաս փոխառություններ	282,396	-	-	7,159,408	-	-	7,441,804
Վարձակալության գծով պարտավորություններ	119,951	64,043	196,336	1,322,039	513,763	-	2,216,132
	130,250,759	35,870,175	59,601,953	58,708,635	4,652,212	72,550,033	361,633,767
	(98,967,057)	(9,077,841)	(24,855,160)	62,515,602	101,656,363	12,703,606	43,975,513

Բացասական կարճաժամկետ տոկոսադրույքի ճնշվածքի դիրքը կառավարելու համար Բանկն օգտագործում է այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով իրական արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթերը, որոնք կարող են վաճառվել կամ գրավադրվել հետգնման պայմանագրերի դիմաց, և հիմնվում է այն ենթադրության վրա, որ ժամկետային ավանդները կերկարաձգվեն մարման ժամկետից հետո:

հազ. դրամ	Մինչև 3 ամիս	3-6 ամիս	6-12 ամիս	1-5 տարի	Ավելի քան 5 տարի	Ոչ տոկոսակիր	Հաշվեկշռ. արժեք
31 դեկտեմբերի 2020թ.							
ԱԿՏԻՎՆԵՐ							
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	3,156,919	-	-	-	-	65,934,015	69,090,934
Ներդրումային արժեթղթեր	745,676	4,555,946	-	12,924,432	52,348,731	31,055	70,605,840
Բանկերին և ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկեր և փոխատվություններ	-	-	-	-	-	10,923,190	10,923,190
Հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ	3,632,959	-	91,207	-	-	-	3,724,166
Հանախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ	20,757,202	21,194,866	36,346,676	109,984,925	28,178,571	-	216,462,240
	28,292,756	25,750,812	36,437,883	122,909,357	80,527,302	76,888,260	370,806,370
ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ							
Բանկերի ավանդներ և մնացորդներ	12,466	-	-	-	-	-	12,466
Հետգնման պայմանագրերի գծով վճարվելիք գումարներ	11,037,131	-	-	-	-	-	11,037,131
Հանախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	55,713,005	28,188,321	47,331,945	17,776,329	1,607	71,467,321	220,478,528
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	78,296	2,657,663	6,725,900	1,500,000	-	-	10,961,859
Այլ փոխառություններ	4,516,105	4,836,427	17,753,201	42,218,423	2,810,441	-	72,134,597
Ստորադաս փոխառություններ	307,447	-	-	3,892,698	3,892,699	-	8,092,844
Վարձակալության գծով պարտավորություններ	149,889	139,961	259,945	1,174,263	350,404	-	2,074,462
	71,814,339	35,822,372	72,070,991	66,561,713	7,055,151	71,467,321	324,791,887
	(43,521,583)	(10,071,560)	(35,633,108)	56,347,644	73,472,151	5,420,939	46,014,483

Միջին արդյունավետ տոկոսադրույքներ

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված են տոկոսակիր ակտիվների և պարտավորությունների միջին արդյունավետ տոկոսադրույքները 2021թ. և 2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ: Այս տոկոսադրույքներն իրենցից ներկայացնում են այս ակտիվների և պարտավորությունների մինչև մարման ժամկետն ընկած ժամանակահատվածի մոտավոր եկամտաբերությունը:

	2021թ.			2020թ.		
	Միջին արդյունավետ տոկոսադրույք, %			Միջին արդյունավետ տոկոսադրույք, %		
	ՀՀ դրամ	ԱՄՆ դոլար	Այլ արտարժույթ	ՀՀ դրամ	ԱՄՆ դոլար	Այլ արտարժույթ
Տոկոսաբեր ակտիվներ						
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	-	0.01%	0.70%	-	0.05%	0.83%
Ներդրումային արժեթղթեր						
- Ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	8.84%	4.36%	-	8.42%	4.56%	-
- Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	11.41%	4.41%	-	10.88%	6.64%	-
Հակադարձ հետզնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ	8.21%	3.55%	8.05%	6.50%	5.37%	1.50%
Հանախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ	16.13%	9.03%	8.26%	14.72%	8.43%	6.78%
Տոկոսակիր պարտավորություններ						
Բանկերի ավանդներ և մնացորդներ	-	-	-	-	-	-
Հետզնման պայմանագրերի գծով վճարվելիք գումարներ	7.90%	-	-	5.46%	-	-
Հանախորդների ժամկետային ավանդներ	8.61%	3.22%	1.97%	9.01%	3.64%	2.40%
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	9.66%	-	-	9.75%	5.25%	-
Ստորադաս փոխառություններ	-	10.01%	-	-	10.01%	-
Այլ փոխառություններ	5.95%	5.51%	1.53%	8.03%	4.63%	2.75%
Վարձակալության գծով պարտավորություններ	11.50%	-	-	11.50%	-	-

Տոկոսադրույքի զգայնության վերլուծություն

Տոկոսադրույքի ճեղքվածքի վերլուծության վրա հիմնված տոկոսադրույքի կառավարումը լրացվում է ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների զգայնության հսկողությամբ: Ստորև ներկայացված է տոկոսադրույքների փոփոխությունների (վերագնորոշման ռիսկ) նկատմամբ գուտ շահույթի կամ վնասի և սեփական կապիտալի (առանց հարկերի) զգայնության վերլուծությունը, որն իրականացվել է տոկոսակիր ակտիվների և պարտավորությունների, բացառությամբ տոկոսակիր դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների, հաճախորդների ընթացիկ հաշիվների և ցպահանջ ավանդների, եկամտաբերության բոլոր կորերի 100 բազիսային կետով (բկ) գուգահեռ նվազման կամ աճի պարզեցված սցենարի և 2021թ. և 2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ գոյություն ունեցող դիրքերի հիման վրա:

	2021թ. հազ. դրամ	2020թ. հազ. դրամ
100 բկ գուգահեռ աճ	39,342	181,654
100 բկ գուգահեռ նվազում	(39,342)	(181,654)

Ստորև ներկայացված է սեփական կապիտալի զգայնության վերլուծությունն իրական արժեքով այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ֆինանսական գործիքների իրական արժեքի փոփոխությունների նկատմամբ, որն իրականացվել է 2021թ. և 2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ գոյություն ունեցող դիրքերի և եկամտաբերության բոլոր կորերի 100 բազիսային կետով (բկ) գուգահեռ նվազման կամ աճի պարզեցված սցենարի հիման վրա:

	2021թ. Սեփական կապիտալ հազ. դրամ	2020թ. Սեփական կապիտալ հազ. դրամ
100 բկ գուգահեռ աճ	(162,108)	(257,911)
100 բկ գուգահեռ նվազում	162,108	257,911

(ii) Արժույթային ռիսկ

Բանկն ունի մի շարք արտարժույթներով արտահայտված ակտիվներ և պարտավորություններ:

Արժույթային ռիսկը ֆինանսական գործիքի իրական արժեքի կամ ապագա դրամական հոսքերի տատանման ռիսկն է արտարժույթի փոխարժեքների փոփոխությունների հետևանքով: Թեև Բանկը հեջավորում է իր ենթարկվածությունն արժույթային ռիսկին, սակայն այս գործառնությունները չեն որակվում որպես հեջավորման փոխհարաբերություն՝ ՖՀՄՍ պահանջների համաձայն:

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների կառուցվածքն ըստ արժույթների 2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

	ԱՄՆ դոլար հազ. դրամ	Եվրո հազ. դրամ	Այլ արտարժույթ հազ. դրամ	Ընդամենը հազ. դրամ
ԱԿՏԻՎՆԵՐ				
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	27,671,785	8,762,925	486,128	36,920,838
Ներդրումային արժեթղթեր	14,545,103	740	-	14,545,843
Բանկերին և ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկեր և փոխատվություններ	7,484,820	1,081,064	34,014	8,599,898
Հակադարձ հետզնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ	264,204	329,045	515,975	1,109,224
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ	73,824,530	5,753,236	952,899	80,530,665
Այլ ակտիվներ	406,513	46,469	58,868	511,850
Ընդամենը ակտիվներ	124,196,955	15,973,479	2,047,884	142,218,318
ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ				
Բանկերի ավանդներ և մնացորդներ	310	352	3,017	3,679
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	95,927,074	15,604,614	3,211,436	114,743,124
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	-	-	-	-
Ստորադաս փոխառություններ	7,441,804	-	-	7,441,804
Այլ փոխառություններ	13,528,321	-	-	13,528,321
Այլ պարտավորություններ	870,999	275,379	189,155	1,335,533
Ընդամենը պարտավորություններ	117,768,508	15,880,345	3,403,608	137,052,461
Չուտ դիրքը	6,428,447	93,134	(1,355,724)	5,165,857
Աձանցյալ գործիքների ազդեցությունը (արժույթային սվոփ)	(5,584,337)	(553,462)	878,479	(5,259,320)
Չուտ դիրքը	844,110	(460,328)	(477,245)	(93,463)

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների կառուցվածքն ըստ արժույթների 2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

	ԱՄՆ դոլար հազ. դրամ	Եվրո հազ. դրամ	Այլ արտարժույթ հազ. դրամ	Ընդամենը հազ. դրամ
ԱԿՏԻՎՆԵՐ				
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	45,807,806	2,503,430	736,287	49,047,523
Ներդրումային արժեթղթեր	8,271,276	874	-	8,272,150
Բանկերին և ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկեր և փոխատվություններ	7,796,018	1,034,940	37,183	8,868,141
Հակադարձ հետզնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ	90,939	3,200,052	-	3,290,991
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ	79,401,295	7,128,636	187,209	86,717,140
Այլ ակտիվներ	769,561	69,888	23,179	862,628
Ընդամենը ակտիվներ	142,136,895	13,937,820	983,858	157,058,573
ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ				
Բանկերի ավանդներ և մնացորդներ	11,565	416	466	12,447
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	79,156,067	12,337,074	4,045,710	95,538,851
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	7,902,470	-	-	7,902,470
Ստորադաս փոխառություններ	8,092,844	-	-	8,092,844
Այլ փոխառություններ	40,798,971	167,364	-	40,966,335
Այլ պարտավորություններ	157,222	9,886	869	167,977
Ընդամենը պարտավորություններ	136,119,139	12,514,740	4,047,045	152,680,924
Զուտ դիրքը	6,017,756	1,423,080	(3,063,187)	4,377,649
Աժանցյալ գործիքների ազդեցությունը (արժույթային սկոպ)	(1,177,326)	(1,455,320)	3,119,429	486,783
Զուտ դիրքը	4,840,430	(32,240)	56,242	4,864,432

Ստորև աղյուսակում ներկայացված 2021թ. և 2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ՀՀ դրամի փոխարժեքի նվազումը հետևյալ արտարժույթների նկատմամբ կավելացներ (կնվազեցներ) սեփական կապիտալը և շահույթը կամ վնասը ստորև ներկայացված գումարների չափով: Վերլուծությունն իրականացնելիս նախքան հարկումը հիմունքով և հիմք են ընդունվել արտարժույթների փոխարժեքների փոփոխությունները, որոնք Բանկը դիտարկում է որպես ողջամտորեն հնարավոր հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ: Արտարժույթի փոխարժեքի փոփոխությունից առաջացող եկամուտը (ծախսը) ենթակա չէ հարկման (ենթակա չէ նվազեցման): Վերլուծությունը ենթադրում է, որ մյուս բոլոր փոփոխականները, մասնավորապես տոկոսադրույքները, կմնան անփոփոխ:

	2021թ. հազ. դրամ	2020թ. հազ. դրամ
ՀՀ դրամի նկատմամբ ԱՄՆ դոլարի փոխարժեքի ան 20%-ով	168,822	968,086
ՀՀ դրամի նկատմամբ եվրոյի փոխարժեքի ան 20%-ով	(92,066)	(6,448)

2021թ. և 2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ՀՀ դրամի փոխարժեքի անը վերոնշյալ արտարժույթների նկատմամբ կունենար գումարային առումով նույն, սակայն հակառակ ազդեցություն վերը նշված գումարների վրա՝ ելնելով այն ենթադրությունից, որ մյուս բոլոր փոփոխականները կմնան անփոփոխ:

(գ) Պարտքային ռիսկ

Պարտքային ռիսկը ֆինանսական վնաս կրելու ռիսկն է, երբ հաճախորդը կամ ֆինանսական գործիքի պայմանագրային կողմը չի կատարում իր պայմանագրային պարտականությունները: Բանկում գործում են պարտքային ռիսկին ենթարկվածությունը կառավարող քաղաքականություն և ընթացակարգեր (թե՛ ճանաչված ֆինանսական ակտիվների և թե՛ չճանաչված պայմանագրային հանձնառությունների համար), ներառյալ պորտֆելի գծով ռիսկի կենտրոնացումը սահմանափակելու վերաբերյալ ուղեցույցները և Վարկային կոմիտեի և Ռիսկերի կառավարման կենտրոնի ստեղծումը՝ պարտքային ռիսկն ակտիվորեն վերահսկելու նպատակով: Պարտքային ռիսկի կառավարման քաղաքականությունն ուսումնասիրվում և հաստատվում է Տնօրինության կողմից:

Պարտքային ռիսկի կառավարման քաղաքականությունը սահմանում է՝

- վարկային դիմումների ուսումնասիրման և հաստատման ընթացակարգերը,
- վարկառուների (իրավաբանական և ֆիզիկական անձանց) վճարունակության գնահատման մեթոդաբանությունը,
- պայմանագրային կողմերի, թողարկողների և ապահովագրական ընկերությունների վճարունակության գնահատման մեթոդաբանությունը,
- գրավի գնահատման մեթոդաբանությունը,
- վարկերի փաստաթղթավորման պահանջները,
- վարկերի և այլ գործիքների, որոնց գծով Բանկը ենթարկված է պարտքային ռիսկին, շարունակական հսկողության և մշտադիտարկման ընթացակարգերը:

Իրավաբանական անձանց վարկային դիմումները պատրաստվում են հաճախորդների հետ աշխատող համապատասխան մենեջերների կողմից և փոխանցվում են ռիսկերի կառավարման բաժնին, որը պատասխանատու է իրավաբանական անձանց տրված վարկերի պորտֆելի համար: Վերլուծական հաշվետվությունները հիմնված են հաճախորդի գործունեության և ֆինանսական արդյունքների կառուցվածքային վերլուծության վրա: Այնուհետև, վարկային դիմումը և հաշվետվությունն անցնում են անկախ ուսումնասիրություն Բաժնի ղեկավարի կողմից: Վարկային կոմիտեն ուսումնասիրում է վարկի դիմումը ռիսկերի կառավարման բաժնի կողմից ներկայացված նյութերի հիման վրա:

Բանկը շարունակաբար վերահսկում է պարտքային ռիսկին ենթարկվող առանձին գործիքների կատարողականը և կանոնավոր կերպով վերագնահատում է իր հաճախորդների վճարունակությունը: Ուսումնասիրությունն իրականացվում է հաճախորդի ամենավերջին ֆինանսական հաշվետվությունների և փոխառուի կողմից տրամադրված կամ Բանկի կողմից այլ կերպ ձեռք բերված տեղեկատվության հիման վրա: Ֆիզիկական անձանց վարկային դիմումներն ուսումնասիրվում են Ֆիզիկական անձանց վարկավորման բաժնի կողմից Ռիսկերի կառավարման բաժնի հետ մեկտեղ մշակված գնահատման մոդելների և տվյալների ստուգման ընթացակարգերի միջոցով:

Բացի առանձին հաճախորդների վերլուծությունից, վարկային պորտֆելը գնահատվում է Ռիսկերի կառավարման բաժնի կողմից՝ վարկերի կենտրոնացման և շուկայական ռիսկերի տեսանկյունից:

Պարտքային ռիսկին ենթարկվածության առավելագույն չափը, որպես կանոն, արտացոլվում է ֆինանսական ակտիվների հաշվեկշռային արժեքներում՝ ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում և չճանաչված պայմանագրային հանձնառությունների գումարներում: Ակտիվների և պարտավորությունների հնարավոր հաշվանցումն էական ազդեցություն չունի պոտենցիալ վարկային ռիսկի նվազեցման վրա:

Որպես կանոն գրավ չի պահանջվում ամանցյալ ֆինանսական գործիքների գծով պահանջների, արժեթղթերում ներդրումների, բանկերին և ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկերի և փոխատվությունների համար, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ արժեթղթերը պահվում են որպես հակադարձ հետգնման և արժեթղթերի փոխառության գոծառությունների մաս:

Հաճախորդներին տրված վարկերի և փոխատվությունների գրավի և այդ վարկերի և փոխատվությունների գծով պարտքային ռիսկի կենտրոնացման վերլուծությունը ներկայացված է Ծանոթագրություն 17-ում:

Չճանաչված պայմանագրային հանձնառությունների գծով պարտքային ռիսկին առավելագույն ենթարկվածությունը հաշվետու ամսաթվի դրությամբ ներկայացված է Ծանոթագրություն 29-ում:

Պարտքային ռիսկ. Ակնկալվող պարտքային կորստների գումարները

Արժեզրկման գնահատման համար օգտագործվող ելակետային տվյալներ, ենթադրություններ և մեթոդներ

Տես հաշվապահական հաշվառման քաղաքականությունը Ծանոթագրություն 4 (ե) (iv) կետում:

Արժեզրկման գնահատում

Բանկն ակնկալվող պարտքային կորուստները հաշվարկում է հավանականությամբ կշռված մի շարք սցենարներով գնահատելու համար ակնկալվող դրամական պակասությունը՝ գեղջված արդյունավետ տոկոսադրույքի մոտարկմամբ: Դրամական պակասությունը պայմանագրին համապատասխան կազմակերպությանը հասանելի բոլոր պայմանագրային դրամական հոսքերի և կազմակերպության կողմից ակնկալվող ստացվելիք դրամական հոսքերի միջև տարբերությունն է: Ստորև ներկայացված են ակնկալվող պարտքային կորուստների հաշվարկի մեթոդները և առանցքային տարրերը:

Պարտագանգման տեղի ունենալու հավանականության *Պարտագանգման տեղի ունենալու հավանականությունը որոշակի ժամանակահատվածի ընթացքում պարտագանգման հավանական լինելու գնահատումն է: Պարտագանգումը կարող է տեղի ունենալ միայն որոշակի պահի գնահատված ժամանակահատվածում, եթե գործիքը նախկինում չի ապահանջվել և դեռևս պորտֆելում է:*

Պարտքի գումարը պարտագանգման պահին *Պարտքի գումարը պարտագանգման պահին ապագա պարտագանգման ամսաթվի դրությամբ պարտքի գնահատված գումարն է՝ հաշվի առնելով հաշվետու ամսաթվից հետո պարքսի գումարի ակնկալվող փոփոխությունները, ներառյալ մայր գումարի և տոկոսների վճարումները պայմանագրով նախատեսված կարգով կամ այլ կերպ, փոխառություն ստանալու իրավունքի օգտագործումը և բաց թողնված վճարումների գծով հաշվեզրված տոկոսները:*

Կորուստը պարտագանգման դեպքում *Կորուստը պարտագանգման դեպքում դա այն կորստի գնահատված գումարն է, որը կառաջանա, եթե որոշակի պահի տեղի ունենա պարտագանգում: Այն հիմնված է վճարման ենթակա պայմանագրային դրամական հոսքերի և այն դրամական հոսքերի տարբերության վրա, որոնք վարկատուն ակնկալում է ստանալ՝ ներառյալ գրավի իրացումից: Այն սովորաբար արտահայտվում է որպես պարտագանգման պահին պարտքի գումարի տոկոս:*

Ակնկալվող պարտքային կորուստների գծով պահուստը հիմնված է այն պարտքային կորուստների վրա, որոնք ակնկալվում է, որ կառաջանան ակտիվի ամբողջ ժամկետի ընթացքում (ամբողջ ժամկետում ակնկալվող պարտքային կորուստներ), եթե տեղի չի ունեցել պարտքային ռիսկի նշանակալի աճ սկզբնական ճանաչումից ի վեր, որի դեպքում պահուստը հիմնվում է 12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստների վրա:

12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստներն իրենցից ներկայացնում են ակնկալվող պարտքային կորուստների այն մասը, որոնք առաջանում են ֆինանսական գործիքի գծով հաշվետու ամսաթվից հետո 12 ամսում հնարավոր պարտագանգման դեպքերից: Ամբողջ ժամկետում ակնկալվող պարտքային կորուստները և 12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստները հաշվարկվում են անհատական կամ խմբային հիմունքով կախված ֆինանսական գործիքների համապատասխան պորտֆելի բնույթից:

Բանկի կողմից մշակված քաղաքականության համաձայն՝ յուրաքանչյուր հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում գնահատվում է արդյոք տեղի է ունեցել ֆինանսական գործիքի պարտքային ռիսկի նշանակալի աճ սկզբնական ճանաչումից ի վեր՝ հաշվի առնելով ֆինանսական գործիքի ամբողջ ժամկետի մնացած մասի ընթացքում պարտագանգման տեղի ունենալու ռիսկի փոփոխությունը: Վերը նշված գործընթացի հիման վրա Բանկը խմբավորում է իր վարկերն ըստ փուլերի՝ 1-ին փուլի, 2-րդ-փուլի, 3-րդ փուլի և ձեռք բերված կամ սկզբնավորված պարտքային առումով արժեզրկված, ինչպես ներկայացված է ստորև.

1-փուլ	Վարկերի սկզբնական ճանաչման ժամանակ Բանկը ճանաչում է պահուստ 12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստների հիման վրա: 1-ին փուլի վարկերը ներառում են նաև գործիքներ, որոնց պարտքային ռիսկը բարելավվել է, և վարկը վերադասակարգվել է 2-րդ փուլից:
2-րդ փուլ	Երբ վարկի պարտքային ռիսկը նշանակալիորեն աճում է սկզբնական ճանաչումից ի վեր, սակայն չկա պարտքային առումով արժեզրկված լինելու վկայություն, Բանկը ձևավորում է պահուստ ամբողջ ժամկետում ակնկալվող պարտքային կորուստների գծով: 2-րդ փուլի վարկերը ներառում են նաև գործիքներ, որոնց պարտքային ռիսկը բարելավվել է, և վարկը վերադասակարգվել է 3-րդ փուլից:
3-րդ փուլ	Վարկերը համարվում են պարտքային առումով արժեզրկված: Բանկը ձևավորում է պահուստ ամբողջ ժամկետում ակնկալվող պարտքային կորուստների գծով:
Ձեռք բերված կամ սկզբնավորված պարտքային առումով արժեզրկված	Ձեռք բերված կամ սկզբնավորված պարտքային առումով արժեզրկված ակտիվները սկզբնական ճանաչման պահին պարտքային առումով արժեզրկված ֆինանսական ակտիվներ են: Սկզբնական ճանաչման պահին ձեռք բերված կամ սկզբնավորված պարտքային առումով արժեզրկված ակտիվները հաշվառվում են իրական արժեքով, և տոկոսային եկամուտը հետագայում ճանաչվում է պարտքային ռիսկով ճշգրտված արդյունավետ տոկոսադրույքի հիման վրա: Ակնկալվող պարտքային կորուստների ճանաչվում կամ ապահանջվում է այնքանով, որքանով հետագայում փոխվում են ամբողջ ժամկետում ակնկալվող պարտքային կորուստները:

Պարտագանցման սահմանում

Բանկը համարում է, որ ֆինանսական գործիքի գծով տեղի է ունեցել պարտագանցում և, հետևաբար, այն դասում է 3-րդ փուլ (պարտքային առումով արժեզրկված) ակնկալվող պարտքային կորուստների հաշվարկի համար, բոլոր այն դեպքերում, երբ փոխառուի պարտավորությունները դառնում են 90 օր ժամկետանց պայմանագրով նախատեսված ժամկետից, բացառությամբ պարտքային արժեթղթերի և բանկային ավանդների:

Հաճախորդի կողմից պարտականությունների չկատարման որակական գնահատման շրջանակում Բանկը նաև դիտարկում է տարբեր դեպքերը, որոնք կարող են վկայել վճարման անհավանականության մասին՝ ելնելով դեկլարացիայի դատողությունից: Եթե այդ դեպքը տեղի է ունենում, Բանկը մանրամասն դիտարկում է, թե արդյոք դրա արդյունքում հաճախորդը պետք է դիտարկվի որպես պարտականությունները չկատարած և դասվի 3-րդ փուլ ակնկալվող պարտքային կորուստների հաշվարկի համար, կամ արդյոք 2-րդ փուլ դասելը տեղին է:

Պարտագանցման տեղի ունենալու հավանականության գնահատման գործընթաց

Պահառուական և միջբանկային հարաբերություններ

Բանկի պահառուական և միջբանկային հարաբերությունները և պայմանագրային կողմերն իրենցից ներկայացնում են ֆինանսական ծառայություններ մատուցող կազմակերպություններ, բանկեր, բրոքերներ և դիլերներ, ֆոնդային բորսաներ և քլիրինգային կազմակերպություններ: Այս հարաբերությունների հետ կապված Բանկը վերլուծում է հրապարակայնորեն հասանելի տեղեկատվությունը, մասնավորապես ֆինանսական տեղեկատվությունը և արտաքին աղբյուրներից ստացված այլ տվյալները, օրինակ՝ արտաքին վարկանիշները:

Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ

Հաճախորդներին տրված վարկերի և փոխատվությունների գծով պարտագանցման տեղի ունենալու հավանականությունը հիմնված է անցյալ ժամանակաշրջանների տեղեկատվության վրա և հաշվարկվում է հավանականության փոփոխության մատրիցների միջոցով՝ հիմք ընդունելով վարկային պորտֆելների ժամկետայնության վերաբերյալ անցյալ ժամանակաշրջանների տեղեկատվությունը: Հավանականությունը հաշվարկվում է որպես ժամանակաշրջանի սկզբի դրությամբ ընդհանուր

վարկերի ժամկետանց դասերի միջև տեղափոխվող վարկերի մասնաբաժինը: Պարտագանգման տեղի ունենալու հավանականությունը հաշվարկելիս Բանկը դիտարկում է կանխատեսվող մակրոտնտեսական ցուցանիշները, որոնք էական ազդեցություն ունեն պարտագանգման տեղի ունենալու հավանականության վրա:

Պարտքի գումարը պարտագանգման պահին

Պարտքի գումարը պարտագանգման պահին իրենից ներկայացնում է արժեզրկման տեսանկյունից գնահատման ենթակա ֆինանսական գործիքների համախառն հաշվեկշռային արժեքը՝ հաշվի առնելով թե՛ պարտքի գումարը մեծացնելու հանախորդի հնարավորությունը առաջիկա պարտագանգման դեպքում և թե՛ հնարավոր վաղաժամ մարումը: 1-ին փուլի վարկի գծով պարտագանգման պահին պարտքի գումարը հաշվարկելու նպատակով Բանկը գնահատում է 12 ամսում հնարավոր պարտագանգման դեպքերը 12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստները հաշվարկելու համար: 2-րդ-փուլի, 3-րդ փուլի և ձեռք բերված կամ սկզբնավորված պարտքային առումով արժեզրկված ֆինանսական ակտիվների համար պարտագանգման պահին պարտքի գումարը դիտարկվում է գործիքի ամբողջ ժամկետի ընթացքում տեղի ունեցող դեպքերի համար:

3-րդ փուլի և ձեռք բերված կամ սկզբնավորված պարտքային առումով արժեզրկված ֆինանսական ակտիվների համար պարտքի գումարը պարտագանգման պահին հավասար է այդ վարկերի հաշվեկշռային արժեքին:

Պարտքի գումարը պարտագանգման պահին որոշվում է նախքան պարտագանգման տեղի ունենալու ամսաթիվը չկատարված պարտականություններով վարկերի վերաբերյալ անցյալ ժամանակաշրջանների տվյալների հիման վրա:

Կորուստը պարտագանգման դեպքում

Հաճախորդներին տրված 1-ին փուլի վարկերի, ինչպես նաև անհատական հիմունքով ոչ էական 2-րդ և 3-րդ փուլերի վարկերի համար, Բանկը պարտագանգման դեպքում կորուստը հաշվարկում է պորտֆելի մակարդակով: Բանկը պարտագանգման դեպքում կորստի չափը հաշվարկելու համար օգտագործում է պարտագանգման ամսաթվից հետո վերականգնումների վերաբերյալ անցյալ ժամանակաշրջանների տվյալները չկատարված պարտականություններով բոլոր վարկերի կտրվածքով: Հավաքագրվում է պարտագանգման ամսաթվից հետո դրամական հոսքերի վերաբերյալ ամբողջ տեղեկատվությունը և զեղչվում է պարտագանգման ամսաթվի դրությամբ՝ յուրաքանչյուր վարկի արդյունավետ տոկոսադրույքով: Դրամական հոսքերի վերաբերյալ տեղեկատվությունը ներառում է չկատարված պարտականություններով վարկերի գծով ստացված բոլոր տեսակի դրամական միջոցները (վարկերի մարումից ստացված դրամական միջոցներ, երաշխավորից ստացված դրամական միջոցներ, գրավի վանառքից ստացված դրամական միջոցներ և այլն):

Պարտքային ռիսկի նշանակալի աճ

Բանկի կողմից մշակված քաղաքականության համաձայն՝ յուրաքանչյուր հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում գնահատվում է արդյոք տեղի է ունեցել ֆինանսական գործիքի պարտքային ռիսկի նշանակալի աճ սկզբնական ճանաչումից ի վեր: Որպես հիմնական չափանիշ Բանկն օգտագործում է վարկերի ժամկետանց օրերի քանակի վերաբերյալ տեղեկատվությունը: Բանկը համարում է, որ պարտքային ռիսկը զգալիորեն աճել է սկզբնական ճանաչումից ի վեր, եթե ակտիվների գծով վճարումներն ավելի քան 30 օր ժամկետանց են, սակայն ոչ ավել քան 90 օր բոլոր ակտիվների համար, բացառությամբ պարտքային ներդրումային արժեթղթերի և բանկային ավանդների:

Պարտքային ռիսկի աճը գնահատելիս Բանկի ղեկավարությունը դիտարկում է նաև հետևյալ գործոնները՝

- տվյալ վարկառուի ժամկետանց օրերի քանակը Հայաստանի այլ ֆինանսական կազմակերպություններում,
- վարկառուի զգալի ֆինանսական դժվարությունները,
- վարկի պայմանների վերանայումը վարկառուի ֆինանսական վիճակի վատթարացման պատճառով,
- մակրոտնտեսական ցուցանիշների վատթարացումը և դրանց հնարավոր ազդեցությունը վարկառուի ֆինանսական արդյունքների վրա:

Ապագայամետ տեղեկատվություն և տարբեր տնտեսական սցենարներ

Ակնկալվող պարտքային կորուստների մոդելներում Բանկը որպես տնտեսական ելակետային տվյալներ օգտագործում է ապագայամետ տեղեկատվության լայն շրջանակ: Բանկն ակնկալվող պարտքային կորուստների մոդելում ներառում է տնտեսական ցուցանիշները, որոնք սերտորեն փոխկապակցված են պորտֆելի անցյալ ժամակաշրջանների պարտագանգման ցուցանիշների հետ, այդ թվում՝

- ԱՄՆ դոլար/ՀՀ դրամ փոխարժեք,
- արտահանման ծավալները,
- զուտ արտահանումը,
- ներհոսքը Ռուսաստանից:

Հիմնական խթանն արտարժույթի փոխարժեքն է: 2022թ. համար կանխատեսվող ԱՄՆ դոլար/ՀՀ դրամ փոխարժեքը կազմում է 505:

Բանկը կիրառել ապագայամետ տեղեկատվության հետևյալ գործակիցները. 1՝ իրավաբանական անձանց տրված վարկերի համար և 0.95-1.1՝ ֆիզիկական անձանց տրված վարկերի համար:

Ապագայամետ տեղեկատվությունը Բանկը ստանում երրորդ կողմ հանդիսացող աղբյուրից (Հայաստանի վիճակագրական գործակալություն և ՀՀ կենտրոնական բանկ): Բանկի ռիսկերի կառավարման բաժնի փորձագետները որոշում են տարբեր սցենարներին վերագրելի կշիռները: Աղյուսակներում ներկայացված է ակնկալվող պարտքային կորուստների հաշվարկների յուրաքանչյուր տնտեսական սցենարում օգտագործված հիմնական ապագայամետ տնտեսական փոփոխականները/ենթադրությունները: Բանկը գնահատում է պարտագանգման դրույքի և մակրոտնտեսական գործոնների միջև հարաբերությունները հիմնվելով սովորական փորքագույն քառակուսիների ռեգրեսիայի մոդելների վրա: Մոդելում օգտագործված ընտրված փոփոխականները տարբեր են՝ կախված վարկային պորտֆելներից:

Ֆինանսական ակտիվների և ֆինանսական պարտավորությունների հաշվանցում

Ստորև բերվող աղյուսակներում ներկայացված բացահայտումները ներառում են այն ֆինանսական ակտիվները և ֆինանսական պարտավորությունները, որոնք՝

- հաշվանցվում են Բանկի ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում կամ
- հանդիսանում են իրավաբանորեն ամրագրված հաշվանցման գլխավոր պայմանագրի կամ համանման գործիքներին վերաբերող նմանատիպ պայմանագրերի առարկա՝ անկախ ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում հաշվանցվելու հանգամանքից:

Նմանատիպ պայմանագրերը ներառում են ածանցյալ գործիքների քլիրինգի պայմանագրերը, հետգնման գլխավոր պայմանագրերը և արժեթղթերի փոխատվության գլխավոր պայմանագրերը: Համանման ֆինանսական գործիքները ներառում են ածանցյալ գործիքները, վաճառքի և հետգնման պայմանագրերը, հակադարձ վաճառքի և հետգնման պայմանագրերը և արժեթղթերի փոխառության և փոխատվության պայմանագրերը: Ֆինանսական գործիքները, այդ թվում՝ վարկերը և ավանդները, չեն բացահայտվում ստորև ներկայացվող աղյուսակներում, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ հաշվանցվում են ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում:

Բանկը ստանում և ընդունում է գրավ շուկայում շրջանառվող արժեթղթերի տեսքով վաճառքի և հետգնման, հակադարձ վաճառքի և հետգնման պայմանագրերի գծով: Այս գրավի համար գործում են տվյալ ոլորտում ընդունված ստանդարտ պայմանները: Սա նշանակում է, որ որպես գրավ ստացված/տրամադրված արժեթղթերը կարող են գրավադրվել կամ վաճառվել գործարքի ժամկետի ընթացքում, սակայն պետք է վերադարձվեն մինչև գործարքի ավարտը: Այս պայմանները յուրաքանչյուր պայմանագրային կողմին իրավունք են տալիս նաև դադարեցնել համապատասխան գործարքը՝ պայմանագրային կողմից կողմից գրավ տրամադրելու անկարողության դեպքում:

Վերը նշված պայմանագրերը չեն բավարարում ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում հաշվանցման պայմանները: Պատճառն այն է, որ այս պայմանագրերը տալիս են ճանաչված գումարները հաշվանցելու իրավունք, որն իրագործելի է միայն Բանկի կամ պայմանագրային կողմերի կողմից պարտագանցում կատարելու, անվճարունակ դառնալու կամ սնանկանալու դեպքում: Բացի այդ Բանկը և վերջինիս պայմանագրային կողմերը մտադիր չեն հաշվարկն իրականացնել զուտ հիմունքով, կամ իրացնել ակտիվը և մարել պարտավորությունը միաժամանակ:

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված են հաշվանցման, իրագործելի գլխավոր պայմանագրերի կամ նմանատիպ պայմանագրերի առարկա հանդիսացող ֆինանսական ակտիվները և ֆինանսական պարտավորությունները 2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

հազ. դրամ

Ֆինանսական ակտիվների/ պարտավորությունների տեսակներ	Ճանաչված ֆինանսական ակտիվի/ պարտավորության համախառն գումարներ	Ֆին. վիճակի մասին հաշվետվությունում հաշվանցված՝ ճանաչված ֆին. պարտավորության/ ակտիվի համախառն գումար	Ֆին. վիճակի մասին հաշվետվությունում ներկայացված ֆին. ակտիվների/ պարտավորությունների գուտ գումար	Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում չհաշվանցված գումարներ	Ֆինանսական գործիքներ	Զուտ գումար
Հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ	3,403,625	-	3,403,625	(3,403,625)		-
Ընդամենը ֆինանսական ակտիվներ	3,403,625	-	3,403,625	(3,403,625)		-
Հետգնման պայմանագրերի գծով վճարվելիք գումարներ	(42,327,472)		(42,327,472)	42,327,472		-
Ընդամենը ֆինանսական պարտավորություններ	(42,327,472)	-	(42,327,472)	42,327,472		-

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված են հաշվանցման, իրագործելի գլխավոր պայմանագրերի կամ նմանատիպ պայմանագրերի առարկա հանդիսացող ֆինանսական ակտիվները և ֆինանսական պարտավորությունները 2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

հազ. դրամ

Ֆինանսական ակտիվների/ պարտավորությունների տեսակներ	Ճանաչված ֆինանսական ակտիվի/ պարտավորության համախառն գումարներ	Ֆին. վիճակի մասին հաշվետվությունում հաշվանցված՝ ճանաչված ֆին. պարտավորության/ ակտիվի համախառն գումար	Ֆին. վիճակի մասին հաշվետվությունում ներկայացված ֆին. ակտիվների/ պարտավորությունների գուտ գումար	Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում չհաշվանցված գումարներ	Ֆինանսական գործիքներ	Զուտ գումար
Հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ	3,724,166	-	3,724,166	(3,724,166)		-
Ընդամենը ֆինանսական ակտիվներ	8,546,108	-	8,546,108	(8,546,108)		-
Հետգնման պայմանագրերի գծով վճարվելիք գումարներ	(11,037,131)		(11,037,131)	11,037,131		-
Ընդամենը ֆինանսական պարտավորություններ	(20,044,891)	-	(20,044,891)	11,037,131		-

Վերը աղյուսակներում բացահայտված՝ ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ներկայացված ֆինանսական ակտիվների և ֆինանսական պարտավորությունների համախառն և գուտ գումարները չափվում են ամորտիզացված արժեքով ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում:

(դ) Իրացվելիության ռիսկ

Իրացվելիության ռիսկը ենթադրում է, որ Բանկը կունենա դժվարություններ ֆինանսական պարտավորությունների հետ կապված իր պարտականությունները կատարելիս, որոնք մարվելու են դրամական միջոցներ կամ այլ ֆինանսական ակտիվ տրամադրելով: Իրացվելիության ռիսկն առաջանում է ակտիվների և պարտավորությունների ժամկետայնության անհամապատասխանության դեպքում: Ակտիվների և պարտավորությունների ժամկետայնության և տոկոսադրույքների համապատասխանությունը և/կամ վերահսկվող անհամապատասխանությունը հանդիսանում է իրացվելիության կառավարման հիմնարար գործոն: Ակտիվների և պարտավորությունների ժամկետայնության ամբողջական համապատասխանությունը սովորական չէ ֆինանսական կազմակերպությունների համար՝ պայմանավորված իրականացվող գործարքների տարաբնույթությամբ և ժամկետների անորոշությամբ: Անհամապատասխանությունը հնարավորություն է տալիս բարձրացնել շահութաբերությունը, սակայն կարող է նաև մեծացնել կորուստների ռիսկը:

Բանկի կողմից իրացվելիության ռիսկի կառավարման նպատակն է ցանկացած պահի ապահովել բոլոր անհրաժեշտ միջոցները՝ դրամական հոսքերի հետ կապված պարտականությունները սահմանված ժամկետներում կատարելու համար: Իրացվելիության ռիսկի կառավարման քաղաքականությունն ուսումնասիրվում և հաստատվում է Տնօրենների խորհրդի կողմից:

Բանկը ձգտում է պահպանել ֆինանսավորման աղբյուրների տարբերակված և կայուն կառուցվածք, որը կազմված է այլ բանկերից և ֆինանսական կազմակերպություններից ստացված երկարաժամկետ և կարճաժամկետ վարկերից, հիմնական կորպորատիվ հաճախորդների և անհատների ավանդներից, ինչպես նաև բարձր իրացվելի ակտիվների տարբերակված պորտֆելներ՝ իրացվելիության անկանխատեսելի պահանջներն արագ և արդյունավետ բավարարելու համար:

Իրացվելիության ռիսկի կառավարման քաղաքականությունը պահանջում է՝

- դրամական հոսքերի կանխատեսում ըստ հիմնական արտարժույթների և այդ դրամական հոսքերի հետ կապված պահանջվող իրացվելի ակտիվների մակարդակի դիտարկում,
- ֆինանսավորման աղբյուրների տարբերակված կառուցվածքի պահպանում,
- պարտքերի կենտրոնացման և կառուցվածքի կառավարում,
- պարտքի հաշվին ֆինանսավորման ներգրավման ծրագրերի մշակում,
- բարձր իրացվելի ակտիվների պորտֆելի պահպանում, որը կարելի է հեշտությամբ վաճառվել որպես ապահովություն՝ դրամական հոսքերի դադարեցման դեպքում,
- իրացվելիության և ֆինանսավորման անընդհատությունն ապահովող ծրագրերի մշակում,
- օրենսդրական պահանջների հետ իրացվելիության ցուցանիշների համապատասխանության հսկողություն:

Գանձապետարանը գործարար ստորաբաժանումներից ստանում է տեղեկատվություն վերջիններիս ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների իրացվելիության կառուցվածքի և ապագայում պլանավորվող գործունեությունից ակնկալվող դրամական հոսքերի կանխատեսումների վերաբերյալ: Այնուհետև, Գանձապետարանը ձևավորում է կարճաժամկետ իրացվելի ակտիվների համապատասխան պորտֆել, որը հիմնականում բաղկացած է բանկերին տրված վարկերից և այլ միջբանկային գործիքներից՝ նպատակ ունենալով ապահովել իրացվելիության բավարար մակարդակ Բանկում:

Գանձապետարանն իրականացնում է իրացվելիության դիրքի հսկողություն օրական կտրվածքով և իրացվելիության կանոնավոր «ստրեսային թեսթեր»՝ շուկայական սովորական և ավելի խիստ պայմանները ներառող տարբեր սցենարների շրջանակում: Սովորական շուկայական պայմաններում իրացվելիության դիրքի վերաբերյալ հաշվետվությունները ներկայացվում են վերադաս դեկավարությանը շաբաթական կտրվածքով: Իրացվելիության կառավարման վերաբերյալ որոշումները կայացնում է ԱՊԿԿ-ի կողմից և իրականացվում են Գանձապետարանի կողմից:

Ստորև բերվող աղյուսակներում ներկայացված են ֆինանսական պարտավորությունների և փոխատվության հանձնառությունների գծով չզեղչված դրամական հոսքերը՝ ըստ պայմանագրով սահմանված ամենավաղ մարման ժամկետի: Աղյուսակներում ներկայացված դրամական ներհոսքի և արտահոսքի ընդհանուր համախառն գումարն իրենից ներկայացնում է չզեղչված պայմանագրային դրամական հոսքերը ֆինանսական պարտավորությունների կամ փոխատվության հանձնառությունների գծով: Ֆինանսական երաշխավորությունների պայմանագրերի համար երաշխավորության առավելագույն գումարը բաշխվում է այն ամենավաղ ժամանակաշրջանում, որի ընթացքում երաշխավորությունը կարող է օգտագործվել:

Ստորև ներկայացված է ֆինանսական պարտավորությունների վերլուծությունն ըստ մարման ժամկետների 2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

հազ. դրամ	Ցպահանջ և մինչև 1 ամիս	1-ից 3 ամիս	3-ից 6 ամիս	6-ից 12 ամիս	1-ից 5 տարի	(Ներհոսքի)/ արտահոսքի Ավելի քան 5 տարի	(Ներհոսքի)/ արտահոսքի ընդհանուր համախառն գումար	Հաշվեկշռ. արժեք
Ֆինանսական պարտավորություններ								
Բանկերի ավանդներ և մնացորդներ	3,804	-	-	-	-	-	3,804	3,804
Հետգնման պայմանագրերի գծով վճարվելիք գումարներ	42,364,102	-	-	-	-	-	42,364,102	42,327,472
Հանախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	136,580,377	21,352,938	29,282,762	52,419,140	18,547,374	583	258,183,174	253,215,411
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	-	73,125	97,948	1,671,073	2,334,434	-	4,176,580	3,589,601
Ստորադաս փոխառություններ	-	368,516	-	362,508	9,581,433	-	10,312,457	7,441,804
Այլ փոխառություններ	425,717	2,092,379	8,640,859	9,299,958	36,544,659	4,533,141	61,536,713	52,839,543
Այլ ֆինանսական պարտավորություններ	2,485,624	-	-	-	-	-	2,485,624	2,485,624
Վարձակալության գծով պարտավորություններ	35,691	161,993	102,176	317,814	1,803,956	611,529	3,033,159	2,216,132
Ածանցյալ ֆինանսական պարտավորություններ								
- Ներհոսք	(5,259,320)	-	-	-	-	-	(5,259,320)	-
- Արտահոսք	5,300,172	-	-	-	-	-	5,300,172	18,632
Ընդամենը ֆինանսական պարտավորություններ	181,936,167	24,048,951	38,123,745	64,070,493	68,811,856	5,145,253	382,136,465	364,138,023
Փոխատվության հանձնառություններ	31,607,600	-	-	-	-	-	-	-

Վերը և ստորև ներկայացված աղյուսակներում հանախորդներից ներգրավված միջոցներում ներառված են ֆիզիկական անձանց ժամկետային ավանդները: Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրության համաձայն՝ Բանկը պարտավոր է վճարել ֆիզիկական անձանց ժամկետային ավանդներն ըստ ավանդատուի պահանջի, որի դեպքում ավանդատուն կորցնում է հաշվեգրված տոկոսները: Վերը ներկայացված աղյուսակում այս ավանդները դասակարգված են ըստ պայմանագրային մարման ժամկետների: Ստորև առանձին ներկայացված է այս ավանդների դասակարգումն ըստ մարման ժամկետների:

	2021թ. հազ. դրամ	2020թ. հազ. դրամ
Ցպահանջ և մինչև 1 ամիս ժամկետով	9,283,116	9,068,253
1-ից 3 ամիս ժամկետով	15,550,855	14,460,994
3-ից 6 ամիս ժամկետով	21,025,397	18,075,649
6-ից 12 ամիս ժամկետով	40,616,510	39,380,354
Ավելի քան 1 տարի ժամկետով	11,594,580	12,215,390
	98,070,458	93,200,640

Ստորև ներկայացված է ֆինանսական պարտավորությունների վերլուծությունն ըստ մարման ժամկետների 2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

հազ. դրամ	Ցպահանջ և մինչև 1 ամիս	1-ից 3 ամիս	3-ից 6 ամիս	6-ից 12 ամիս	1-ից 5 տարի	Ավելի քան 5 տարի	(Ներհոսքի)/ արտահոսքի ընդհանուր համախառն գումար	Հաշվեկշռ. արժեք
Ֆինանսական պարտավորություններ								
Բանկերի ավանդներ և մնացորդներ	12,466	-	-	-	-	-	12,466	12,466
Հետգնման պայմանագրերի գծով վճարվելիք գումարներ	11,054,133	-	-	-	-	-	11,054,133	11,037,131
Հանախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	111,420,965	16,099,796	29,071,173	49,523,388	19,319,905	1,792	225,437,019	220,478,528
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	-	92,125	2,744,719	7,077,459	1,708,955	-	11,623,258	10,961,859
Ստորադաս փոխառություններ	-	401,097	-	394,558	7,104,226	4,119,974	12,019,855	8,092,844
Այլ փոխառություններ	2,261,730	2,505,840	5,846,793	19,753,354	46,932,549	3,096,454	80,396,720	72,134,597
Այլ ֆինանսական պարտավորություններ	1,505,422	-	-	-	-	-	1,505,422	1,505,422
Վարձակալության գծով պարտավորություններ	50,924	101,847	146,781	284,028	1,750,746	745,879	3,080,205	2,074,462
Ածանցյալ ֆինանսական պարտավորություններ								
- Ներհոսք	(11,825,095)	-	-	-	-	-	(11,825,095)	-
- Արտահոսք	11,749,385	-	-	-	-	-	11,749,385	1,385
Ընդամենը ֆինանսական պարտավորություններ	126,229,930	19,200,705	37,809,466	77,032,787	76,816,381	7,964,099	345,053,368	326,298,694
Փոխատվության հանձնառություններ	26,342,612	-	-	-	-	-	-	-

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է 2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ճանաչված գումարների վերլուծությունն ըստ ակնկալվող մարման ժամկետների:

հազ. դրամ	Ցպահանջ և մինչև 1 ամիս	1-ից 3 ամիս	3-ից 12 ամիս	1-ից 5 տարի	Ավելի քան 5 տարի	Անժամկետ	Ժամկետանց	Ընդամենը
ԱԿՏԻՎՆԵՐ								
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	75,897,971	-	-	-	-	-	-	75,897,971
Ներդրումային արժեթղթեր	53,529	1,526,033	1,575,616	19,336,766	71,582,204	30,921	-	94,105,069
Բանկերին և ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկեր և փոխատվություններ	2,114	-	-	105,138	-	10,846,635	-	10,953,887
Հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ	2,390,935	1,012,690	-	-	-	-	-	3,403,625
Հանախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ	7,861,823	16,809,552	59,963,511	101,887,471	31,618,114	-	3,108,257	221,248,728
Հիմնական միջոցներ և ոչ նյութական ակտիվներ	-	-	-	-	-	10,700,336	-	10,700,336
Օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվներ	-	-	-	-	-	2,015,000	-	2,015,000
Այլ ակտիվներ	2,866,467	2,910	124,111	-	-	5,185,812	-	8,179,300
Իրական արժեքով շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվներ	-	-	-	-	-	-	-	-
Ընդամենը ակտիվներ	89,072,839	19,351,185	61,663,238	121,329,375	103,200,318	28,778,704	3,108,257	426,503,916
ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ								
Իրական արժեքով շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական պարտավորություններ	18,632	-	-	-	-	-	-	18,632
Բանկերի ավանդներ և մնացորդներ	3,804	-	-	-	-	-	-	3,804
Հետգնման պայմանագրերի գծով վճարվելիք գումարներ	42,327,472	-	-	-	-	-	-	42,327,472
Հանախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	136,537,252	21,042,054	78,536,915	17,098,660	530	-	-	253,215,411
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	-	40,401	1,508,610	2,040,590	-	-	-	3,589,601
Ստորադաս փոխառություններ	-	282,396	-	7,159,408	-	-	-	7,441,804
Այլ փոխառություններ	409,325	1,977,778	15,226,584	31,087,937	4,137,919	-	-	52,839,543
Հետաձգված հարկային պարտավորություն	-	-	-	-	-	490,197	-	490,197
Ընթացիկ հարկային պարտավորություն	-	893,793	-	-	-	-	-	893,793
Վարձակալության գծով պարտավորություններ	23,160	96,791	260,379	1,322,039	513,763	-	-	2,216,132
Այլ պարտավորություններ	2,401,341	24,087	72,262	218,903	1,625,029	-	-	4,341,622
Ընդամենը պարտավորություններ	181,720,986	24,357,300	95,604,750	58,927,537	6,277,241	490,197	-	367,378,011
Չուտ դիրքը	(92,648,147)	(5,006,115)	(33,941,512)	62,401,838	96,923,077	28,288,507	3,108,257	59,125,905

Բացասական կարճաժամկետ ժամկետայնության դիրքը կառավարելու համար Բանկը հիմք է ընդունում ներդրումային արժեթղթերի պորտֆելը, որից 10,979,026 հազար դրամ գումարով ներդրումային արժեթղթերը կարող են վանառվել, իսկ 83,126,042 հազար դրամ գումարով ներդրումային արժեթղթերը կարող են գրավադրվել հետգնման պայմանագրերի դիմաց, և հիմնվում է այն ենթադրության վրա, որ ժամկետային ավանդները կերկարաձգվեն մարման ժամկետից հետո և այն հանգամանքի վրա, որ ցպահանջ պարտավորությունների նվազագույն օրական մնացորդը պակաս չի եղել 75,173,680 հազար դրամից վերջին երկու տարիների ընթացքում:

հազ. դրամ	Ցպահանջ և մինչև 1 ամիս	1-ից 3 ամիս	3-ից 12 ամիս	1-ից 5 տարի	Ավելի քան 5 տարի	Անժամկետ	Ժամկետանց	Ընդամենը
ԱԿՏԻՎՆԵՐ								
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	69,090,934	-	-	-	-	-	-	69,090,934
Ներդրումային արժեթղթեր	116,379	629,296	4,555,946	12,924,432	52,348,731	31,056	-	70,605,840
Բանկերին և ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկեր և փոխատվություններ	101,468	-	-	10,452	-	10,811,270	-	10,923,190
Հակադարձ հետզնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ	3,632,959	-	91,207	-	-	-	-	3,724,166
Հանախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ	1,159,737	14,029,423	57,541,542	109,984,925	28,178,571	-	5,568,042	216,462,240
Հիմնական միջոցներ և ոչ նյութական ակտիվներ	-	-	-	-	-	7,339,247	-	7,339,247
Օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվներ	-	-	-	-	-	1,921,338	-	1,921,338
Այլ ակտիվներ	1,938,235	-	-	-	-	5,692,670	-	7,630,905
Իրական արժեքով շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվներ	77,619	-	-	-	-	-	-	77,619
Ընդամենը ակտիվներ	76,117,331	14,658,719	62,188,695	122,919,809	80,527,302	25,795,581	5,568,042	387,775,479
ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ								
Իրական արժեքով շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական պարտավորություններ	1,385	-	-	-	-	-	-	1,385
Բանկերի ավանդներ և մնացորդներ	12,466	-	-	-	-	-	-	12,466
Հետզնման պայմանագրերի գծով վճարվելիք գումարներ	11,037,131	-	-	-	-	-	-	11,037,131
Հանախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	111,378,405	15,801,923	75,520,265	17,776,329	1,606	-	-	220,478,528
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	-	78,296	9,383,563	1,500,000	-	-	-	10,961,859
Ստորադաս փոխառություններ	-	307,447	-	3,892,698	3,892,699	-	-	8,092,844
Այլ փոխառություններ	2,190,176	2,325,902	22,589,498	42,218,595	2,810,426	-	-	72,134,597
Հետաձգված հարկային պարտավորություն	-	-	-	-	-	461,574	-	461,574
Ընթացիկ հարկային պարտավորություն	-	1,606,737	-	-	-	-	-	1,606,737
Վարձակալության գծով պարտավորություններ	50,440	99,449	399,906	1,174,263	350,404	-	-	2,074,462
Այլ պարտավորություններ	1,505,422	-	-	-	-	1,422,225	-	2,927,647
Ընդամենը պարտավորություններ	126,175,425	20,219,754	107,893,232	66,561,885	7,055,135	1,883,799	-	329,789,230
Զուտ դիրքը	(50,058,094)	(5,561,035)	(45,704,537)	56,357,924	73,472,167	23,911,782	5,568,042	57,986,249

Իրացվելիության ռիսկի կառավարման համար Բանկի կողմից կիրառվող հիմնական ուղենիշը բարձր իրացվելի ակտիվների և ցպահանջ պարտավորությունների հարաբերակցությունն է: Այս նպատակով բարձր իրացվելի ակտիվները ներառում են դրամական միջոցները, նոստրո հաշիվները, ՀՀ կառավարության և ՀՀ ԿԲ-ի կողմից թողարկված պարտքային արժեթղթերը և այն կորպորատիվ պարտքային արժեթղթերը, որոնց համար գործում է ակտիվ և իրացվելի շուկա, որոնք գրավադրված չեն և որոնց օգտագործումը ոչ մի կերպ սահմանափակված չէ: Ցպահանջ պարտավորությունները ներառում են հաճախորդների ընթացիկ հաշիվները և ցպահանջ ավանդները, ինչպես նաև ըստ պահանջի վճարման ենթակա այլ պարտավորությունները: Ստորև ներկայացված է բարձր իրացվելի ակտիվների և ցպահանջ պարտավորությունների հարաբերակցությունը դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

	2021թ. հազ. դրամ Աուդիտի չենթարկված	2020թ. հազ. դրամ Աուդիտի չենթարկված
Առ 31 դեկտեմբերի	104.6%	132.5%
Դեկտեմբեր ամսվա միջին ցուցանիշ	105.5%	135.9%

Վերը ներկայացված հարաբերակցությունը կիրառվում է նաև ՀՀ ԿԲ-ի կողմից սահմանված իրացվելիության սահմանաչափի հետ համապատասխանությունը գնահատելու համար, որը չպետք է պակաս լինի 60%-ից:

28 Կապիտալի կառավարում

Բանկի կապիտալի կառավարման առաջնային նպատակներն են ապահովել համապատասխանություն Բանկի կապիտալի համար գործող արտաքին պահանջներին և պահպանել բարձր պարտքային վարկանիշ ու կապիտալի լավ ցուցանիշներ՝ գործունեությանն աջակցելու և բաժնետիրական արժեքը առավելագույնի հասցնելու համար:

Բանկը կառավարում է իր կապիտալի կառուցվածքը և կատարում է ճշգրտումներ տնտեսական պայմանների փոփոխությունների ու իր գործունեության ռիսկային բնույթին համապատասխան: Կապիտալը կառուցվածքը պահպանելու կամ դրա հետ կապված ճշգրտումներ կատարելու համար Բանկը կարող է ճշգրտել բաժնետերերին վճարվելիք շահաբաժինների գումարը, վերադարձնել կապիտալը բաժնետերերին կամ թողարկել արժեթղթեր: Կապիտալի կառավարման նպատակներում, քաղաքականությունում և ընթացակարգերում տեղի չի ունեցել որևէ փոփոխություն նախորդ տարիների համեմատությամբ:

Բանկի կապիտալի չափի պահանջները սահմանվում և վերահսկվում են ՀՀ ԿԲ-ի կողմից: ՀՀ ԿԲ-ի ներկայիս պահանջների համաձայն՝ բանկերի նվազագույն ընդհանուր կապիտալը պետք է կազմի 30,000,000 հազար դրամ (2020թ-ին՝ 30,000,000 հազար դրամ): 2021թ. և 2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկի կապիտալի չափը համապատասխանում էր ՀՀ ԿԲ-ի կողմից սահմանված նվազագույն կապիտալի չափին:

Բանկը որպես կապիտալ սահմանում է օրենսդրությամբ վարկային կազմակերպությունների համար որպես կապիտալ սահմանված հոդվածները: ՀՀ ԿԲ-ի կողմից սահմանված կապիտալի ներկայիս պահանջների համաձայն, որոնք հիմնված են Բազելյան համաձայնագրի սկզբունքների վրա, բանկերը պետք է ապահովեն, որպեսզի կապիտալի և ռիսկով կշռված ակտիվների հարաբերակցության ցուցանիշը («կապիտալի համարժեքության ցուցանիշ») բարձր լինի սահմանված նվազագույն մակարդակից: 2021թ. և 2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ սահմանված նվազագույն մակարդակը կազմում էր 12%: 2021թ. և 2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկի կապիտալի համարժեքության ցուցանիշը համապատասխանում էր օրենսդրությամբ սահմանված ցուցանիշին (աուդիտի չենթարկված):

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է ՀՀ ԿԲ-ի պահանջների համաձայն հաշվարկված կապիտալի համարժեքության ցուցանիշը դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

	2021թ. հազ. դրամ Աուդիտի չենթարկված	2020թ. հազ. դրամ Աուդիտի չենթարկված
Հիմնական կապիտալ		
Հիմնական կապիտալ	56,597,783	57,454,865
Նվազեցումներ	(6,966,536)	(6,623,445)
Ընդամենը հիմնական կապիտալ	49,631,247	50,831,420
Լրացուցիչ կապիտալ		
Լրացուցիչ կապիտալ	1,839,080	2,342,719
Ստորադաս փոխառություն	5,094,918	7,786,437
Ընդամենը լրացուցիչ կապիտալ	6,933,998	10,129,156
Ընդամենը կապիտալ	56,565,245	60,960,576
Ընդամենը ռիսկով կշռված ակտիվներ՝ ներառյալ պարտքային, շուկայական և գործառնական ռիսկերը	298,283,551	304,259,270
Ընդամենը կապիտալի և ռիսկով կշռված ակտիվների տոկոսային հարաբերակցություն (ընդամենը կապիտալի հարաբերակցություն)	19.0%	20.04%

Ռիսկով կշռված ակտիվները չափվում են ռիսկի կշիռների հիերարխիայի միջոցով, որոնք դասակարգված են ըստ բնույթի և արտացոլում են յուրաքանչյուր ակտիվի և պայմանագրային կողմի հետ կապված պարտքային, շուկայական և այլ ռիսկերի գնահատականը՝ հաշվի առնելով պահանջներին համապատասխանող ցանկացած գրավ կամ երաշխավորություն: Նմանատիպ մոտեցում է կիրառվում չճանաչված պայմանագրային հանձնառությունների համար՝ որոշակի ճշգրտումներով՝ հնարավոր կորուստների առավել պայմանական բնույթն արտացոլելու նպատակով:

29 Փոխատվության հանձնառություններ

Բանկն ունի վարկեր տրամադրելու հանձնառություններ: Այս հանձնառությունները նախատեսում են վարկային ռեսուրսների տրամադրում հաստատված վարկերի, վարկային քարտերի սահմանաչափերի և օվերդրաֆաների տեսքով:

Բանկը տրամադրում է ֆինանսական երաշխավորություններ և ակրեդիտիվներ երրորդ անձանց հանդեպ հաճախորդների պարտավորությունների կատարումը երաշխավորելու համար: Այս պայմանագրերն ունեն ֆիքսված ժամկետներ՝ սովորաբար մինչև հինգ տարի:

Փոխատվության հանձնառությունների, ֆինանսական երաշխավորությունների և ակրեդիտիվների հետ կապված Բանկը կիրառում է պարտքային ռիսկի կառավարման նույն քաղաքականությունը և ընթացակարգերը, որոնք գործում են իրավաբանական և ֆիզիկական անձանց վարկեր տրամադրելիս:

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված են փոխատվության հանձնառությունների պայմանագրային գումարներն ըստ դասերի:

Աղյուսակում փոխատվության հանձնառությունների գծով արտացոլված գումարները ենթադրում են, որ գումարներն ամբողջությամբ տրամադրված են: Աղյուսակում երաշխավորությունների և ակրեդիտիվների գծով արտացոլված գումարներն իրենցից ներկայացնում են առավելագույն հաշվապահական վնասը, որը կճանաչվի հաշվետու ամսաթվի դրությամբ, եթե պայմանագրային կողմերը չկատարեն իրենց պայմանագրային պարտականությունները:

	2021թ. հազ. դրամ	2020թ. հազ. դրամ
Պայմանագրային գումար		
Վարկերի և վարկային գծերի տրամադրման հանձնառություններ	16,523,282	11,068,015
Վարկային քարտերի տրամադրման հանձնառություններ	6,806,229	7,158,226
Ֆինանսական երաշխավորություններ և ակրեդիտիվներ	8,278,089	8,116,371
	31,607,600	26,342,612
Պարտքային կորստի պահուստ	267,067	257,764

Վերը ներկայացված պայմանագրերով նախատեսված ընդհանուր փոխառվածքային հանձնառությունները պարտադիր չէ որ իրենցից ներկայացնեն դրամական միջոցների գծով ապագա պահանջներ, քանի որ այս հանձնառությունները կարող են ուժը կորցնել կամ դադարել մինչև կատարվելը: Փոխառվածքային հանձնառությունները դասված են 1-ին փուլ:

30 Պայմանական դեպքեր

(ա) Դատական վարույթներ

Բնականոն գործունեության ընթացքում Բանկը կարող է հանդես գալ որպես դատական վարույթների և հայցերի կողմ: Ղեկավարությունը գտնում է, որ նման վարույթների կամ հայցերի արդյունքում առաջացող պարտավորությունների վերջնական գումարը, եթե այդպիսիք լինեն, նշանակալի բացասական ազդեցություն չի ունենա ֆինանսական վիճակի կամ ապագա գործունեության արդյունքների վրա:

(բ) Պայմանական հարկային պարտավորություններ

Հայաստանի հարկային համակարգը, լինելով համեմատաբար նոր, բնորոշվում է օրենսդրության, պաշտոնական պարզաբանումների և դատական որոշումների հաճախակի փոփոխություններով, որոնք երբեմն հստակ չեն, հակասական են, ինչը ենթադրում է տարբեր մեկնաբանություններ: Հարկերը ենթակա են ստուգման և ուսումնասիրության հարկային մարմինների կողմից, որոնք իրավասու են սահմանել տույժեր և տուգանքներ: Հարկային օրենսդրության խախտման դեպքում հարկային մարմիններն իրավասու չեն առաջադրել հարկերի գծով լրացուցիչ պարտավորություններ, տույժեր կամ տուգանքներ, եթե խախտման ամսաթվից անցել է երեք տարի:

Այս հանգամանքները Հայաստանում կարող են առաջացնել այլ երկրների ռիսկերի համեմատ շատ ավելի մեծ ռիսկեր: Ղեկավարությունը գտնում է, որ համապատասխանաբար է ճանաչել հարկային պարտավորությունները՝ Հայաստանի կիրառելի հարկային օրենսդրության, պաշտոնական հայտարարությունների և դատական որոշումների իր մեկնաբանությունների հիման վրա: Այնուամենայնիվ, համապատասխան իրավասու մարմինները կարող են ունենալ այլ մեկնաբանություններ, և հետևանքները կարող են էական լինել այս ֆինանսական հաշվետվությունների համար, եթե իրավասու մարմիններին հաջողվի գործադրել իրենց մեկնաբանությունները:

31 Գործարքներ կապակցված կողմերի հետ

(ա) Գործարքներ Տնօրենների խորհրդի և Տնօրինության անդամների հետ

Ստորև ներկայացված է անձնակազմի գծով ծախսերում ներառված ընդհանուր վարձատրությունը դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարիների համար:

	2021թ. հազ. դրամ	2020թ. հազ. դրամ
Աշխատակիցների կարճաժամկետ հատուցումներ	919,645	635,283

Այս գումարները ներառում են Տնօրենների խորհրդի և Տնօրինության անդամների դրամային հատուցումները:

Ստորև ներկայացված են Տնօրենների խորհրդի և Տնօրինության անդամների հետ գործարքների մնացորդները և միջին արդյունավետ տոկոսադրույքները 2021թ. և 2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

	2021թ. հազ. դրամ	Միջին արդյունավետ տոկոսադրույք, %	2020թ. հազ. դրամ	Միջին արդյունավետ տոկոսադրույք, %
Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվություն				
Հանախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ	291,083	11.1%	119,438	10.90%
Հանախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	505,549	4.5%	283,732	4.30%

Ստորև ներկայացված են Տնօրենների խորհրդի և Տնօրինության անդամների հետ գործարքների գծով շահույթում կամ վնասում արտացոլված գումարները դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար:

	2021թ. հազ. դրամ	2020թ. հազ. դրամ
Շահույթ կամ վնաս		
Տոկոսային եկամուտ	21,582	9,890
Տոկոսային ծախս	(18,919)	(10,817)
Այլ ընդհանուր վարչական ծախսեր	(9)	(64)

(զ) Գործարքներ այլ կապակցված կողմերի հետ

Այլ կապակցված կողմերը հիմնականում իրենցից ներկայացնում են Տնօրենների խորհրդի և Տնօրինության անդամների հետ կապակցված կողմերը:

Ստորև ներկայացված են 2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ այլ կապակցված կողմերի հետ գործարքների մնացորդները և համապատասխան միջին արդյունավետ տոկոսադրույքները, ինչպես նաև 2021թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա շահույթում կամ վնասում այդ գործարքների գծով արտացոլված գումարները:

	Բաժնետերեր		Այլ կապակցված կողմեր	
	հազ. դրամ	Միջին արդյունավետ տոկոսադրույք %	հազ. դրամ	Միջին արդյունավետ տոկոսադրույք %
Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվություն				
ԱԿՏԻՎՆԵՐ				
Տրված վարկեր (համախառն)	3,529	10.0%	55,588	10.34%
Պարտքային կորստի պահուստ	-	-	(126)	-
ՊԵՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ				
Հանախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	2,084,165	3.1%	444,621	5.22%
Շահույթ (վնաս)				
Տոկոսային եկամուտ	4	-	19,656	-
Տոկոսային ծախս	(62,419)	-	(24,637)	-

Ստորև ներկայացված են 2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ այլ կապակցված կողմերի հետ գործարքների մնացորդները և համապատասխան միջին արդյունավետ տոկոսադրույքները, ինչպես նաև 2020թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա շահույթում կամ վնասում այդ գործարքների գծով արտացոլված գումարները:

	Բաժնետերեր		Այլ կապակցված կողմեր	
	հազ. դրամ	Միջին արդյունավետ տոկոսադրույք %	հազ. դրամ	Միջին արդյունավետ տոկոսադրույք %
Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվություն				
ԱԿՏԻՎՆԵՐ				
Տրված վարկեր (համախառն)	-	-	27,716	10.30%
Պարտքային կորստի պահուստ	-	-	(101)	-
ՊԵՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ				
Հանախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	891,120	5.60%	877,655	3.10%
Շահույթ (վնաս)				
Տոկոսային եկամուտ	25,148	-	5,668	-
Տոկոսային ծախս	(208,823)	-	(20,780)	-

32 Ֆինանսական ակտիվներ և պարտավորություններ. Իրական արժեք և հաշվապահական հաշվառման դասակարգում

Բանկը ֆինանսական գործիքների իրական արժեքը չափելիս կիրառում է ստորև ներկայացված իրական արժեքի հիերարխիան, որն արտացոլում է չափումների ժամանակ օգտագործված երկարաժամկետ տվյալների նշանակալիությունը:

- 1-ին մակարդակ. նույն գործիքների համար գործող շուկայում գնանշված գները (չճշգրտված):
- 2-րդ մակարդակ. 1-ին մակարդակում ներառված գնանշված գներից տարբեր երկարաժամկետ տվյալները, որոնք դիտելի են կամ ուղղակիորեն (այսինքն՝ որպես գներ), կամ անուղղակիորեն (այսինքն՝ գներից ստացվող): Այս դասակարգը ներառում է այն գործիքները, որոնց գնահատման համար կիրառվել են նմանատիպ գործիքների համար գործող շուկայում գնանշված գները, նմանատիպ գործիքների համար գնանշված գներն ակտիվ չհամարվող շուկաներում, կամ գնահատման այլ մեթոդներ, որտեղ բոլոր նշանակալի երկարաժամկետ տվյալներն ուղղակիորեն կամ անուղղակիորեն դիտելի են շուկայական տվյալներից:
- 3-րդ մակարդակ. ոչ դիտելի երկարաժամկետ տվյալներ: Այս դասակարգը ներառում է բոլոր այն գործիքները, որոնց դեպքում գնահատման մեթոդները ներառում են դիտելի տվյալների վրա չհիմնված երկարաժամկետ տվյալները և ոչ դիտելի երկարաժամկետ տվյալները նշանակալի ազդեցություն ունեն գործիքի գնահատման վրա: Այս դասակարգը ներառում է այն գործիքները, որոնք գնահատվում են նմանատիպ գործիքների համար գնանշված գների հիման վրա, որոնց գծով պահանջվում են նշանակալի ոչ դիտելի ճշգրտումներ կամ ենթադրություններ՝ գործիքների միջև տարբերություններն արտացոլելու համար:

2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ բոլոր ֆինանսական գործիքների, բացառությամբ ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթերի, գնահատված իրական արժեքները մոտավորապես համապատասխանում են դրանց հաշվեկշռային արժեքներին:

2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթերի իրական արժեքը ցածր էր վերջիններիս 83,126,042 հազար դրամ հաշվեկշռային արժեքից (2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ 59,154,393 հազար դրամ) 4,500,573 հազար դրամով (2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ 556,854 հազար դրամով):

Հաճախորդներին տրված վարկերի և փոխառությունների և հաճախորդների ընթացիկ հաշիվների և ավանդների իրական արժեքը դասվել է իրական արժեքի հիերարխիայի 3-րդ մակարդակին, իսկ այլ փոխառությունների, ստորադաս փոխառությունների, թողարկված պարտքային արժեթղթերի և ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթերի իրական արժեքը դասվել է իրական արժեքի հիերարխիայի 2-րդ մակարդակին:

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է 2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ իրական արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքների վերլուծությունը՝ իրական արժեքի հիերարխիայի համապատասխան մակարդակների կտրվածքով: Գումարները հիմնված են ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ճանաչված գումարների վրա:

հազ. դրամ	1-ին մակարդակ	2-րդ մակարդակ	3-րդ մակարդակ	Ընդամենը
Իրական արժեքով չափվող ակտիվներ և պարտավորություններ				
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվներ				
- Ներդրումային արժեթղթեր	-	10,979,026	-	10,979,026
	-	10,979,026	-	10,979,026

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է 2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ իրական արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքների վերլուծությունը՝ իրական արժեքի հիերարխիայի համապատասխան մակարդակների կտրվածքով: Գումարները հիմնված են ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ճանաչված գումարների վրա:

հազ. դրամ	1-ին մակարդակ	2-րդ մակարդակ	3-րդ մակարդակ	Ընդամենը
Իրական արժեքով չափվող ակտիվներ և պարտավորություններ				
Իրական արժեքով այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվներ				
- Ներդրումային արժեթղթեր	-	11,451,447	-	11,451,447
	-	11,451,447	-	11,451,447

Իրական արժեքի այս գնահատականի նպատակն է ներկայացնել այն մոտավոր գինը, որը շուկայի մասնակիցների միջև սովորական գործարքում կստացվեր ակտիվը վաճառելու կամ կվճարվեր պարտավորությունը փոխանցելու համար չափման ամսաթվի դրությամբ: Այնուամենայնիվ, հաշվի առնելով անորոշությունները և կողմնակալ դատողությունները, իրական արժեքը չպետք է դիտվի որպես իրացման գին՝ անմիջապես ակտիվների վաճառքի կամ պարտավորությունների փոխանցման ժամանակ:

Գնահատման մեթոդները ներառում են զուտ ներկա արժեքի և գեղջված դրամական հոսքերի մոդելները, նմանատիպ գործիքների հետ համեմատությունը, որոնց համար առկա են շուկայական դիտելի գները, և գնահատման այլ մոդելները: Գնահատման մեթոդներում կիրառվող ենթադրությունները և ելակետային տվյալները ներառում են ոչ ժխտական և ուղենիշային տոկոսադրույքները, վարկային սփռեղերը և այլ հավելավճարները, որոնք օգտագործվում են գեղջման դրույքները, պարտատոմսերի և բաժնետոմսերի գները, արտարժույթի փոխարժեքները, բաժնային գործիքների և բաժնային գործիքների ինդեքսի գները գնահատելու համար: Գնահատման մեթոդների նպատակն է ստանալ այն իրական արժեքը, որն արտացոլում է ֆինանսական գործիքի գինը հաշվետու ամսաթվի դրությամբ, որը կորոշվեր շուկայի մասնակիցների կողմից «անկախ կողմերի միջև գործարքում»:

Հավելված 1
Ներքին աուդիտի 29.04.2022թ հաշվետվության
ՀԱՍՏԱՏՎԱԾ Է
11.05.2022թ որոշմամբ
/թիվ 264 արձանագրություն/
խորհրդի նախագահ
Ավետիս Բալոյան _____

ՆԵՐՔԻՆ ԱՈՒԴԻՏԻ ԵԶՐԱԿԱՅՈՒԹՅՈՒՆ

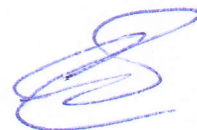
Սույն եզրակացությունը կազմված է Ինտերբանկ ՓԲԸ (այսուհետ՝ Բանկ) Ներքին աուդիտի ծառայության կողմից 2021թ ընթացքում աշխատանքային ծրագրով նախատեսված ուսումնասիրությունների իրականացման և ընթացիկ վերահսկողության արդյունքների հիման վրա:

Առաջնորդվելով Հայաստանի Հանրապետության Կենտրոնական բանկի խորհրդի 10.07.2007թ “Բանկերի հրապարակվող ֆինանսական հաշվետվությունների օրինակելի ձևերը” և “Բանկերի հրապարակվող ֆինանսական հաշվետվությունների օրինակելի ձևերի լրացման ցուցումները” հաստատելու մասին թիվ 205-Ն որոշման պահանջներով՝ մենք գնահատել ենք 2021թ ընթացքում Բանկի գործունեության համապատասխանությունը “Բանկերի ներքին հսկողության իրականացման նվազագույն պայմանները” Կանոնակարգ 4-ը հաստատելու մասին ՀՀ ԿԲ խորհրդի 16.04.2013թ թիվ 102-Ն որոշման պայմաններին, ինչի արդյունքում տալիս ենք մեր եզրակացությունը հետևյալի մասին.

Մեր գնահատմամբ Բանկի ներքին հսկողության համակարգը 2021թ ընթացքում հիմնականում համապատասխանել է ՀՀ Կենտրոնական բանկի կողմից հաստատված բանկերի ներքին հսկողության իրականացման նվազագույն պայմաններին:

2021թ ընթացքում շարունակվել է Բանկի ներքին հսկողության համակարգի բարելավման գործընթացը:

Ներքին աուդիտի ծառայության ղեկավար

Տիգրան Զիլֆինյան

«Ինեկորբանկ» ՓԲԸ գործունեության ակնարկ**և ֆինանսական վերլուծություն**

Սկսելով միայն մեկ մասնաճյուղով և ընդամենը մի քանի նվիրված աշխատակիցներով՝ այսօր Բանկը հանդիսանում է հայաստանյան առաջատար նորարարական և խոշոր բանկերից մեկը՝ հիմնական ֆինանսական ցուցանիշներով ընդգրկվելով առաջատար բանկերի ցանկում: Բանկն ունի ավելի քան 800 աշխատատեղ և ներառված է ՀՀ խոշոր հարկատուների ցանկում: 2021թ.-ին Moody's Investors Service միջազգային վարկանշային գործակալությունը վերահաստատել է «Ինեկորբանկ» ՓԲԸ-ի B1 վարկանիշը՝ ազգային արժույթով և արտարժույթով երկարաժամկետ ավանդների գծով, ինչը պայմանավորված է Բանկի վարկային պորտֆելի դիվերսիֆիկացիայով, առողջ եկամուտների գեներացման և կորուստների կլանման ունակությամբ՝ հիմնված կայուն կապիտալի բուժների վրա: Չնայած 2020թ. տարեվերջին առկա բարձր անորոշություններին և ռիսկերին՝ 2021թ.-ը ՀՀ բանկային համակարգի և մասնավորապես Բանկի համար եղել է վերականգնման տարի: Աճել են Բանկի ակտիվները, բարելավվել է վարկային պորտֆելի որակը, ինչն ապահովել է Բանկի համար անսխառեպ շահութաբերության ցուցանիշներ:

2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկի ընդհանուր ակտիվները կազմել են 426,5 մլրդ ՀՀ դրամ՝ նախորդ տարվա համեմատ աճելով 10%-ով: Հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ ընդհանուր ակտիվների կառուցվածքում առավելագույն բաժինն ընկնում է տեղաբաշխված վարկերին, որոնք կազմում են եկամտաբեր ակտիվների մոտ 78,1%-ը և ընդհանուր ակտիվների 51,9%-ը:

«Ինեկորբանկ» ՓԲԸ-ի ընդհանուր պարտավորությունները 2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ կազմել են 367,4 մլրդ ՀՀ դրամ: Հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ ներգրավված միջոցների մեծությունը կազմել է 359,4 մլրդ ՀՀ դրամ, որը նախորդ տարվա համեմատ աճել է 11,4%-ով կամ 36,7 մլրդ ՀՀ դրամով:

Ընդհանուր կապիտալը 31.12.2021թ. դրությամբ կազմել է 59,1 մլրդ ՀՀ դրամ՝ աճելով նախորդ ժամանակաշրջանի նկատմամբ 2%-ով կամ 1,1 մլրդ ՀՀ դրամով: 2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկի զուտ շահույթը (հարկումից հետո) կազմել է 9,0 մլրդ ՀՀ դրամ:

2021թ բանկը զգալիորեն բարելավել արդյունավետության և կայունության ցուցանիշները՝ ROAA-2,3%, ROAE -15,6%, Cost to income - 35,0%: Այս ցուցանիշների մասով բանկը առաջատար դիրքերում է շուկայում:

❖ Բանկի գործունեության վրա ազդող որոշ էական գործոններ

2021թ. աշխարհաքաղական զարգացումների և համավարակի տարբեր ալիքների բռնկման հետևանքով ձևավորված անսխառեպ մեծ անորոշությունների պայմաններում ի շնորհիվ Բանկի ղեկավարության ձեռնարկած կանխարգելիչ միջոցառումների, հաշվետու ժամանակահատվածում Բանկը չի կրել ֆինանսական և տնտեսական իրավիճակի էական անբարենպաստ հետևանքներ:

Մասնավորապես, ղեկավարության կողմից ձեռնարկված ռիսկերի կառավարման միջոցառումների շնորհիվ Բանկի իրացվելիության և համարժեքության ցուցանիշները կազմել են համապատասխանաբար՝ 33,9% և 19,0% :

Բանկը շարունակում է ակտիվ համագործակցումը մի շարք օտարերկրյա և միջազգային ներդրողների հետ՝ մշտապես ընդլայնելով նրանց ցանկը: Ներգրավված միջոցների բնույթը (արժույթ, ժամկետ,

նպատակ) խրախուսում է Բանկի գործունեության զարգացումը միկրո, փոքր և միջին ձեռնարկությունների սպասարկման և վարկավորման ոլորտում:

Դրամով արտահայտված միջոցների բավարար առկայությունն ապահովելու համար Բանկը մեծացրել է իրավաբանական և ֆիզիկական անձանցից ներգրավվող միջոցների տեսակարար կշիռը պարտավորություններում՝ բարձրացնելով պարատորությունների ծախսատարության կառավարման արդյունավետությունը:

Պլանավորվում է բարելավել վաճառքի գործող ուղիները, մշակել և կիրառել խաչաձև վաճառքների նոր մեխանիզմներ, հանդես գալ հաճախորդների համար հարմար և շահավետ նոր առաջարկներով: Հավատարիմ մնալով իր առաքելությանը՝ վերջին երեք տարիների ընթացքում Բանկը ներդրել է 16 նոր պրոդուկտներ:

Բանկի որդեգրած շահաբաժնային քաղաքականությունը հիմնված է երկու կարևոր սկզբունքների վրա՝ Բանկի ակտիվների հետագա աճի համար անհրաժեշտ կապիտալիզացիայի մակարդակի ապահովում և բաժնետերերին շահաբաժինների վճարման անընդհատության ապահովում: Բանկը մշտապես ձգտում է բարելավել կորպորատիվ կառավարման սկզբունքների կիրառումը: «Ինեկոբանկ» ՓԲԸ-ն ունի խորհրդի երկու անկախ անդամ պարոն Սուլխան Գվալիան և պարոն Արամ Կայֆաջյանը:

❖ Բանկի միջոցների տեղաբաշխման քաղաքականություն

Ընդհանուր առմամբ, Բանկի միջոցների տեղաբաշխման քաղաքականությունն առաջիկա երեք տարիներին ուղղված կլինի եկամտաբեր ակտիվների տեսակարար կշռի ավելացմանը՝ միաժամանակ ապահովելով վարկերի վերադարձելիության և իրացվելիության անհրաժեշտ մակարդակը: Վարկային պորտֆելի տեսակարար կշիռն ընդհանուր ակտիվներում 2022-2023թթ. նախատեսվում է ավելացնել մինչև 65%: Հիմնական միջոցների ընդհանուր ծավալը կպահպանվի ընդհանուր ակտիվների 2-3%-ի շրջանակներում:

❖ Բանկի ֆինանսավորման աղբյուրները

2021թ. արդյունքներով Բանկի կողմից ներգրաված փոխառու միջոցների կազմում ամենամեծ բաժինը՝ 70,5%-ը, կազմում են հաճախորդներից ներգրավված միջոցները, որի 50,8%-ը կազմում են հաճախորդներից ներգրաված ժամկետային միջոցները: Այսպիսով, 2021թ. արդյունքներով Բանկի փոխառու միջոցների մեծությունը կազմել է 359,4 մլրդ ՀՀ դրամ, իսկ սեփական կապիտալի մեծությունը՝ 59,1 մլրդ ՀՀ դրամ: Արդյունքում, սեփական և փոխառու միջոցների արաբերակցությունը կազմել է 16,5%:

Խորհրդի նախագահ
Ավետիս Բալոյան

Խորհրդի անդամ
Կարեն Սաֆարյան

«Ինեկորանկ» ՓԲԸ

ՂԵԿԱՎԱՐՈՒԹՅԱՆ ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆԸ 2021 թ. ՂԵԿՆԵՄԲԵՐԻ 31-ԻՆ ԱՎԱՐՏՎԱԾ ՏԱՐՎԱ ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՊԱՏՐԱՍՏՄԱՆ ԵՎ ՀԱՍՏԱՏՄԱՆ ՊԱՏԱՍԽԱՆԱՏՎՈՒԹՅԱՆ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ

Ղեկավարությունը պատասխանատու է «Ինեկորանկ» փակ բաժնետիրական ընկերության (այսուհետ՝ Բանկ) 2021 թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ֆինանսական վիճակը, նույն ամսաթվին ավարտված տարվա գործունեության արդյունքները, դրամական միջոցների հոսքերը և սեփական կապիտալում փոփոխությունները ճշմարիտ ներկայացնող, ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտներին (ՖՀՄՍ) համապատասխան ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստման համար:

Ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստելիս ղեկավարությունը պատասխանատու է՝

- Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության պատշաճ ընտրության և կիրառման համար,
- Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության մեջ ներկայացվող տեղեկատվության համապատասխանության, վստահելիության, համեմատականության և հասկանալիության համար,
- Լրացուցիչ բացահայտումների տրամադրման համար, երբ ՖՀՄՍ-ի հատուկ պահանջների համապատասխանությունը բավարար չէ, որպեսզի օգտագործողները պատկերացում կազմեն Բանկի ֆինանսական վիճակի և կատարողականի վրա որոշակի գործարքների, այլ իրադարձությունների և պայմանների ունեցած ազդեցության մասին
- Բանկի գործունեության անընդհատության ապահովման կարողությունը գնահատելու համար:

Ղեկավարությունը նաև պատասխանատու է՝

- Բանկի ներքին վերահսկողության արդյունավետ համակարգի մշակման, ներդրման և պահպանման համար,
- Համապատասխան հաշվապահական գրանցումներ վարելու համար, որոնք բավարար կլինեն Բանկի գործառնություններն արտացոլելու և ներկայացնելու, և ցանկացած ժամանակ ողջամիտ ճշգրտությամբ բացահայտելու Բանկի ֆինանսական վիճակը, ինչպես նաև հնարավորություն կընձեռեն Ղեկավարությանը հավաստիանալու, որ Բանկի ֆինանսական հաշվետվությունները համապատասխանում են ՖՀՄՍ-ներին,
- ՀՀ օրենսդրության և հաշվապահական ստանդարտների պահանջներին համապատասխան հաշվապահական հաշվառում վարելու համար,
- Բանկի ակտիվների անվտանգության ապահովման համար խելամիտ քայլերի իրականացման համար, և
- Խարդախությունների և նմանատիպ այլ երևույթների բացահայտման և կանխարգելման համար:

2021 թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա ֆինանսական հաշվետվությունները հաստատված են Բանկի ղեկավարության կողմից 2022 թ. ապրիլի 29-ին:

Ստորագրված է ղեկավարության կողմից:

Արեն Լալոբանյան
Գործադիր տնօրեն

Արշալույս Սահակյան
Գլխավոր հաշվապահ

29 ապրիլ, 2022 թ.
Երևան, Հայաստանի Հանրապետություն